

ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

ГОСПОДАРСЬКЕ
ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО
(У СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ)

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

За редакцією

Н.В. Никитченко

Чернігів
Видавництво «Десна Поліграф»
2019

УДК 346.11
Г 72

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету державної
фіскальної служби України
(Протокол №13 від «20» грудня 2018 року)*

Рецензенти:

Джабраїлов Р.А., д.ю.н., доцент, заступник директора з наукової роботи Інституту економіко-правових досліджень Національної академії наук України.

Чеховська І.В., д.ю.н., с.н.с., завідувач кафедри цивільного права та процесу Навчально-наукового інституту права Університету державної фіскальної служби України.

Авторський колектив:

Минюк О.Ю., кандидат юридичних наук, доцент – тема 7, тема 10, тема 11, тема 12, тема 13, тема 14, тестові завдання.

Минюк Д.І., кандидат юридичних наук, доцент – тема 15, тема 16.

Никитченко Н.В., доктор юридичних наук, доцент – вступ, тема 3 (у співавт. з *Починок К.Б.*), тема 5, тема 8, тема 9.

Починок К.Б., кандидат юридичних наук – тема 1, тема 2 (у співавт. з *Шапочкіною М.В.*); тема 3 (у співавт. з *Никитченко Н.В.*), тема 4 (у співавт. з *Шапочкіною М.В.*).

Шапочкіна М.В., кандидат юридичних наук – тема 2 (у співавт. з *Починок К.Б.*), тема 4 (у співавт. з *Починок К.Б.*), тема 6.

Г 72 Господарське процесуальне право (у схемах і таблицях) :
навчальний посібник / Н.В. Никитченко, О.Ю. Минюк, К.Б. Починок,
М.В. Шапочкіна та ін.; за заг. ред. Н.В. Никитченко. – Чернігів: Десна
Поліграф, 2019. 440 с.

ISBN ???

Навчальний посібник призначений для оволодіння студентами базовими категоріями навчальної дисципліни «Господарське процесуальне право». Теоретичний матеріал курсу викладено у структурно-логічних схемах, які полегшують сприйняття матеріалу та наочно презентують взаємозв'язок понять та категорій господарського процесуального права.

Призначено для викладачів та студентів вищих навчальних закладів.

УДК 346.11

ISBN ???

© Колектив авторів, 2019

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	9
ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ, МЕТОД, ПРИНЦИПИ ТА ДЖЕРЕЛА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА	
1.1. Поняття та предмет господарського процесуального права	12
1.2. Методи господарського процесуального права	13
1.3. Принципи господарського процесуального права	14
1.4. Система господарського процесуального права.....	17
1.5. Джерела господарського процесуального права	18
1.6. Застосування правових норм за аналогією у разі прогалин у законодавстві	19
1.7. Форми господарського судочинства	20
<i>Запитання для самоконтролю</i>	21
ТЕМА 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ГОСПОДАРСЬКОГО СУДОЧИНСТВА	
2.1. Етапи розвитку господарських суддів	22
2.2. Місце господарських суддів у судовій системі України	25
2.3. Окружні господарські суди.....	26
2.4. Апеляційні господарські суди	27
2.5. Верховний суд	29
2.6. Вищий суд з питань інтелектуальної власності.....	32
2.7. Право на звернення до господарського суду	34
<i>Запитання для самоконтролю</i>	35
ТЕМА 3. ЮРИСДИКЦІЯ ГОСПОДАРСЬКИХ СУДІВ. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ЮРИСДИКЦІЇ	
3.1. Предметна юрисдикція	36
3.2. Інстанційна юрисдикція	37
3.3. Територіальна юрисдикція (підсудність)	37
3.4. Підсудність справ за вибором позивача	38
3.5. Виключна підсудність справ.....	39
3.6. Порядок передачі справ з одного господарського суду до іншого господарського суду	40
3.7. Спори, які можуть передаватися до міжнародного комерційного арбітражу.....	41
3.8. Право передачі спору на розгляд третейського суду	42
3.9. Підсудність судам України є виключною у таких справах з іноземним елементом	43
<i>Запитання для самоконтролю</i>	44

ТЕМА 4. УЧАСНИКИ ГОСПОДАРСЬКОГО СУДОЧИНСТВА. СКЛАД СУДУ, ВІДВОДИ

4.1. Склад учасників справи.....	45
4.2. Права та обов'язки учасників справи	47
4.3 Сторони в судовому процесі.....	49
4.4. Представники в судовому процесі	54
4.5. Інші учасники судового процесу.....	56
4.6. Одноособовий або колегіальний розгляд справи	65
4.7. Недопустимість повторної участі судді у розгляді справи.....	66
<i>Запитання для самоконтролю</i>	69

ТЕМА 5. ДОКАЗИ ТА ДОКАЗУВАННЯ В ГОСПОДАРСЬКОМУ ПРОЦЕСУАЛЬНОМУ ПРАВІ. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОКАЗІВ

5.1. Поняття та види доказів у господарському процесі.....	70
5.2. Витребування доказів	72
5.3. Поняття та порядок представлення письмових доказів	73
5.4. Огляд доказів окружним господарським судом за їх місцезнаходженням.....	75
5.5. Судові доручення щодо збирання доказів.....	76
5.6. Оцінка доказів	78
5.7. Показання свідків.....	79
5.8. Виклик свідка	79
5.9. Призначення експертизи судом.....	83
5.10. Зміст висновку експерта у галузі права.....	87
5.11. Забезпечення доказів	88
<i>Запитання для самоконтролю</i>	92

ТЕМА 6. ПРОЦЕСУАЛЬНІ СТРОКИ ТА СУДОВІ ВИТРАТИ ПРИ РОЗГЛЯДІ ГОСПОДАРСЬКИХ СПОРІВ. СУДОВІ ВИКЛИКИ ТА ПОВІДОМЛЕННЯ

6.1. Визначення процесуальних строків	93
6.2. Повідомлення і виклики, що здійснюються судом	96
6.3. Судові витрати.....	97
6.4. Правила розподілу судових витрат	102
6.5. Ставка судового збору	106
6.6. Поняття заходів процесуального примусу	108
<i>Запитання для самоконтролю</i>	112

ТЕМА 7. ПОЗОВНЕ ПРОВАДЖЕННЯ. ПИСЬМОВІ ЗАЯВИ УЧАСНИКІВ СПРАВИ:ЗАЯВИ ПОСУТІ СПРАВИ ТА ЗАЯВИ З ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ПИТАНЬ. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЗОВУ

7.1. Види та зміст заяв по суті справи.....	113
7.2. Поняття позову і позовної заяви, їх відмінності, елементи позову	114
7.3. Форма та зміст позовної заяви	115

7.4. Відзив на позовну заяву та відповідь на відзив	119
7.5. Заперечення проти позову.....	122
7.6. Пояснення третьої особи щодо позову або відзиву.....	122
7.7. Заяви з процесуальних питань, загальні вимоги до їх форми та змісту	123
7.8. Забезпечення позову	125
<i>Запитання для самоконтролю</i>	138

ТЕМА 8. ВІДКРИТТЯ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВІ. ПІДГОТОВЧЕ ПРОВАДЖЕННЯ

8.1. Відкриття провадження у справі. Пред'явлення позову. Надсилання копії позовної заяви і доданих до неї документів	140
8.2. Підготовче провадження	148
8.3. Врегулювання спору за участю судді	157
8.4. Відмова позивача від позову. Мирова угода сторін.....	161
<i>Запитання для самоконтролю</i>	163

ТЕМА 9. РОЗГЛЯД СПРАВ ПО СУТІ У ГОСПОДАРСЬКИХ СУДАХ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ

9.1. Розгляд справи по суті: загальні положення	164
9.2. Відкриття розгляду справи по суті.....	170
9.3. З'ясування обставин справи та дослідження доказів	175
9.4. Судові дебати та ухвалення рішення. Фіксування судового процесу.....	180
9.5. Залишення позову без розгляду. Зупинення і закриття провадження у справі.....	185
9.6. Судові рішення	192
<i>Запитання для самоконтролю</i>	197

ТЕМА 10. РОЗГЛЯД СПРАВ У ПОРЯДКУ СПРОЩЕНОГО ТА НАКАЗНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

10.1. Розгляд справ у порядку спрощеного провадження.....	199
10.2. Розгляд справ у порядку наказного провадження	207
<i>Запитання для самоконтролю</i>	218

ТЕМА 11. ПЕРЕГЛЯД СУДОВИХ РІШЕНЬ В АПЕЛЯЦІЙНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

11.1. Право апеляційного оскарження, його суб'єкти. Об'єкти оскарження в апеляційному порядку	219
11.2. Подання апеляційної скарги, строки та порядок	224
11.3. Відкриття апеляційного провадження	232
11.4. Порядок розгляду апеляційної скарги та постанова суду апеляційної інстанції.....	236

11.5. Порядок ухвалення судових рішень та постанова суду апеляційної інстанції.....	248
<i>Запитання для самоконтролю</i>	250

ТЕМА 12. КАСАЦІЙНИЙ РОЗГЛЯД РІШЕНЬ ГОСПОДАРСЬКИХ СУДІВ

12.1. Право касаційного оскарження	252
12.2. Подання касаційної скарги.....	256
12.3. Відкриття касаційного провадження	258
12.4. Порядок розгляду касаційної скарги.....	265
12.5. Постанова суду касаційної інстанції.....	280
<i>Запитання для самоконтролю</i>	283

ТЕМА 13. ПЕРЕГЛЯД СУДОВИХ РІШЕНЬ ЗА НОВОВІЯВЛЕНИМИ АБО ВИКЛЮЧНИМИ ОБСТАВИНАМИ

13.1. Поняття та підстави перегляду судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами	284
13.2. Порядок і строк подання заяви про перегляд судового рішення.....	285
13.3. Форма та зміст заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами	287
13.4. Відкриття провадження та відмова від заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами	289
13.5. Порядок перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами	291
<i>Запитання для самоконтролю</i>	292

ТЕМА 14 ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ. СУДОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОНАННЯМ СУДОВИХ РІШЕНЬ. ВІДНОВЛЕННЯ ГОСПОДАРСЬКИМ СУДОМ ВТРАЧЕНОГО СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ

14.1. Загальна характеристика інституту виконання судових рішень ..	294
14.2. Наказ господарського суду та порядок його виконання.....	295
14.3. Виправлення помилки у виконавчому документі, поновлення пропущеного строку, мирова угода сторін у процесі виконання судового рішення	298
14.4. Відстрочення або розстрочення виконання судового рішення..	301
14.5. Зупинення виконання судового рішення. Поворот виконання рішення, постанови	302
14.6. Судовий контроль за виконанням судових рішень	308
14.7. Відновлення господарським судом втраченого судового провадження.....	312
<i>Запитання для самоконтролю</i>	318

ТЕМА 15 ТРЕТЕЙСЬКИЙ РОЗГЛЯД ГОСПОДАРСЬКИХ СПОРІВ. ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ ТРЕТЕЙСЬКИХ СУДІВ ТА ПРО ВИДАЧУ НАКАЗІВ НА ПРИМУСОВЕ ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ТРЕТЕЙСЬКИХ СУДІВ

15.1. Оскарження рішення третейського суду	318
15.2. Форма і зміст заяви про скасування рішення третейського суду	320
15.3. Підготовка та судовий розгляд справи про оскарження рішень третейського суду	322
15.4. Підстави для скасування рішення третейського суду	325
15.5. Видача наказу на примусове виконання рішення третейського суду	327
<i>Запитання для самоконтролю</i>	335

ТЕМА 16. ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ЗА УЧАСТЮ ІНОЗЕМНИХ ОСІБ

16.1. Процесуальні права та компетенція іноземних підприємств та організацій при вирішенні господарських спорів	336
16.2. Підсудність судам справ за участю іноземних суб'єктів господарювання	337
16.3. Звернення господарських судів із судовим дорученням до іноземного суду або іншого компетентного органу іноземної держави	338
16.4. Зміст і форма судового доручення про надання правової допомоги	339
16.5. Виконання в Україні судових доручень іноземних судів	341
<i>Запитання для самоконтролю</i>	346

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ	347
<i>Тестові завдання до теми 1</i>	347
<i>Тестові завдання до теми 2</i>	350
<i>Тестові завдання до теми 3</i>	352
<i>Тестові завдання до теми 4</i>	356
<i>Тестові завдання до теми 5</i>	360
<i>Тестові завдання до теми 6</i>	362
<i>Тестові завдання до теми 7</i>	364
<i>Тестові завдання до теми 8</i>	367
<i>Тестові завдання до теми 9</i>	370
<i>Тестові завдання до теми 10</i>	373
<i>Тестові завдання до теми 11</i>	376
<i>Тестові завдання до теми 12</i>	379
<i>Тестові завдання до теми 13</i>	382
<i>Тестові завдання до теми 14</i>	385
<i>Тестові завдання до теми 15</i>	389
<i>Тестові завдання до теми 16</i>	391

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	395
Додаток А. Процесуальна або інша дія, до якої відносять процесуальний строк	406
Додаток Б. Перелік та строк зберігання господарських справ і документів, що утворюються в діяльності суду	424
Алфавітно-предметний покажчик	427

ПЕРЕДМОВА

Господарсько-процесуальне право є однією із фундаментальних дисциплін, які вивчаються в юридичних вузах та навчально-наукових інститутах права вищих учбових закладів за спеціальністю «Право» та «Правоохоронна діяльність». Зважаючи на гарантований Конституцією України захист прав, свобод та законних інтересів суб'єктів господарювання та реформування процесуального законодавства (прийняття 15 грудня 2017 року нової редакції Господарського процесуального кодексу України), вкрай важливим і необхідним є забезпечення освітнього процесу навчальними посібниками, які б містили теоретичні положення навчальної дисципліни та практичні завдання.

Адже більшість новацій, які запропоновано Господарським процесуальним кодексом України в редакції від 03.10.2017 року є абсолютно новими для всіх країн пострадянського простору та мають на меті наближення української системи правосуддя до стандартів Європейського Союзу.

Зокрема, законодавець чітко визначив завдання та засади господарського судочинства, тобто встановив чіткий критерій, якого мають дотримуватися судді та учасники судового процесу при вирішенні господарських спорів. Відхилення від нього ставить під сумнів результати розгляду справи та відповідність такого рішення загальним принципам права.

Змінився підхід щодо визначення підвідомчості справ господарським судам на підставі предметного, а не суб'єктного критерію, що створює великий ризик неоднакового практичного застосування норм, що регламентують правила юрисдикції. Тому, очевидно, що це питання буде вирішуватися в подальшому низкою роз'яснень Верховного суду.

Запроваджено механізм запобігання зловживанню процесуальними правами. Це, зокрема запобігання поданню декількох позовів до одного й того самого відповідача (відповідачів) з тим самим предметом та з тих

самих підстав або подання декількох позовів з аналогічним предметом і з аналогічних підстав, або вчинення інших дій, метою яких є маніпуляція автоматизованим розподілом справ між суддями, ініціюванню фіктивних позовів до «своїх» відповідачів, умисному затягуванню розгляду справи, маніпуляції підсудністю. Так чинний ГПК України містить ст. 63 «Неприпустимість зловживання процесуальними правами», в якій перелічений невичерпний перелік можливих зловживань процесуальними правами тощо.

При підготовці навчального посібника враховувались зміст норм Господарського процесуального кодексу України, так і законів, до яких відсилають окремі його положення. Автори прагнули не тільки дати уявлення про чинне господарсько-процесуальне право, а й якомога глибше висвітлити суть його інститутів, деталізувати проблеми визначення юрисдикції господарських спорів, вказати на правовий статус учасників судового процесу, обговорити проблеми доказування в господарських спорах тощо.

Основною метою запропонованого навчального посібника є формування знань про основні положення організації та діяльності господарських судів України, особливості правового регулювання розгляду спорів у сфері господарювання, а також вироблення навичок роботи з нормами процесуального права при підготовці документів, що регулюють правовідносини між учасниками судового процесу.

Представлений навчальний посібник складений відповідно до програми навчальної дисципліни, містить вступ, загальну та особливу частини, що складаються із 16 тем, питання для самоконтролю до кожної теми, списку основної і допоміжної рекомендованої літератури. Запропонована послідовність тем і їхнє поєднання створюють умови для логічного засвоєння змісту дисципліни «Господарське процесуальне право». Питання, що розкривають сутність відповідних тем, забезпечують викладення її методологічних основ, націлені на формування у студентів базового

комплексу знань та служать дієвим способом легкого засвоєння матеріалу студентами та курсантами.

Запропонований навчальний посібник є вагомим внеском у господарську правову доктрину, адже з одного боку він акумулює та підсумовує досягнення попередників, а з другого – висвітлює авторський підхід до новел Господарського процесуального кодексу України. Тому даний навчальний посібник буде корисним для здобувачів вищої освіти, аспірантів, молодих учених та усіх тих, хто цікавиться проблемами господарсько-процесуального права.

ТЕМА 1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

1.1. Поняття та предмет господарського процесуального права

Господарське процесуальне право – це сукупність правових норм, що регламентують суспільні відносини, що виникають у зв'язку з порушенням провадження у господарському суді, підготовкою справи до судового розгляду, розглядом та вирішенням справи, оскарженням та переглядом судових рішень

□ Предметом господарського процесуального права є **господарські спори або інші справи, віднесені до компетенції господарських судів**

Господарське процесуальне право розглядається як:

→ **наука**, є сукупністю правових знань, що накопичуються та постійно розширюються внаслідок спеціальних наукових досліджень та узагальнень судової практики, а також відображаються у правових доктринах, концепціях, науково-практичних коментарях, рекомендаціях законодавцю та господарським судам

→ **галузь права** – сукупність правових норм, що регулюють організацію господарських судів, їх діяльність та діяльність осіб, як приймають участь у розгляді господарських спорів, з метою захисту порушених прав та інтересів суб'єктів господарювання

→ **навчальна дисципліна** є системою знань про господарське процесуальне право, його норми, інститути, концепції, правові погляди науковців, історичні факти тощо, які нерозривно пов'язанні з професійною підготовкою студентів, курсантів, слухачів вищих навчальних закладів юридичного напрямку

1.2. Методи господарського процесуального права

1.3. Принципи господарського процесуального права

Гарантії дотримання принципу гласності в господарському процесуальному праві

Розгляд справ у господарських судах проводиться усно і відкрито
(ч. 1 ст.8 ГПК України)

Будь-яка особа має право бути присутньою у відкритому судовому засіданні
(ч. 2 ст.8 ГПК України)

Суд може видалити із зали судових засідань осіб, які перешкоджають веденню судового засідання, здійсненню прав або виконанню обов'язків учасників судового процесу або судді, порушують порядок у залі суду
(ч. 4 ст.8 ГПК України)

Особи, присутні в залі судового засідання, представники засобів масової інформації можуть проводити у залі судового засідання фотозйомку, відео- та аудіозапис з використанням портативних відео- та аудіотехнічних засобів без отримання окремого дозволу суду, але з урахуванням обмежень
(ч. 5 ст.8 ГПК України)

Розгляд справи у закритому судовому засіданні проводиться у випадках, коли відкритий судовий розгляд може мати наслідком розголошення таємної чи іншої інформації, що охороняється законом, необхідності захисту особистого та сімейного життя людини, а також в інших випадках, установлених законом
(ч. 8 ст.8 ГПК України)

Особи, які бажають бути присутніми у судовому засіданні, допускаються до зали судових засідань до початку судового засідання або під час перерви
(ч. 3 ст.8 ГПК України)

**При застосуванні принципу пропорційності судом
враховуються:
(ст. 15 ГПК України)**

завдання господарського судочинства

особливості предмета спору

складність справи

час, необхідний для вчинення тих чи інших дій

забезпечення розумного балансу між приватними й публічними
інтересами

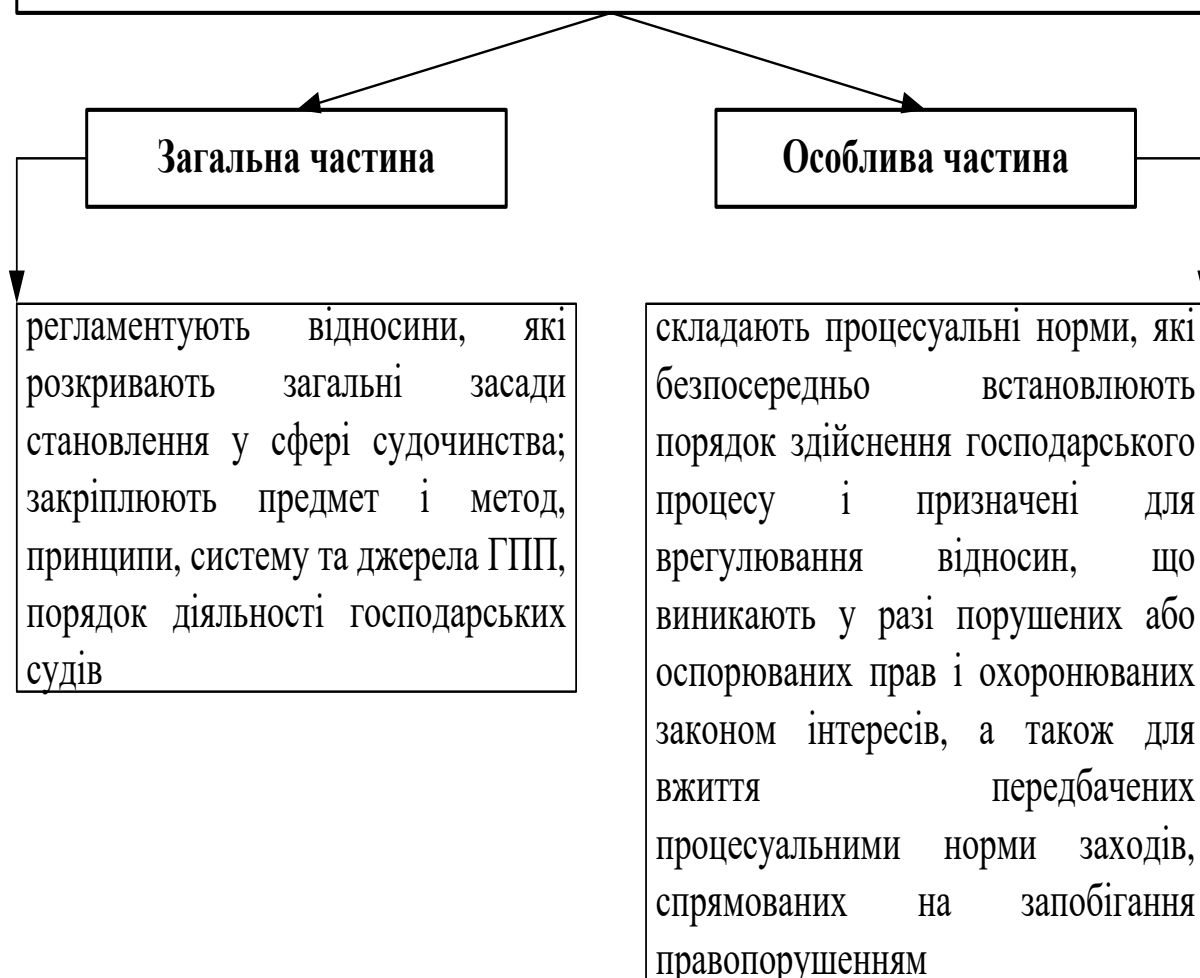
ціна позову

значення розгляду справи для сторін

розмір судових витрат, пов'язаних із відповідними
процесуальними діями

1.4. Система господарського процесуального права

Система господарського процесуального права – це сукупність правових норм та інститутів, об'єднаних єдиним предметом і методом, принципами й цілями, які характеризуються певною єдністю

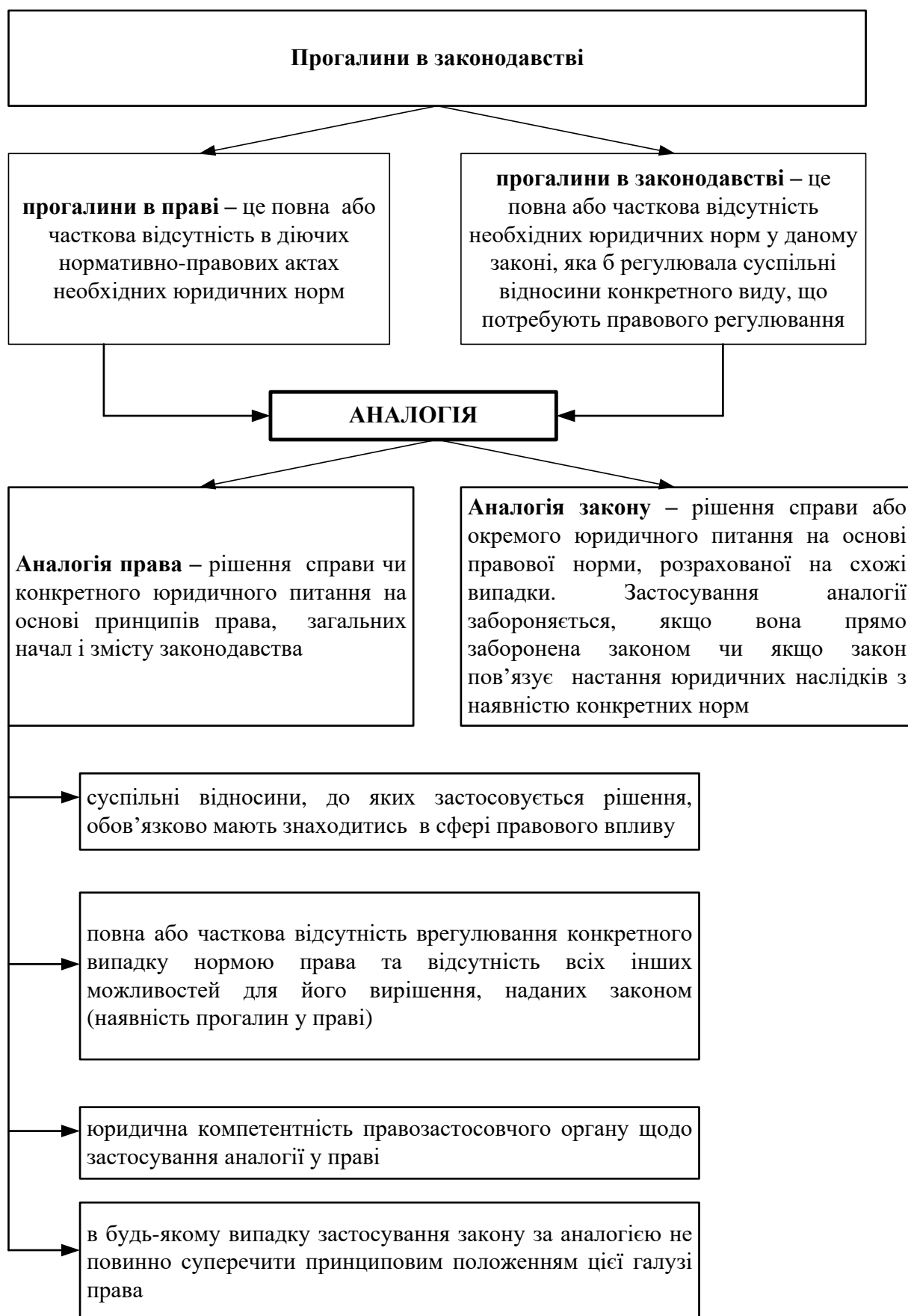

1.5. Джерела господарського процесуального права

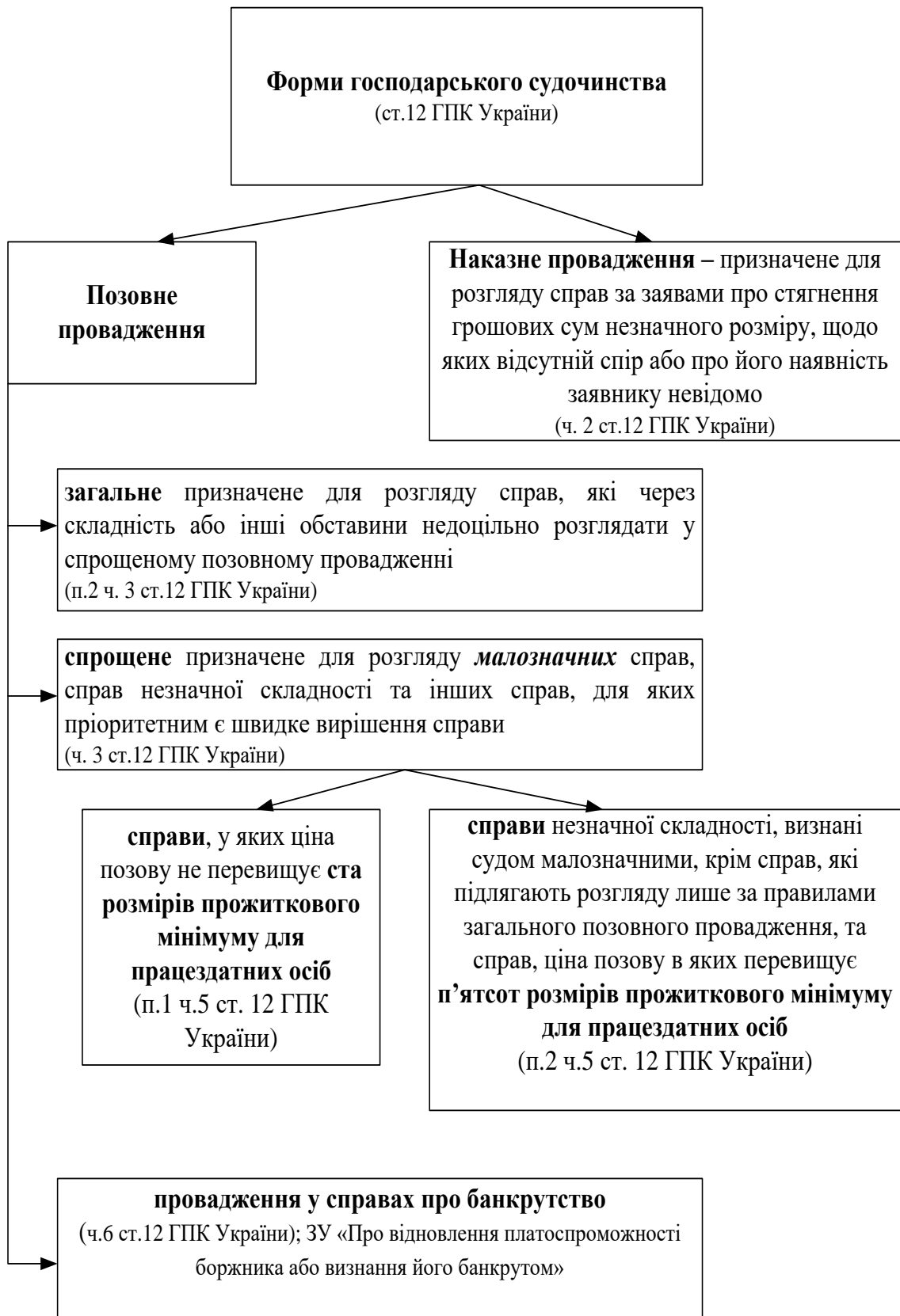
Джерела господарського процесуального права – це нормативно-правові акти, які містять правові норми, що регулюють господарське судочинство

1.6. Застосування правових норм за аналогією у разі прогалин в законодавстві

1.7. Форми господарського судочинства

Запитання для самоконтролю:

1. Дайте визначення поняття господарського процесуального права як галузі права.
2. В чому полягає співвідношення господарського процесуального права як науки та навчальної дисципліни?
3. Що є предметом регулювання господарського процесуального права?
4. Назвіть та охарактеризуйте методи господарського процесуального права.
5. Якими нормативно-правовими актами регулюються принципи господарського процесуального права?
6. Що повинно враховуватися судом при застосування принципу пропорційності відповідно до ст.15 ГПК України?
7. Розкрийте систему господарського процесуального права.
8. Дайте визначення поняття джерела господарського процесуального права.
9. Назвіть види джерел господарського процесуального права.
10. Яку норму господарський суд повинен застосувати у разі виявлення прогалини в законодавстві?
11. Назвіть форми господарського судочинства.
12. Які справи можна віднести до малозначних?

Рекомендована література:

Базова [1-3; 5; 11; 29; 31; 46].

Допоміжна [2; 5; 19; 21; 22-24; 43; 44; 55; 56].

ТЕМА 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ГОСПОДАРСЬКОГО СУДОЧИНСТВА

2.1. Етапи розвитку господарських суддів

Періоди і дати		Характеристика
I період	початок XIX століття – початок XX століття	характеризувався створенням Комерційних судів (в м. Одеса в 1807 р., пізніше у Феодосії (1819 р.) та Ізмаїлі (1832 р.), які розглядали торгові справи, вексельні справи та справи про неспроможність
<i>Варто знати! Комерційні суди проіснували до початку революції й були ліквідовані Декретом Народних Комісарів «Про суд» від 24 листопада 1917 р. Цим Декретом згадувалось тільки дві форми судочинства (цивільне та кримінальне), здійснення яких покладалось на систему народних судів.</i>		
II період	(1922 – 1931 рр.)	пов'язаний із закінченням Громадянської війни і переходом до відновлення та подальшого розвитку народного господарства. У цей період для вирішення майнових спорів, що виникали між суб'єктами господарської діяльності, створено арбітражні комісії
<i>Варто знати! У вересні 1922 р. Декретом Ради Народних Комісарів було затверджено Положення про порядок вирішення майнових спорів між державними установами і організаціями. Цим Положенням було утворено систему арбітражних комісій, які діяли при Раді праці і оборони, а також на місцях при обласних економічних радах. Очолювала систему Вища арбітражна комісія при Раді праці і оборони, яка утворювалась у складі Голови, що призначався Радою за поданням Народного комісаріату юстиції, і двох членів, які безпосередньо призначалися Радою праці і оборони.</i>		
III період	(1931 – 1959 рр.)	пов'язаний із зміцненням у народному господарстві систем госпрозрахунку, планової і договірної дисципліни. У ці часи на зміну арбітражним комісіям приходять державні та відомчі арбітражі
<i>Варто знати! У травні 1931 р. Постановою Ради Народних Комісарів було утворено Державний арбітраж (вирішувались усі суперечки, що виникали за укладеними договорами та угодами, й інші майнові суперечки між установами, підприємствами та організаціями усунульненого сектора.</i>		
IV період	(1959 – 1991 рр.)	характеризується вдосконаленням організації управління промисловістю. У цей період змінено завдання і функції Державного арбітражу, що знайшло відображення в 1 Постанові Ради Міністрів СРСР від 23 липня 1959 року «Про покращення роботи

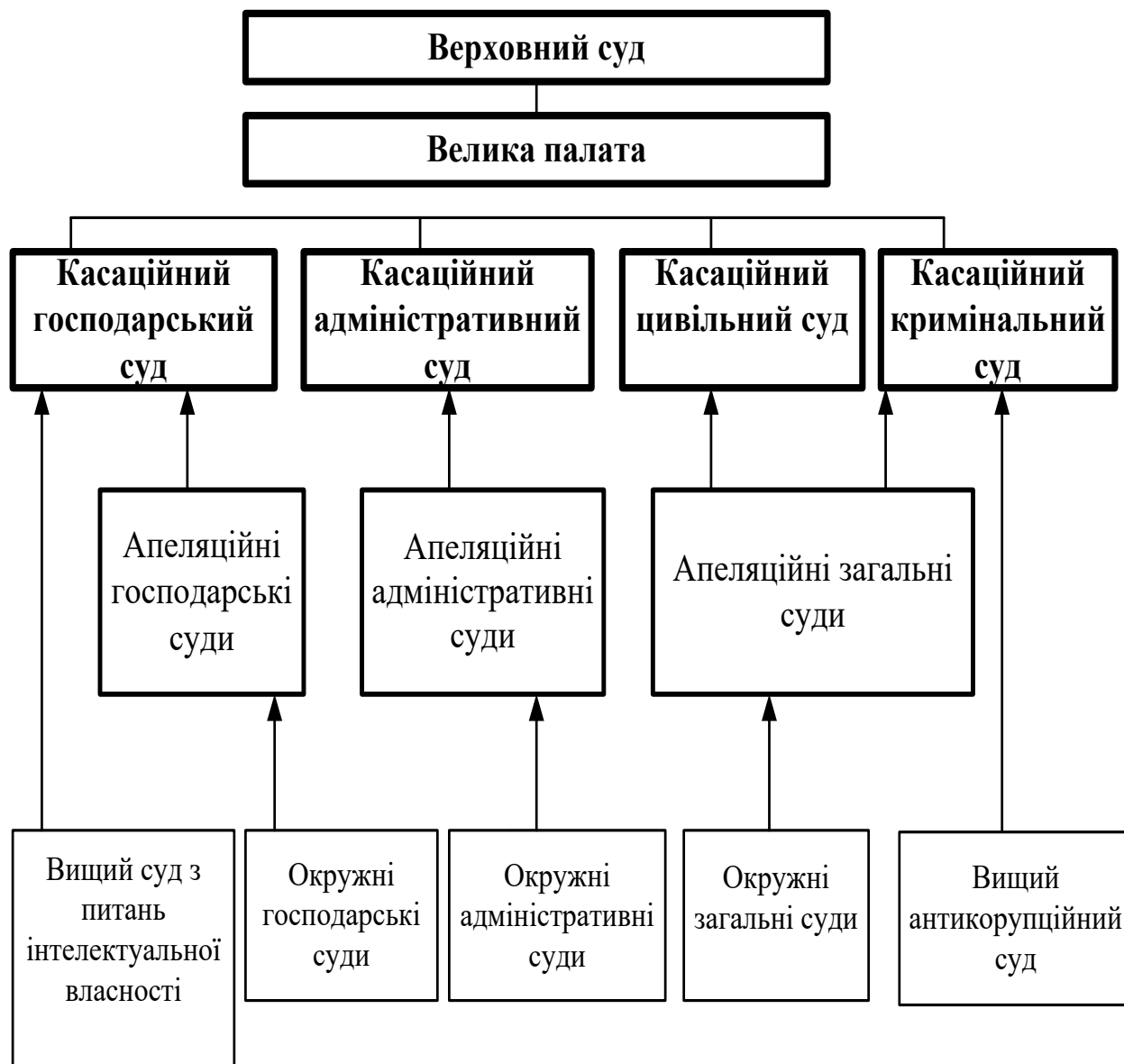
		Державного арбітражу»
<p>Варто знати! 17 січня 1974 р. було прийнято Постанову Ради Міністрів СРСР «Про подальше удосконалення організації та діяльності органів державного арбітражу». Згідно із цією Постановою, для забезпечення єдності діяльності державного арбітражу він був перетворений у союзно-республіканський орган, який являв триланкову систему, де нагляд за нижчими арбітражними органами здійснювали вищі, а місцеві органи державного управління були позбавлені права скасовувати і змінювати рішення державних арбітражів. Відтак запроваджувалась система, організована за прикладом судової, де кожна вища інстанція може здійснювати перегляд рішень нижчих судів.</p> <p>У 1978 р. правовий статус державного арбітражу був закріплений на конституційному рівні – у Конституції Української РСР 1978 р., а в 1979 р. – деталізований у Законі СРСР «Про Державний арбітраж в СРСР» від 30 листопада 1979 р. Передбачалось, що створення арбітражів здійснюється Президією Верховної Ради Української РСР за погодженням із Державним арбітражем СРСР. Державний арбітраж СРСР, державні арбітражі союзних і автономних республік, країв, областей, міст, автономних областей і автономних округів становили єдину систему органів державного арбітражу в СРСР. Найвищим органом у цій системі був Державний арбітраж СРСР, який здійснював керівництво всіма органами державного арбітражу, як правило, через державні арбітражі союзних республік. У свою чергу, органи державного арбітражу в СРСР здійснювали свою діяльність під керівництвом, відповідно, Верховної Ради СРСР та її Президії, Верховних Рад союзних і автономних республік і їх Президій, крайових, обласних, міських Рад народних депутатів, Рад народних депутатів автономних областей і автономних округів. Для здійснення керівництва в межах відповідного арбітражного органу Президія Ради відповідного рівня призначала головного арбітра, а також утворювалась колегія арбітражу під керівництвом головного арбітра, яка вирішувала організаційні питання.</p>		
V період	(1991 р. – 1996 р.)	характеризувався формуванням господарського судочинства в незалежній Україні: створення Арбітражного суду України як судового органу України
<p>Варто знати! 4 червня 1991 р. був прийнятий Закон «Про арбітражний суд», який передбачав, що арбітражні суди:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) утворювались Верховною Радою за поданням Голови Вищого арбітражного суду; 2) арбітражний суд Кримської АРСР, арбітражний суд області, м. Києва складався з голови, першого заступника голови, заступників голови й арбітрів; 3) адміністративні функції в судах покладалися на голів і їхніх заступників; 4) фінансування здійснювалось через Верховну Раду. <p>6 листопада 1991 р. був прийнятий «Арбітражний процесуальний кодекс», який у 2001 р. був перейменований на «Господарський процесуальний кодекс України», - є чинним і на сьогодні, незважаючи на численні зміни та доповнення.</p>		
VI період	(з 1996 р. до липня 2010 р.)	характеризувався створенням Господарського суду України
<p>Варто знати! Після прийняття Конституції України було здійснено низку заходів щодо удосконалення організації та діяльності арбітражних судів. Зокрема прийнято низку законів, що були направлені на внесення змін до судоустрою і судочинства, та отримали назву «малої судової реформи». Були внесені зміни до Закону України «Про судоустрій України» від 21 червня 2001 року, а також за Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про арбітражний суд» слово «арбітражний» було замінено словом «господарський». Отже, правосуддя у господарських відносинах почали здійснювати господарські суди.</p>		

VII період	(з липня 2010 р. до червня 2017 р.)	характеризується прийняттям ЗУ «Про судоустрій і статус суддів» від 7 липня 2010 р.
<p>Варто знати! <i>Прийняття Закону України «Про судоустрій і статус суддів» можна вважати вагомим кроком про утворення доступної та дієвої судової системи відповідно до Конституції України і міжнародних стандартів у галузі правосуддя.</i></p> <p><i>12 грудня 2015 р. був прийнятий Закон України «Про забезпечення права на справедливий суд», який у свою чергу став першим та незначним кроком на шляху судової реформи.</i></p> <p><i>Зокрема, нова редакція Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 р. №1402-VIII передбачає перехід до триланкової судової системи та визначає роль Верховного Суду в Україні як суду касаційної інстанції, а у певних випадках, – як суду першої або апеляційної інстанції, а також:</i></p> <p><i>1) ліквідація вищих спеціалізованих судів і створення нової структури Верховного Суду як єдиного суду касаційної інстанції;</i></p> <p><i>2) створення Вищого антикорупційного суду, Вищого суду з питань інтелектуальної власності;</i></p> <p><i>3) оновлення місцевих судів. Усі районні, міжрайонні, міські суди замінять окружні суди. Згідно з Законом України «Про судоустрій і статус суддів» місцевими загальними судами є окружні суди, тобто місцевими господарськими – окружні господарські суди.</i></p>		
VIII період	(з червня 2017 р. до теперішнього часу)	характеризується початком судової реформи

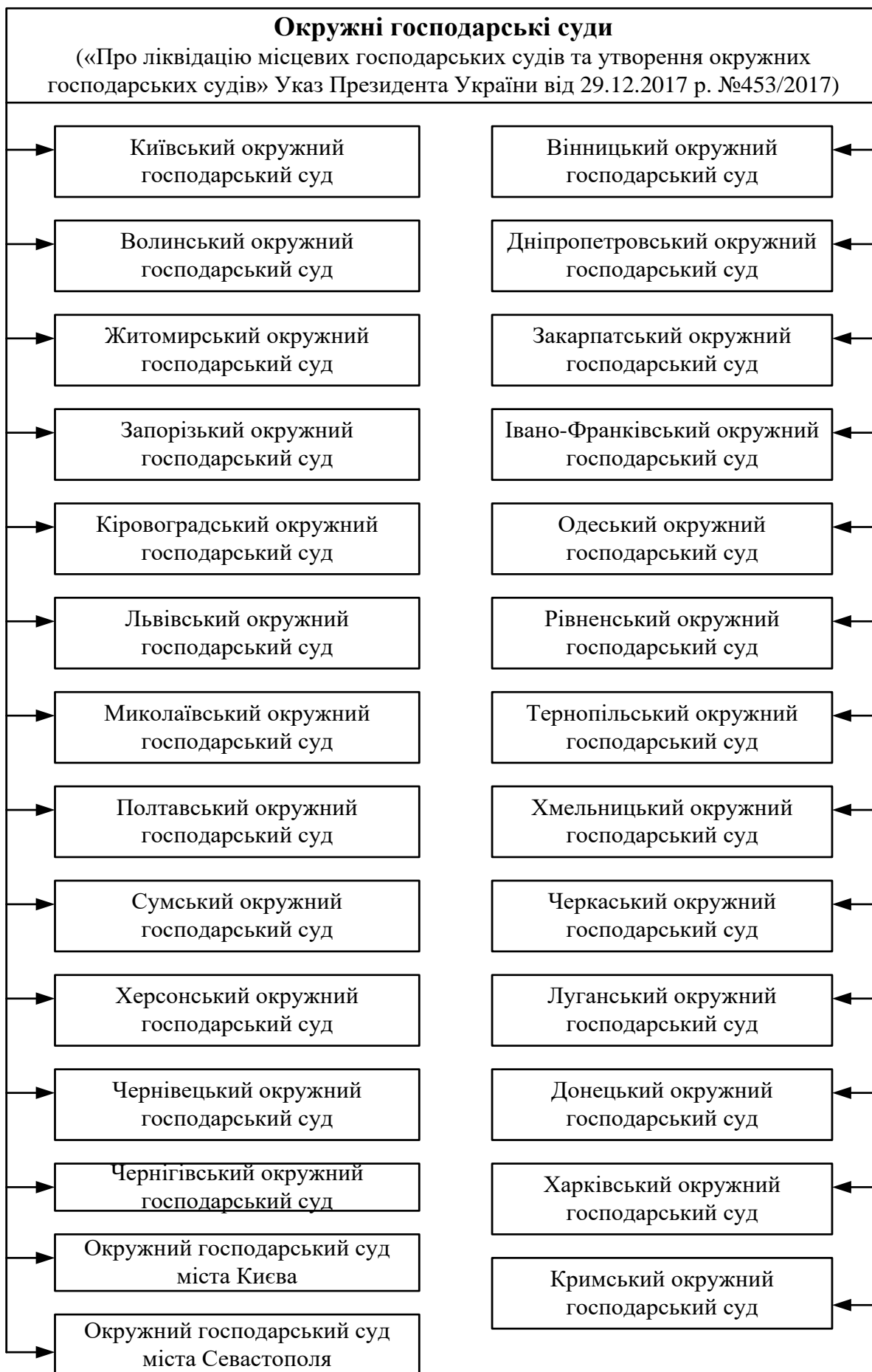
Варто знати!

- **1 січня 2018 року** відповідно до п. 3 ч. 1 ст. 131-1 і ст. 131-2 представництво в судах апеляційної інстанції можуть здійснювати виключно прокурори або адвокати відповідно до п. 11 Перехідних положень Конституції України;
- **30 вересня 2018 року** переведення суддів з одного суду в інший здійснює не Президент України, а Вища рада правосуддя;
- **1 січня 2019 року** відповідно до п. 3 ч. 1 ст. 131-1 і ст. 131-2 представництво в судах першої інстанції можуть здійснювати виключно прокурори або адвокати відповідно до п. 11 Перехідних положень Конституції України;
- **30 квітня 2019 року** припиняться повноваження всіх членів Вищої ради правосуддя, які працюють в нинішньому складі Вищої ради юстиції;
- **до 30 червня 2019 року** повинні бути створені і почати здійснювати правосуддя апеляційні суди у відповідних апеляційних округах;
- **1 січня 2020 року** представництво органів державної влади і місцевого самоврядування в судах буде здійснюватися виключно прокурорами або адвокатами відповідно до п. 11 Перехідних положень Конституції України.

2.2. Місце господарських суддів у судовій системі України

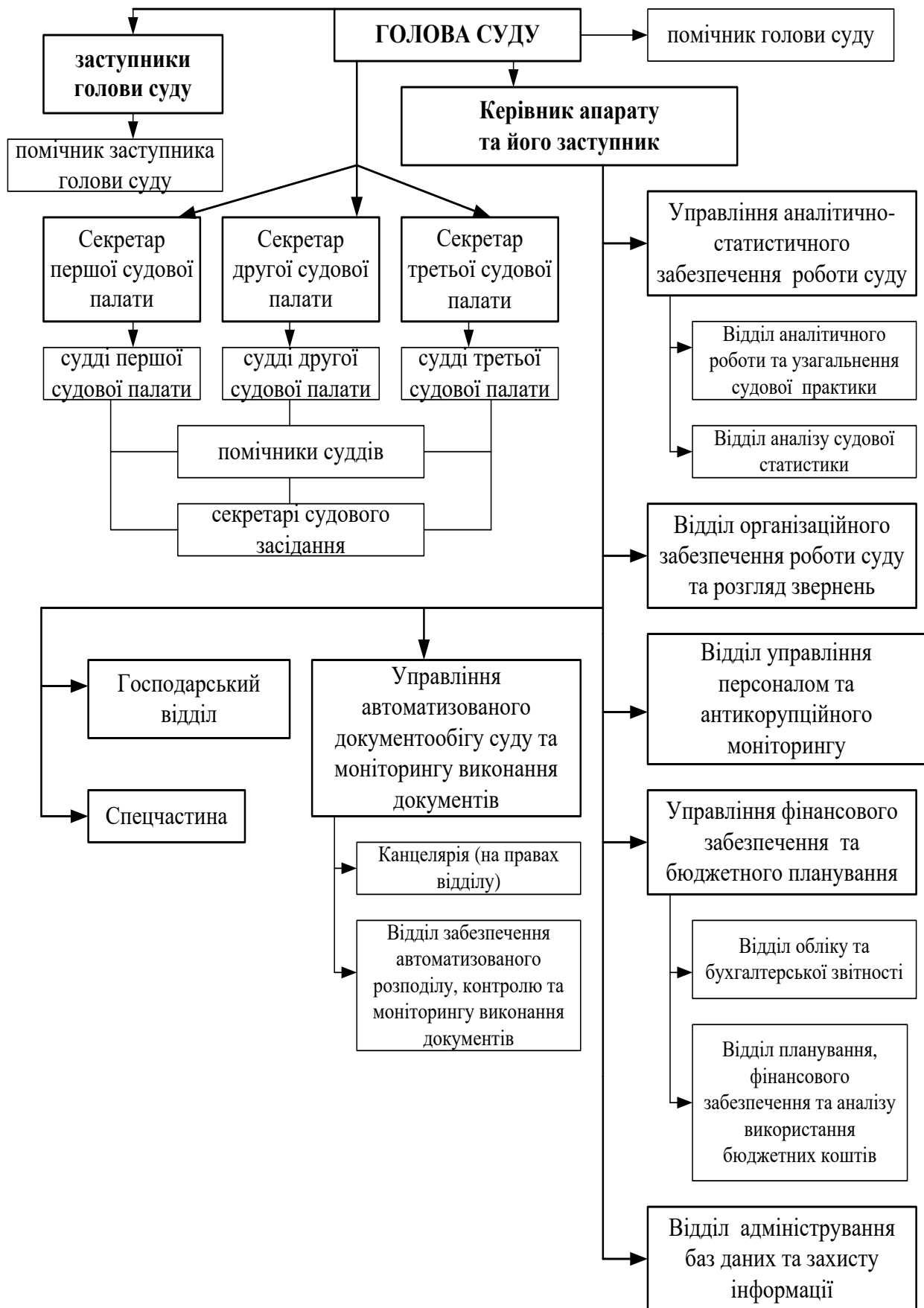
2.3. Окружні господарські суди

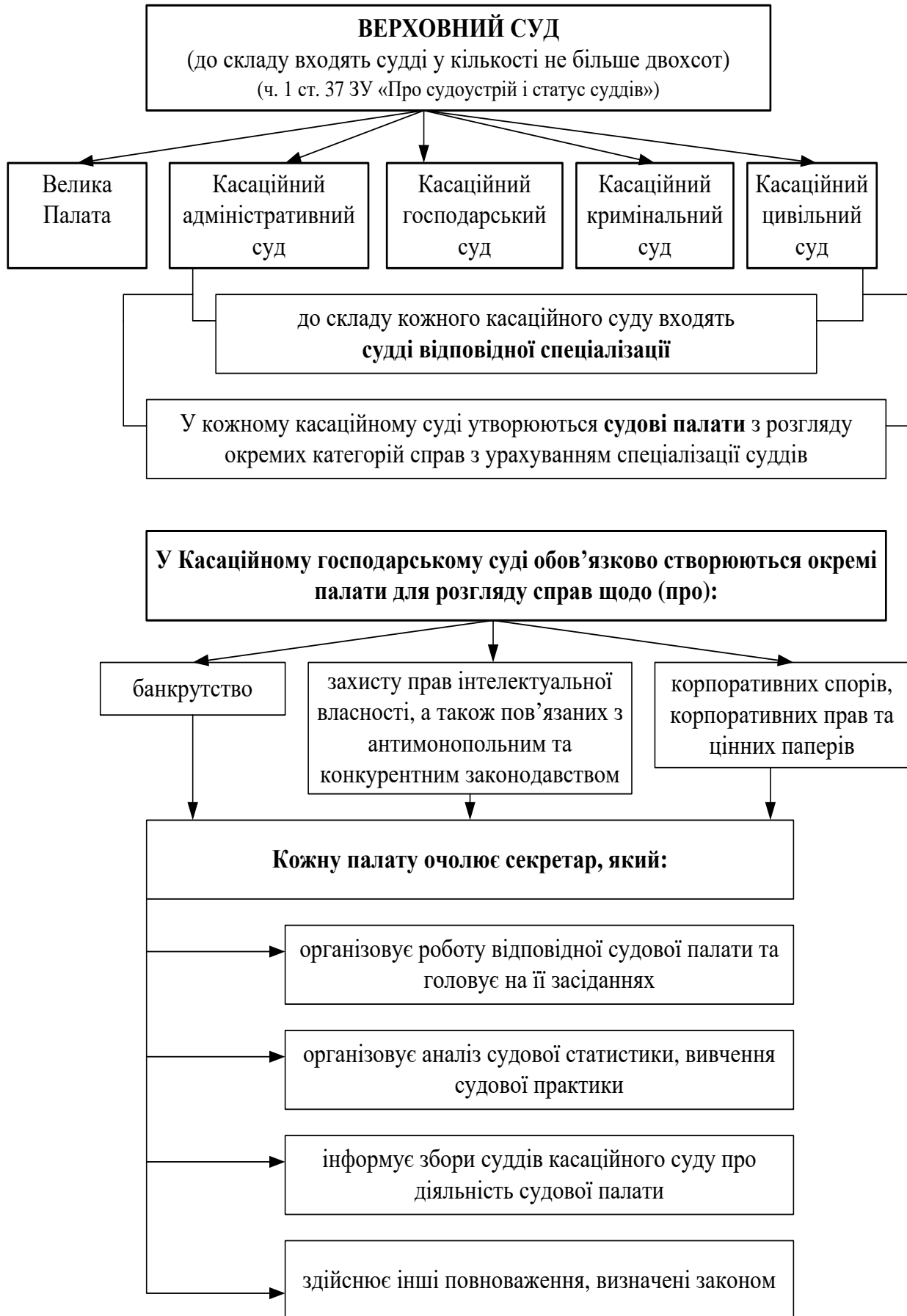
2.4. Апеляційні господарські суди

Структура апеляційного господарського суду

2.5. Верховний суд

ВЕРХОВНИЙ СУД

є найвищим судовим органом у системі судів загальної юрисдикції, який забезпечує єдність судової практики у порядку та спосіб, визначені процесуальним законом, зокрема:

- здійснює правосуддя в порядку, встановленому процесуальним законом
- здійснює аналіз судової статистики, узагальнення судової практики
- надає висновки щодо проектів законодавчих актів, які стосуються судоустрою, судочинства, статусу суддів, виконання судових рішень та інших питань, пов'язаних із функціонуванням судової системи України
- надає висновок про наявність чи відсутність у діяннях, у яких звинувачується Президент України, ознак державної зради або іншого злочину; вносить за зверненням Верховної Ради України письмове подання про неможливість виконання Президентом України своїх повноважень за станом здоров'я
- звертається до Конституційного Суду України щодо конституційності законів, інших правових актів, а також щодо офіційного тлумачення Конституції та законів України
- забезпечує однакове застосування норм права судами різних спеціалізацій у порядку та спосіб, визначені процесуальним законом
- здійснює інші повноваження, визначені законом

Голова Верховного Суду
(ч. 2 ст.39 ЗУ «Про судоустрій і статус суддів»)

представляє суд як орган державної влади та систему судів загальної юрисдикції у зносинах з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, фізичними та юридичними особами, а також із судовими органами інших держав та міжнародними організаціями

скликає Пленум Верховного Суду; вносить на розгляд Пленуму подання щодо призначення на посаду секретаря Пленуму та секретарів палат; виносить на розгляд Пленуму питання та головує на його засіданнях

визначає адміністративні повноваження заступників Голови Верховного Суду

видає на підставі акта про обрання на посаду судді Верховного Суду або звільнення судді з посади відповідний наказ

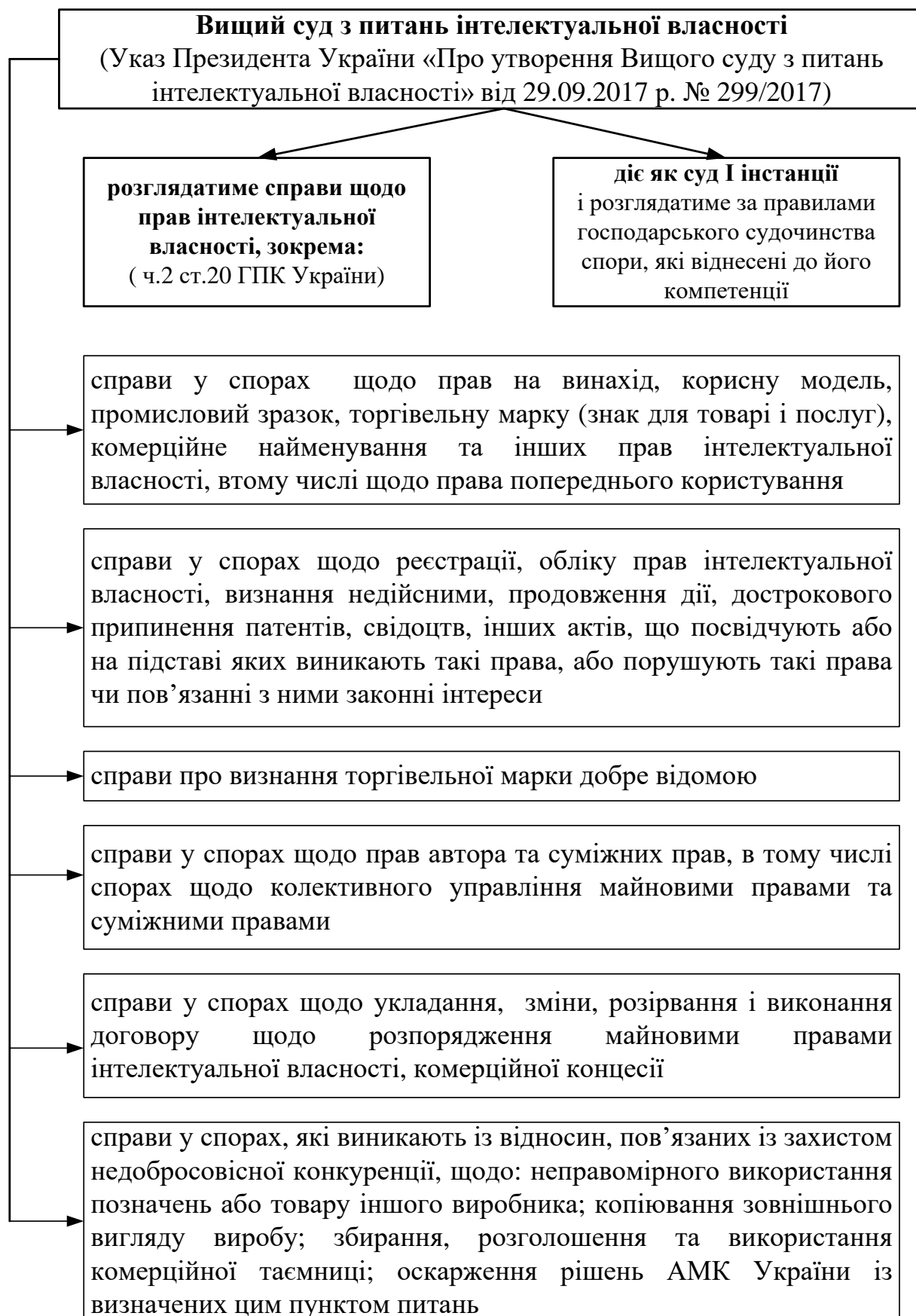
повідомляє Вищу кваліфікаційну комісію суддів України, а також через веб-портал судової влади про наявність вакантних посад суддів у Верховному Суді у триденний строк з дня їх утворення

контролює ефективність діяльності апарату суду, вносить Голові Державної судової адміністрації України подання про призначення на посаду керівника апарату суду, заступника керівника апарату суду та про звільнення їх з посад, а також про застосування до керівника апарату суду, його заступника заохочення або накладення дисциплінарного стягнення відповідно до законодавства

інформує Пленум Верховного Суду про діяльність Верховного Суду

здійснює інші повноваження, визначені законом

2.6. Вищий суд з питань інтелектуальної власності

Вищий суд з питань інтелектуальної власності в зарубіжних державах

Держави в яких діє Вищий суд з питань інтелектуальної власності	
	Австрія
	Великобританія
	Німеччина
	Швейцарія
	США
	Японія
	Південна Корея
	Тайвань
	Швеція

2.7. Право на звернення до господарського суду

Запитання для самоконтролю:

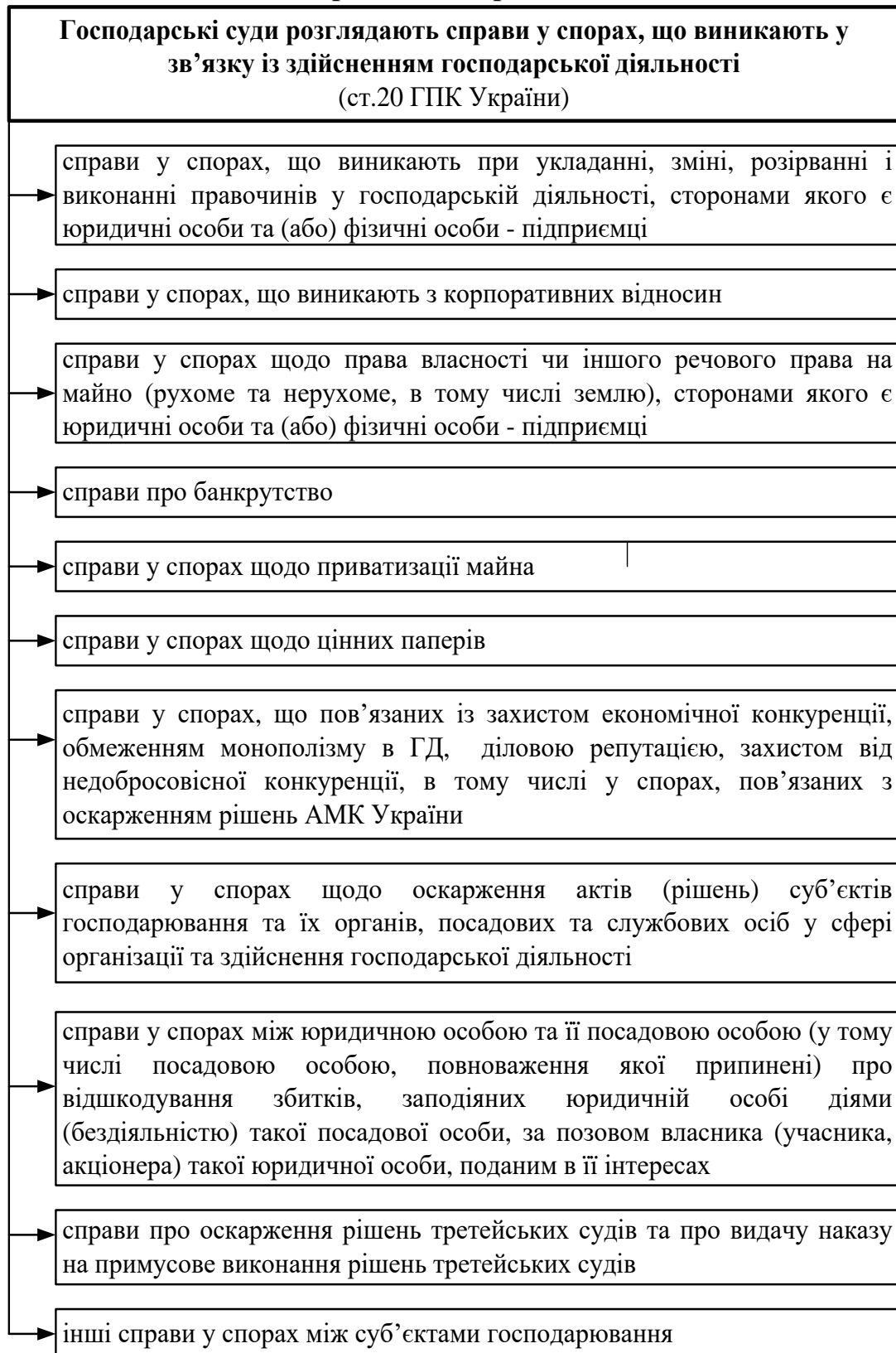
1. Назвіть етапи розвитку господарських суддів.
2. Охарактеризуйте місце господарських суддів у судовій системі України.
3. Назвіть окружні господарські суди та які справи віднесені до їх компетенції.
4. Назвіть апеляційні господарські суди.
5. Назвіть структуру апеляційного господарського суду.
6. Розкрийте повноваження Голови касаційного суду.
7. Назвіть структуру Верховного суду України та його повноваження.
8. Розкрийте повноваження Голови Верховного Суду України.
9. Назвіть справи, які віднесені до повноваження Вищого суду з питань інтелектуальної власності.
10. Назвіть держави в яких діє Вищий суд з питань інтелектуальної власності.
11. Хто має право на звернення до господарського суду.

Рекомендована література:

- Базова* [1; 5; 29; 41; 45; 46; 48; 52-54; 57].
- Допоміжна* [2; 5; 14-15; 22-24; 30; 32; 33; 37-40; 43; 45; 49; 51; 52; 57; 59; 62; 64].

**ТЕМА 3. ЮРИСДИКЦІЯ ГОСПОДАРСЬКИХ СУДІВ.
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ
ЮРИСДИКЦІЇ**

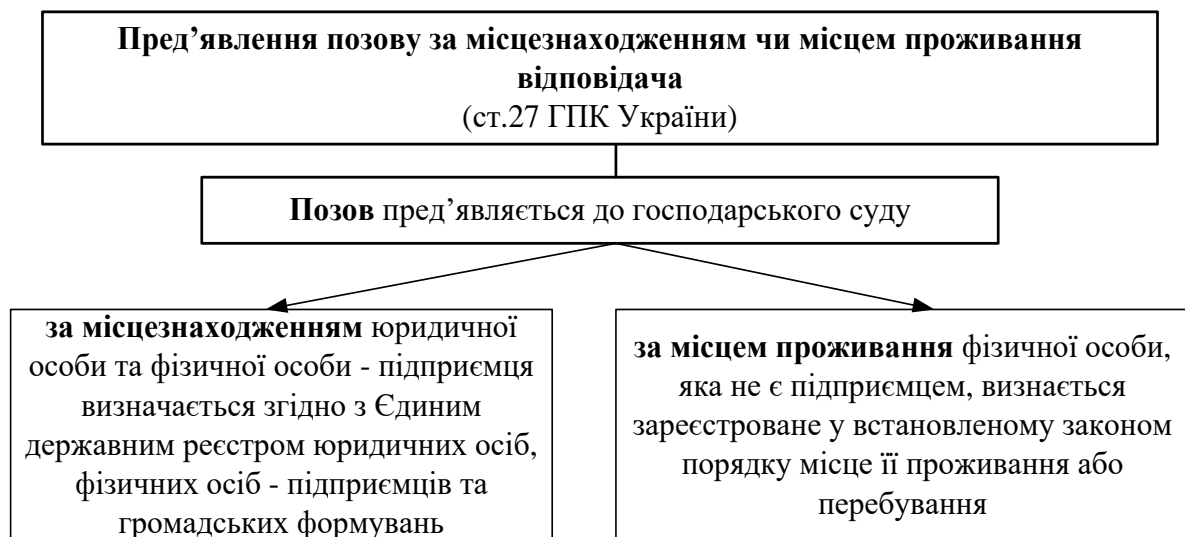
3.1. Предметна юрисдикція

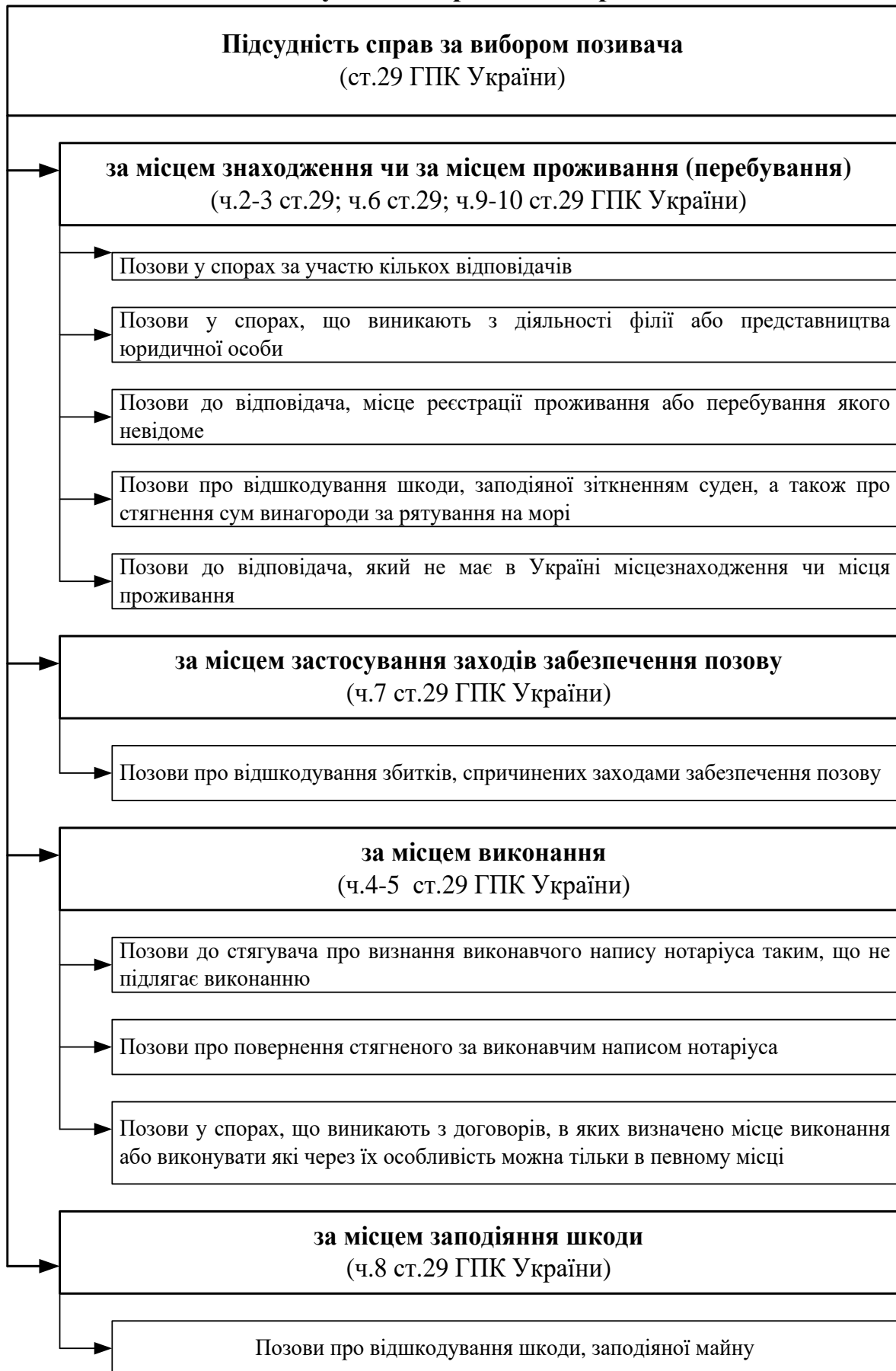
3.2. Інстанційна юрисдикція

3.3. Територіальна юрисдикція (підсудність)

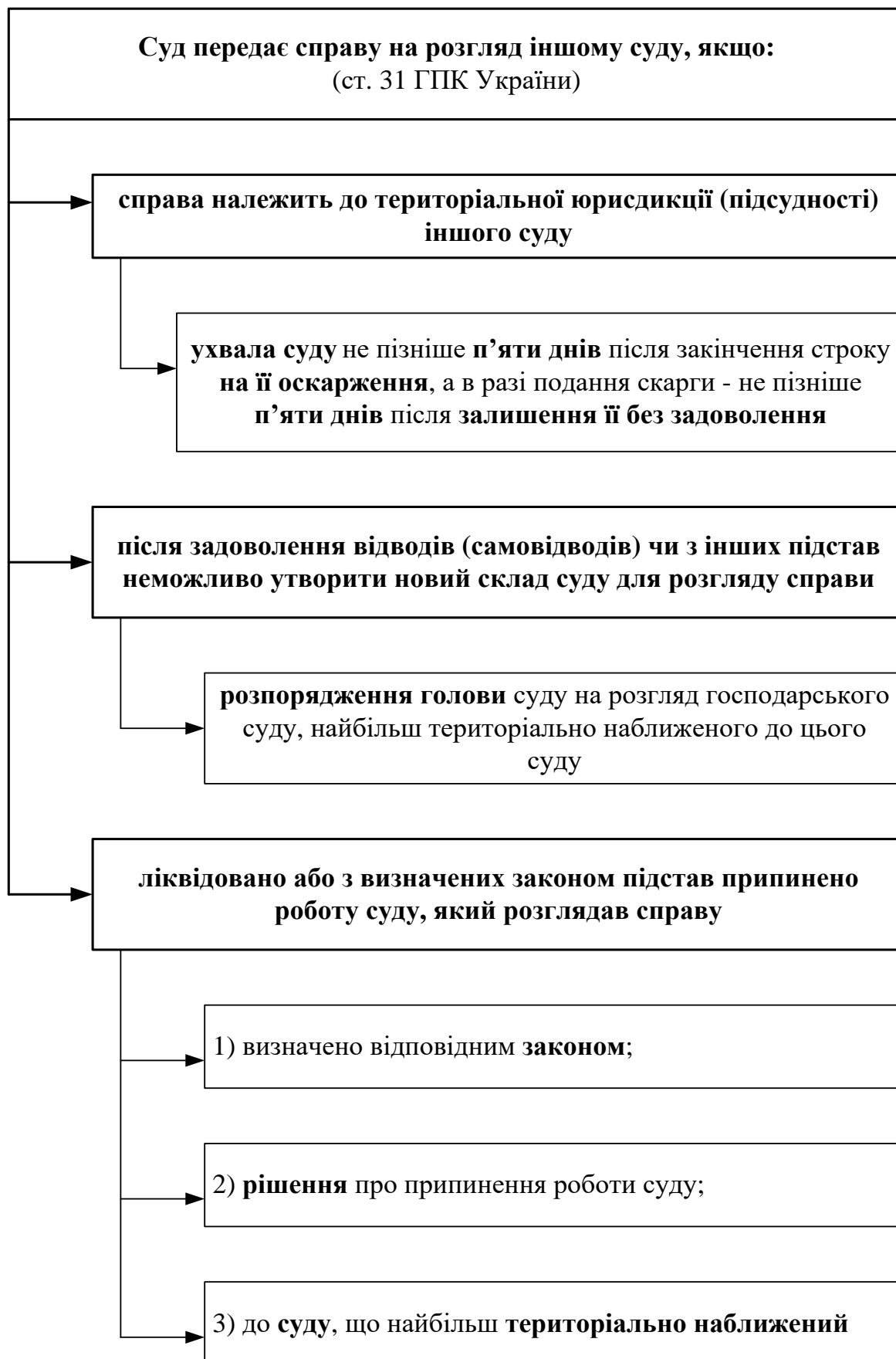
3.4. Підсудність справ за вибором позивача

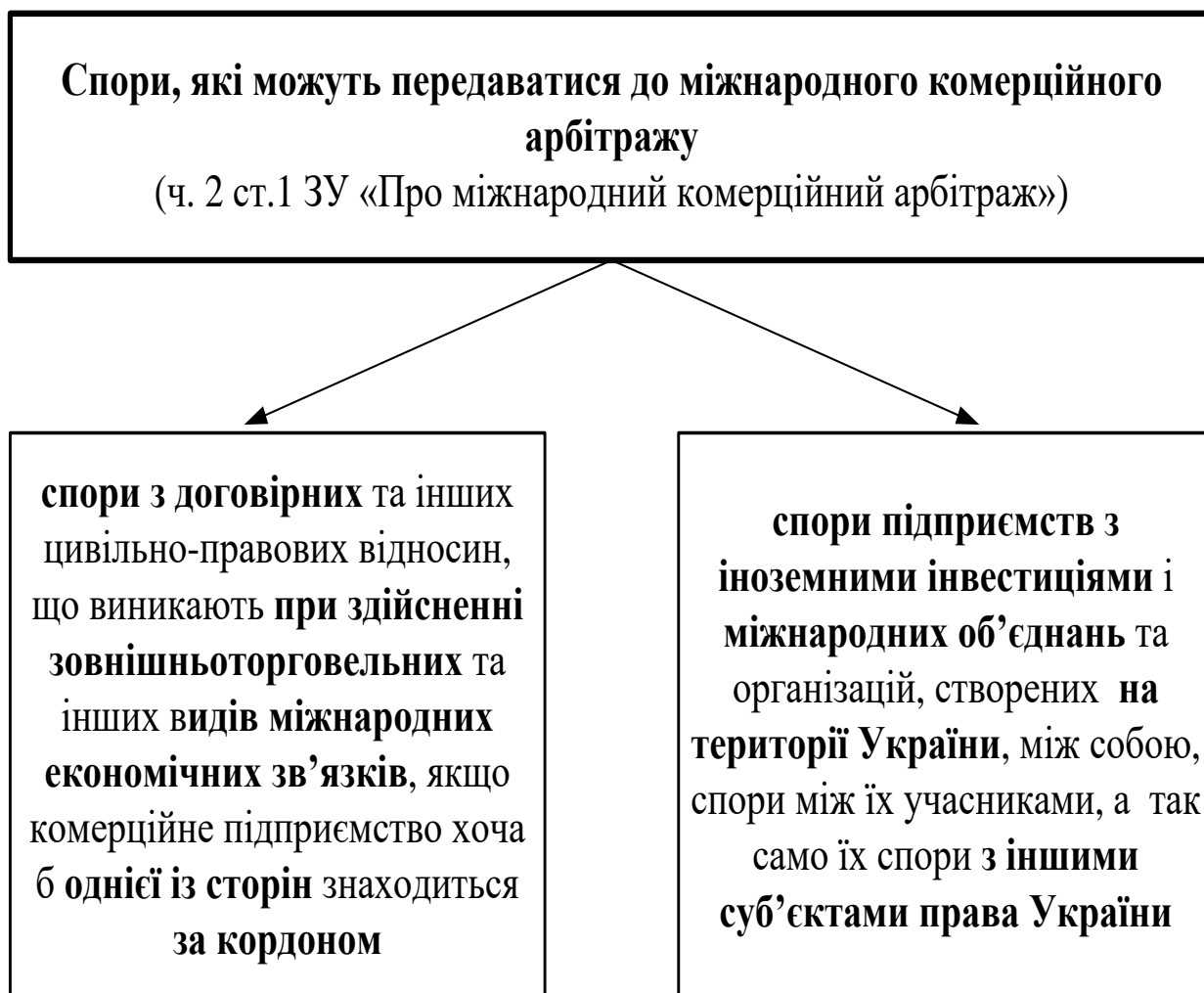
3.5. Виключна підсудність справ

Виключна підсудність справ (ст.30 ГПК України)	
→	Спори, що виникають з договору перевезення , у разі, коли одним з відповідачів є перевізник, розглядаються господарським судом <i>за місцезнаходженням перевізника</i>
→	Справи про арешт судна , що здійснюється для забезпечення морської вимоги, розглядаються господарським судом <i>за місцезнаходженням морського порту України</i> , в якому перебуває або до якого прямує судно, або порту реєстрації судна
→	Спори, що виникають з приводу нерухомого майна , розглядаються господарським судом <i>за місцезнаходженням майна або основної його частини</i> .
→	Спори про права на морські і повітряні судна, судна внутрішнього плавання, космічні об'єкти вирішуються господарським судом <i>за місцем їх державної реєстрації</i>
→	Спори, у яких відповідачем є суб'єкти публічного права , розглядаються місцевим господарським судом, юрисдикція якого поширюється на місто Київ
→	Спори, що виникають з корпоративних відносин , розглядаються господарським судом <i>за місцезнаходженням юридичної особи</i>
→	Спори між юридичною особою та її посадовою особою (у тому числі посадовою особою, повноваження якої припинені) про відшкодування збитків , заподіяних юридичній особі діями (бездіяльністю) її посадової особи, розглядаються господарським судом <i>за місцезнаходженням юридичної особи</i>
→	Спори, пов'язані з емісією, розміщенням або погашенням цінних паперів , розглядаються господарським судом <i>за місцезнаходженням емітента</i>

3.6. Порядок передачі справ з одного господарського суду до іншого господарського суду

3.7. Спори, які можуть передаватися до міжнародного комерційного арбітражу

3.8. Право передачі спору на розгляд третейського суду

Третейські суди розглядають будь-який спір, який виникає з цивільних чи господарських правовідносин, за наявності між сторонами третейської угоди (ст.5 ЗУ «Третейські суди»)

за винятком:

- 1) справ у спорах про визнання недійсними нормативно-правових актів
- 2) справ у спорах, що виникають при укладенні, зміні, розірванні та виконанні господарських договорів, пов'язаних із задоволенням державних потреб
- 3) справ, пов'язаних з державною таємницею
- 4) справ у спорах, що виникають із сімейних правовідносин, крім справ у спорах, що виникають із шлюбних контрактів (договорів)
- 5) справ про відновлення платоспроможності боржника чи визнання його банкрутом
- 6) справ, однією із сторін в яких є орган державної влади, орган місцевого самоврядування, їхня посадова чи службова особа, інший суб'єкт під час здійснення ним владних управлінських функцій на основі законодавства, у тому числі на виконання делегованих повноважень, державна установа чи організація, казенне підприємство
- 7) справ у спорах щодо нерухомого майна, включаючи земельні ділянки
- 8) справ про встановлення фактів, що мають юридичне значення
- 9) справ у спорах, що виникають з трудових відносин
- 10) справ, що виникають з корпоративних відносин у спорах між господарським товариством та його учасником (засновником, акціонером), у тому числі учасником, який вибув, а також між учасниками (засновниками, акціонерами) господарських товариств, пов'язаних із створенням, діяльністю, управлінням та припиненням діяльності цих товариств
- 11) інших справ, які відповідно до закону підлягають вирішенню виключно судами загальної юрисдикції або Конституційним Судом України
- 12) справ, коли хоча б одна із сторін спору є нерезидентом України
- 13) справ, за результатами розгляду яких виконання рішення третейського суду потребуватиме вчинення відповідних дій органами державної влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими чи службовими особами та іншими суб'єктами під час здійснення ними владних управлінських функцій на основі законодавства, у тому числі на виконання делегованих повноважень
- 14) справ у спорах щодо захисту прав споживачів, у тому числі споживачів послуг банку (кредитної спілки)

3.9. Підсудність судам України є виключною у таких справах з іноземним елементом

Підсудність судам України є виключною у таких справах з іноземним елементом

(ч. 1 ст.77 ЗУ «Про міжнародне приватне право»)

якщо нерухоме майно, щодо якого виник спір, знаходиться на території України, крім справ, що стосуються укладення, зміни, розірвання та виконання договорів у рамках державно-приватного партнерства, укладених Кабінетом Міністрів України, згідно з якими нерухоме майно є об'єктом такого партнерства, а спір не стосується виникнення, припинення та реєстрації речових прав на такий об'єкт

якщо спір пов'язаний з оформленням права інтелектуальної власності, яке потребує реєстрації чи видачі свідоцтва (патенту) в Україні

якщо спір пов'язаний з реєстрацією або ліквідацією на території України іноземних юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців

якщо спір стосується дійсності записів у державному реєстрі, кадастрі України

якщо у справах про банкрутство боржник був створений відповідно до законодавства України

якщо справа стосується випуску або знищення цінних паперів, оформлених в Україні

в інших випадках, визначених законами України

Запитання для самоконтролю

1. Які справи відносять до розгляду господарських суддів?
2. Що собою представляє інстанційна юрисдикція?
3. Назвіть відмінності між інстанційної та територіальної юрисдикції.
4. Особливості підсудності справ за вибором позивача.
5. Які спори підпадають під виключну підсудність справ?
6. Назвіть, які підстави порядку передачі справ з одного господарського суду до іншого господарського суду.
7. Назвіть спори, які можуть передаватися до міжнародного комерційного арбітражу.
8. Назвіть, які спори можуть передаватися на розгляд третейського суду.
9. Назвіть у яких справах з іноземним елементом є виключна підсудність судам України.

Рекомендована література:

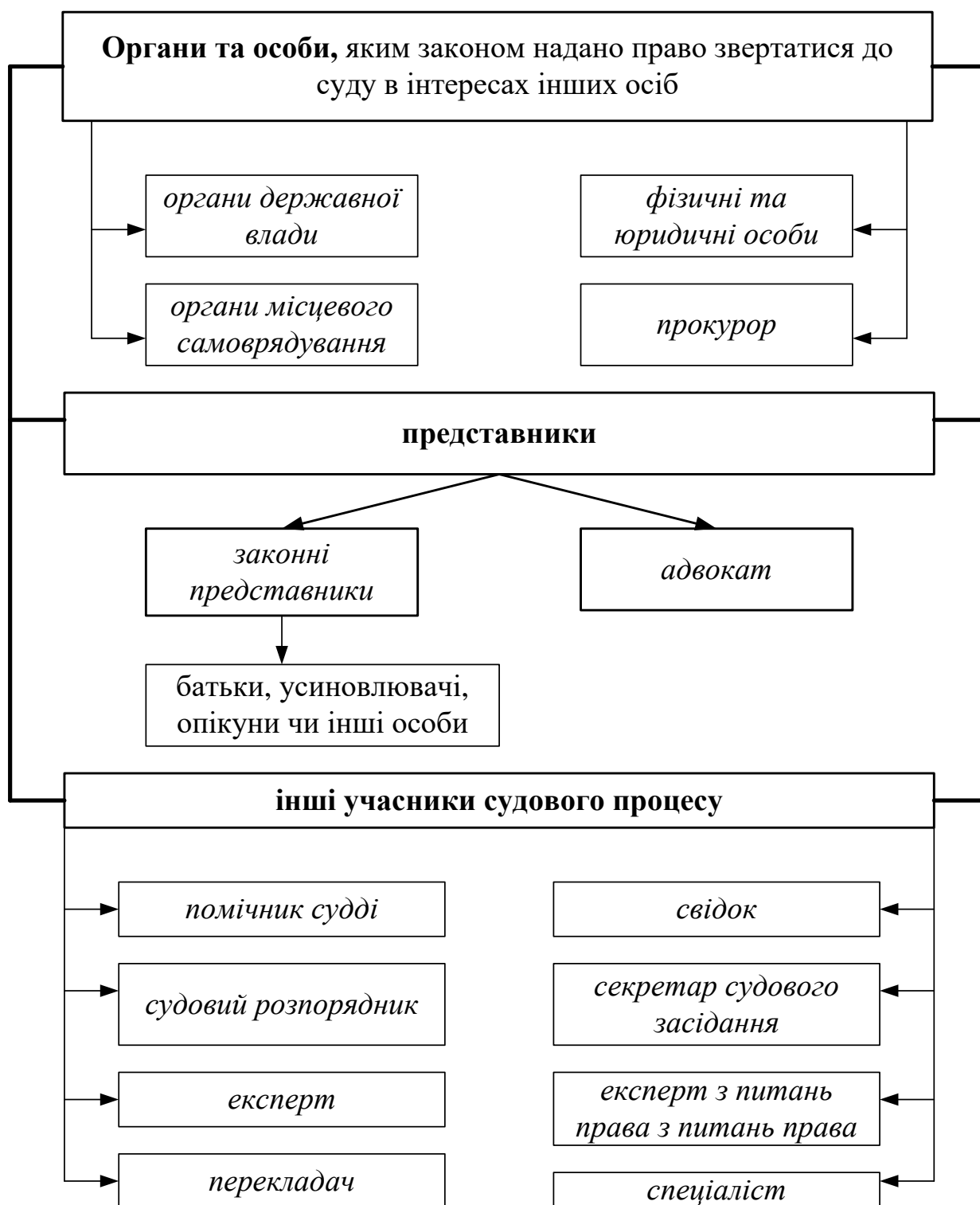
Базова [5; 15; 29; 31; 46].

Допоміжна [2; 5; 7; 27; 63; 65].

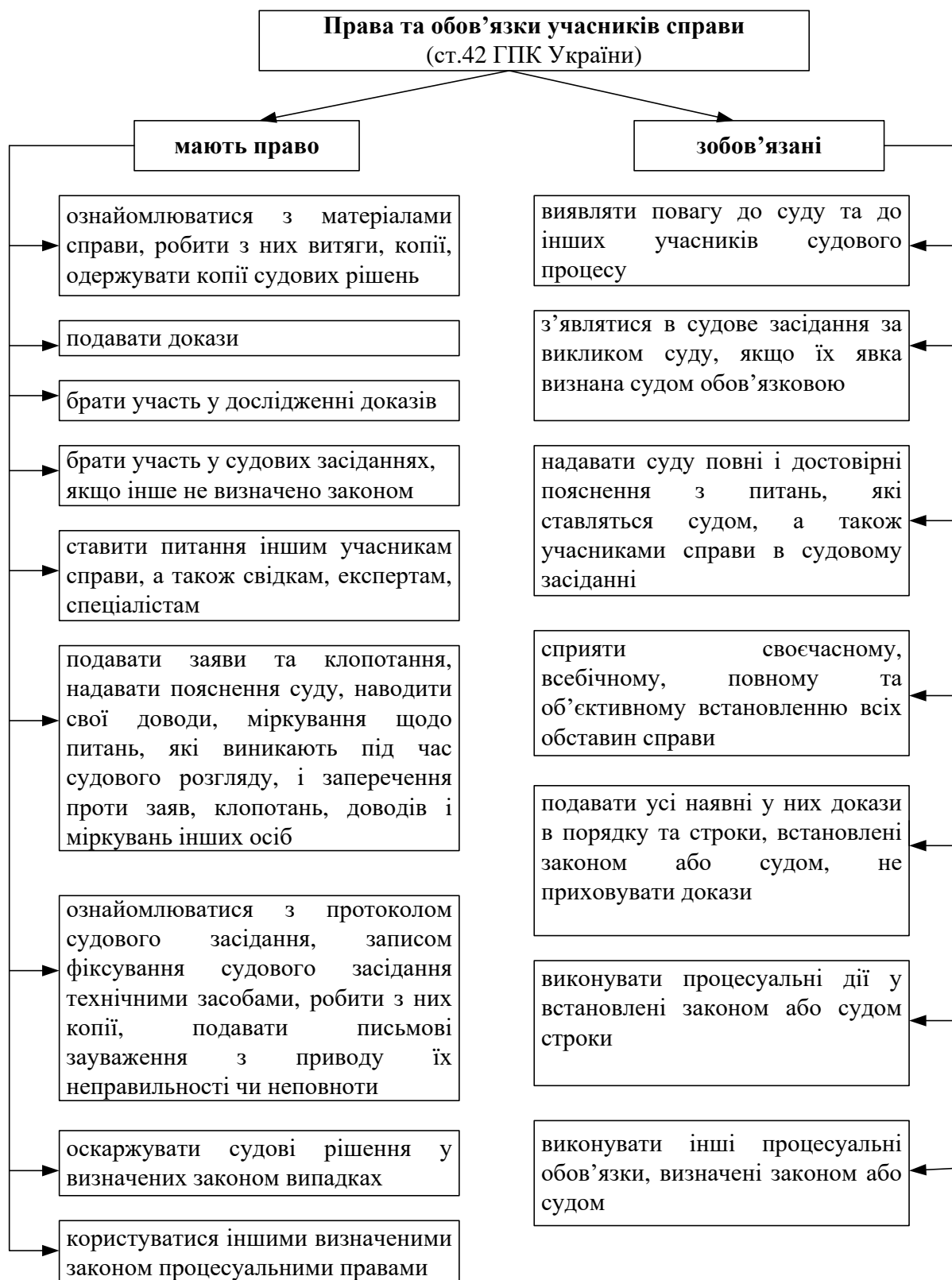
**ТЕМА 4. УЧАСНИКИ ГОСПОДАРСЬКОГО СУДОЧИНСТВА.
СКЛАД СУДУ, ВІДВОДИ**

4.1. Склад учасників справи

4.2. Права та обов'язки учасників справи

Залежно від конкретних обставин суд може визнати зловживанням процесуальними правами дії, що суперечать завданню господарського судочинства, зокрема:
(ч.2 ст.43 ГПК України)

подання скарги на судові рішення, яке не підлягає оскарженню, не є чинним або дія якого закінчилася (вичерпана), подання клопотання (заяви) для вирішення питання, яке вже вирішено судом, за відсутності інших підстав або нових обставин, заявлення завідомо безпідставного відводу або вчинення інших аналогічних дій, спрямованих на безпідставне затягування чи перешкоджання розгляду справи чи виконання судового рішення

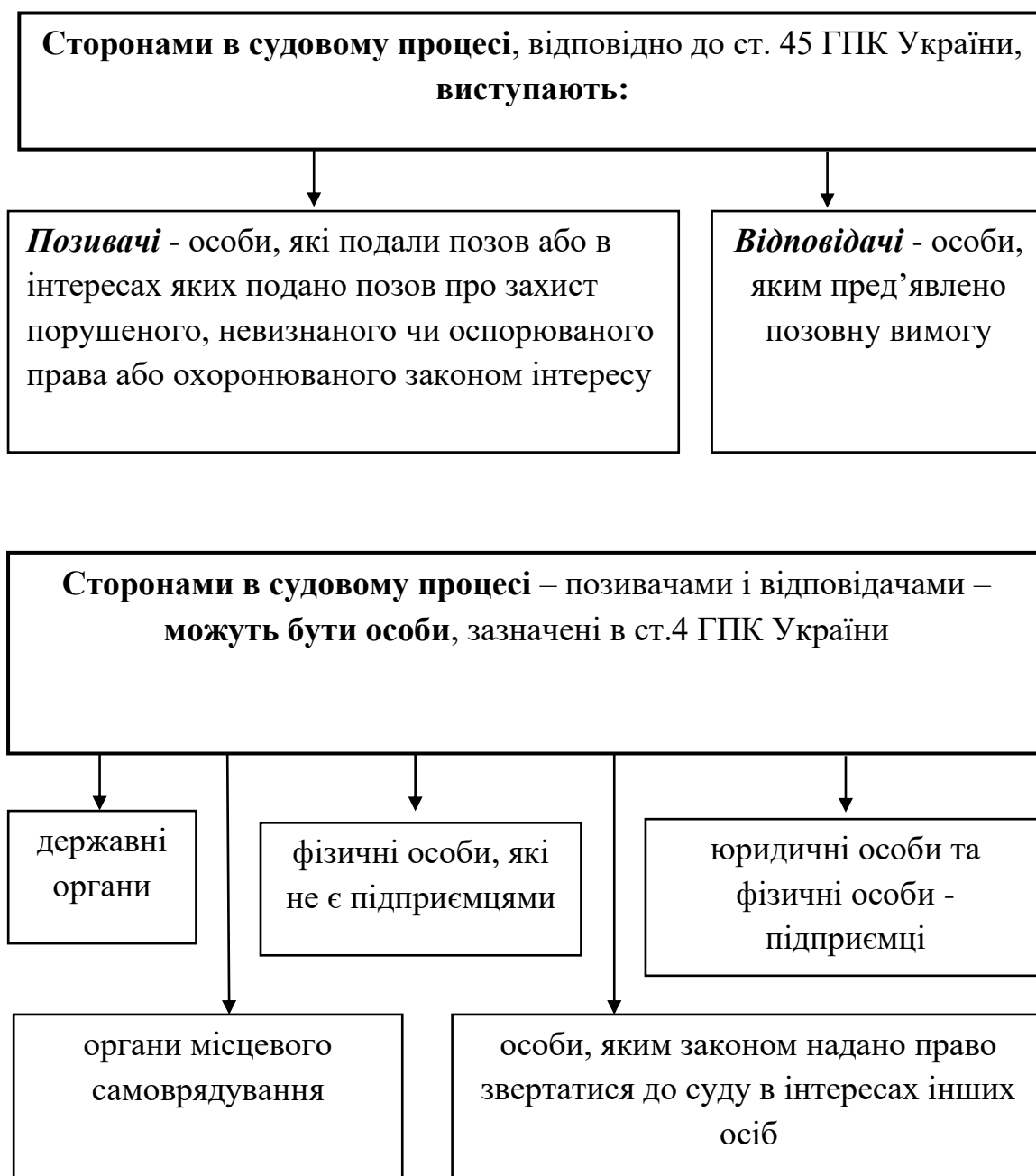
подання декількох позовів до одного й того самого відповідача (відповідачів) з тим самим предметом та з тих самих підстав або подання декількох позовів з аналогічним предметом і з аналогічних підстав, або вчинення інших дій, метою яких є маніпуляція автоматизованим розподілом справ між суддями

подання завідомо безпідставного позову, позову за відсутності предмета спору або у спорі, який має очевидно штучний характер

необґрунтоване або штучне об'єднання позовних вимог з метою зміни підсудності справи, або завідомо безпідставне залучення особи як відповідача (співвідповідача) з тією самою метою

укладення мирової угоди, спрямованої на шкоду правам третіх осіб, умисне неповідомлення про осіб, які мають бути залучені до участі у справі

4.3. Сторони в судовому процесі

Процесуальні права, які має виключно одна із сторін
(стаття 46 ГПК України)*

*Сторони можуть укласти мирову угоду на будь-якій стадії судового процесу

Участь у справі кількох позивачів або відповідачів
(ст.47 ГПК України)

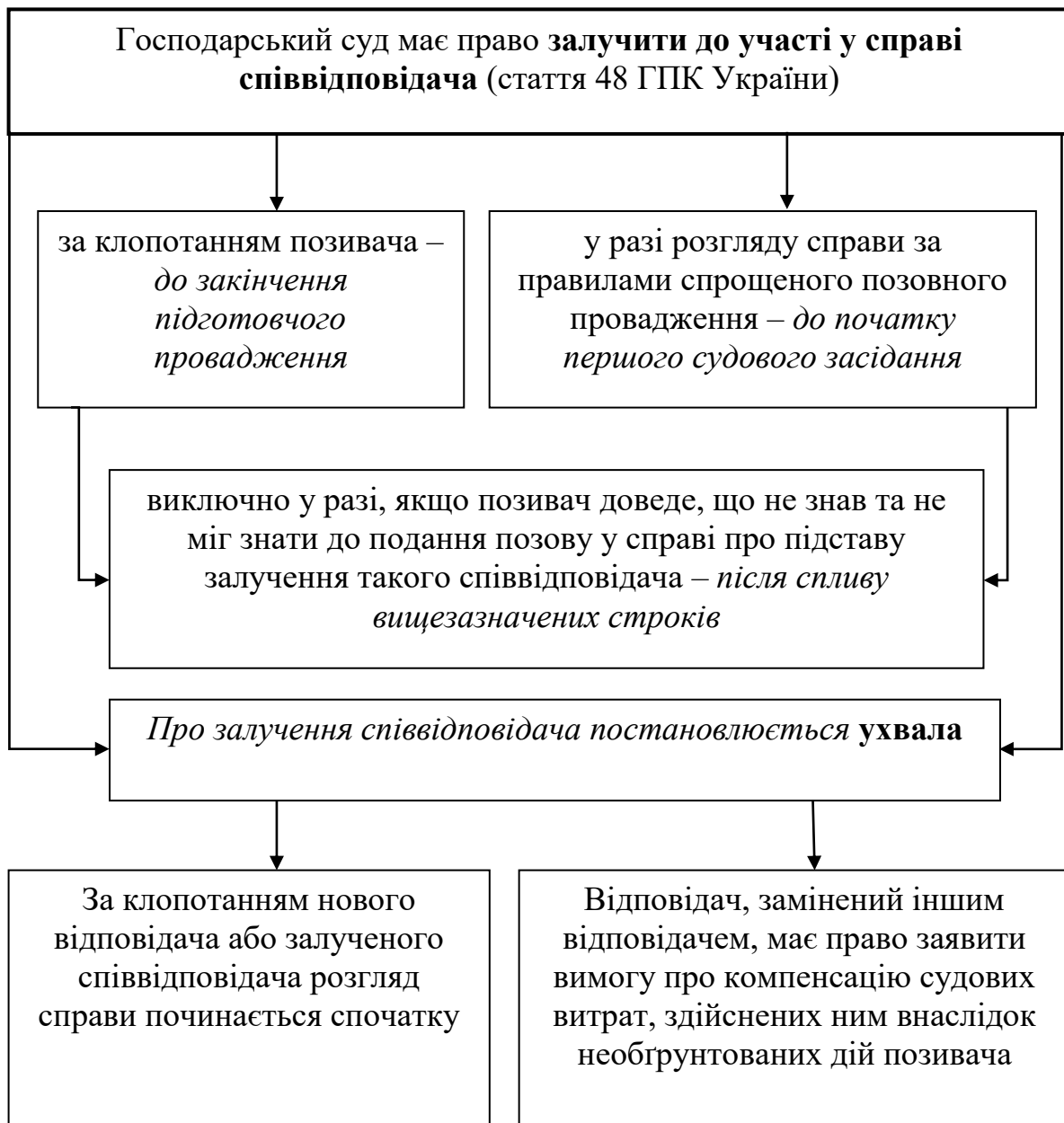
Позов може бути пред'явлений спільно кількома позивачами або до кількох відповідачів. Кожен із позивачів або відповідачів щодо іншої сторони діє в судовому процесі самостійно

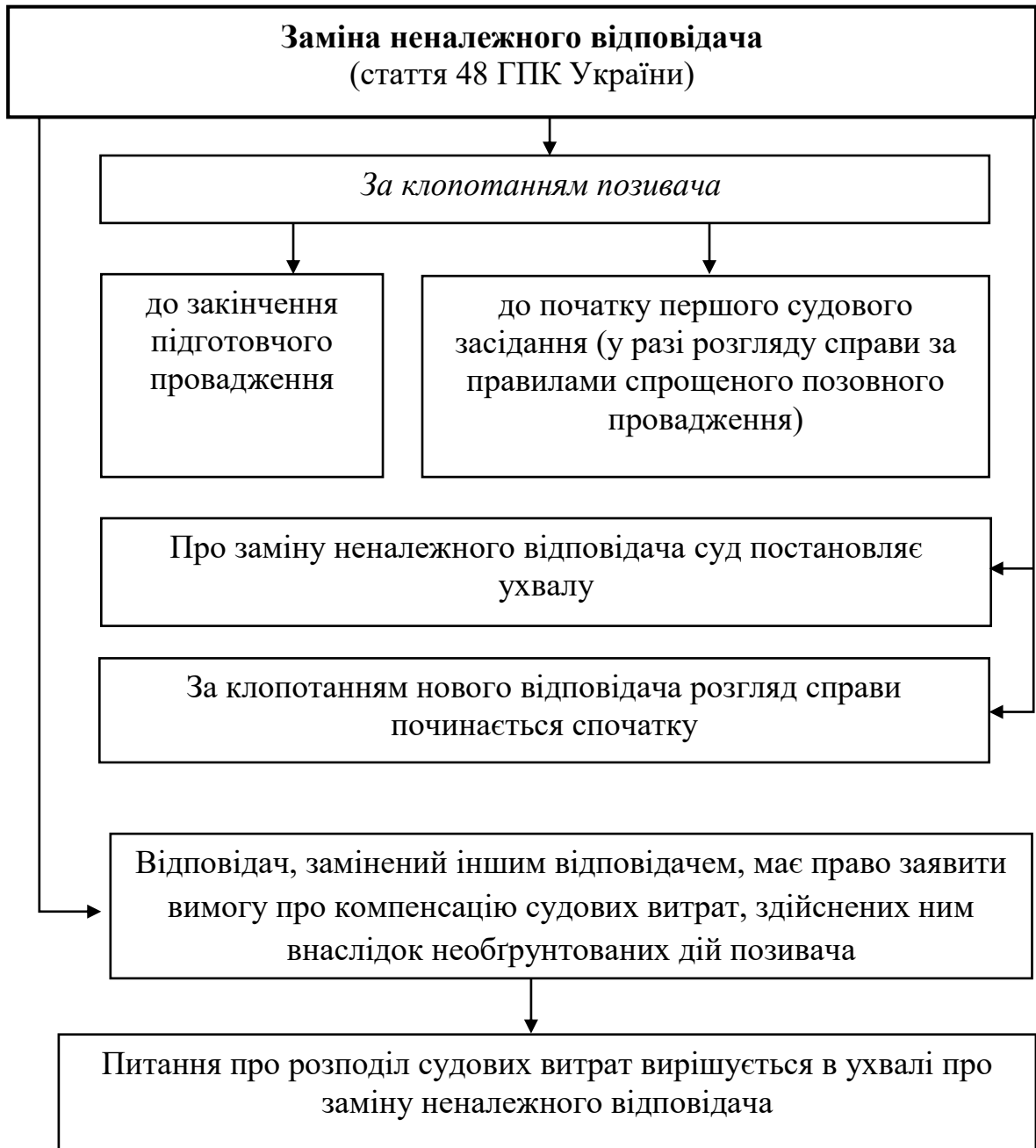
Участь у справі кількох позивачів і (або) відповідачів (процесуальна співучасть) допускається, якщо:
(ч.2 ст. 47 ГПК України)

предметом спору є спільні права чи обов'язки кількох позивачів або відповідачів

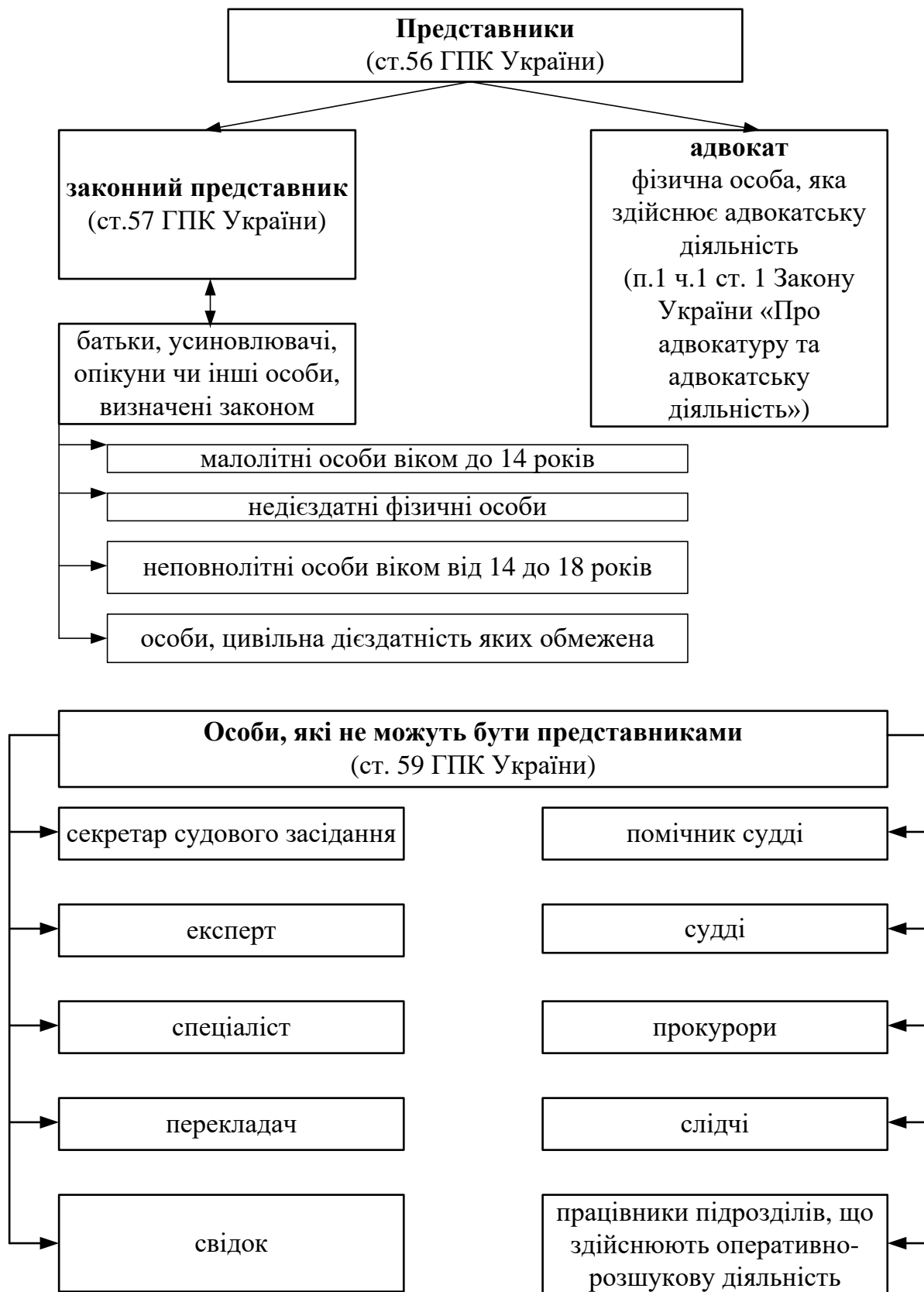
права або обов'язки кількох позивачів чи відповідачів виникли з однієї підстави

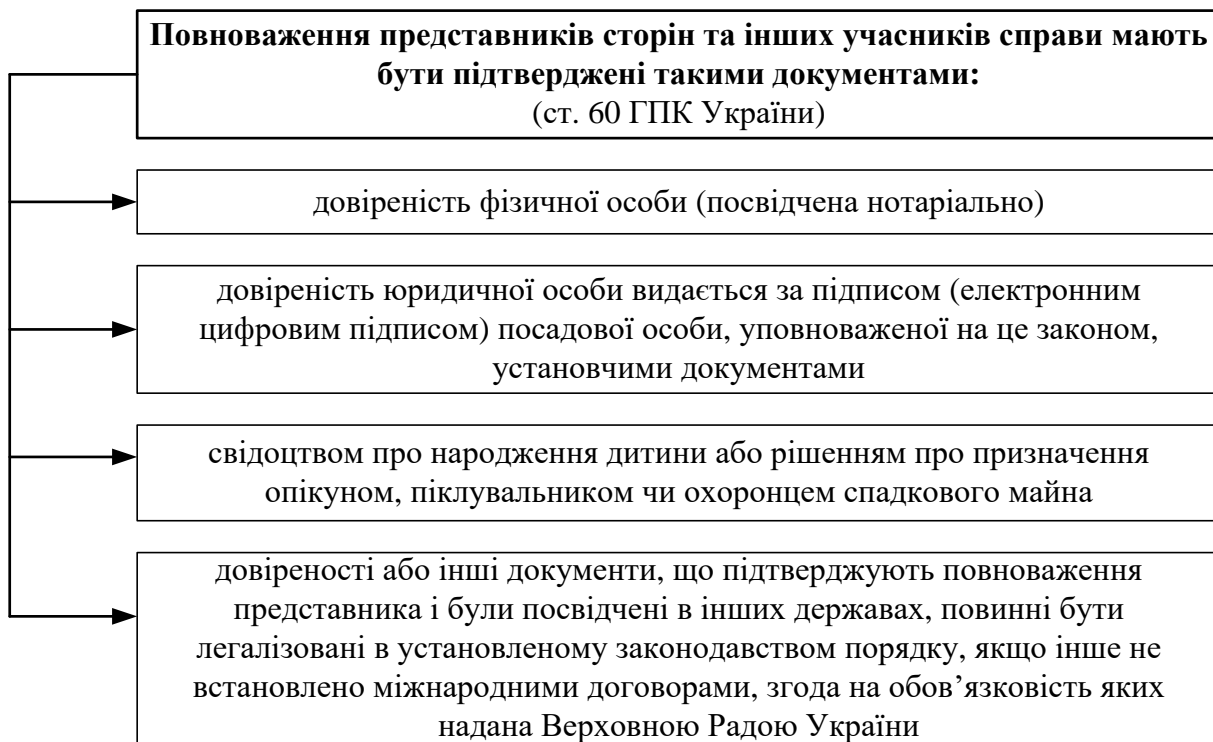
предметом спору є однорідні права і обов'язки

4.4. Представники в судовому процесі

Документи, що посвідчують повноваження адвоката як представника
(ч. 4 ст. 60 ГПК України; ст.26 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»)

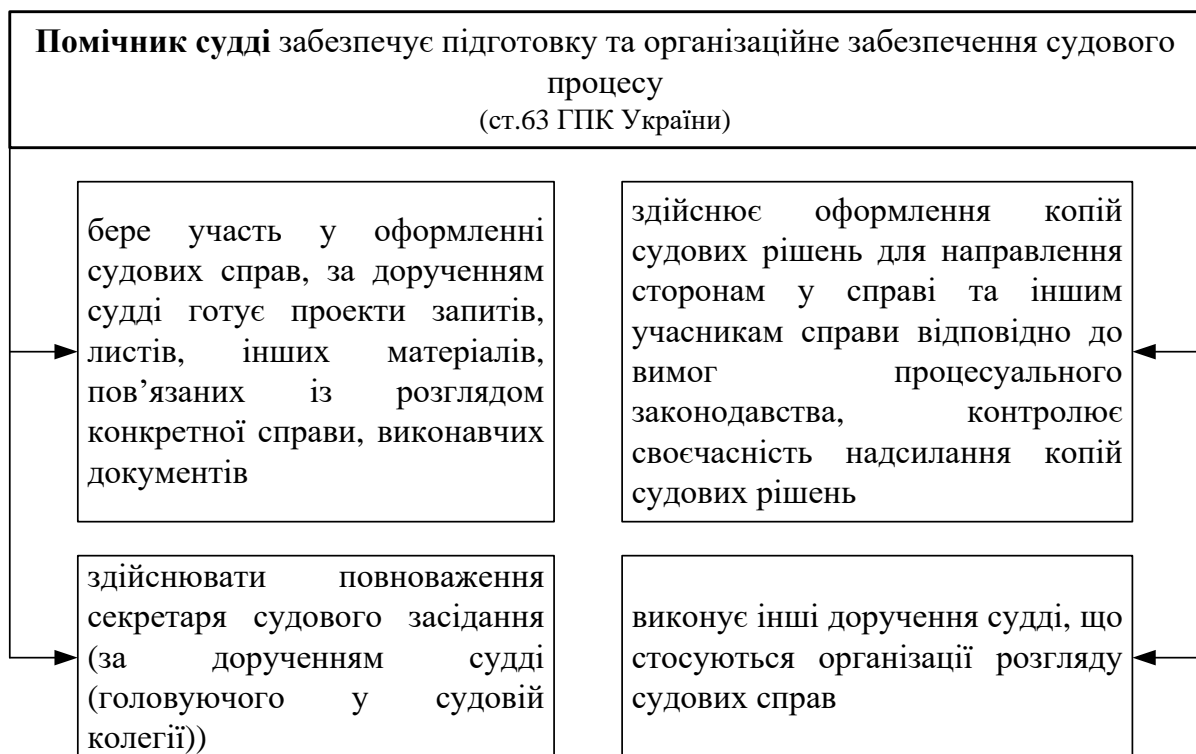
довіреність документ, що посвідчує повноваження адвоката на надання правової допомоги в суді*

↓
копію свідоцтва про право на заняття

ордер - письмовий документ, що у випадках, встановлених цим Законом та іншими законами України, посвідчує повноваження адвоката на надання правової допомоги. Ордер видається адвокатом, адвокатським бюро або адвокатським об'єднанням та повинен містити підпис адвоката

Варто знати! В Ухвалах Верховного Суду (Касаційного господарського суду), у справах 910/582/17, 910/8549/17 та 910/10948/17, суд висловлює думку, що довіреність сама по собі не є доказом, який підтверджує повноваження адвоката, а також не свідчить про те, що у відносинах з довірцем ця фізична особа як представник за довіреністю виступає у статусі адвоката

4.5. Інші учасники судового процесу

Секретар судового засідання:
(ст.64 ГПК України)

перевіряє, хто з учасників судового процесу з'явився в судове засідання, хто з учасників судового процесу бере участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції, і доповідає про це головному

забезпечує контроль за повним фіксуванням судового засідання технічними засобами і проведенням судового засідання в режимі відеоконференції

забезпечує ведення протоколу судового засідання та складає протоколи вчинення окремих процесуальних дій

забезпечує оформлення матеріалів справи

виконує інші доручення судді, що стосуються розгляду справи

може уточнювати суть процесуальної дії з метою її правильного відображення в протоколі судового засідання; виконує обов'язки судового розпорядника у випадку його відсутності

Судовий розпорядник:
(ст.65 ГПК України)

забезпечує належний стан зали судового засідання і запрошує до неї учасників судового процесу

з урахуванням кількості місць та забезпечення порядку під час судового засідання визначає можливу кількість осіб, які можуть бути присутні у залі судового засідання

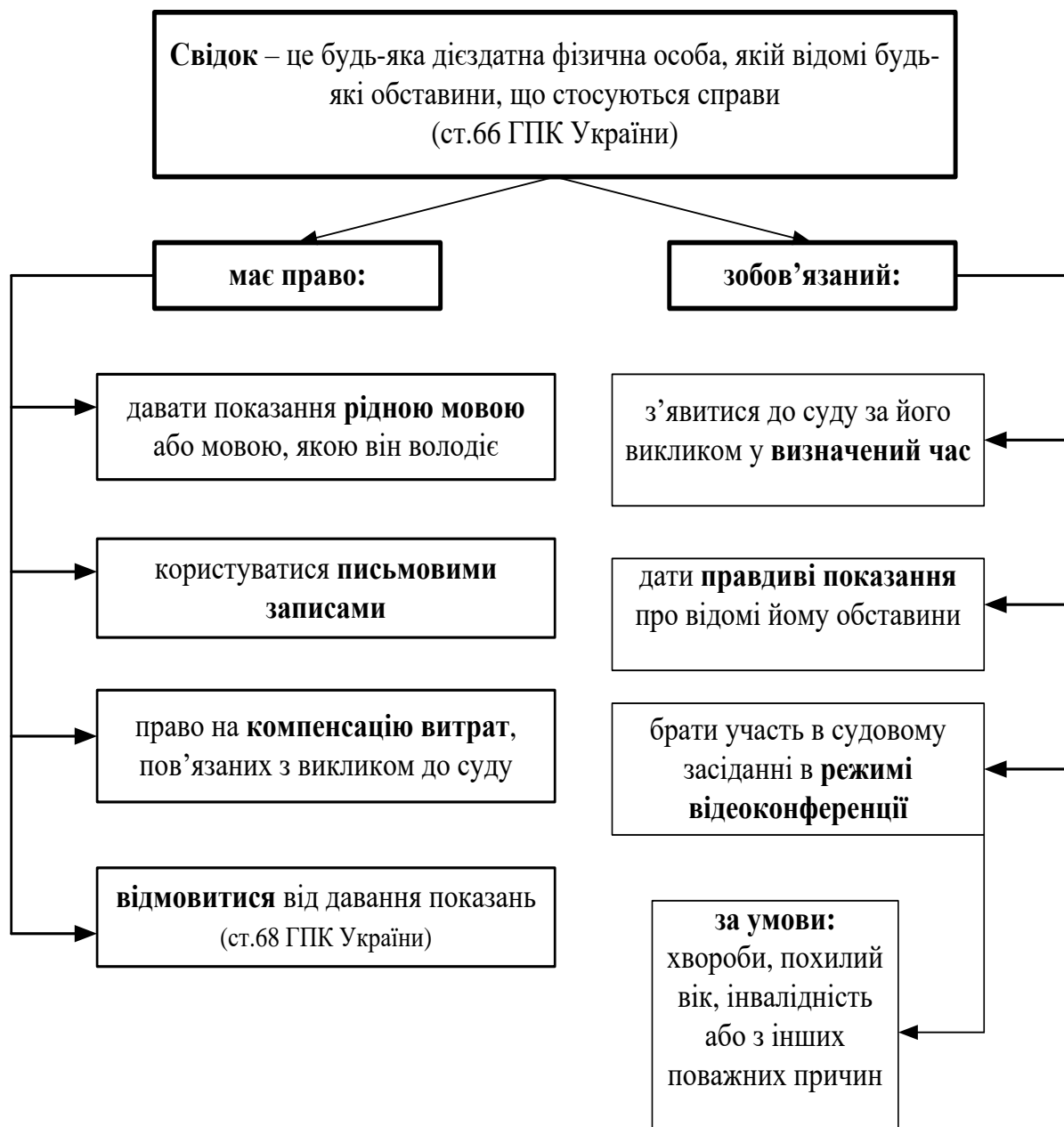
оголошує про вхід і вихід суду із зали судового засідання та пропонує всім присутнім встати

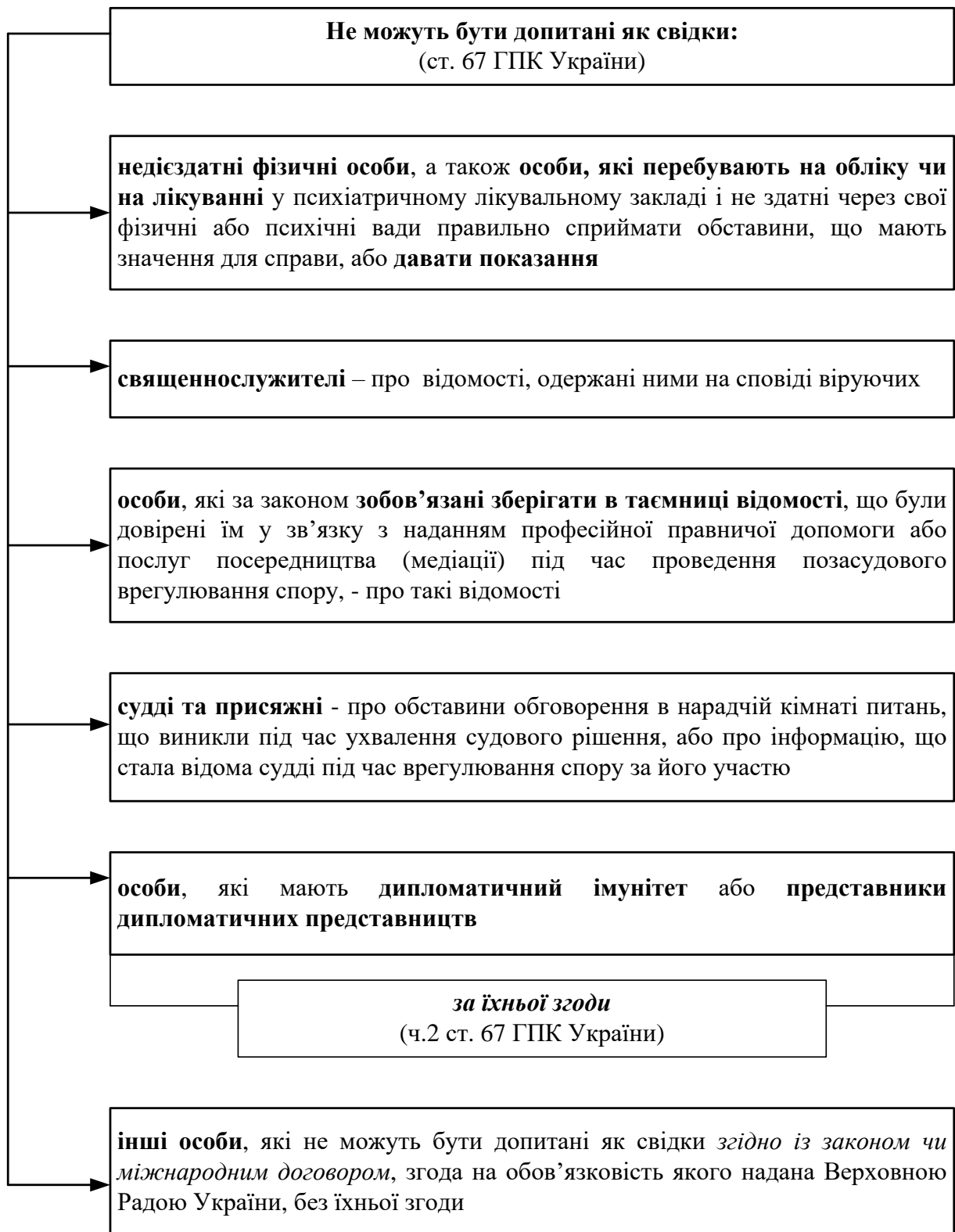
слідкує за додержанням порядку особами, присутніми у залі судового засідання

під час судового засідання приймає від присутніх у залі учасників судового процесу документи та інші матеріали і передає суду

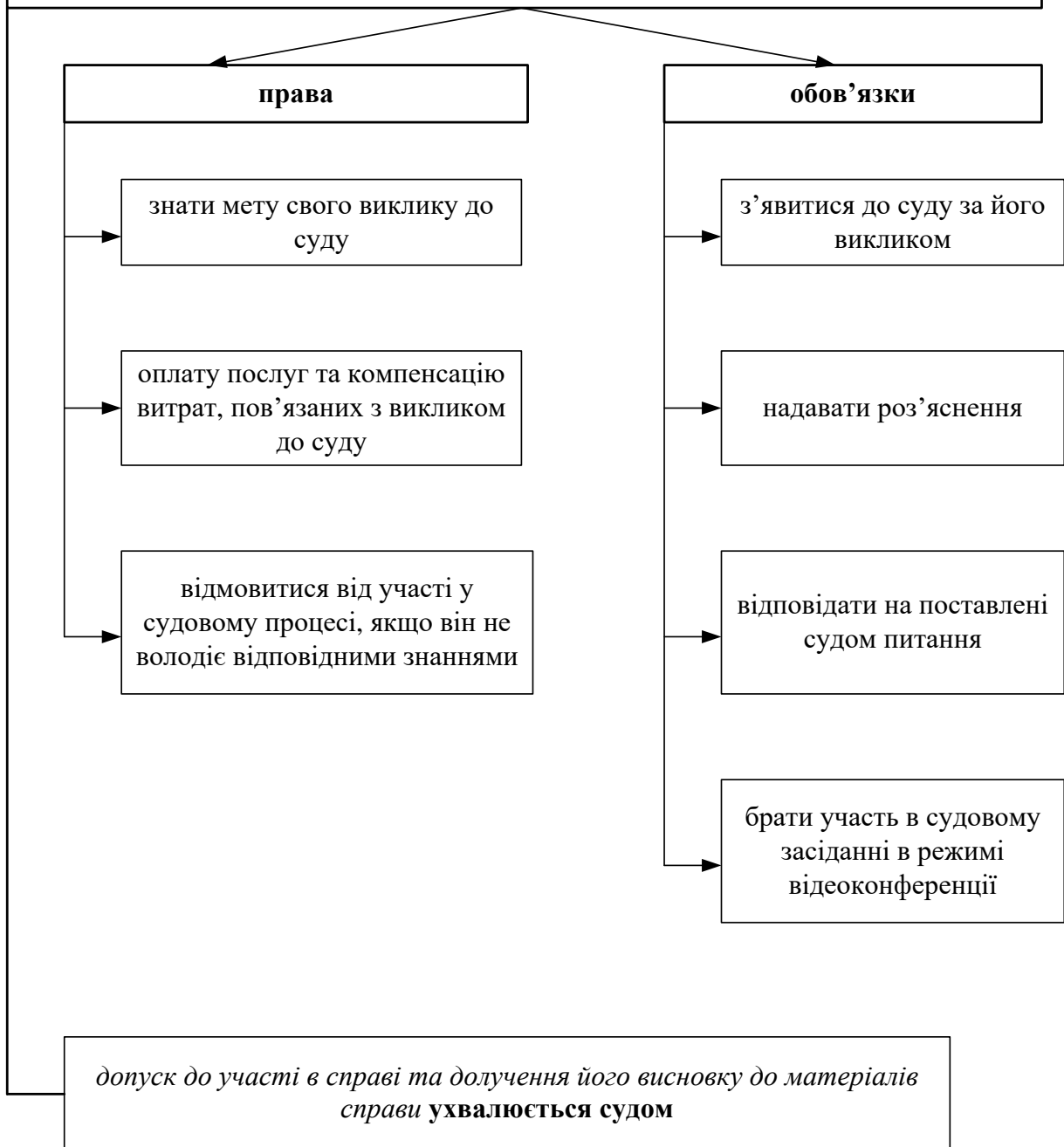
запрошує до залу судового засідання свідків та виконує вказівки головуєчого щодо приведення їх до присяги

виконує інші доручення головуєчого, пов'язані із створенням умов, необхідних для розгляду справ

Експерт з питань права є особа, яка має науковий ступінь та є визнаним фахівцем у галузі права (ст.70 ГПК України)

Спеціалістом є особа, яка володіє спеціальними знаннями та навичками, необхідними для застосування технічних засобів, і призначена судом для надання консультацій та технічної допомоги під час вчинення процесуальних дій, пов'язаних із застосуванням таких технічних засобів (фотографування, складання схем, планів, креслень, відбору зразків для проведення експертизи тощо)
(ст.71 ГПК України)

Права та обов'язки спеціаліста

права

знати мету свого виклику до суду

відмовитися від участі у судовому процесі, якщо він не володіє відповідними знаннями та навичками

звертати увагу суду на характерні обставини чи особливості доказів

право на оплату виконаної роботи та на компенсацію витрат, пов'язаних з викликом до суду

обов'язки

з'явитися до суду за його викликом

відповідати на поставлені судом питання

надавати консультації та роз'яснення, у разі потреби

надавати суду іншу технічну допомогу

Допомога та консультації спеціаліста не замінюють висновок експерта

За відсутності заперечень учасників справи спеціаліст може брати участь в судовому засіданні в режимі відеоконференції

Перекладачем є особа, яка вільно володіє мовою, якою здійснюється судочинство, та іншою мовою, знання якої необхідне для усного чи письмового перекладу з однієї мови на іншу, а також особа, яка володіє технікою спілкування з глухими, німими чи глухонімими (ст.72 ГПК України)

Перекладач допускається до участі у справі:

за заявою учасника справи

з ініціативи суду

Ухвала

Права та обов'язки перекладача

обов'язки

з'являтися до суду за його викликом

здійснювати повний і правильний переклад

посвідчувати правильність перекладу своїм підписом на процесуальних документах

участь в судовому засіданні у режимі відеоконференції

права

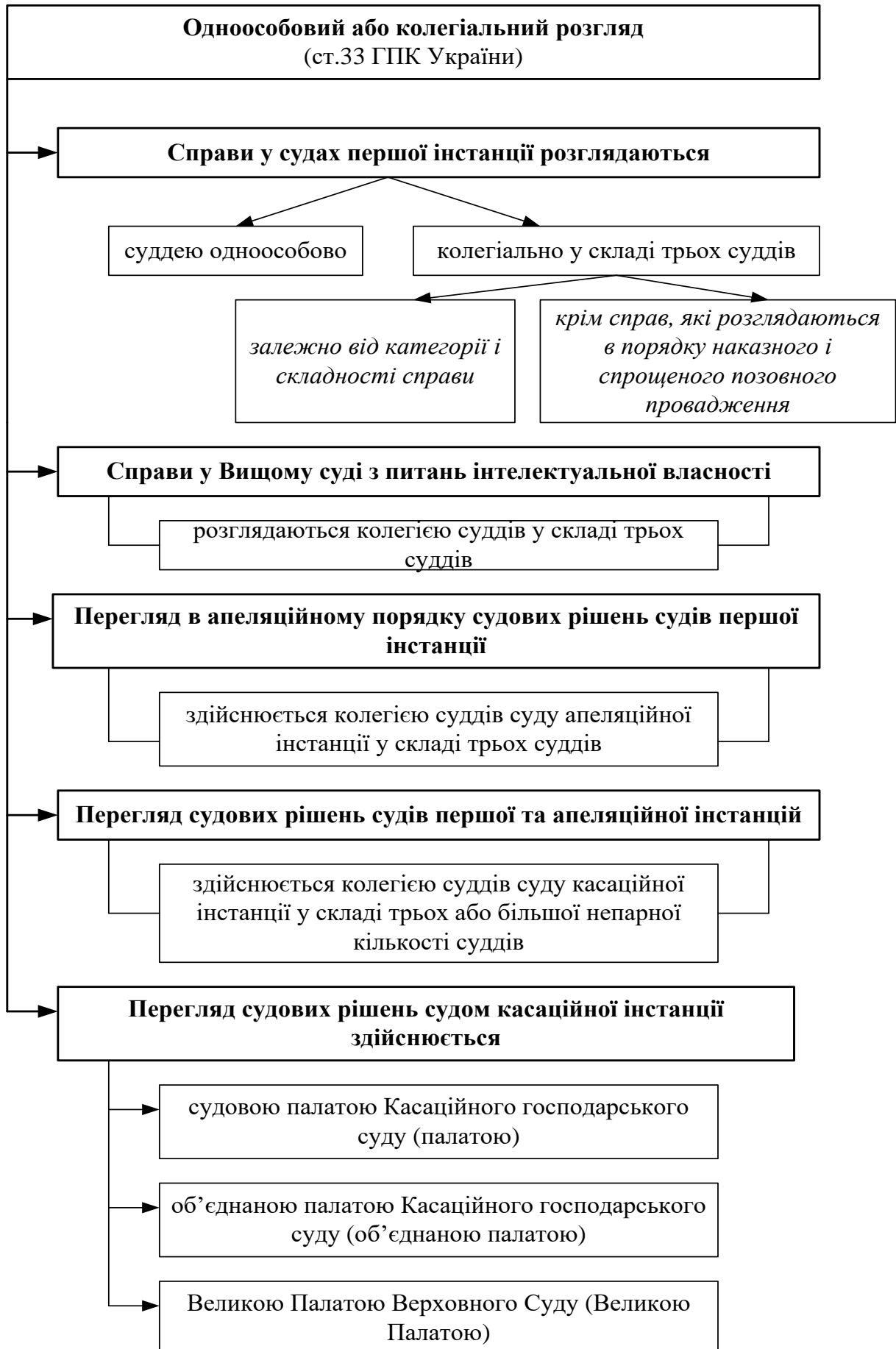
ставити питання з метою уточнення перекладу

відмовитися від участі у судовому процесі, якщо він не володіє достатніми знаннями мови, необхідними для перекладу

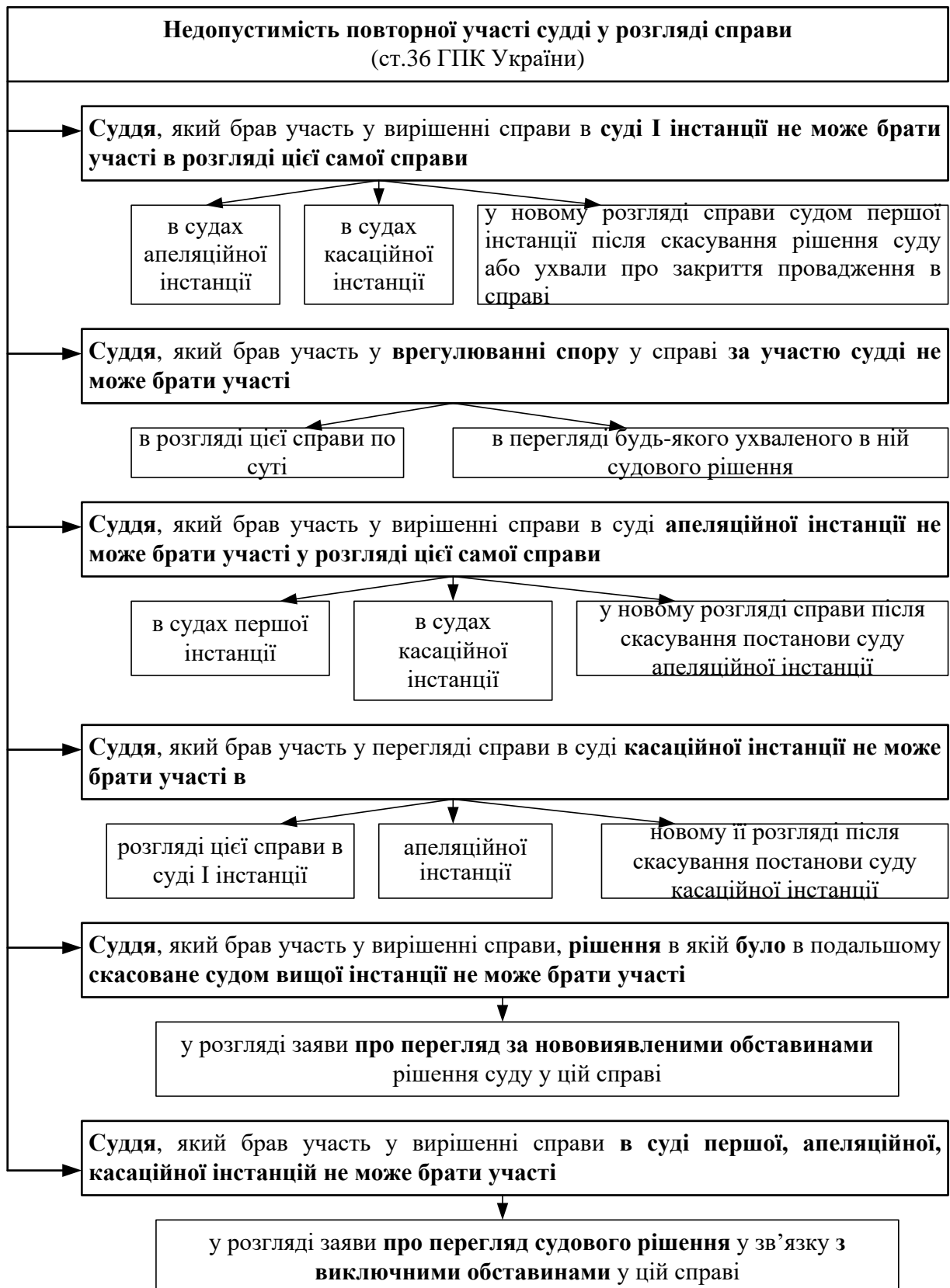
на компенсацію витрат, пов'язаних з викликом до суду

на оплату виконаної роботи

4.6. Одноособовий або колегіальний розгляд справи

4.7. Недопустимість повторної участі судді у розгляді справи

Питання про відвід (самовідвід) судді може бути вирішено як:

до відкриття провадження у справі

після відкриття провадження у справі

Питання про відвід судді вирішує

суд, який розглядає справу

задовольняє відвід

зупиняє провадження у справі

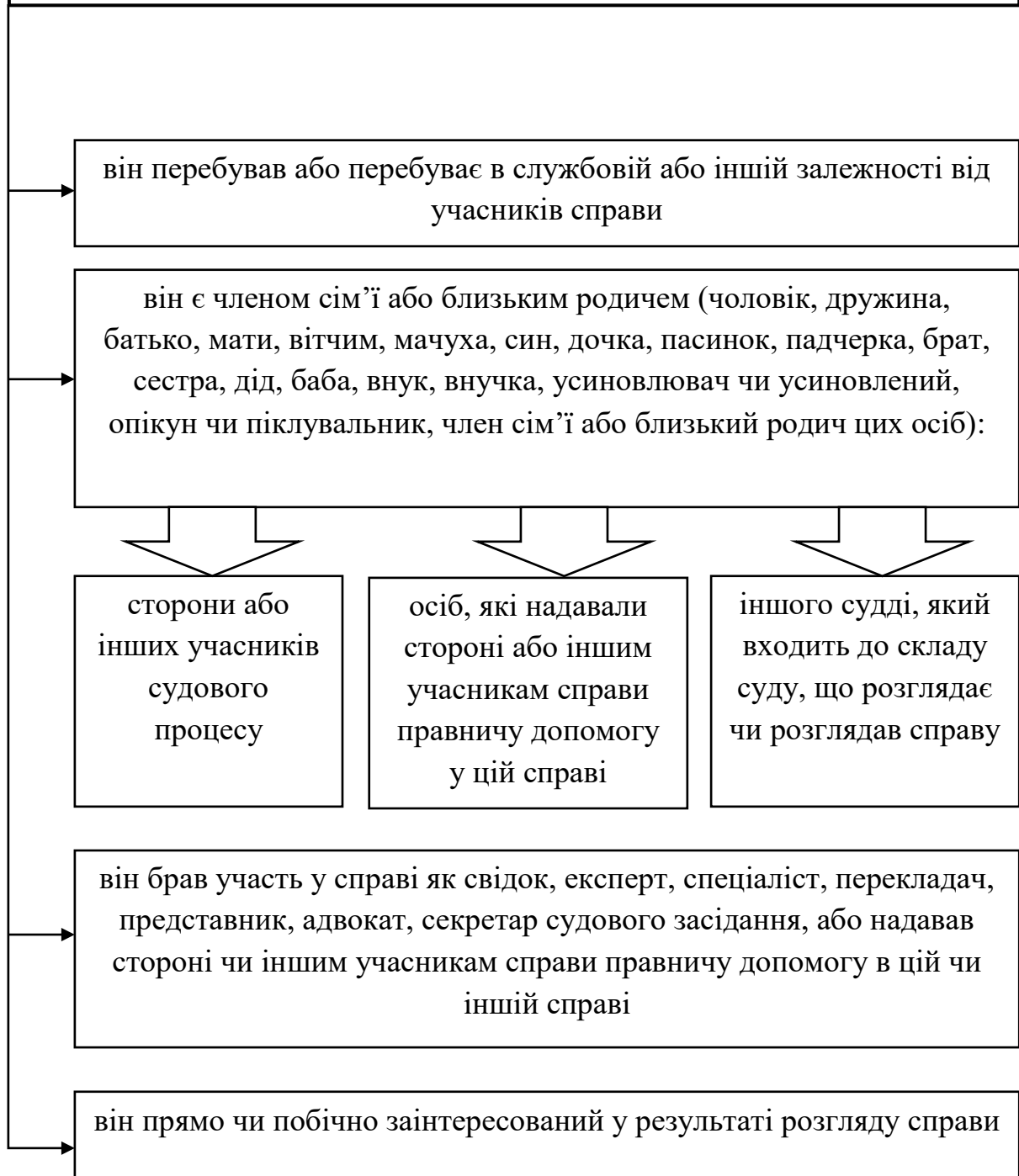
Відвід чи самовідвід повинен бути

Вмотивованим і заявленим *протягом десяти днів* з дня отримання учасником справи ухвали про відкриття провадження у справі, але не пізніше початку підготовчого засідання або першого судового засідання, якщо справа розглядається в порядку спрощеного позовного провадження

Після спливу вказаного строку заявляти відвід (самовідвід) дозволяється лише у виняткових випадках, коли про підставу відводу (самовідводу) заявнику не могло бути відомо до спливу вказаного строку, але *не пізніше двох днів* з дня, коли заявник дізнався про таку підставу

Якщо відвід заявляється повторно з підстав, розглянутих раніше, суд, який розглядає справу, залишає таку заяву без розгляду

Підстави для відводу (самовідводу) судді, секретаря судового засідання, експерта, спеціаліста, перекладача

Запитання для самоконтролю

1. Назвіть склад учасників у справі позовного провадження.
2. Назвіть склад учасників у справі наказному провадженні.
3. Назвіть віддіміності між учасниками у справі позовного та наказного провадження.
4. Хто може бути представниками судового процесу?
5. Назвіть права та обов'язки учасників справи.
6. Які дії суд може визнати зловживанням процесуальними правами?
7. Назвіть сторони в судовому процесі їх права та обов'язки.
8. В яких випадках допускається участь кількох позивачів або відповідачів.
9. В яких випадках відбувається заміна неналежного відповідача?
10. Назвіть осіб, які не можуть бути представниками.
11. Назвіть документи, що підтверджують повноваження представників.
12. Назвіть документи, що підтверджують повноваження адвоката як представника.
13. Назвіть склад інших учасників судового процесу, їх права та обов'язки.
14. Яку роль відіграє судовий розпорядник в судовому процесі?
15. Хто може свідком, їх права та обов'язки. Які особи не можуть бути допитані як свідки?
16. Порівняйте повноваження експерта, експерта з питань права та спеціаліста.
17. В яких випадках допускається перекладач до участі справі?
18. В яких випадках відбувається одноособовий або колегіальний розгляд справи?
19. В яких випадках відбувається недопустимість повторної участі судді у розгляді справи?
20. Назвіть підстави відводу та самовідводу в господарському процесі.

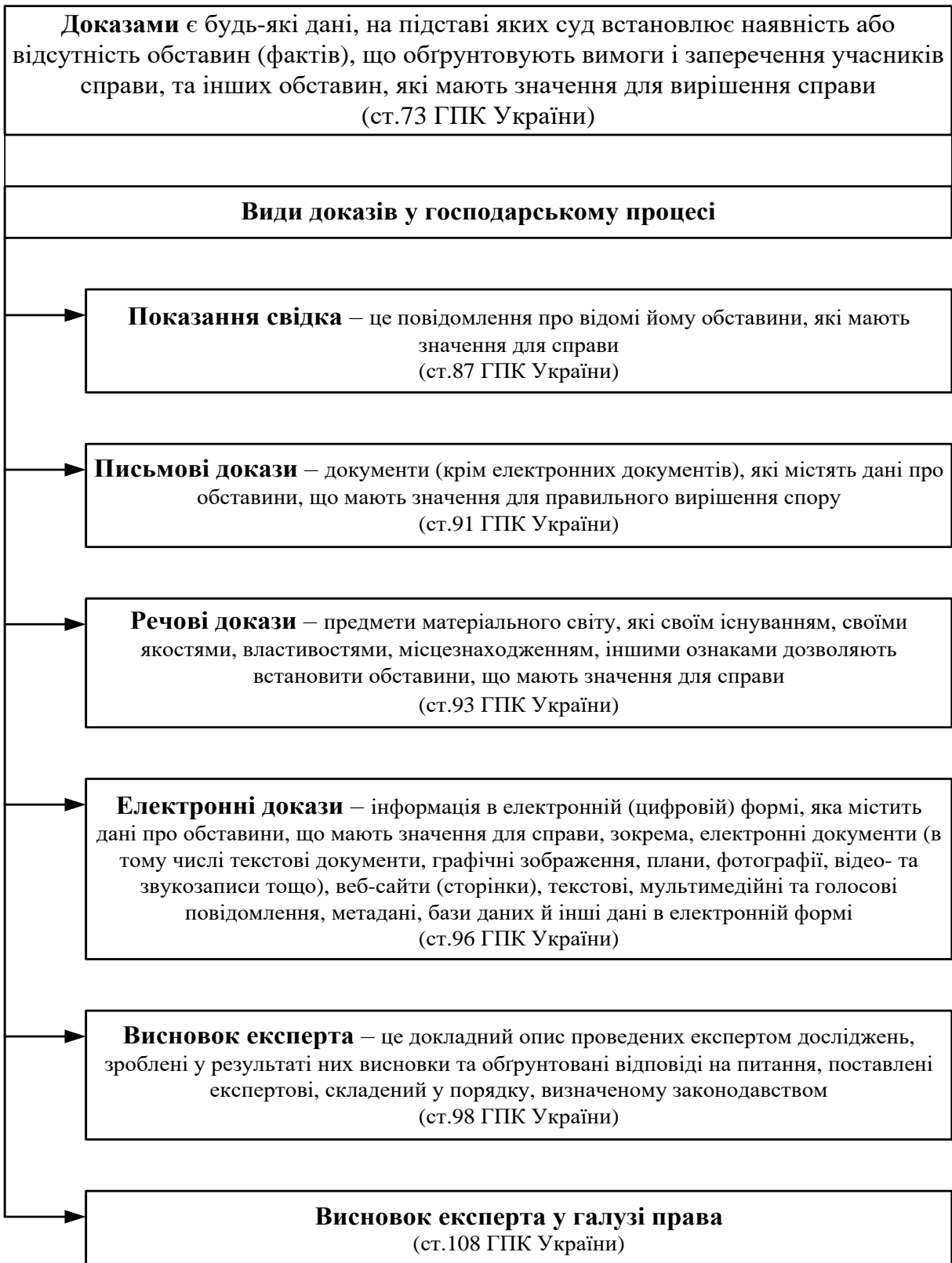
Рекомендована література:

Базова [1; 5; 14; 21; 34; 39; 49; 51; 61].

Допоміжна [2; 5; 10-12; 16-17; 25; 47; 58; 60].

ТЕМА 5. ДОКАЗИ ТА ДОКАЗУВАННЯ В ГОСПОДАРСЬКОМУ ПРОЦЕСУАЛЬНОМУ ПРАВІ. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОКАЗІВ

5.1. Поняття та види доказів у господарському процесі.

Вимоги, що пред'являються до доказів

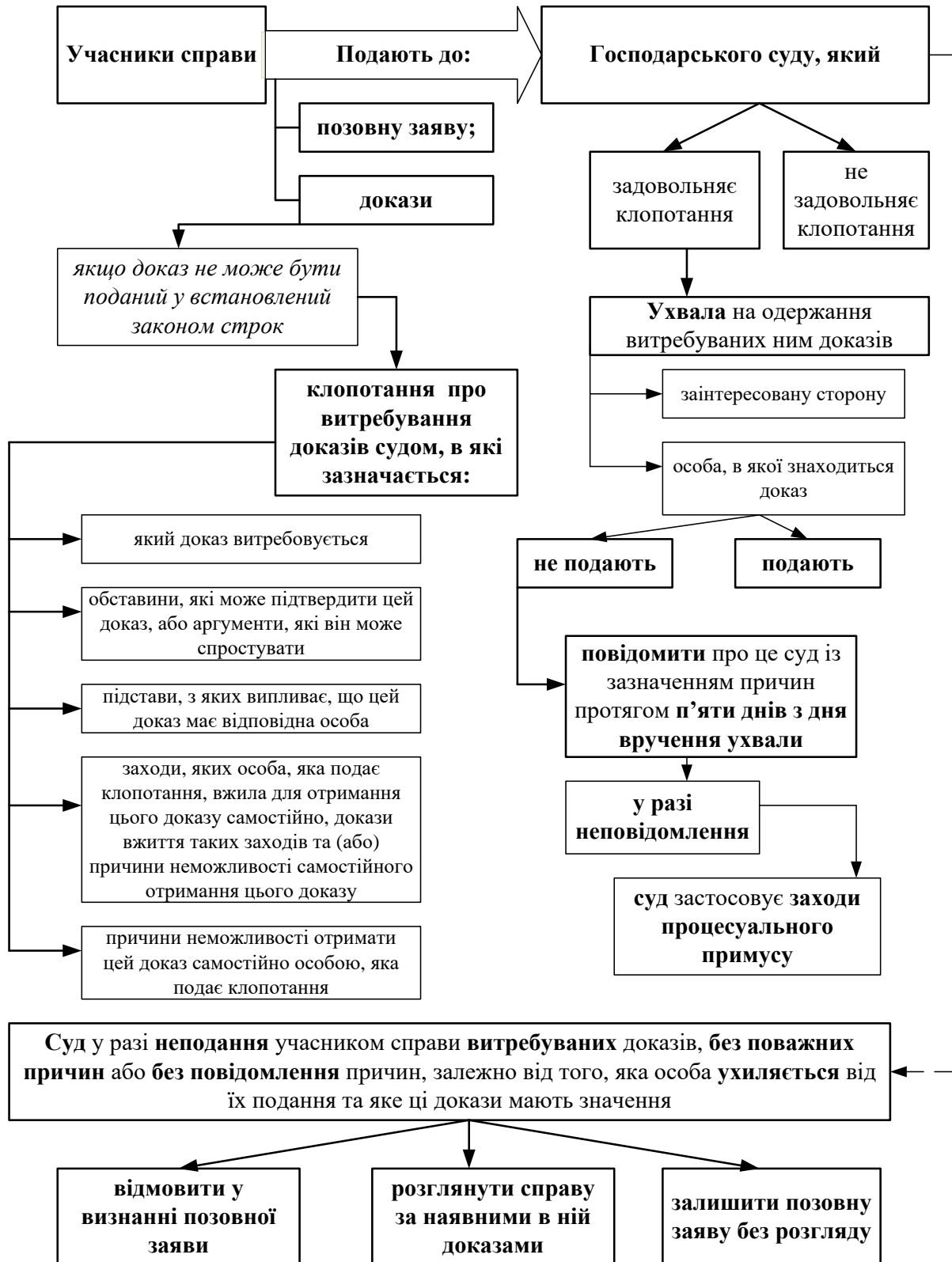
Належність доказів - суд не бере до розгляду докази, які не стосуються предмета доказування (ст.76 ГПК України)

Достовірність доказів - достовірними є докази, на підставі яких можна встановити дійсні обставини справи (ст.78 ГПК України)

Допустимість доказів - обставини, які відповідно до законодавства повинні бути підтверджені певними засобами доказування, не можуть підтверджуватися іншими засобами доказування (ст.77 ГПК України)

Достатність доказів - достатніми є докази, які у своїй сукупності дають змогу дійти висновку про наявність або відсутність обставин справи, які входять до предмета доказування (ст.79 ГПК України)

5.2. Витребування доказів

5.3. Поняття та порядок представлення письмових доказів

Письмовими доказами є документи (крім електронних документів), які містять дані про обставини, що мають значення для правильного вирішення спору
(ст.91 ГПК України)

Види письмових документів

Документи, отримані за допомогою факсимільного чи інших аналогічних засобів зв'язку

Іноземний офіційний документ, що легалізований у встановленому порядку

Форми подання документів

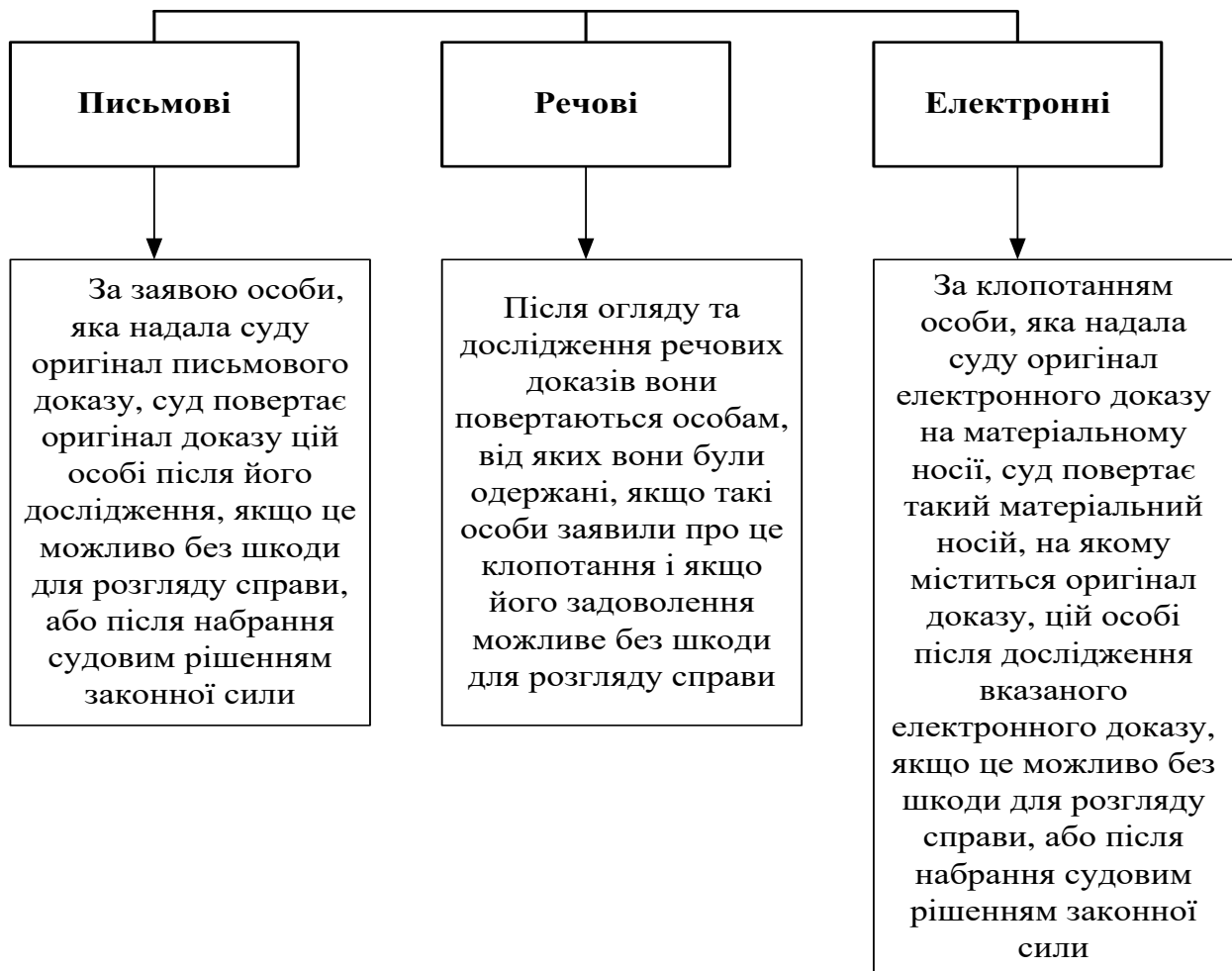
в оригіналі

в належним чином засвідченій копії

якщо для вирішення спору має значення лише частина документа, подається засвідчений витяг з нього

в електронних копіях, посвідчених електронним цифровим підписом

Правила повернення письмових, речових та електронних доказів

5.4. Огляд доказів окружним господарським судом за їх місцезнаходженням

Особливості проведення огляду доказів окружними господарськими судами за місцем їх знаходження

- Письмові, речові та електронні докази, які не можна доставити до суду, оглядаються за їх місцезнаходженням
- Про дату, час і місце огляду доказів за їх місцезнаходженням повідомляються учасники справи
- У разі необхідності, в тому числі за клопотанням учасника справи, для участі в огляді доказів за їх місцезнаходженням можуть бути залучені свідки, перекладачі, експерти, спеціалісти, а також здійснено фотографування, звуко- і відеозапис
- Про огляд доказів за їх місцезнаходженням складається **протокол**, що підписується всіма особами, які беруть участь в огляді

До протоколу додаються разом з описом усі складені або звірені під час огляду на місці:

Варто знати! У разі неявки учасників справи, суд може провести огляд доказів за їх місцем знаходженням з обов'язковою відеофіксацією цих усіх дій

5.5. Судові доручення щодо збирання доказів

Суд, який розглядає справу або заяву про забезпечення доказів, в разі виникнення потреби в збиранні доказів за межами його територіальної юрисдикції може доручити відповідному суду вчинити певні процесуальні дії

В ухвалі про судове доручення коротко викладається

суть справи, що розглядається

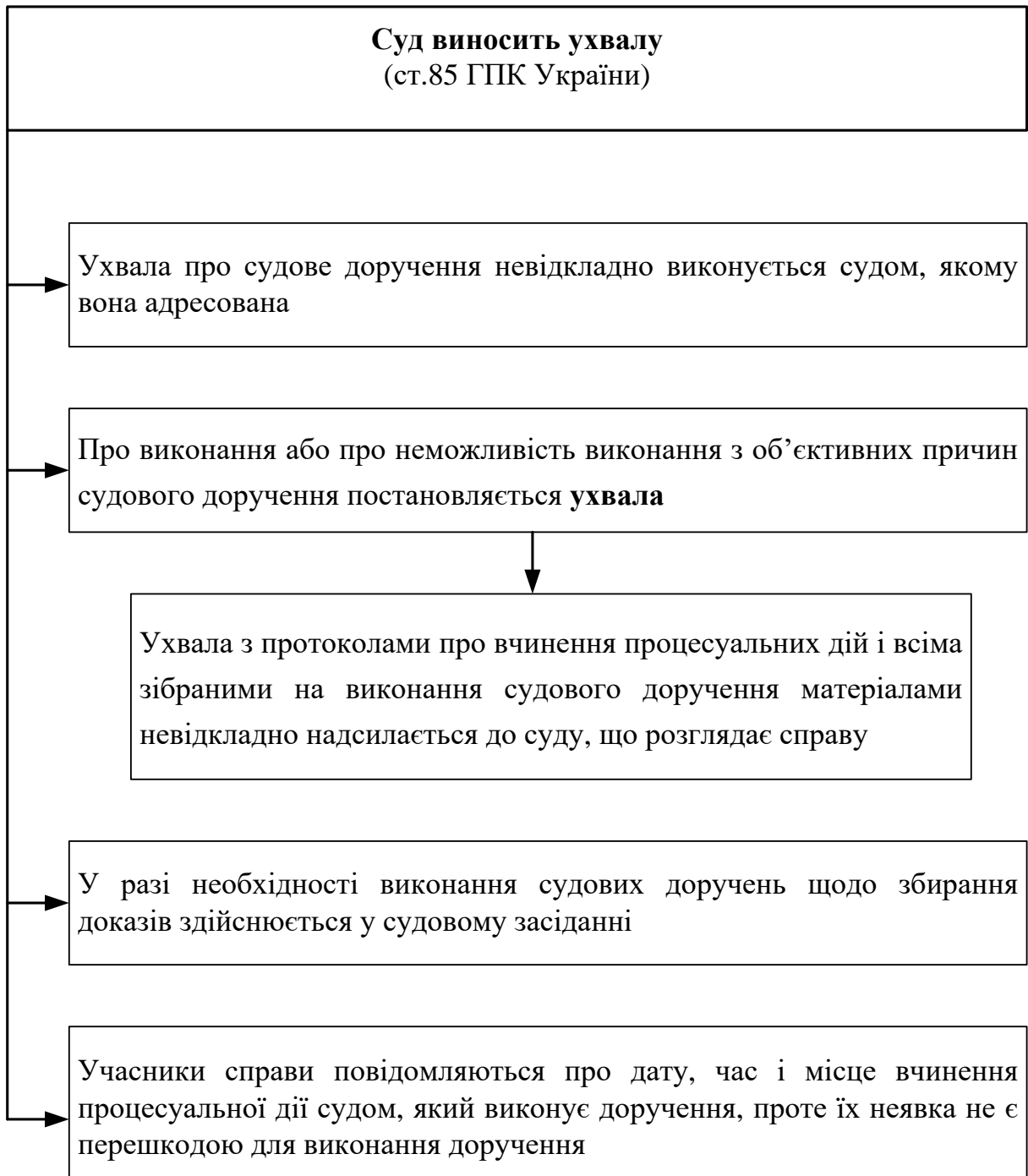
зазначаються особи, які беруть у ній участь

обставини, що підлягають з'ясуванню

докази, які повинен зібрати суд, що виконує доручення

перелік питань, поставлених учасниками справи та судом свідку

Виконання судових доручень щодо збирання доказів

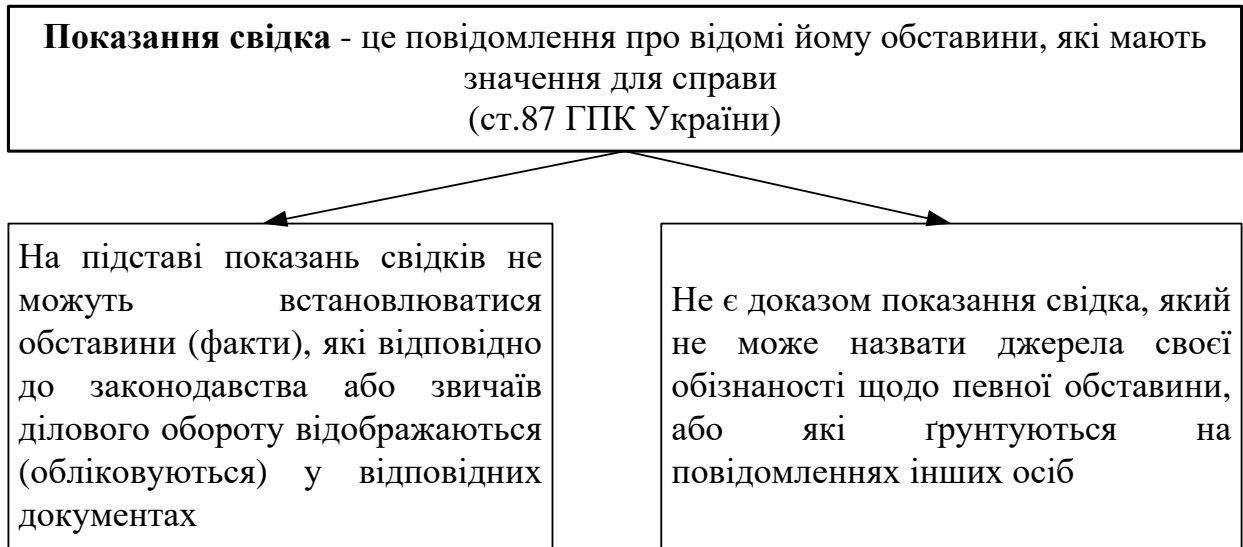
5.6. Оцінка доказів

Суд оцінює докази за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на всебічному, повному, об'єктивному та безпосередньому дослідженні наявних у справі доказів

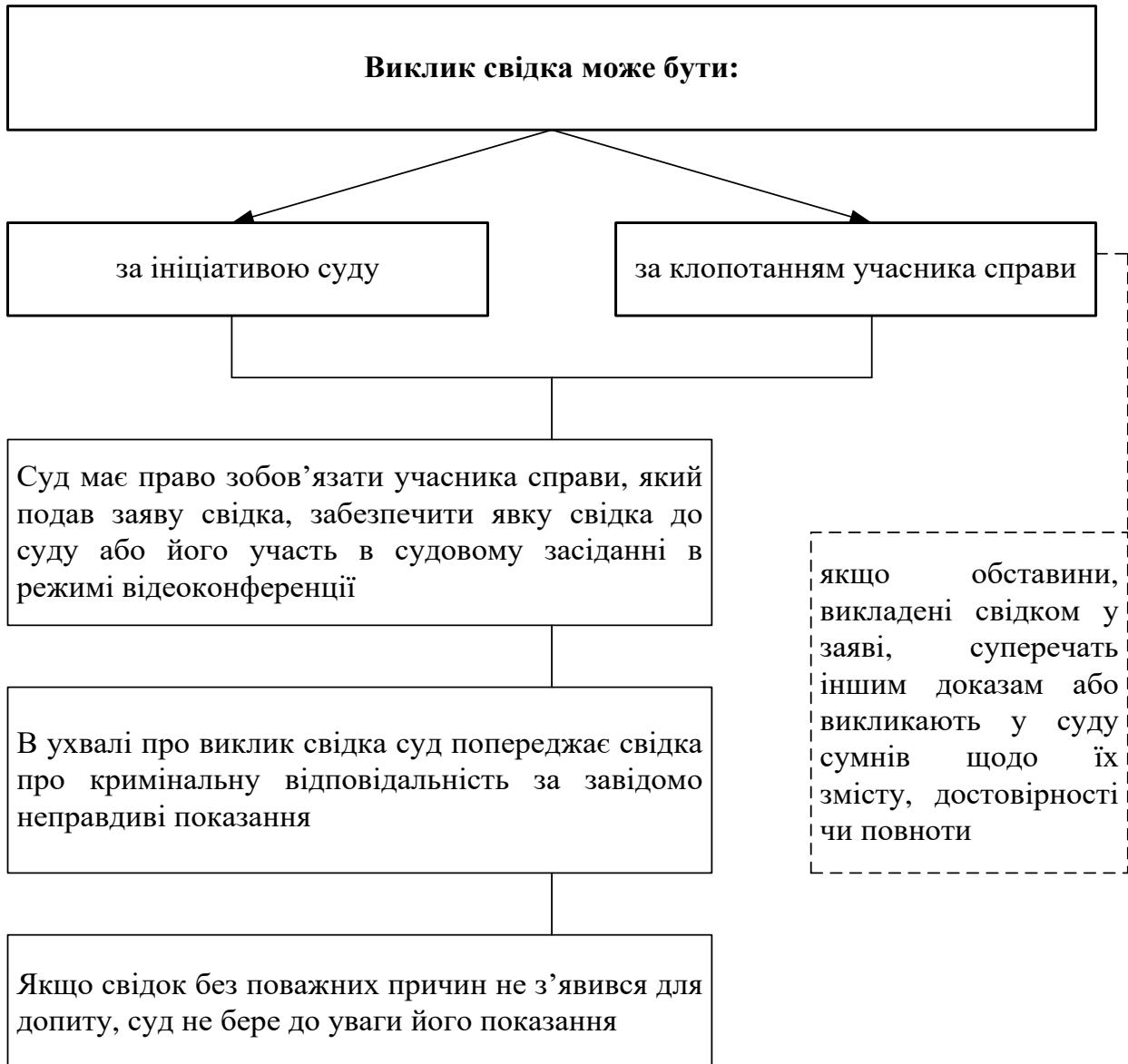
Жодні докази не мають для суду заздалегідь встановленої сили

5.7. Показання свідків

5.8. Виклик свідка

Показання свідка викладаються ним письмово у заяві свідка

→ Заява свідка має бути подана до суду у строк, встановлений для подання доказів

→ Не вимагається нотаріальне посвідчення підпису сторін, третіх осіб, їх представників, які дали згоду на допит їх як свідків

→ Підпис свідка на заяві посвідчується нотаріусом

**Заява свідка повинна містити:
(ст.88 ГПК України)**

→ ім'я (прізвище, ім'я та по батькові)

→ місце проживання (перебування)

→ місце роботи свідка

→ поштовий індекс

→ реєстраційний номер облікової картки платника податків свідка за його наявності

→ номер і серія паспорта

→ номери засобів зв'язку

→ адреси електронної пошти

Крім загальної інформації заява свідка повинна містити:
(ст.88 ГПК України)

→ готовність з'явитися до суду за його викликом для підтвердження своїх свідчень

→ підтвердження свідка про обізнаність із змістом закону щодо кримінальної відповідальності за надання неправдивих показань

→ обставини, про які відомо свідку, джерела обізнаності свідка щодо цих обставин

Письмове опитування учасників справи як свідків

Учасник справи має право поставити в першій заяві по суті справи або у додатку до неї не більше десяти запитань іншому учаснику справи про обставини, що мають значення для справи

Учасник справи, якому поставлено питання іншим учасником справи, зобов'язаний надати вичерпну відповідь окремо на кожне питання по суті

Відповіді на запитання подаються до суду у формі заяви свідка не пізніше як за п'ять днів до підготовчого засідання, а у справі, що розглядається в порядку спрощеного провадження, - за п'ять днів до першого судового засідання

Учасник справи має право відмовитися від надання відповіді на поставлені запитання:

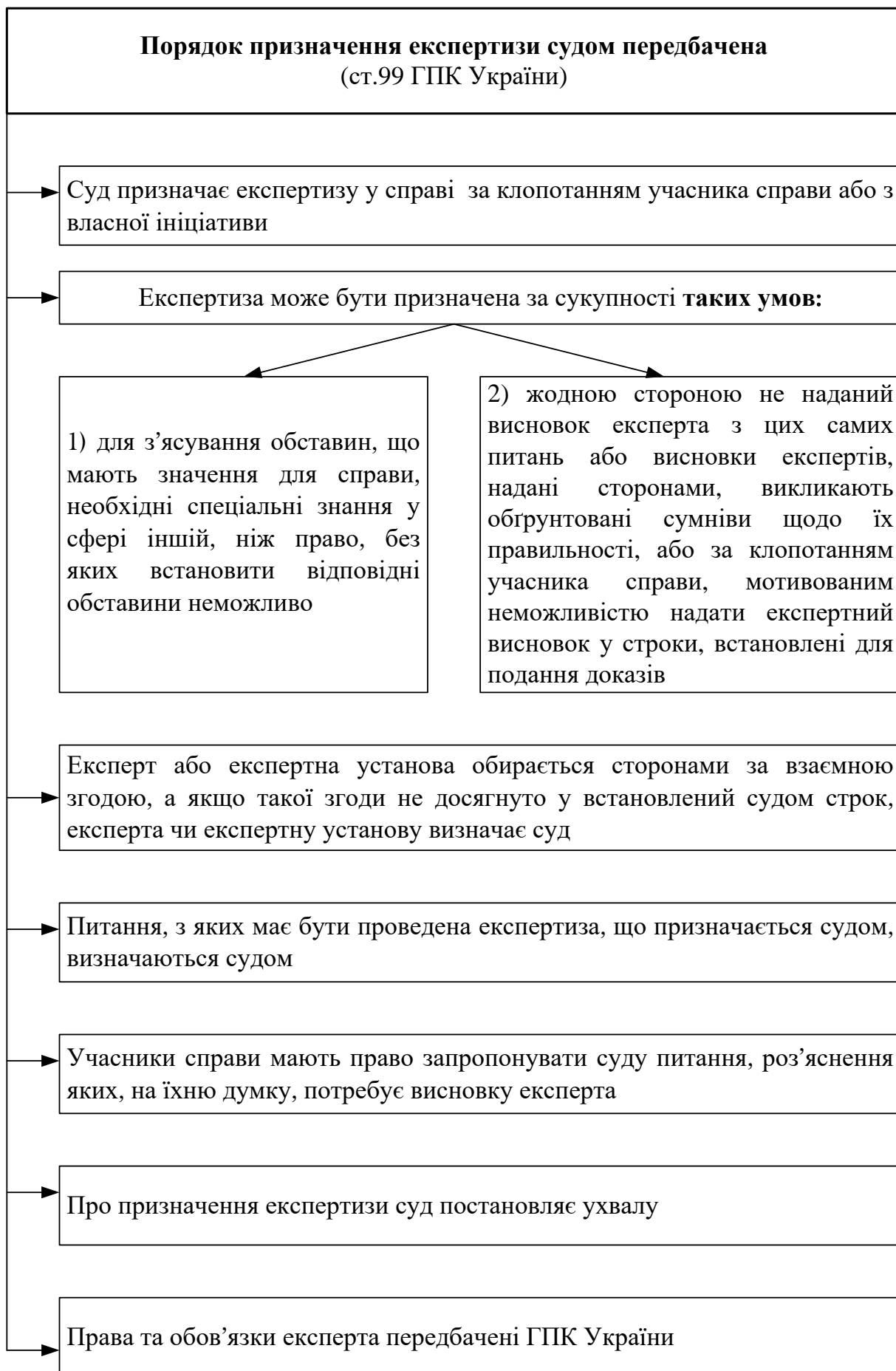
Якщо поставлене запитання не стосується обставин, що мають значення для справи

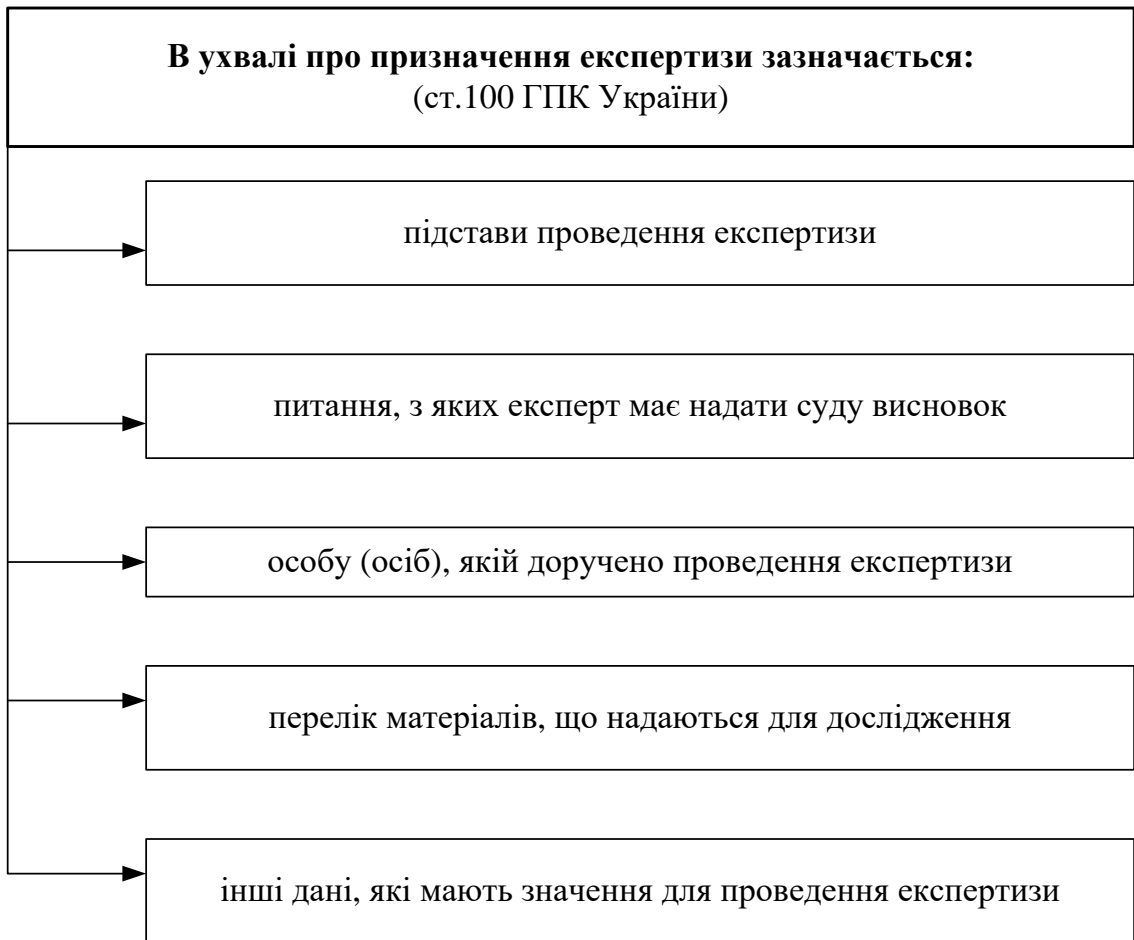
Якщо учасником справи поставлено більше десяти запитань

За наявності підстав для відмови від відповіді учасник справи повинен повідомити про відмову іншого учасника та суд

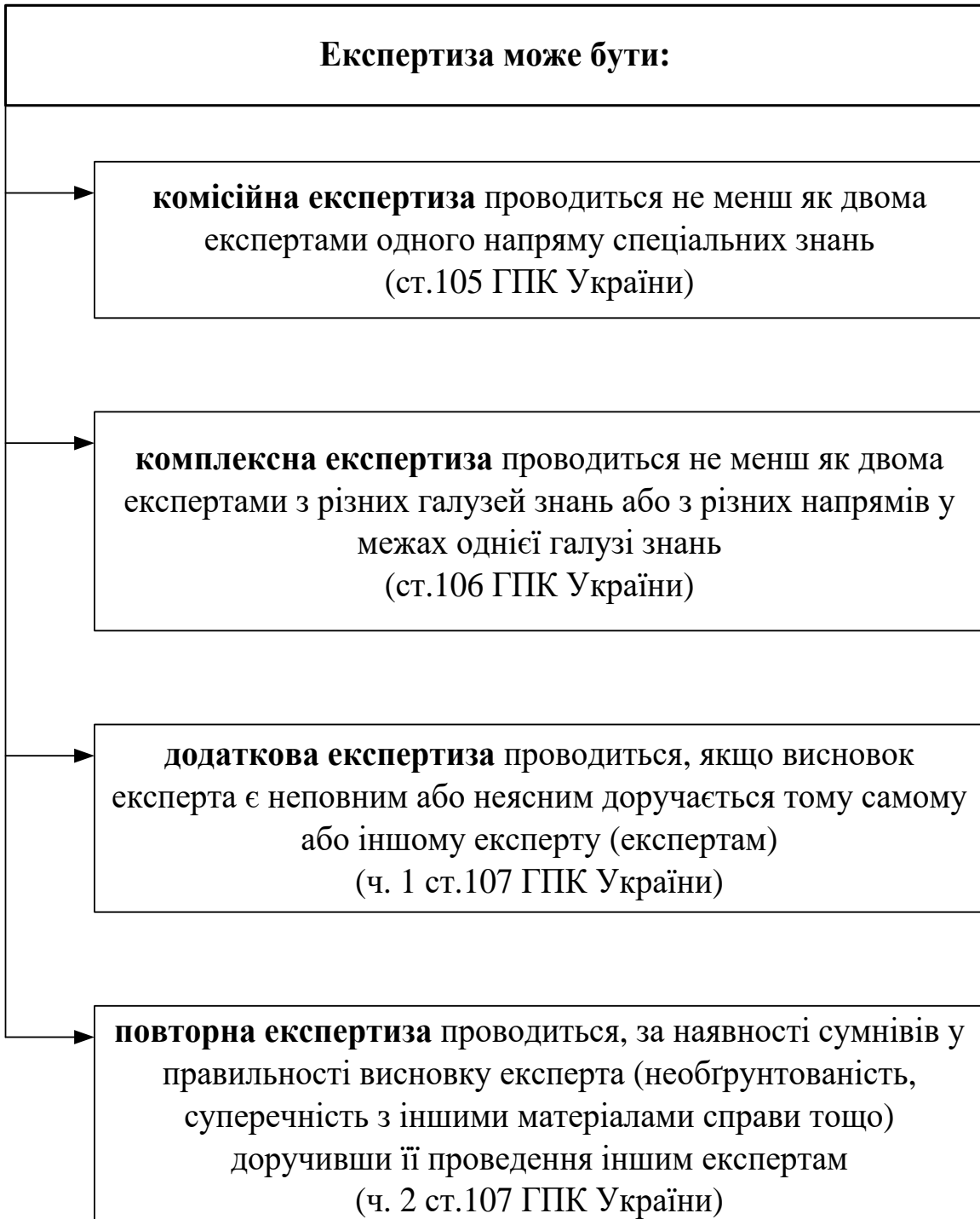
Суд за клопотанням іншого учасника справи може визнати підстави для відмови відсутніми та зобов'язати учасника справи надати відповідь

5.9. Призначення експертизи судом

Види експертизи

Висновок експерта

Висновок експерта – це докладний опис проведених експертом досліджень, зроблені у результаті них висновки та обґрунтовані відповіді на питання, поставлені експертові, складений у порядку, визначеному законодавством

Предметом висновку експерта може бути дослідження обставин, які входять до предмета доказування та встановлення яких потребує наявних у експерта спеціальних знань

Висновок експерта

викладається у письмовій формі, де зазначається: коли, де, ким (прізвище, ім'я, по батькові, освіта, спеціальність, а також, за наявності, свідоцтво про присвоєння кваліфікації судового експерта, стаж експертної роботи, науковий ступінь, вчене звання, посада експерта), на якій підставі була проведена експертиза, хто був присутній при проведенні експертизи, питання, що були поставлені експертові, які матеріали експерт використав; що він попереджений (обізнаний) про відповідальність за завідомо неправдивий висновок

Інші вимоги до висновку експерта можуть бути встановлені законодавством

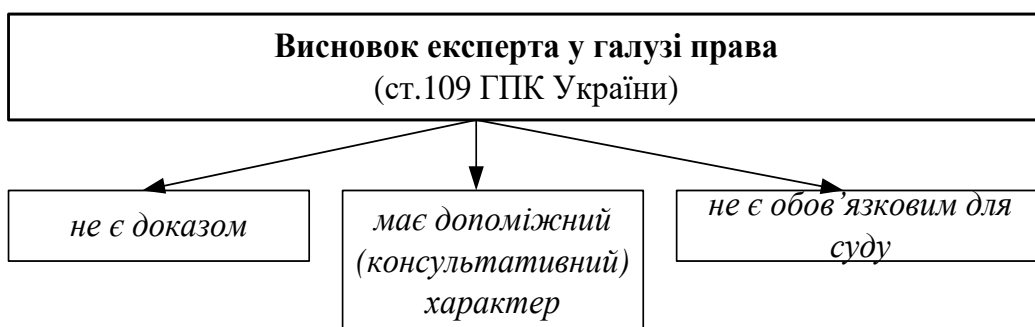
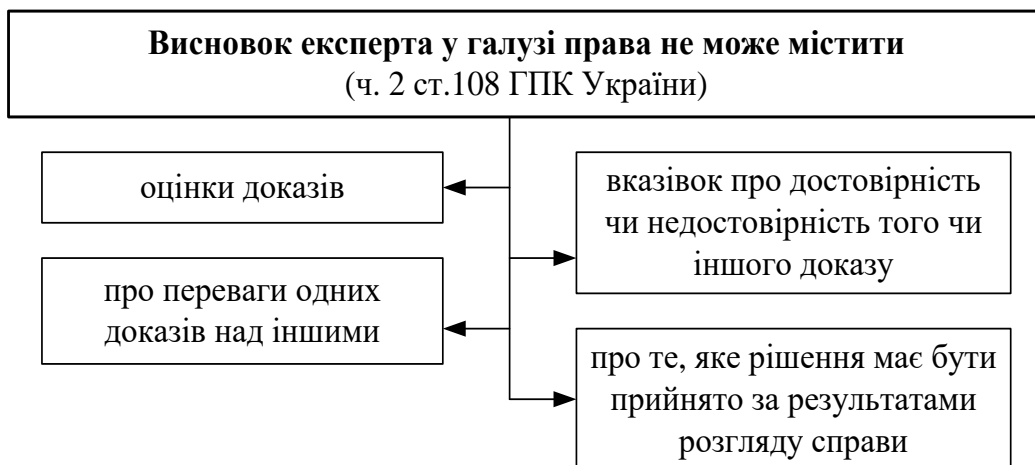
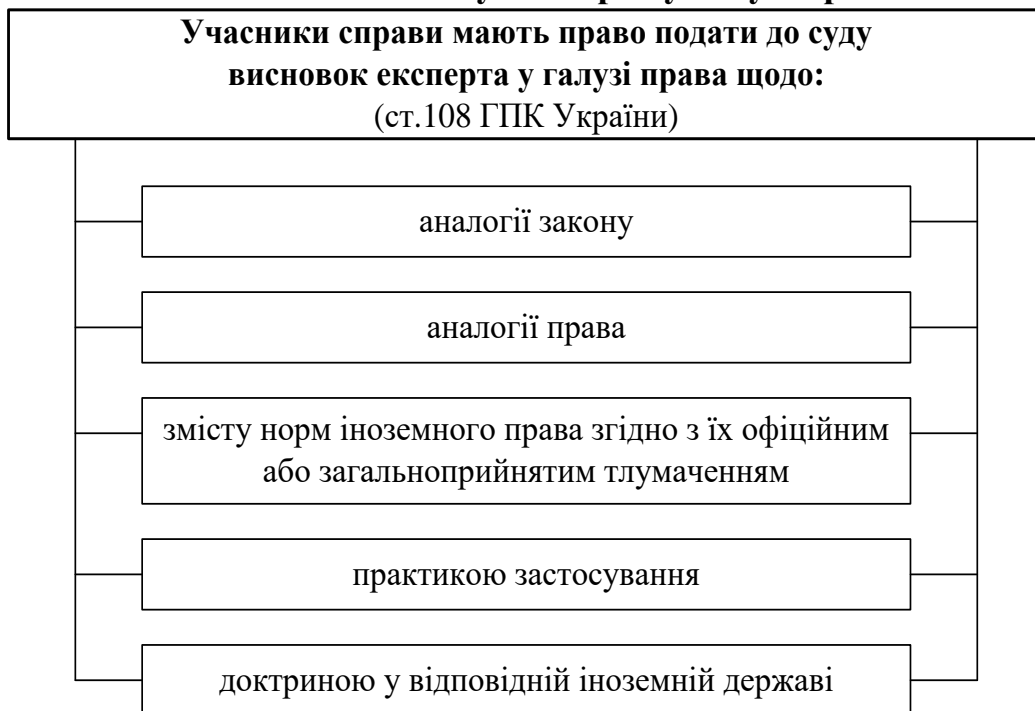
Якщо експерт під час підготовки висновку встановить обставини, що мають значення для справи, з приводу яких йому не були поставлені питання, він має право включити до висновку свої міркування про ці обставини

Висновок експерта може бути наданий на:

замовлення учасника справи
(ст.101 ГПК України)

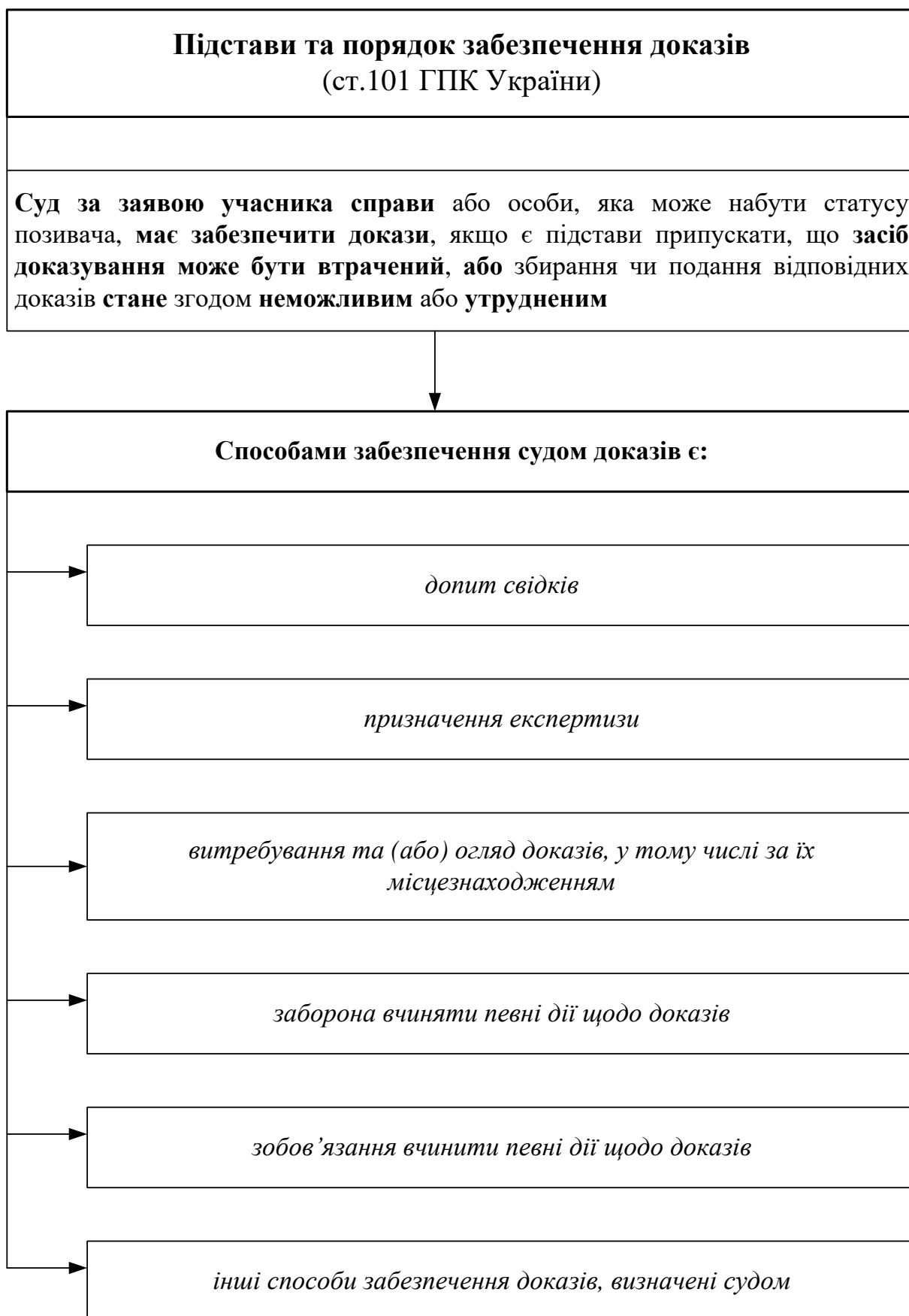
підставі ухвали суду про
призначення експертизи
(ст.101 ГПК України)

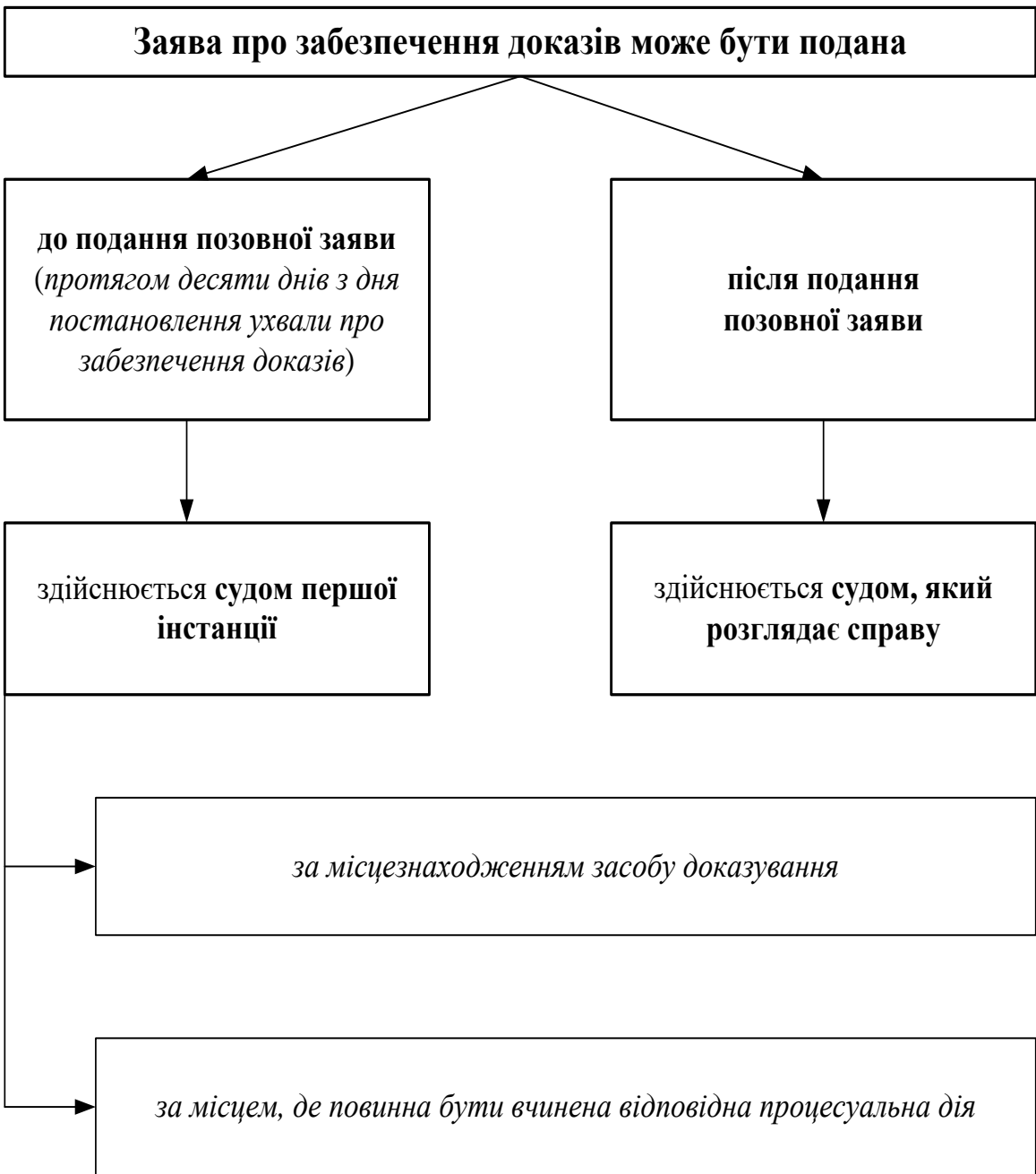
5.10. Зміст висновку експерта у галузі права

Суд може посилається в рішенні на висновок експерта у галузі права як на джерело відомостей, які в ньому містяться, та має зробити самостійні висновки щодо відповідних питань

5.11. Забезпечення доказів

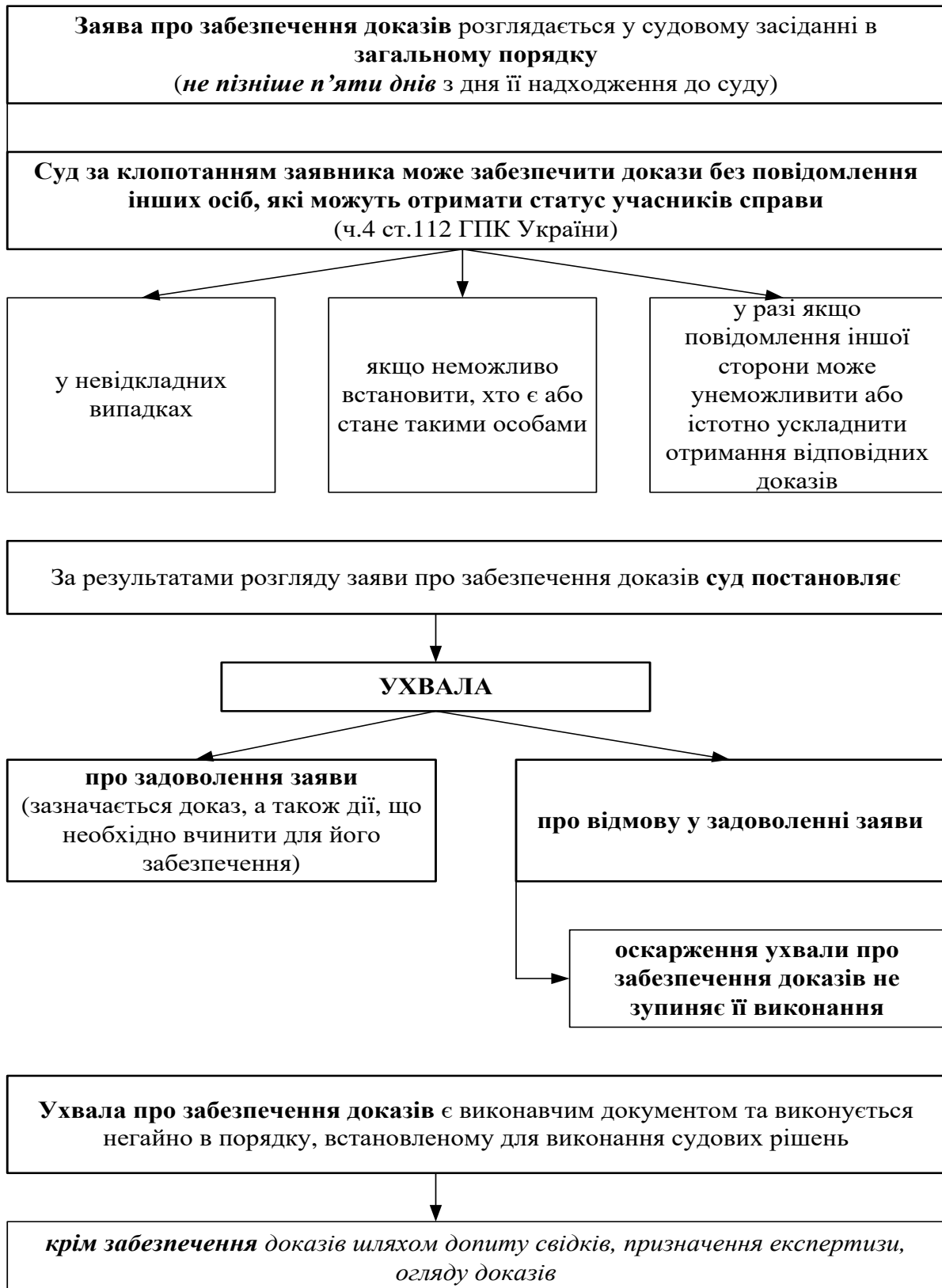

**У заяві про забезпечення доказів зазначаються
(ст.111 ГПК України)**

- **найменування суду**, до якого подається заява
- **для юридичних осіб:** повне найменування заявника, його місцезнаходження, поштові індекси, ідентифікаційний код юридичної особи в ЄДРПОУ, номери засобів зв'язку та адресу електронної пошти, за наявності
- **для фізичних осіб:** прізвище, ім'я та по батькові заявника, його місце проживання чи перебування, поштові індекси, реєстраційний номер облікової картки платника податків за його наявності або номер і серія паспорта, номери засобів зв'язку та адресу електронної пошти, за наявності
- **дані іншої сторони (сторін)** юридичних осіб або фізичних осіб, якщо вона відома заявнику
- **докази**, забезпечення яких є необхідним, а також **обставини**, для доказування яких вони необхідні
- **обґрунтування** необхідності забезпечення доказів
- **спосіб**, у який заявник просить суд **забезпечити докази**, у разі необхідності - **особу**, у якої знаходяться докази
- **перелік документів**, що додаються до заяви
 - документ, що підтверджує сплату судового збору
- **підписується заявником** або його **представником** (має бути додано документ, що підтверджує його повноваження)

Розгляд заяви про забезпечення доказів

Запитання для самоконтролю

1. Дайте визначення доказам в господарському процесі.
2. Назвіть види доказів у господарському процесі, які Ви знаєте.
3. Які вимоги пред'являються до доказів?
4. Як відбувається витребування доказів.
5. Дайте визначення письмовим доказам.
6. Назвіть правила повернення письмових, речових та електронних доказів.
7. Перерахуйте особливості огляду доказів окружним господарським судом за їх місцезнаходженням.
8. Що зазначається в ухвалі про судові доручення?
9. Як суд оцінює докази?
10. Назвіть підстави виклику свідка.
11. Що зазначається у заяві свідка?
12. Назвіть підстави та порядок призначення експертизи судом?
13. Що повинно бути зазначено в ухвалі про призначення експертизи?
14. Назвіть види та порядок призначення експертизи судом.
15. Що є предметом дослідження висновку експерта?
16. На вимогу кого може бути наданий висновок експерта?
17. Що включає зміст висновку експерта у галузі права?
18. Назвіть підстави та порядок забезпечення доказів.
19. Що повинна містити заява про забезпечення доказів?
20. Як відбувається розгляд заяви про забезпечення доказів.

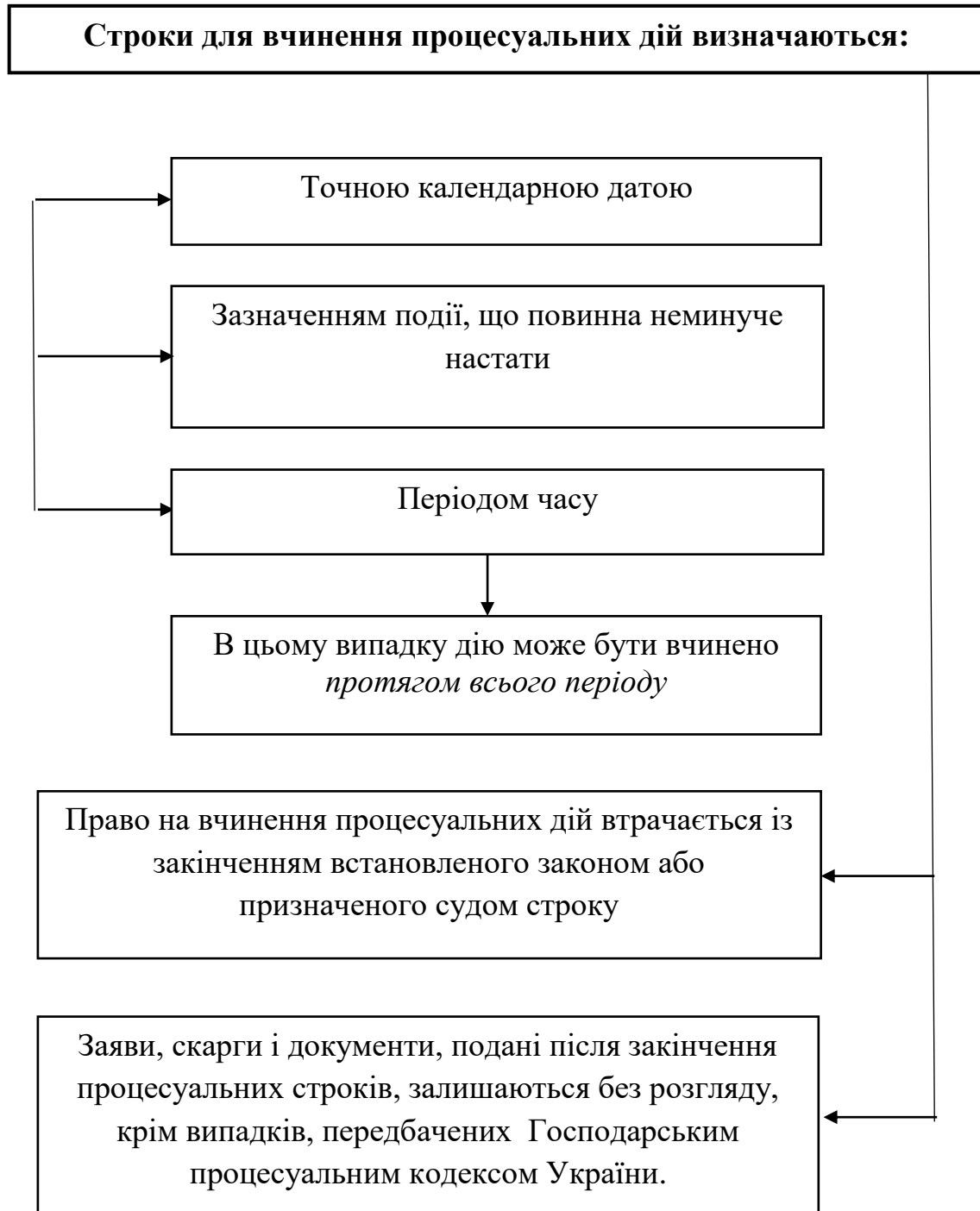
Рекомендована література:

Базова [1; 2; 5; 10; 17; 22; 27; 28; 33; 37].

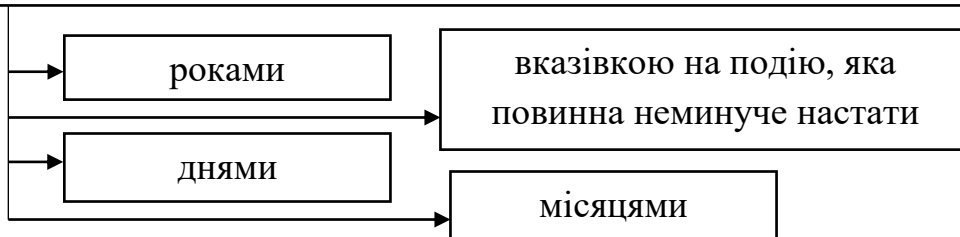
Допоміжна [2; 5; 8; 31; 48; 54].

ТЕМА 6. ПРОЦЕСУАЛЬНІ СТРОКИ ТА СУДОВІ ВИТРАТИ ПРИ РОЗГЛЯДІ ГОСПОДАРСЬКИХ СПОРІВ. СУДОВІ ВИКЛИКИ ТА ПОВІДОМЛЕННЯ

6.1. Визначення процесуальних строків

Строки, встановлені законом або судом, обчислюються:

Перебіг процесуального строку починається з наступного дня після відповідної календарної дати або настання події, з якою пов'язано його початок

Початок і закінчення процесуальних строків

Строк, обчислюваний роками, закінчується у відповідні місяць і число останнього року строку

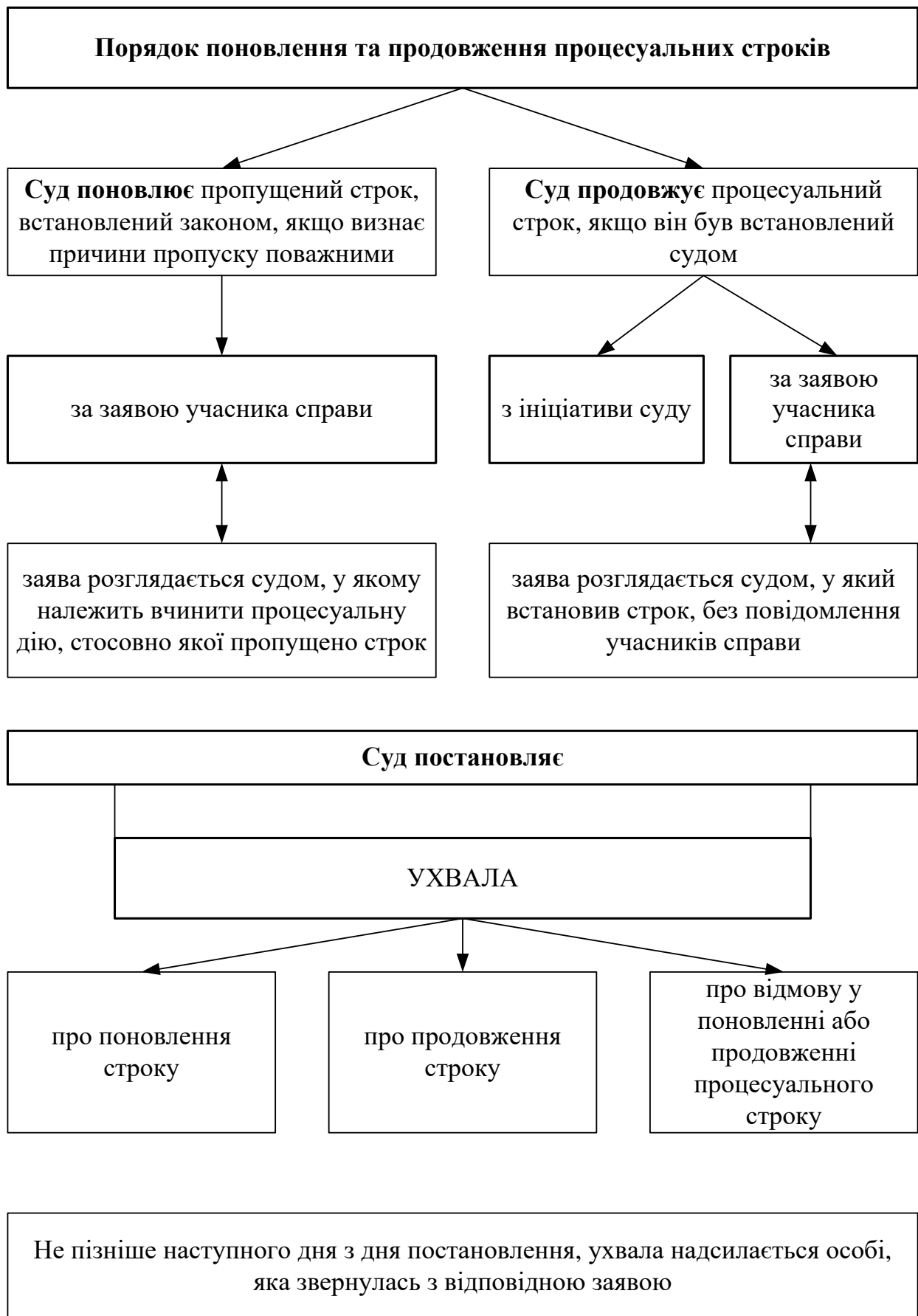
Строк, обчислюваний місяцями, закінчується у відповідне число останнього місяця строку. Якщо закінчення строку, обчислюваного місяцями, припадає на такий місяць, що відповідного числа не має, строк закінчується в останній день цього місяця

Якщо закінчення строку припадає на вихідний, святковий чи інший неробочий день, останнім днем строку є перший після нього робочий день

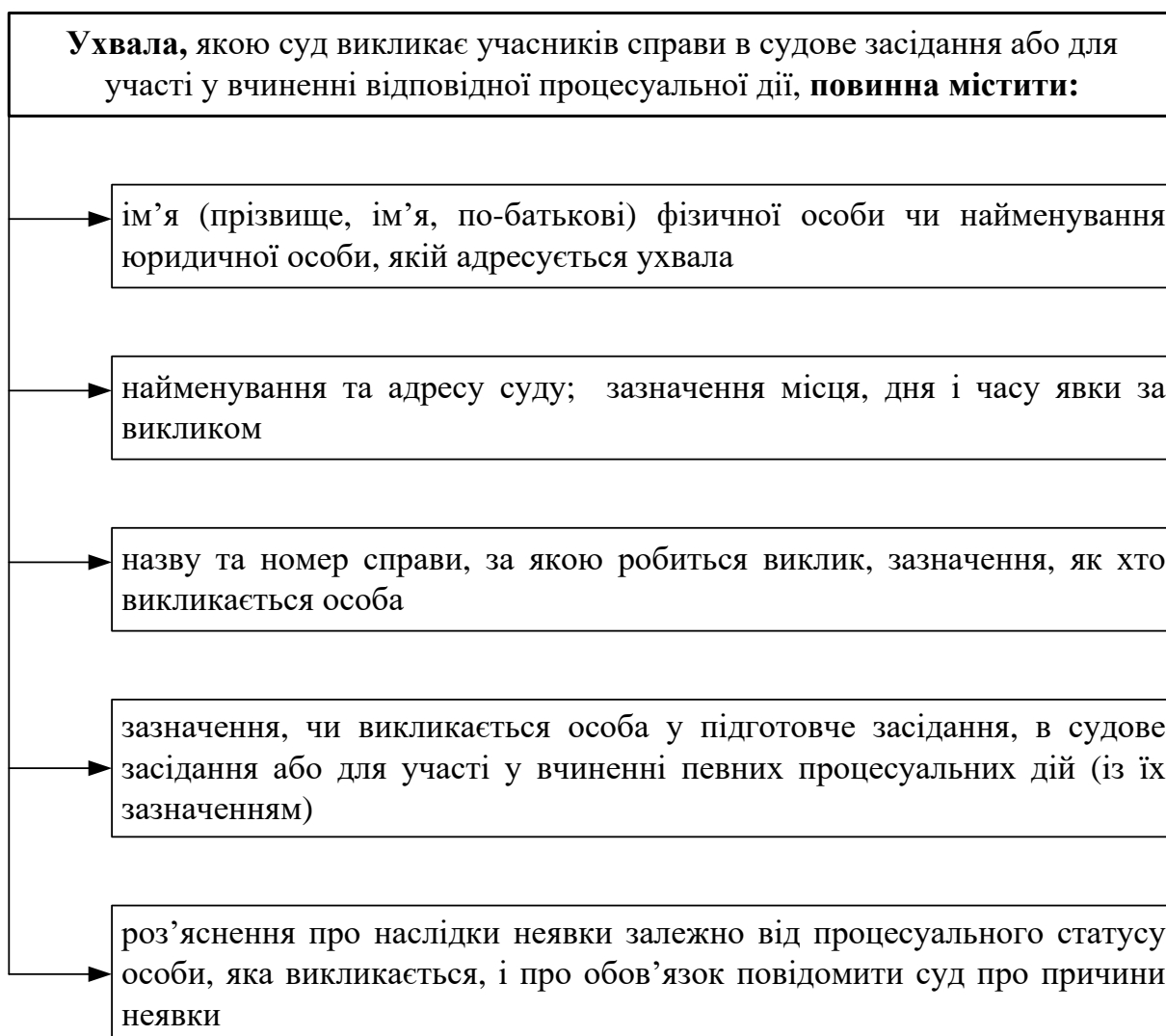
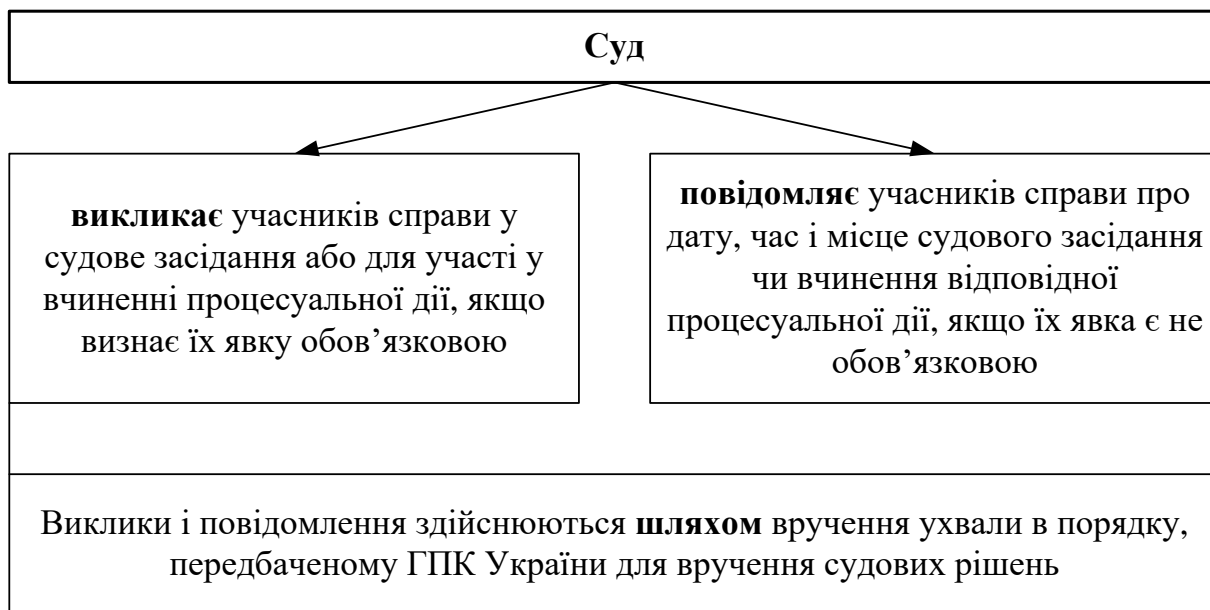
Перебіг строку, закінчення якого пов'язане з подією, яка повинна неминуче настати, закінчується наступного дня після настання події

Останній день строку триває до 24 години, але коли в цей строк слід було вчинити процесуальну дію тільки в суді, де робочий час закінчується раніше, строк закінчується в момент закінчення цього часу

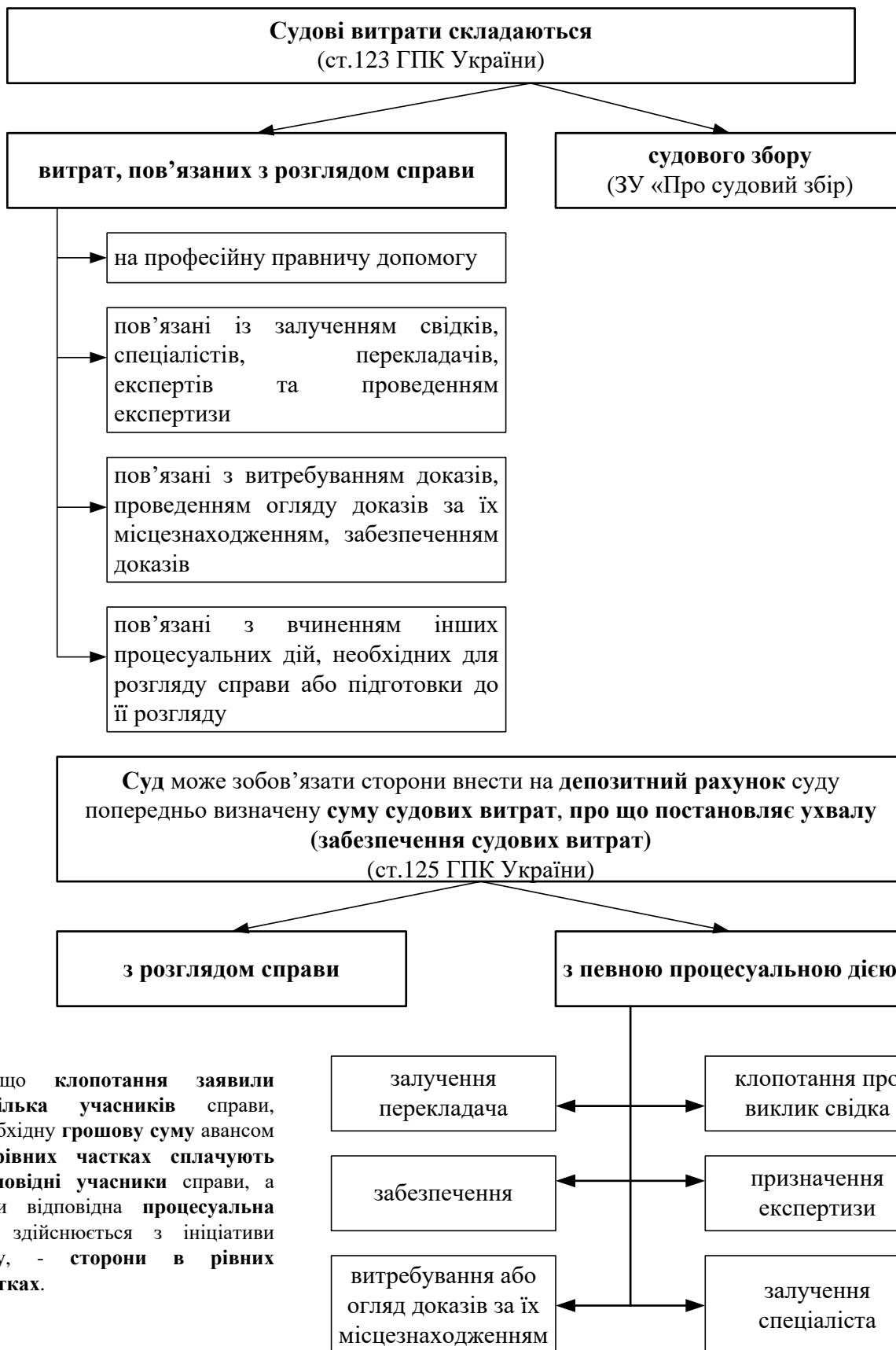
Строк не вважається пропущеним, якщо до його закінчення заява, скарга, інші документи чи матеріали або грошові кошти здані на пошту чи передані іншими відповідними засобами зв'язку

6.2. Повідомлення і виклики, що здійснюються судом

6.3. Судові витрати

Попереднє визначення суми судових витрат
(ст.124 ГПК України)

Разом з першою заявою по суті спору кожна сторона подає до суду попередній (орієнтовний) розрахунок суми судових витрат

які вона понесла

які очікує понести у зв'язку із розглядом справи

Якщо сторона не подає попередній розрахунок суми судових витрат

Суд може відмовити їй у відшкодуванні відповідних судових витрат, за винятком суми сплаченого нею судового збору

Попередній розрахунок розміру судових витрат не обмежує сторону у доведенні іншої фактичної суми судових витрат, які підлягають розподілу між сторонами за результатами

Суд може попередньо визначити суму судових витрат (крім витрат на професійну правничу допомогу), пов'язаних з розглядом справи або певною процесуальною дією.

Така попередньо визначена судом сума не обмежує суд при остаточному визначенні суми судових витрат, які підлягають розподілу між сторонами за результатами розгляду справи.

Витрати на професійну правничу допомогу
(ст.126 ГПК України)

Витрати, пов'язані з правничою допомогою адвоката, несуть сторони, крім винятків надання правничої допомоги за рахунок держави

За результатами розгляду справи витрати на професійну правничу допомогу адвоката підлягають розподілу між сторонами разом із іншими судовими витратами

→ **для гонорару адвоката** за представництво в суді та іншу професійну правничу допомогу, пов'язану зі справою, включаючи *підготовку до її розгляду, збір доказів* тощо.

Вартість послуг помічника адвоката, визначається згідно з умовами договору про надання правничої допомоги та на підставі відповідних доказів щодо обсягу наданих послуг і виконаних робіт та їх вартості, що сплачена або підлягає сплаті відповідною стороною або третьою особою

→ розмір суми, що підлягає сплаті в порядку **компенсації витрат адвоката**, необхідних для надання правничої допомоги, встановлюється згідно з умовами договору про надання правничої допомоги на підставі відповідних доказів, які підтверджують здійснення відповідних витрат

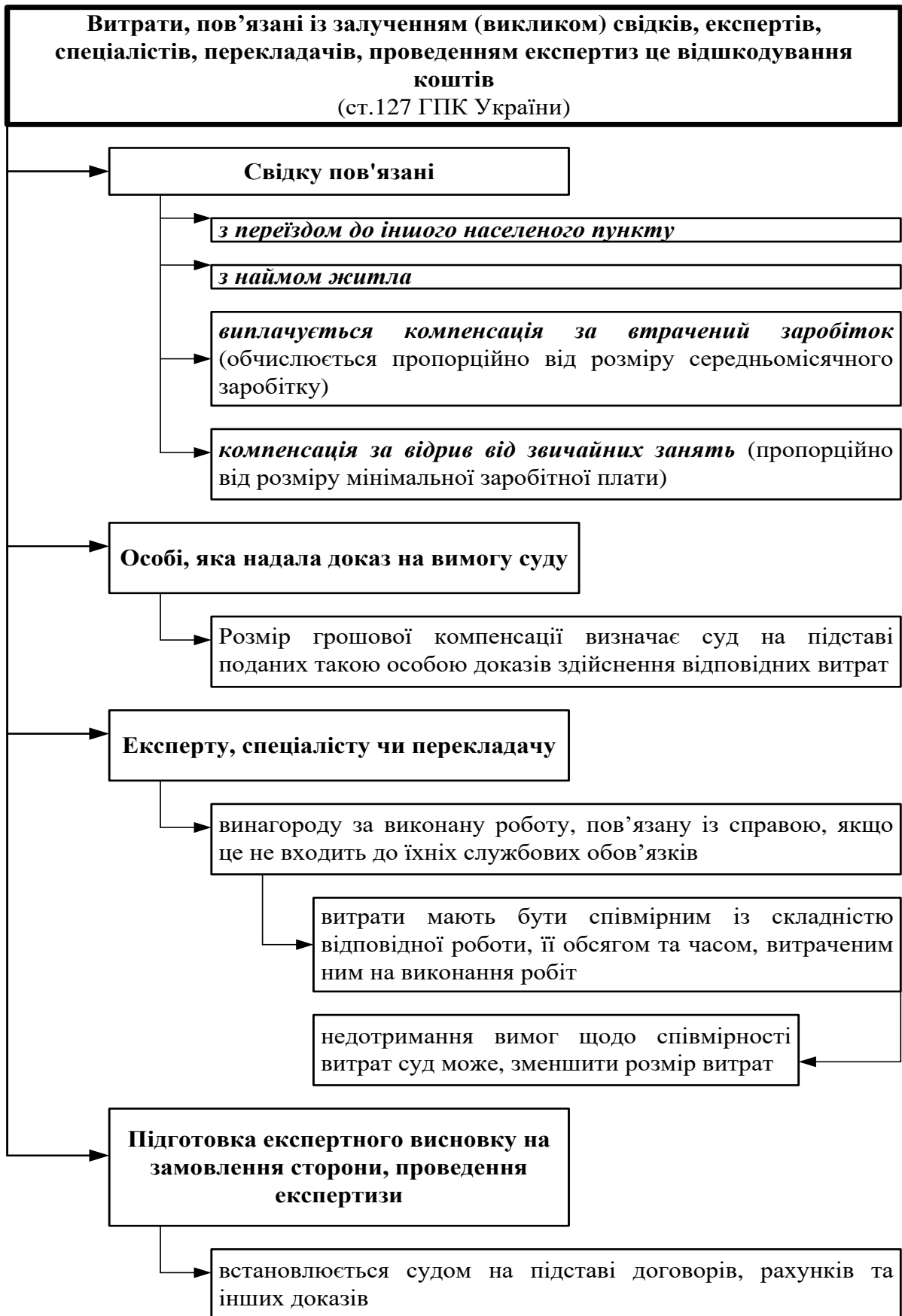
Розмір витрат на оплату послуг адвоката має бути **співмірним із**

складністю справи та виконаних адвокатом робіт (наданих послуг)

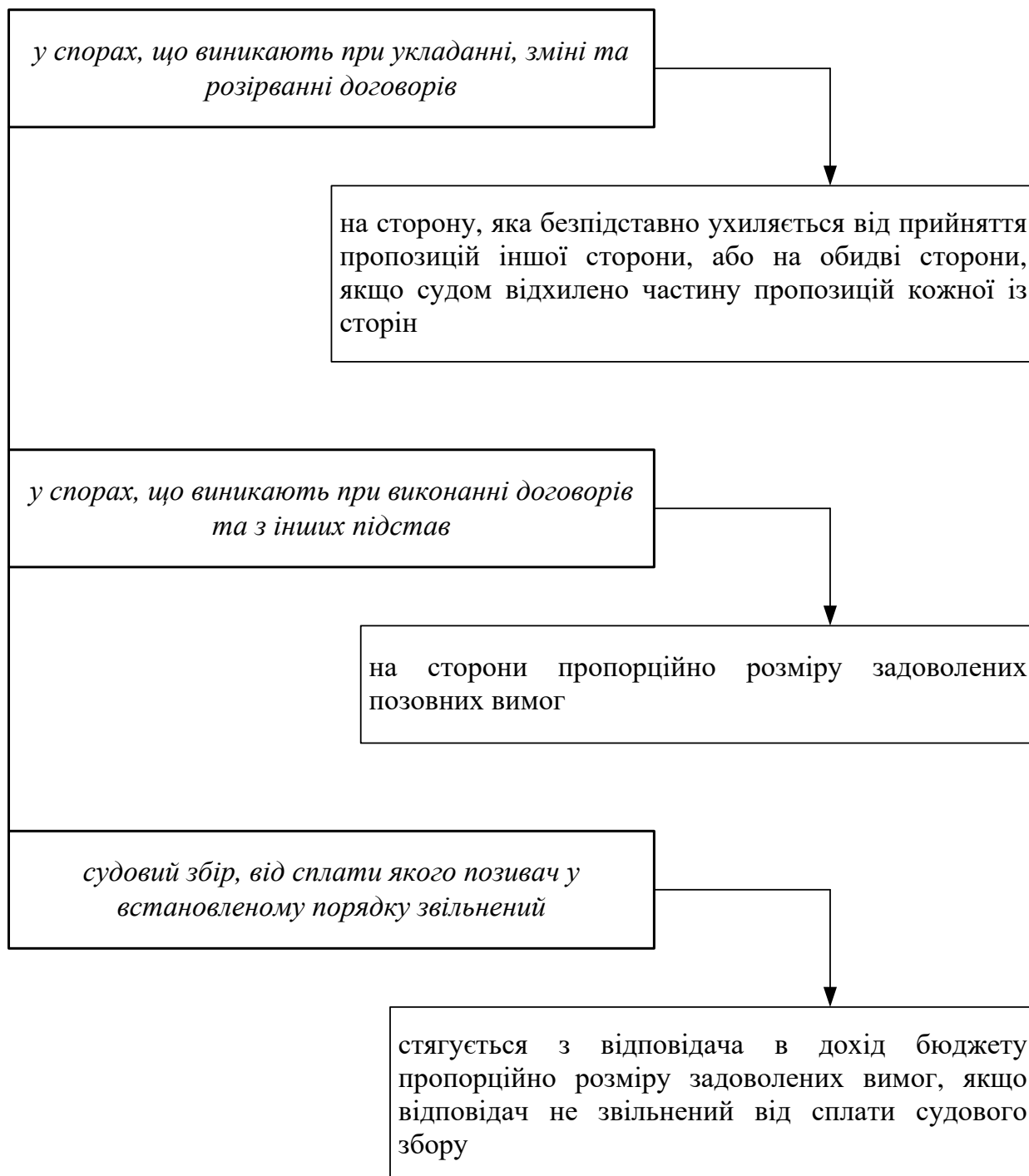
часом, витраченим адвокатом на виконання відповідних робіт (надання послуг)

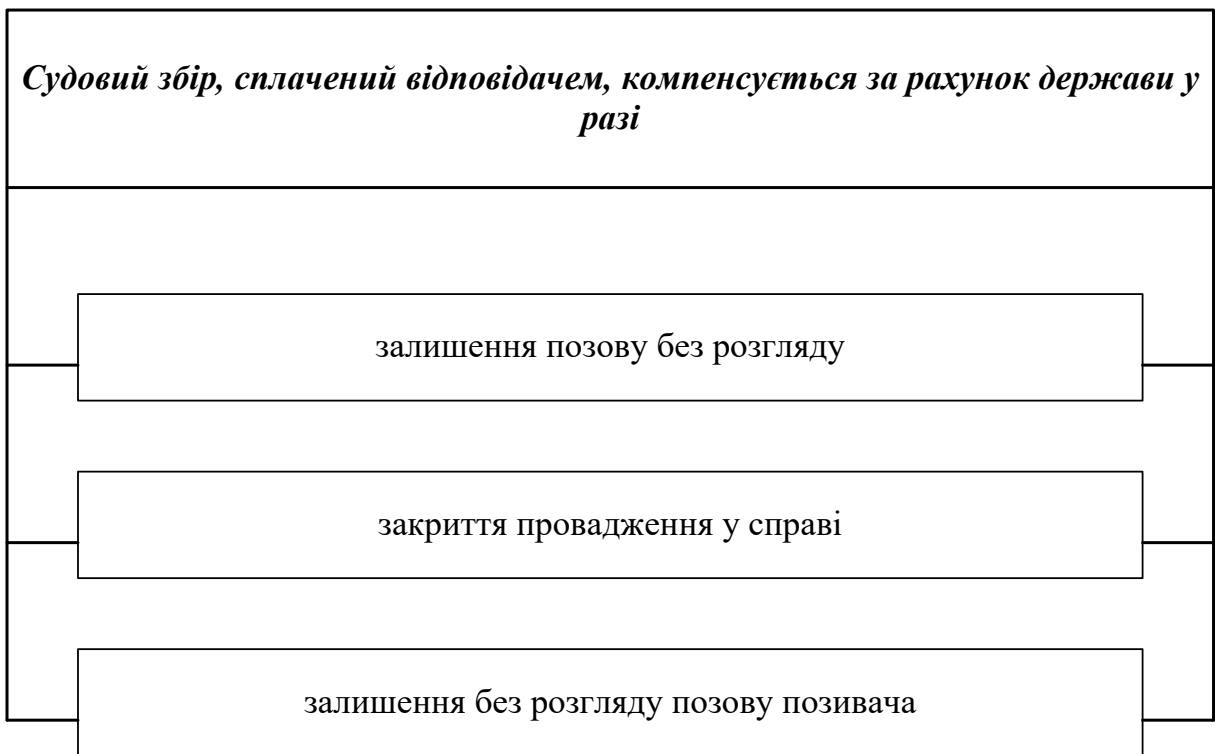
обсягом наданих адвокатом послуг та виконаних робіт

ціною позову та (або) значенням справи для сторони, в тому числі впливом вирішення справи на репутацію сторони або публічним інтересом до справи

6.4. Правила розподілу судових витрат

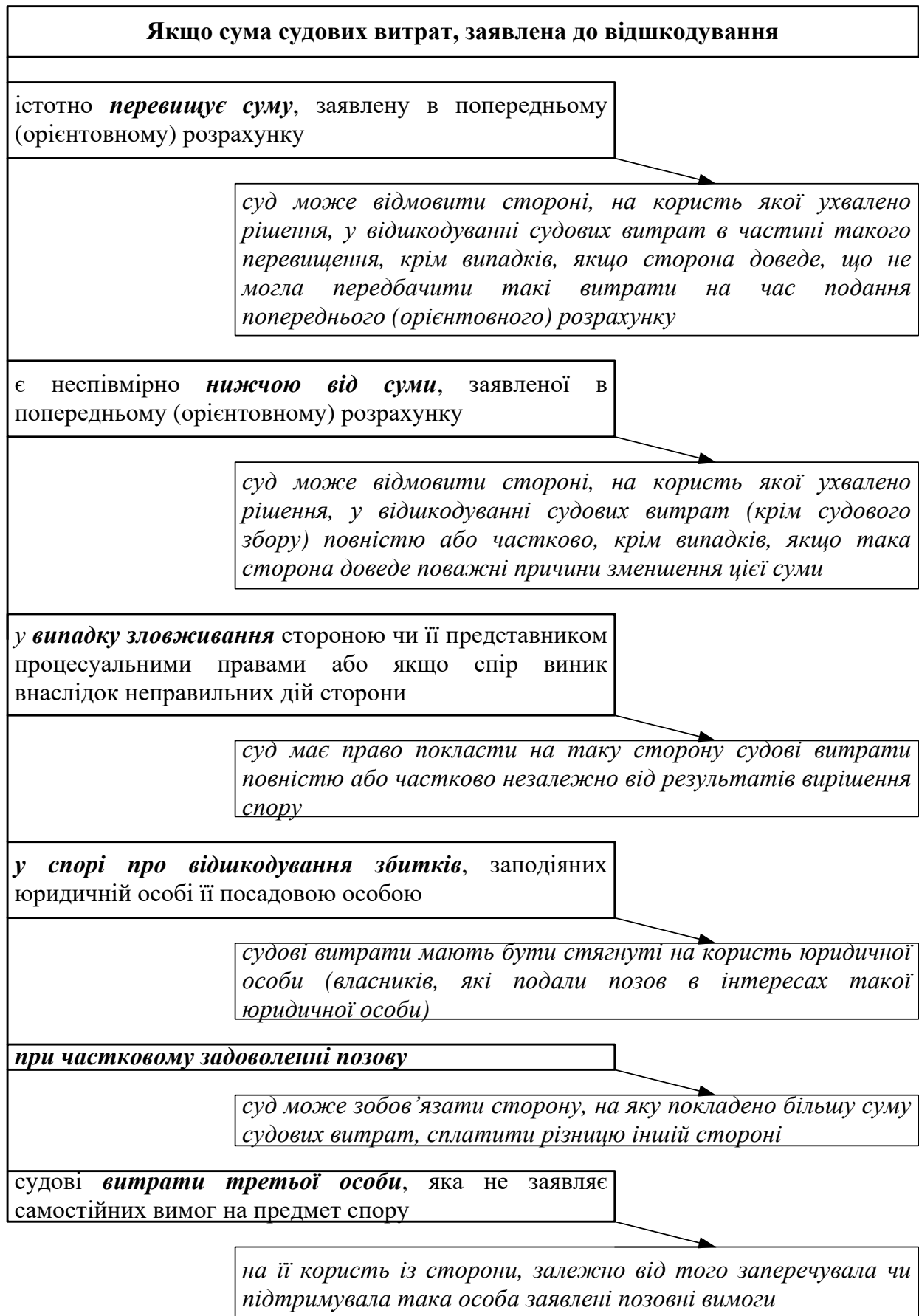

Під час вирішення питання про розподіл судових витрат суд враховує:

- чи пов'язані ці витрати з розглядом справи
- чи є розмір таких витрат обґрунтованим та пропорційним до предмета спору, з урахуванням ціни позову
- значення справи для сторін
- чи міг результат вирішення справи вплинути на репутацію сторони
- чи викликала справа публічний інтерес
- поведінку сторони під час розгляду справи, що призвела до затягування розгляду справи, зокрема:
 - подання стороною явно необґрунтованих заяв і клопотань
 - безпідставне твердження або заперечення стороною певних обставин, які мають значення для справи
 - безпідставне завищення позивачем позовних вимог тощо
- дії сторони щодо:
 - досудового вирішення спору
 - врегулювання спору мирним шляхом під час розгляду справи
 - стадію розгляду справи, на якій такі дії вчинялись

Особливості розподілу судових витрат

6.5. Ставки судового збору

Загальні розміри ставок судового збору, що подаються до господарських судів
(ч.2 ст.4 ЗУ «Про судовий збір»)

→ **позовної заяви майнового характеру (1,5% ціни позову, але не менше 1 розміру ПМПО і не більше 350 розмірів ПМПО)**

→ **позовної заяви немайнового характеру (1 розмір ПМПО)**

→ **заяви про видачу судового наказу (0,1 розміру ПМПО)**

→ **заяви про скасування судового наказу (0,05 розміру ПМПО)**

→ **заяви про вжиття запобіжних заходів та забезпечення позову; заяви про видачу виконавчого документа на підставі рішення іноземного суду; заяви про скасування рішення третейського суду; заяви про видачу виконавчого документа на примусове виконання рішення третейського суду; заяви про роз'яснення судового рішення (0,5 розміру ПМПО)**

→ **апеляційної скарги на рішення суду; апеляційних скарг у справі про банкрутство; заяви про перегляд судового рішення у зв'язку з нововиявленими обставинами (150% ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви)**

→ **касаційної скарги на рішення суду; касаційних скарг у справі про банкрутство (200 % ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви)**

→ **апеляційної і касаційної скарги на ухвалу суду; заяви про приєднання до апеляційної чи касаційної скарги на ухвалу суду (1 розмір ПМПО)**

→ **заяви про затвердження плану санації до порушення провадження у справі про банкрутство (2 розміри ПМПО)**

→ **заяви про порушення справи про банкрутство (10 розмірів ПМПО)**

→ **заяви кредиторів, які звертаються з грошовими вимогами до боржника після оголошення про порушення справи про банкрутство, а також після повідомлення про визнання боржника банкрутом; заяви про визнання правочинів (договорів) недійсними та спростування майнових дій боржника в межах провадження у справі про банкрутство; заяви про розірвання мирової угоди, укладеної у справі про банкрутство, або визнання її недійсною (2 розміри ПМПО)**

*прожиткового мінімуму для працездатних осіб – ПМПО (затверджується Верховною Радою України в законі про Державний бюджет України на відповідний рік). **Наприклад, на 2019 рік ПМПО становить:**
з 1 січня – 1921 грн.
з 1 липня – 2007 грн.
з 1 грудня – 2102 грн.

Підстави повернення судового збору (ст.7 ЗУ «Про судовий збір»)

зменшення розміру позовних вимог або внесення судового збору в більшому розмірі, ніж встановлено законом

повернення заяви або скарги

відмова у відкритті провадження у справі в суді першої інстанції, апеляційного та касаційного провадження у справі

залишення заяви або скарги без розгляду (*крім випадків, якщо такі заяви або скарги залишені без розгляду у зв'язку з повторним неприбуттям або залишенням позивачем судового засідання без поважних причин та неподання заяви про розгляд справи за його відсутності, або неподання позивачем витребуваних судом матеріалів, або за його заявою (клопотанням)*)

закриття (припинення) провадження у справі (*крім випадків, якщо провадження у справі закрито у зв'язку з відмовою позивача від позову і така відмова визнана судом*), у тому числі в апеляційній та касаційній інстанціях

Суд у відповідній ухвалі чи рішенні вирішує питання про повернення позивачу з державного бюджету 50 відсотків судового збору у разі

укладення мирової угоди до прийняття рішення у справі судом першої інстанції, відмови позивача від позову, визнання позову відповідачем до початку розгляду справи по суті

укладення мирової угоди, відмови від позову, визнання позову відповідачем на стадії перегляду рішення в апеляційному чи касаційному порядку

6.6. Поняття та види заходів процесуального примусу

Заходами процесуального примусу є процесуальні дії, що вчиняються судом у визначених цим Кодексом випадках з метою спонукання відповідних осіб до виконання встановлених в суді правил, добросовісного виконання процесуальних обов'язків, припинення зловживання правами та запобігання створенню протиправних перешкод у здійсненні судочинства

Заходи процесуального примусу застосовуються судом шляхом постановлення ухвали

Застосування до особи заходів процесуального примусу не звільняє її від виконання обов'язків, встановлених ГПК України

Види заходів процесуального примусу:

попередження

штраф

видалення із залу
судового засідання

тимчасове вилучення
доказів для
дослідження судом

Випадки постанови ухвали про стягнення в дохід державного бюджету з відповідної особи штрафу:

1) невиконання процесуальних обов'язків, зокрема ухилення від вчинення дій;

2) неповідомлення суду про неможливість подати докази, витребувані судом, або неподання таких доказів без поважних причин;

3) зловживання процесуальними правами, вчинення дій або допущення бездіяльності з метою перешкоджання судочинству;

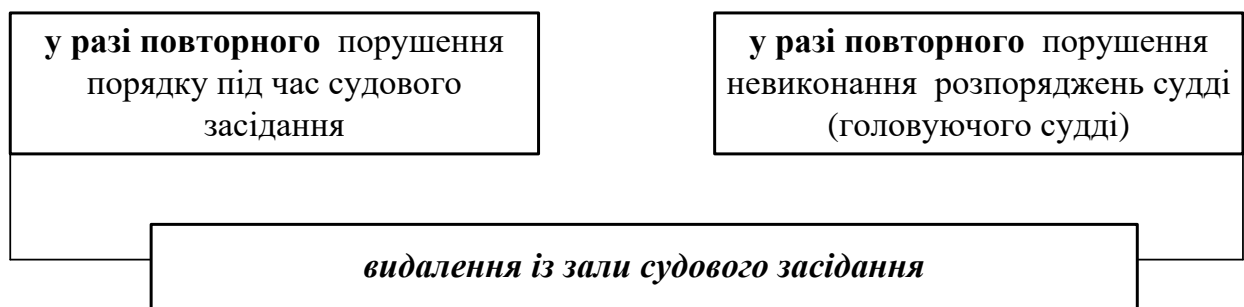
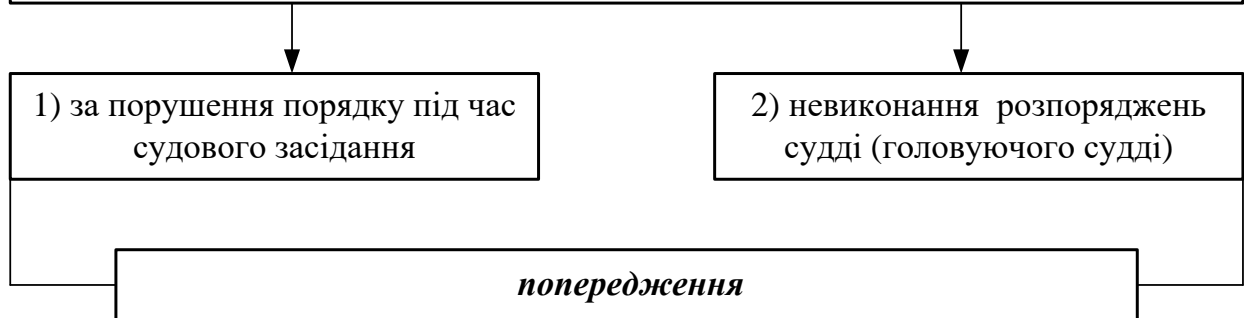
4) невиконання ухвали про забезпечення позову або доказів, ненадані копії відзиву на позов, апеляційну скаргу, відповіді на відзив, заперечення іншому учаснику справи у встановлений строк;

5) порушення заборон, встановлених ч. 10 ст. 188 ГПК України, а саме: *(забороняється використовувати портативні аудіотехнічні пристрої, а також здійснювати фото- і кінозйомку, відео-, звукозапис під час врегулювання спору за участю судді).*

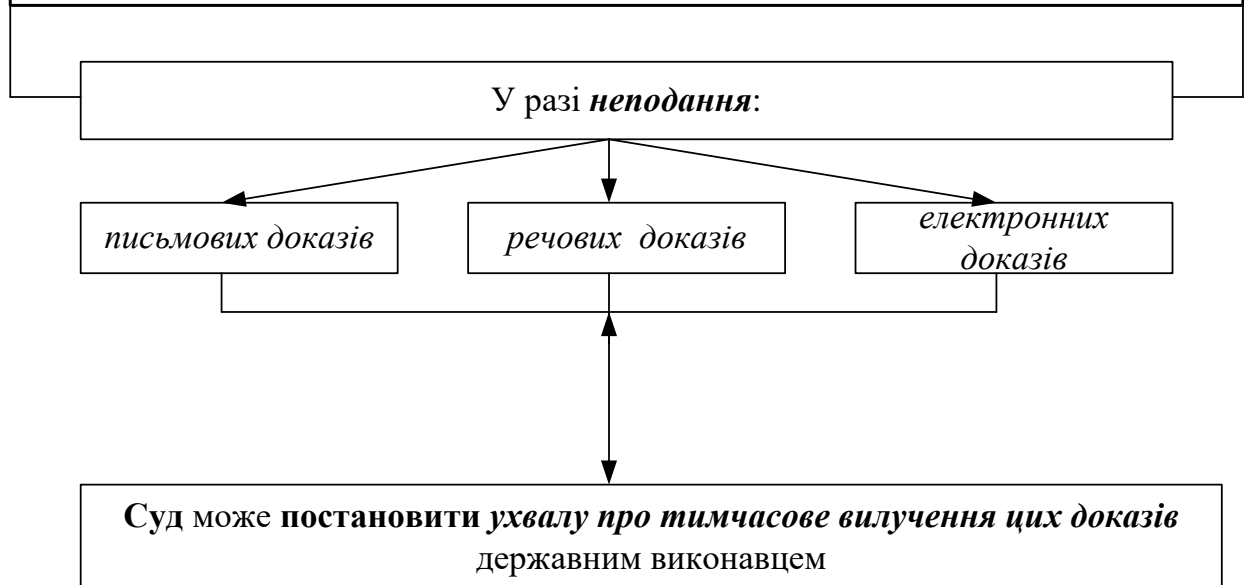
Суд у випадку повторного чи систематичного невиконання, стягує в дохід державного бюджету з відповідного учасника судового процесу або відповідної іншої особи **штраф** у сумі *від п'яти до п'ятдесяти розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб.*

У випадку невиконання процесуальних обов'язків, зловживання процесуальними правами представником учасника справи суд, з урахуванням конкретних обставин справи може стягнути штраф як з учасника справи, так і з його представника.

**Підстави попередження і видалення із зали судового засідання:
(ст.133 ГПК України)**

Підстави тимчасового вилучення доказів для дослідження судом:

**В ухвалі про тимчасове вилучення доказів для дослідження судом
зазначаються:**

1) повне найменування (для юридичних осіб) або ім'я (прізвище, ім'я та по батькові) (для фізичних осіб) особи, в якій знаходиться доказ, її місцезнаходження (для юридичних осіб) або місце проживання чи перебування (для фізичних осіб), поштові індекси, ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій України, номери засобів зв'язку та адреса електронної пошти, за наявності

2) назва або опис письмового, речового чи електронного доказу

3) підстави проведення його тимчасового вилучення

4) кому доручається вилучення

Ухвала про тимчасове вилучення доказів для дослідження судом є виконавчим документом, підлягає негайному виконанню та має відповідати вимогам до виконавчого документа, встановленим законом

Запитання для самоконтролю

1. Назвіть як визначаються процесуальні строки.
2. Як відбувається обчислення процесуальних строків?
3. Назвіть початок і закінчення процесуальних строків.
4. Назвіть порядок поновлення та продовження процесуальних строків.
5. Що зазначається в ухвалі про виклик учасників по справі?
6. З чого складаються судові витрати?
7. Назвіть як відбувається попереднє визначення суми судових витрат?
8. Що включають в себе витрати на професійну правничу допомогу?
9. Як відшкодовуються витрати, що пов'язані із залученням (викликом) свідків, експертів, спеціалістів, перекладачів, проведенням експертиз?
10. Як відбувається розподіл судових витрат?
11. В яких випадках судовий збір, сплачений відповідачем, компенсується за рахунок держави?
12. Що повинен враховувати суд під час вирішення питання про розподіл судових витрат?
13. Назвіть особливості розподілу судових витрат.
14. Які ставки судового збору Ви знаєте?
15. Назвіть підстави повернення судового збору.
16. Що таке заходи процесуального примусу?
17. Назвіть які види заходів процесуального примусу Ви знаєте?

Рекомендована література:

Базова [1; 5; 11; 35; 47; 56].

Допоміжна [2; 5; 9; 13].

ТЕМА 7. ПОЗОВНЕ ПРОВАДЖЕННЯ. ПИСЬМОВІ ЗАЯВИ УЧАСНИКІВ СПРАВИ:ЗАЯВИ ПОСУТІ СПРАВИ ТА ЗАЯВИ З ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ПИТАНЬ. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЗОВУ

7.1. Види та зміст заяв по суті справи

При розгляді справи судом в порядку позовного провадження учасники справи викладають письмово свої вимоги, заперечення, аргументи, пояснення та міркування щодо предмета спору виключно у заявах по суті справи, визначених ГПК України (ст.161 ГПК України)

Подання заяв по суті справи є правом учасників справи

Заявами по суті справи є:

позовна заява

відзив на позовну заяву (відзив)

відповідь на відзив

заперечення

пояснення третьої особи щодо позову або відзиву

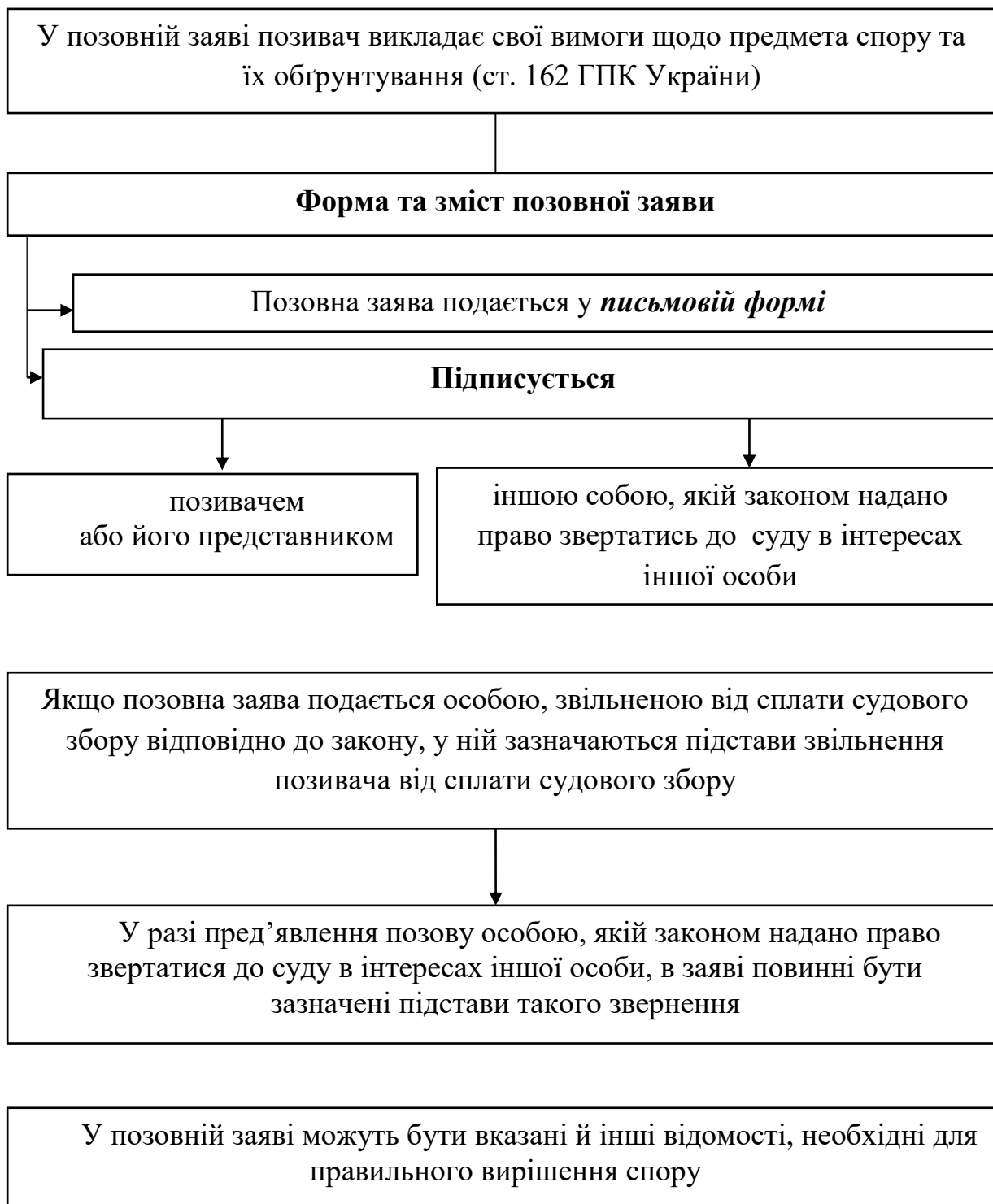
Підстави, час та черговість їх подання визначаються ГПК України або судом у визначених законодавством випадках

Суд може дозволити учаснику справи подати додаткові пояснення щодо окремого питання, яке виникло при розгляді справи, якщо визнає це необхідним

7.2. Поняття позову і позовної заяви, їх відмінності, елементи позову

7.3. Форма та зміст позовної заяви

Позовна заява повинна містити

1) найменування суду першої інстанції, до якого подається заява

2) **повне найменування** (для ю. о.) або ім'я (прізвище, ім'я та по батькові - для ф. о.) сторін та інших учасників справи, їх місцезнаходження (для ю. о.) або місце проживання чи перебування (для ю. о.); поштовий індекс; ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій України (для ю. о., зареєстрованих за законодавством України), а також реєстраційний номер облікової картки платника податків (для ф. о.) за його наявності або номер і серію паспорта для ф. о. - громадян України (якщо такі відомості відомі позивачу), вказівку на статус фізичної особи - підприємця (для ф. о. - підприємців); відомі номери засобів зв'язку, офіційної електронної адреси та адреси електронної пошти

3) зазначення ціни позову, якщо позов підлягає грошовій оцінці; обґрунтований розрахунок сум, що стягуються чи оспоруються

4) зміст позовних вимог: спосіб (способи) захисту прав або інтересів, передбачений законом чи договором, або інший спосіб (способи) захисту прав та інтересів, який не суперечить закону і який позивач просить суд визначити у рішенні; якщо позов подано до кількох відповідачів - зміст позовних вимог щодо кожного з них

5) виклад обставин, якими позивач обґрунтовує свої вимоги; зазначення доказів, що підтверджують вказані обставини; правові підстави позову

6) відомості про вжиття заходів досудового врегулювання спору - у випадку, якщо законом встановлений обов'язковий досудовий порядок урегулювання спору

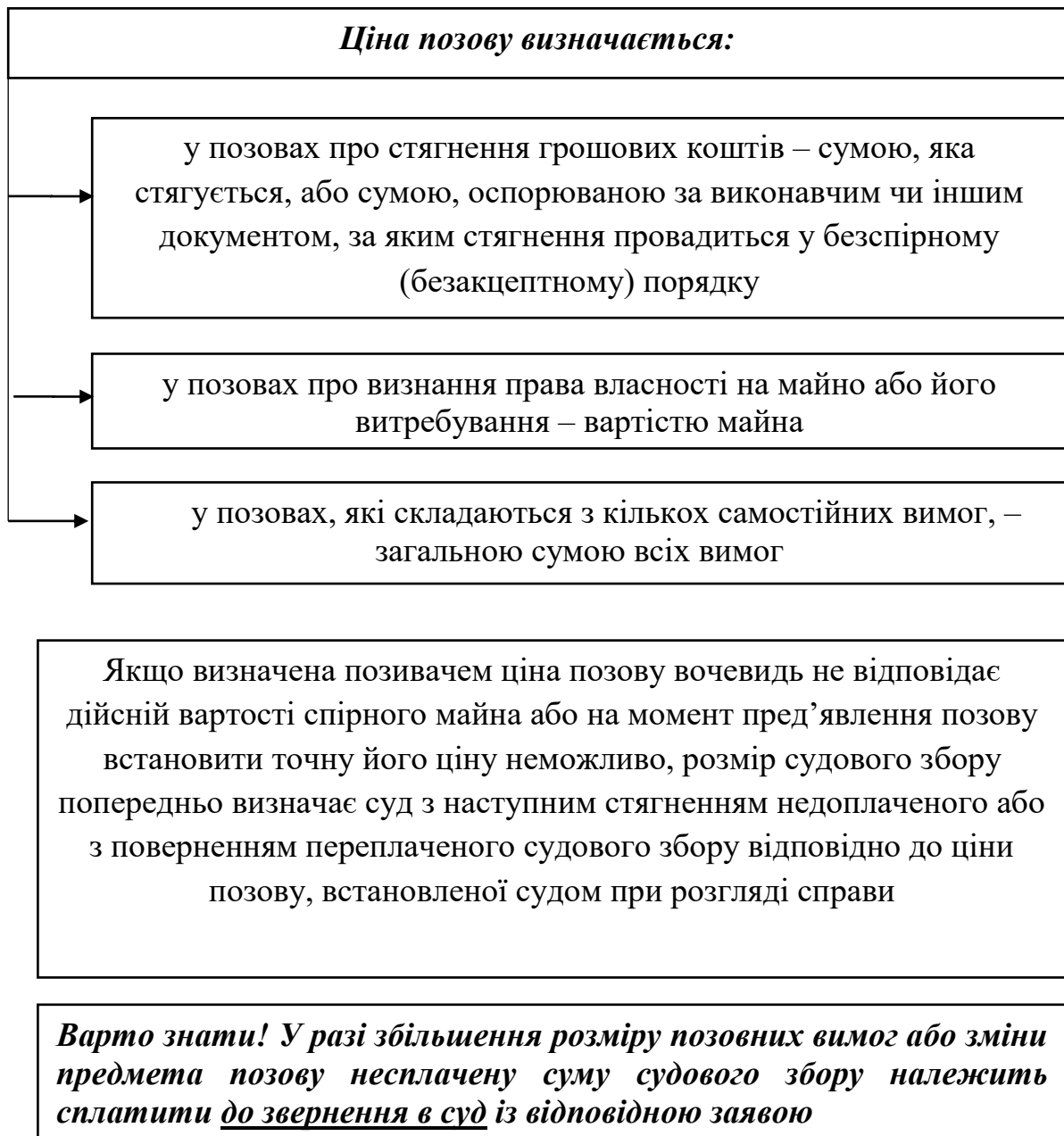
7) відомості про вжиття заходів забезпечення доказів або позову до подання позовної заяви, якщо такі здійснювалися

8) перелік документів та інших доказів, що додаються до заяви; зазначення доказів, які не можуть бути подані разом із позовною заявою (за наявності); зазначення щодо наявності у позивача або іншої особи оригіналів письмових або електронних доказів, копії яких додано до заяви

9) попередній (орієнтовний) розрахунок суми судових витрат, які позивач поніс і які очікує понести в зв'язку із розглядом справи

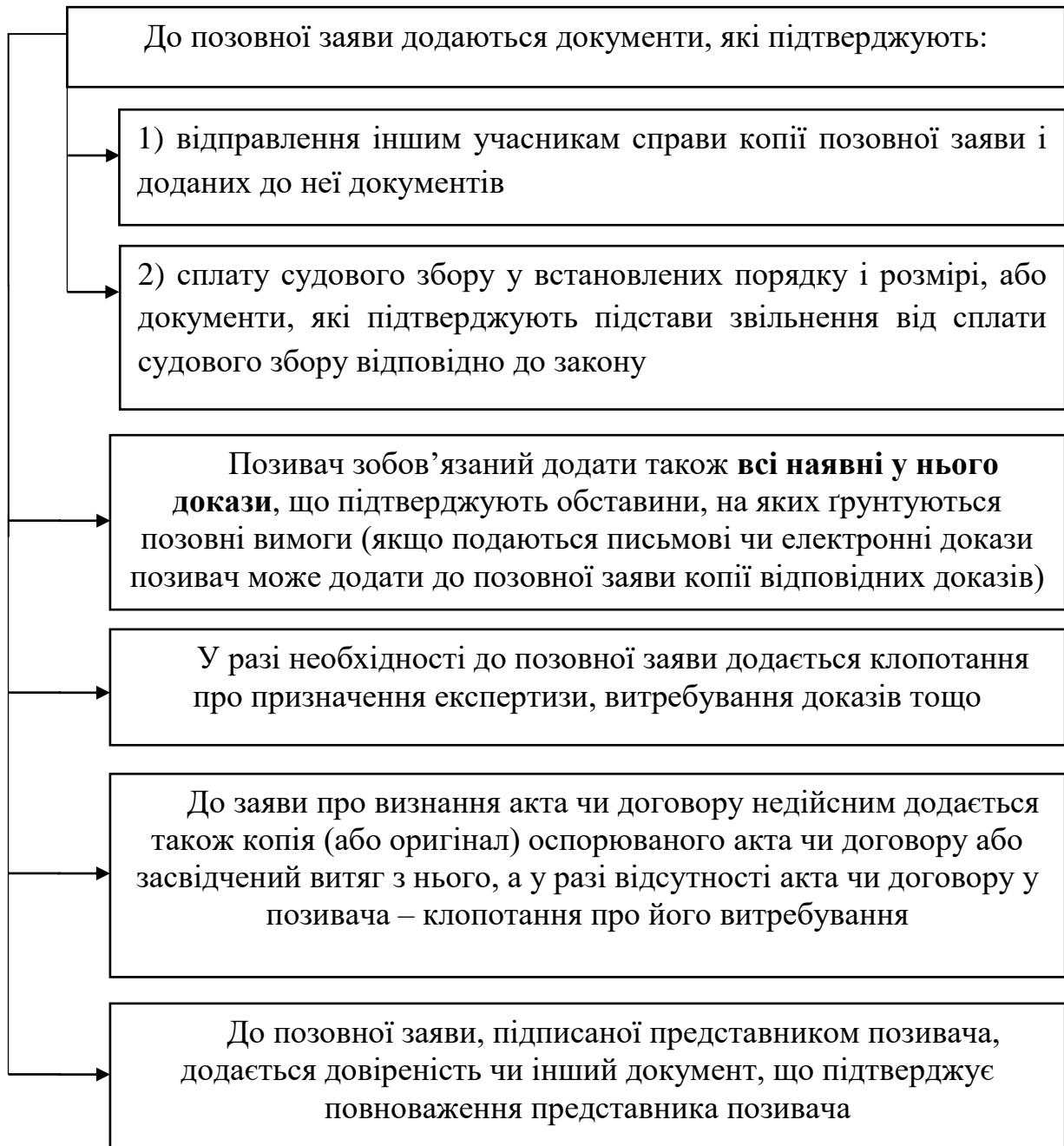
10) підтвердження позивача про те, що ним не подано іншого позову (позовів) до цього самого відповідача (відповідачів) з тим самим предметом та з тих самих підстав

Правила визначення ціни позову

Документи, що додаються до позовної заяви

(ст. 164 ГПК України)

7.4. Відзив на позовну заяву та відповідь на відзив

Відзив на позовну заяву – засіб захисту відповідача проти позову, являє собою заперечення на позовні вимоги. Підписується відповідачем або його представником. (ст. 165 ГПК України)

Відзив повинен містити:

1) найменування (ім'я) позивача і номер справи

2) повне найменування (для юридичних осіб) або ім'я (прізвище, ім'я та по батькові) (для фізичних осіб) відповідача, його місцезнаходження (для юридичних осіб) або місце проживання чи перебування (для фізичних осіб), поштовий індекс, ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій України (для юридичних осіб, зареєстрованих за законодавством України), реєстраційний номер облікової картки платника податків (для фізичних осіб) за його наявності або номер і серію паспорта для фізичних осіб - громадян України, номери засобів зв'язку, офіційну електронну адресу та адресу електронної пошти, за наявності

3) обставини, які визнаються відповідачем, а також правову оцінку обставин, наданих позивачем, з якою відповідач

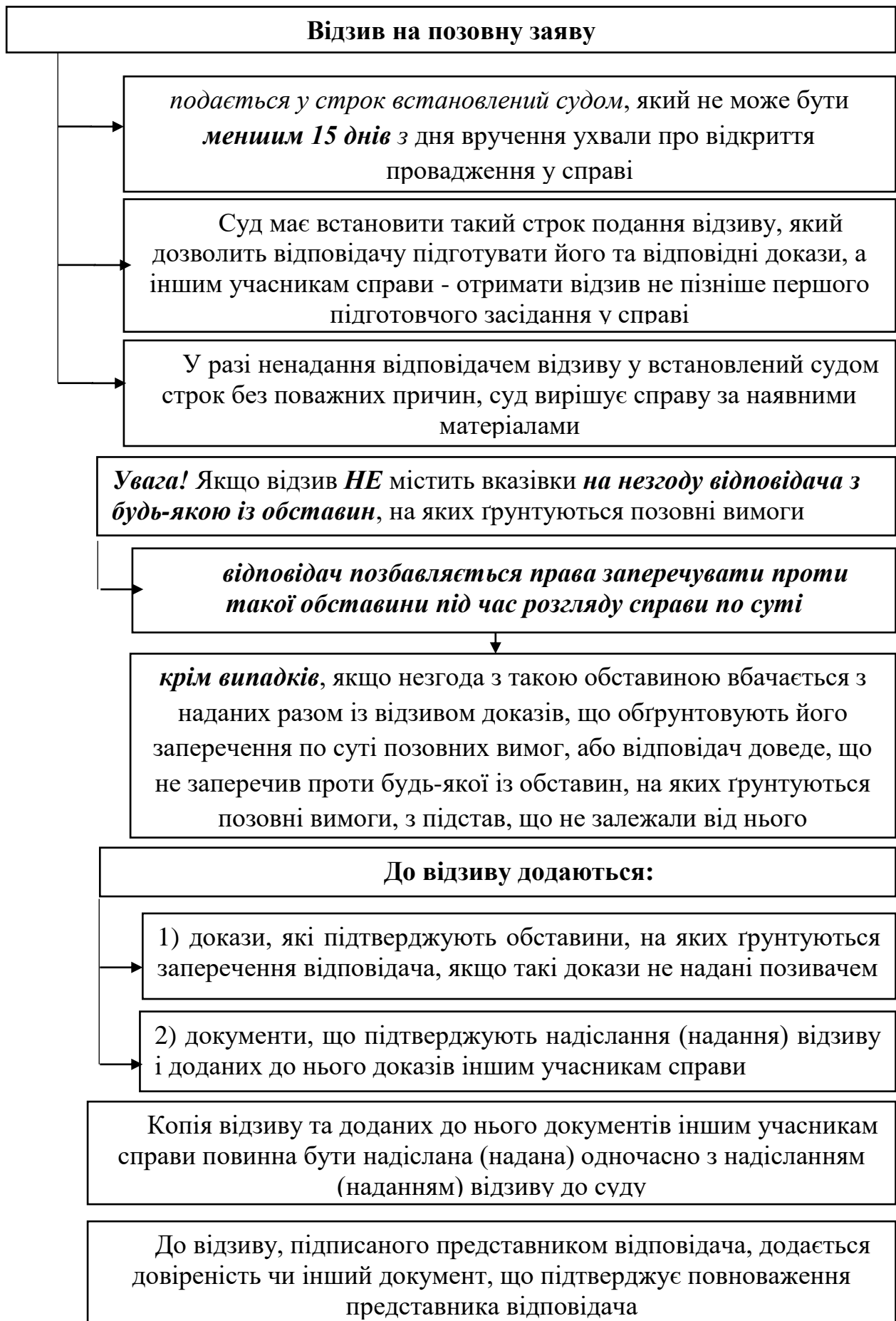
4) у разі повного або часткового визнання позовних вимог - вимоги, які визнаються відповідачем

5) заперечення (за наявності) щодо наведених позивачем обставин та правових підстав позову, з якими відповідач не погоджується, із посиланням на відповідні докази та норми права

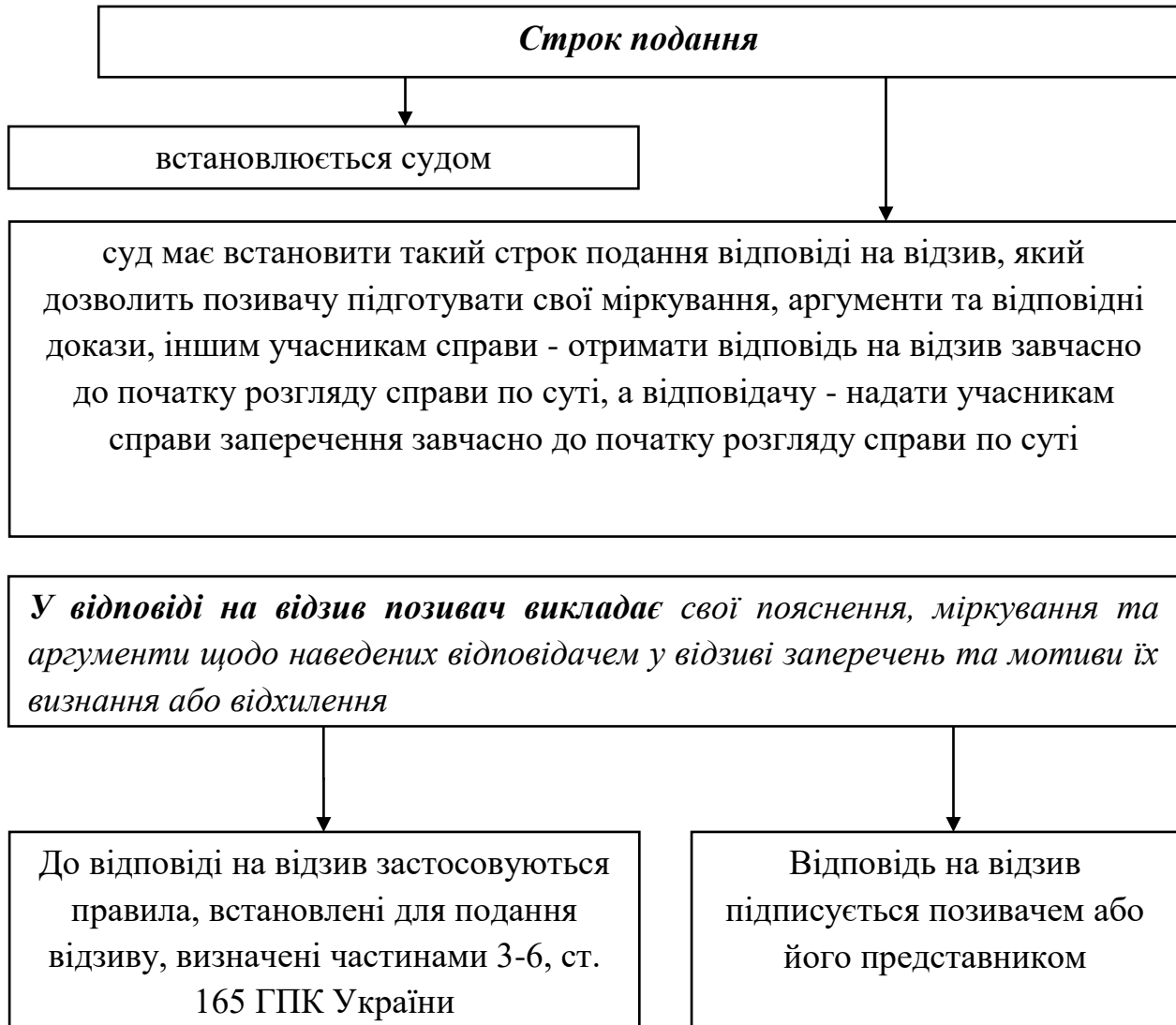
6) перелік документів та інших доказів, що додаються до відзиву, та зазначення документів і доказів, які не можуть бути подані разом із відзивом, із зазначенням причин їх неподання

7) заперечення (за наявності) щодо заявленого позивачем розміру судових витрат, які позивач поніс та очікує понести до закінчення розгляду справи по суті

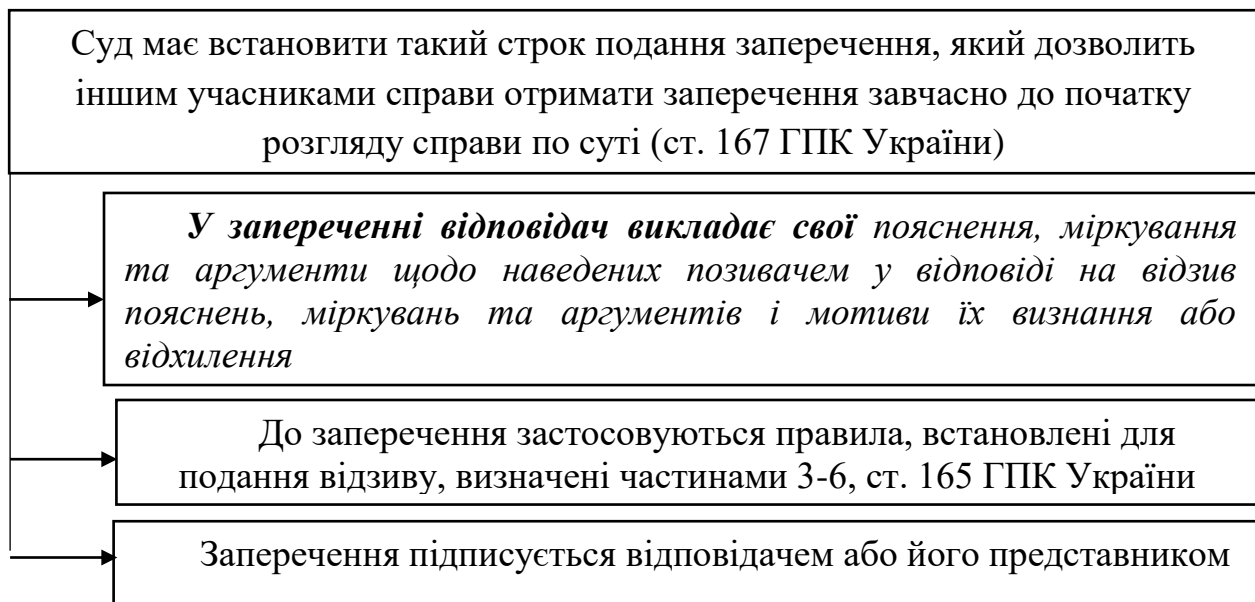
8) попередній (орієнтовний) розрахунок суми судових витрат, які відповідач поніс і які очікує понести в зв'язку із розглядом справи

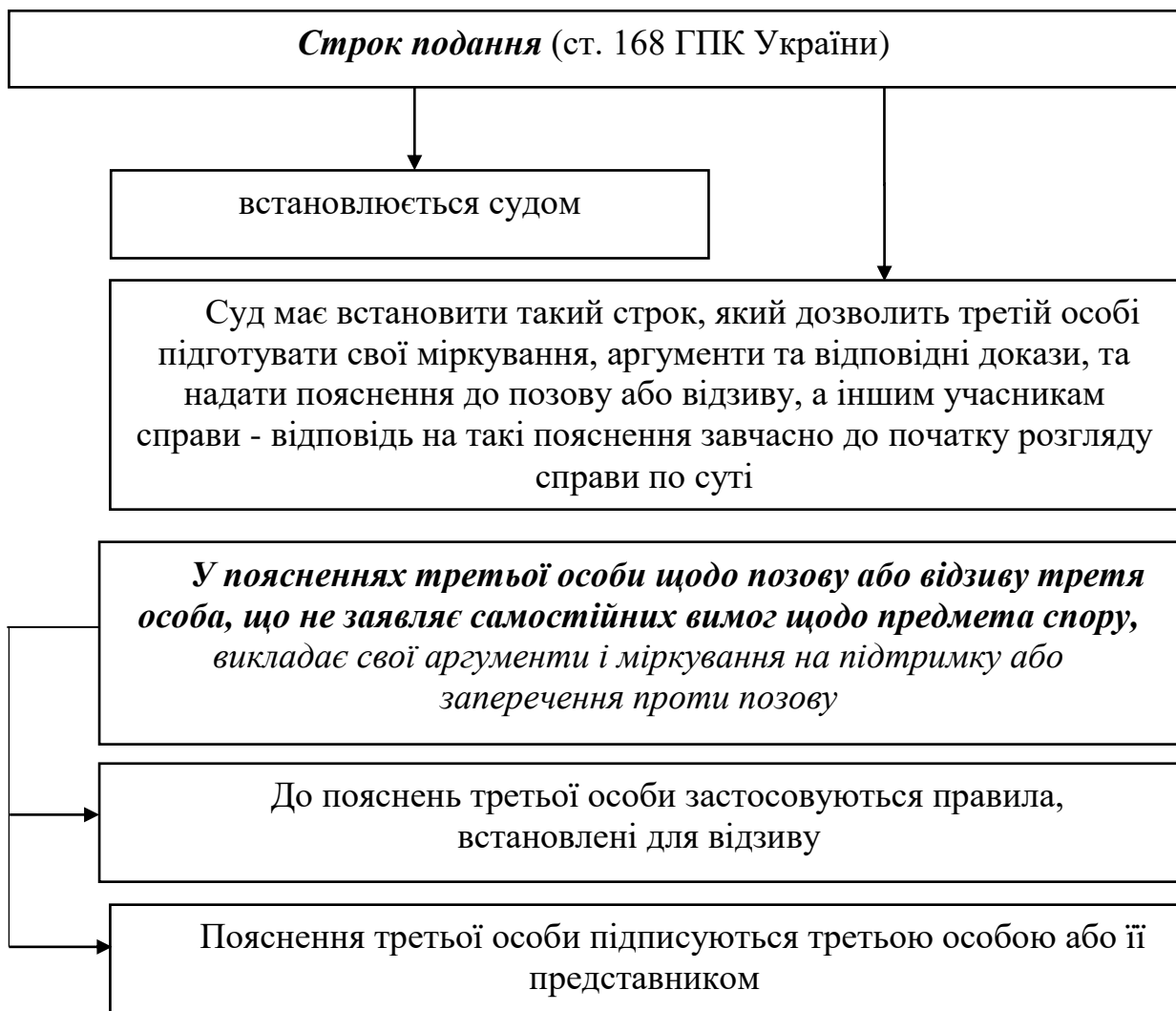
Відповідь на відзив
(ст. 166 ГПК України)

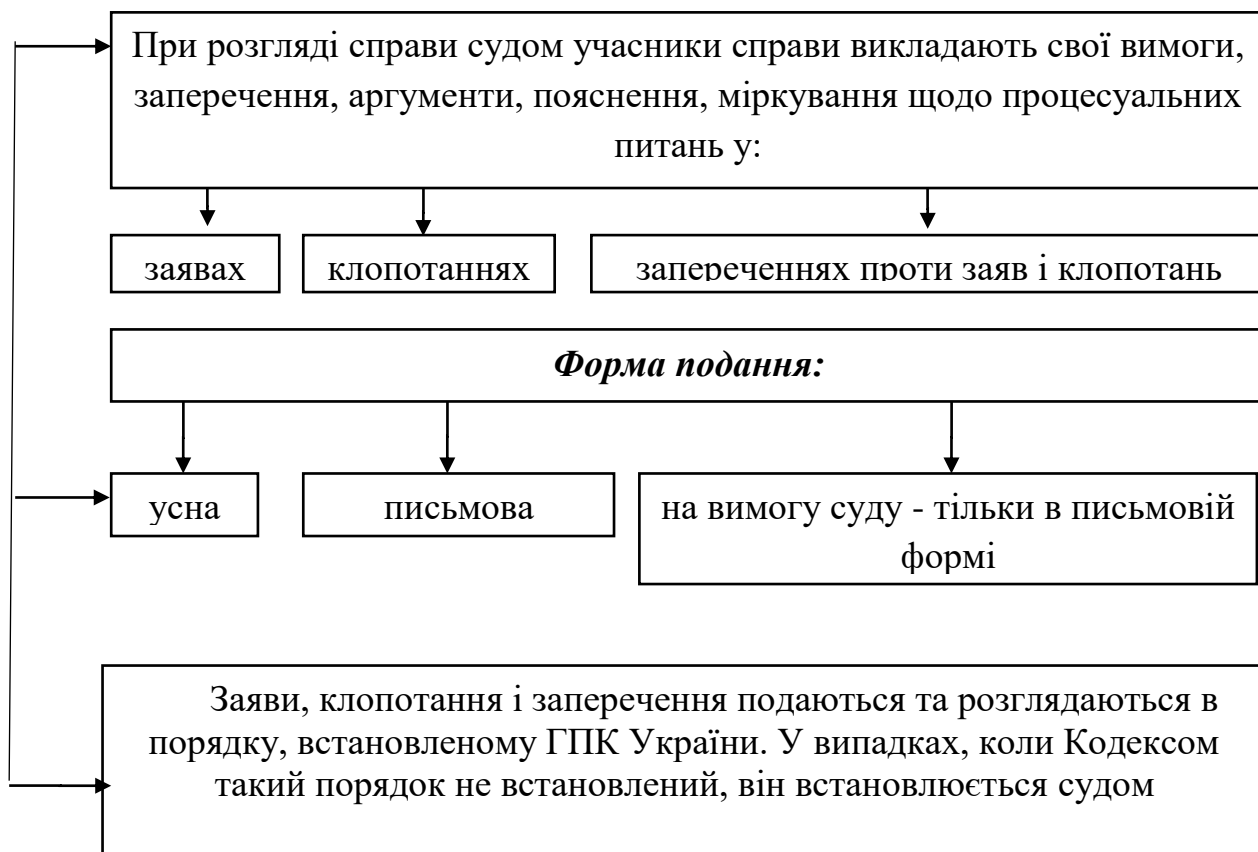
7.5. Заперечення проти позову

7.6. Пояснення третьої особи щодо позову або відзиву

7.7. Заяви з процесуальних питань, загальні вимоги до їх форми та змісту

Письмова заява, клопотання, заперечення повинні містити:

1) повне найменування (для ю. о.) або ім'я (прізвище, ім'я та по батькові) (для ф. о.) особи, яка подає заяву, клопотання або заперечення, її місцезнаходження (для ю. о.) або місце проживання чи перебування (для ф. о.), вказівку на статус фізичної особи - підприємця (для такої ф. о.), ідентифікаційний код юридичної особи в ЄДРПОУ

2) найменування суду, до якого вона подається

3) номер справи, прізвище та ініціали судді (суддів), якщо заява (клопотання, заперечення) подається після постановлення ухвали про відкриття провадження у справі

4) зміст питання, яке має бути розглянуто судом, та прохання

5) підстави заяви (клопотання, заперечення)

6) перелік документів та інших доказів (за наявності), що додаються до заяви (клопотання, заперечення)

7) інші відомості, які вимагаються ГПК України

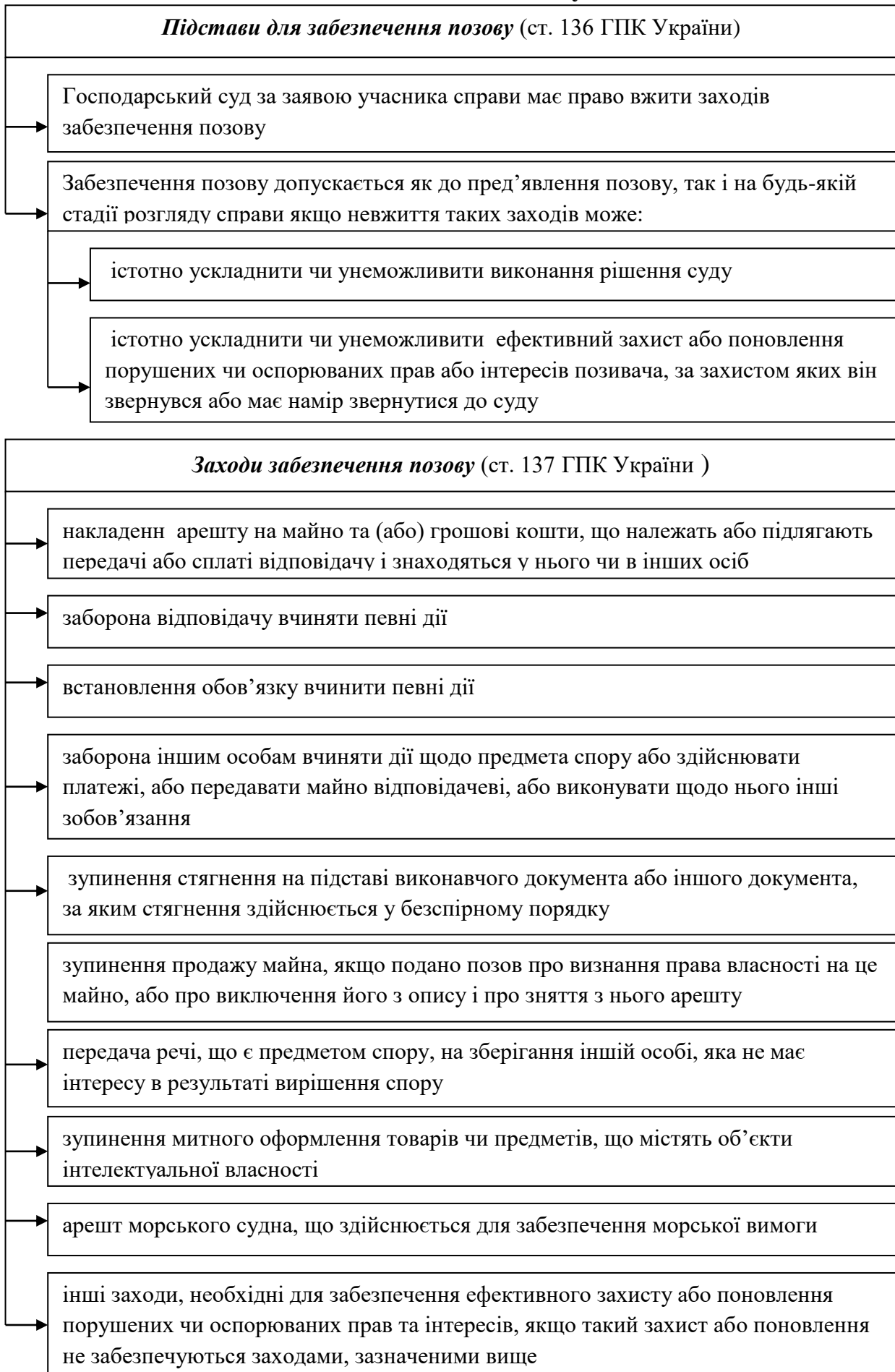
Іноземна юридична особа подає документ, що є доказом її правосуб'єктності за відповідним іноземним законом (сертифікат реєстрації, витяг з торгового реєстру тощо)

Письмові заява, клопотання чи заперечення підписуються заявником чи його представником

Учасник справи має право додати до письмової заяви, клопотання проект ухвали, постановити яку він просить суд

Суд, встановивши, що письмову заяву (клопотання, заперечення) подано без додержання вимог повертає її заявнику без розгляду

7.8. Забезпечення позову

Суд може застосувати кілька заходів забезпечення позову

Заходи забезпечення позову, крім арешту морського судна, що здійснюється для забезпечення морської вимоги, мають бути співмірними із заявленими позивачем вимогами

Не допускається

1) забезпечення позову у справах, що виникають з корпоративних відносин, шляхом заборони:

→ проводити загальні збори акціонерів або учасників господарського товариства та приймати ними рішення, крім заборони приймати конкретні визначені судом рішення, які прямо стосуються предмета спору

→ емітенту, зберігачу, депозитарію надавати реєстр власників іменних цінних паперів, інформацію про акціонерів або учасників господарського товариства для проведення загальних зборів товариства

→ участі (реєстрації для участі) або неучасті акціонерів або учасників у загальних зборах товариства, визначення правомочності загальних зборів акціонерів або учасників господарського товариства

→ здійснювати органам державної влади, органам місцевого самоврядування, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб покладені на них згідно із законодавством владні повноваження, крім заборони приймати конкретні визначені судом рішення, вчиняти конкретні дії, що прямо стосуються

2) накладення арешту на предмети, що швидко псуються

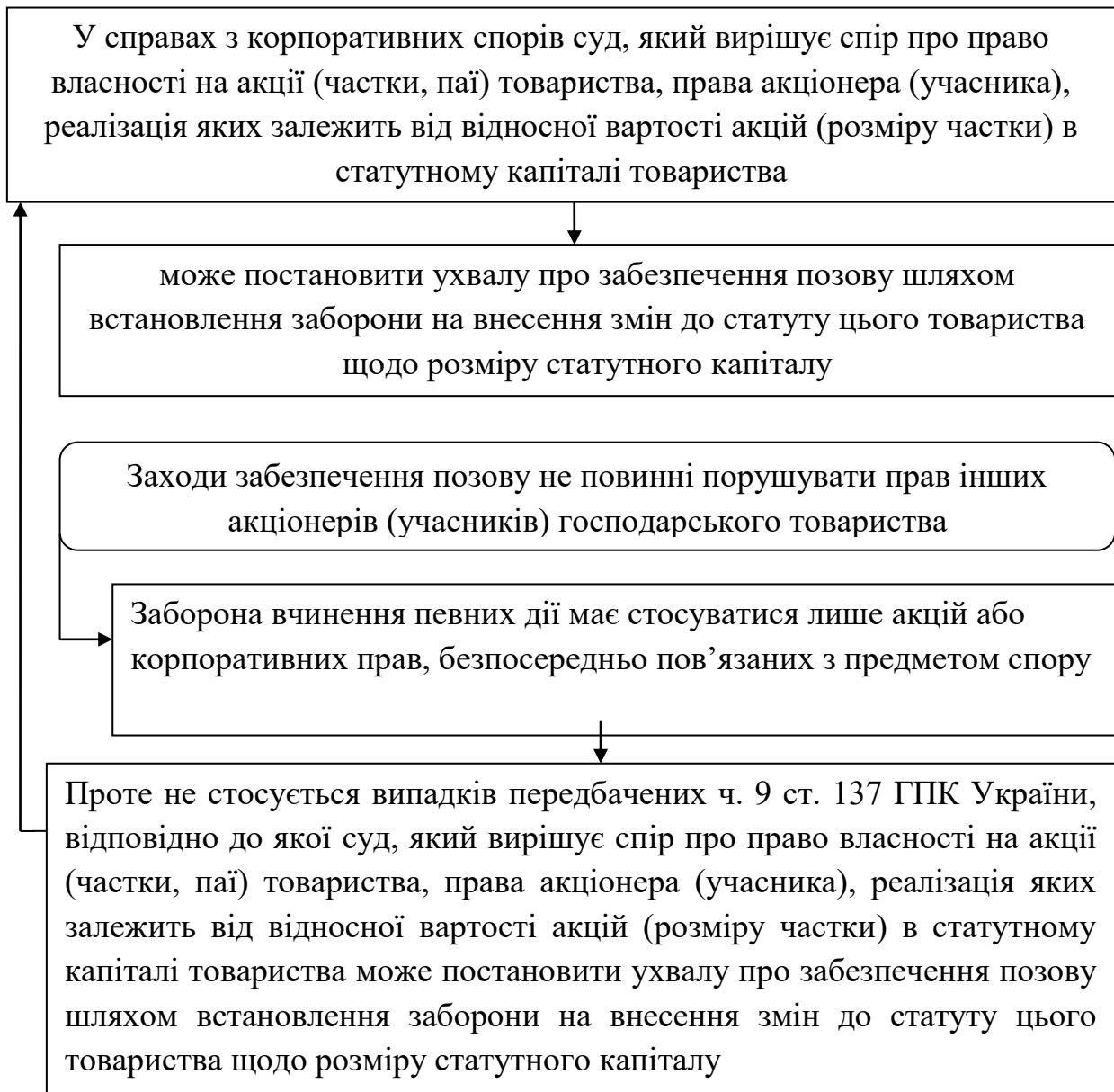
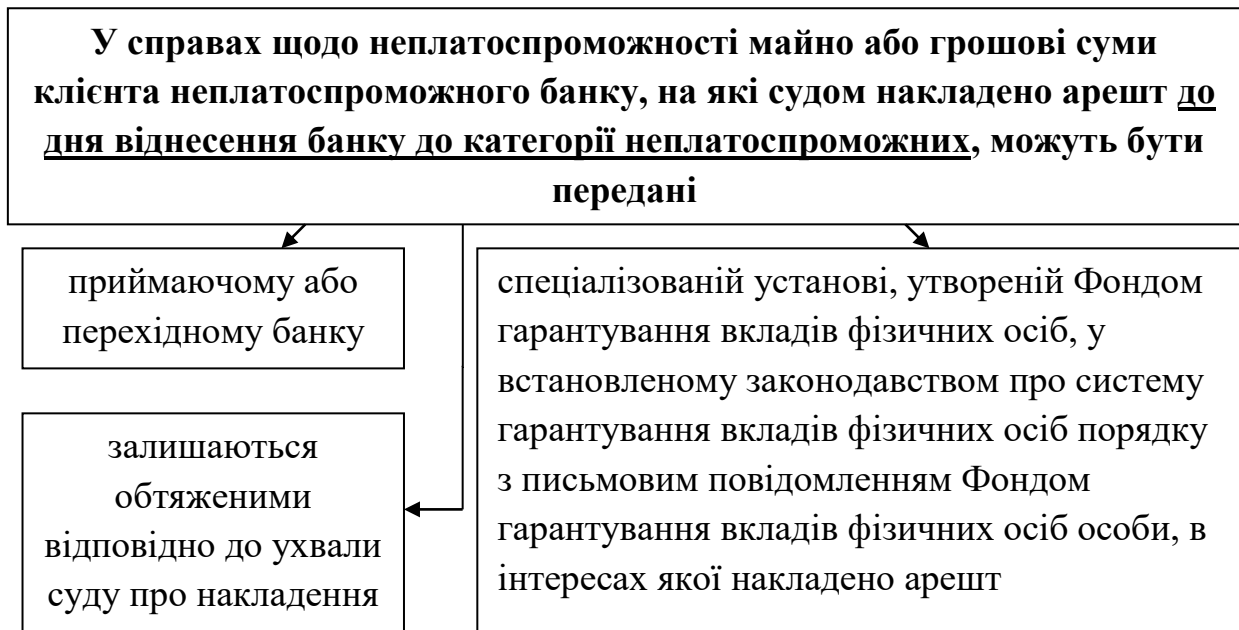
3) забезпечення позову шляхом зупинення рішень, актів Національного банку України, а також встановлення для Національного банку України, його посадових осіб заборони або обов'язку вчиняти певні дії

4) забезпечення позову у справах, відповідачем у яких є неплатоспроможний банк або Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, шляхом:

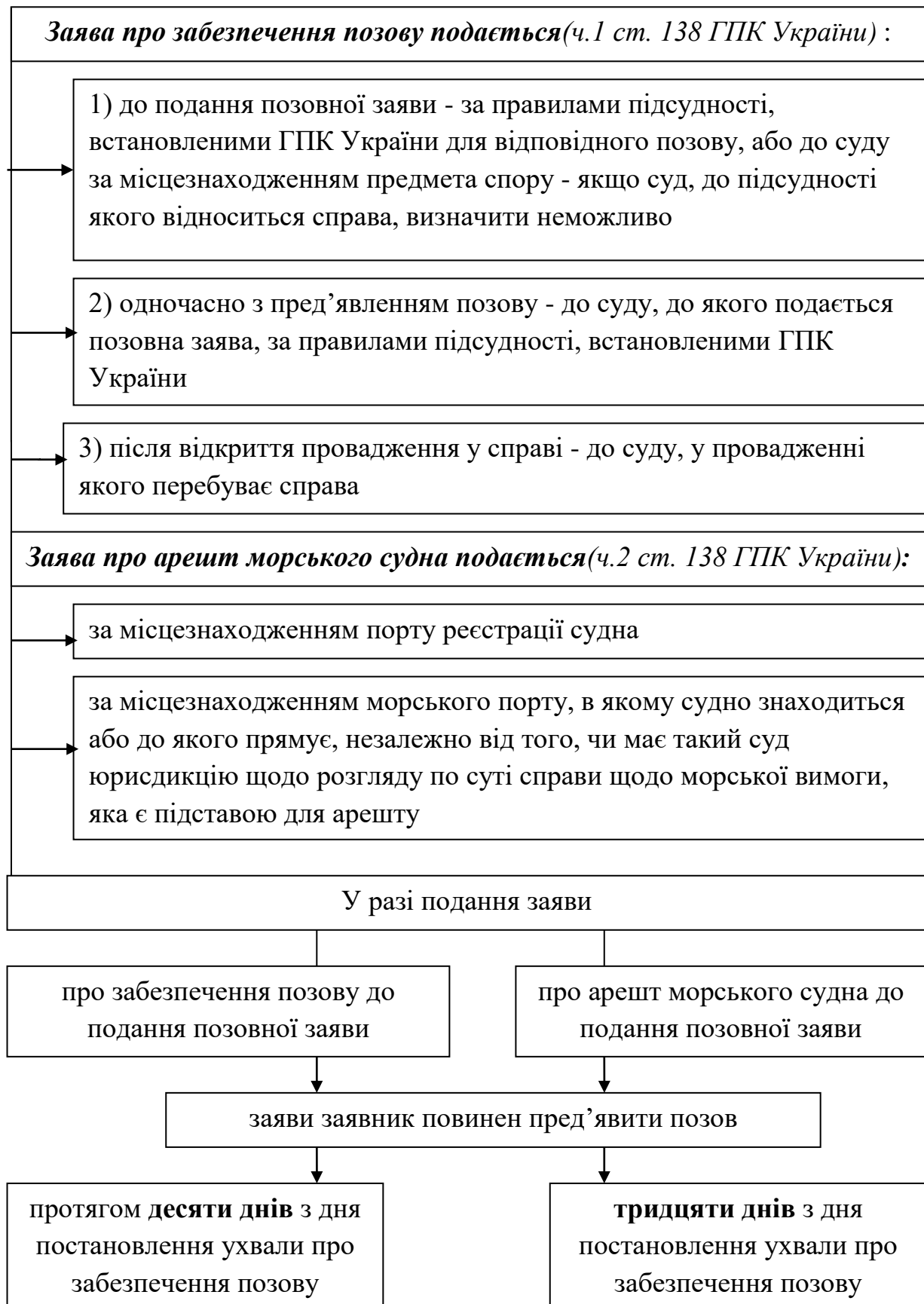
→ 1) накладення арешту на майно або грошові суми, що належать відповідачу

→ 2) заборони відповідачу, його посадовим особам вчиняти певні дії

5) вжиття заходів забезпечення позову, які за змістом є тотожними задоволенню заявлених позовних вимог, якщо при цьому спір не вирішується по суті

Порядок подання заяви про забезпечення позову (ст. 138 ГПК України)

Зміст і форма заяви (ст. 139 ГПК України)

1. Заява про забезпечення позову подається в письмовій формі, підписується заявником і повинна містити:

1) найменування суду, до якого подається заява

2) повне найменування (для ю. о.) або ім'я (прізвище, ім'я та по батькові) (для ф. о.) заявника, його місцезнаходження (для ю. о.) або місце проживання чи перебування (для ф. о.), поштовий індекс, ідентифікаційний код юридичної особи в ЄДРПОУ, реєстраційний номер облікової картки платника податків (ф. о.) за його наявності або номер і серію паспорта для фізичних осіб - громадян України, номери засобів зв'язку та адресу електронної пошти, за наявності

3) предмет позову та обґрунтування необхідності забезпечення позову

4) захід забезпечення позову, який належить застосувати, з обґрунтуванням його необхідності

5) ціну позову, про забезпечення якого просить заявник

6) пропозиції заявника щодо зустрічного забезпечення

7) інші відомості, потрібні для забезпечення позову

2. Якщо заява про забезпечення позову подається до відкриття провадження у справі, в такій заяві додатково зазначаються:

повне найменування (для юридичних осіб) або ім'я (прізвище, ім'я та по батькові) (для фізичних осіб) інших осіб, які можуть отримати статус учасника справи, їх місцезнаходження (для юридичних осіб) або місце проживання чи перебування (для фізичних осіб), поштові індекси, ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій України, реєстраційний номер облікової картки платника податків (для фізичних осіб) за його наявності або номер і серія паспорта для фізичних осіб - громадян України, відомі номери засобів зв'язку та адреси електронної пошти.

Реєстраційний номер облікової картки платника податків або паспортні дані інших сторін - фізичних осіб, що не є підприємцями, вказуються у випадку, якщо вони відомі заявнику

3. Заява про забезпечення позову у вигляді арешту морського судна подається в письмовій формі і повинна містити:

1) найменування суду, до якого подається заява

2) ті ж самі відомості, проте щодо особи, що є відповідальною за морською вимогою

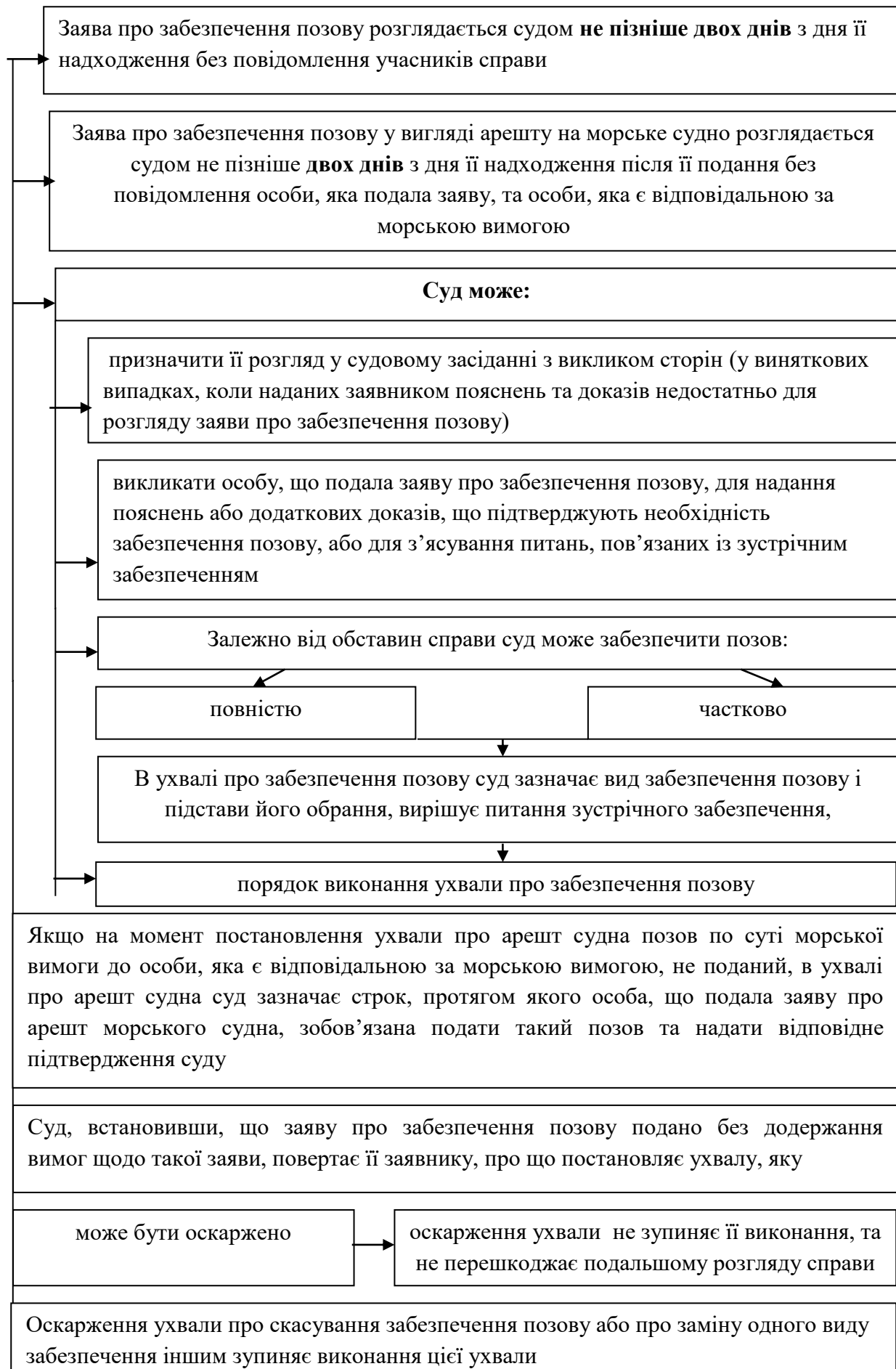
3) розмір та суть морської вимоги, що є підставою для арешту судна

4) найменування судна, щодо якого подається заява про арешт, інші відомості про судно, якщо вони відомі заявнику

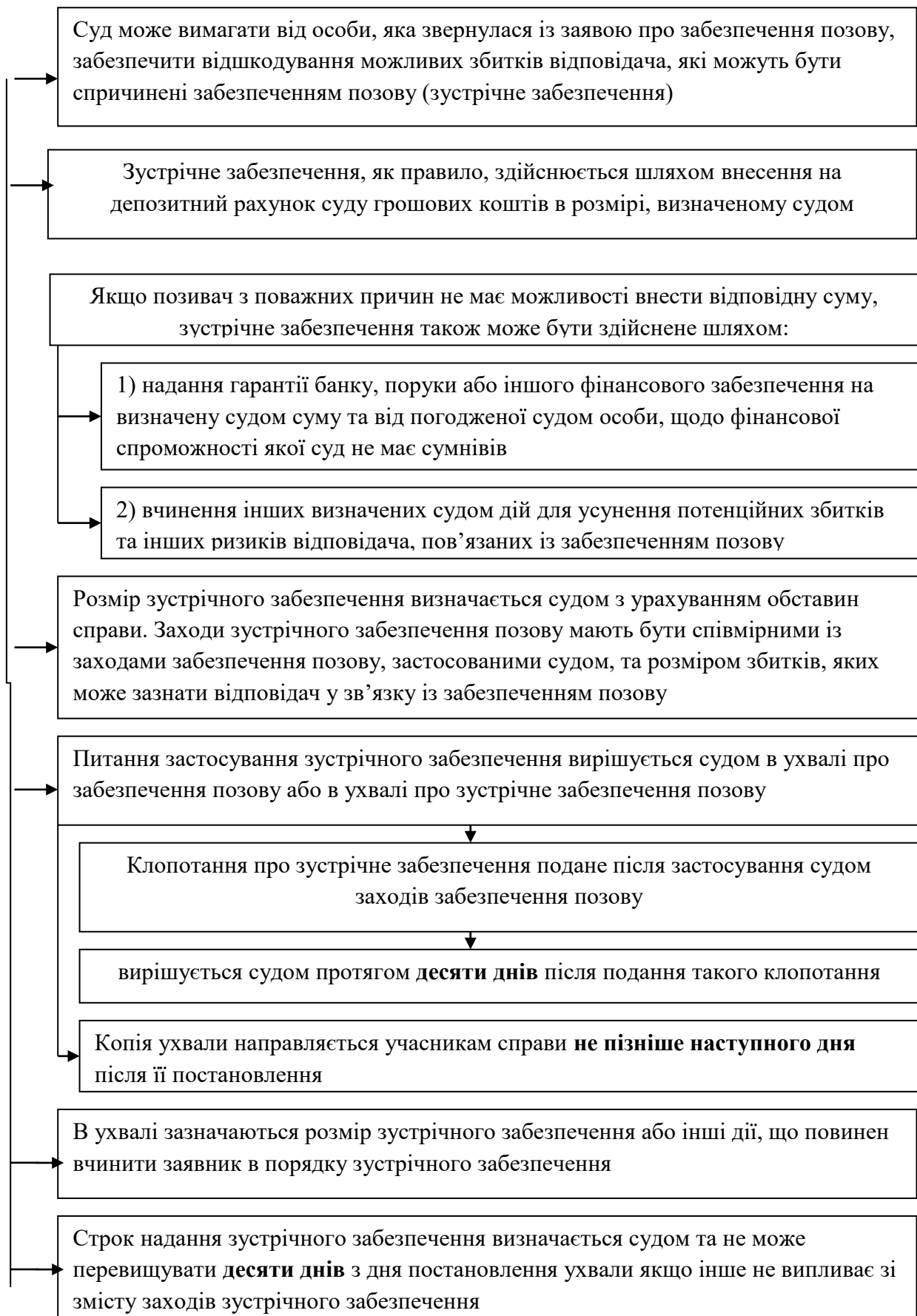
4. У заяві можуть бути зазначені кілька заходів забезпечення позову, що мають бути вжиті судом, із обґрунтуванням доцільності вжиття кожного з цих заходів

5. До заяви додаються документи, що підтверджують сплату судового збору у встановлених порядку і розмірі

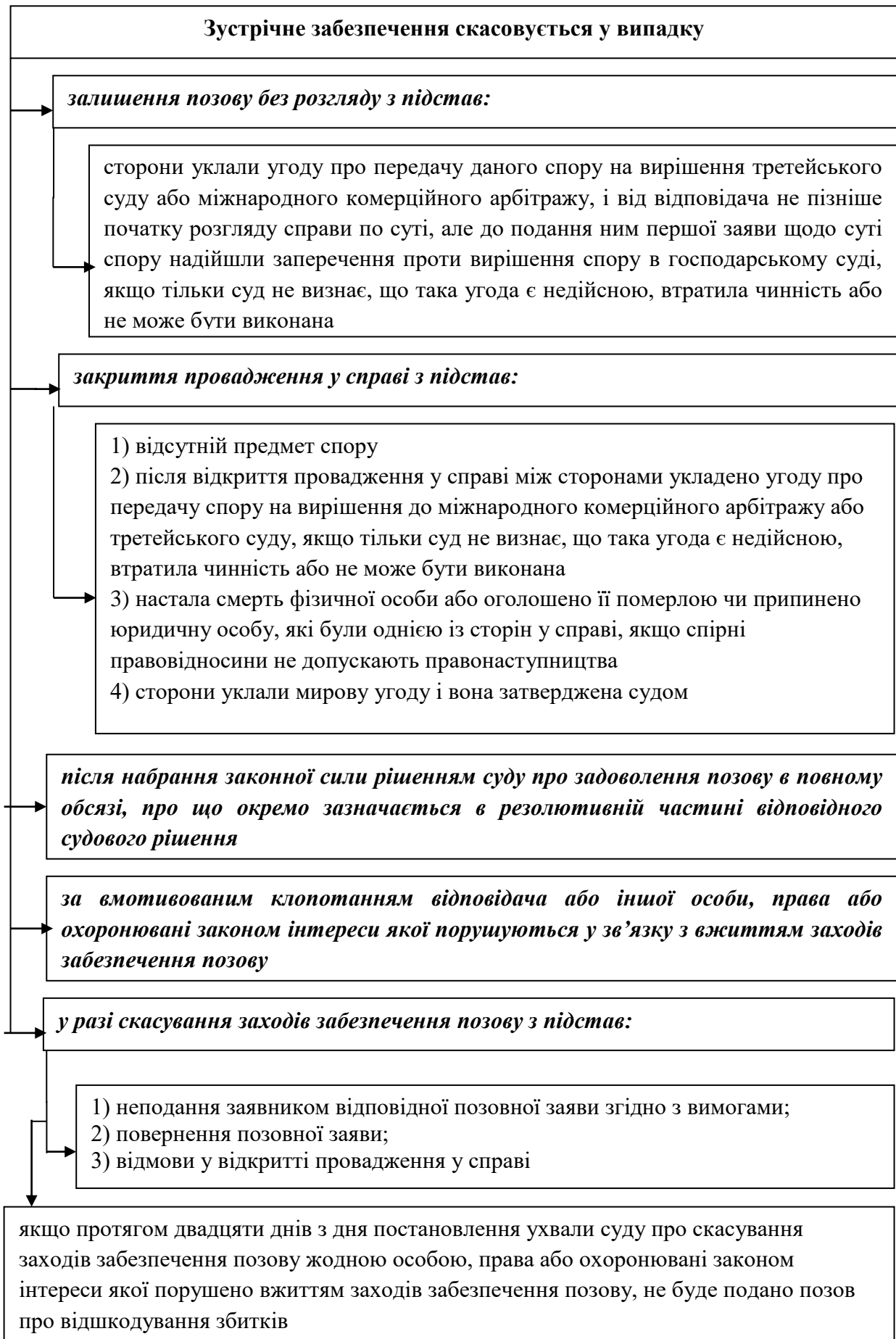
Розгляд заяви про забезпечення позов

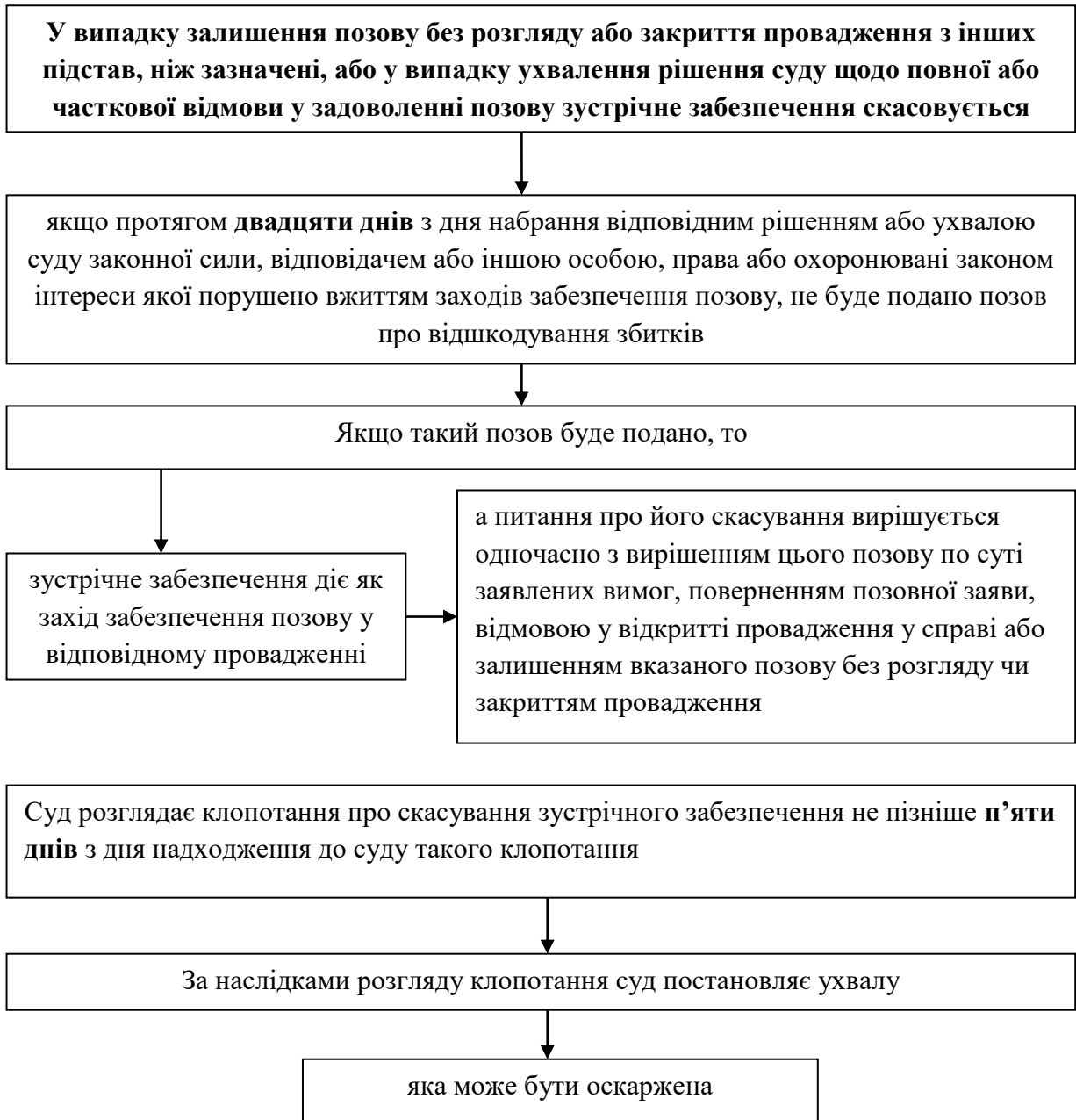

Зустрічне забезпечення (ст. 141 ГПК України)

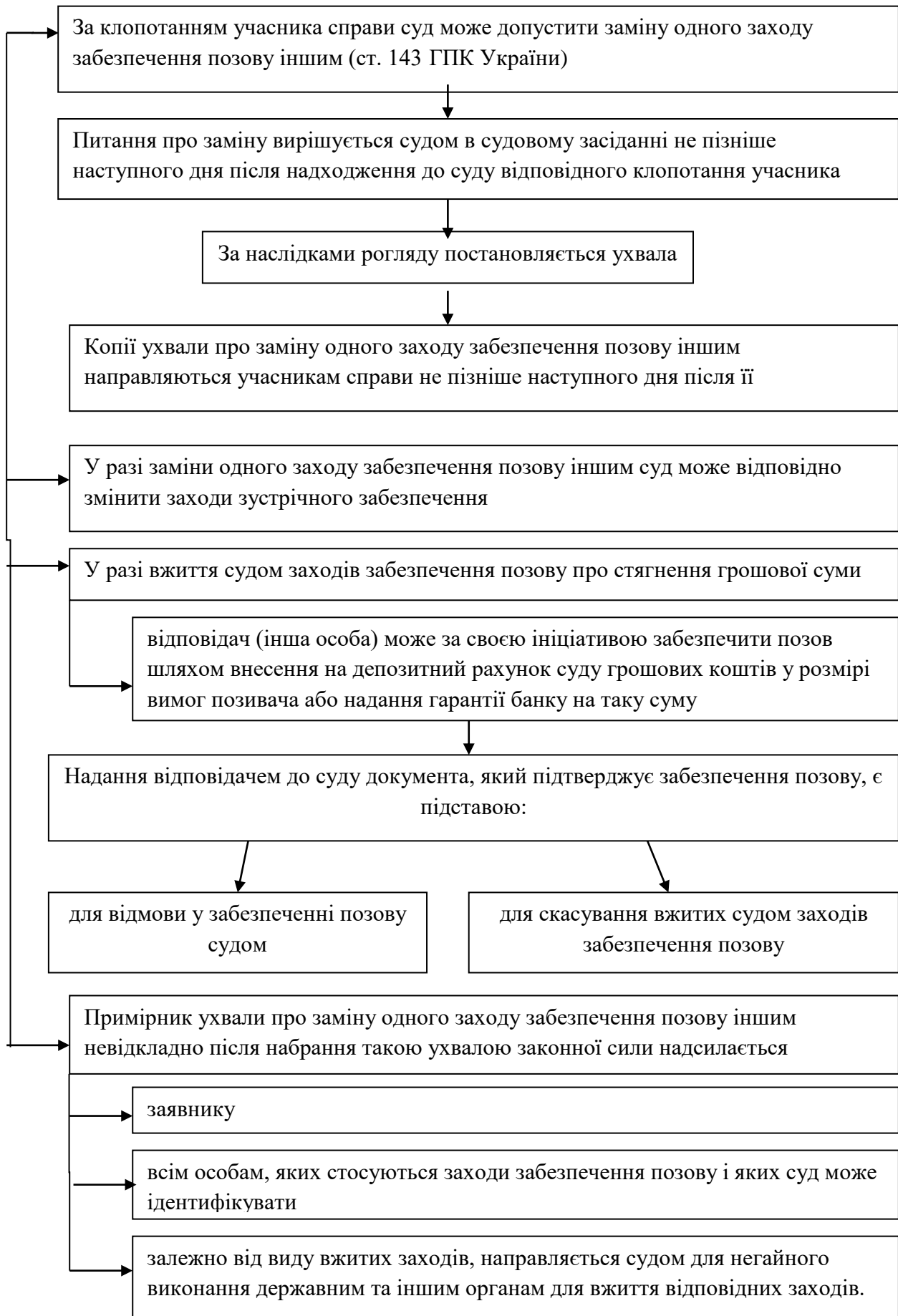
Скасування зустрічного забезпечення (ст. 142 ГПК України)

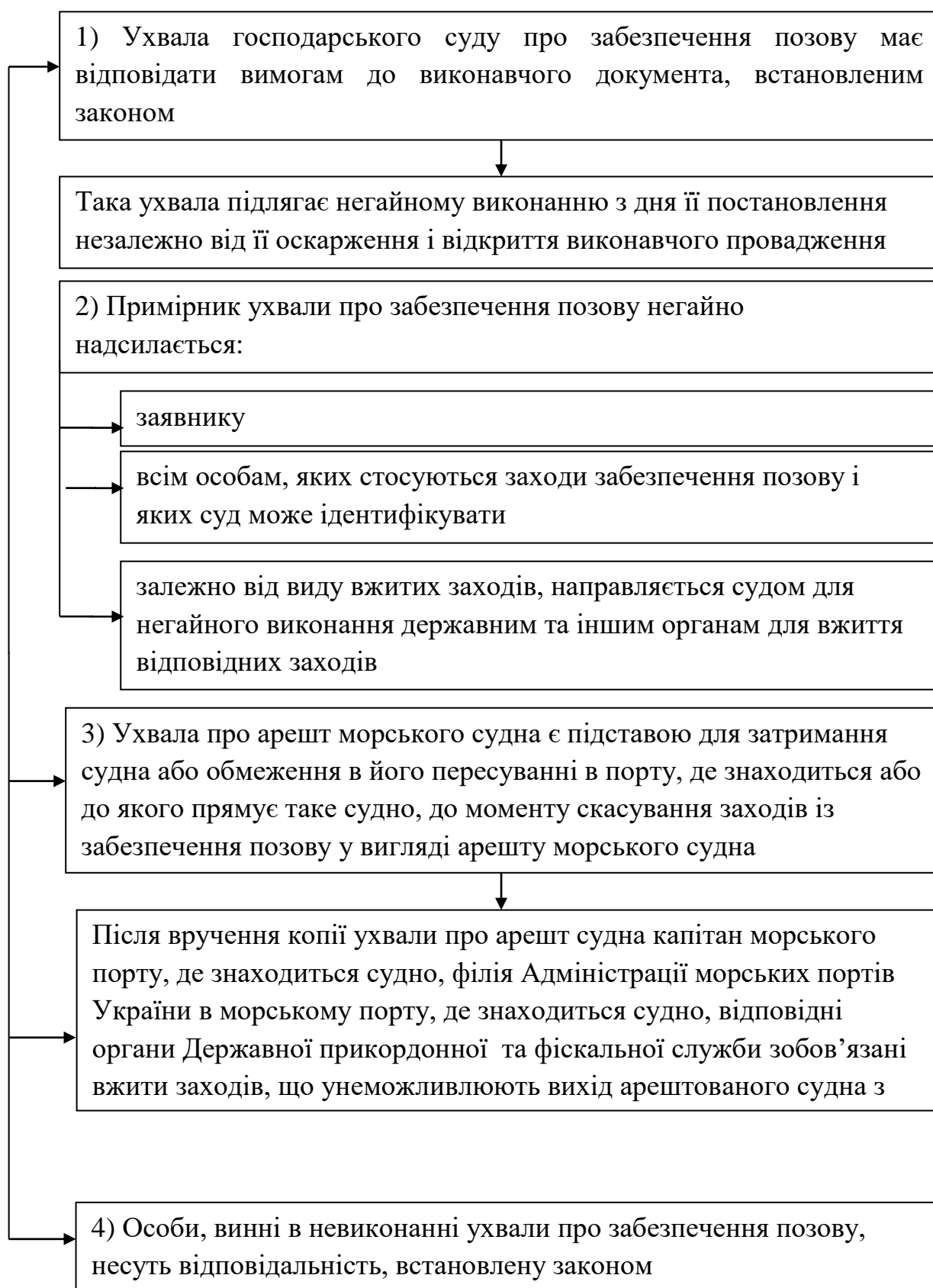

У разі скасування зустрічного забезпечення грошові кошти, внесені особою на депозитний рахунок суду з метою зустрічного забезпечення, підлягають поверненню особі, яка здійснила таке зустрічне забезпечення, протягом п'яти днів з дня набрання законної сили ухвалою суду про скасування зустрічного забезпечення

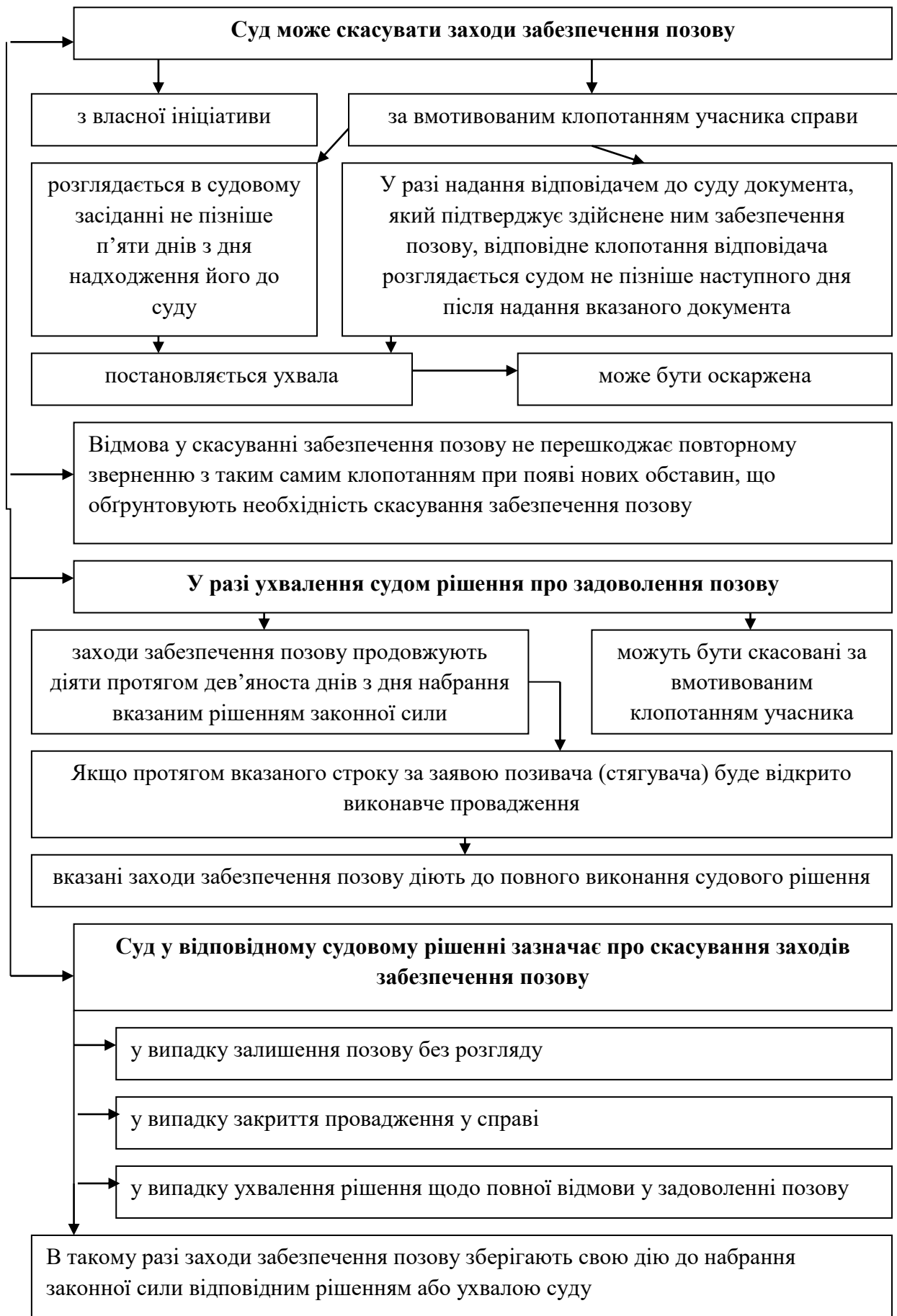
Заміна одного заходу забезпечення позову іншим

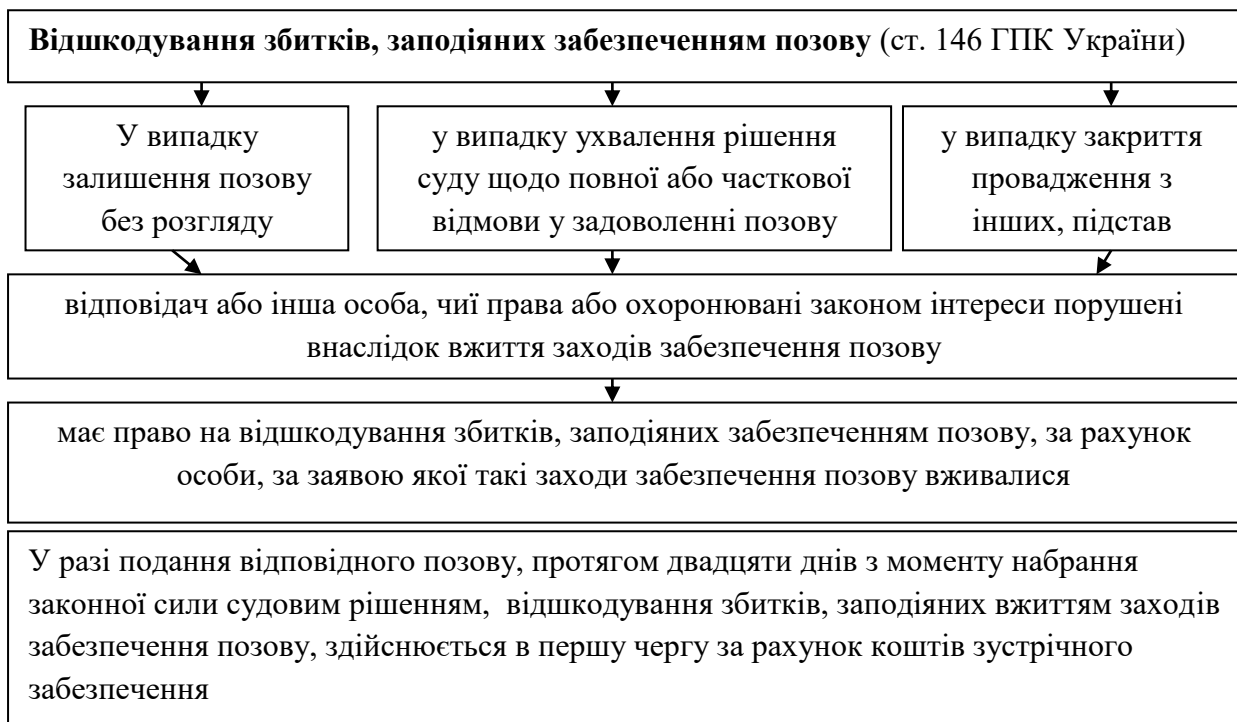

Виконання ухвали про забезпечення позову (ст. 144 ГПК України)

Скасування заходів забезпечення позову (ст.145 ГПК України)

Запитання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте види та визначте зміст письмових заяв учасників позовного провадження по суті справи.
2. Розкрийте вимоги до форми та змісту позовної заяви.
3. Хто має право звернення з позовом до господарського суду ?
4. Як правильно визначити господарський суд до якого має подаватися позовна заява? Яким нормативно-правовим актом визначено порядок утворення окружних господарських судів?
5. Як правильно визначити ціну позову ?
6. Назвіть перелік документів, що додаються до позовної заяви.
7. Яка особа має право представляти інтереси як позивача так і відповідача в суді. Які документи мають підтверджувати її повноваження?.
8. Хто має право підпису позовної заяви, якщо фізична особа не може власноручно поставити підпис через хворобу або фізичну ваду?
9. Хто має право підпису позовної заяви якщо юридичну особу очолює колегіальний орган та якщо позовну подано спільно кількома позивачами?
10. Хто має право підпису позовної заяви від імені юридичної особи, що ліквідується та у процедурах банкрутства юридичної особи?

11. Назвіть підстави об'єднання декількох вимог в одній позивній заяві.
12. Назвіть строки зміни позивачем предмета або підстави зміни позову?
13. Які дії має здійснити відповідач після отримання позову?
14. Розкрийте вимоги визначені Господарським процесуальним кодексом України до форми і змісту відзиву та відповіді на відзив.
15. Що являє собою заперечення? Які вимоги пред'являються до його написання?
16. Розкрийте вимоги до змісту написання пояснення третьої особи щодо позову або відзиву.
17. Назвіть види заяв з процесуальних питань. Які загальні вимоги ставляться до їх форми та змісту?

Рекомендовані література:

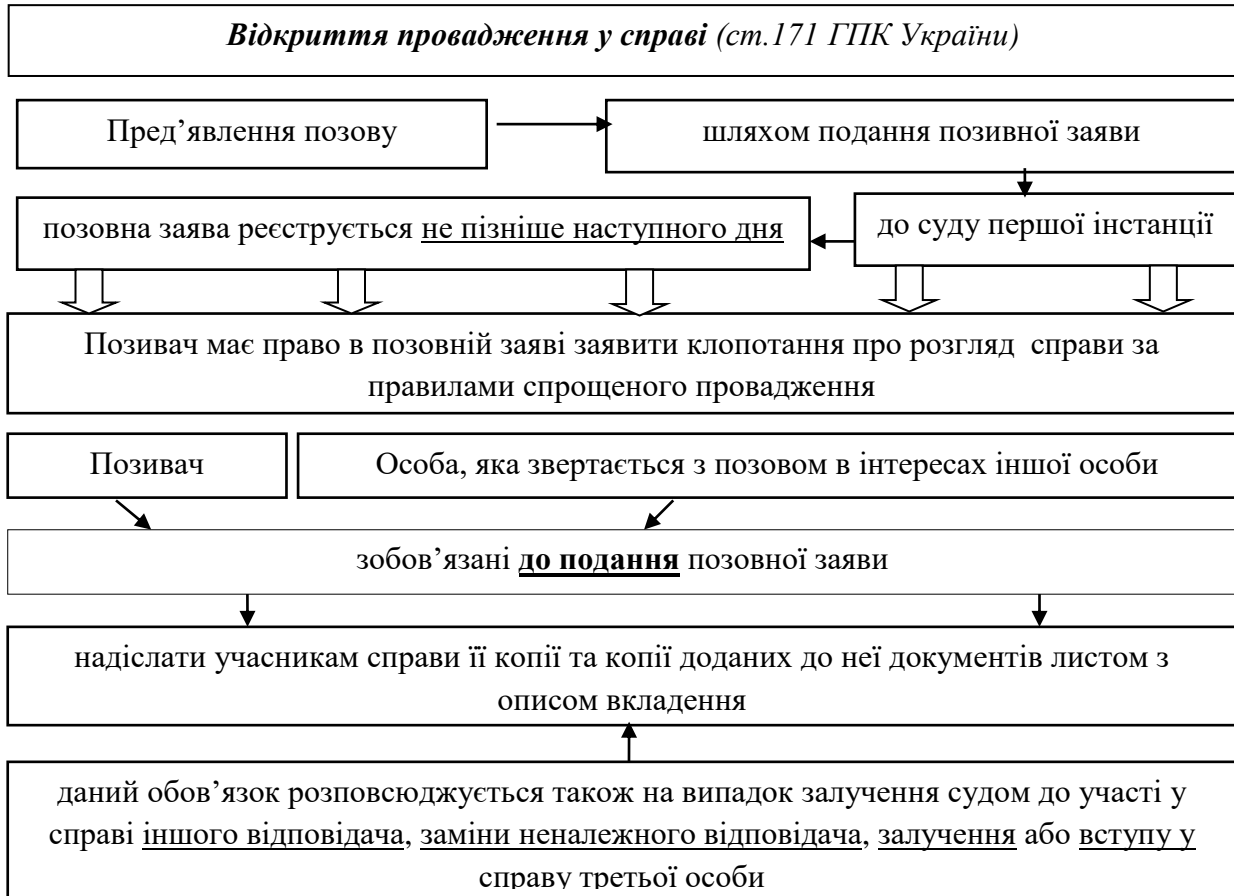
Базова [1; 3; 4; 5; 27; 28; 35; 46; 57; 58].

Допоміжна [1; 2; 5; 45; 46; 49; 62].

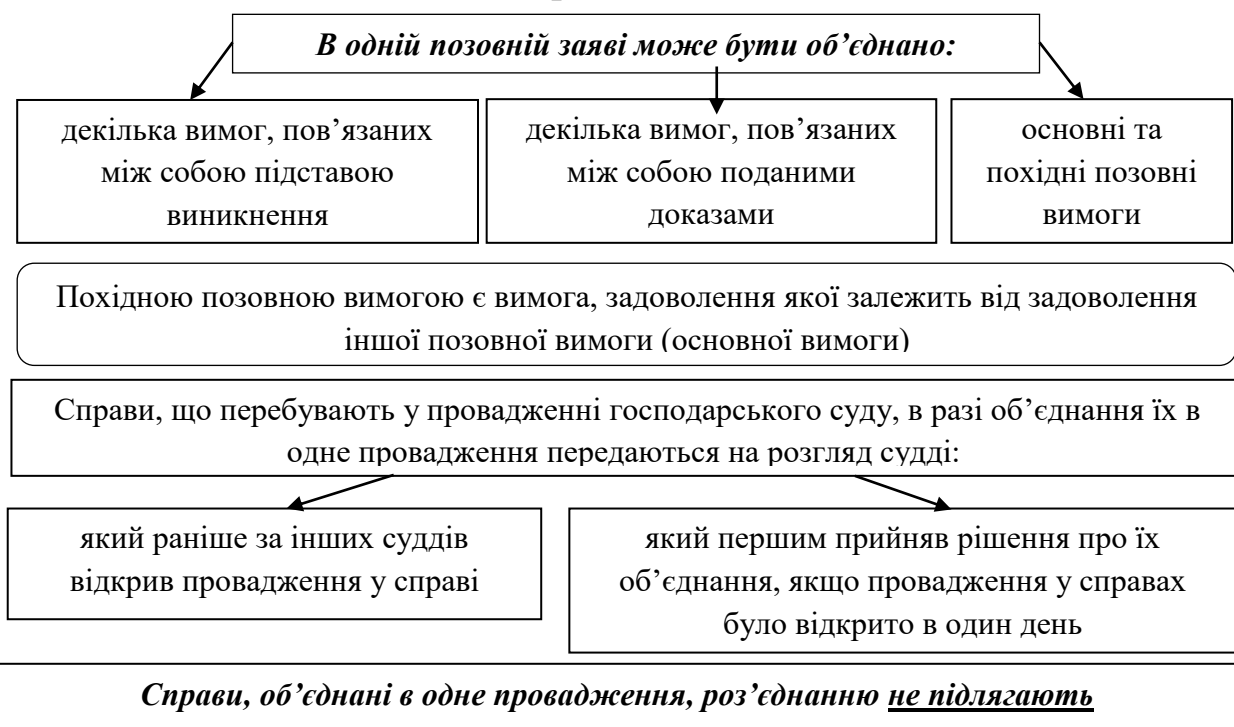
ТЕМА 8. ВІДКРИТТЯ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВІ. ПІДГОТОВЧЕ ПРОВАДЖЕННЯ

8.1. Відкриття провадження у справі.

Пред'явлення позову. Надсилання копії позовної заяви і доданих до неї документів

Об'єднання і роз'єднання позовів

Суд може за клопотанням учасника справи або з власної ініціативи об'єднати в одне провадження декілька справ за позовами:

1) одного й того самого позивача до одного й того самого відповідача;

2) одного й того самого позивача до різних відповідачів;

3) різних позивачів до одного й того самого відповідача.

Об'єднання справ в одне провадження допускається:

до початку підготовчого засідання

у спрощеному позовному провадженні

до початку розгляду справи по суті у кожній із справ

Не допускається об'єднання в одне провадження кількох вимог

які належить розглядати в порядку різного судочинства, якщо інше не встановлено законом

щодо яких законом визначена виключна підсудність різним судам

Суд вправі до початку розгляду справи по суті роз'єднати позовні вимоги, виділивши одну або декілька об'єднаних вимог в самостійне провадження, якщо це сприятиме виконанню завдання господарського судочинства

за клопотанням учасника справи

з власної ініціативи

Розгляд позовних вимог, виділених у самостійне провадження, здійснює суддя, який прийняв рішення про роз'єднання позовних вимог

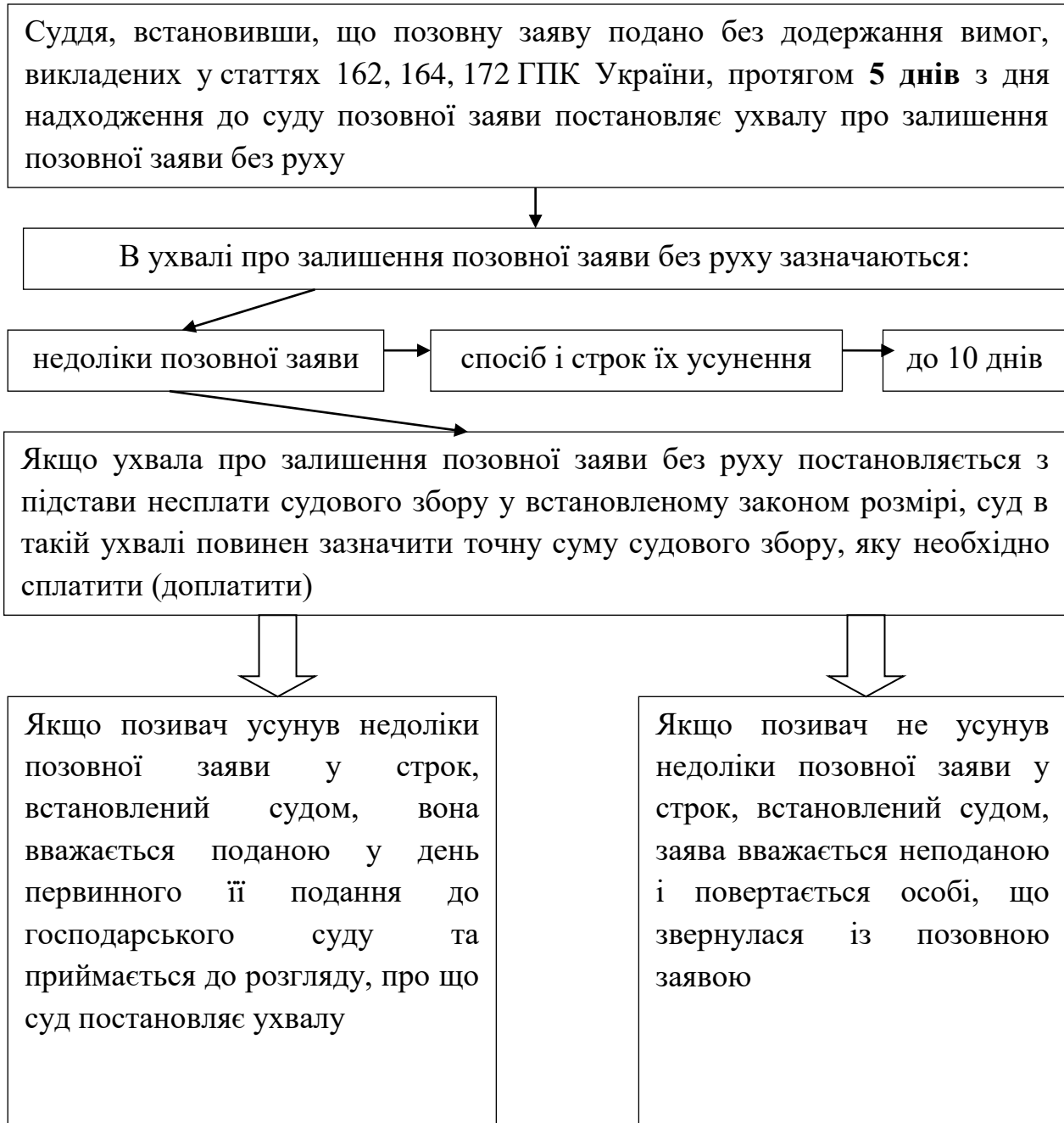
суд постановляє ухвалу:

про об'єднання справ в одне провадження

про відмову в об'єднанні справ в одне провадження, роз'єднанні позовних вимог

про роз'єднання позовних вимог

Залишення позовної заяви без руху, повернення позовної заяви

Суддя повертає позовну заяву і додані до неї документи у разі, якщо:

1) заяву подано особою, яка не має процесуальної дієздатності, не підписано або підписано особою, яка не має права її підписувати, або особою, посадове становище якої не вказано

2) порушено правила об'єднання позовних вимог (крім випадків, в яких є підстави для застосування положень статті 173 «Об'єднання і роз'єднання позовів» ГПК України)

3) до постановлення ухвали про відкриття провадження у справі від позивача надійшла заява про врегулювання спору або заява про відкликання позовної заяви

4) відсутні підстави для звернення прокурора до суду в інтересах держави або для звернення до суду особи, якій законом надано право звертатися до суду в інтересах іншої особи

5) позивачем подано до цього самого суду інший позов (позови) до цього самого відповідача (відповідачів) з тим самим предметом та з однакових підстав і щодо такого позову (позовів) на час вирішення питання про відкриття провадження у справі, що розглядається, не постановлена ухвала про відкриття або відмову у відкритті провадження у справі, повернення позовної заяви або залишення позову без розгляду; **(судовий збір, сплачений за подання позову, не повертається)**

6) до заяви не додано доказів вжиття заходів досудового врегулювання спору у випадку, коли такі заходи є обов'язковими згідно із законом

7) якщо на момент відкриття провадження за відповідною заявою, скаргою, клопотанням суд виявить, що відповідна сума судового збору не зарахована до спеціального фонду державного бюджету (дане правило не застосовується до заяв про забезпечення доказів або позову)

Суддя:

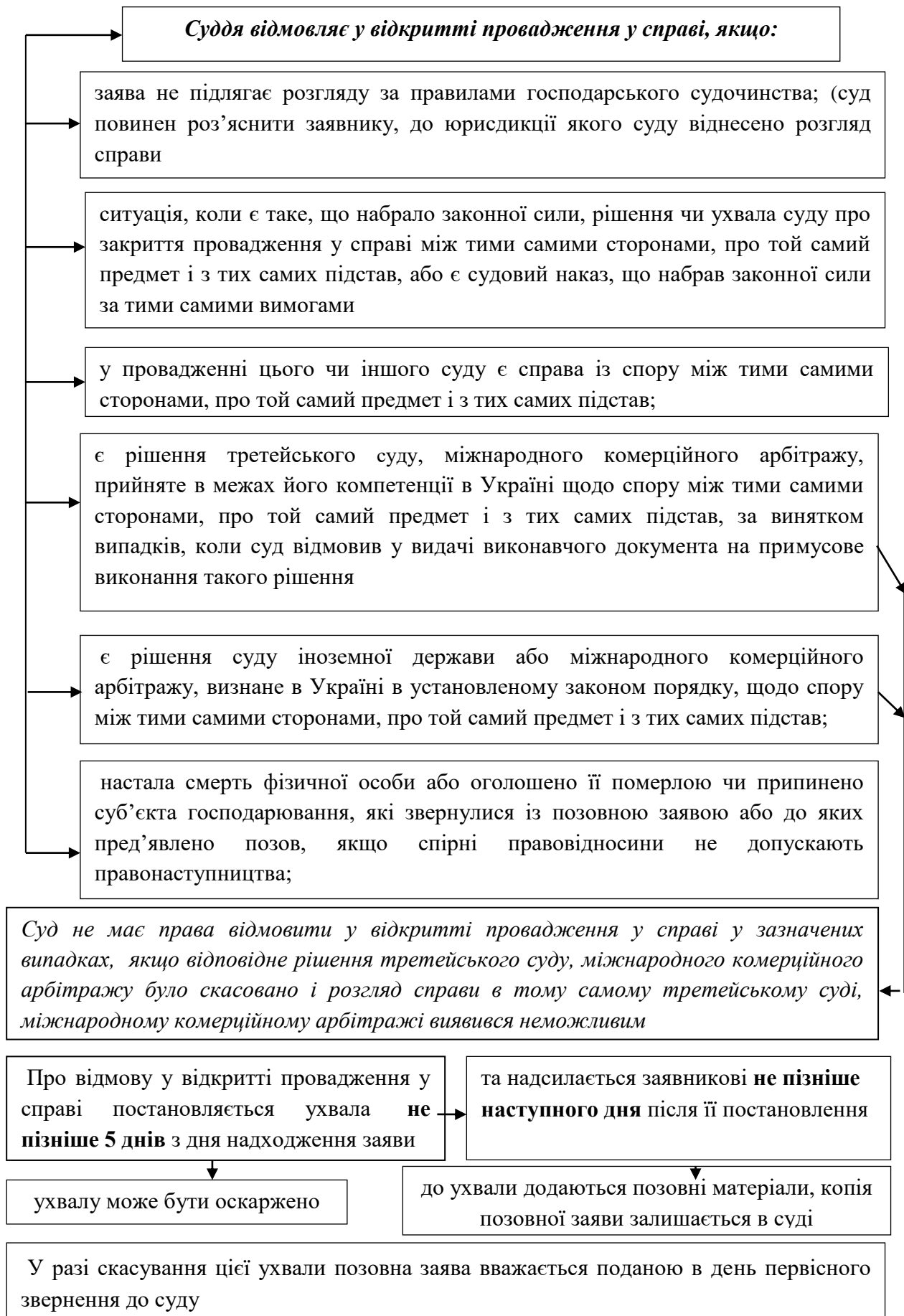
повертає позовну заяву і додані до неї документи **не пізніше 5 днів** з дня її надходження або з **дня закінчення строку на усунення недоліків**

про повернення позовної заяви суд постановляє ухвалу, яку може бути оскаржено, копія позовної заяви залишається в суді

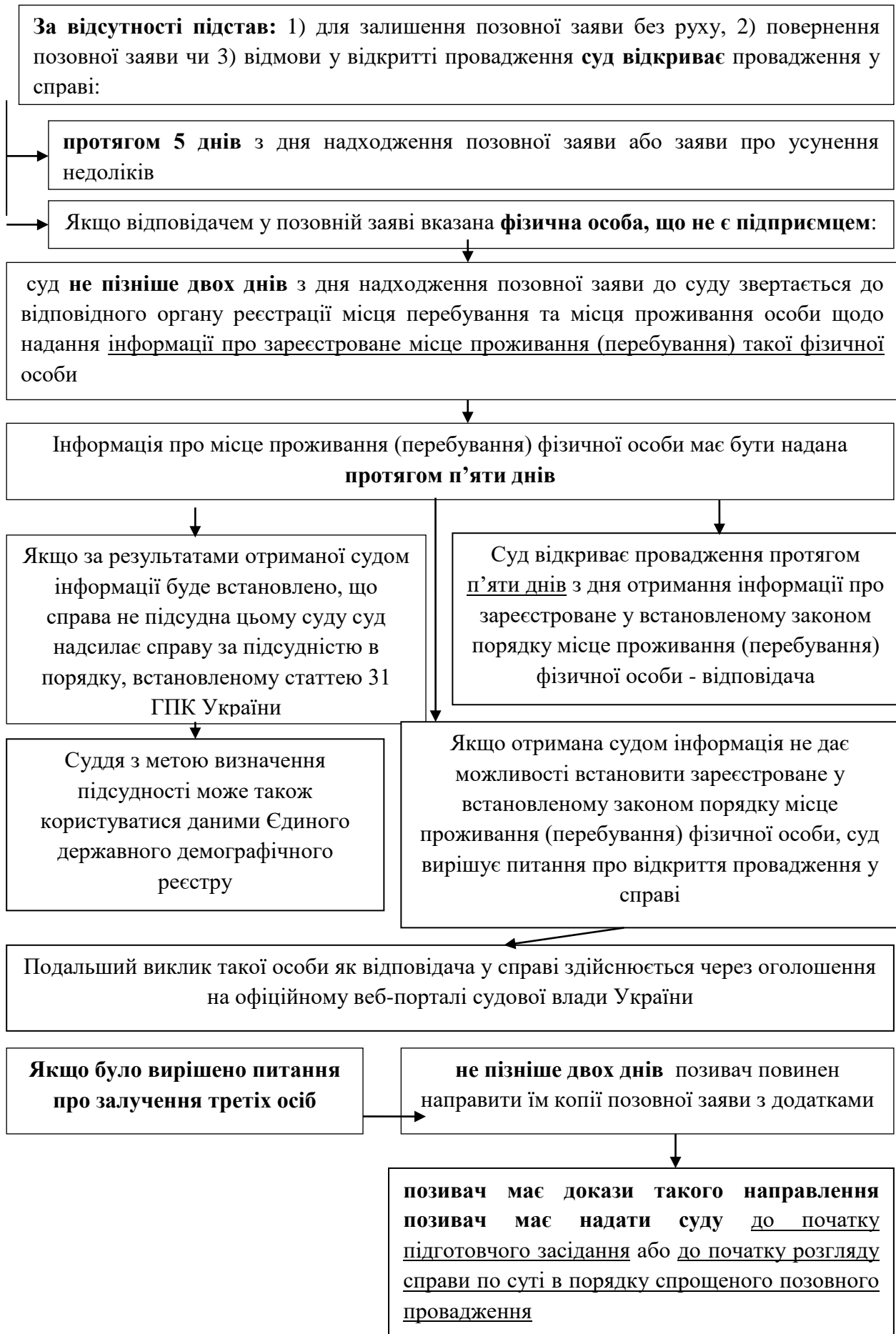
у разі скасування ухвали про повернення позовної заяви та направлення справи для продовження розгляду, не має права повторно повертати позовну заяву

Повернення позовної заяви не перешкоджає повторному зверненню з нею до господарського суду в загальному порядку після усунення недоліків

Відмова у відкритті провадження у справі

Відкриття провадження у справі, його завдання та строки

Про прийняття позовної заяви до розгляду та відкриття провадження у справі суд постановляє ухвалу, в якій зазначаються:

найменування господарського суду, прізвище та ініціали судді, який відкрив провадження у справі, номер справи

найменування (для юридичних осіб) або ім'я (прізвище, ім'я та по батькові за його наявності для фізичних осіб) сторін, їх місцезнаходження (для юридичних осіб) або місце проживання (для фізичних осіб)

предмет та підстави позову;

за якими правилами позовного провадження (загального чи спрощеного) буде розглядатися справа

дата, час і місце підготовчого засідання, якщо справа буде розглядатися в порядку загального позовного провадження;

дата, час і місце проведення судового засідання для розгляду справи по суті, якщо справа буде розглядатися в порядку спрощеного позовного провадження з повідомленням (викликом) сторін

результат вирішення заяв і клопотань позивача, що надійшли разом із позовною заявою, якщо їх вирішення не потребує виклику сторін

строк для подання відповідачем відзиву на позов

строк подання пояснень третіми особами, яких було залучено при відкритті провадження у справі

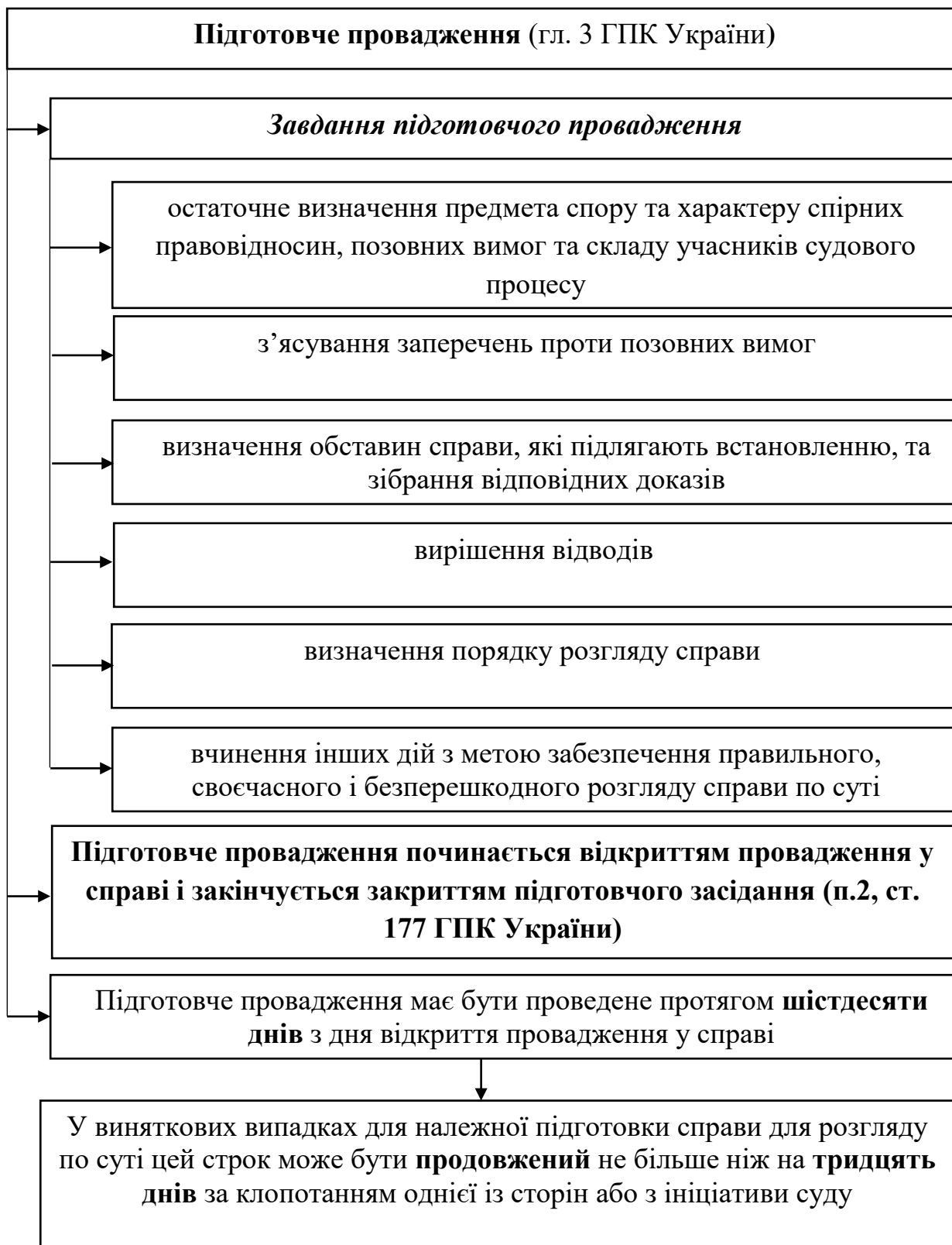
строки для подання відповіді на відзив та заперечень, якщо справа буде розглядатися за правилами спрощеного позовного провадження

веб-адреса сторінки на офіційному веб-порталі судової влади України в мережі Інтернет, за якою учасники справи можуть отримати інформацію по справі, що розглядається

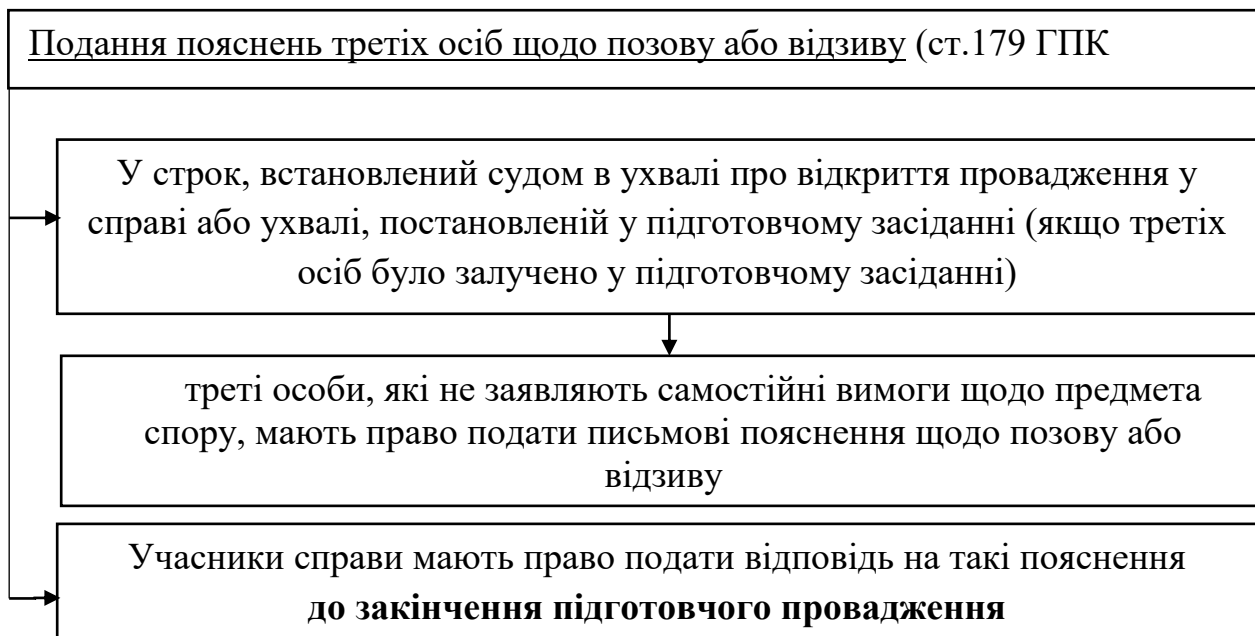
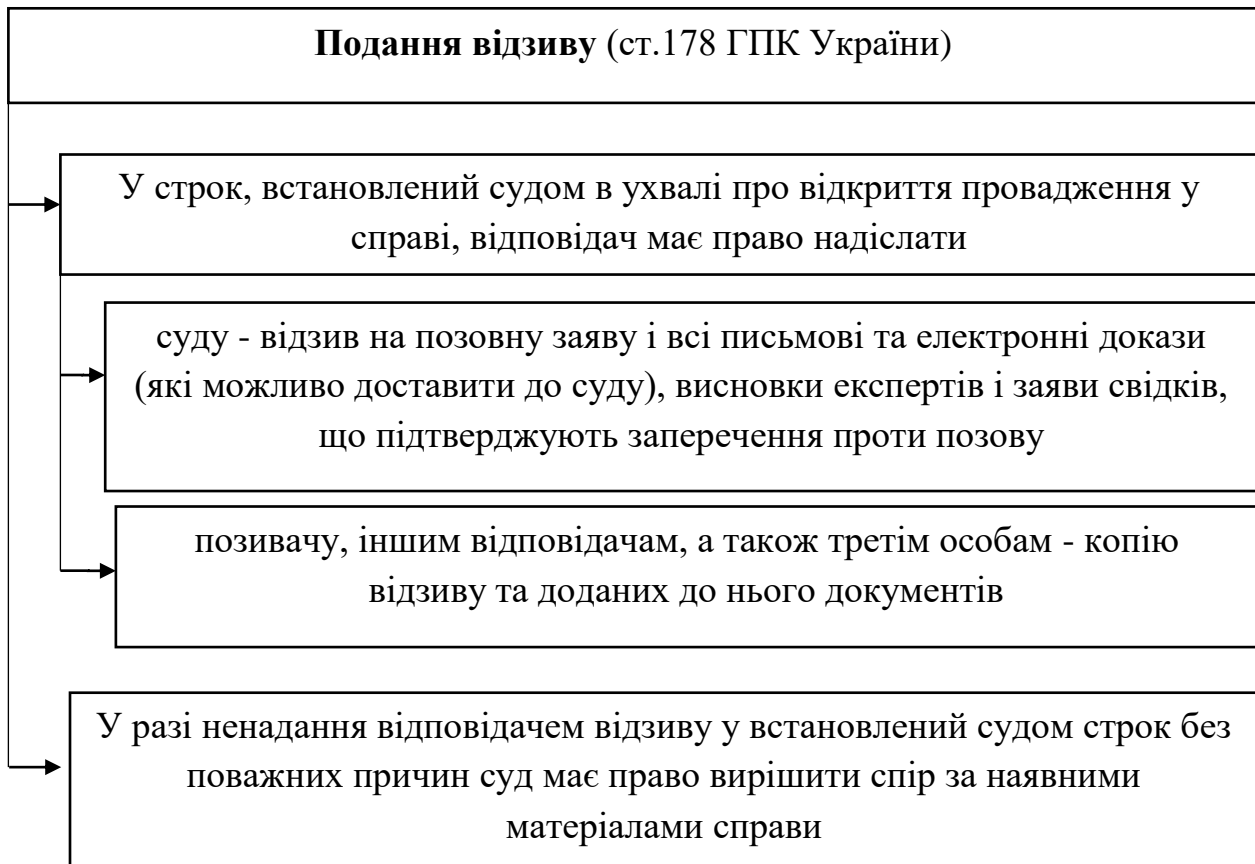

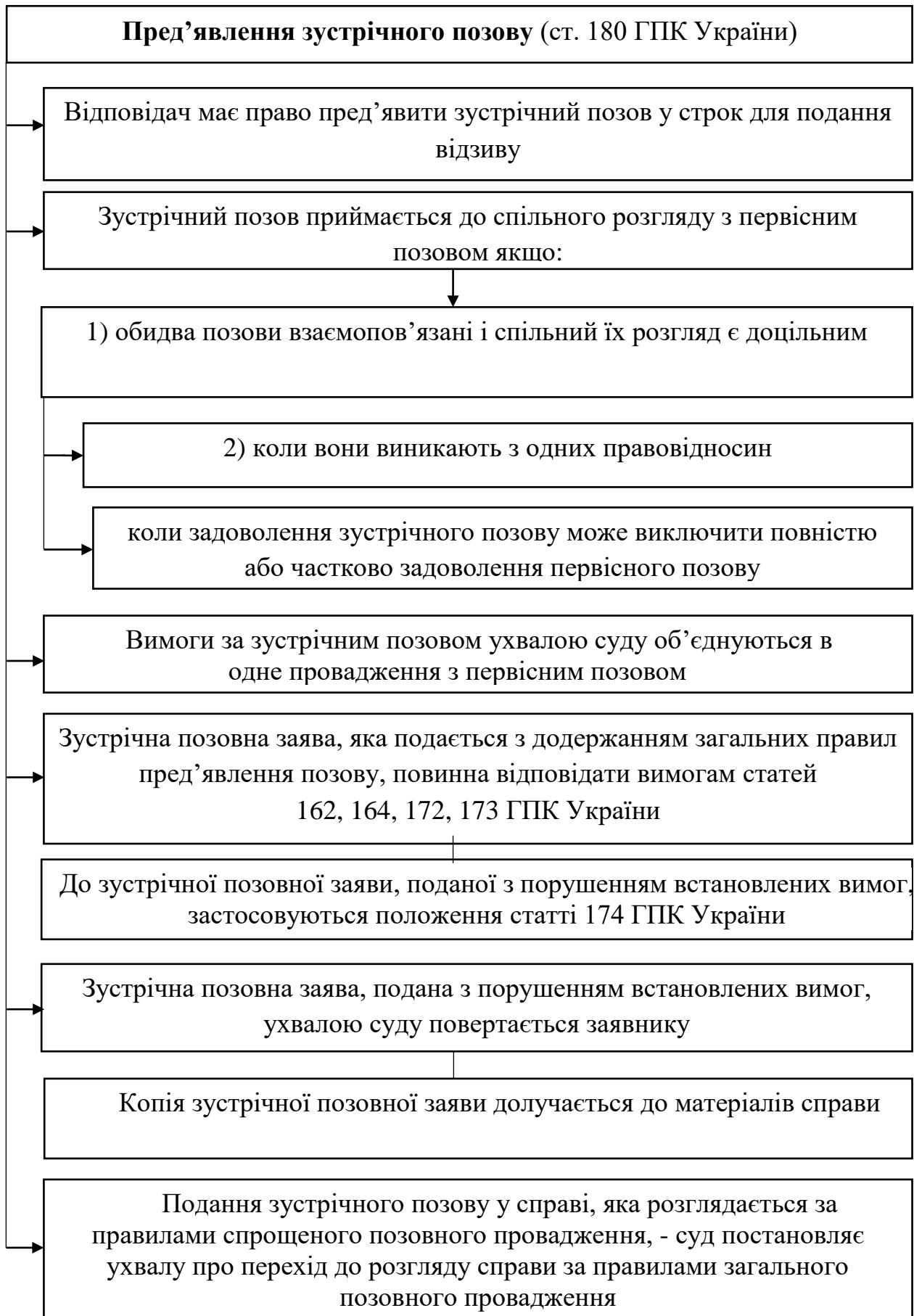
8.2. Підготовче провадження

Завдання та строки проведення підготовчого провадження

**Подання відзиву та пояснень третіх осіб щодо позову або відзиву.
Пред'явлення зустрічного позову. Подання відповіді на відзив та
заперечення**

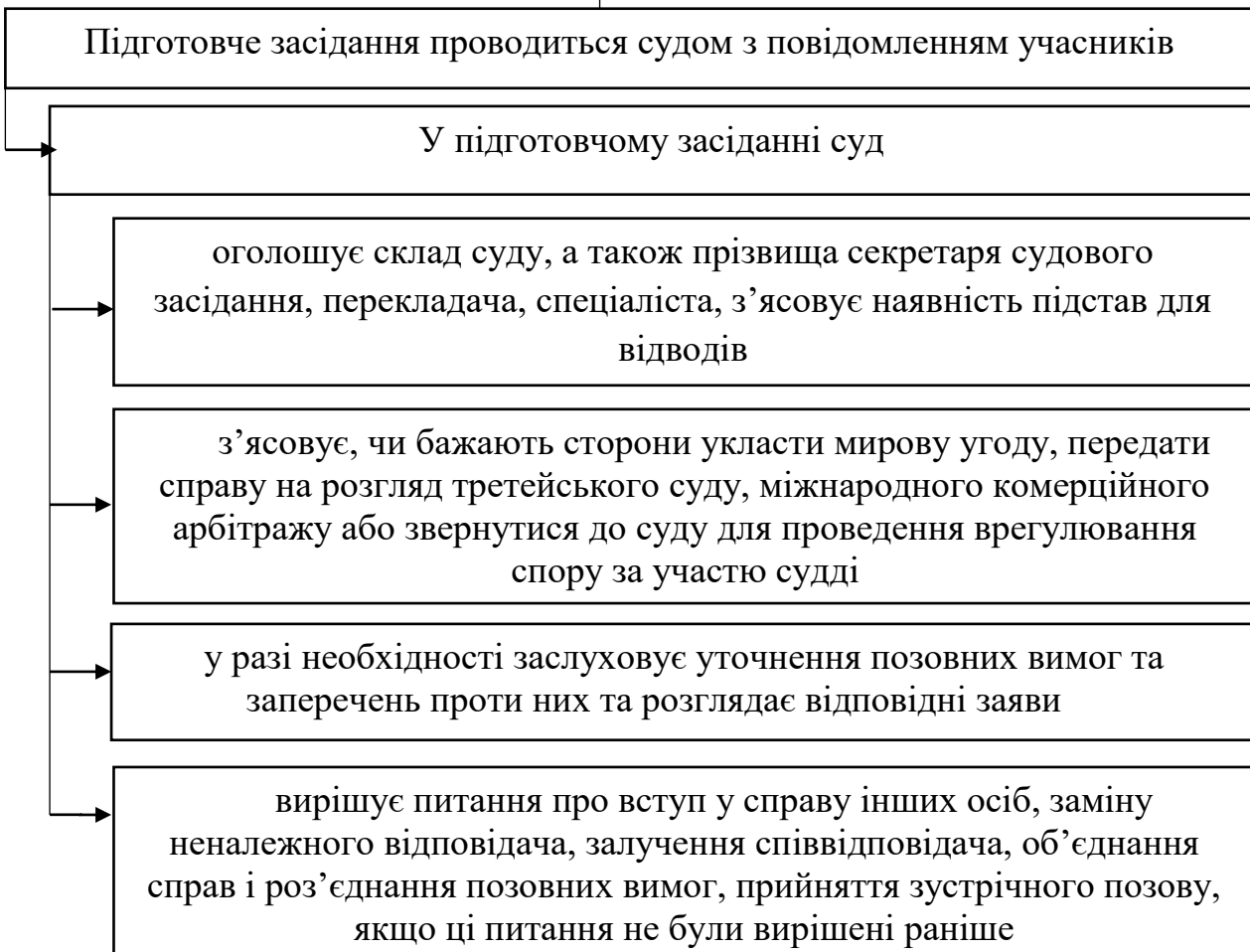

Підготовче засідання: мета, строк, порядок проведення. Судові рішення у підготовчому засіданні

Підготовче засідання (ст. 182 ГПК України)

Підготовче засідання (ст. 182 ГПК України)	
У підготовчому засіданні суд	
→	може роз'яснювати учасникам справи, які обставини входять до предмета доказування, які докази мають бути подані тим чи іншим учасником справи
→	з'ясовує, чи повідомили сторони про всі обставини справи, які їм відомі
→	з'ясовує, чи надали сторони докази, на які вони посилаються у позові і відзиві, а також докази, витребувані судом чи причини їх неподання
→	вирішує питання про проведення огляду письмових, речових і електронних доказів у місці їх знаходження
→	вирішує питання про витребування додаткових доказів та визначає строки їх подання, вирішує питання про забезпечення доказів, якщо ці питання не були вирішені раніше
→	вирішує питання про призначення експертизи, виклик у судові засідання експертів, свідків, залучення перекладача, спеціаліста
→	за клопотанням учасників справи вирішує питання про забезпечення позову, про зустрічне забезпечення
→	вирішує заяви та клопотання учасників справи
→	направляє судові доручення
→	встановлює строки для подання відповіді на відзив та заперечення
→	встановлює строк для подання пояснень третіми особами та відповіді учасників справи на такі пояснення
→	встановлює строки та порядок врегулювання спору за участю судді за наявності згоди сторін на його проведення
→	встановлює порядок з'ясування обставин, на які сторони посилаються як на підставу своїх вимог і заперечень, та порядок дослідження доказів, якими вони обґрунтовуються під час розгляду справи по суті, про що зазначається в протоколі судового засідання
→	з'ясовує розмір заявлених сторонами судових витрат
→	вирішує питання про колегіальний розгляд справи
→	призначає справу до розгляду по суті, визначає дату, час і місце проведення судового засідання (декількох судових засідань - у разі складності справи) для розгляду справи по суті
здійснює інші дії, необхідні для забезпечення правильного і своєчасного розгляду справи по суті	

Порядок проведення підготовчого засідання (ст. 183 ГПК України)

Підготовче засідання проводиться за правилами, передбаченими статтями 196-205 ГПК України, з урахуванням особливостей підготовчого засідання

Суд відкладає підготовче засідання в межах ГПК України строку підготовчого провадження у випадках

визначених частиною другою статті 202 ГПК України

залучення до участі або вступу у справу третьої особи, заміни неналежного відповідача, залучення співвідповідача

в інших випадках, коли питання, визначені частиною другою статті 182 ГПК України, не можуть бути розглянуті у даному підготовчому засіданні

У зв'язку із заміною неналежного відповідача, залученням співвідповідача такі особи мають право подати клопотання про розгляд справи спочатку не пізніше двох днів з дня вручення їм відповідної ухвали

Якщо таке клопотання не буде подане у вказаний строк, суд продовжує розгляд справи

У зв'язку зі вступом у справу третьої особи, яка заявляє самостійні вимоги щодо предмета спору, така особа, а також інші учасники справи мають право подати клопотання про розгляд справи спочатку не пізніше двох днів з дня вручення їм відповідної ухвали

Порядок проведення підготовчого засідання

Якщо розгляд справи у випадках, передбачених ГПК України, починається спочатку, суд призначає та проводить підготовче засідання спочатку в загальному порядку

крім випадку ухвалення рішення про колегіальний розгляд справи, коли підготовче засідання проводиться спочатку лише у разі, якщо суд дійшов висновку про необхідність його проведення

Суд може оголосити перерву у підготовчому засіданні у разі необхідності, зокрема у випадках

заміни відведеного експерта, перекладача, спеціаліста

невиконання учасником справи вимог ухвали про відкриття провадження у справі у встановлений судом строк, якщо таке невиконання перешкоджає завершенню підготовчого провадження

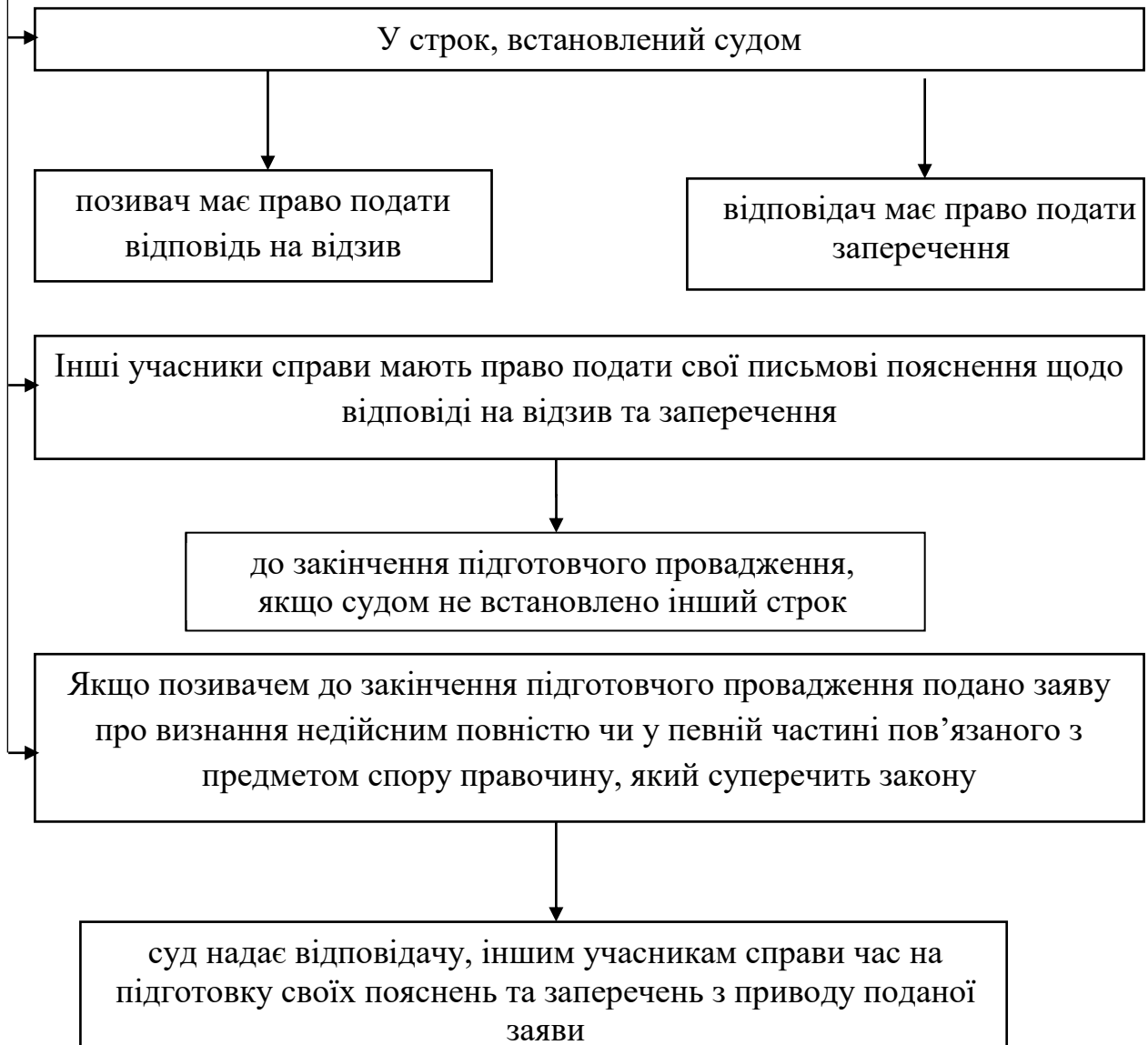
неподання витребуваних доказів особою, яка не є учасником судового процесу

витребування нових (додаткових) доказів

Якщо під час підготовчого судового засідання вирішені питання, зазначені у частині другій статті 182 ГПК України, за письмовою згодою всіх учасників справи, розгляд справи по суті може бути розпочатий у той самий день після закінчення підготовчого судового засідання

У разі відкладення підготовчого засідання або оголошення перерви підготовче засідання продовжується зі стадії, на якій засідання було відкладене або у ньому була оголошена перерва

Порядок проведення підготовчого засідання (ст. 184 ГПК України)

Судові рішення у підготовчому засіданні (ст. 185 ГПК України)

Суд постановляє ухвалу (ухвали) про процесуальні дії, що необхідно вчинити до закінчення підготовчого провадження та початку судового розгляду справи по суті

За результатами підготовчого засідання суд постановляє ухвалу про

залишення позовної заяви без розгляду

закриття провадження у справі

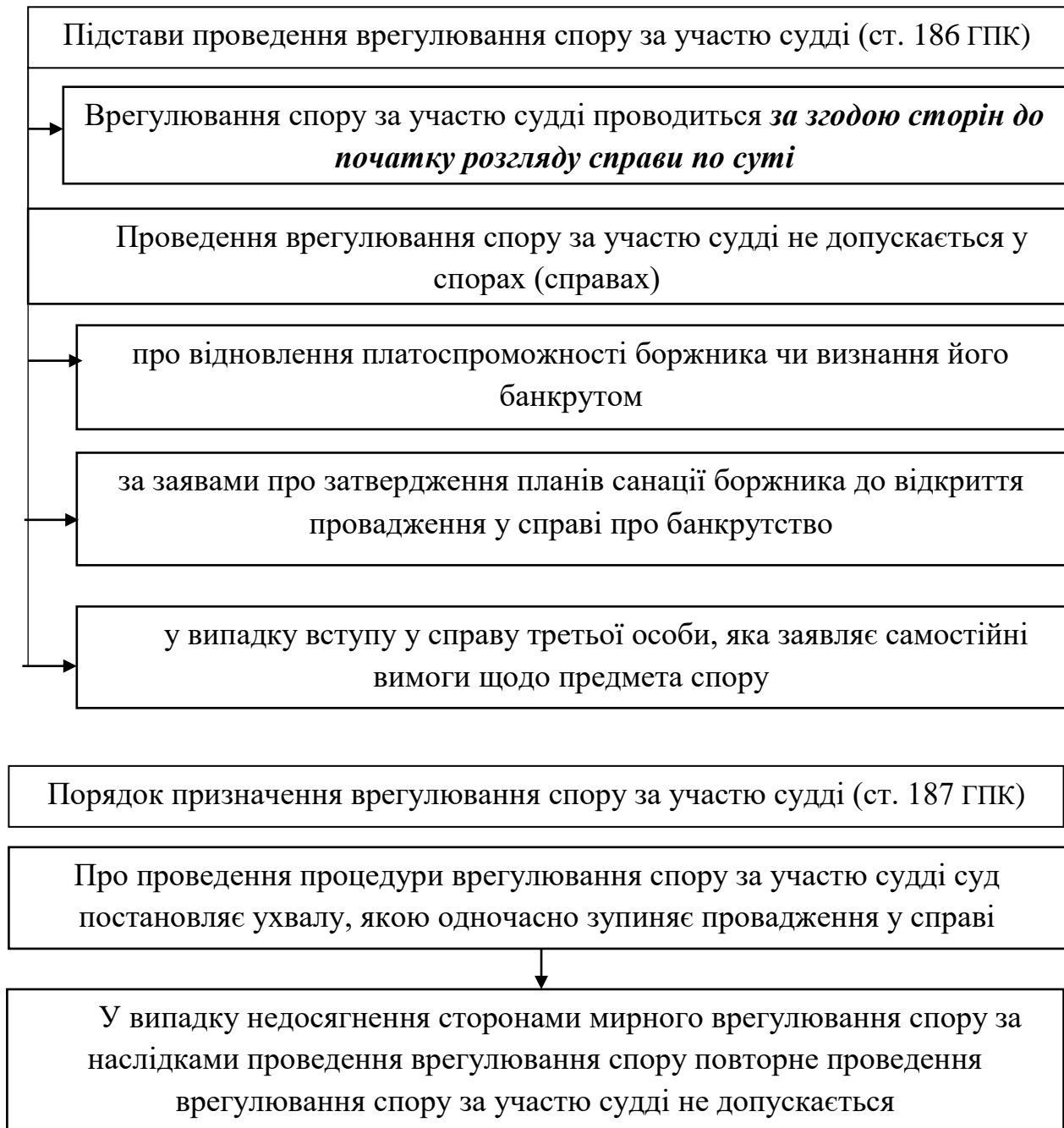
закриття підготовчого провадження та призначення справи до судового розгляду по суті

За результатами підготовчого провадження суд ухвалює рішення суду у випадку визнання позову відповідачем

Ухвалення в підготовчому засіданні судового рішення у разі відмови від позову, визнання позову, укладення мирової угоди проводиться в порядку, встановленому статтями 191, 192 ГПК України

Суд з'ясовує думку сторін щодо дати призначення судового засідання для розгляду справи по суті

8.3. Врегулювання спору за участю судді

**Порядок проведення врегулювання спору за участю судді
(ст. 188 ГПК України)**

Врегулювання спору за участю судді проводиться суддею-доповідачем одноособово незалежно від того, в якому складі розглядається справа

Проведення врегулювання спору за участю судді здійснюється у формі спільних та (або) закритих нарад. Сторони мають право брати участь у таких нарадах у режимі відеоконференції

спільні наради проводяться за участю всіх сторін, їх представників

закриті наради проводяться за ініціативою судді з кожною зі

Суддя спрямовує проведення врегулювання спору за участю судді для досягнення сторонами врегулювання спору.
З урахуванням конкретних обставин проведення наради суддя може оголосити перерву

На початку проведення першої спільної наради з врегулювання спору суддя роз'яснює сторонам

мету

порядок проведення врегулювання спору за участю судді

права та обов'язки сторін

Під час проведення спільних нарад суддя

з'ясовує підстави та предмет позову, підстави заперечень

роз'яснює сторонам предмет доказування щодо категорії спору, який розглядається

пропонує сторонам надати пропозиції щодо шляхів мирного врегулювання спору

здійснює інші дії, спрямовані на мирне врегулювання сторонами спору

Порядок проведення врегулювання спору за участю судді (ст. 188 ГПК України)

Під час закритих нарад суддя має право:

звертати увагу сторони на судову практику в аналогічних спорах

пропонувати стороні можливі шляхи мирного врегулювання спору

Інформація, отримана будь-якою із сторін, а також суддею під час проведення врегулювання спору, є конфіденційною

Під час проведення врегулювання спору за участю судді протокол наради не ведеться та не здійснюється фіксування технічними засобами

За необхідності до участі в нарадах залучається перекладач. Перекладач попереджається про конфіденційний характер інформації, отриманої під час проведення врегулювання спору за участю судді

Під час врегулювання спору за участю судді забороняється використовувати портативні аудіотехнічні пристрої, а також здійснювати фото- і кінозйомку, відео-, звукозапис

**Припинення врегулювання спору за участю судді
(ст. 189 ГПК України)**

Врегулювання спору за участю судді припиняється

у разі подання стороною заяви про припинення врегулювання спору за участю судді

у разі закінчення строку врегулювання спору за участю судді

за ініціативою судді у разі затягування врегулювання спору будь-якою із сторін

у разі укладення сторонами мирової угоди та звернення до суду із заявою про її затвердження

звернення позивача до суду із заявою про залишення позовної заяви без розгляду, або в разі відмови позивача від позову чи визнання позову відповідачем

Про припинення врегулювання спору за участю судді постановляється ухвала, яка оскарженню не підлягає. Одночасно суддя вирішує питання про поновлення провадження у справі

Про припинення врегулювання спору за участю судді з підстави

подання стороною заяви про припинення врегулювання спору за участю судді, – суддя постановляє ухвалу не пізніше наступного робочого дня після надходження відповідної заяви сторони

закінчення строку врегулювання спору за участю судді, – не пізніше наступного дня з дня закінчення строку врегулювання спору за участю судді

подання стороною заяви про припинення врегулювання спору за участю судді; закінчення строку врегулювання спору за участю судді; за ініціативою судді у разі затягування врегулювання спору будь-якою із сторін, – справа передається на розгляд іншому судді, визначеному в порядку, встановленому статтею 32 Господарського процесуального кодексу України

Мирова угода укладається сторонами з метою врегулювання спору на підставі взаємних поступок і має стосуватися лише прав та обов'язків сторін (ст. 192 ГПК України)

Сторони можуть вийти за межі предмета спору за умови, якщо мирова угода не порушує прав чи охоронюваних законом інтересів третіх осіб

Сторони можуть укласти мирову угоду і повідомити про це суд, зробивши спільну письмову заяву, на будь-якій стадії судового процесу

До ухвалення судового рішення у зв'язку з укладенням сторонами мирової угоди суд :

роз'яснює сторонам наслідки такого рішення

перевіряє, чи не обмежені представники сторін вчинити відповідні дії

Укладена сторонами мирова угода затверджується ухвалою суду, в резолютивній частині якої зазначаються умови угоди. Затверджуючи мирову угоду, суд цією самою ухвалою одночасно закриває провадження у справі

Суд постановляє ухвалу про відмову у затвердженні мирової угоди і продовжує судовий розгляд, якщо:

умови мирової угоди суперечать закону або порушують права чи охоронювані законом інтереси інших осіб, є невиконуваними

або одну із сторін мирової угоди представляє її законний представник, дії якого суперечать інтересам особи, яку він представляє

Виконання мирової угоди здійснюється особами, які її уклали, в порядку і строки, передбачені цією угодою. (ст. 193 ГПК України)

Ухвала про затвердження мирової угоди є виконавчим документом та має відповідати вимогам до виконавчого документа, встановленим Законом України «Про виконавче провадження»

У разі невиконання затвердженої судом мирової угоди ухвала суду про затвердження мирової угоди може бути подана для її примусового виконання в порядку, передбаченому законодавством для виконання судових рішень

Запитання для самоконтролю

1. Визначте вимоги які пред'являються до позову.
2. В чому полягає порядок вирішення спору господарським судом ? В чому полягає порядок вирішення спору при неподанні відзиву на позовну заяву та відкладання розгляду справи ?
3. Яке рішення приймає суд у разі відмови позивача від позову, визнання позову відповідачем та у разі мирової угоди сторін.
4. Розкрийте дії суду у разі зупинення, поновлення, припинення провадження у справі.
5. В якому випадку господарський суд залишає позов без розгляду ?
6. Який існує порядок ведення протоколів ?
7. Які права господарського суду у прийнятті судового рішення ?
8. Розкрийте зміст рішення, ухвали господарського суду В чому полягає окрема думка судді суду ?
9. Розкрийте зміст повідомлення господарського суду.

Рекомендована література:

Базова [1; 3; 4; 5; 27; 28; 35; 46; 57; 58; 61].

Допоміжна [2; 5; 11].

ТЕМА 9. РОЗГЛЯД СПРАВ ПО СУТІ У ГОСПОДАРСЬКИХ СУДАХ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ

9.1. Розгляд справи по суті: загальні положення

Завдання розгляду справи по суті (ст. 194 ГПК України)

Завданням розгляду справи по суті є:

розгляд та вирішення спору на підставі зібраних у підготовчому провадженні матеріалів

розподіл судових витрат

Строки розгляду справи по суті (ст. 195 ГПК України)

Суд має розпочати розгляд справи по суті:

не пізніше ніж через **шістдесят днів** з дня відкриття провадження у справі

у випадку продовження строку підготовчого провадження

Суд розглядає справу по суті протягом **тридцяти днів** з дня початку розгляду справи по суті

не пізніше наступного дня з дня закінчення такого строку

Провадження у справі на стадії її розгляду по суті зупиняється тільки з підстав, встановлених пунктами 1-3 частини першої статті 227 та пунктом 1 частини першої статті 228 ГПК України

Судове засідання (ст. 196 ГПК України)

Розгляд справи відбувається в судовому засіданні

Судове засідання проводиться у спеціально обладнаному приміщенні - залі судових засідань

Окремі процесуальні дії в разі необхідності можуть вчинятися за межами приміщення суду

Про місце, дату і час судового засідання суд повідомляє учасників справи

Учасник справи має право заявити клопотання про розгляд справи за його відсутності. Якщо таке клопотання заявили всі учасники справи, судовий розгляд справи здійснюється на підставі наявних у суду матеріалів

Під час розгляду справи по суті суд сприяє примиренню сторін

Участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції
(ст. 197 ГПК України)

Учасники справи мають право брати участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції *поза межами приміщення суду* за умови наявності у суді відповідної *технічної можливості*, про яку суд зазначає в ухвалі про відкриття провадження у справі

крім випадків, коли явка цього учасника справи в судове засідання визнана судом обов'язковою

учасник справи подає заяву про участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду не пізніше ніж за п'ять днів до судового засідання

Копія заяви в той самий строк надсилається іншим учасникам справи

Учасники беруть участь з використанням власних технічних засобів та електронного цифрового підпису згідно з вимогами Положення про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему

Учасник, який подав відповідну заяву несе ризики технічної неможливості участі у відеоконференції поза межами приміщення суду, переривання зв'язку тощо

Суд може постановити ухвалу про участь учасника справи у судовому засіданні в режимі відеоконференції у приміщенні суду, визначеному судом

можуть брати участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції **виключно у приміщенні суду:**

свідок

перекладач

спеціаліст

експерт

У клопотанні про участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції в приміщенні суду в обов'язковому порядку зазначається суд, в якому необхідно забезпечити її проведення

Може бути подано не пізніш як **за п'ять днів** до відповідного судового засідання

Копія ухвали про участь особи у судовому засіданні в режимі відеоконференції у приміщенні суду негайно надсилається:

суду, який зобов'язаний організувати її виконання

особі, яка братиме участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції

Суд, який забезпечує проведення відеоконференції, перевіряє явку і встановлює особи тих, хто з'явився, а також перевіряє повноваження представників

Технічні засоби і технології мають забезпечувати належну якість зображення та звуку, а також інформаційну безпеку

Учасникам судового процесу має бути забезпечена можливість чути та бачити хід судового засідання, ставити запитання і отримувати відповіді, здійснювати інші процесуальні права та обов'язки

Відеоконференція, у якій беруть участь учасники справи, фіксується судом, який розглядає справу, за допомогою технічних засобів відео- та звукозапису

Відео- та звукозапис відеоконференції зберігається в матеріалах справи

Головуючий в судовому засіданні (ст. 198 ГПК України)

При **одноособовому** розгляді справи

При **колегіальному** розгляді справи

головуючим у судовому засіданні є **суддя, який розглядає справу**

головуючим у судовому засіданні є **суддя-доповідач**, визначений Єдиною судовою інформаційно-телекомунікаційною системою під час розподілу справи

Головуючий відповідно до завдання господарського судочинства:

керує ходом судового засідання

забезпечує додержання послідовності і порядку вчинення процесуальних дій

забезпечує здійснення учасниками судового процесу їх процесуальних прав і виконання ними обов'язків

спрямовує судовий розгляд на забезпечення повного, всебічного та об'єктивного з'ясування обставин справи, усуваючи із судового розгляду все, що не має істотного значення для вирішення справи

вживає необхідних заходів для забезпечення в судовому засіданні належного порядку з дотриманням прав учасників судового процесу

розглядає скарги на дії чи бездіяльність судового розпорядника стосовно виконання покладених на нього обов'язків, про що зазначається в протоколі судового засідання

Учасники судового процесу, а також інші присутні у судовому засіданні особи звертаються до суду словами «Ваша честь» (ст. 199 ГПК України)

Порядок у судовому засіданні (ст. 200 ГПК України)

Особи, присутні в залі судового засідання, повинні встати:

коли входить суд

коли виходить суд

Учасники судового процесу та інші особи, присутні в залі судового засідання стоячи

заслуховують рішення суду

звертаються до суду та один до одного

дають пояснення, показання, висновки, консультації тощо

Відступ від зазначених вимог допускається з дозволу головуючого

Учасники судового процесу, а також інші особи, присутні в залі судового засідання, зобов'язані:

виконувати розпорядження головуючого

додержуватися в судовому засіданні встановленого порядку

утримуватися від будь-яких дій, що свідчать про явну неповагу до суду або встановлених у суді правил

За прояв неповаги до суду винні особи притягуються до відповідальності, встановленої законом

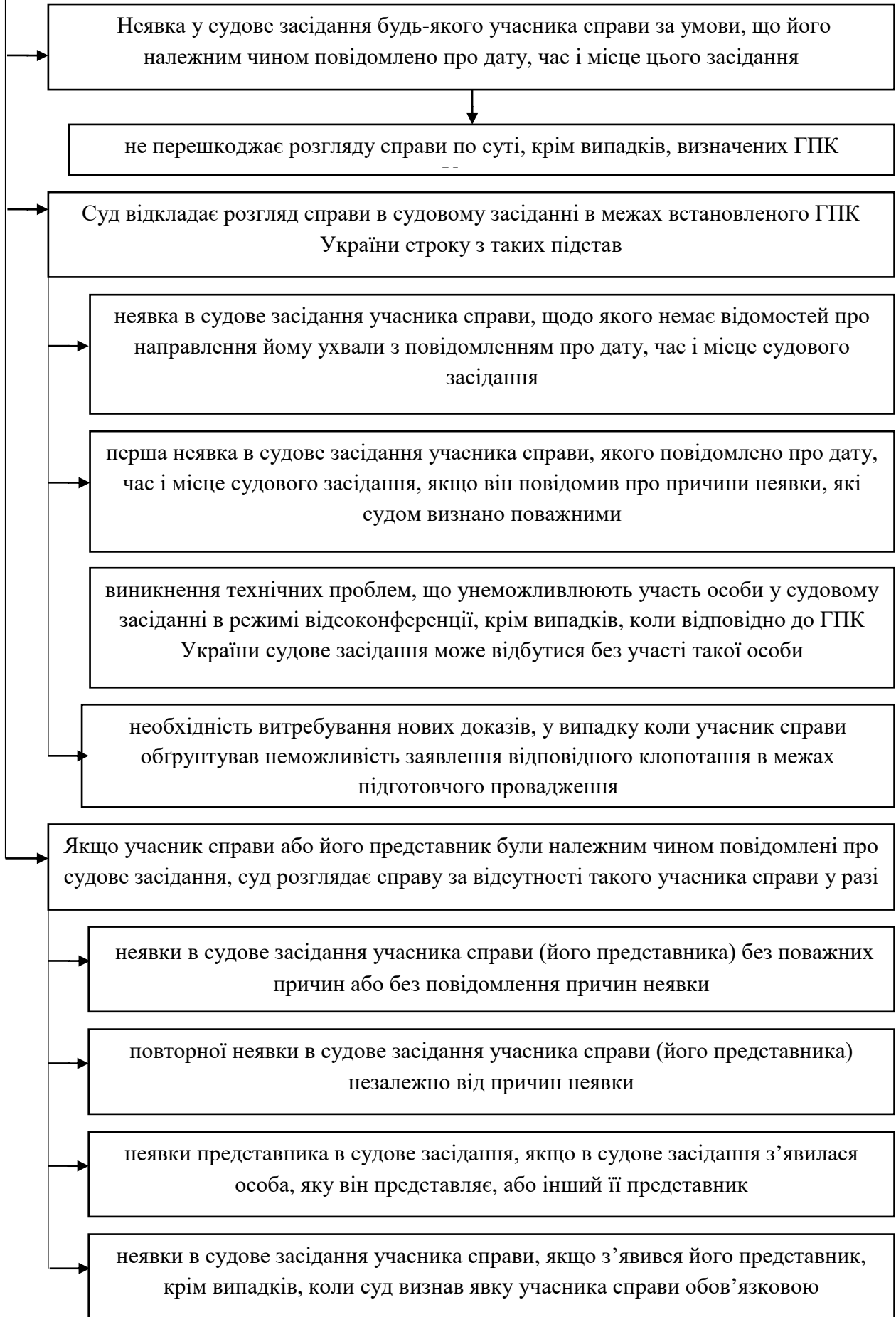
Питання про притягнення учасника справи або іншої особи, присутньої в залі судового засідання, до відповідальності за прояв неповаги до суду вирішується судом негайно після вчинення правопорушення, для чого у судовому засіданні із розгляду справи оголошується перерва, або після закінчення судового засідання

Учасники справи передають документи та інші матеріали головуючому через судового розпорядника

9.2. Відкриття розгляду справи по суті

Наслідки неявки в судове засідання учасника справи (ст. 202 ГПК України)

У разі неявки позивача в судове засідання без поважних причин або неповідомлення ним про причини неявки

суд залишає позовну заяву без розгляду

крім випадку, якщо від нього надійшла заява про розгляд справи за його відсутності і його нез'явлення не перешкоджає вирішенню спору

Наслідки, визначені частинами третьою та четвертою статті 202 ГПК України, настають і в разі, якщо учасник справи (його представник) залишить залу судового засідання

У разі розгляду справи за відсутності позивача або відповідача суддя-доповідач оголошує стислий зміст позовної заяви або відзиву

У разі відкладення розгляду справи суд повинен допитати свідків, які з'явилися. Тільки у виняткових випадках за ухвалою суду свідки не допитуються і викликаються знову

Про відкладення розгляду справи постановляється ухвала

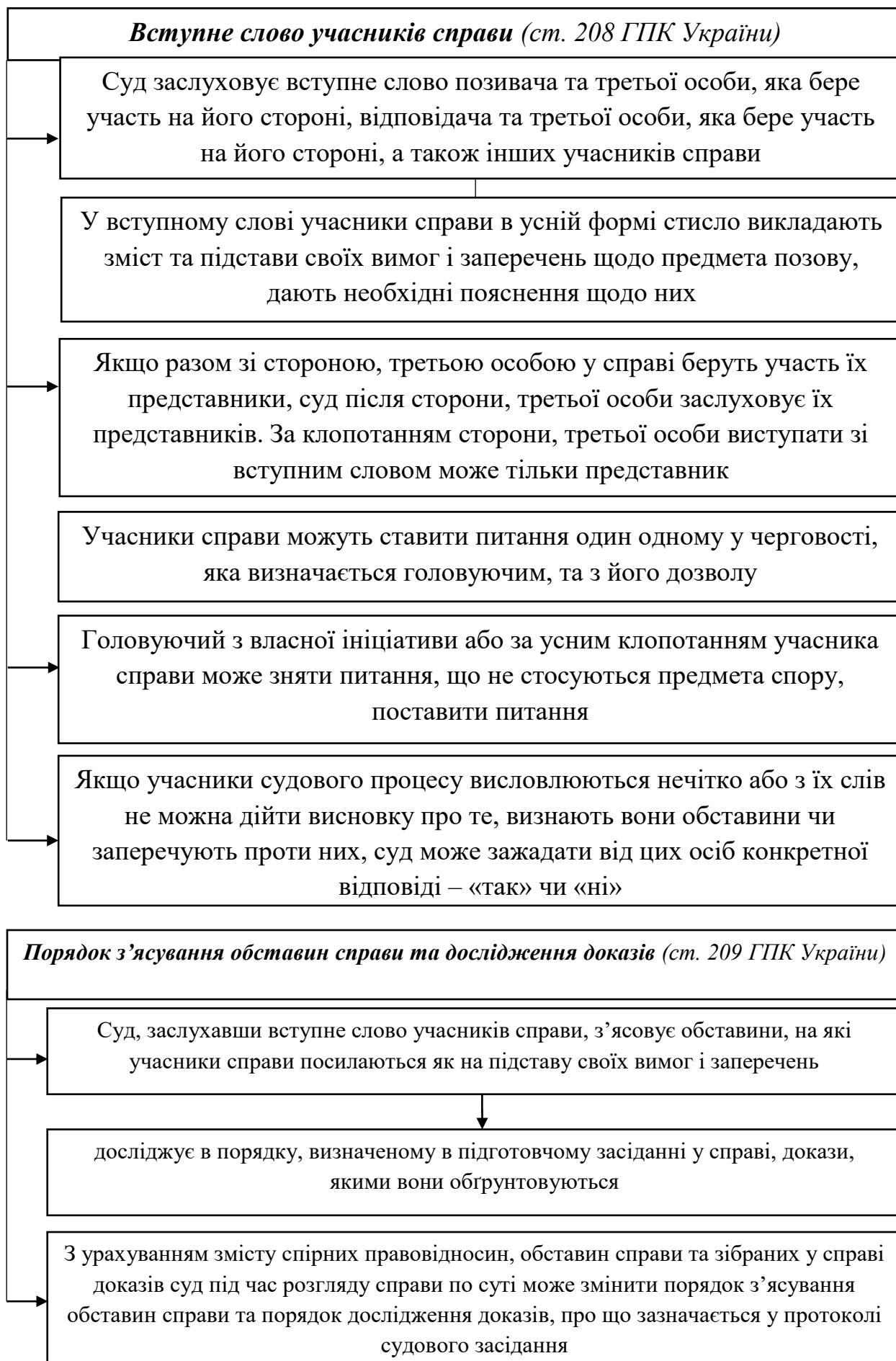
Розгляд заяв та клопотань (ст. 207 ГПК України)

Головуючий з'ясовує, чи мають учасники справи заяви чи клопотання, пов'язані з розглядом справи, які не були заявлені з поважних причин в підготовчому провадженні або в інший строк, визначений судом

вирішує їх після заслуховування думки інших присутніх у судовому засіданні учасників справи

Суд залишає без розгляду заяви та клопотання, які без поважних причин не були заявлені в підготовчому провадженні або в інший

9.3. З'ясування обставин справи та дослідження доказів

Дослідження доказів (ст. 210 ГПК України)

Суд під час розгляду справи повинен безпосередньо дослідити докази у справі

ознайомитися з письмовими та електронними доказами

висновками експертів

поясненнями учасників справи, викладеними в заявах по суті справи

показаннями свідків

оглянути речові докази

Докази, що не були предметом дослідження в судовому засіданні, не можуть бути покладені судом в основу ухваленого судового рішення

Письмові, речові і електронні докази оглядаються у судовому засіданні, за винятком випадків, передбачених ГПК України, і пред'являються учасникам справи за їх клопотанням, а в разі необхідності - також свідкам, експертам, спеціалістам

Учасники справи можуть давати свої пояснення з приводу письмових, речових та електронних доказів або протоколів їх огляду, ставити питання експертам

Першою ставить питання особа, за клопотанням якої було викликано експерта

Порядок допиту свідків (ст. 211 ГПК України)

Допит свідка здійснюється тільки за ухвалою суду у випадках, встановлених ГПК України

Кожний свідок допитується окремо

Свідки, які ще не дали показань, не можуть перебувати в залі судового засідання під час розгляду справи

Перед допитом свідка головуючий встановлює його особу, а також попереджає його про кримінальну відповідальність за завідомо неправдиве показання і відмову від давання показань

При допиті свідка першою ставить питання особа, за заявою якої викликано свідка, а потім інші учасники справи

Головуючий у судовому засіданні та інші судді можуть ставити свідкові питання в будь-який час його допиту

Головуючий у судовому засіданні та інші судді мають право з'ясувати суть відповіді свідка на питання учасників справи, а також ставити питання свідку після закінчення його допиту

Головуючий має право за заявою учасників справи знімати питання, поставлені свідку, якщо вони за змістом ображають честь чи гідність особи, є навідними або не стосуються предмета спору

Кожний допитаний свідок залишається в залі судового засідання до закінчення розгляду справи

Суд може дозволити допитаним свідкам залишити залу засідання суду до закінчення розгляду справи за згодою сторін

Свідок може бути допитаний повторно або одночасно з іншим свідком для з'ясування причин розходжень його показань з показаннями інших свідків

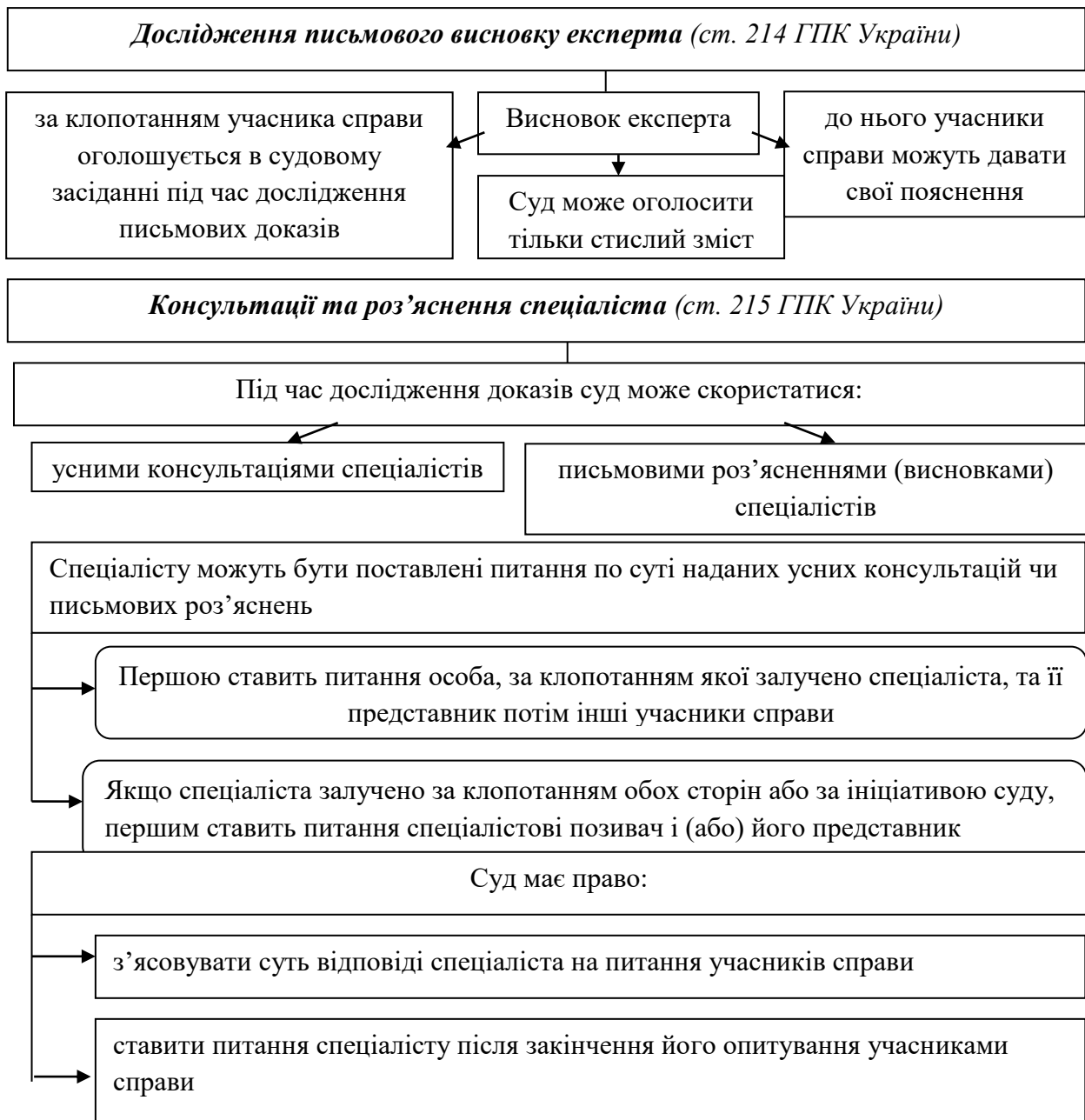
Свідок, який не може прибути у судове засідання внаслідок хвороби, старості, інвалідності або з інших поважних причин, допитується судом у місці його проживання (перебування)

Використання свідком письмових записів (ст. 212 ГПК України)

Свідок, даючи показання, може користуватися записами лише в тих випадках, якщо його показання пов'язані з будь-якими обчисленнями та іншими даними, які важко зберегти в пам'яті

Ці записи подаються судові та учасникам справи і можуть бути приєднані до справи за ухвалою суду

Учасник справи (його представник) може бути допитаний як свідок згідно із статтями 211, 212 ГПК України, якщо обставини, викладені ним у заяві свідка, суперечать іншим доказам або викликають у суду сумнів щодо їх достовірності. (ст. 213 ГПК України)

**Відкладення розгляду справи або перерва в судовому засіданні
(ст. 216 ГПК України)**

Якщо спір, розгляд якого по суті розпочато, не може бути вирішено в даному судовому засіданні

судом може бути оголошено перерву в межах встановлених ГПК України строків розгляду справи, тривалість якої визначається відповідно до обставин, що її викликали, з наступною вказівкою про це в рішенні або ухвалі

Суд повідомляє під розписку учасників справи, свідків, експертів, спеціалістів, перекладачів, які були присутніми в судовому засіданні

про перерву в судовому засіданні

про відкладення розгляду справи

про місце, дату і час нового судового засідання або продовження судового засідання

Учасники справи, свідки, експерти, спеціалісти, перекладачі, які не прибули або яких суд вперше залучає до участі в судовому процесі, повідомляються про судові засідання ухвалами

У разі відкладення розгляду справи:

суд повинен допитати свідків, які прибули, тільки у виняткових випадках за ухвалою суду свідки не допитуються і викликаються знову

суд продовжує провадження у справі зі стадії, на якій розгляд справи було відкладено

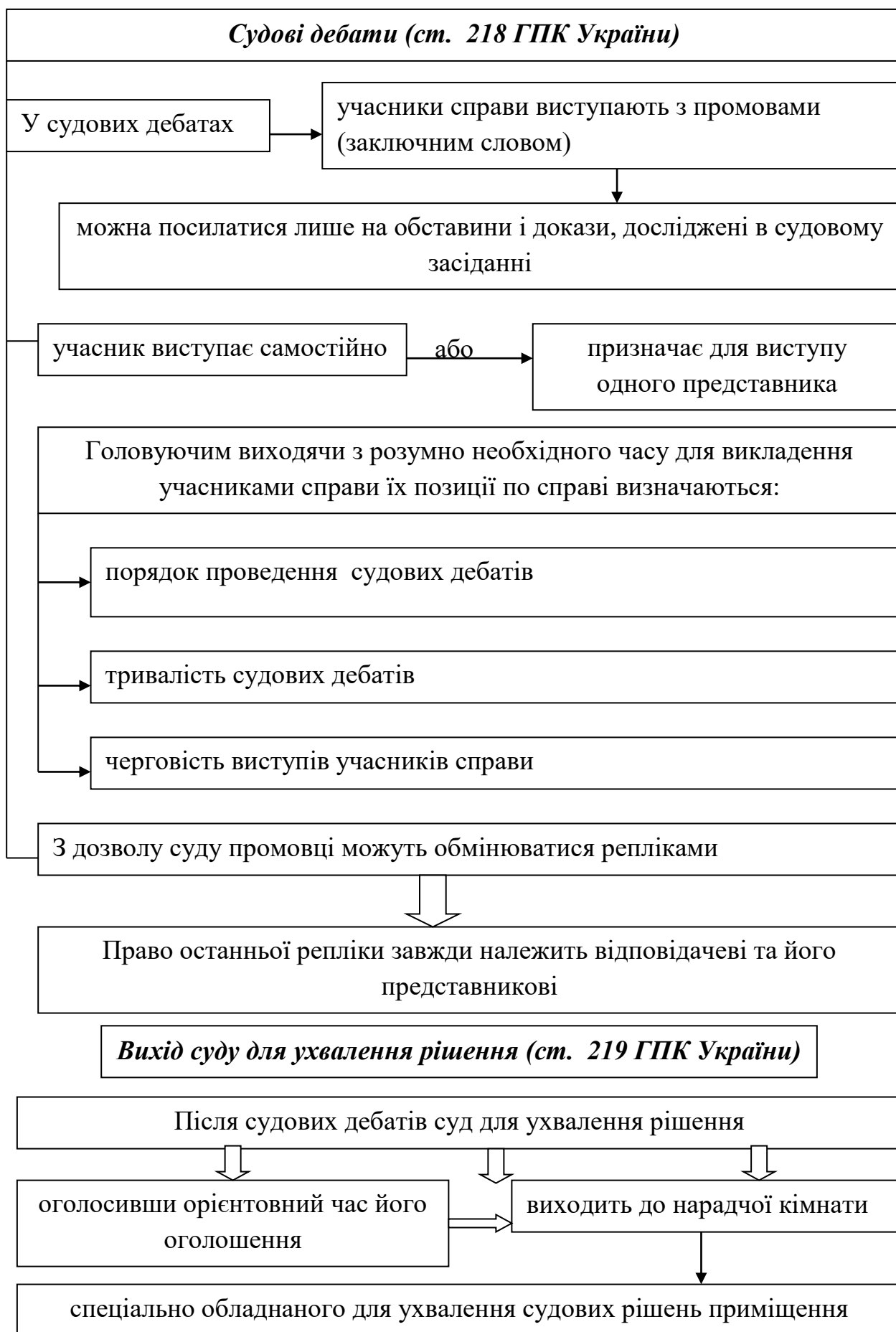
під час її розгляду по суті, суд може почати розгляд справи по суті спочатку

Якщо в судовому засіданні було оголошено перерву, провадження у справі після її закінчення продовжується зі стадії, на якій було оголошено перерву

Про закінчення з'ясування обставин та перевірки їх доказами суд зазначає в протоколі судового засідання

суд переходить до судових дебатів

9.4. Судові дебати та ухвалення рішення. Фіксування судового процесу

Таємниця нарадчої кімнати (ст. 220 ГПК України)

Під час ухвалення судового рішення:

ніхто не має права перебувати в нарадчій кімнаті, крім складу суду, який розглядає справу

суддя не має права розглядати інші судові справи

судді не мають права розголошувати хід обговорення та ухвалення рішення у нарадчій кімнаті

Суд може вирішити питання про судові витрати після ухвалення рішення по суті позовних вимог (ст. 221 ГПК України):

якщо сторона з поважних причин не може до закінчення судових дебатів у справі подати докази, що підтверджують розмір понесених нею судових витрат

за заявою такої сторони, поданою до закінчення судових дебатів у справі

суд призначає судове засідання, яке проводиться не пізніше **п'ятнадцяти днів** з дня ухвалення рішення по суті позовних вимог

ухвалює додаткове рішення

У судовому засіданні секретар судового засідання забезпечує ведення протоколу судового засідання, крім випадків, передбачених ГПК України (ст. 223 ГПК України)

У протоколі судового засідання зазначаються такі відомості:

1)	рік, місяць, число і місце судового засідання;
2)	найменування суду, який розглядає справу, прізвище та ініціали судді, секретаря судового засідання;
3)	справа, що розглядається, імена (найменування) сторін та інших учасників справи;
4)	порядковий номер вчинення процесуальної дії;
5)	назва процесуальної дії;
6)	час вчинення процесуальної дії;
7)	ухвали суду, постановлені в судовому засіданні, не виходячи до нарадчої кімнати;
8)	інші відомості, визначені ГПК України

Протокол судового засідання ведеться секретарем судового засідання та підписується ним невідкладно, але **не пізніше наступного дня після судового засідання**, і приєднується до справи

Зауваження щодо технічного запису судового засідання, протоколу судового засідання та їх розгляд (ст. 224 ГПК України)

Учасники справи мають право ознайомитися з технічним записом судового процесу, протоколом судового засідання

протягом п'яти днів з дня підписання протоколу у справі подати до суду письмові зауваження з приводу

неповноти

або

неправильності

Суд розглядає зауваження не пізніше п'яти днів з дня їх подання

технічного запису або відомостей, вміщених у протоколі судового засідання

за результатами розгляду постановляє ухвалу, якою:

враховує зауваження

мотивовано відхиляє їх

У разі пропуску строку подання зауважень і відсутності підстав для його поновлення суд залишає їх без розгляду

Під час вчинення окремої процесуальної дії поза судовим засіданням складається протокол (ст. 225 ГПК України)

При його складанні можуть застосовуватися технічні засоби

У протоколі вчинення окремої процесуальної дії зазначаються такі відомості:

1)	рік, місяць, число і місце вчинення процесуальної дії;
2)	час початку вчинення процесуальної дії;
3)	найменування господарського суду, що розглядає справу, прізвище та ініціали судді, секретаря судового засідання;
4)	справа, що розглядається, імена (найменування) учасників справи;
5)	відомості про явку учасників судового процесу;
6)	відомості про роз'яснення учасникам справи їх процесуальних прав та обов'язків;
7)	усі розпорядження головуєчого та постановлені ухвали, дані про застосування технічних засобів фіксування судового процесу;
8)	заяви і клопотання учасників справи;
9)	основний зміст пояснень учасників справи, показань свідків, роз'яснень експертами висновків і відповідей на поставлені їм додаткові питання, консультацій та висновків спеціалістів;
10)	докази, їх опис, а в разі якщо докази не додаються до справи, - номер та зміст письмових доказів;
11)	час закінчення вчинення процесуальної дії;
12)	інші відомості, визначені ГПК України

Повинен бути оформлений не пізніше наступного дня після вчинення окремої процесуальної дії

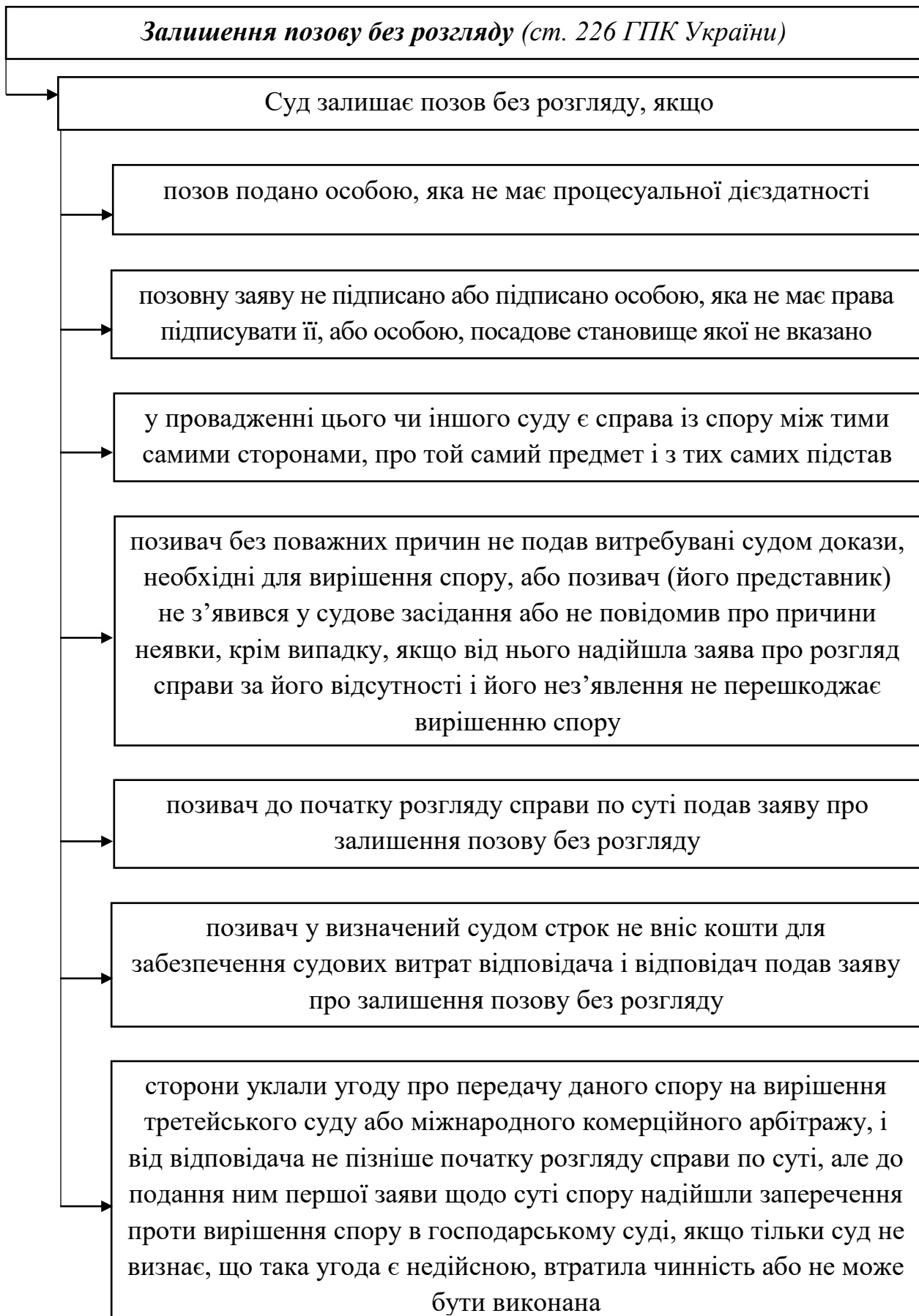
підписується головуєчим та секретарем судового засідання

приєднується до справи

зберігається в установленому порядку разом з її матеріалами

Письмові зауваження з приводу неповноти або неправильності протоколу подаються до суду протягом п'яти днів з дня його підписання та розглядаються судом в порядку, встановленому у статті 224 ГПК України

9.5. Залишення позову без розгляду. Зупинення і закриття провадження у справі

Залишення позову без розгляду

Суд залишає позов без розгляду, якщо

провадження у справі відкрито за заявою, поданою без додержання вимог, викладених у статтях 162, 164, 172, 173 ГПК України, і позивач не усунув цих недоліків у встановлений судом строк

дієздатна особа, в інтересах якої у встановлених законом випадках відкрито провадження у справі за заявою іншої особи, не підтримує заявлених вимог і від неї надійшла відповідна заява

після відкриття провадження судом встановлено, що позивачем подано до цього ж суду інший позов (позови) до цього ж відповідача (відповідачів) з тим самим предметом та з однакових підстав і щодо такого позову (позовів) на час вирішення питання про відкриття провадження у справі, що розглядається, не постановлена ухвала про відкриття або відмову у відкритті провадження у справі, повернення позовної заяви або залишення позову без розгляду

між сторонами укладено угоду про передачу спору на вирішення суду іншої держави, якщо право укласти таку угоду передбачене законом або міжнародним договором України, за винятком випадків, якщо суд визнає, що така угода суперечить закону або міжнародному договору України, є недійсною, втратила чинність або не може бути виконана

Про залишення позову без розгляду постановляється ухвала, в якій вирішуються питання про розподіл між сторонами судових витрат, про повернення судового збору з бюджету

Ухвалу про залишення позову без розгляду може бути оскаржено

Особа, позов якої залишено без розгляду, після усунення обставин, що були підставою для залишення позову без розгляду, має право звернутися до суду повторно

Обов'язок суду зупинити провадження у справі (ст. 227 ГПК України)

Суд зобов'язаний зупинити провадження у справі у випадках

смерті або оголошення померлою фізичної особи, яка була стороною у справі або третьою особою з самостійними вимогами щодо предмета спору, якщо спірні правовідносини допускають правонаступництво

необхідності призначення або заміни законного представника учасника справи

перебування сторони або третьої особи, яка заявляє самостійні вимоги щодо предмета спору, у складі Збройних Сил України або інших утворених відповідно до закону військових формувань, що переведені на воєнний стан або залучені до проведення антитерористичної операції

об'єктивної неможливості розгляду цієї справи до вирішення іншої справи, що розглядається в порядку конституційного провадження, адміністративного, цивільного, господарського чи кримінального судочинства, - до набрання законної сили судовим рішенням в іншій справі; суд не може посилатися на об'єктивну неможливість розгляду справи у випадку, коли зібрані докази дозволяють встановити та оцінити обставини (факти), які є предметом судового розгляду

З вище зазначених питань суд постановляє ухвалу

Право суду зупинити провадження у справі (ст. 228 ГПК України)

Суд може за заявою учасника справи, а також з власної ініціативи зупинити провадження у справі у випадках:

перебування учасника справи на альтернативній (невійськовій) службі не за місцем проживання або на строковій військовій службі

призначення судом експертизи

направлення судового доручення щодо збирання доказів у порядку, встановленому статтею 84 ГПК України

звернення із судовим дорученням про надання правової допомоги або вручення виклику до суду чи інших документів до іноземного суду або іншого компетентного органу іноземної держави

надходження заяви про відвід судді

прийняття ухвали про тимчасове вилучення доказів державним виконавцем для дослідження судом

перегляду судового рішення у подібних правовідносинах (в іншій справі) у касаційному порядку палатою, об'єднаною палатою, Великою Палатою Верховного Суду

Суд не зупиняє провадження у випадку, встановленому пунктом 1 частини першої статті 228 ГПК України, якщо відсутня сторона веде справу через свого представника

З вище зазначених питань суд постановляє ухвалу

**Строки, на які зупиняється провадження у справі
(ст. 229 ГПК України)**

Провадження у справі зупиняється у випадках, встановлених:

пунктами 1, 2 частини першої статті 227 ГПК України - до залучення до участі у справі правонаступника чи законного представника

пунктом 3 частини першої статті 227 ГПК України - до припинення перебування сторони або третьої особи, яка заявляє самостійні вимоги щодо предмета спору, у складі Збройних Сил України або інших утворених відповідно до закону військових формувань, що переведені на воєнний стан або залучені до проведення антитерористичної операції

пунктом 4 частини першої статті 227 ГПК України - до припинення врегулювання спору за участю судді

пунктом 5 частини першої статті 227 ГПК України – до набрання законної сили судовим рішенням, від якого залежить вирішення справи

пунктом 1 частини першої статті 228 ГПК України - до припинення перебування на альтернативній (невійськовій) службі не за місцем проживання або на строковій військовій службі

пунктом 2 частини першої статті 228 ГПК України - на час проведення експертизи

пунктом 3 частини першої статті 228 ГПК України - до надходження відповіді від суду на доручення щодо збирання доказів

Строки, на які зупиняється провадження у справі

Провадження у справі зупиняється у випадках, встановлених:

пунктом 4 частини першої статті 228 цього Кодексу - до надходження відповіді від іноземного суду або іншого компетентного органу іноземної держави на судове доручення про надання правової допомоги, вручення виклику до суду чи інших документів

пунктом 5 частини першої статті 228 ГПК України - до вирішення питання про відвід

пунктом 6 частини першої статті 228 ГПК України - до закінчення виконавчого провадження з вилучення доказів для дослідження судом

пунктом 7 частини першої статті 228 ГПК України - до закінчення перегляду в касаційному порядку

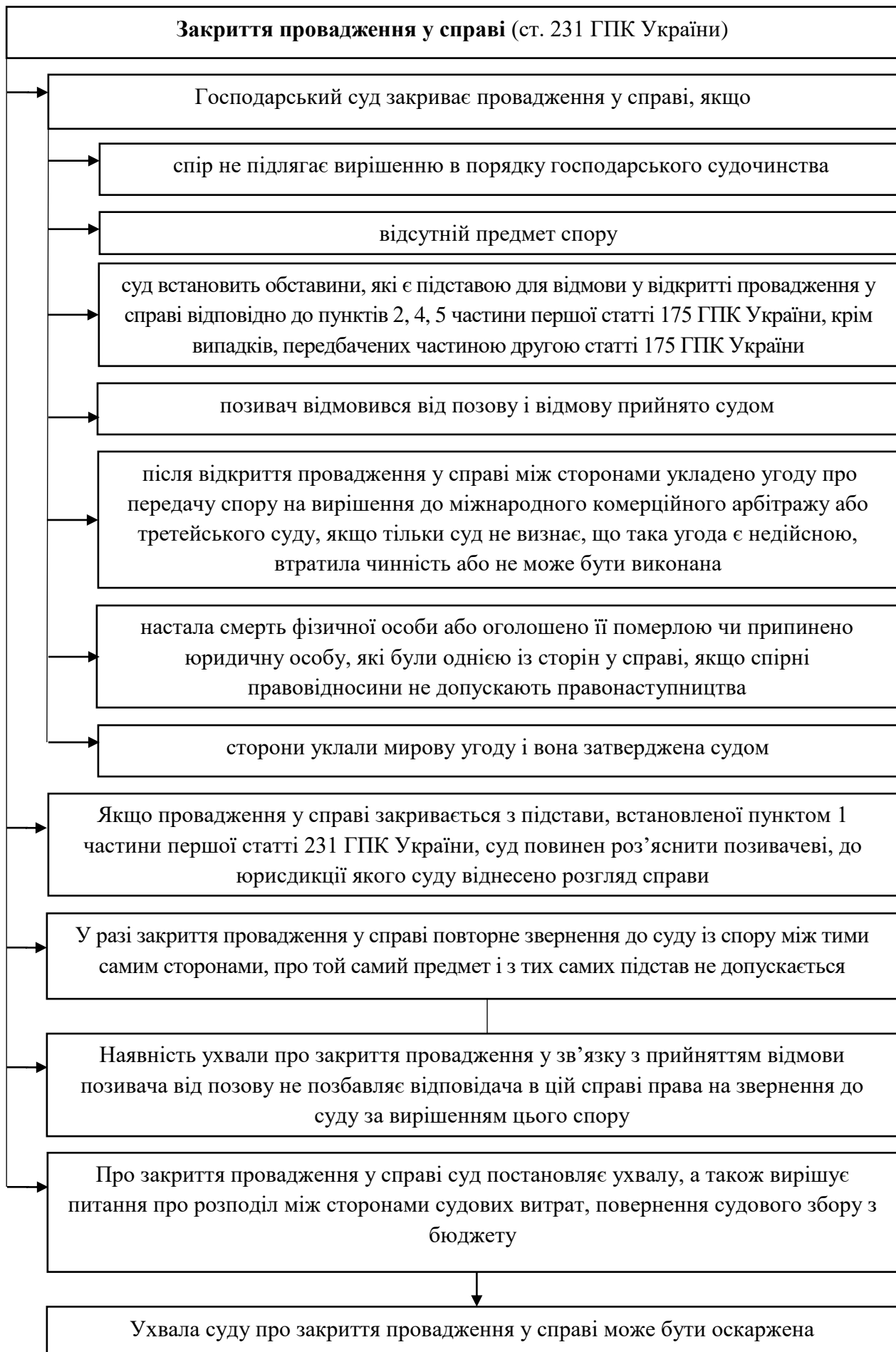
Поновлення провадження у справі (ст. 230 ГПК України)

Провадження у справі поновлюється за клопотанням учасників справи або за ініціативою суду не пізніше десяти днів з дня отримання судом повідомлення про усунення обставин, що викликали його зупинення

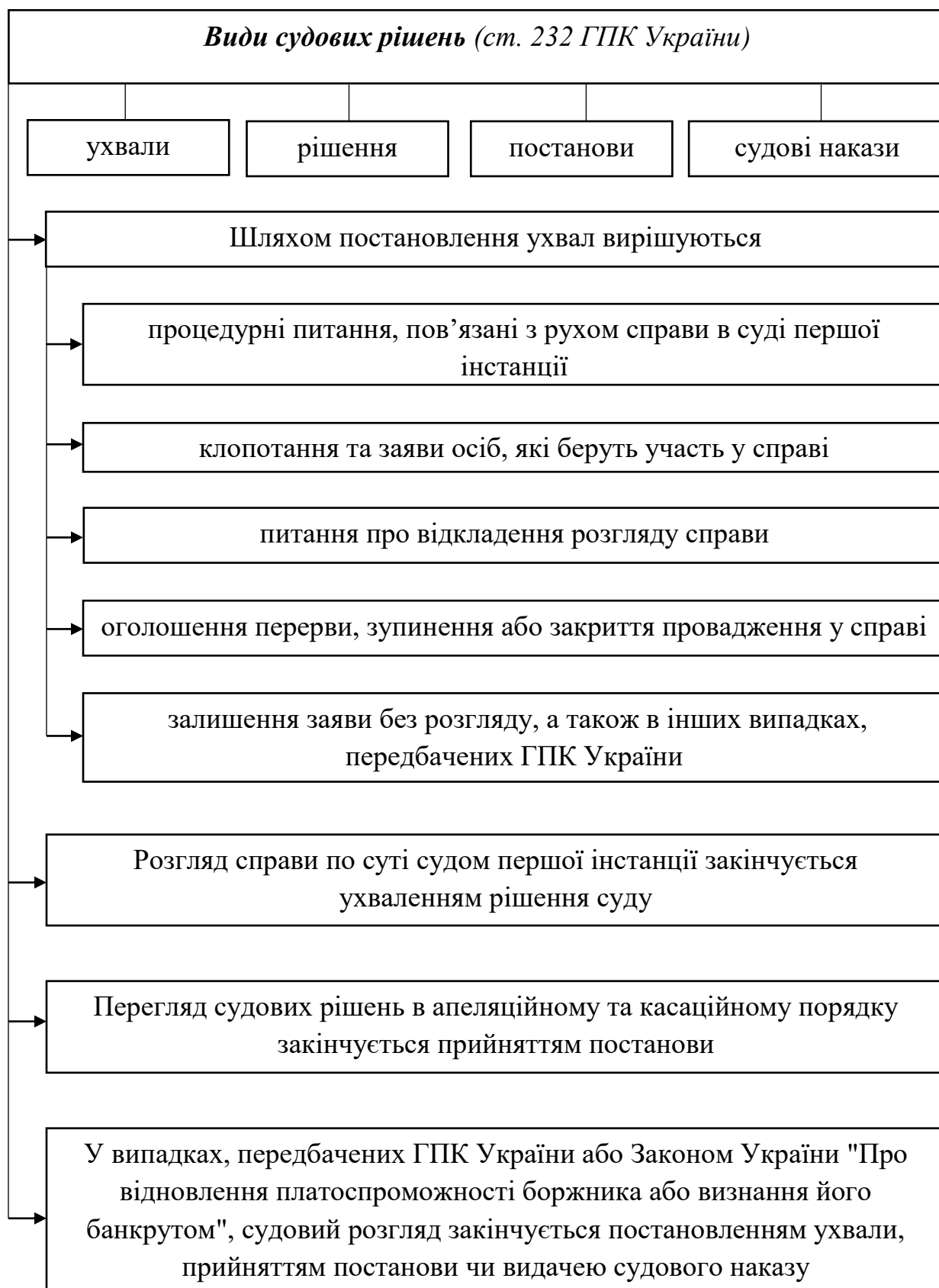
Про поновлення провадження у справі суд постановляє ухвалу

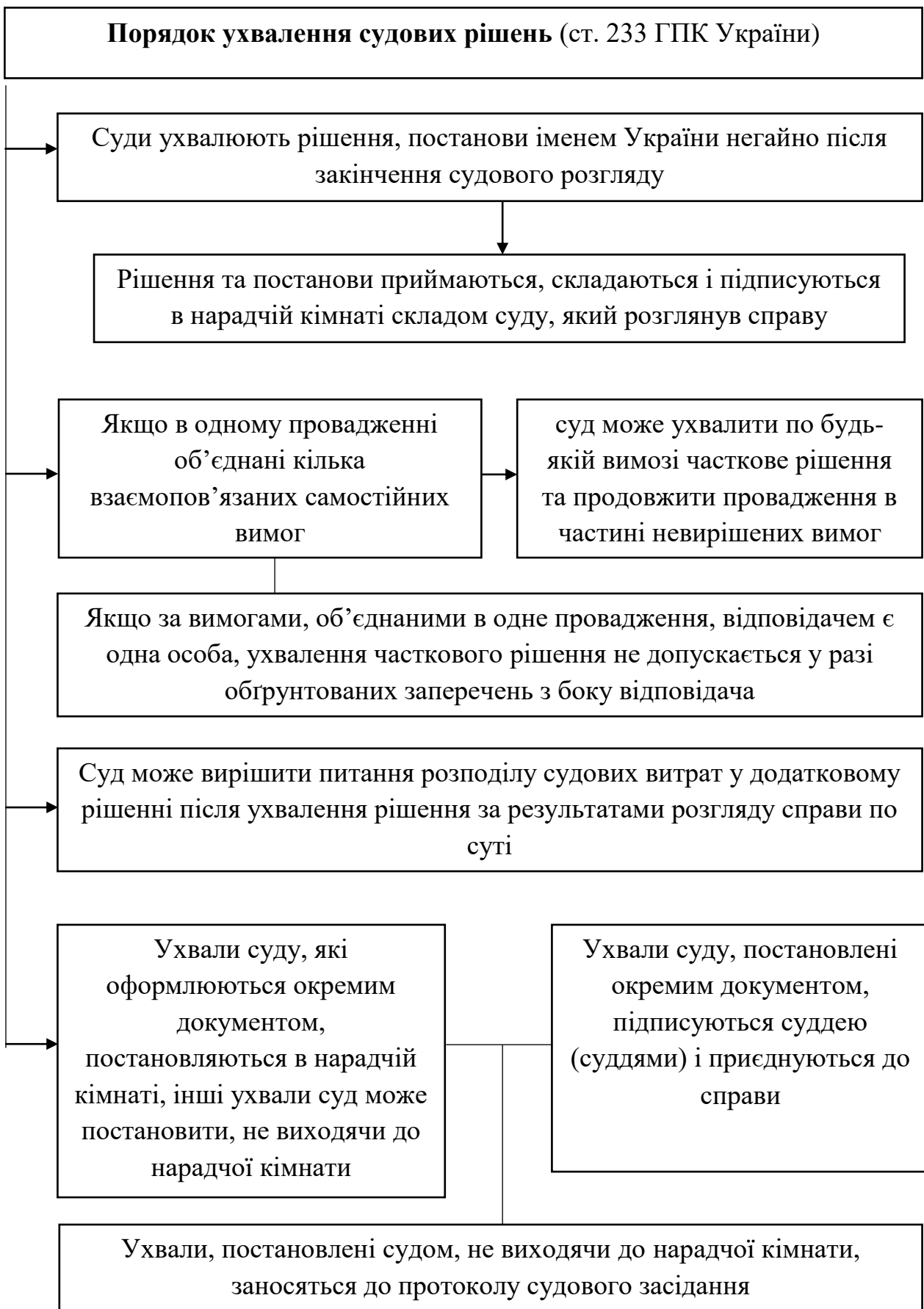
З дня поновлення провадження у справі перебіг процесуальних строків продовжується

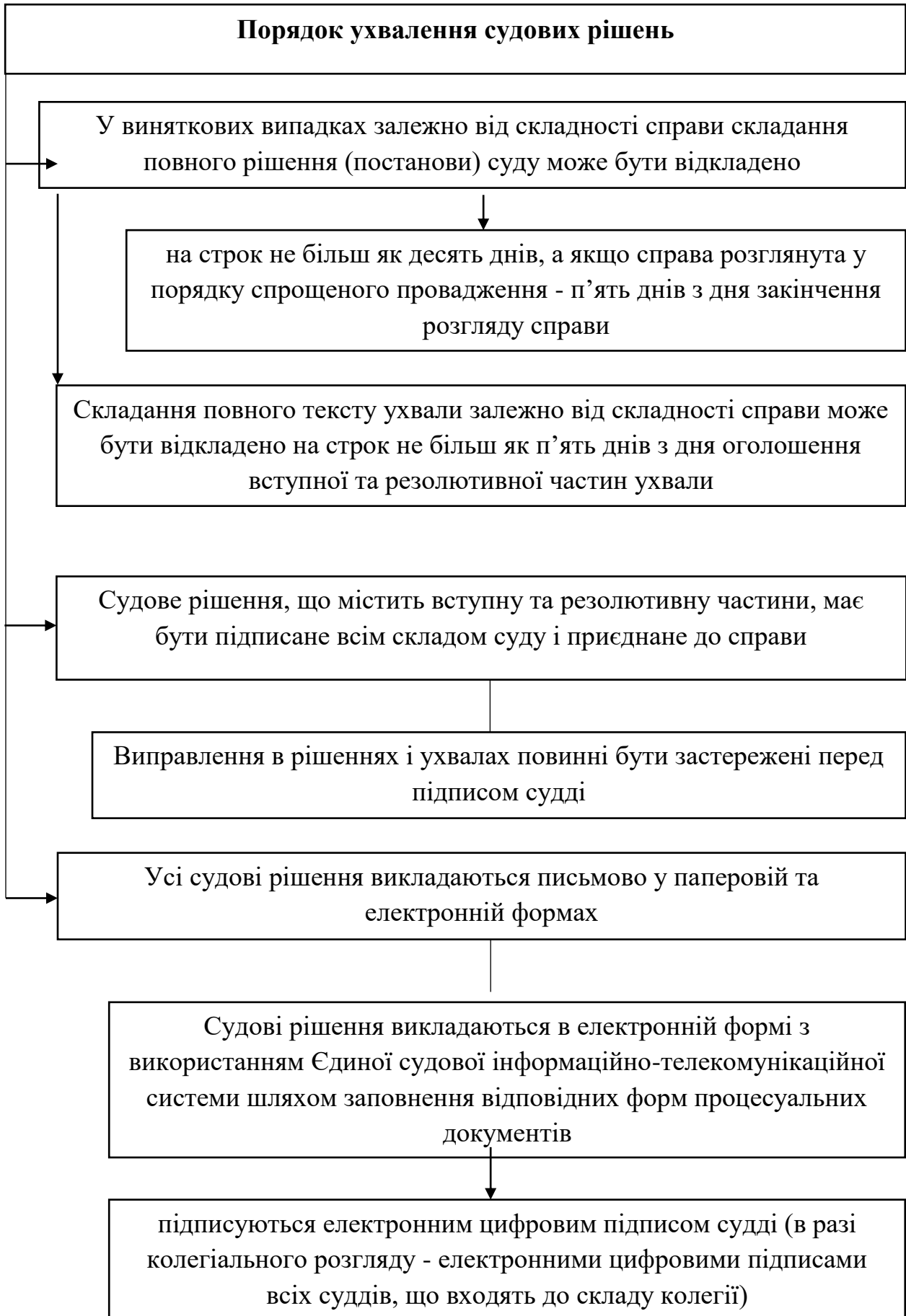
Провадження у справі продовжується із стадії, на якій його було зупинено

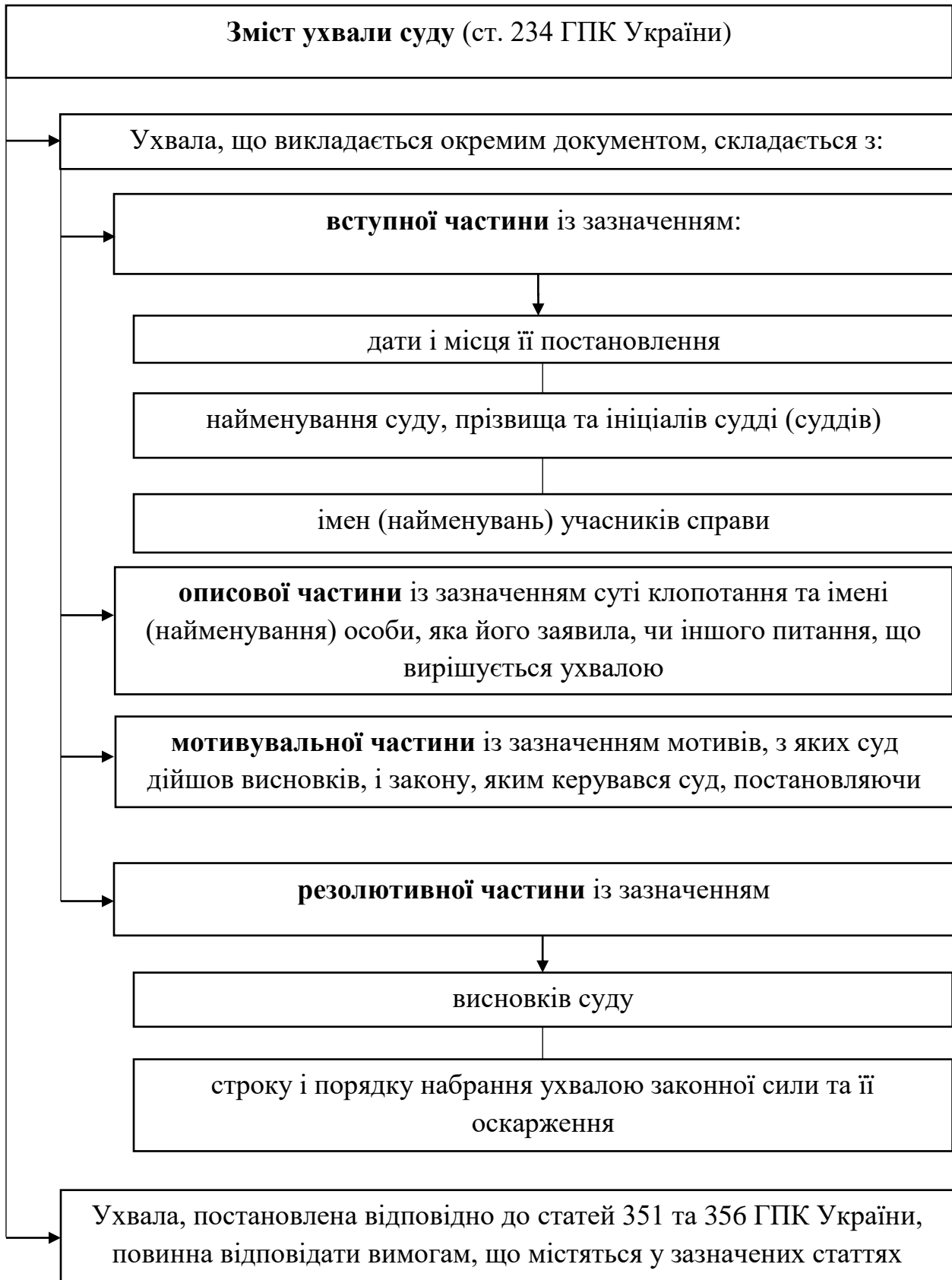

9.6. Судові рішення

При ухваленні рішення суд вирішує такі питання (ст. 237 ГПК України):

чи мали місце обставини (факти), якими обґрунтовувалися вимоги та заперечення, та якими доказами вони підтверджуються

чи є інші фактичні дані, які мають значення для вирішення справи, та докази на їх підтвердження

яку правову норму належить застосувати до цих правовідносин

чи слід позов задовольнити або в позові відмовити

як розподілити між сторонами судові витрати

чи є підстави для скасування заходів забезпечення позову

суд не може виходити у рішенні за межі позовних вимог

суд за заявою позивача, поданою до закінчення підготовчого провадження, може

визнати недійсним повністю чи у певній частині пов'язаний з предметом спору правочин, який суперечить закону

якщо позивач доведе, що він не міг включити відповідну вимогу до позовної заяви із незалежних від нього причин

Рішення суду складається із таких частин (ст. 238 ГПК України):

вступної

описової

мотивувальної

резолютивної

Запитання для самоконтролю

1. В чому полягають особливості судового засідання в режимі відеоконференції?
2. Які правові наслідки неявки в судове засідання учасника справи?
3. У яких випадках суд постановляє ухвалу про закриття провадження у справі?
4. Які види судових рішень виокремлюють у господарському судочинстві?
5. Коли ухвала набирає законної сили?
6. У яких випадках суд, що ухвалив рішення, може ухвалити додаткове рішення?
7. Коли суд постановляє окрему ухвалу в господарському судочинстві? Якими правовими наслідками це супроводжується?

Рекомендована література:

Базова [1; 3; 4; 5; 27; 28; 35; 39; 46].

Допоміжна [1; 2; 5; 6; 11; 45; 46; 49; 62].

ТЕМА 10. РОЗГЛЯД СПРАВ У ПОРЯДКУ СПРОЩЕНОГО ТА НАКАЗНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

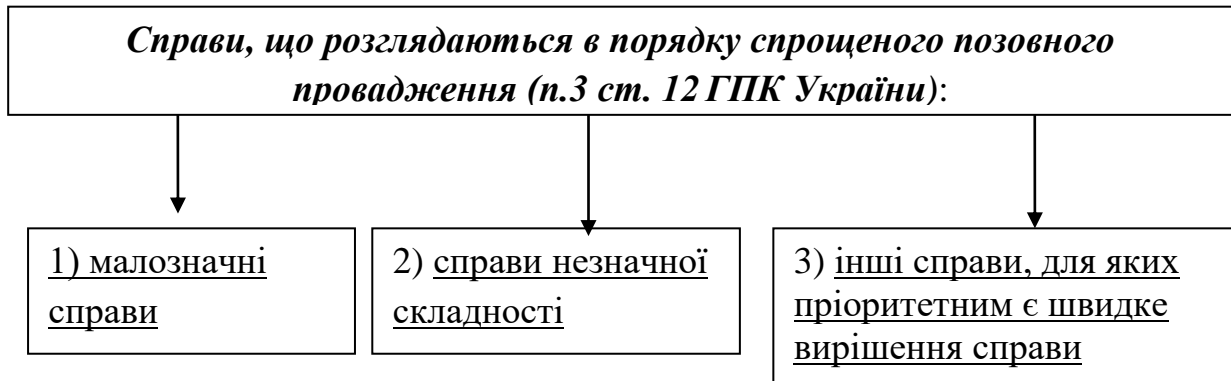
10.1. Розгляд справ у порядку спрощеного провадження

Спрощене провадження – окремий вид позовного провадження, що має похідний характер від загального позовного провадження, призначений для розгляду малозначних справ, справ незначної складності та інших справ, для яких пріоритетним є *швидке вирішення справи*

! Спростити господарське судочинство означає зробити його будову простішою, звільнити процесуальну форму від зайвих та ускладнених елементів, полегшити розгляд справи, зробити його більш доступним

Ознаки спрощеного провадження:

- *спрощене позовне провадження має похідний характер від загального позовного провадження (ч.1 ст.252 ГПК України);*
- *для спрощеного позовного провадження характерна заміна більш складної процесуальної форми загального позовного провадження на простішою;*
- *доступність: менші ставки судового збору; надання можливості особі діяти без представника, відсутність вимоги про обов'язкове професійне представництво;*
- *прискорений характер щодо здійснення судових процедур на відміну від загального позовного провадження;*
- *підготовче засідання у спрощеному позовному провадженні не проводиться, перше засідання призначається не пізніше 30 днів;*
- *суд розглядає справу в порядку спрощеного позовного провадження без повідомлення учасників справи за наявними у справі матеріалами, за відсутності клопотання будь-якої із сторін про інше;*
- *судові дебати у такому провадженні не проводяться, і не викликаються свідки;*
- *рішення по малозначним справам не підлягають касаційному перегляду за винятком випадків передбачених ч.2, п.3, ст.287 ГПК України.*

малозначні справи: (ч.5 ст.12 ГПК України)

- з ціною позову у сумі **100 розмірів** прожиткового мінімуму для працездатних осіб **і менше**
- **справи незначної складності** визнані судом малозначними, крім спорів з ціною позову **не більше 500** прожиткових мінімумів для працездатних осіб

**У порядку спрощеного позовного провадження не можуть
бути розглянуті справи:**

про банкрутство

за заявами про затвердження планів санації боржника до
відкриття провадження у справі про банкрутство

у спорах, які виникають з корпоративних відносин, та спорах з
правочинів щодо корпоративних прав (акцій)

у спорах між юридичною особою та її посадовою особою (у тому
числі посадовою особою, повноваження якої припинені) про
відшкодування збитків, заподіяних такою посадовою особою
юридичній особі її діями (бездіяльністю)

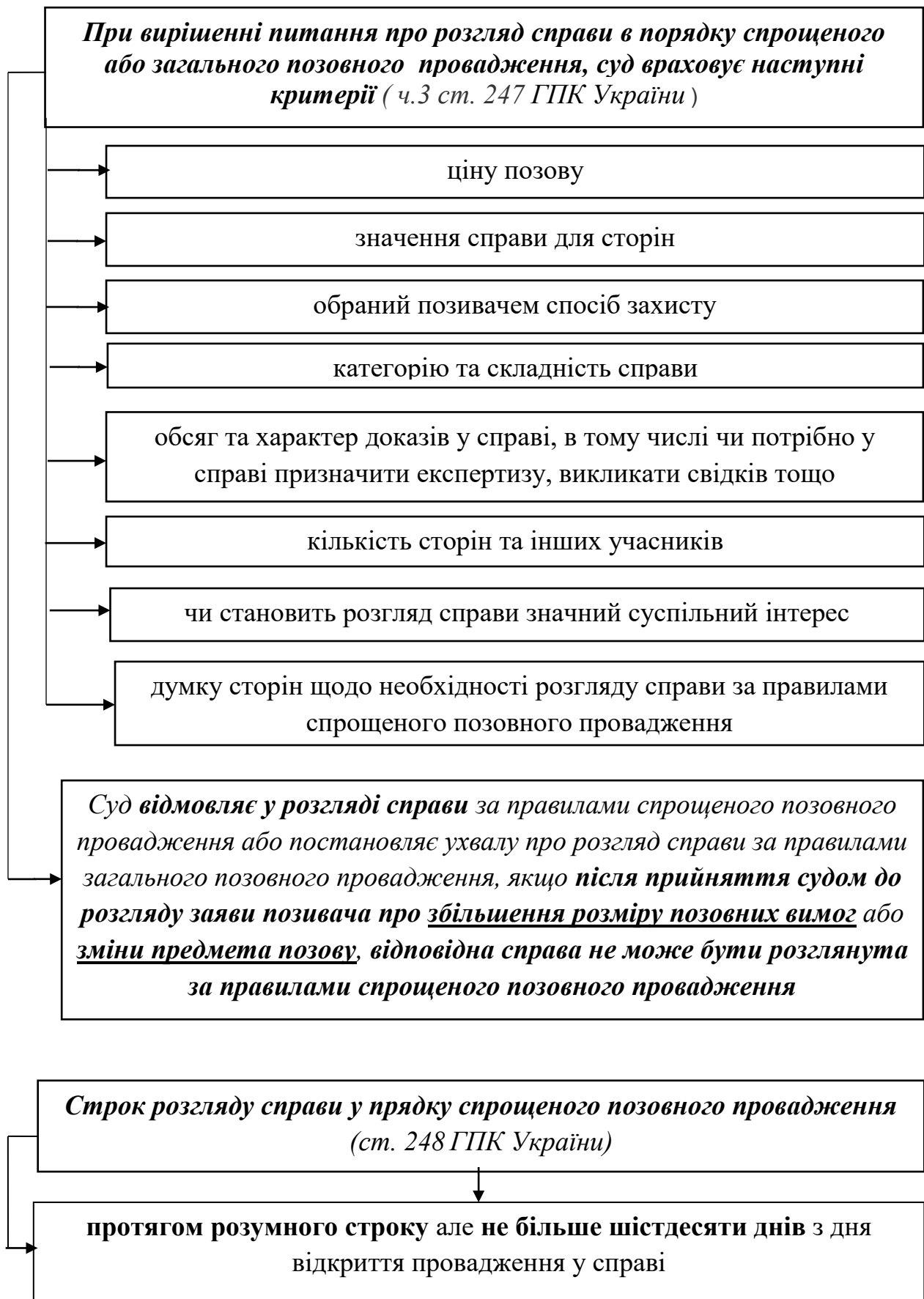
у спорах щодо захисту прав інтелектуальної власності, крім справ
про стягнення грошової суми, розмір якої не перевищує ста
розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб

у спорах щодо приватизації державного чи комунального майна

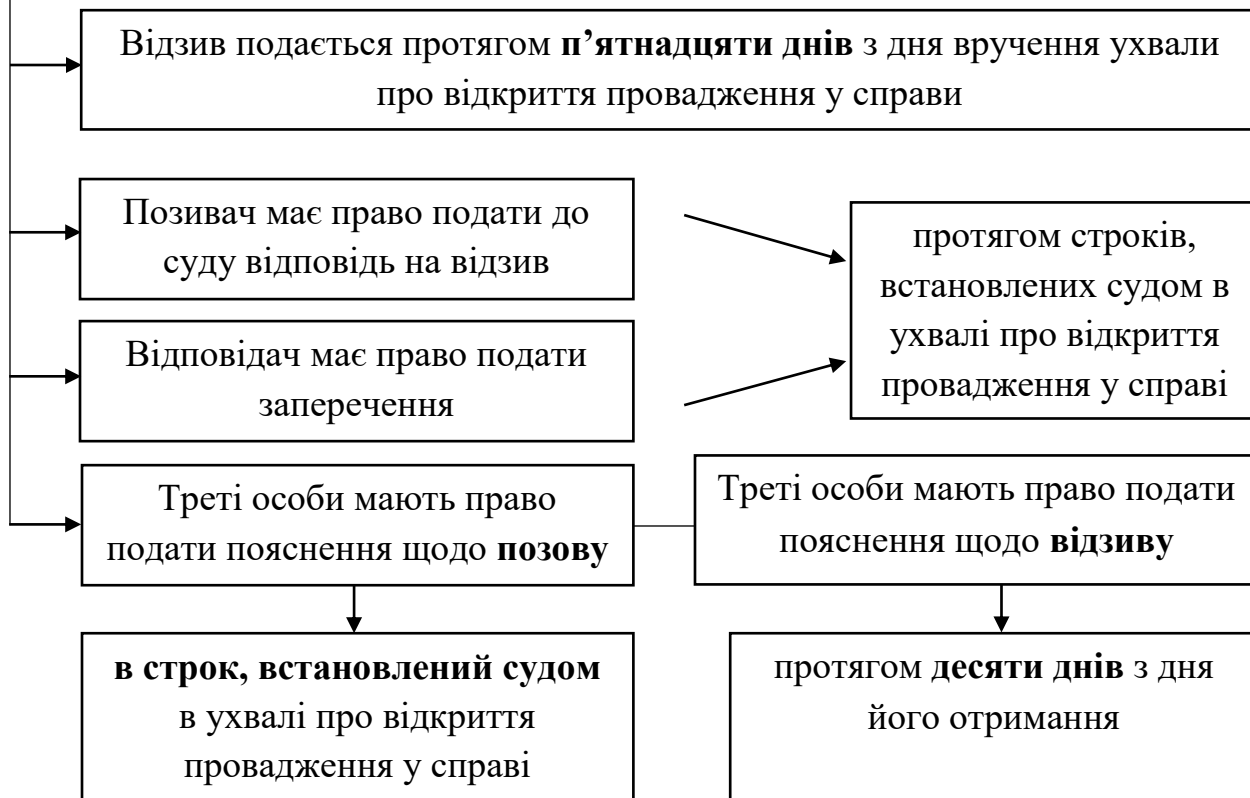
в яких ціна позову перевищує **п'ятсот розмірів** прожиткового
мінімуму для працездатних осіб

у спорах, що виникають з відносин, пов'язаних із захистом
економічної конкуренції, обмеженням монополізму в
господарській діяльності, захистом від недобросовісної

інші вимоги, об'єднані з вимогами у спорах, вказаних у пунктах 3-
8 частини 4 статті 247 ГПК України

Особливості подання заяв по суті справи у спрощеному позовному провадженні (ст. 251 ГПК України)

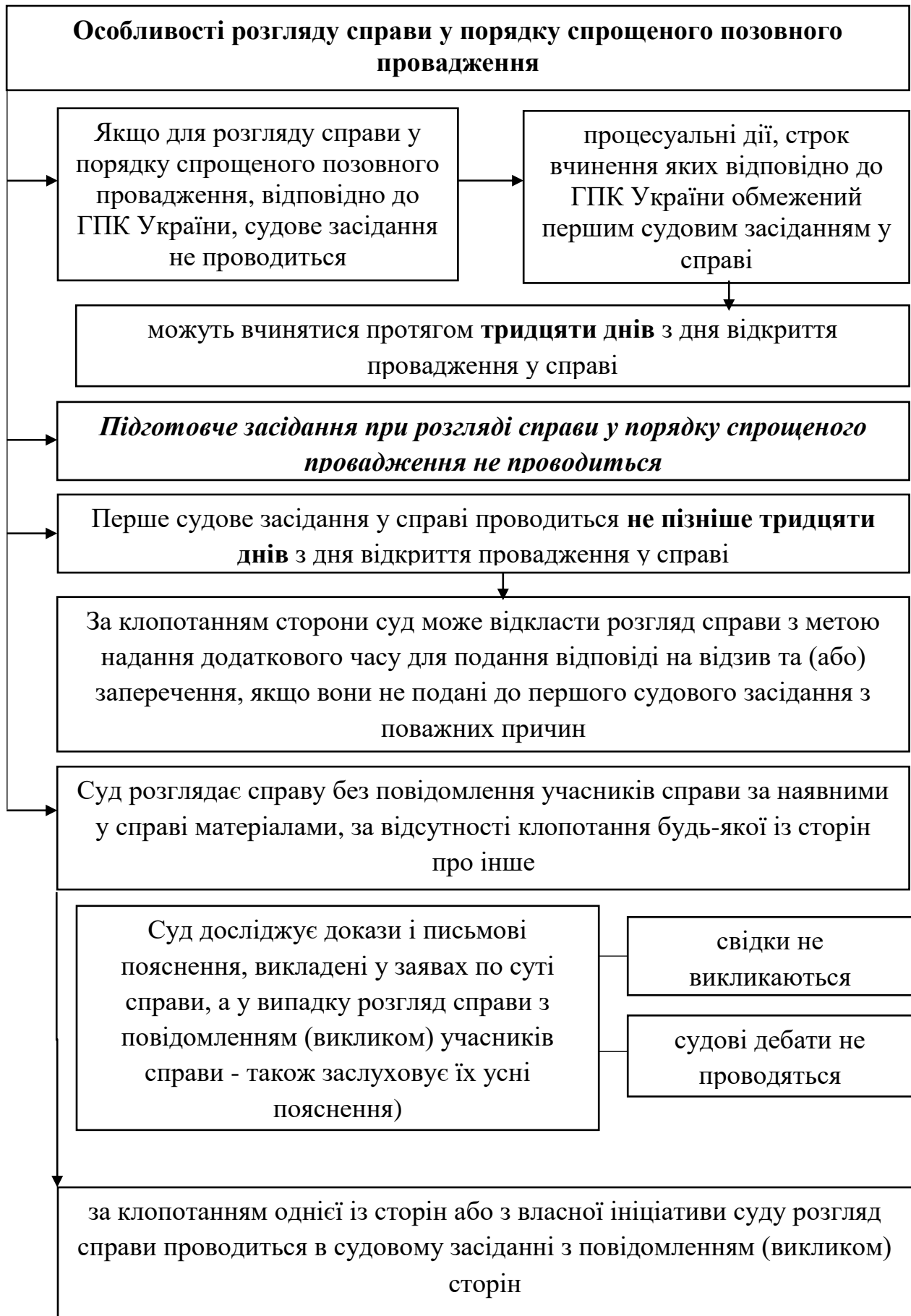

Особливості розгляду справи у порядку спрощеного позовного провадження (ст. 252 ГПК України)

Розгляд справи у порядку спрощеного позовного провадження здійснюється судом з особливостями, визначеними ст. 247-252 ГПК України

Розгляд справи по суті в порядку спрощеного провадження **починається з відкриття першого судового засідання**

або через **тридцять днів** з дня відкриття провадження у справі, якщо судові засідання не проводиться

10.2. Розгляд справ у порядку наказного провадження

Наказне провадження – форма господарського судочинства, призначена для розгляду справ за заявами про стягнення грошових сум незначного розміру, щодо яких відсутній спір або про його наявність заявнику невідомо, спрямована на швидкий та ефективний захист безспірних прав та інтересів осіб за допомогою видачі судового наказу, який одночасно є особливою формою судового рішення, що видається судом за результатами розгляду вимог та є виконавчим документом

Судовий наказ – особлива форма судового рішення, яка є одночасно виконавчим документом, що видається господарським судом за результатами розгляду заявлених вимог про стягнення з боржника грошової заборгованості за договором

Мета – спрощення, скорочення та здешевлення судової процедури у тих випадках, коли це можливо і виправдано

ПРЕДМЕТОМ ПОЗОВУ Є

СТЯГНЕННЯ ГРОШОВОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ЗА ДОГОВОРОМ:

укладеним у письмовій формі

або

укладеним в електронній формі

Сума вимог, визначених у договорі не повинна перевищувати **СТА РОЗМІРІВ** прожиткового мінімуму для працездатних осіб

Заявником та боржником в наказному провадженні можуть бути:

юридичні особи

фізичні особи - підприємці

Особа має право звернутися з такими вимогами до суду на свій вибір:

в наказному провадженні

спрощеному позовному провадженні

Підсудність (ст. 149 ГПК)

Заява про видачу судового наказу подається до **суду першої інстанції** за загальними правилами підсудності, встановленими ГПК України для подання позовної заяви

Форма і зміст заяви про видачу судового наказу (150 ГПК України)

Заява про видачу судового наказу подається до суду у письмовій формі та підписується заявником

У заяві має бути зазначено:

1) найменування суду, до якого подається заява

2) повне найменування (для юридичних осіб) або ім'я (прізвище, ім'я та по батькові) (для фізичних осіб) заявника і боржника, їх місцезнаходження (для юридичних осіб) або місце проживання, ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій України заявника та боржника, реєстраційний номер облікової картки платника податків заявника та боржника (для фізичних осіб) за його наявності або номер і серію паспорта заявника та боржника (для фізичних осіб - громадян України), вказівку на статус фізичної особи - підприємця (для фізичних осіб - підприємців), а також офіційні електронні адреси та інші дані, якщо вони відомі заявнику, які ідентифікують боржника

3) ім'я (прізвище, ім'я та по батькові) представника заявника, якщо заява подається представником, його місце проживання

4) вимоги заявника і обставини, на яких вони ґрунтуються

5) перелік доказів, якими заявник обґрунтовує обставини, на яких ґрунтуються його вимоги

До заяви про видачу судового наказу додаються:

1) документ, що підтверджує сплату судового збору

2) документ, що підтверджує повноваження представника, - якщо заява підписана представником заявника

3) копія договору, укладеного в письмовій (в тому числі електронній) формі, за яким пред'явлено вимоги про стягнення грошової заборгованості

4) інші документи або їх копії, що підтверджують обставини, якими заявник обґрунтовує свої вимоги

Якщо заяву подано в електронній формі до боржника, який має зареєстровану офіційну електронну адресу, заявник в подальшому повинен подавати будь-які процесуальні та інші документи, пов'язані з розглядом його заяви, виключно в електронній формі

Заявник має право відкликати заяву про видачу судового наказу до її розгляду судом

Судовий збір за подання заяви про видачу судового наказу (ст. 151 ГПК України)

За подання заяви про видачу судового наказу справляється судовий збір у розмірі, встановленому законом (0,1 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб)

У разі **відмови у видачі** судового наказу або в разі **скасування** судового наказу **внесена сума судового збору стягувачу не повертається.**

У разі пред'явлення стягувачем позову до боржника у порядку позовного провадження сума судового збору, сплаченого за подання заяви про видачу судового наказу, зараховується до суми судового збору, встановленої за подання позовної заяви

Підстави для відмови у видачі судового наказу (ст. 152 ГПК України)

Суддя відмовляє у видачі судового наказу, якщо:

1) заяву подано з порушеннями вимог ст. 150 «Форма і зміст заяви про видачу судового наказу» ГПК України

2) заяву подано особою, яка не має процесуальної дієздатності, не підписано або підписано особою, яка не має права її підписувати, або особою, посадове становище якої не вказано

3) заявлено вимогу, яка не відповідає вимогам ст. 148 «Вимоги, за якими може бути видано судовий наказ» ГПК України

4) наявні обставини, зазначені у частині першій ст. 175 «Відмова у відкритті провадження у справі» ГПК України

5) з моменту виникнення права вимоги пройшов строк, який перевищує позовну давність, встановлену законом для такої вимоги, або пройшов строк, встановлений законом для пред'явлення позову в суд за такою вимогою

6) судом раніше виданий судовий наказ за тими самими вимогами, за якими заявник просить видати судовий наказ

7) судом раніше відмовлено у видачі судового наказу з підстав, передбачених пунктами 3-6

8) із поданої заяви не вбачається виникнення або порушення права грошової вимоги, за якою заявником подано заяву про видачу судового наказу

9) заяву подано з порушенням правил підсудності

Про відмову у видачі судового наказу суддя постановляє ухвалу не пізніше десяти днів з дня надходження до суду заяви про видачу судового наказу

У разі якщо в заяві про видачу судового наказу містяться вимоги, частина з яких не підлягає розгляду в порядку наказного провадження, суд постановляє ухвалу про відмову у видачі судового наказу лише в частині цих вимог

У разі якщо заявлені вимоги між собою взаємопов'язані і окремий їх розгляд неможливий, суд відмовляє у видачі судового наказу

З метою визначення підсудності суддя **не пізніше наступного дня** з дня отримання заяви про видачу судового наказу **перевіряє зазначене у заяві місцезнаходження боржника** за відомостями, внесеними до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань

крім випадків подання заяви про видачу судового наказу в електронній формі до боржника, який має офіційну електронну адресу

Якщо за результатами розгляду отриманих судом відомостей про місцезнаходження боржника буде встановлено, що заява про видачу судового наказу **не підсудна цьому суду**

суд **не пізніше десяти днів** з дня надходження заяви постановляє ухвалу про передачу заяви про видачу судового наказу разом з доданими до неї документами **за підсудністю**

Наслідки відмови у видачі судового наказу (ст. 153 ГПК України)

Відмова у видачі судового наказу з підстав, передбачених пунктами 1, 2, 8, 9 частини першої статті 152 ГПК України, не є перешкодою для повторного звернення з такою самою заявою в порядку, встановленому розділом II ГПК, після усунення її недоліків

Відмова у видачі судового наказу з підстав, передбачених пунктами 3-6 частини першої статті 152 ГПК України, унеможливорює повторне звернення з такою самою заявою. Заявник у цьому випадку має право звернутися з тими самими вимогами у позовному порядку

Порядок розгляду заяв про видачу судового наказу (ст. 154 ГПК України)

Суд розглядає заяву про видачу судового наказу:

протягом **п'яти днів** з дня її надходження

без судового засідання

без повідомлення заявника і боржника

За результатами розгляду заяви про видачу судового наказу суд:

видає судовий наказ

або

постановляє ухвалу про відмову у видачі судового

***Судовий наказ оскарженню в апеляційному порядку не підлягає,
проте
може бути скасований в порядку, передбаченому ГПК України***

Зміст судового наказу (ст. 155 ГПК)

У судовому наказі зазначаються:

1) дата видачі наказу

2) найменування суду, прізвище та ініціали судді, який видав судовий наказ

3) повне найменування (для юридичних осіб) або ім'я (прізвище, ім'я та по батькові) (для фізичних осіб) стягувача і боржника, їх місцезнаходження (для юридичних осіб) або місце проживання чи перебування (для фізичних осіб), ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій України стягувача та боржника, реєстраційний номер облікової картки платника податків стягувача та боржника (для фізичних осіб) за його наявності або номер і серія паспорта стягувача та боржника для фізичних осіб - громадян України, а також інші дані, якщо вони відомі суду, які ідентифікують стягувача та боржника

4) посилання на закон, на підставі якого підлягають задоволенню заявлені вимоги

5) сума грошових коштів, які підлягають стягненню

6) сума судових витрат, що сплачена заявником і підлягає стягненню на його користь з боржника

7) повідомлення про те, що під час розгляду вимог в порядку наказного провадження та видачі судового наказу суд не розглядає обґрунтованість заявлених стягувачем вимог по суті

8) відомості про порядок та строки подання заяви про скасування судового наказу

9) дата набрання судовим наказом законної сили

10) строк пред'явлення судового наказу до виконання

11) дата видачі судового наказу стягувачу

Зазначені у пунктах 9-11 відомості вносяться до судового наказу у день його видачі стягувачу для пред'явлення до виконання

Судовий наказ складається і підписується суддею у двох

один з яких залишається у суді

другий в один із способів передається стягувачу, а саме:

видається під розписку,

або надсилається стягувачу на його офіційну електронну адресу,

або надсилається рекомендованим листом із повідомленням про вручення,

або надсилається цінним листом з описом вкладеного після набрання ним законної сили у разі відсутності електронної офіційної адреси

Надіслання боржникові копії судового наказу

Після видачі судового наказу суд **не пізніше наступного дня** надсилає його копію (текст), що містить інформацію про веб-адресу такого рішення у Єдиному державному реєстрі судових рішень, боржникові на його офіційну електронну адресу, або рекомендованим листом із повідомленням про вручення чи цінним листом з описом вкладеного, якщо офіційної електронної адреси боржник не має

Одночасно з копією судового наказу боржникові надсилається копія заяви стягувача про видачу судового наказу разом з доданими до неї документами

Копія (текст) судового наказу, що містить інформацію про веб-адресу такого рішення у Єдиному державному реєстрі судових рішень, разом з додатками надсилаються боржнику за адресою місцезнаходження (місця проживання), зазначеною в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань

Форма і зміст заяви про скасування судового наказу та строки її подання
(ст.157 ГПКУ країни)

Боржник має право протягом **п'ятнадцяти днів** з дня вручення копії судового наказу та доданих до неї документів **подати заяву про його скасування** до суду, який його видав

Заява про скасування судового наказу може також бути подана органами та особами, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб

Заява про скасування судового наказу має містити:

- 1) найменування суду, до якого подається заява
- 2) повне найменування (для юридичних осіб) або ім'я (прізвище, ім'я та по батькові) (для фізичних осіб) заявника і боржника, їх місцезнаходження (для юридичних осіб) або місце проживання, ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій України заявника та боржника, реєстраційний номер облікової картки платника податків заявника та боржника (для фізичних осіб) за його наявності або номер і серію паспорта заявника та боржника для фізичних осіб - громадян України
- 3) ім'я (прізвище, ім'я та по батькові) представника боржника, якщо заява подається представником, його місце проживання або місцезнаходження
- 4) наказ, що оспорується
- 5) зазначення про повну або часткову необґрунтованість вимог стягувача

У разі подання неналежно оформленої заяви про скасування судового наказу суддя постановляє ухвалу про її повернення

не пізніше **двох днів** з дня її надходження до суду

Розгляд заяви про скасування судового наказу

Заява про скасування судового наказу **не пізніше наступного дня** передається судді, визначеному у порядку, встановленому ст. 32 ГПК України

Заява боржника про скасування судового наказу, подана після закінчення строку (15 днів з дня вручення), повертається, якщо суд за заявою особи, яка її подала, не знайде підстав для поновлення строку для подання цієї заяви

У разі відсутності підстав для повернення заяви про скасування судового наказу суддя не пізніше двох днів після її подання постановляє ухвалу про скасування судового наказу, в якій роз'яснює заявнику (стягувачу) його право звернутися до суду із тими самими вимогами в порядку спрощеного позовного провадження. В ухвалі про скасування судового наказу суд за клопотанням боржника вирішує питання про поворот виконання судового наказу в порядку, встановленому статтею 333 ГПК України)

Набрання судовим наказом законної сили та видача його стягувачу

У разі ненадходження до суду заяви від боржника про скасування судового наказу протягом п'яти днів після закінчення строку на її подання судовий наказ набирає законної сили

Суд протягом **п'яти днів** з дня набрання судовим наказом законної сили надсилає його копію (текст), що містить інформацію про веб-адресу такого судового наказу у Єдиному державному реєстрі судових рішень та Єдиному державному реєстрі виконавчих документів, стягувачу на його офіційну електронну адресу, або рекомендованим чи цінним листом, у разі відсутності офіційної електронної адреси

Суд може внести виправлення до судового наказу, визнати його таким, що не підлягає виконанню або відстрочити чи розстрочити або змінити спосіб чи порядок його виконання в порядку, встановленому ст. 328, 331 ГПК України (ст. 160 ГПК України)

Запитання для самоконтролю

1. Що являє собою судовий наказ? Який порядок подання заяви про видачу судового наказу?
2. Які підстави відмови від видачі судового наказу? Яким способом оформляється така відмова?
3. Коли судовий наказ набирає законної сили?
4. Які категорії справ розглядаються в порядку спрощеного позовного провадження? Які справи можна вважати малозначними?
5. Яким чином вирішується питання про розгляд справи у порядку спрощеного позовного провадження?

Рекомендована література:

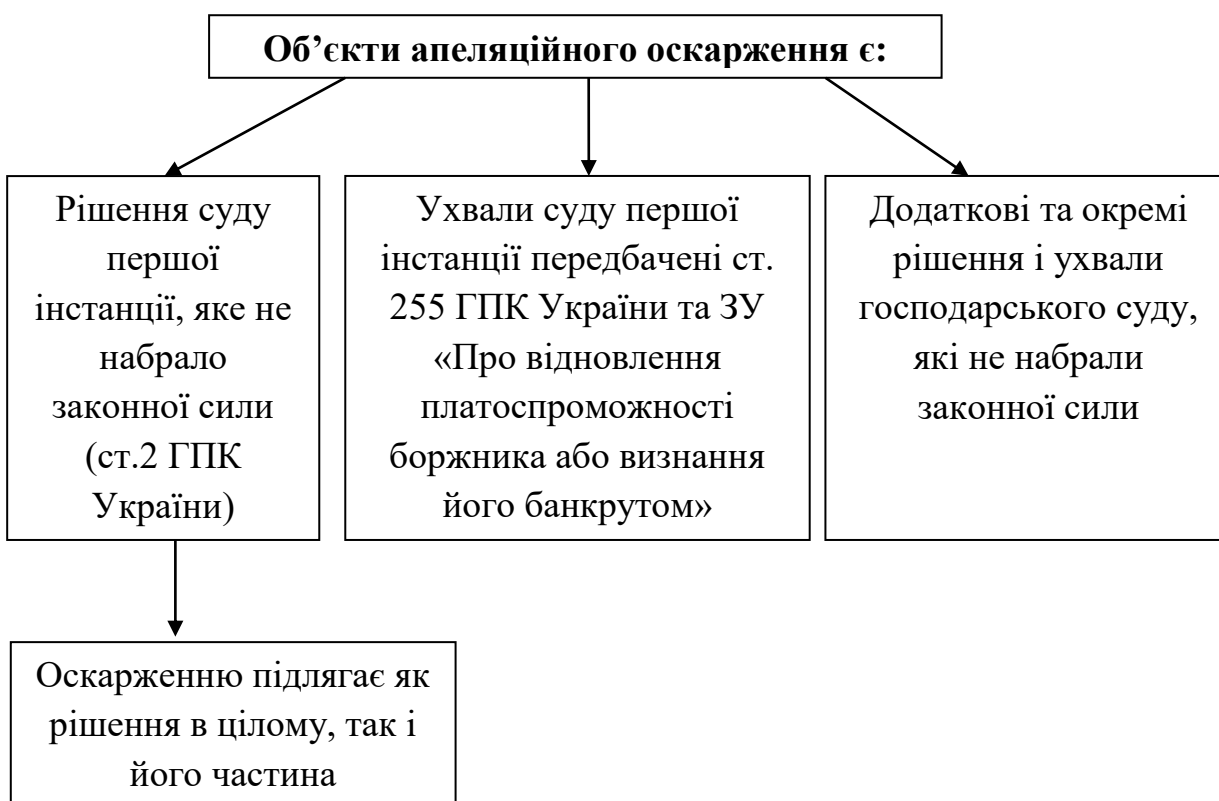
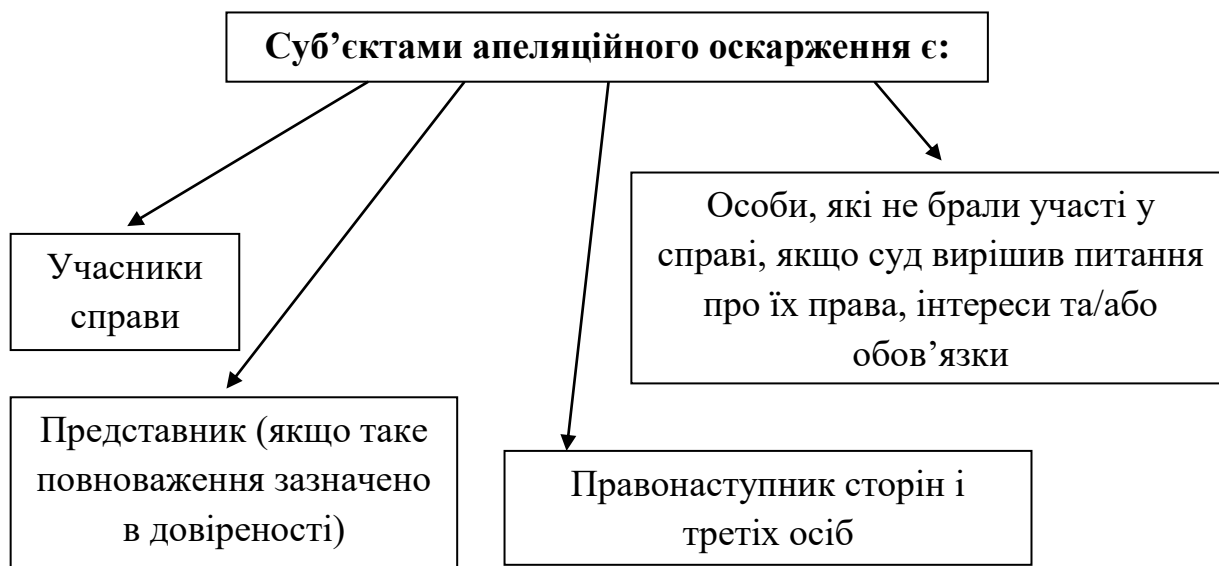
Базова [1; 3; 4; 5; 27; 28; 35; 46; 57; 58; 61].

Допоміжна [2; 5; 11].

ТЕМА 11. ПЕРЕГЛЯД СУДОВИХ РІШЕНЬ В АПЕЛЯЦІЙНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

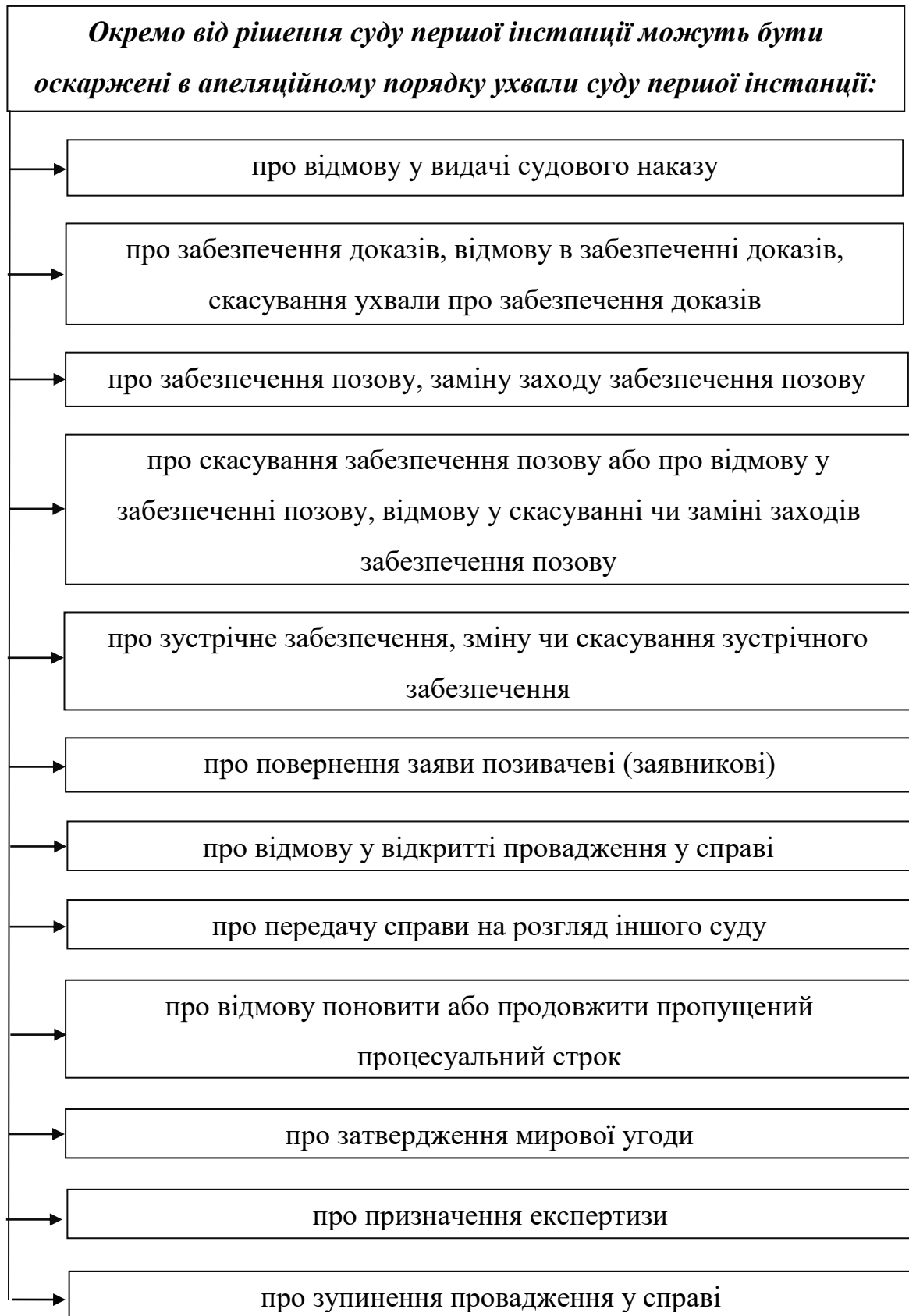
11.1. Право апеляційного оскарження, його суб'єкти. Об'єкти оскарження в апеляційному порядку

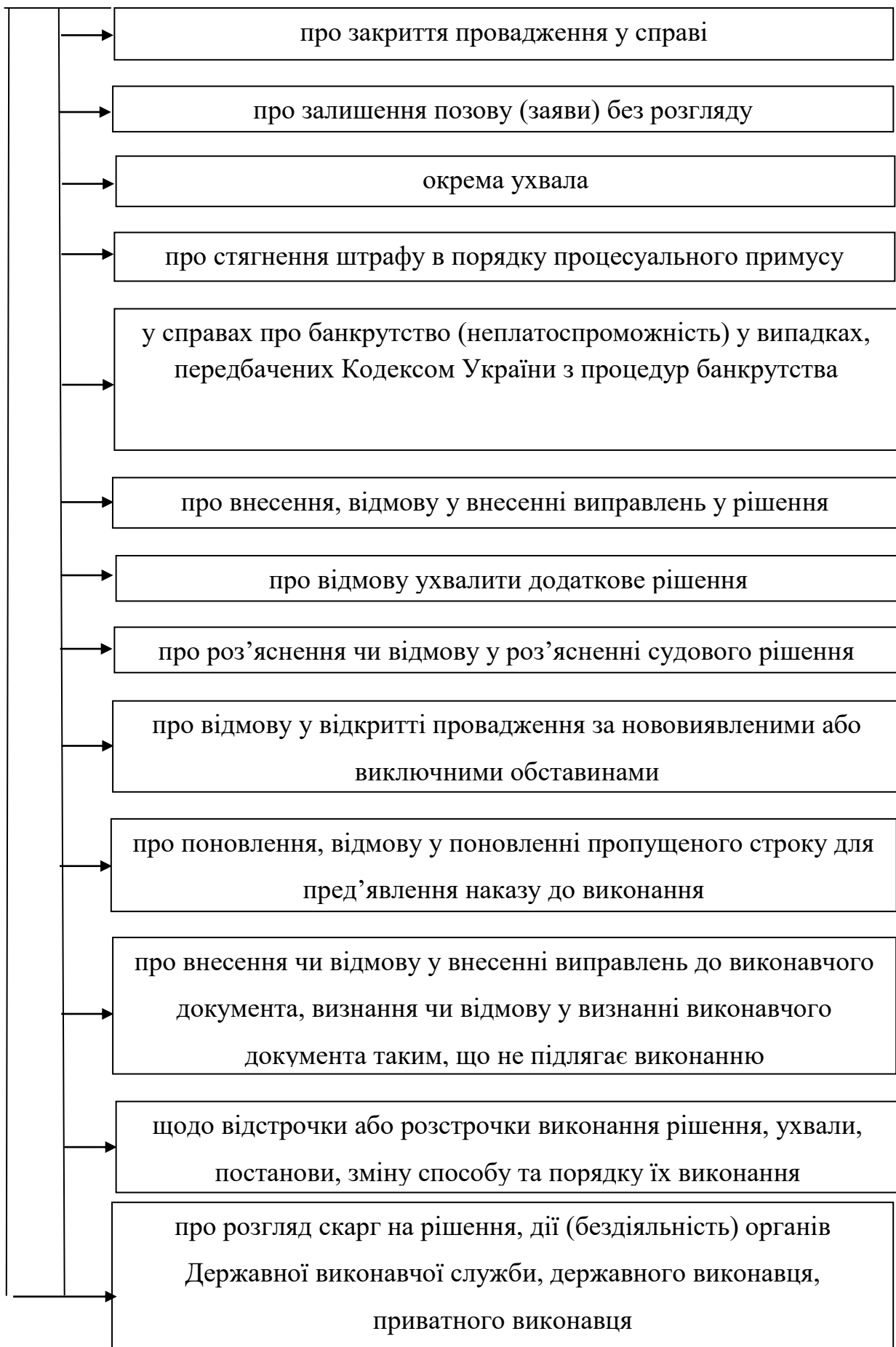

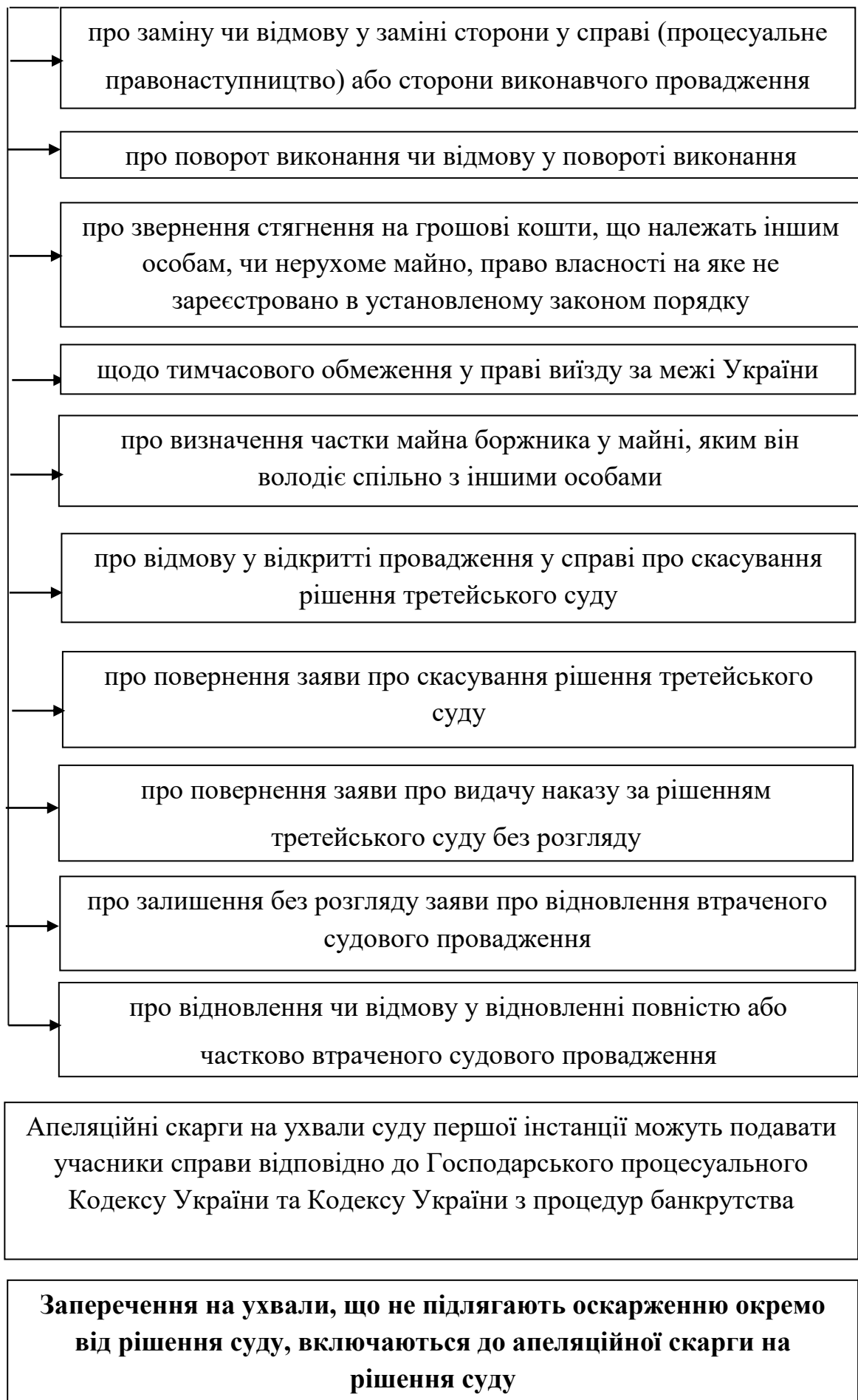

Оскарження ухвал суду, які не передбачені статтею 255 ГПК України, окремо від рішення суду не допускається

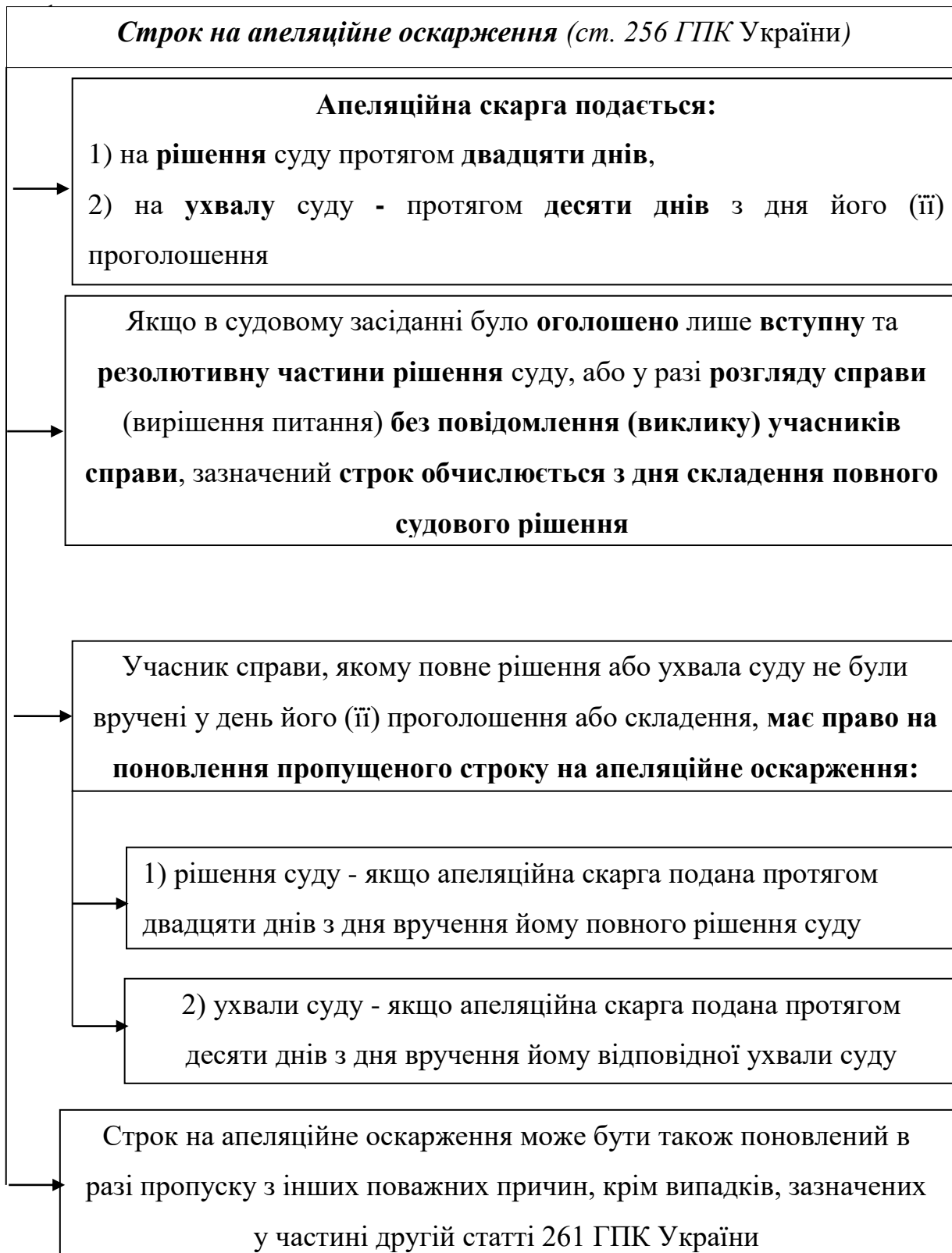
Апеляційні скарги на ухвали суду першої інстанції (ст. 255 ГПК України)

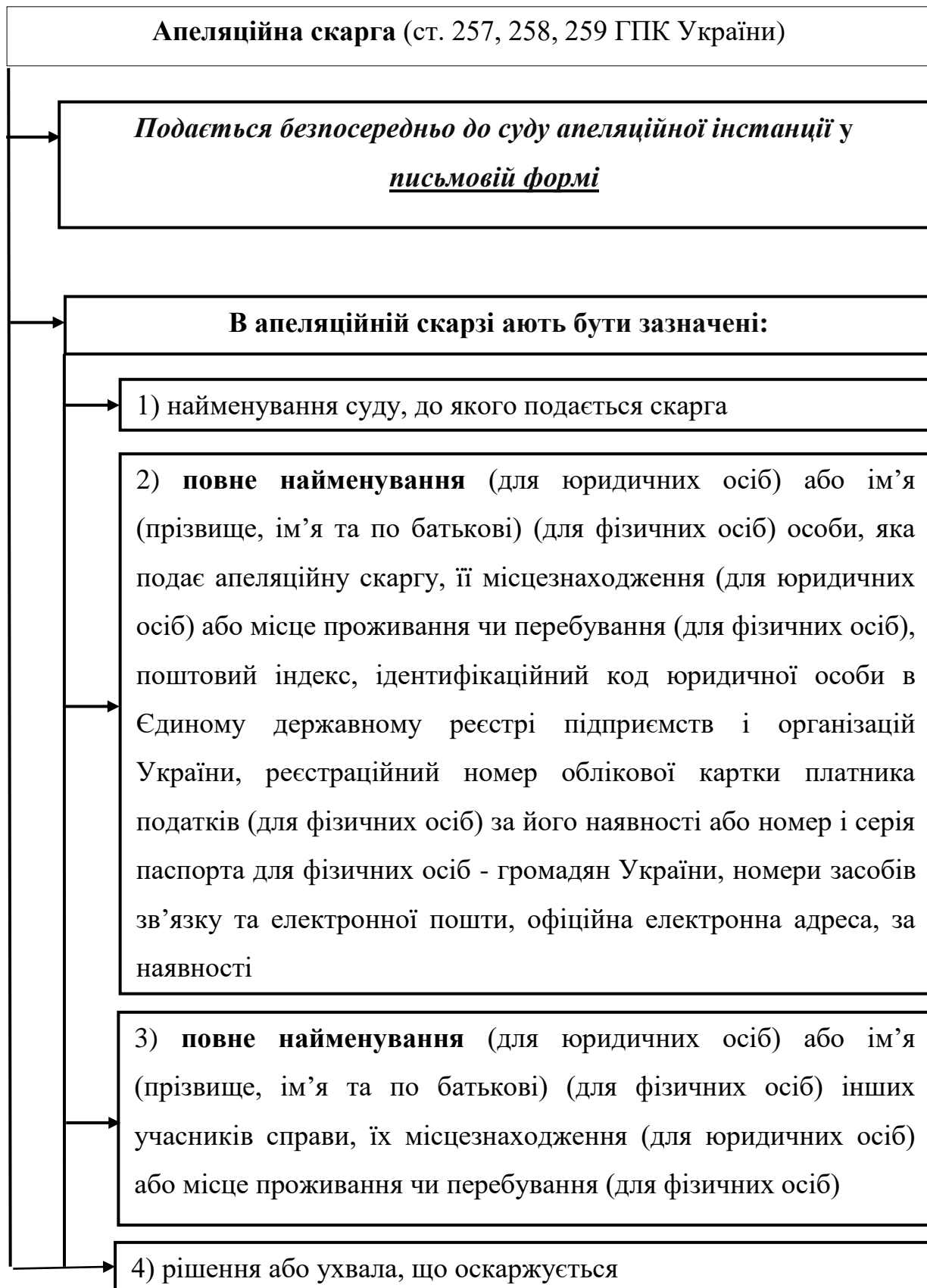

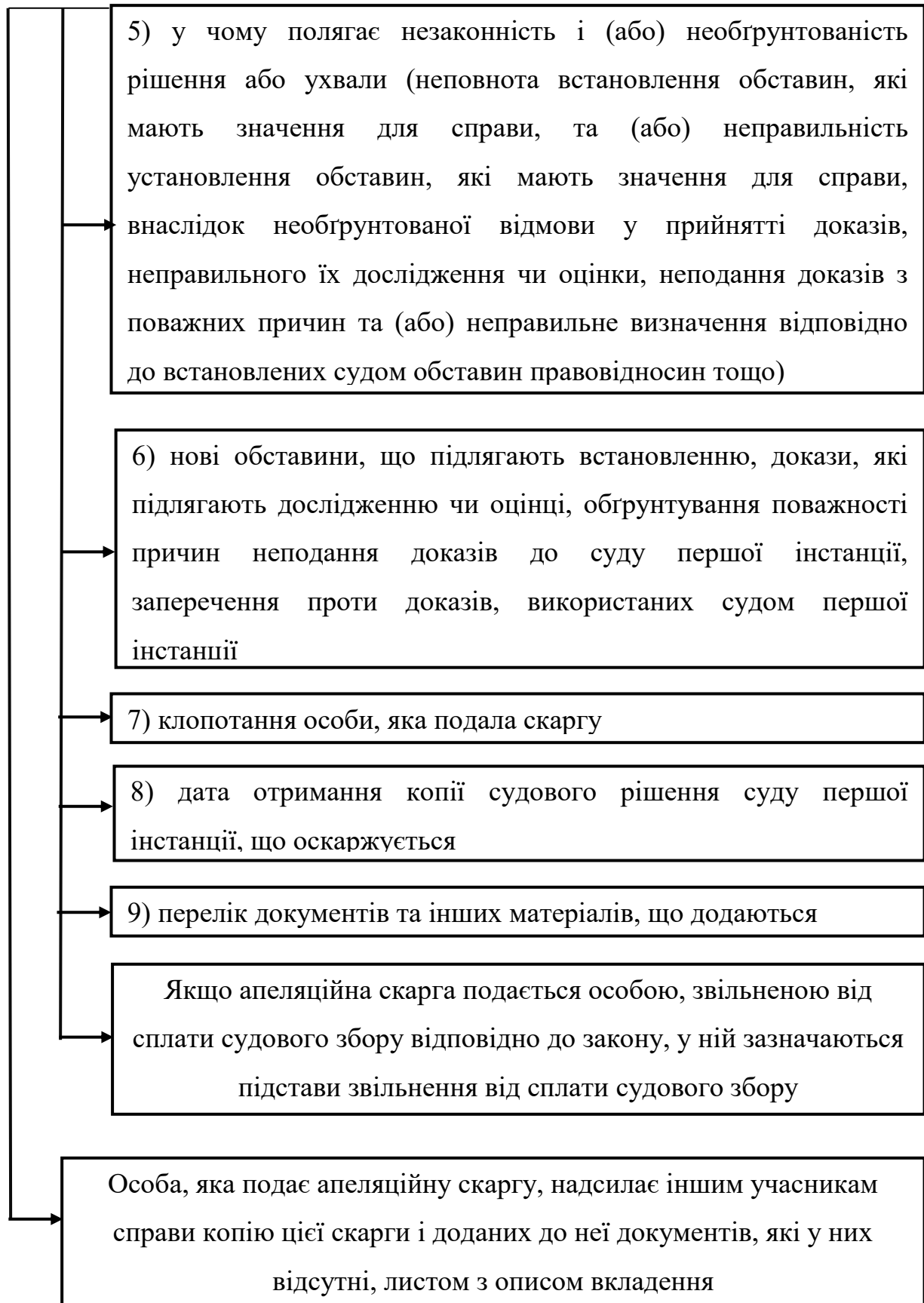

11.2. Подання апеляційної скарги, строки та порядок

Форма і зміст апеляційної скарги

До апеляційної скарги додаються:

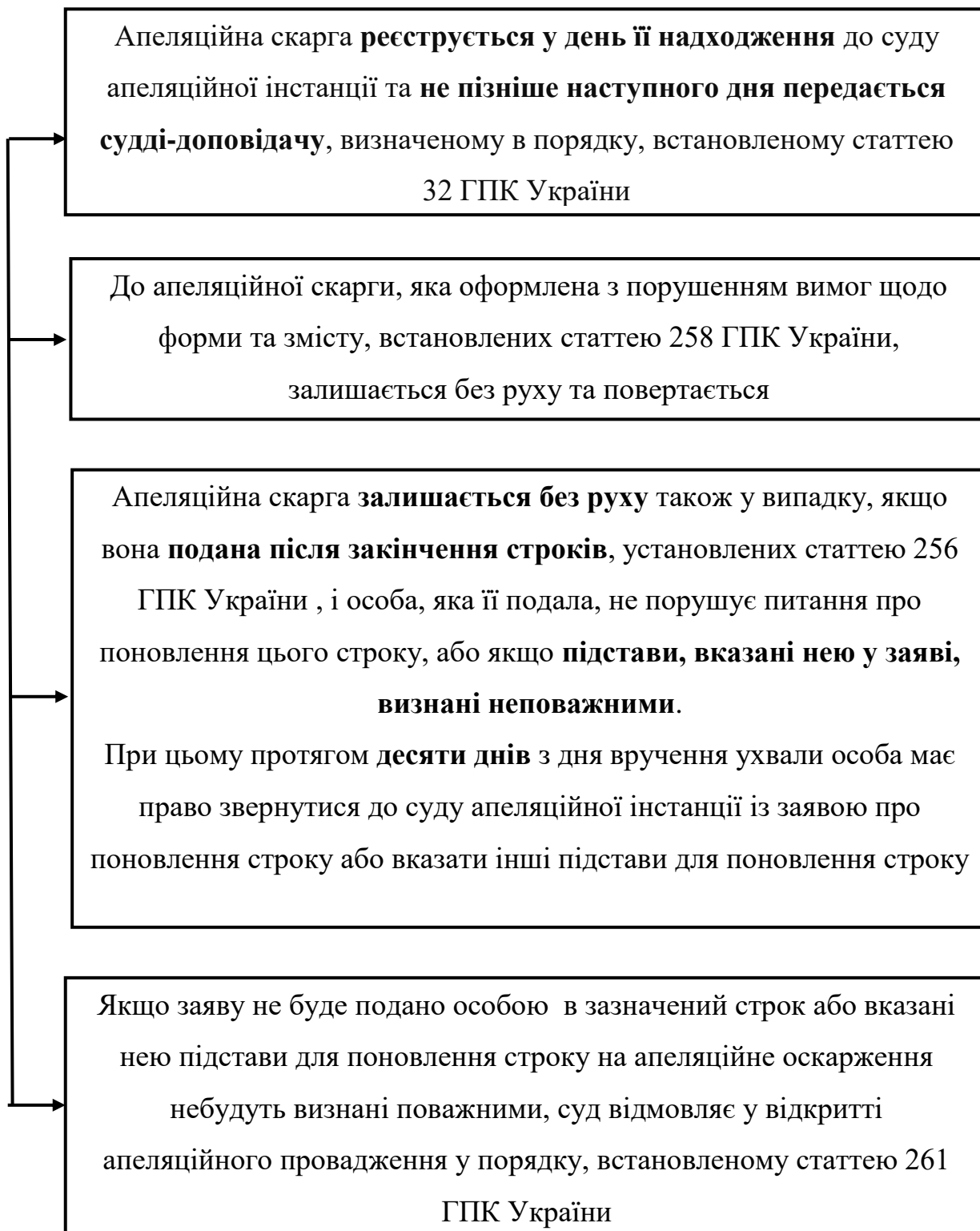
довіреність або інший документ, що посвідчує повноваження представника, якщо скарга подана представником і в справі немає підтвердження його повноважень

докази сплати судового збору

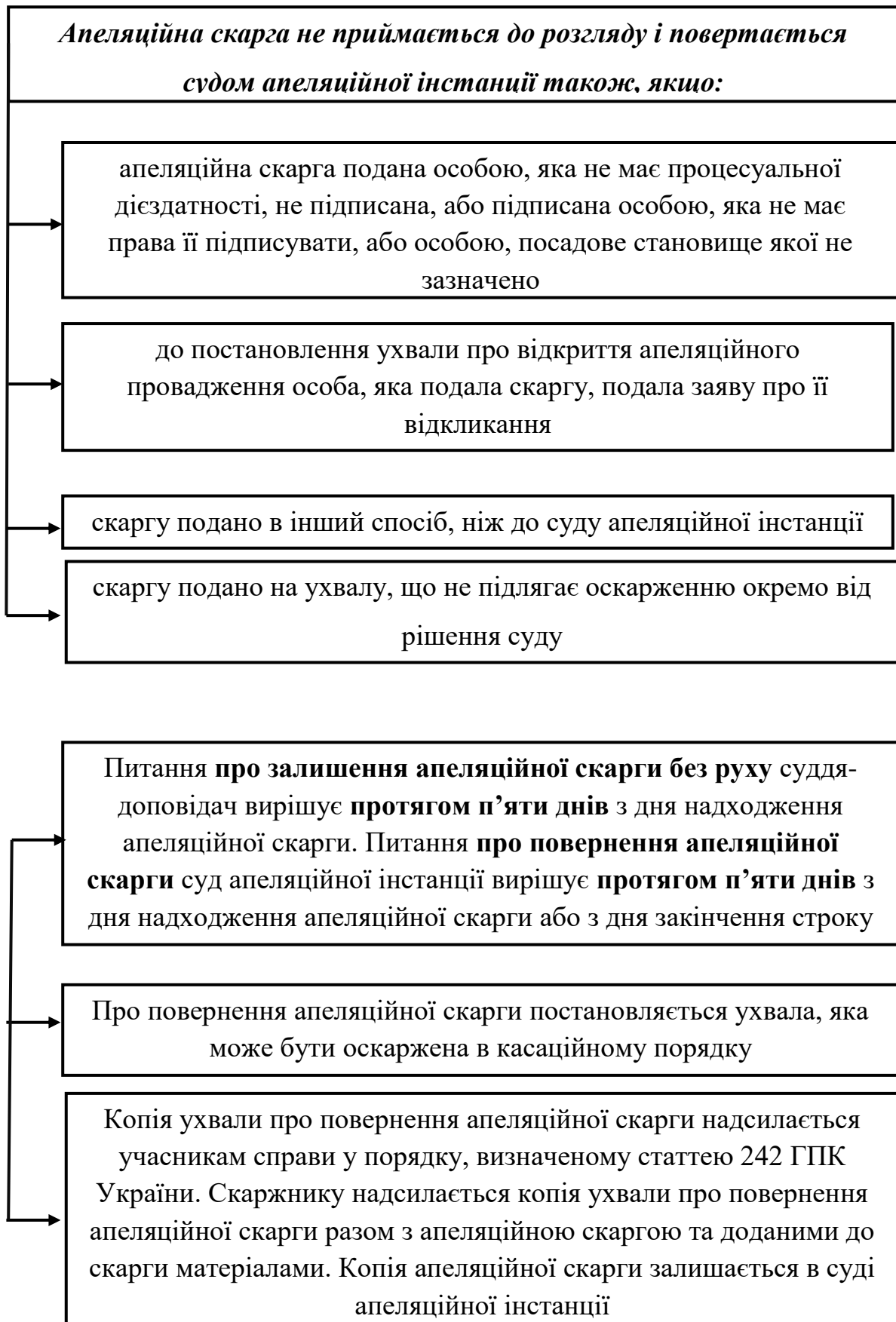
докази надсилання копії скарги іншій стороні у справі

докази, що підтверджують дату отримання копії оскаржуваного судового рішення суду першої інстанції, за наявності

Залишення без руху, повернення апеляційної скарги
(ст. 260 ГПК України)

Залишення без руху, повернення апеляційної скарги

Відмова у відкритті апеляційного провадження (ст. 261 ГПК України)

Суд апеляційної інстанції відмовляє у відкритті апеляційного провадження у справі, якщо:

апеляційну скаргу подано на судові рішення, що не підлягає апеляційному оскарженню

є ухвала про закриття провадження у зв'язку з відмовою від раніше поданої апеляційної скарги цієї ж особи на це саме судове рішення

є постанова про залишення апеляційної скарги цієї ж особи без задоволення або ухвала про відмову у відкритті апеляційного провадження за апеляційною скаргою цієї особи на це саме судове рішення

скаржником у строк, визначений судом, не подано заяву про поновлення строку на апеляційне оскарження або наведені підстави для поновлення строку на апеляційне оскарження визнані судом неповажними

Незалежно від поважності причин пропуску строку на апеляційне оскарження суд апеляційної інстанції відмовляє у відкритті апеляційного провадження, якщо апеляційна скарга подана після спливу одного року з дня складення повного тексту судового рішення,

крім випадків:

подання апеляційної скарги особою, не повідомленою про розгляд справи або не залученою до участі в ній, якщо суд ухвалив рішення про її права, інтереси та (або) обов'язки

пропуску строку на апеляційне оскарження внаслідок виникнення обставин непереборної сили

Питання про відмову у відкритті апеляційного провадження вирішується **не пізніше п'яти днів** з дня надходження апеляційної скарги або з дня закінчення строку на усунення недоліків

Копія ухвали про відмову у відкритті апеляційного провадження надсилається учасникам справи у порядку, визначеному статтею 242 ГПК України

Скаржнику надсилається копія ухвали про відмову у відкритті апеляційного провадження разом з апеляційною скаргою та доданими до скарги матеріалами.

Копія апеляційної скарги залишається в суді апеляційної інстанції

11.3. Відкриття апеляційного провадження

Відкриття апеляційного провадження (ст. 262 ГПК України)

Про відкриття апеляційного провадження у справі суд апеляційної інстанції постановляє ухвалу

До відкриття апеляційного провадження учасники справи мають право подати заперечення проти відкриття апеляційного провадження

Питання про відкриття апеляційного провадження у справі вирішується **не пізніше п'яти днів** з дня надходження апеляційної скарги або заяви про усунення недоліків, поданої у порядку, передбаченому статтею 260 ГПК України

В ухвалі про відкриття апеляційного провадження зазначається **строк** для подання учасниками справи відзиву на апеляційну скаргу та вирішується питання про витребування матеріалів справи

Якщо разом з апеляційною скаргою подано заяви чи клопотання, суд в ухвалі про відкриття апеляційного провадження **встановлює строк, протягом якого учасники справи мають подати свої заперечення щодо поданих заяв чи клопотань**, якщо інше не передбачено цим ГПК України

Якщо апеляційна скарга подана з пропуском визначеного ГПК України строку, суд у випадку поновлення строку на апеляційне оскарження зупиняє дію оскаржуваного рішення в ухвалі про відкриття апеляційного провадження

Відзив на апеляційну скаргу (ст. 263 ГПК України)

Учасники справи мають право подати до суду апеляційної інстанції відзив на апеляційну скаргу в письмовій формі протягом строку, встановленого судом апеляційної інстанції в ухвалі про відкриття апеляційного провадження

Відзив на апеляційну скаргу має містити:

1) найменування суду апеляційної інстанції

2) ім'я (найменування), поштову адресу особи, яка подає відзив на апеляційну скаргу, а також номер засобу зв'язку, адресу електронної пошти, - за наявності

3) обґрунтування заперечень щодо змісту і вимог апеляційної скарги

4) у разі необхідності - клопотання особи, яка подає відзив на апеляційну скаргу

5) перелік матеріалів, що додаються

Відсутність відзиву на апеляційну скаргу не перешкоджає перегляду рішення суду першої інстанції

До відзиву додаються докази надсилання (надання) копій відзиву та доданих до нього документів іншим учасникам справи

Закриття апеляційного провадження (ст. 264 ГПК України)

Суд апеляційної інстанції закриває апеляційне провадження якщо:

1) після відкриття апеляційного провадження особа, яка подала апеляційну скаргу, заявила клопотання про відмову від скарги, за винятком випадків, коли є заперечення інших осіб, які приєдналися до апеляційної скарги

2) після відкриття апеляційного провадження виявилось, що апеляційну скаргу не підписано, подано особою, яка не має процесуальної дієздатності, або підписано особою, яка не має права її підписувати

3) після відкриття апеляційного провадження за апеляційною скаргою, поданою особою з підстав вирішення судом питання про її права, інтереси та (або) обов'язки, встановлено, що судовим рішенням питання про права, інтереси та (або) обов'язки такої особи не вирішувалося

Про закриття апеляційного провадження суд апеляційної інстанції постановляє ухвалу, яка може бути оскаржена в касаційному порядку

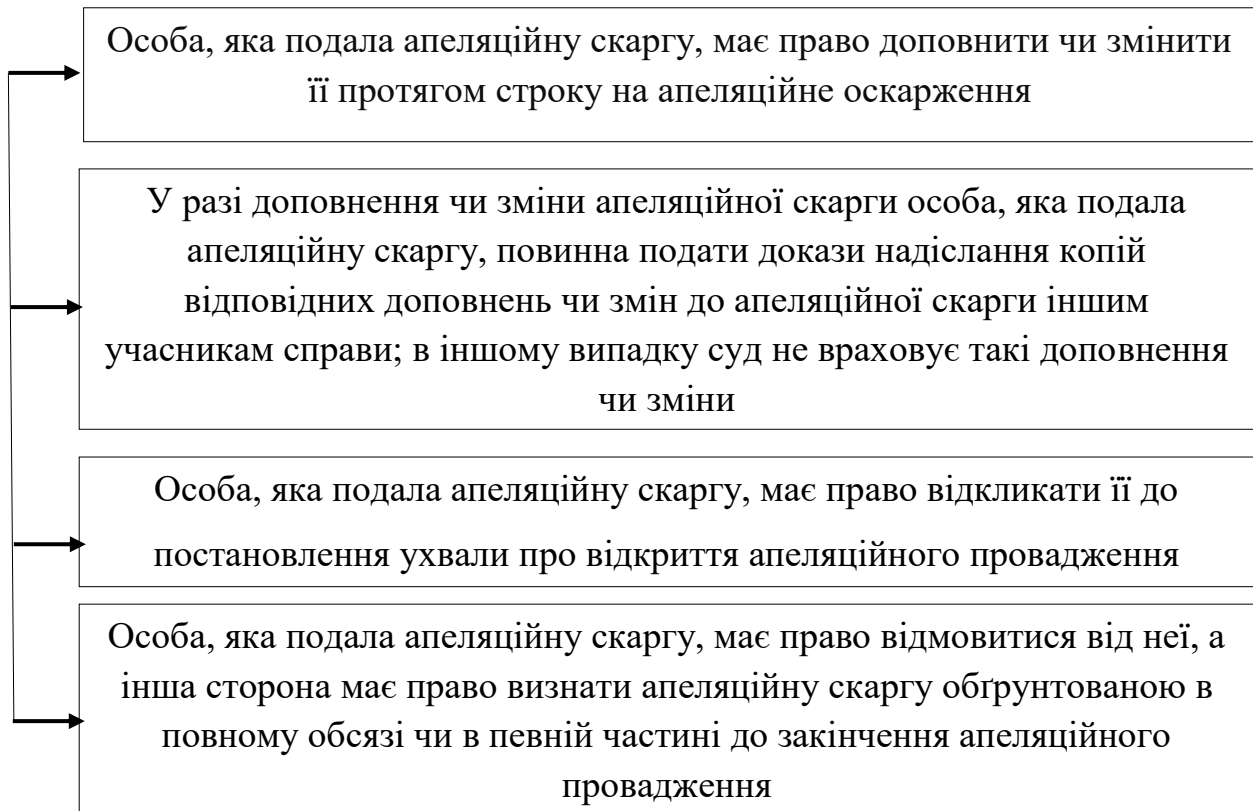
Приєднання до апеляційної скарги (ст. 265 ГПК України)

Учасники справи мають право приєднатися до апеляційної скарги, поданої особою, на стороні якої вони виступали. До апеляційної скарги мають право приєднатися також особи, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про їхні права, інтереси та (або) обов'язки

Заяву про приєднання до апеляційної скарги може бути подано до початку розгляду справи в суді апеляційної інстанції

До заяви про приєднання до апеляційної скарги додається документ про сплату судового збору та докази надсилання (направлення) копії заяви іншим учасникам справи

Доповнення, зміна або відкликання апеляційної скарги або відмова від неї (ст. 266 ГПК України)

У разі відмови від апеляційної скарги суд, за відсутності заперечень інших осіб, які приєдналися до апеляційної скарги, постановляє ухвалу про закриття апеляційного провадження

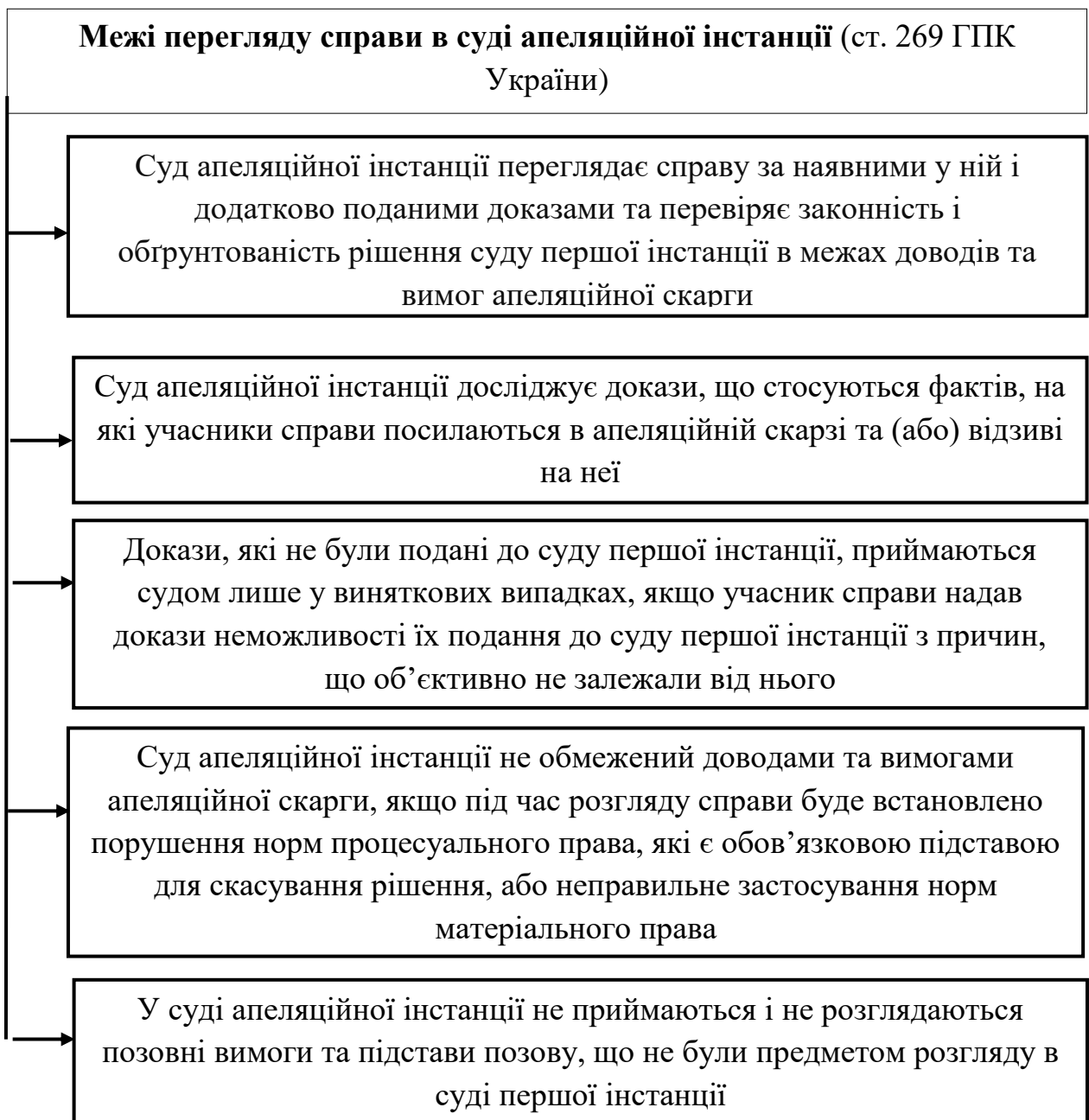
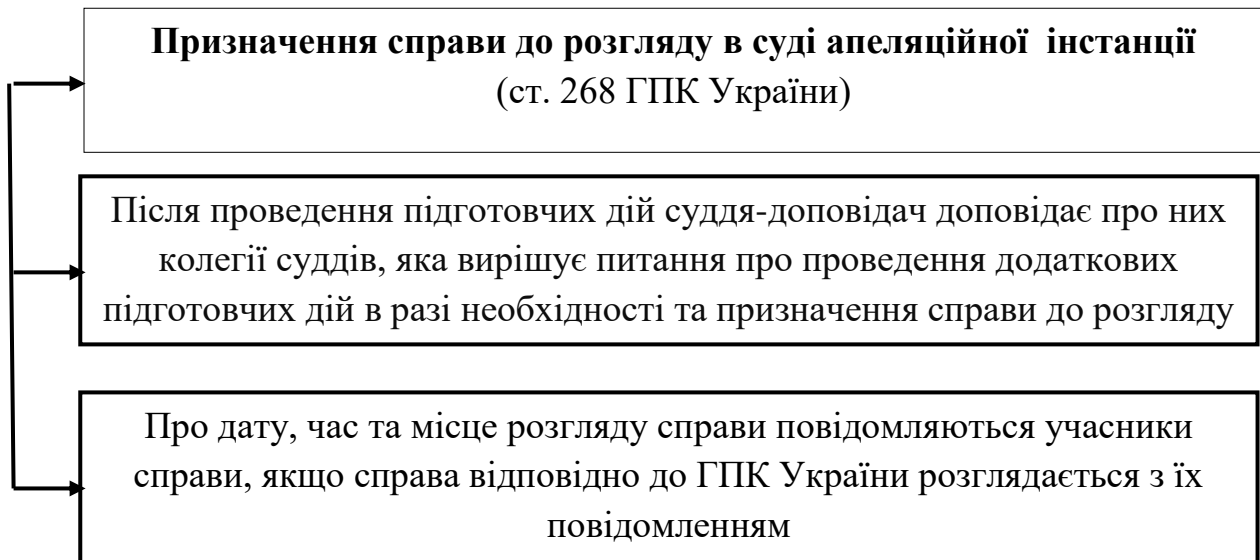
Визнання апеляційної скарги іншою стороною враховується судом апеляційної інстанції у частині наявності або відсутності фактів, які мають значення для вирішення справи

У разі закриття апеляційного провадження у зв'язку з відмовою від апеляційної скарги на судове рішення повторне оскарження цього рішення особою, яка відмовилася від скарги, не допускається

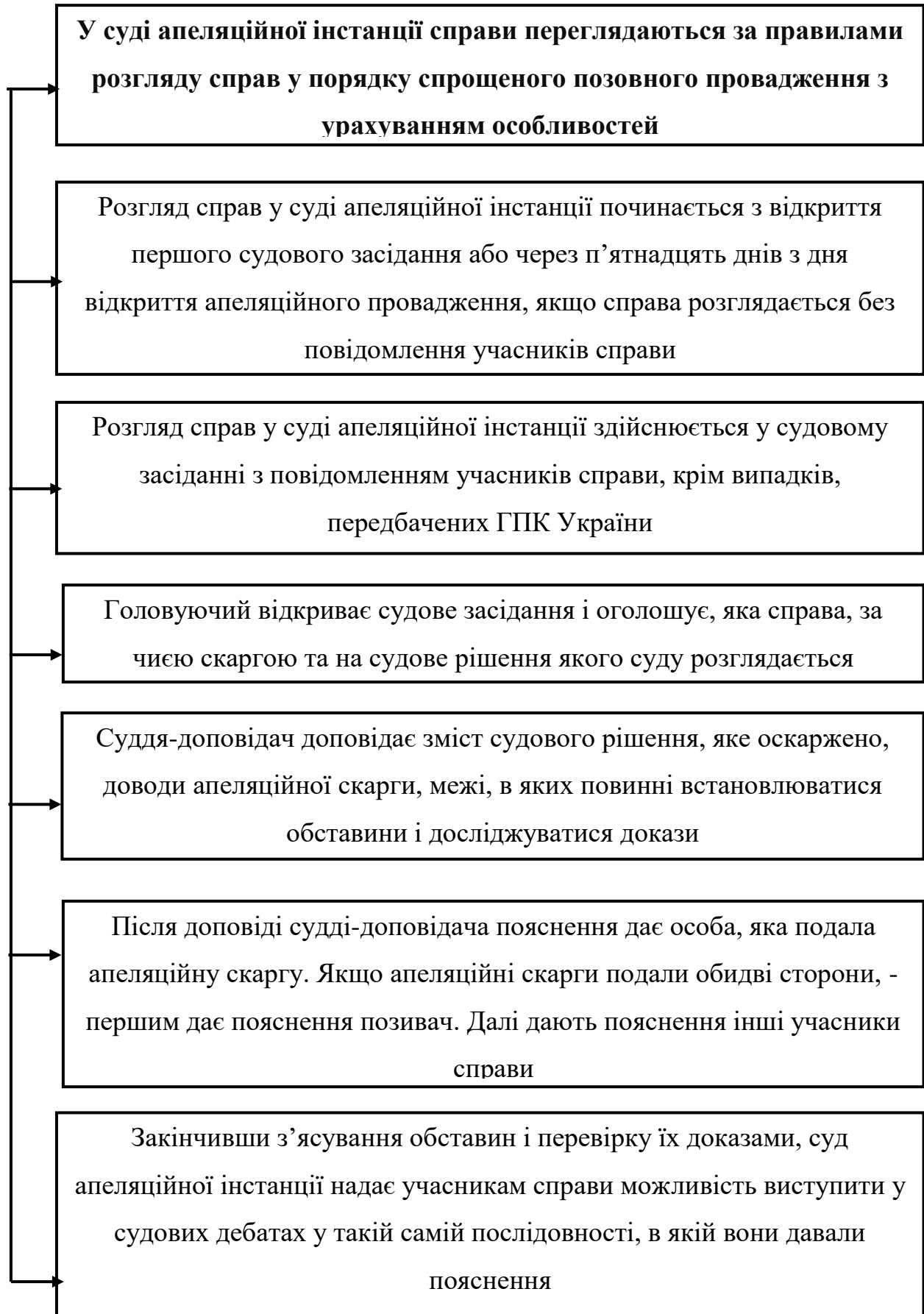
Суд апеляційної інстанції має право не приймати відмову від скарги або її відкликання з підстав, визначених у частині п'ятій статті 191 ГПК України

11.4. Порядок розгляду апеляційної скарги та постанова суду апеляційної інстанції
Підготовка розгляду справи судом апеляційної інстанції
(ст. 267 ГПК України)

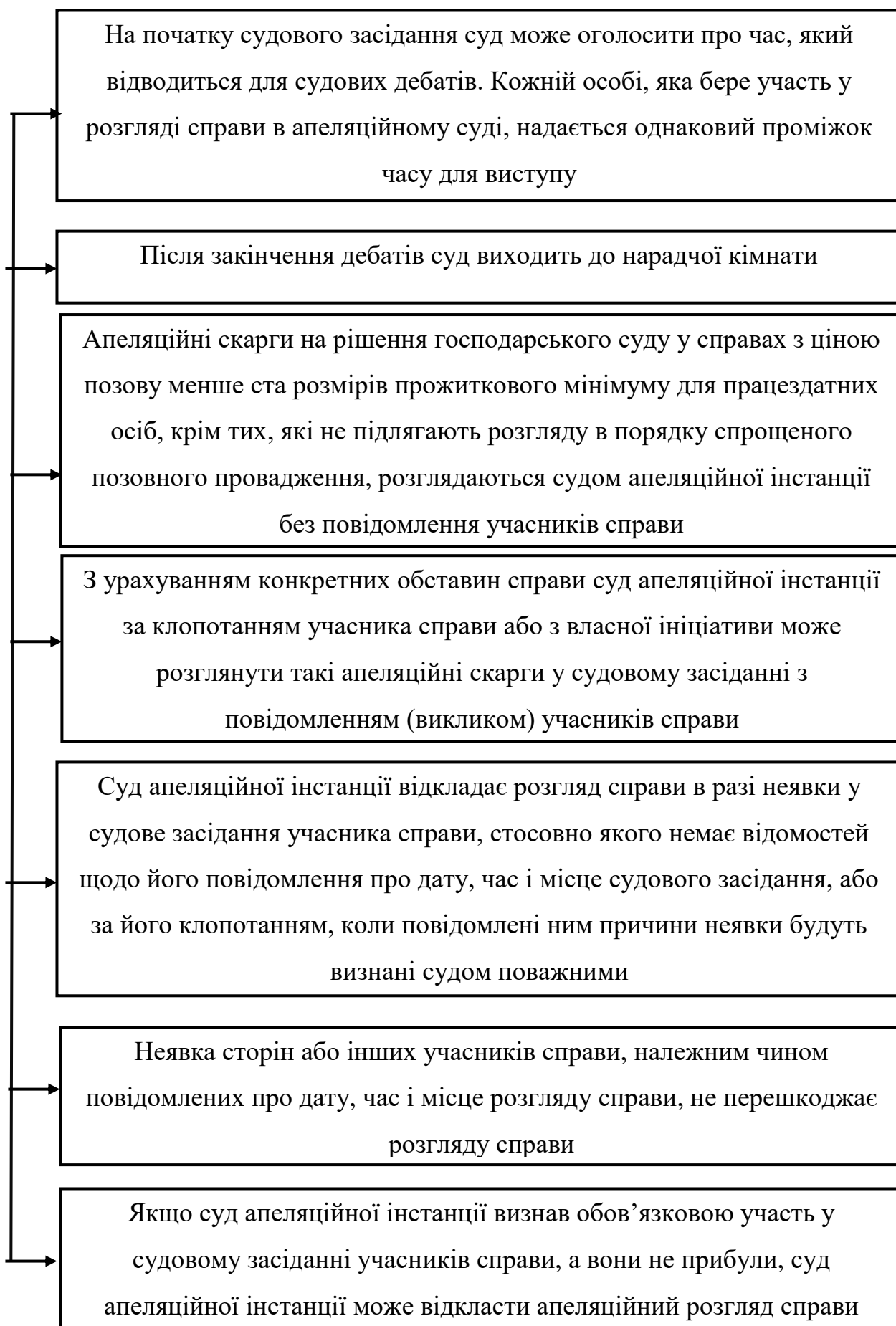
Суддя-доповідач у порядку підготовки справи до апеляційного розгляду:	
→	1) з'ясовує питання про склад учасників судового процесу
→	2) визначає характер спірних правовідносин та закон, який їх регулює;
→	3) з'ясовує обставини, на які посилаються учасники справи як на підставу своїх вимог і заперечень
→	4) з'ясовує, які обставини визнаються чи заперечуються учасниками справи
→	5) вирішує питання щодо поважності причин неподання доказів до суду першої інстанції
→	6) за клопотанням сторін та інших учасників справи вирішує питання про виклик свідків, призначення експертизи, витребування доказів, судових доручень щодо збирання доказів, залучення до участі у справі спеціаліста, перекладача
→	7) за клопотанням учасників справи вирішує питання щодо вжиття заходів забезпечення позову
→	8) вчиняє інші дії, пов'язані із забезпеченням апеляційного розгляду справи
Підготовчі дії, визначені пунктами 5, 6 вчиняються з дотриманням прав всіх учасників справи подати свої міркування або заперечення щодо їх вчинення, якщо інше не передбачено ГПК України	
Якщо під час вивчення матеріалів справи суд виявить нерозглянуті зауваження на правильність і повноту фіксування судового процесу технічними засобами, нерозглянуті письмові зауваження щодо повноти чи правильності протоколу судового засідання, невирішене питання про ухвалення додаткового рішення, суд постановляє ухвалу із зазначенням строку, протягом якого суд першої інстанції має	

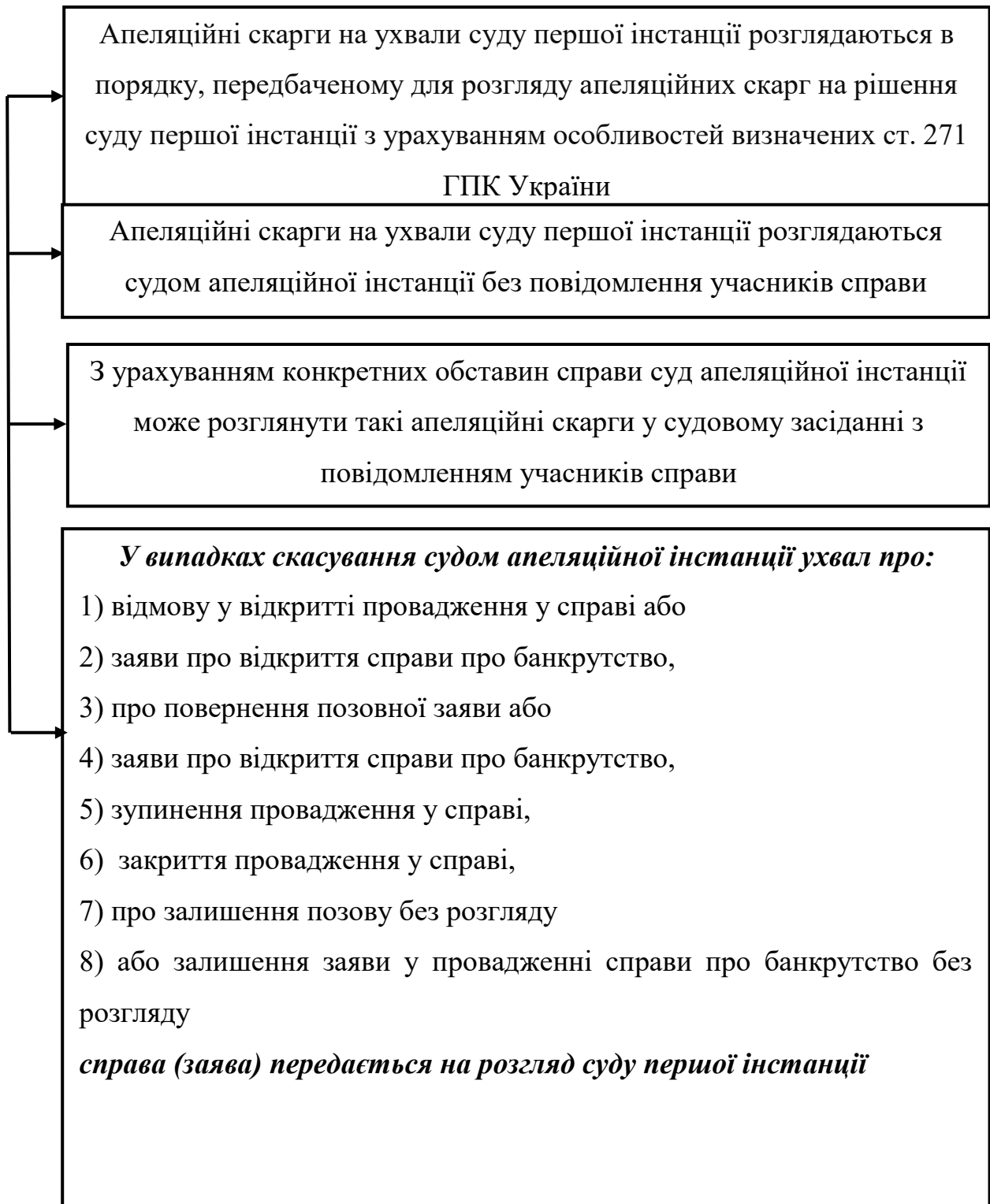
Порядок розгляду апеляційної скарги (ст. 270 ГПК України)

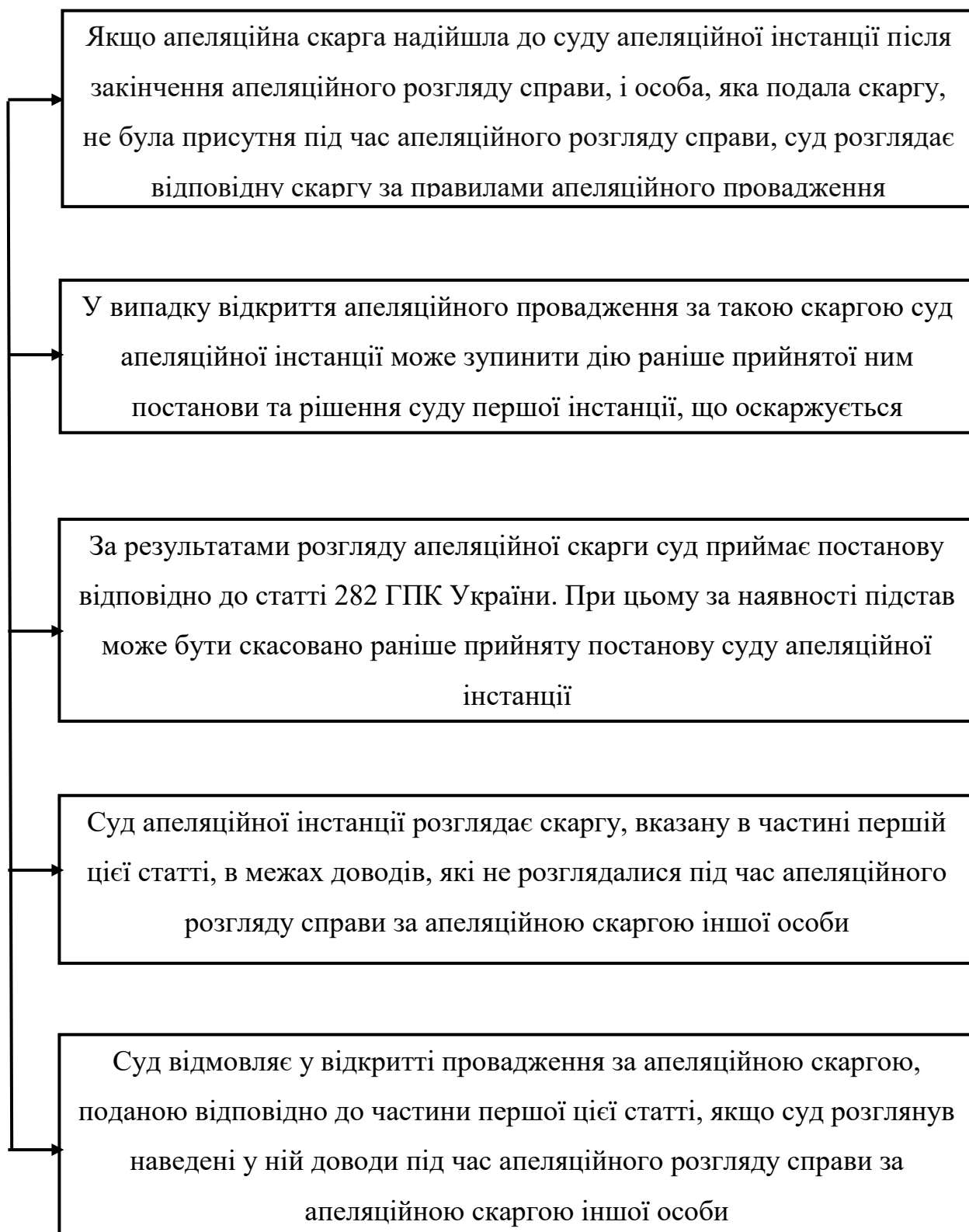
Порядок розгляду апеляційної скарги (продовження)

Порядок розгляду апеляційної скарги на ухвалу суду першої інстанції
(ст. 271 ГПК України)

Порядок розгляду апеляційної скарги, що надійшла до суду апеляційної інстанції після закінчення апеляційного розгляду справи (ст. 272 ГПК України)

Строк розгляду апеляційної скарги (ст. 273 ГПК України)

Апеляційна скарга на рішення суду першої інстанції розглядається протягом **шістдесяти днів** з дня постановлення ухвали про відкриття апеляційного провадження у справі

Апеляційна скарга на ухвалу суду першої інстанції розглядається протягом **тридцяти днів** з дня постановлення ухвали про відкриття апеляційного провадження у справі

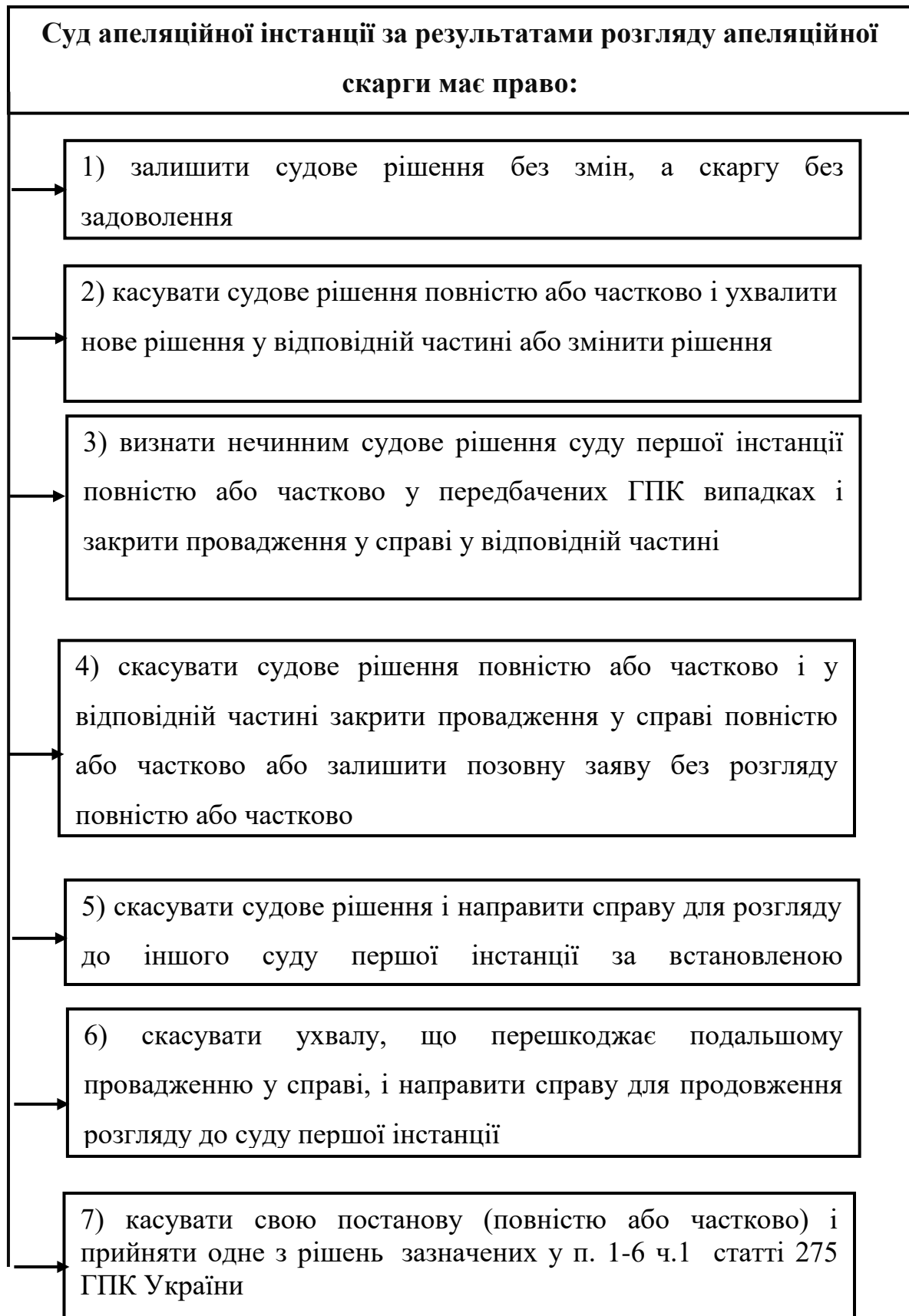
Апеляційна скарга на ухвалу, постанову суду першої інстанції у справах про банкрутство (неплатоспроможність) у випадках, передбачених Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», розглядається протягом шістдесяти днів з дня постановлення ухвали про відкриття апеляційного провадження у справі

Відмова позивача від позову та мирова угода сторін (ст. 274 ГПК України)

У суді апеляційної інстанції позивач має право відмовитися від позову, а сторони - укласти мирову угоду відповідно до загальних правил про ці процесуальні дії незалежно від того, хто подав апеляційну скаргу

Якщо заява про відмову від позову чи мирова угода сторін відповідають вимогам статей 191, 192 ГПК України, суд постановляє ухвалу про прийняття відмови позивача від позову або про затвердження мирової угоди сторін, якою одночасно визнає нечинним судове рішення першої інстанції, яким закінчено розгляд справи, та закриває провадження у справі

Повноваження суду апеляційної інстанції (ст. 275 ГПК України)

Підстави для залишення апеляційної скарги без задоволення, а судового рішення без змін (ст. 276 ГПК України)

Суд апеляційної інстанції залишає апеляційну скаргу без задоволення, а судове рішення без змін, якщо визнає, що суд першої інстанції ухвалив судове рішення з додержанням норм матеріального і процесуального права

Підставами для скасування судового рішення повністю або частково та ухвалення нового рішення у відповідній частині або зміни рішення є (ст. 277 ГПК України):

1) неповне з'ясування обставин, що мають значення для справи

2) недоведеність обставин, що мають значення для справи, які суд першої інстанції визнав встановленими

3) невідповідність висновків, викладених у рішенні суду першої інстанції, обставинам справи

4) порушення норм процесуального права або неправильне застосування норм матеріального права

Неправильним застосуванням норм матеріального права вважається: неправильне тлумачення закону, або застосування закону, який не підлягає застосуванню, або незастосування закону, який підлягав застосуванню

Порушення норм процесуального права може бути підставою для скасування або зміни рішення, якщо це порушення призвело до неправильного вирішення справи

Порушення норм процесуального права є обов'язковою підставою для скасування судового рішення суду першої інстанції та ухвалення нового судового рішення, якщо:

1) справу розглянуто неповноважним складом суду

2) в ухваленні судового рішення брав участь суддя, якому було заявлено відвід і підстави його відводу визнано судом апеляційної інстанції обґрунтованими

3) справу (питання) розглянуто господарським судом за відсутності будь-якого учасника справи, не повідомленого належним чином про дату, час і місце засідання суду (у разі якщо таке повідомлення є обов'язковим), якщо такий учасник справи обґрунтовує свою апеляційну скаргу такою підставою

4) суд прийняв судові рішення про права, інтереси та (або) обов'язки осіб, що не були залучені до участі у справі

5) судові рішення не підписано будь-ким із суддів або підписано не тими суддями, які зазначені у рішенні

6) судові рішення ухвалено суддями, які не входили до складу колегії, що розглядала справу

7) суд розглянув у порядку спрощеного позовного провадження справу, яка підлягала розгляду за правилами загального позовного провадження

Зміна судового рішення може полягати в доповненні або зміні його мотивувальної та (або) резолютивної частини

Підстави для скасування судового рішення повністю або частково із закриттям провадження у справі або залишенням позову без розгляду у відповідній частині (ст. 278 ГПК України)

Судове рішення першої інстанції, яким закінчено розгляд справи, підлягає скасуванню повністю або частково в апеляційному порядку із залишенням позову без розгляду або закриттям провадження у справі у відповідній частині з підстав, передбачених статтями 226 та 231 ГПК України

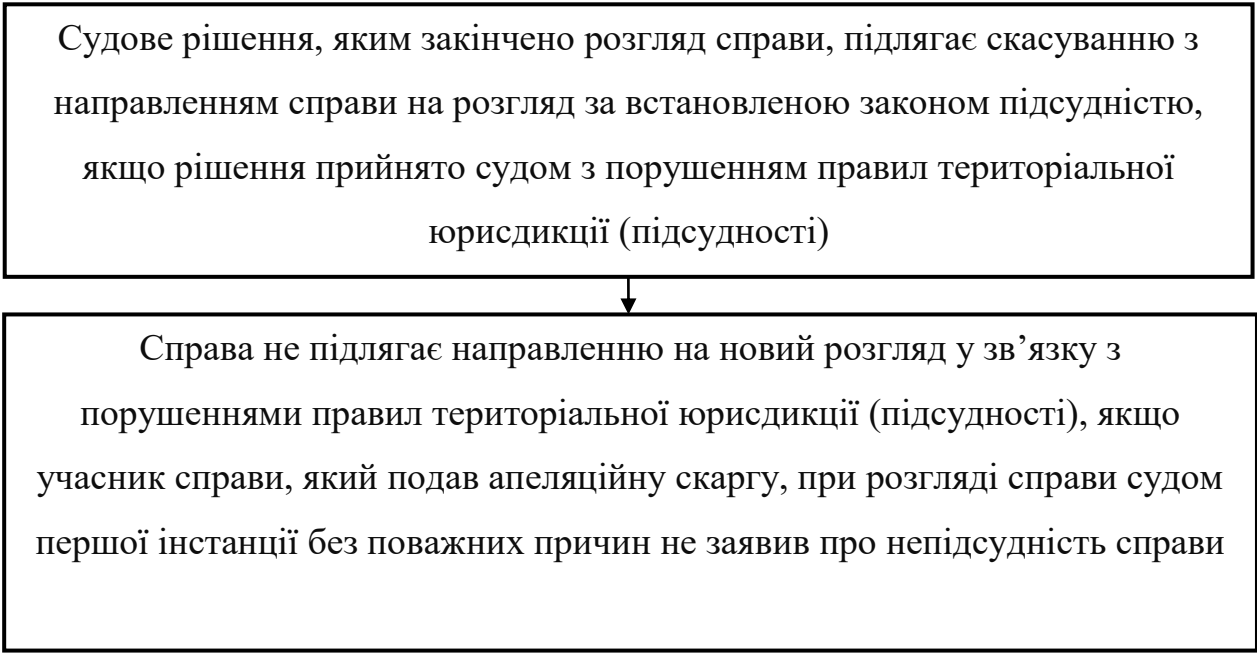

Порушення правил юрисдикції господарських судів, визначених статтями 20-23 ГПК України, є обов'язковою підставою для скасування рішення незалежно від доводів апеляційної скарги

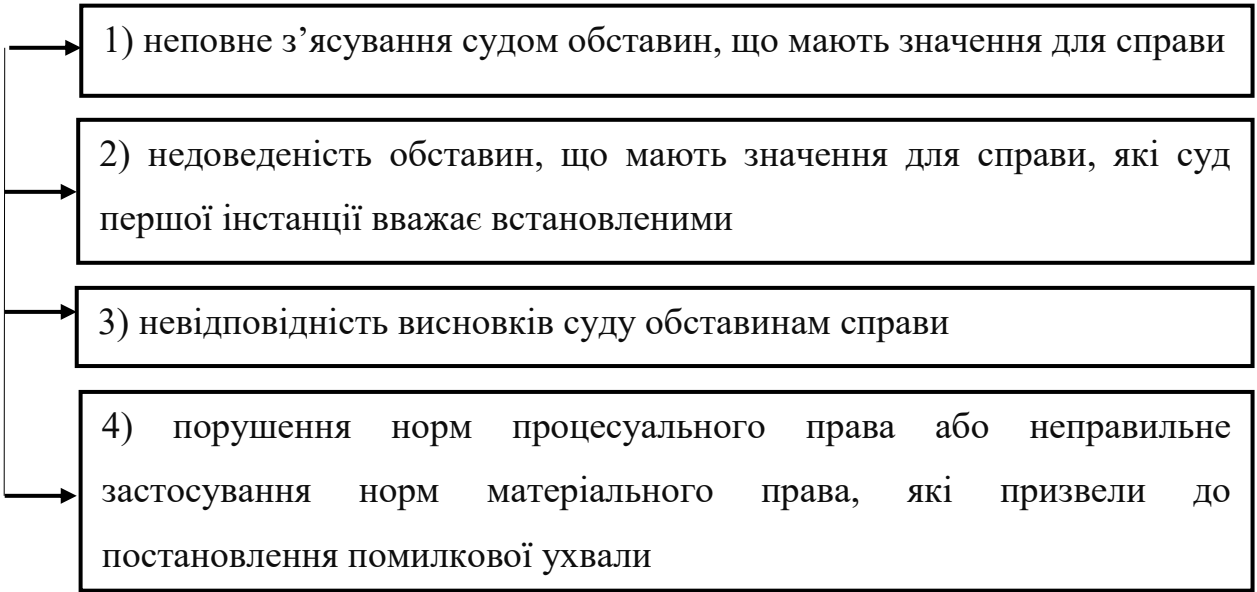

Якщо судом першої інстанції ухвалено законне і обґрунтоване рішення, смерть фізичної особи - сторони у спорі чи припинення юридичної особи - сторони у спорі, що не допускає правонаступництва, після ухвалення такого рішення не може бути підставою для скасування рішення

Підстави для скасування судового рішення і направлення справи для розгляду до іншого суду першої інстанції за встановленою підсудністю (ст. 279 ГПК України)

Підставами для скасування ухвали суду, що перешкоджає подальшому провадженню у справі, і направлення справи для продовження розгляду до суду першої інстанції є (ст. 280 ГПК України):

11.5. Порядок ухвалення судових рішень та постанов суду апеляційної інстанції

Суд апеляційної інстанції за наслідками розгляду апеляційної скарги ухвалює судові рішення у формі постанов згідно з вимогами, встановленими статтею 34 та главою 9 розділу III ГПК України, з урахуванням особливостей визначених ГПК України

Процедурні питання, пов'язані з:

- 1) рухом справи
- 2) клопотання та заяви учасників справи
- 3) питання про відкладення розгляду справи
- 4) оголошення перерви
- 5) зупинення провадження у справі
- 6) а також в інших випадках, передбачених ГПК України

вирішуються судом апеляційної інстанції шляхом постановлення ухвал в порядку, визначеному ГПК України для постановлення ухвал суду першої інстанції

Постанова або ухвала суду апеляційної інстанції **оформлюється** :

- 1) суддею-доповідачем
- 2) іншим суддею, якщо суддя-доповідач не згодний з постановою/ухвалою
- 3) підписується всім складом суду, визначеним для розгляду справи, якщо інше не передбачено ГПК України

Постанова суду апеляційної інстанції складається з (ст. 282 ГПК України):	
Вступної частини	<ul style="list-style-type: none"> а) дати і місця її прийняття, номера справи б) найменування суду апеляційної інстанції, прізвищ та ініціалів суддів і секретаря судового засідання в) імен (найменувань) сторін і особи, яка подала скаргу г) найменування суду першої інстанції, рішення якого оскаржується, дати ухвалення рішення, прізвища та ініціалів судді (суддів); часу і місця його ухвалення, дати складання повного тексту рішення
Описової частини	<ul style="list-style-type: none"> а) короткого змісту позовних вимог і рішення суду першої інстанції б) короткого змісту вимог апеляційної скарги в) узагальнених доводів особи, яка подала апеляційну скаргу г) узагальнених доводів та заперечень інших учасників справи
Мотивувальної частини	<ul style="list-style-type: none"> а) встановлених судом першої інстанції та неоспорених обставин, а також обставин, встановлених судом апеляційної інстанції, і визначених відповідно до них правовідносин б) доводів, за якими суд апеляційної інстанції погодився або не погодився з висновками суду першої інстанції в) мотивів прийняття або відхилення кожного аргументу, викладеного учасниками справи в апеляційній скарзі та відзиві на апеляційну скаргу г) чи були і ким порушені, невизнані або оспорені права чи інтереси, за захистом яких особа звернулася до суду г) висновків за результатами розгляду апеляційної скарги з посиланням на норми права, якими керувався суд апеляційної інстанції
Резолютивної частини	<ul style="list-style-type: none"> а) висновку суду апеляційної інстанції по суті вимог апеляційної скарги б) нового розподілу судових витрат, понесених у зв'язку з розглядом справи у суді першої інстанції, - у випадку скасування або зміни судового рішення в) розподілу судових витрат, понесених у зв'язку з переглядом справи у суді апеляційної інстанції г) строку і порядку набрання постановою законної сили та її оскарження

Постанова суду апеляційної інстанції проголошується за правилами, встановленими статтею 240 ГПК України

Постанова суду апеляційної інстанції набирає законної сили з дня її прийняття (ст. 284 ГПК України)

**Вручення судових рішень суду апеляційної інстанції
(ст. 285 ГПК України)**

Судові рішення суду апеляційної інстанції вручаються (видаються або надсилаються) в порядку, встановленому статтею 242 ГПК України

Копії судових рішень суду апеляційної інстанції повторно видаються судом, який розглядав таку справу як суд першої інстанції

Запитання для самоконтролю

1. Який суд вважається судом апеляційної інстанції в господарському судочинстві? Яким нормативно-правовим актом визначено порядок утворення апеляційних господарських судів в апеляційних округах?
2. Хто має право на апеляційне оскарження та яким способом воно реалізується?
3. У яких випадках судом постановляється ухвала про відмову у відкритті апеляційного провадження у справі?
4. Чи можна доповнити, змінити або відкликати апеляційну скаргу? Якщо так, то у якому порядку?
5. Які межі перегляду справи в суді апеляційної інстанції?

6. Які існують повноваження суду апеляційної інстанції? Вкажіть підстави їх реалізації.

7. З яких частин складається постанова суду апеляційної інстанції? У якій з них зазначається розподіл судових витрат, понесених у зв'язку з переглядом справи у суді апеляційної інстанції?

Рекомендована література:

Базова [1; 3; 4; 5; 27; 28; 35; 40; 46; 53; 54; 57; 58].

Допоміжна [1; 2; 5; 35].

Тема 12. КАСАЦІЙНИЙ РОЗГЛЯД РІШЕНЬ ГОСПОДАРСЬКИХ СУДІВ

12.1. Право касаційного оскарження

Суд касаційної інстанції у господарських справах є **Верховний Суд** (ст. 286 ГПК України)

Право касаційного оскарження (ст. 287 ГПК України)

Учасники справи, а також особи, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про їхні права, інтереси та (або) обов'язки, мають право подати касаційну скаргу на:

1) рішення суду першої інстанції після апеляційного перегляду справи та постанову суду апеляційної інстанції, крім судових рішень, які не підлягають касаційному оскарженню

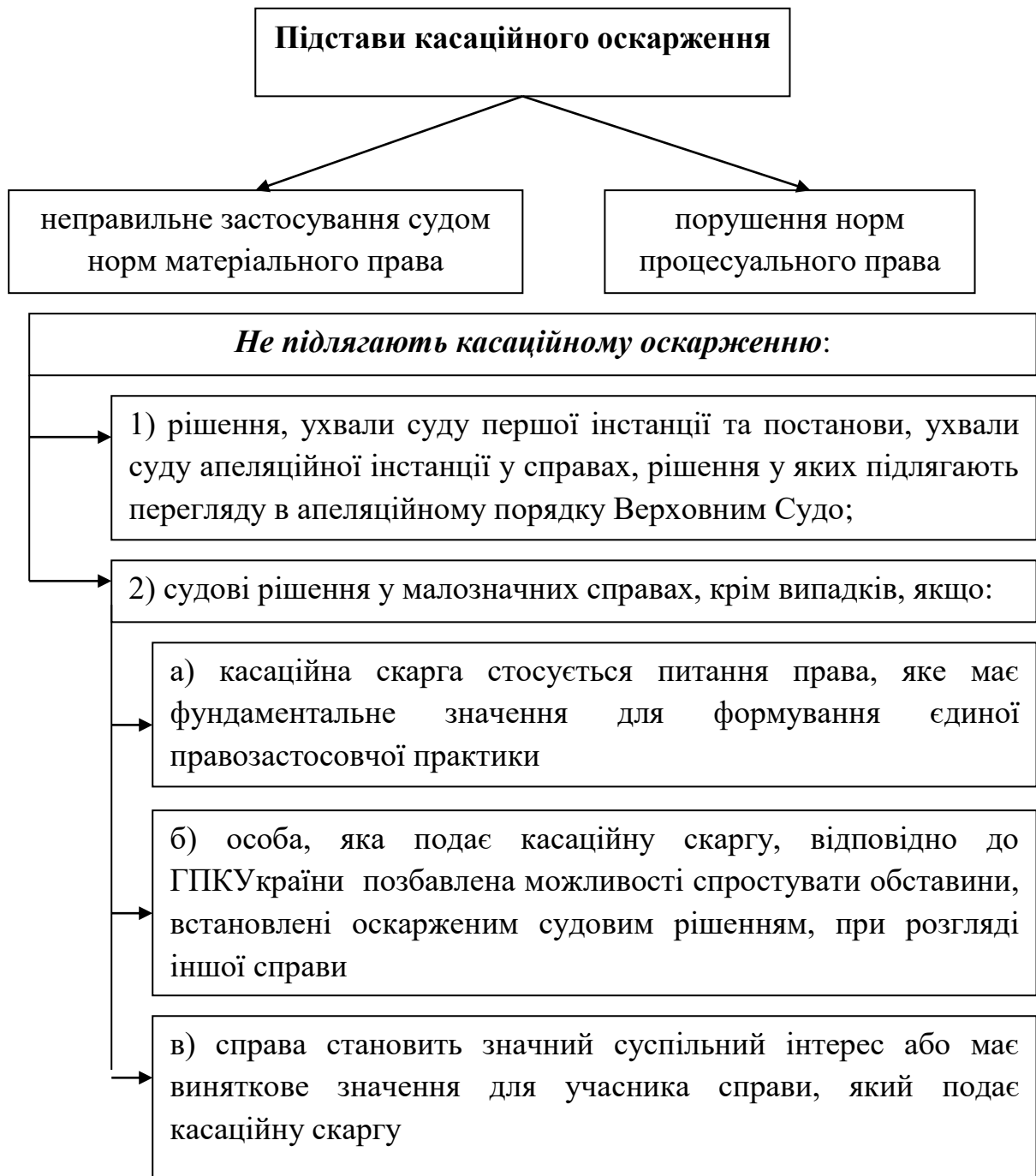
2) ухвали суду першої інстанції:

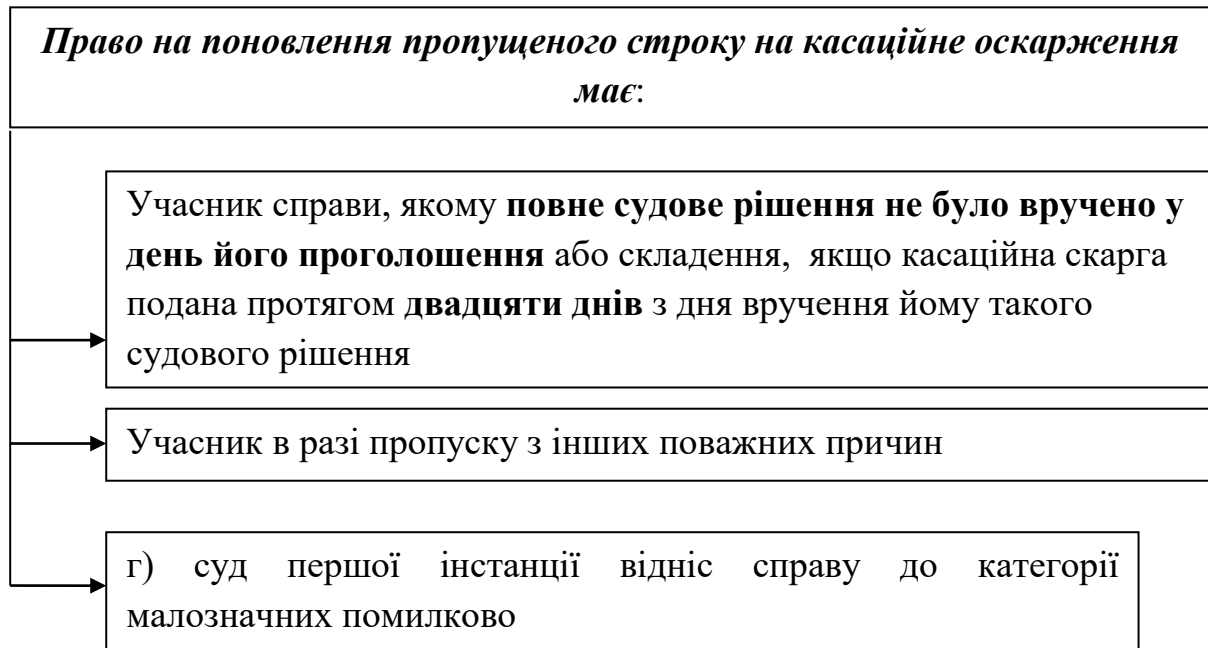
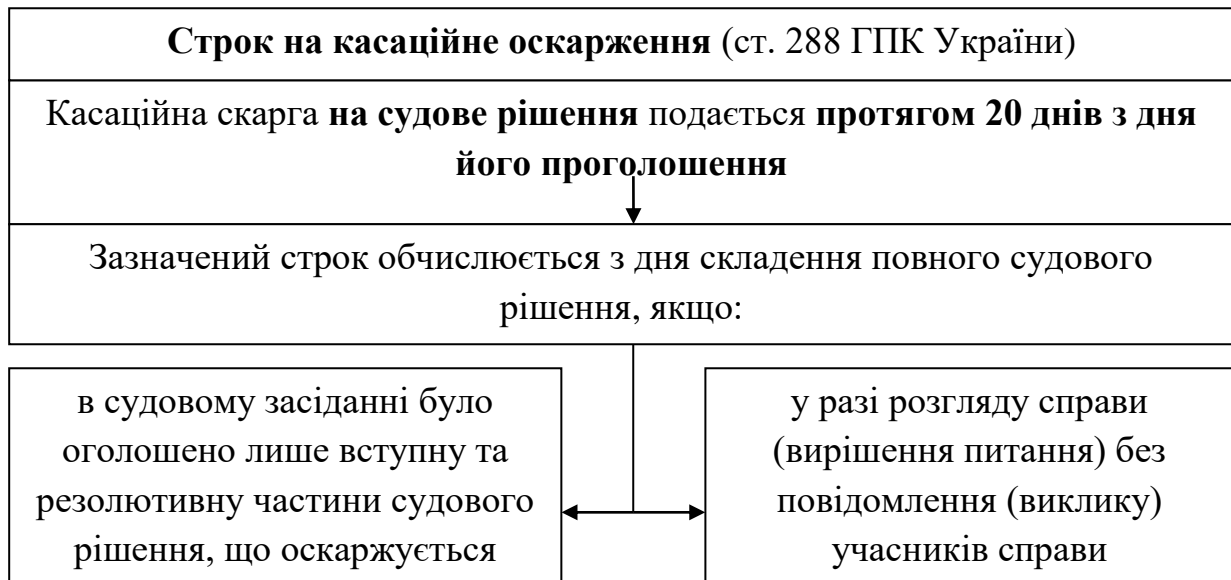
про забезпечення позову, заміну заходу забезпечення позову
про повернення заяви позивачеві (заявникові)
про відмову у відкритті провадження у справі
про закриття провадження у справі
про залишення позову (заяви) без розгляду
про відмову у відкритті провадження за нововиявленими або виключними обставинами
про розгляд скарг на рішення, дії (бездіяльність) органів Державної виконавчої служби, державного виконавця, приватного виконавця
про заміну чи відмову у заміні сторони у справі (процесуальне правонаступництво) або сторони виконавчого провадження
про звернення стягнення на грошові кошти, що належать іншим особам, чи нерухоме майно, право власності на яке не зареєстровано в установленому законом порядку
про визначення частки майна боржника у майні, яким він володіє спільно з іншими особами; – після їх перегляду в апеляційному порядку

3) ухвали суду апеляційної інстанції :

про відмову у відкритті або закритті апеляційного провадження
про повернення апеляційної скарги
про зупинення провадження
щодо забезпечення позову
заміни заходу забезпечення позову,
щодо зустрічного забезпечення
про відмову ухвалити додаткове рішення
про роз'яснення рішення чи відмову у роз'ясненні рішення
про внесення або відмову у внесенні виправлень у рішення
про повернення заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або
виключними обставинами,
про відмову у відкритті провадження за нововиявленими або виключними
обставинами,
про заміну сторони у справі,
про накладення штрафу в порядку процесуального примусу,
окремі ухвали

4) ухвали і постанови суду першої інстанції після їх перегляду в апеляційному порядку та постанови суду апеляційної інстанції у справах про банкрутство у випадках, передбачених законодавством

12.2. Подання касаційної скарги

Порядок подання касаційної скарги (ст. 289 ГПК України)

Касаційна скарга подається безпосередньо до суду касаційної інстанції

Форма і зміст касаційної скарги (ст. 290 ГПК України)

Касаційна скарга подається у **письмовій формі**

У касаційній скарзі повинно бути зазначено:

▶ найменування суду касаційної інстанції

повне найменування (для ю.о.) або ім'я (прізвище, ім'я та по батькові) (для ф.о.) особи, яка подає касаційну скаргу, її місцезнаходження (для ю. о.) або місце проживання чи перебування (для ф. о.), поштовий індекс, ідентифікаційний код ю. о. в ЄДРОУ, реєстраційний номер облікової картки платника податків (для ф. о.) за його наявності або номер і серія паспорта для ф. о. - громадян України, номери засобів зв'язку та адресу електронної пошти, за наявності

повне найменування (для ю. о.) або ім'я (прізвище, ім'я та по батькові) (для ф. о.) інших учасників справи, їх місцезнаходження (для ю. о.) або місце проживання чи перебування (для ф. о.)

судові рішення, що оскаржуються

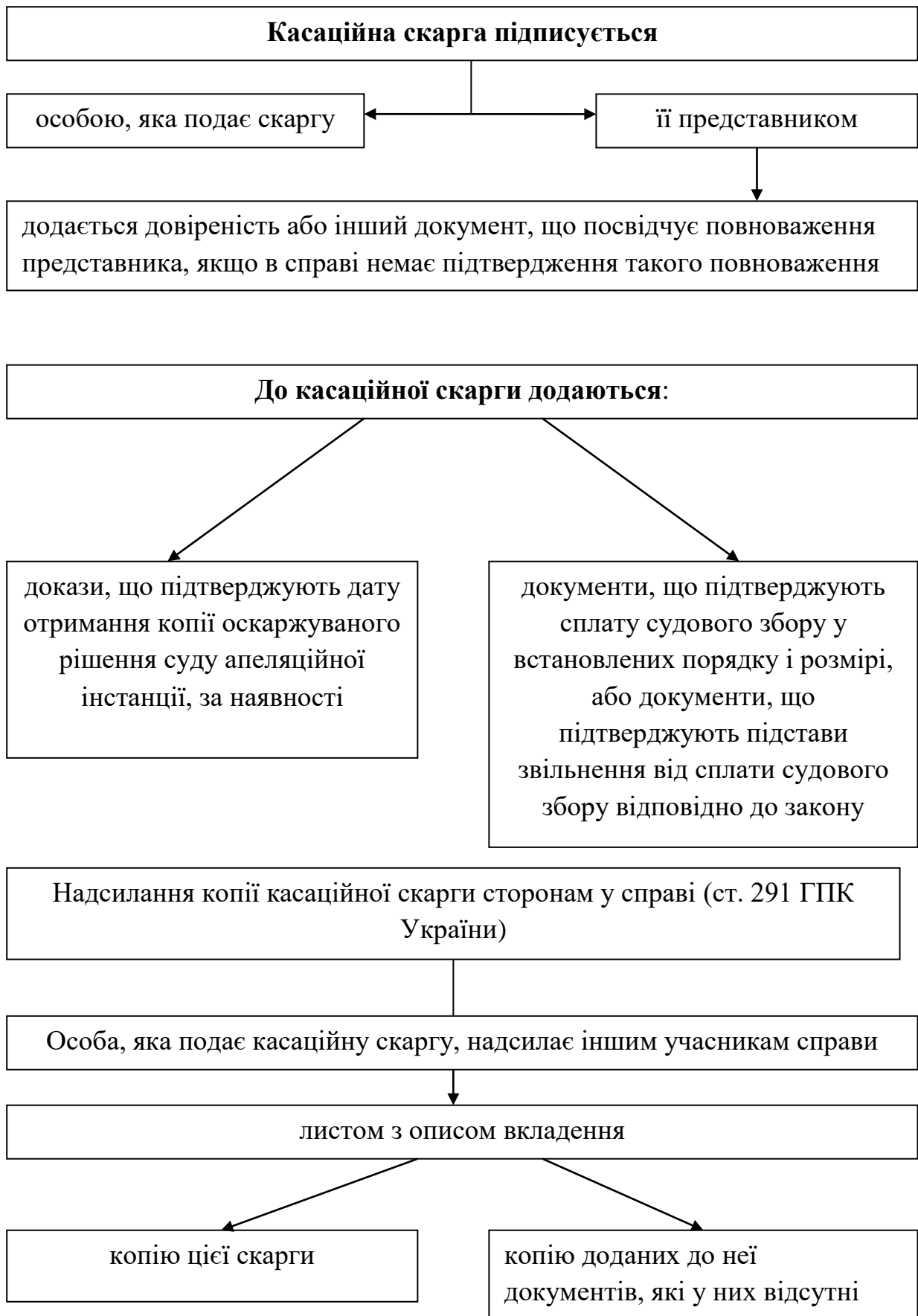
обґрунтування того, в чому полягає неправильне застосування норм матеріального права чи порушення норм процесуального права, що призвело до ухвалення незаконного судового рішення (рішень)

вимоги особи, яка подає скаргу

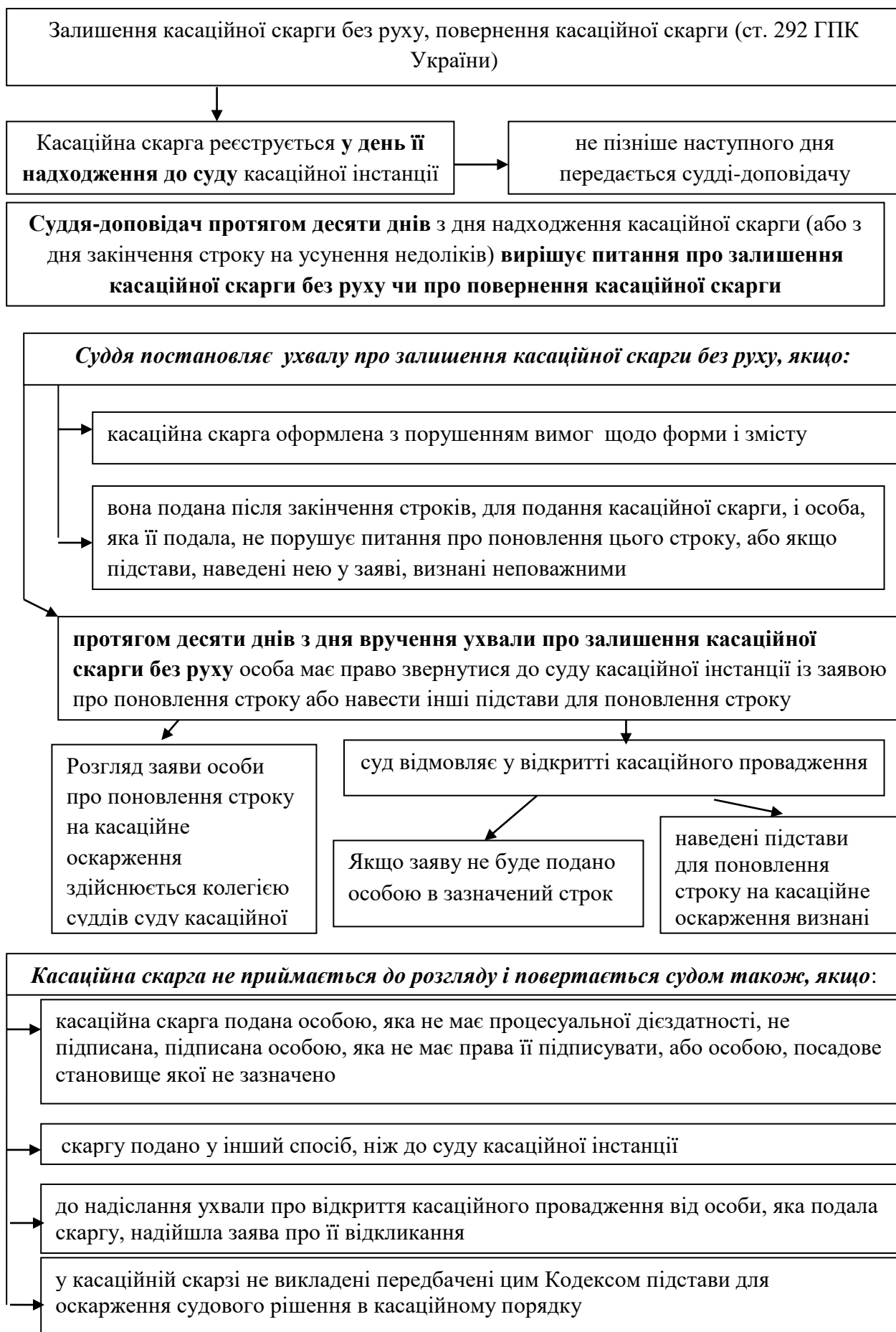
дата отримання копії судового рішення суду апеляційної інстанції, що оскаржується

перелік доданих до скарги документів

підстави звільнення від сплати судового збору, якщо касаційна скарга подається особою, звільненою від сплати судового збору відповідно до закону

12.3. Відкриття касаційного провадження

Копія ухвали про повернення касаційної скарги надсилається учасникам справи

Скаржнику надсилається копія ухвали про повернення касаційної скарги разом з доданими до скарги матеріалами

касаційна скарга залишається в суді касаційної інстанції

Відмова у відкритті касаційного провадження (ст. 293 ГПК України)

Суд касаційної інстанції відмовляє у відкритті касаційного провадження у справі,

касаційну скаргу подано на судові рішення, що не підлягає касаційному

є ухвала про закриття провадження у зв'язку з відмовою від поданої раніше касаційної скарги цієї ж особи на це саме судові рішення

є постанова про залишення касаційної скарги цієї ж особи без задоволення або ухвала про відмову у відкритті касаційного провадження за касаційною скаргою цієї особи на це саме судові рішення

скаржником у строк, визначений судом, не подано заяву про поновлення строку на касаційне оскарження або наведені підстави для поновлення строку на касаційне оскарження визнані судом неповажними

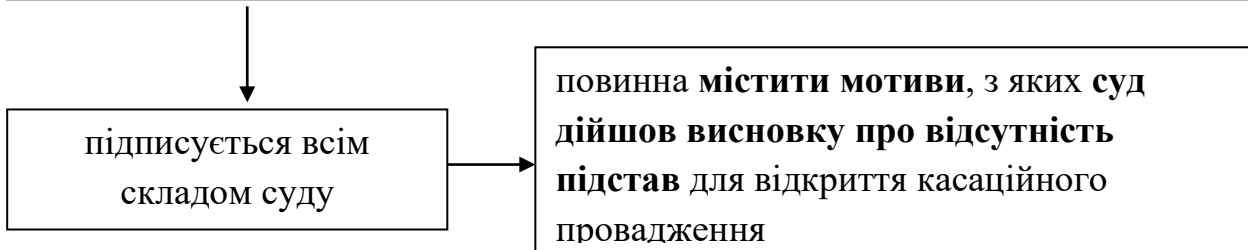
якщо рішення касаційного суду за наслідками розгляду такої скарги не має значення для формування єдиної правозастосовчої практики. (з перегляду ухвали про повернення заяви позивачеві (заявникові), про розгляд скарг на дії (бездіяльність) органів державної виконавчої служби, приватного виконавця)

У справі з ціною позову, що не перевищує 500 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб (крім справ, які відповідно до ГПКУ розглядаються за правилами загального позовного провадження), а також у випадку оскарження ухвали (крім ухвали, якою закінчено розгляд справи) суд може визнати касаційну скаргу необґрунтованою та відмовити у відкритті касаційного провадження, якщо:

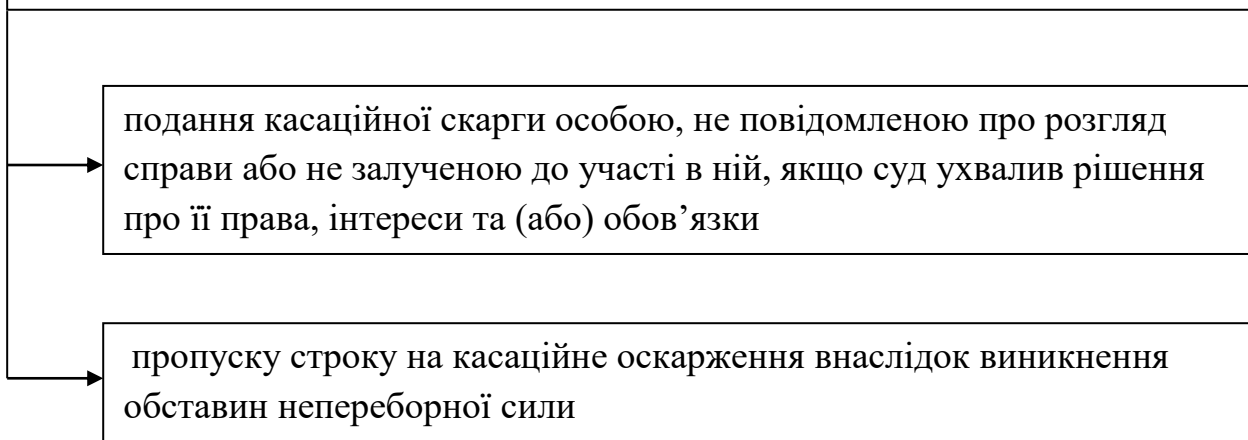
ВСУ вже викладав у своїй постанові висновок щодо питання правильного застосування норми права, порушеного в касаційній скарзі, і суд апеляційної інстанції переглянув судові рішення відповідно до такого висновку

або правильне застосування норми права є очевидним і не викликає розумних сумнівів щодо її застосування чи тлумачення

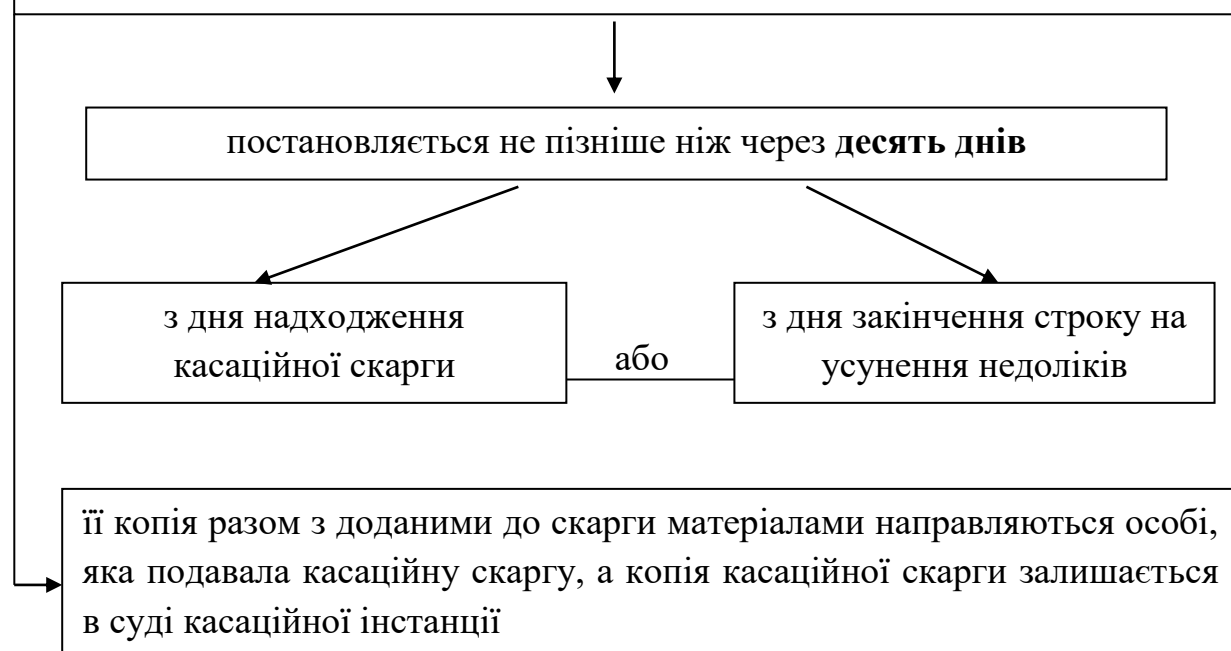
Ухвала про відмову у відкритті касаційного провадження:

Незалежно від поважності причин пропуску строку на касаційне оскарження суд касаційної інстанції відмовляє у відкритті касаційного провадження у разі, якщо касаційна скарга подана після спливу 1 року з дня складення повного тексту судового рішення, крім випадків:

Ухвала про відмову у відкритті касаційного провадження

Відкриття касаційного провадження у справі (ст. 294 ГПК України)

За відсутності підстав для залишення касаційної скарги без руху, повернення касаційної скарги чи відмови у відкритті касаційного провадження суд касаційної інстанції постановляє ухвалу про відкриття касаційного провадження у справі, в якій повідомляється про:

про дату розгляду скарги

про час і розгляду скарги

про місце розгляду скарги

про витребування матеріалів справи

Питання про відкриття касаційного провадження у справі вирішується

колегією суддів у складі трьох суддів

не пізніше десяти днів з дня надходження касаційної скарги або з дня надходження заяви про усунення недоліків

До відкриття касаційного провадження учасники справи мають право подати заперечення проти відкриття касаційного провадження

В ухвалі про відкриття касаційного провадження зазначається:

строк для подання учасниками справи відзиву на касаційну скаргу

строк, протягом якого учасники справи мають подати свої заперечення щодо поданих заяв чи клопотань, якщо разом з касаційною скаргою подано заяви чи клопотання

вирішується питання про зупинення виконання рішення (ухвали) суду або зупинення його дії, якщо зупинити його виконання неможливо, за наявності клопотання особи, яка подала касаційну скаргу

Відзив на касаційну скаргу (ст. 295 ГПК України)

Учасники справи мають право подати до суду касаційної інстанції відзив на касаційну скаргу в письмовій формі протягом строку, встановленого судом касаційної інстанції в ухвалі про відкриття касаційного провадження

Відзив на касаційну скаргу має містити:

найменування суду касаційної інстанції

ім'я (найменування), поштову адресу особи, яка подає відзив на касаційну скаргу, а також номер засобу зв'язку, адресу електронної пошти, за наявності

обґрунтування заперечень щодо змісту і вимог касаційної скарги

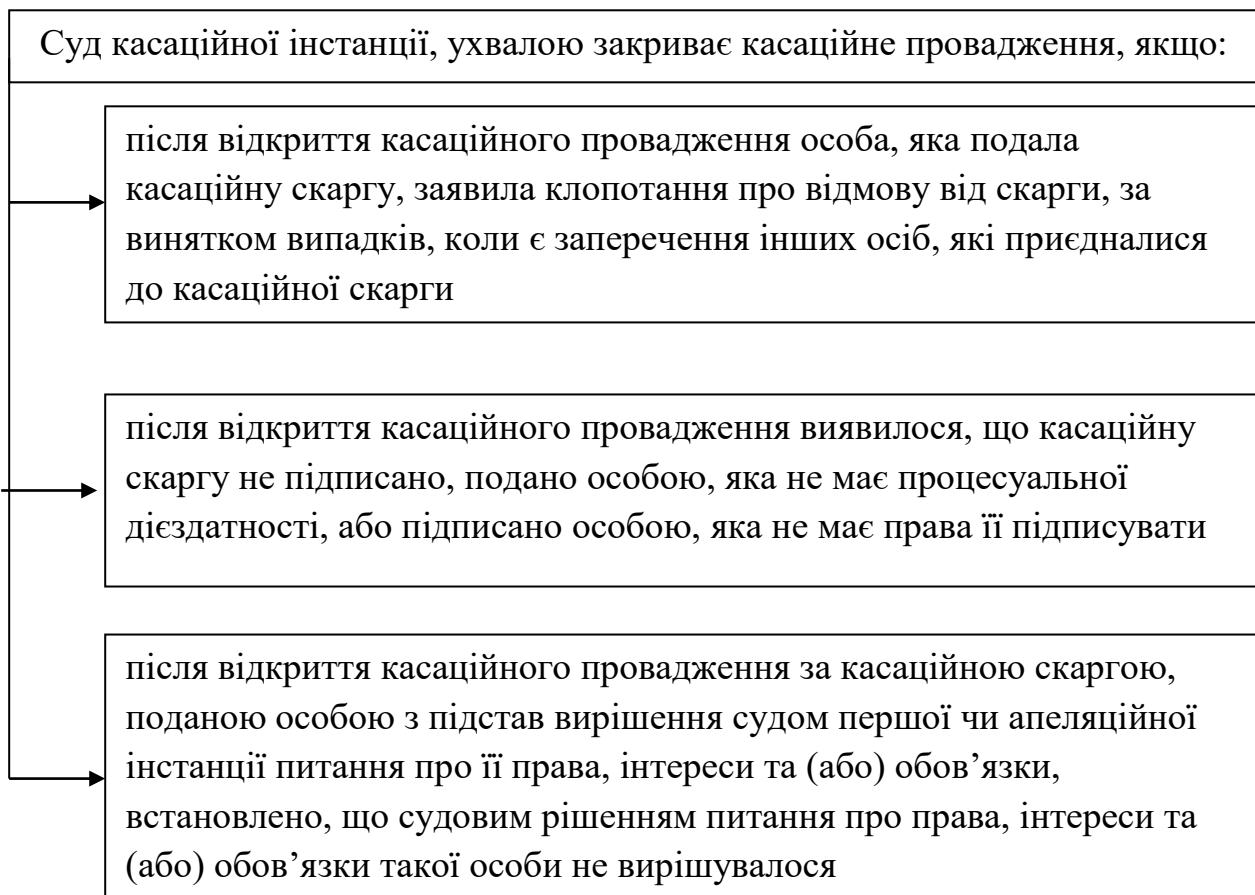
у разі необхідності - клопотання особи, яка подає відзив на касаційну скаргу

перелік матеріалів, що додаються

додаються докази надсилання копій відзиву та доданих до нього документів іншим учасникам справи

Відсутність відзиву на касаційну скаргу
не перешкоджає перегляду судових рішень (рішення)

Закриття касаційного провадження (ст. 296 ГПК України)

Приєднання до касаційної скарги (ст. 297 ГПК України)

До касаційної скарги мають право приєднатися:

Учасники справи, на стороні особи якої вони виступали

особи, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про їхні права, інтереси та (або) обов'язки

Заяву про приєднання до касаційної скарги може бути подано до початку розгляду справи в суді касаційної інстанції

До заяви про приєднання до касаційної скарги додається документ про сплату судового збору та докази направлення заяви іншим учасникам справи

Доповнення, зміна або відкликання касаційної скарги або відмова від неї (ст. 298 ГПК України)

Особа, яка подала касаційну скаргу, протягом строку на касаційне оскарження має право її:

ДОПОВНИТИ

ЗМІНИТИ

така особа, повинна подати докази надіслання копій відповідних доповнень чи змін до касаційної скарги іншим учасникам справи; в іншому випадку суд не враховує такі доповнення чи зміни

Особа, яка подала касаційну скаргу, має право

до постановлення ухвали про відкриття касаційного провадження

відкликати її

до закінчення касаційного провадження

відмовитися від неї

а інша сторона має право визнати касаційну скаргу обґрунтованою в повному обсязі чи в певній частині

за відсутності заперечень інших осіб, які приєдналися до касаційної скарги, постановляє ухвалу про закриття касаційного провадження

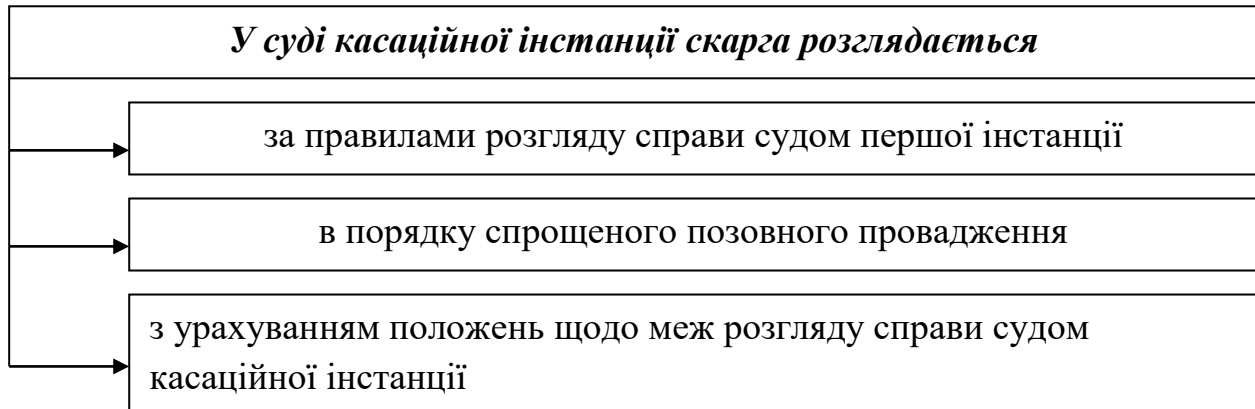
У разі закриття касаційного провадження у зв'язку з відмовою від касаційної скарги на судові рішення повторно оскарження цих рішень особою, що відмовилася від скарги, не допускається

Суд касаційної інстанції має право не приймати відмову від скарги або її відкликання з підстав, визначених у ч. 5 статті 191 ГПК України

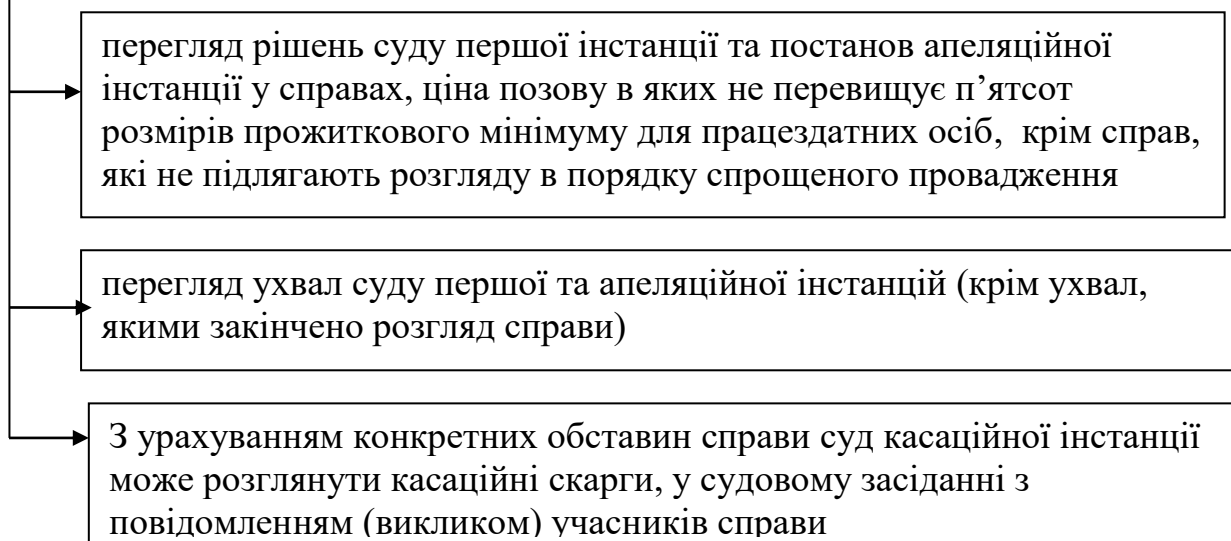
12.4. Порядок розгляду касаційної скарги

Порядок розгляду касаційної скарги (ст. 301 ГПК України)

Розгляд здійснюється у судовому засіданні без повідомлення учасників справи:

Суд касаційної інстанції використовує процесуальні права суду першої інстанції виключно для перевірки правильності застосування норм матеріального і процесуального права судами першої та апеляційної інстанцій

Головуючий відкриває судове засідання і оголошує, яка справа, за чиєю скаргю та на рішення, ухвалу якого суду розглядається

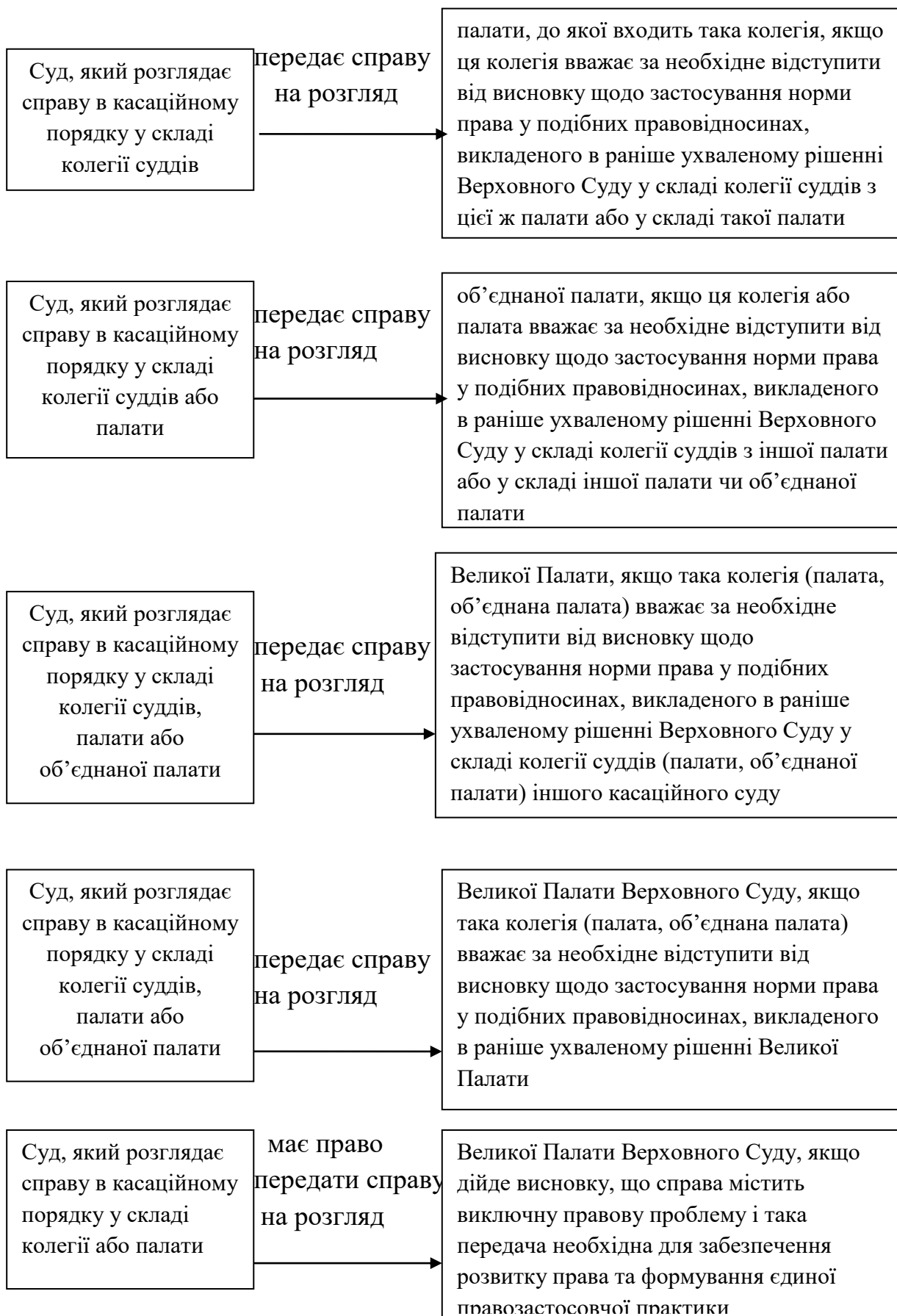
Суддя-доповідач доповідає в необхідному обсязі зміст оскаржуваного рішення суду та доводи касаційної скарги

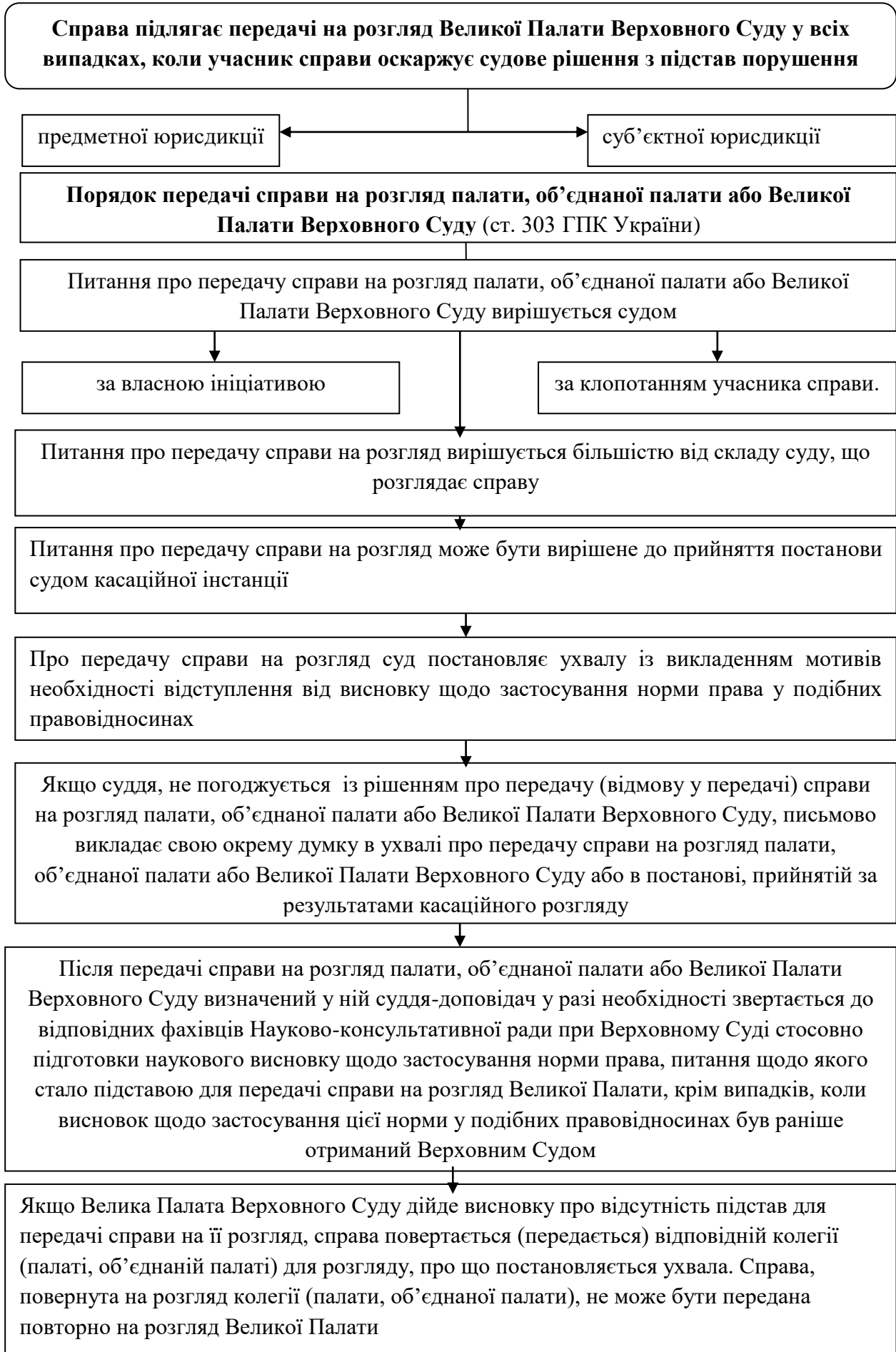
Учасники справи дають свої пояснення щодо касаційної скарги та відзиву на неї в порядку, встановленому головуєчим. Суд може обмежити тривалість пояснень, встановивши для всіх учасників справи рівний проміжок часу, про що оголошується на початку судового засідання

У своїх поясненнях сторони та учасники справи можуть наводити тільки ті доводи, які стосуються підстав касаційного перегляду судового рішення

Вислухавши пояснення учасників справи, суд виходить до нарадчої кімнати

Підстави для передачі справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду (ст. 302 ГПК України)

Касаційні скарги на ухвали господарських судів (ст. 304 ГПК України)

Ухвали судів першої та апеляційної інстанцій можуть бути оскаржені в касаційному порядку

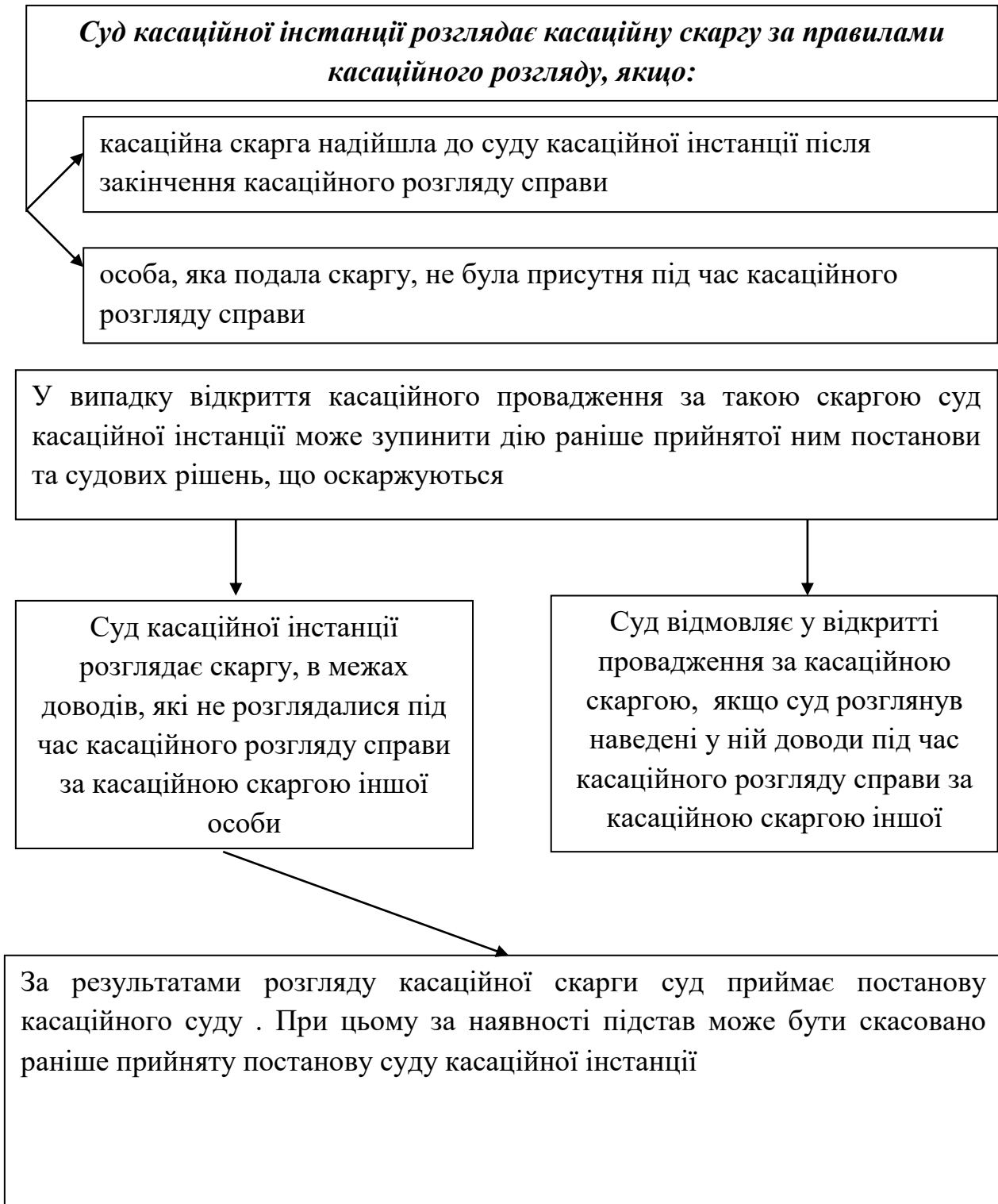
Скарги на ухвали, що не підлягають оскарженню окремо від рішення суду першої інстанції чи постанови суду апеляційної інстанції, включаються до касаційної скарги на відповідне рішення чи постанову

У разі подання касаційної скарги на ухвалу, що не підлягає оскарженню окремо від рішення чи постанови суду, суд повертає її заявнику, про що постановляє ухвалу

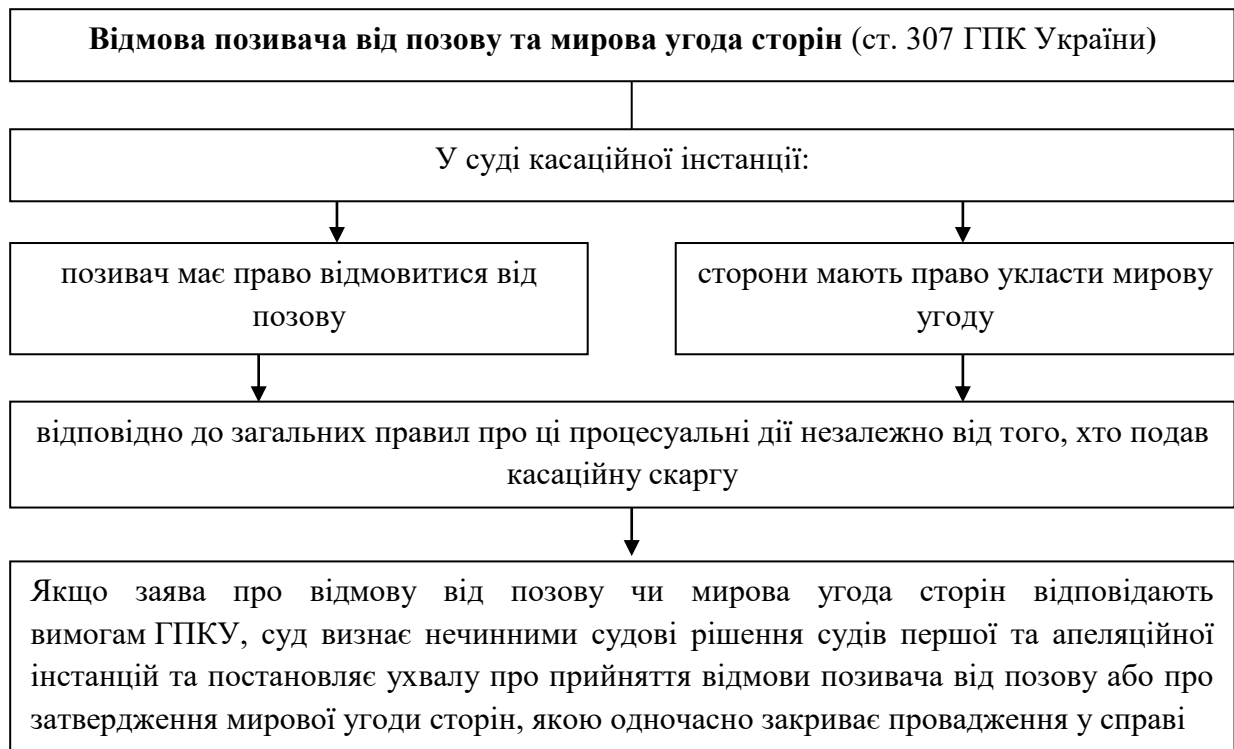
Касаційні скарги на ухвали судів першої чи апеляційної інстанції розглядаються у порядку, передбаченому для розгляду касаційних скарг на рішення суду першої інстанції, постанови суду апеляційної інстанції

У випадках скасування судом касаційної інстанції ухвал суду першої або апеляційної інстанції, які перешкоджають провадженню у справі, справа передається на розгляд суду першої або апеляційної інстанції

Порядок розгляду касаційної скарги, що надійшла до суду касаційної інстанції після закінчення розгляду касаційної скарги іншої особи (ст. 305 ГПК України)

Касаційна скарга	
на судові рішення	має бути розглянута
рішення суду першої інстанції після апеляційного перегляду справи та постанову суду апеляційної інстанції, крім судових рішень, визначених у частині третій цієї статті	протягом 60 днів з дня постановленн я ухвали про відкриття касаційного провадження у справі
ухвали і постанови суду першої інстанції після їх перегляду в апеляційному порядку та постанови суду апеляційної інстанції у справах про банкрутство (неплатоспроможність) у випадках, передбачених Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»	
ухвали суду першої інстанції, зазначені в пунктах 3, 6, 7, 13, 14, 21, 25, 26, 28, 30 частини першої статті 255 ГПК України, після їх перегляду в апеляційному порядку	протягом 30 днів з дня постановлення ухвали про відкриття касаційного провадження у справі
ухвали суду апеляційної інстанції про відмову у відкритті або закритті апеляційного провадження, про повернення апеляційної скарги, про зупинення провадження, щодо забезпечення позову, заміни заходу забезпечення позову, щодо зустрічного забезпечення, про відмову ухвалити додаткове рішення, про роз'яснення рішення чи відмову у роз'ясненні рішення, про внесення або відмову у внесенні виправлень у рішення, про повернення заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, про відмову у відкритті провадження за нововиявленими або виключними обставинами, про заміну сторони у справі, про накладення штрафу в порядку процесуального примусу, окремі ухвали	

Повноваження суду касаційної інстанції (ст. 308 ГПК України)

Суд касаційної інстанції за результатами розгляду касаційної скарги

1) залишити судові рішення судів першої інстанції та апеляційної інстанції без змін, а скаргу без задоволення

2) скасувати судові рішення судів першої та апеляційної інстанцій повністю або частково і передати справу повністю або частково на новий розгляд, зокрема за встановленою підсудністю або для продовження розгляду

3) скасувати судові рішення повністю або частково і ухвалити нове рішення у відповідній частині або змінити рішення, не передаючи справи на новий розгляд

4) скасувати постанову суду апеляційної інстанції повністю або частково і залишити в силі рішення суду першої інстанції у відповідній частині

5) скасувати судові рішення суду першої та апеляційної інстанцій повністю або частково і закрити провадження у справі чи залишити позов без розгляду у відповідній частині

6) у передбачених ГПК України випадках визнати нечинними судові рішення судів першої та апеляційної інстанцій повністю або частково і закрити провадження у справі у відповідній частині

7) у передбачених цим ГПК України випадках скасувати свою постанову (повністю або частково) і прийняти одне з рішень, зазначених в пунктах 1-6 частини першої цієї статті

Підстави для залишення касаційної скарги без задоволення, а судових рішень - без змін (ст. 309 ГПК України)

Якщо суд касаційної інстанції визнає, що рішення ухвалено з додержанням норм матеріального і процесуального права, то:

залишає касаційну скаргу без задоволення

залишає судові рішення - без

Не може бути скасоване правильне по суті і законне рішення з одних лише формальних міркувань

Підстави для повного або часткового скасування рішень і передачі справи повністю або частково на новий розгляд або для продовження розгляду (ст. 310 ГПК України)

Судові рішення підлягають обов'язковому скасуванню з направленням справи на новий розгляд, якщо:

1) справу розглянуто і вирішено неповноважним складом суду

2) в ухваленні судового рішення брав участь суддя, якому було заявлено відвід, і судом касаційної інстанції визнано підстави його відводу обґрунтованими

3) судові рішення не підписано будь-яким із суддів або підписано не тими суддями, що зазначені в судовому рішенні

4) судові рішення ухвалено суддями, які не входили до складу колегії, що розглянула справу

5) справу розглянуто за відсутності будь-кого з учасників справи, належним чином не повідомлених про дату, час і місце судового засідання, якщо такий учасник справи обґрунтовує свою касаційну скаргу такою підставою

6) судові рішення ухвалено з порушенням правил інстанційної або територіальної юрисдикції

7) суд розглянув у порядку спрощеного позовного провадження справу, яка підлягала розгляду за правилами загального позовного провадження

8) суд прийняв рішення про права, інтереси та (або) обов'язки осіб, що не були залучені до участі у справі

Судове рішення, ухвалене судом з порушенням правил територіальної юрисдикції (підсудності), не підлягає скасуванню, якщо учасник справи, який подав касаційну скаргу, при розгляді справи судом першої інстанції без поважних причин не заявив про неподсудність справи

Підставою для скасування судового рішення та направлення справи на новий розгляд є також порушення норм процесуального права, що унеможливило встановлення фактичних обставин, які мають значення для правильного вирішення справи, якщо:

суд не дослідив зібрані у справі докази

суд необґрунтовано відхилив клопотання про витребування, дослідження або огляд доказів, або інше клопотання (заяву) учасника справи щодо встановлення обставин, які мають значення для правильного вирішення справи

суд встановив обставини, що мають суттєве значення, на підставі недопустимих доказів

Справа направляється на новий розгляд до суду апеляційної інстанції, якщо порушення норм процесуального права допущені тільки цим судом

У всіх інших випадках справа направляється до суду першої інстанції

Висновки суду касаційної інстанції, у зв'язку з якими скасовано судові рішення, є обов'язковими для суду першої чи апеляційної інстанції під час нового розгляду справи

Підставою для скасування судових рішень суду першої та апеляційної інстанцій і направлення справи для продовження розгляду є:

порушення норм матеріального права

порушення норм процесуального права

що призвели до постановлення незаконної ухвали суду першої інстанції та (або) постанови суду апеляційної інстанції, що перешкоджають подальшому провадженню у справі

Підстави для скасування судових рішень повністю або частково і ухвалення нового рішення у відповідній частині або зміни рішення (ст. 311 ГПК України)

Підставами для скасування судових рішень повністю або частково і ухвалення нового рішення у відповідній частині або зміни рішення є:

неправильне застосування норм матеріального права

порушення норм процесуального права

Неправильним застосуванням норм матеріального права вважається: неправильне тлумачення закону, або застосування закону, який не підлягає застосуванню, або незастосування закону, який підлягав застосуванню

може бути підставою для скасування або зміни рішення лише за умови, якщо це порушення призвело до ухвалення незаконного рішення

Зміна судового рішення може полягати в доповненні або зміні його мотивувальної та (або) резолютивної частини

Підстави для скасування постанови суду апеляційної інстанції повністю або частково і залишення в силі судового рішення суду першої інстанції у відповідній частині (ст. 312 ГПК України)

Суд касаційної інстанції скасовує постанову суду апеляційної інстанції повністю або частково і залишає в силі судові рішення суду першої інстанції у відповідній частині, якщо :

встановить, що судом апеляційної інстанції скасовано судові рішення, яке відповідає закону

Підстави для скасування рішення повністю або частково із закриттям провадження в справі або залишенням позову без розгляду у відповідній частині (ст. 313 ГПК України)

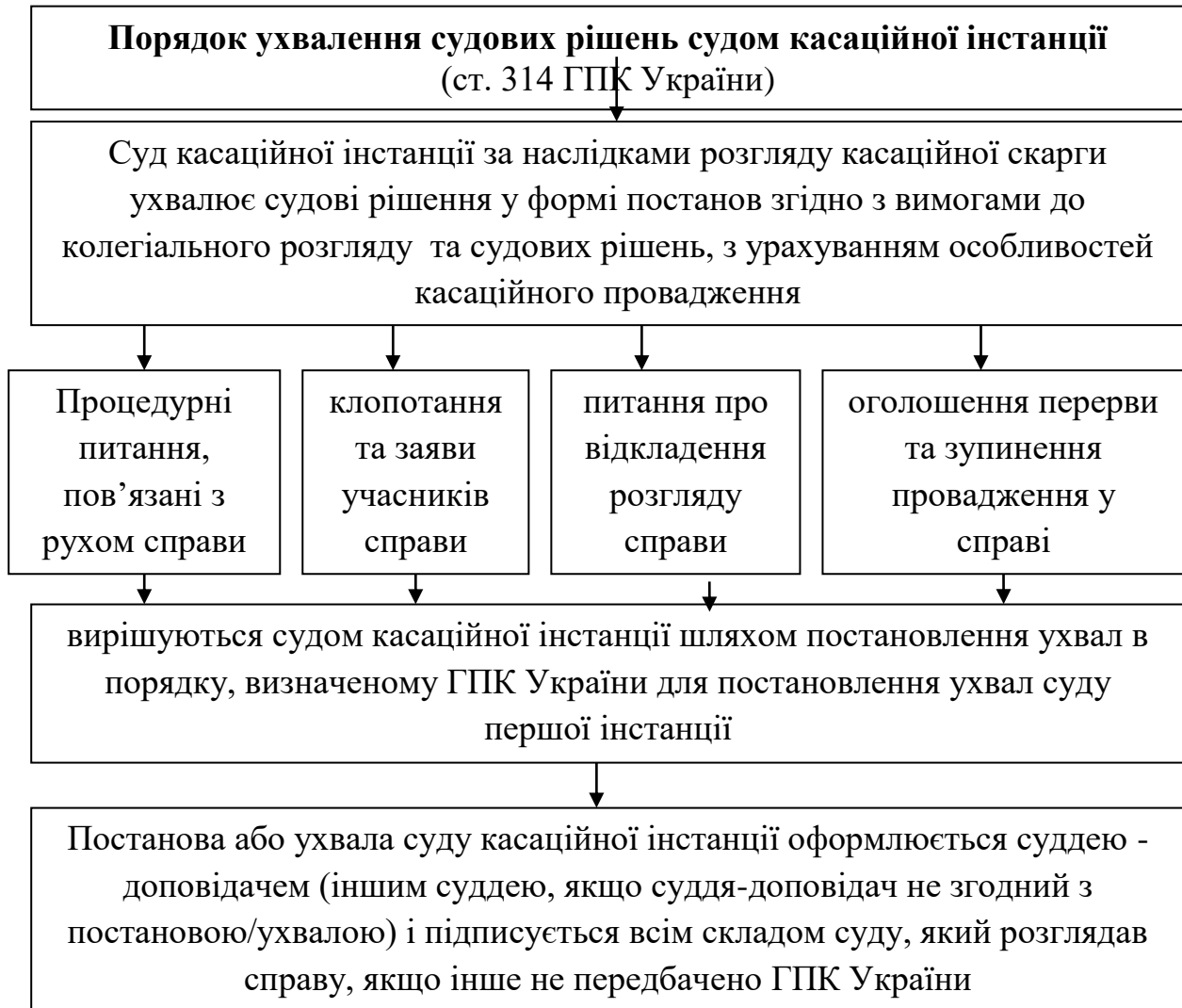
Судове рішення, яким закінчено розгляд справи, підлягає скасуванню в касаційному порядку повністю або частково

з залишенням позову без розгляду

з закриттям провадження у справі

Якщо суд першої або апеляційної інстанції ухвалив законне і обґрунтоване рішення, смерть фізичної особи чи припинення юридичної особи - сторони в спірних правовідносинах, що не допускають правонаступництва, після ухвалення рішення не може бути підставою для:

Порушення правил юрисдикції господарських судів, є обов'язковою підставою для скасування рішення незалежно від доводів касаційної скарги

12.5. Постанова суду касаційної інстанції

Постанова суду касаційної інстанції (ст. 315 ГПК України)	
Постанова суду касаційної інстанції складається з:	
1) вступної частини із зазначенням:	<p>а) дати і місця її прийняття</p> <p>б) найменування суду касаційної інстанції, прізвищ та ініціалів суддів і секретаря судового засідання</p> <p>в) найменування (ім'я) учасників справи і найменування (ім'я) особи, яка подала касаційну скаргу</p> <p>г) найменування суду першої та (або) апеляційної інстанції, судового рішення якого оскаржується, номера справи, дати ухвалення судового рішення, прізвища та ініціалів судді (суддів)</p>
2) описової частини із зазначенням:	<p>а) короткого змісту позовних вимог і рішень судів першої та апеляційної інстанцій</p> <p>б) короткого змісту вимог касаційної скарги</p> <p>в) узагальнених доводів особи, яка подала касаційну скаргу</p> <p>г) узагальненого викладу позиції інших учасників справи</p>
3) мотивувальної частини із зазначенням:	<p>а) мотивів прийняття або відхилення кожного аргументу, викладеного в касаційній скарзі та відзиві на касаційну скаргу</p> <p>б) доводів, за якими суд касаційної інстанції погодився або не погодився з висновками суду першої та (або) апеляційної інстанції</p> <p>в) висновків за результатами розгляду касаційної скарги з посиланням на норми права, якими керувався суд</p> <p>г) дій, що їх повинні виконати суд першої та (або) апеляційної інстанції у разі скасування судового рішення і передачі справи на новий розгляд</p>

4) резолютивної частини із зазначенням:	<p>а) висновку суду касаційної інстанції по суті вимог касаційної скарги і позовних вимог</p> <p>б) нового розподілу судових витрат, понесених у зв'язку із розглядом справи у суді першої інстанції та апеляційної інстанції, - у разі скасування рішення та ухвалення нового рішення або зміни рішення</p> <p>в) розподілу судових витрат, понесених у зв'язку з переглядом справи у суді касаційної інстанції</p> <p>г) повороту виконання у разі скасування рішень судів за наявності відповідної заяви та підстав</p>
---	--

У постанові палати, об'єднаної палати, Великої Палати Верховного Суду має міститися висновок про те, як саме повинна застосовуватися норма права, із застосуванням якої не погодилася колегія суддів, палата, об'єднана палата, що передала справу на розгляд палати, об'єднаної палати, Великої Палати.

Постанова суду касаційної інстанції проголошується за загальними правилами проголошення рішення.

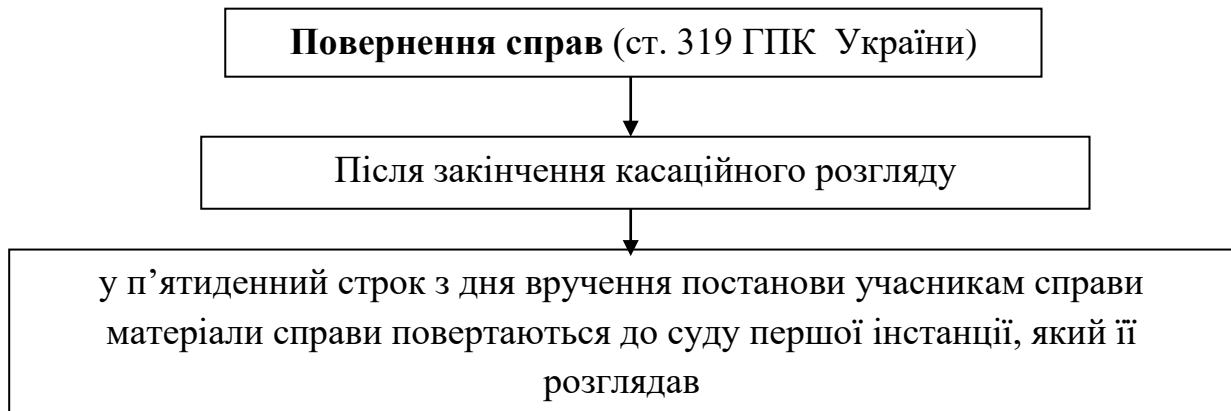
Вказівки, що містяться у постанові суду касаційної інстанції, є обов'язковими для суду першої та апеляційної інстанцій під час нового розгляду справи (ст. 316 ГПК України)

Постанова суду касаційної інстанції не може містити вказівок для суду першої або апеляційної інстанції про:

- достовірність чи недостовірність того чи іншого доказу
- переваги одних доказів над іншими
- яка норма матеріального права повинна бути застосована
- яке рішення має бути прийнято за результатами нового розгляду справи

Законна сила постанови суду касаційної інстанції
(ст. 317 ГПК України)

Запитання для самоконтролю

1. Який суд вважається судом касаційної інстанції? Вкажіть його повноваження.
2. Які судові рішення не підлягають касаційному оскарженню?
3. Коли можна приєднатися до касаційної скарги? Вкажіть правові наслідки такого приєднання.
4. Які межі розгляду справи судом касаційної інстанції у господарському судочинстві?
5. Які існують підстави для передачі справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду?
6. За яких умов скасовується судове рішення повністю або частково і ухвалюється нове рішення у відповідній частині або змінюється рішення?
7. У який строк після закінчення касаційного розгляду матеріали справи повертаються до суду першої інстанції, який її розглядав?

Рекомендована література:

Базова [1; 3-5; 27; 28; 35; 40; 46; 53; 54; 57; 58].

Допоміжна [1; 2; 5; 35].

ТЕМА 13. ПЕРЕГЛЯД СУДОВИХ РІШЕНЬ ЗА НОВОВІЯВЛЕНИМИ АБО ВИКЛЮЧНИМИ ОБСТАВИНАМИ

13.1. Поняття та підстави перегляду судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами

Нововиявлені обставини - це юридичні факти, які мають істотне значення для вирішення справи але не були відомі суду та іншим учасникам справи на момент постановлення рішення, яким закінчено розгляд справи і від яких залежать виникнення, зміна або припинення прав та обов'язків осіб, які беруть участь у справі

Підстави перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами (ст. 320 ГПК України)

1) Рішення, постанови та ухвали господарського суду, 2) Вищого суду з питань інтелектуальної власності, а також 3) ухвали у справах про банкрутство (неплатоспроможність), **що набрали законної сили**, можуть бути переглянуті за нововиявленими або виключними обставинами

Підстави для перегляду судового рішення за нововиявленими обставинами:

1) істотні для справи обставини, що не були встановлені судом та не були і не могли бути відомі особі, яка звертається із заявою, на час розгляду справи

2) встановлений вироком або ухвалою про закриття кримінального провадження та звільнення особи від кримінальної відповідальності, що набрали законної сили, факт надання завідомо неправильного висновку експерта, завідомо неправдивих показань свідка, завідомо неправильного перекладу, фальшивості письмових, речових чи електронних доказів, що потягли за собою ухвалення незаконного рішення у цій справі

3) скасування судового рішення, яке стало підставою для ухвалення судового рішення, що підлягає перегляду

Підстави для перегляду судових рішень у зв'язку з виключними обставинами:

1) встановлена Конституційним Судом України неконституційність (конституційність) закону, іншого правового акта чи їх окремого положення, застосованого (не застосованого) судом при вирішенні справи, якщо рішення суду ще не виконане

2) встановлення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, порушення Україною міжнародних зобов'язань при вирішенні цієї справи судом

3) встановлення вироком суду, що набрав законної сили, вини судді у вчиненні злочину, внаслідок якого було ухвалено судове рішення

Не є підставою для перегляду рішення суду за нововиявленими обставинами:

переоцінка доказів, оцінених судом у процесі розгляду справи

докази, які не оцінювалися судом, стосовно обставин, що були встановлені

13.2. Порядок і строк подання заяви про перегляд судового рішення

Порядок і строк подання заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами (ст. 321 ГПК України)

Заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами може бути подано:

1) з підстави визначеної п.1, ч.2, ст. 320 (істотні для справи обставини, що не були встановлені судом та не були і не могли бути відомі особі, яка звертається із заявою, на час розгляду справи) - **учасниками справи протягом тридцяти днів з дня, коли особа дізналася або могла дізнатися про існування обставин, що стали підставою для перегляду судового рішення, та з урахуванням приписів ч.1, ст 321 ГПК України - не пізніше трьох років з дня набрання таким судовим рішенням законної сили (строк поновленню не підлягає)**. Заява подається до суду, який ухвалив судове рішення

2) з підстави визначеної п.2, ч.2, ст. 320 (встановлений вироком або ухвалою про закриття кримінального провадження та звільнення особи від кримінальної відповідальності, що набрали законної сили, факт надання завідомо неправильного висновку експерта, завідомо неправдивих показань свідка, завідомо неправильного перекладу, фальшивості письмових, речових чи електронних доказів, що потягли за собою ухвалення незаконного рішення у цій справі) - **учасниками справи протягом тридцяти днів з дня, коли вирок (ухвала) у кримінальному провадженні набрав (набрала) законної сили та з урахуванням приписів ч.1, ст 321 ГПК України - не пізніше десяти років з дня набрання таким судовим рішенням законної сили (строк поновленню не підлягає)**. Заява подається до суду, який ухвалив судове рішення

3) з підстави визначеної п.3, ч.2, ст. 320 (скасування судового рішення, яке стало підставою для ухвалення судового рішення, що підлягає перегляду) - **учасниками справи протягом тридцяти днів з дня набрання законної сили судовим рішенням, яким скасовано судове рішення, що стало підставою для ухвалення судового рішення, яке підлягає перегляду та з урахуванням приписів ч.1, ст 321 ГПК України - не пізніше десяти років з дня набрання таким судовим рішенням законної сили (строк поновленню не підлягає)**. Заява подається до суду, який ухвалив судове рішення

Заяву про перегляд судового рішення за виключними обставинами може бути подано:

1) з підстави визначеної п.1, ч.3, ст. 320 (встановлена Конституційним Судом України неконституційність (конституційність) закону, іншого правового акта чи їх окремого положення, застосованого (не застосованого) судом при вирішенні справи, якщо рішення суду ще не виконане) - **учасниками справи протягом тридцяти днів з дня офіційного оприлюднення відповідного рішення Конституційного Суду України та з урахуванням приписів ч.1, ст 321 ГПК України - не пізніше десяти років з дня набрання таким судовим рішенням законної сили (строк поновленню не підлягає)**. Заява подається до суду, який ухвалив судове рішення

Заяву про перегляд судового рішення за виключними обставинами може бути подано (продовження):

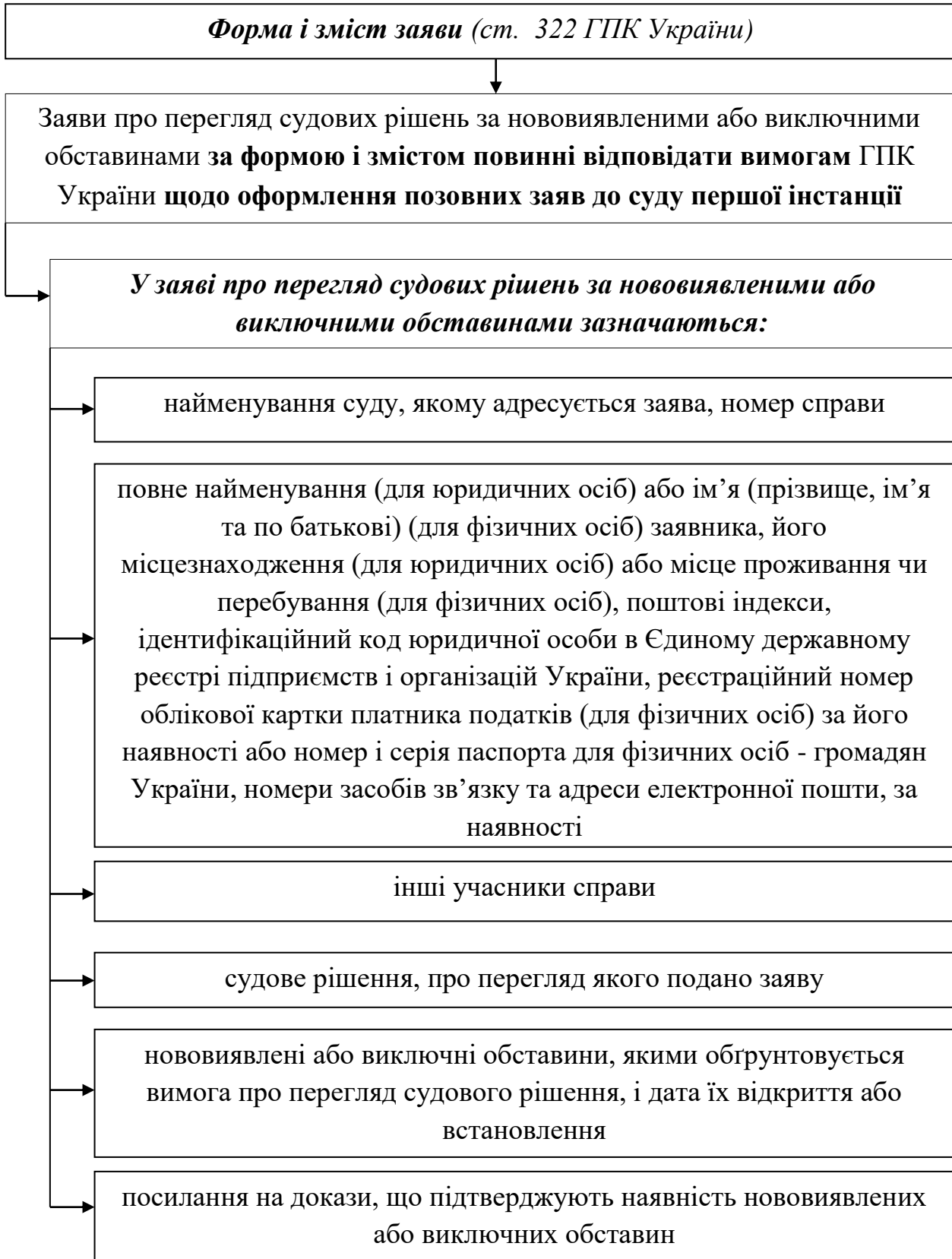
2) з підстави передбаченої п.2, ч.3, ст. 320 (встановлення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, порушення Україною міжнародних зобов'язань при вирішенні цієї справи судом) - *може бути подана особою, на користь якої постановлено рішення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, не пізніше тридцяти днів з дня, коли така особа дізналася або могла дізнатися про набуття цим рішенням статусу остаточного та з урахуванням приписів ч.1, ст 321 ГПК України - не пізніше десяти років з дня набрання таким судовим рішенням законної сили (строк поновленню не підлягає)*

3) з підстави передбаченої п.3, ч.3, ст. 320 (встановлення вироком суду, що набрав законної сили, вини судді у вчиненні злочину, внаслідок якого було ухвалено судове рішення) - *учасниками справи протягом тридцяти днів з дня, коли вирок у кримінальному провадженні набрав законної сили та з урахуванням приписів ч.1, ст 321 ГПК України - не пізніше десяти років з дня набрання таким судовим рішенням законної сили (строк поновленню не підлягає).* Заява подається до суду, який ухвалив судове рішення

Заява про перегляд судових рішень судів апеляційної і касаційної інстанцій, якими змінено або скасовано судове рішення, подається до суду тієї інстанції, яким змінено або ухвалено нове судове рішення

Заява про перегляд судового рішення з підстави, визначеної п. 2 ч. 3 ст. 320 ГПК України (встановлення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, порушення Україною міжнародних зобов'язань при вирішенні цієї справи судом) - ***подається до Верховного Суду і розглядається у складі Великої Палати***

13.3. Форма та зміст заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами

Форма і зміст заяви (ст. 322 ГПК України)

До заяви додаються:

документи, що підтверджують надіслання іншим учасникам справи копії заяви та доданих до неї документів

документ про сплату судового збору

докази, що підтверджують наявність нововиявлених або виключних обставин

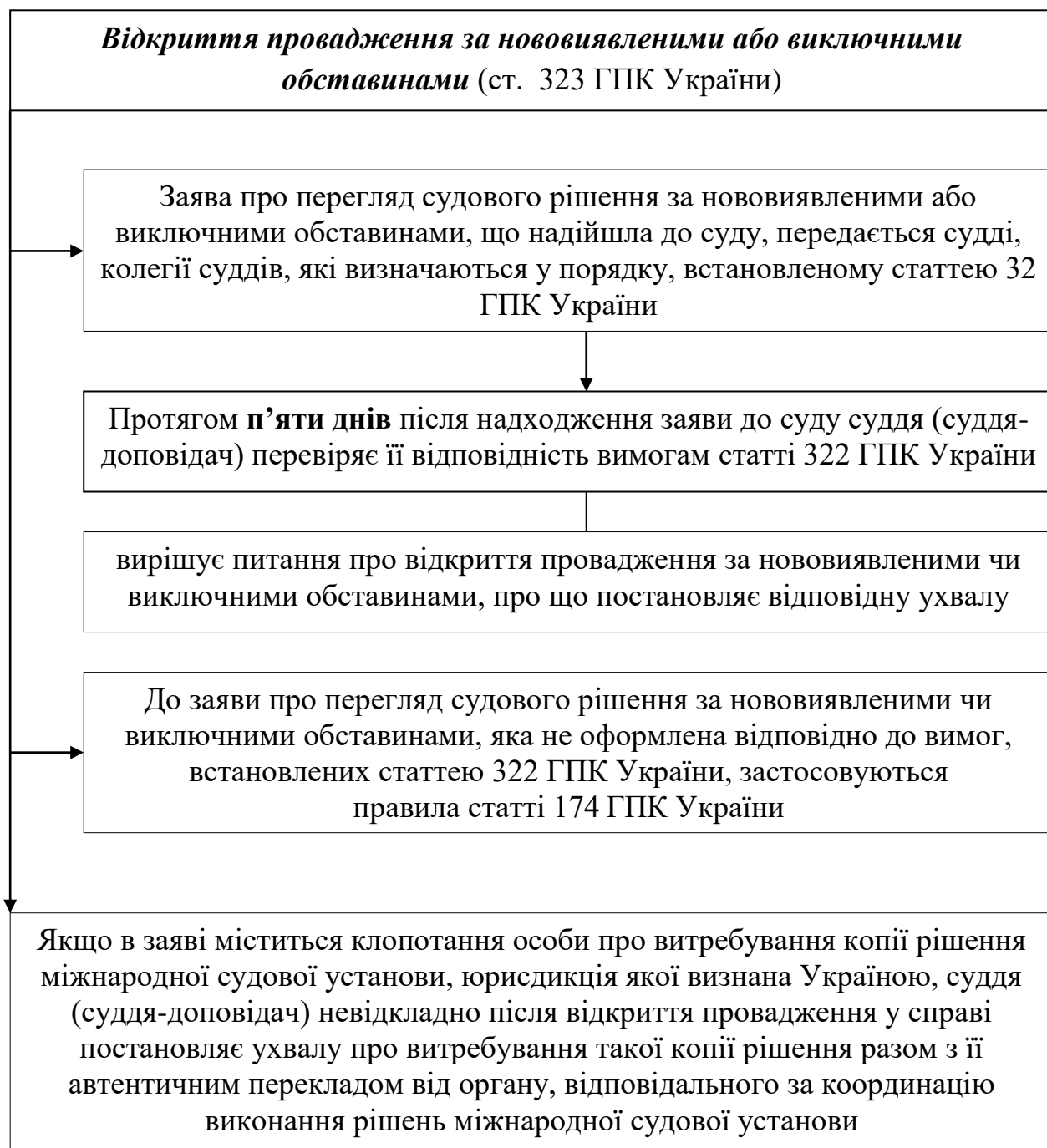
документ, який підтверджує повноваження представника особи, яка подає заяву, - якщо заява підписана таким представником

клопотання особи про витребування копії рішення міжнародної судової установи, юрисдикція якої визнана Україною, в органу, відповідального за координацію виконання рішень міжнародної судової установи, якщо її немає у розпорядженні особи, яка подала заяву, - у разі подання заяви про перегляд судового рішення з підстави, передбаченої пунктом 2 частини третьої статті 320 ГПК України

у разі пропуску строку на подання заяви - клопотання про його поновлення

За подання і розгляд заяви з підстави, встановленої пунктом 2 частини третьої статті 320 ГПК України (встановлення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, порушення Україною міжнародних зобов'язань при вирішенні цієї справи судом), **судовий збір не сплачується**

13.4. Відкриття провадження та відмова від заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами

Відмова від заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами та її наслідки (ст. 324 ГПК України)

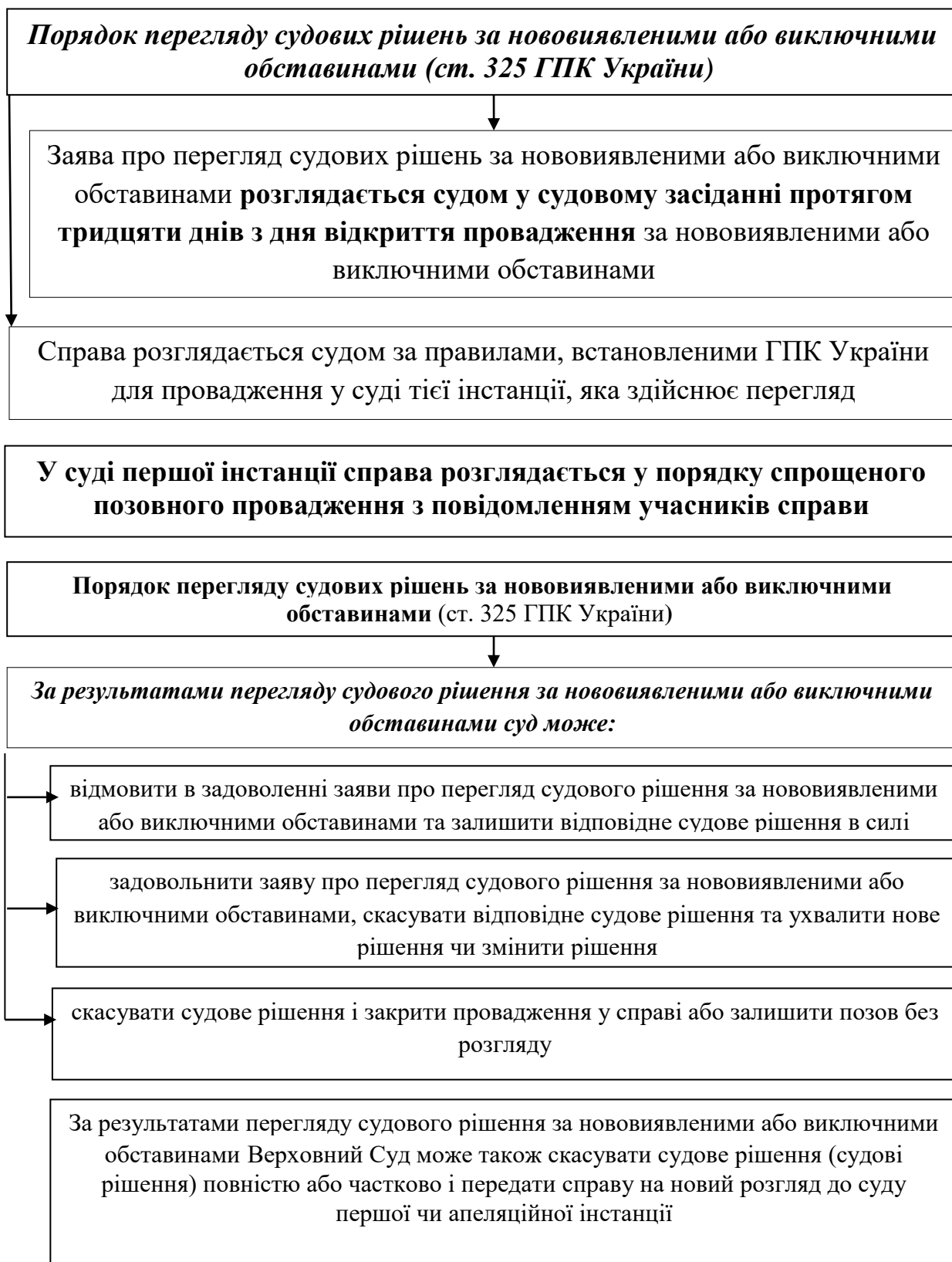
Особа, яка подала заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, може **відмовитися** від такої заяви до початку розгляду справи у судовому засіданні

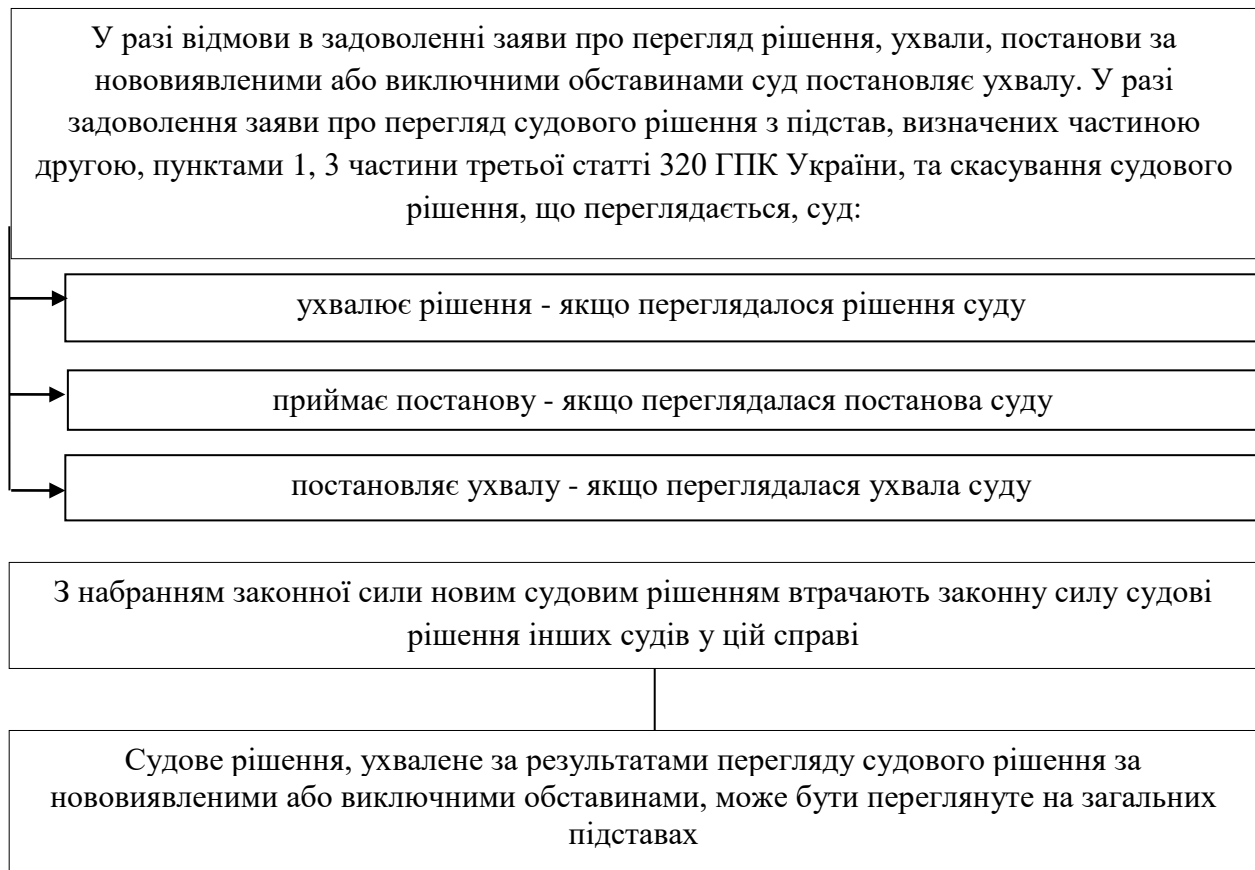
У разі прийняття відмови від заяви суд **закриває провадження** за нововиявленими або виключними обставинами, про що постановляє ухвалу

У разі прийняття відмови від заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами або виключними обставинами **інші учасники справи можуть вимагати компенсації** особою, яка її подала, судових витрат, понесених ними під час перегляду судового рішення за нововиявленими обставинами або виключними обставинами

Особа, яка відмовилася від заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, **не може повторно звертатися до суду із такою самою заявою на тих самих підставах**

13.5. Порядок перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами

Запитання для самоконтролю

1. Які обставини вважаються нововиявленими? Які існують законодавчо закріплені підстави перегляду судового рішення за нововиявленими обставинами?
2. Що не є підставою для перегляду рішення суду за нововиявленими обставинами?
3. Як діє суд, якщо в заяві про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами міститься клопотання особи про витребування копії рішення міжнародної судової установи, юрисдикція якої визнана Україною?
4. Які суд має повноваження за результатами перегляду судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами?

5. У які строки подається заява про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами?

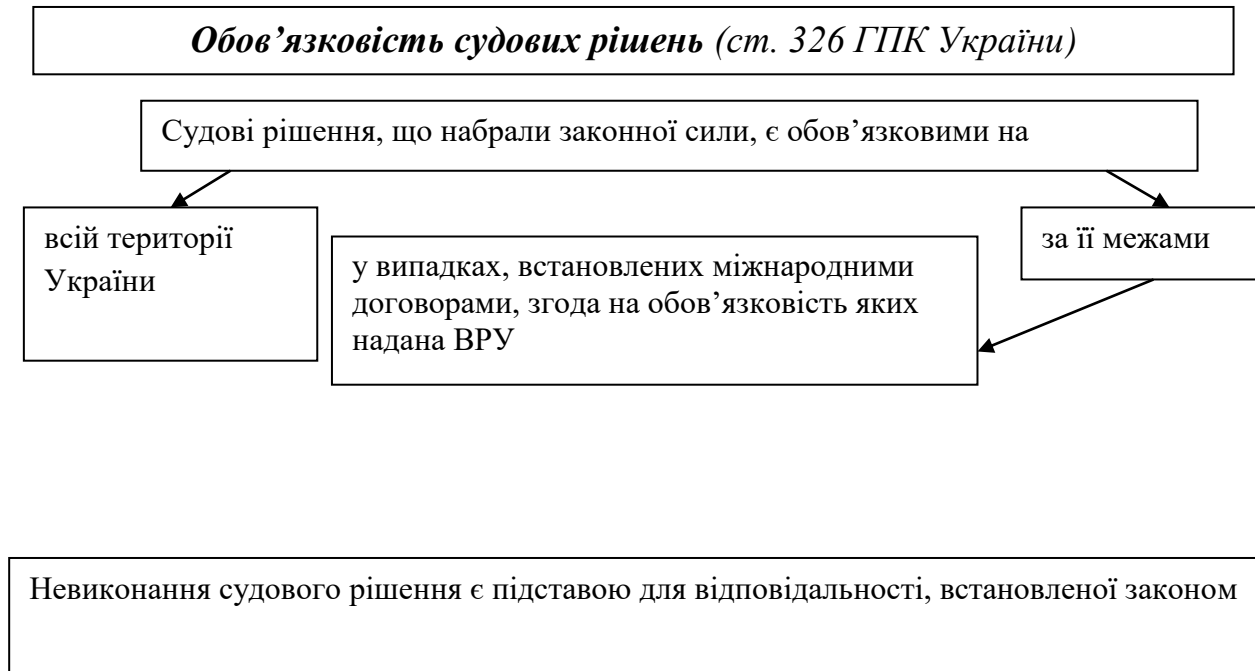
Рекомендована література:

Базова [1; 3-5; 27; 28; 35; 40; 46; 53; 54; 57; 58].

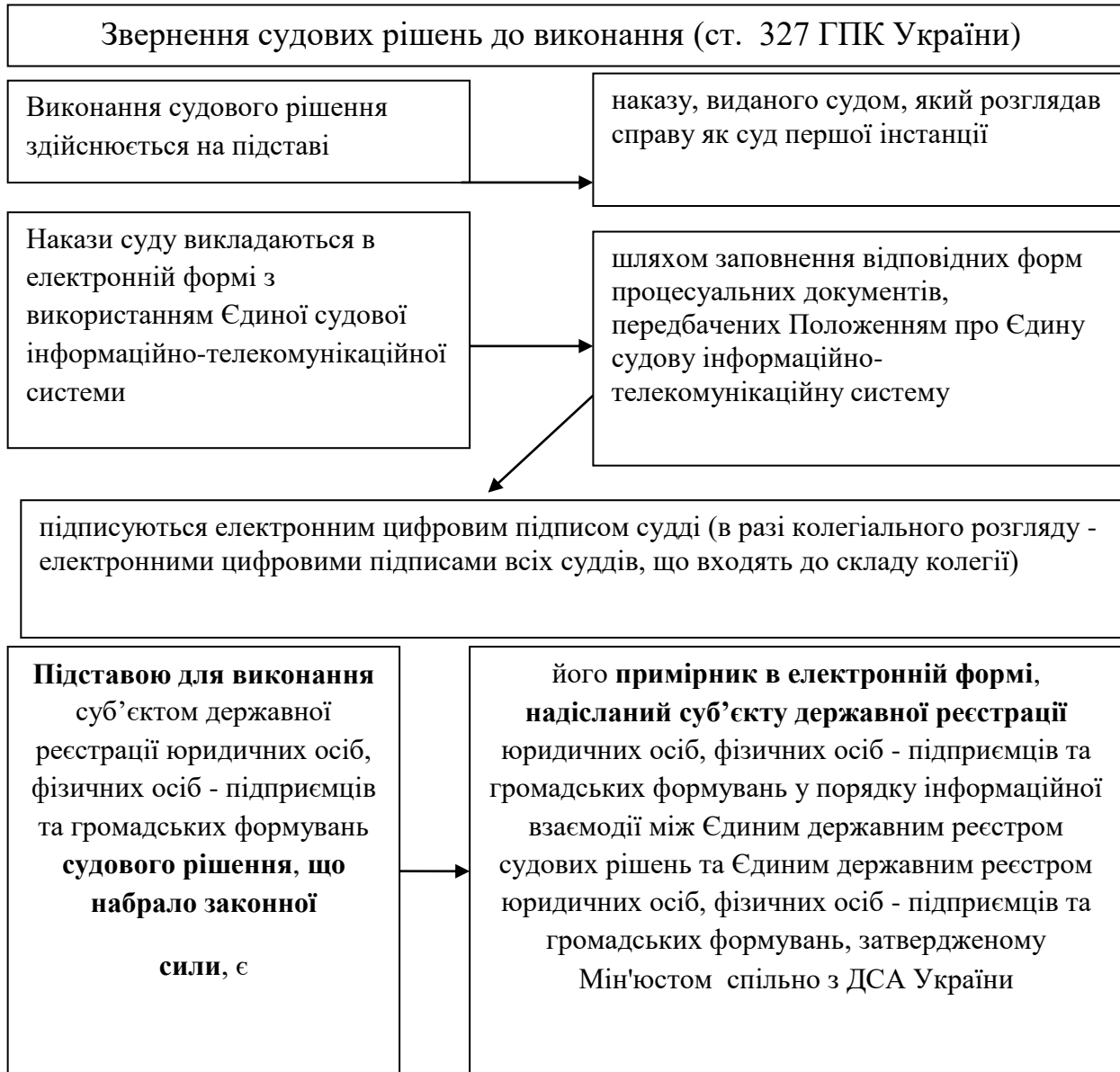
Допоміжна [1; 2; 5; 35].

**ТЕМА 14 ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ. СУДОВИЙ КОНТРОЛЬ
ЗА ВИКОНАННЯМ СУДОВИХ РІШЕНЬ. ВІДНОВЛЕННЯ
ГОСПОДАРСЬКИМ СУДОМ ВТРАЧЕНОГО СУДОВОГО
ПРОВАДЖЕННЯ**

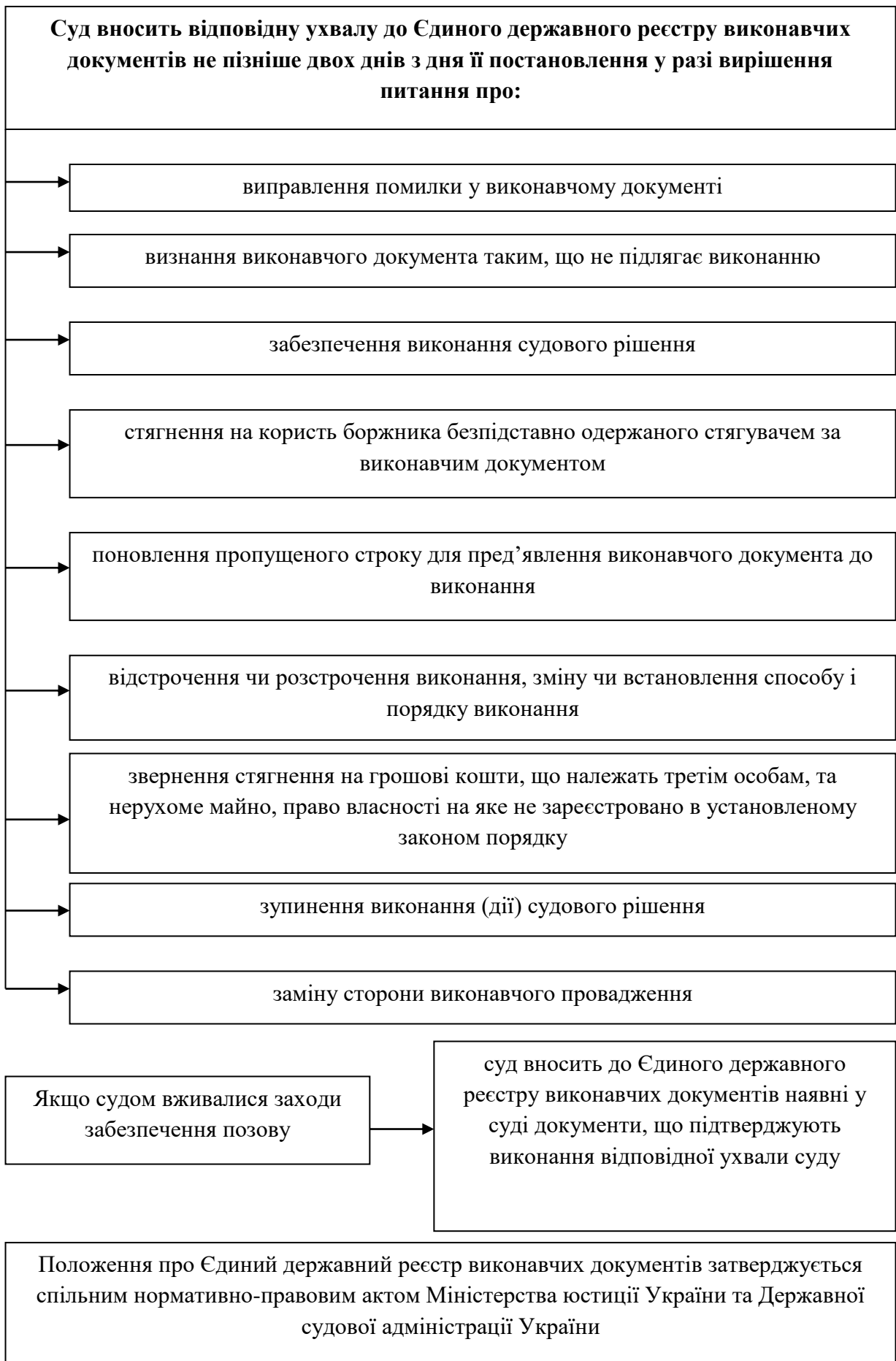
14.1. Загальна характеристика інституту виконання судових рішень

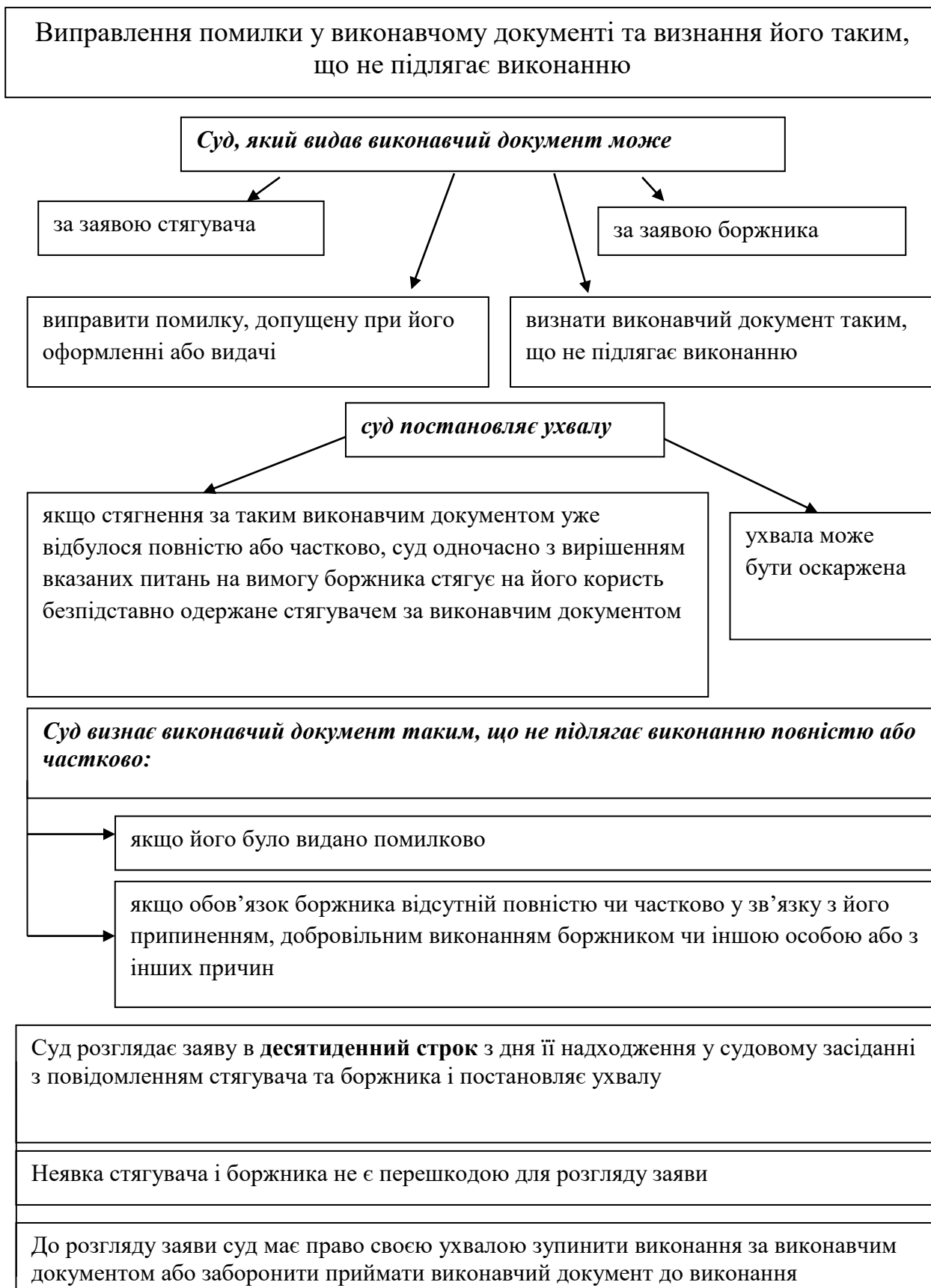
14.2. Наказ господарського суду та порядок його виконання

14.3. Виправлення помилки у виконавчому документі, поновлення пропущеного строку, мирова угода сторін у процесі виконання судового рішення

Поновлення пропущеного строку для пред'явлення виконавчого документа до виконання (ст.329 ГПК України)

У разі пропуску строку для пред'явлення наказу, судового наказу до виконання з причин, визнаних судом поважними, пропущений строк може бути поновлено

Заява про поновлення пропущеного строку подається до суду, який розглядав справу як суд першої інстанції, і розглядається в судовому засіданні з повідомленням учасників справи. Їхня неявка не є перешкодою для вирішення питання про поновлення пропущеного строку

Суд розглядає таку заяву в десятиденний строк

постановляє ухвалу

14.4. Відстрочення або розстрочення виконання судового рішення

Відстрочення або розстрочення виконання судового рішення, зміна способу та порядку виконання судового рішення (ст. 331 ГПК України)

За заявою сторони

за заявою стягувача чи виконавця

суд, який розглядав справу як суд першої інстанції, може:

відстрочити або розстрочити виконання рішення

встановити чи змінити спосіб або порядок його виконання

Підставою є обставини, що істотно ускладнюють виконання рішення або роблять його неможливим

Заява розглядається у **десятиденний строк** з дня її надходження у судовому засіданні з повідомленням учасників справи

Вирішуючи питання про відстрочення чи розстрочення виконання судового рішення, суд також враховує:

1) ступінь вини відповідача у виникненні спору

2) стосовно фізичної особи - тяжке захворювання її самої або членів її сім'ї, її матеріальний стан

3) стихійне лихо, інші надзвичайні події тощо

Розстрочення та відстрочення виконання судового рішення не може перевищувати одного року з дня ухвалення такого рішення, ухвали, постанови

При відстроченні або розстроченні виконання судового рішення суд може вжити заходів щодо забезпечення позову

Про відстрочення або розстрочення виконання судового рішення, встановлення чи зміну способу та порядку його виконання або відмову у вчиненні відповідних процесуальних дій постановляється ухвала, яка може бути оскаржена. У необхідних випадках ухвала надсилається установі банку за місцезнаходженням боржника або державному виконавцю, приватному виконавцю

14.5. Зупинення виконання судового рішення. Поворот виконання рішення, постанови

Зупинення виконання судового рішення (ст. 332 ГПК України)

Суд касаційної інстанції або може зупинити виконання оскарженого рішення суду до закінчення його перегляду в касаційному порядку

за заявою учасника

за своєю ініціативою

може зупинити виконання оскарженого рішення суду

зупинити його дію (якщо рішення не передбачає примусового виконання)

постановляється ухвала

Суд касаційної інстанції у постанові за результатами перегляду оскаржуваного судового рішення вирішує питання про поновлення його виконання (дії)

Поворот виконання рішення, постанови (ст. 333 ГПК України)

<p>Суд апеляційної чи касаційної інстанції, приймаючи постанову, вирішує питання про поворот виконання, якщо, скасувавши рішення (визнавши його нечинним), він:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) закриває провадження у справі; 2) залишає позов без розгляду; 3) відмовляє в позові повністю; 4) задовольняє позовні вимоги в меншому розмірі
<p>Якщо рішення після його виконання скасовано і справу повернуто на новий розгляд, суд, ухвалюючи рішення, вирішує питання про поворот виконання, якщо при новому розгляді справи він:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) закриває провадження у справі; 2) залишає позов без розгляду; 3) відмовляє в позові повністю; 4) задовольняє позовні вимоги в меншому розмірі
<p>Суд вирішує питання про поворот виконання, якщо за результатами перегляду судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами він:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) закриває провадження у справі; 2) залишає позов без розгляду; 3) відмовляє в позові повністю; 4) задовольняє позовні вимоги в меншому розмірі

Якщо скасовано рішення третейського суду, боржникowi повертається все те, що з нього стягнуто на користь стягувача за вказаним рішенням

Питання про поворот виконання рішення суд вирішує за наявності відповідної заяви

До заяви про поворот виконання рішення шляхом повернення стягнутих грошових сум, майна або його вартості додається документ, який підтверджує те, що суму, стягнуту за раніше прийнятим рішенням, списано установою банку або майно вилучено державним або приватним виконавцем

За подання заяви про поворот виконання судовий збір не сплачується

може бути подана протягом 1 року з дня ухвалення відповідного рішення суду апеляційної чи касаційної інстанції або з дня ухвалення рішення при новому розгляді справи, розглядається у судовому засіданні **20 денний строк** з дня надходження заяви

Заміна сторони виконавчого провадження (ст. 334 ГПК України)

У разі вибуття однієї із сторін виконавчого провадження суд замінює таку сторону її правонаступником.

Заяву про заміну сторони її правонаступником може подати:

сторона
(заінтересована
особа)

державний
виконавець

приватний
виконавець

Суд розглядає заяву у десятиденний строк з дня її надходження до суду у судовому засіданні з повідомленням учасників справи та заінтересованих осіб

Неявка учасників справи та інших осіб не є перешкодою для вирішення питання про заміну сторони виконавчого провадження

Ухвала про заміну сторони виконавчого провадження надсилається (надається) учасникам справи, а також державному виконавцю, приватному виконавцю в порядку, передбаченому статтею 242 ГПК України

Дані положення застосовуються також у випадку необхідності заміни боржника або стягувача у виконавчому листі до відкриття виконавчого провадження

Визначення частки майна боржника у майні, яким він володіє спільно з іншими особами (ст. 335 ГПК України)

Питання про визначення частки майна боржника у майні, яким він володіє спільно з іншими особами, вирішується судом за поданням державного чи приватного виконавця

Суд у десятиденний строк розглядає це питання у судовому засіданні з повідомленням сторін та заінтересованих осіб

Неявка сторін та інших осіб не є перешкодою для вирішення питання про визначення частки майна боржника у майні, яким він володіє спільно з іншими особами

Звернення стягнення на грошові кошти, що належать іншим особам, та нерухоме майно, права власності на яке не зареєстроване в установленому порядку (ст. 336 ГПК України)

Суд, що розглядав справу як суд першої інстанції, може

заявою стягувача

заявою стягувача або державного чи приватного виконавця

звернути стягнення на грошові кошти, які належать особі, яка має заборгованість перед боржником, яка не оспорується зазначеною особою або підтверджена судовим рішенням, яке набрало законної сили.

Суд відмовляє в задоволенні такої заяви, якщо:

→ вона подана після закінчення строку позовної давності для відповідної вимоги боржника до такої особи

→ вона подана після закінчення строку на пред'явлення до виконання виконавчого документа про стягнення коштів з такої особи на користь боржника за судовим рішенням, що набрало законної сили

Заява розглядається судом протягом десяти днів з дня її надходження

Суд розглядає заяву про звернення стягнення на грошові кошти, що належать особі, яка має заборгованість перед боржником, в судовому засіданні з викликом такої особи та учасників справи, проте їх неявка не перешкоджає розгляду справи за умови належного їх повідомлення про дату, час і місце розгляду справи

За заявою стягувача суд може накладати арешт на грошові кошти, які перебувають на рахунках (вкладах) чи на зберіганні у банках, інших фінансових установах і належать особі, яка має заборгованість перед боржником, яка не оспорується

Арешт накладається у межах загальної суми стягнення в порядку, встановленому ГПК України для накладення арешту при вжитті заходів забезпечення позову

Одночасно суд:

→ вирішує питання про зустрічне забезпечення

→ вирішує питання про заборону такій особі вчиняти дії щодо погашення заборгованості перед боржником

→ зупиняє виконання судового рішення, згідно з яким з такої особи на користь боржника стягуються грошові кошти в межах загальної суми стягнення, до закінчення розгляду питання про звернення стягнення на грошові кошти

Про задоволення заяви про звернення стягнення на грошові кошти, що належать особі, яка має заборгованість перед боржником, або про відмову у її задоволенні суд постановляє ухвалу

У разі задоволення заяви судове рішення може бути виконано шляхом звернення стягнення на грошові кошти, що належать особі в межах заборгованості такої особи перед боржником

Звернення стягнення на грошові кошти, що належать особі, яка має заборгованість перед боржником, є підставою для визнання виконавчого документа, за яким боржник виступає стягувачем, таким, що не підлягає виконанню в розмірі стягнутої суми

Питання про звернення стягнення на нерухоме майно боржника, право власності на яке не зареєстровано в установленому законом порядку, під час виконання судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб) вирішуються судом за поданням державного виконавця, приватного виконавця

Суд негайно розглядає подання державного виконавця, приватного виконавця без повідомлення сторін та інших заінтересованих осіб за участю державного виконавця, приватного виконавця

Тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України (ст. 337 ГПК України)

Тимчасове обмеження фізичної особи - боржника у праві виїзду за межі України може бути застосоване судом як виключний захід забезпечення виконання судового рішення

Застосовується в порядку, визначеному ГПК України для забезпечення

Суд може постановити ухвалу про тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України фізичної особи, яка є боржником за невиконаним нею судовим рішенням, на строк до повного виконання такого судового рішення

Ухвала може бути постановлена за

державного виконавця

приватного виконавця

Суд негайно розглядає таке подання без повідомлення сторін та інших заінтересованих осіб за участю державного (приватного) виконавця

Підсудність справ (ст. 338 ГПК України)

Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень, вирішуються судом, який розглядав справу як суд першої інстанції, якщо інше не визначено ГПК України

14.6. Судовий контроль за виконанням судових рішень

Право на звернення із скаргою до суду (ст. 339 ГПК ГПК України)

Сторони виконавчого провадження мають право звернутися до суду зі скаргою, якщо вважають, що рішенням, дією або бездіяльністю державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця, під час виконання судового рішення, ухваленого відповідно до Господарського процесуального кодексу України, порушено їхні права

Строки для звернення із скаргою (ст. 341 ГПК України)

Скаргу може бути подано до суду у десятиденний строк з дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення її

Скаргу може бути подано до суду у **триденний строк** з дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення її права, у разі оскарження постанови про відкладення провадження виконавчих дій

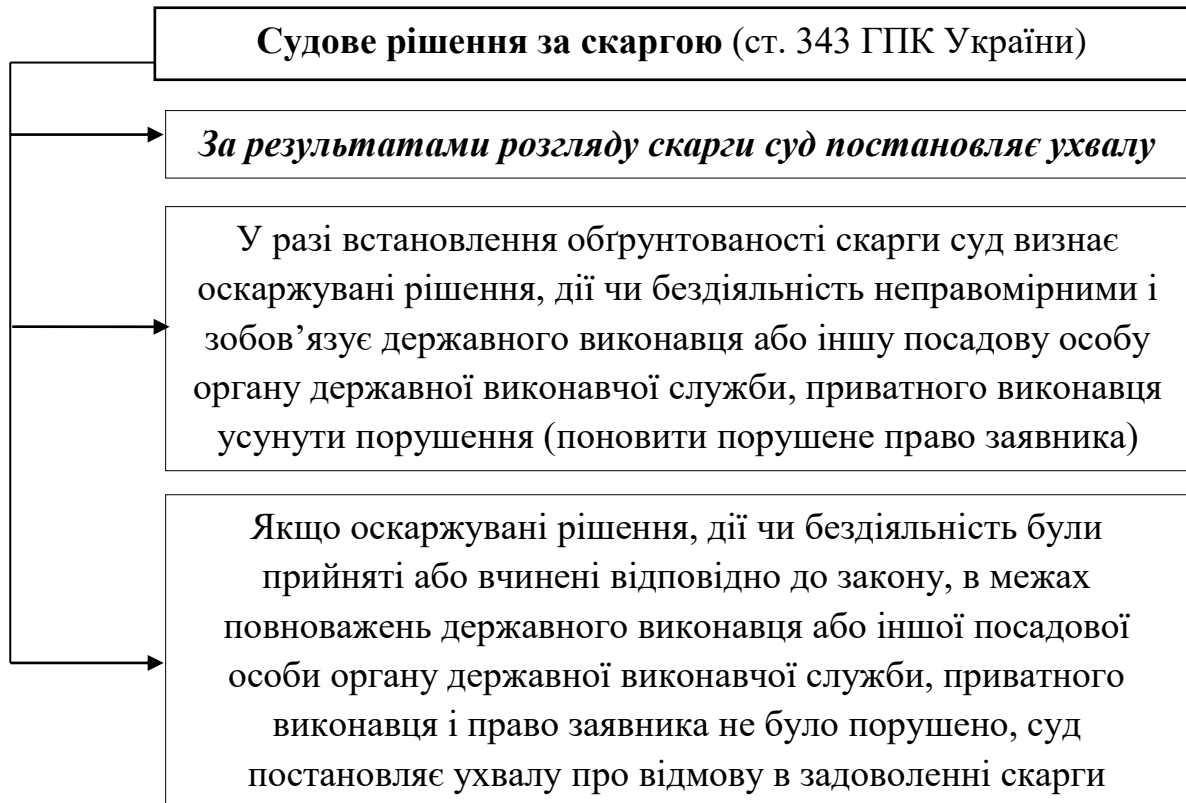
Пропущений з поважних причин строк для подання скарги може бути поновлено судом

Розгляд скарги (ст. 342 ГПК України)

Скарга розглядається у **десятиденний строк** у судовому засіданні за участю стягувача, боржника і державного виконавця або іншої посадової особи органу державної виконавчої служби чи приватного виконавця, рішення, дія чи бездіяльність яких оскаржуються

Неявка стягувача, боржника, державного виконавця або іншої посадової особи органу державної виконавчої служби, приватного виконавця, які належним чином повідомлені про дату, час і місце розгляду скарги, не перешкоджають її розгляду

Якщо суд встановить, що особа, рішення, дія чи бездіяльність якої оскаржуються, звільнена з посади (не здійснило відповідну діяльність), він залучає до участі у справі посадову особу, до компетенції якої належить вирішення питання про усунення порушення права заявника

Розподіл витрат, пов'язаних з розглядом скарги (ст. 344 ГПК України)

Судові витрати, пов'язані з розглядом скарги, покладаються судом на заявника, якщо було постановлено рішення про відмову в задоволенні його скарги

або на орган державної виконавчої служби чи приватного виконавця, якщо було постановлено ухвалу про задоволення скарги заявника

Виконання ухвали суду (ст. 345 ГПК України)

Про виконання ухвали, постановленої за результатами розгляду скарги, відповідний орган державної виконавчої служби, приватний виконавець повідомляють суд і заявника не пізніше ніж у десятиденний строк з дня її одержання

14.7. Відновлення господарським судом втраченого судового провадження

Втрата матеріалів справи не може бути підставою для відмови в прийнятті чи залишенні без розгляду заяви, клопотання чи іншого передбаченого ГПК звернення учасника судового процесу до господарського суду

Порядок відновлення втраченого судового провадження в господарській справі (ст. 357 ГПК України)

Відновлення втраченого повністю або частково судового провадження в справі, закінченій ухваленням рішення або у якій провадження закрито, проводиться у порядку, встановленому ГПК України

Особи, які мають право звертатися до суду із заявою про відновлення втраченого судового провадження (ст. 358 ГПК України)

Втрачене судове провадження у справі може бути відновлене

за заявою учасника
справи

за ініціативою
суду

Подання заяви про відновлення втраченого судового провадження (ст. 359 ГПК України)

Заява про відновлення повністю або частково втраченого судового провадження подається в письмовій формі

до суду, який розглядав справу як суд першої інстанції

Форма і зміст заяви про відновлення втраченого судового провадження (ст. 360 ГПК України)

Заява про відновлення втраченого судового провадження подається до суду в письмовій формі

У заяві повинно бути зазначено:

- 1) про відновлення якого судового провадження або якої його частини просить заявник
- 2) які особи брали участь у справі і в якому процесуальному статусі, їх найменування (для ю. о.) або ім'я (прізвище, ім'я та по батькові за його наявності для ф. о.), їх місцезнаходження (для ю. о.) або місце проживання (для ф. о.); ідентифікаційні коди ю. о. в ЄДРПОУ або реєстраційний номер облікової картки платника податків (для ф. о.) за його наявності або номер і серія паспорта для ф. о. - громадян України, якщо відповідні дані відомі заявникові
- 3) номери засобів зв'язку учасників судового процесу (телефон, факс, засоби електронного зв'язку, офіційна електронна адреса тощо), якщо вони відомі заявникові
- 4) наявні у заявника відомості про обставини втрати судового провадження, місцезнаходження копій матеріалів провадження або даних стосовно таких копій
- 5) документи, відновлення яких заявник вважає за необхідне, і з якою метою

До заяви про відновлення втраченого судового провадження додаються :

документи або їх копії, навіть якщо вони не посвідчені в установленому порядку, що збереглися в заявника або у справі

копії заяви відповідно до кількості учасників справи

у разі необхідності - клопотання про поновлення строку на подання заяви про відновлення втраченого судового провадження

Заява про відновлення втраченого судового провадження може бути подана до суду незалежно від строку зберігання судового провадження, крім випадку, передбаченого частиною п'ятою статті 360 ГПК України

У разі невідповідності заяви про відновлення втраченого судового провадження вимогам, встановленим статтею 360 ГПК України, застосовуються правила статті 174 ГПК України

Суд своєю ухвалою повертає заяву або залишає її без розгляду:

якщо мета звернення до суду, зазначена заявником, не пов'язана із захистом його прав та інтересів

якщо заявник відкликав заяву про відновлення втраченого судового провадження

Повернення заяви або залишення її без розгляду не перешкоджає повторному зверненню до суду із заявою про відновлення втраченого судового провадження

Суд відмовляє у відкритті провадження за заявою про відновлення втраченого судового провадження:

1) у випадку подання заяви про відновлення судового провадження, втраченого до закінчення судового розгляду

2) якщо заява подана після закінчення строку, встановленого частиною п'ятою статті 360 ГПК України, і суд відхилив клопотання про його поновлення

Суд роз'яснює заявнику право звернутися до суду з новим позовом в установленому ГПК України. В ухвалі суду про відкриття провадження в новій справі у зв'язку з втратою незакінченого провадження обов'язково має бути зазначено про цю обставину

Розгляд заяви про відновлення втраченого судового провадження
(ст. 362 ГПК України)

При розгляді заяви про відновлення втраченого судового провадження суд бере до уваги:

- а) частину справи, яка збереглася (окремі томи, жетони, матеріали з архіву суду тощо)
- б) документи, надіслані (видані) судом учасникам судового процесу та іншим особам до втрати справи, копії таких документів
- в) матеріали виконавчого провадження, якщо воно здійснювалося за результатами розгляду справи
- г) будь-які інші документи і матеріали, подані учасниками судового процесу, за умови, що такі документи і матеріали є достатніми для відновлення справи
- г) відомості Єдиного державного реєстру судових рішень
- д) дані, що містяться в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі
- е) будь-які інші відомості, документи тощо, отримані у законний спосіб з інших офіційних джерел

Розгляд заяви про відновлення втраченого судового провадження
(ст. 362 ГПК України)

Суд може допитати як свідків:

осіб, які були присутніми під час вчинення процесуальних дій, учасників справи (їх представників)

в необхідних випадках - осіб, які входили до складу суду, що розглядав справу, з якої втрачено провадження

осіб, які виконували судові рішення, та вчиняти інші процесуальні дії, передбачені ГПК України, з метою відновлення втраченого судового провадження

Розгляд заяви про відновлення втраченого судового провадження здійснюється

за правилами спрощеного позовного провадження

з повідомленням учасників справи

протягом тридцяти днів з дня надходження заяви до суду

Ухвала суду за наслідками розгляду заяви про відновлення втраченого судового провадження (ст. 363 ГПК України)

На підставі зібраних і перевічених матеріалів суд постановляє ухвалу про відновлення втраченого судового провадження повністю або в частині, яку, на його думку, необхідно відновити

В ухвалі суду про відновлення втраченого судового провадження зазначається:

на підставі яких конкретно даних, поданих до суду і досліджених у судовому засіданні, суд вважає установленим зміст відновленого судового рішення

висновки суду про доведеність того, які докази досліджувалися судом і які процесуальні дії вчинялися з втраченого судового провадження

У разі недостатності зібраних матеріалів для точного відновлення втраченого судового провадження суд відмовляє у відновленні втраченого судового провадження і роз'яснює учасникам справи право на повторне звернення з такою самою заявою за наявності необхідних документів

Звільнення заявника від судових витрат (ст. 364 ГПК України)

У справі про відновлення втраченого судового провадження заявник звільняється від сплати судових витрат

У разі подання завідомо неправдивої заяви судові витрати, понесені іншими учасниками справи, відшкодовуються заявником у повному обсязі, про що суд постановляє ухвалу

Запитання для самоконтролю

1. На якій підставі відбувається звернення судових рішень до виконання?
2. Що розуміють під «мировою угодою»? Коли вона може бути укладена?
3. Які обставини враховує суд, вирішуючи питання про відстрочення чи розстрочення виконання судового рішення?
4. Що таке «поворот виконання судового рішення»? За яких умов це можливо?
5. Які існують строки для звернення із скаргою до суду у разі непогодження з діями державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця під час виконання судового рішення?
6. Хто має право на звернення до суду із заявою про відновлення втраченого судового провадження? У яких випадках реалізується це право?
7. Що бере до уваги суд при розгляді заяви про відновлення втраченого судового провадження?
8. У яких випадках заявник звільняється від судових витрат у господарських справах про відновлення втраченого судового провадження?

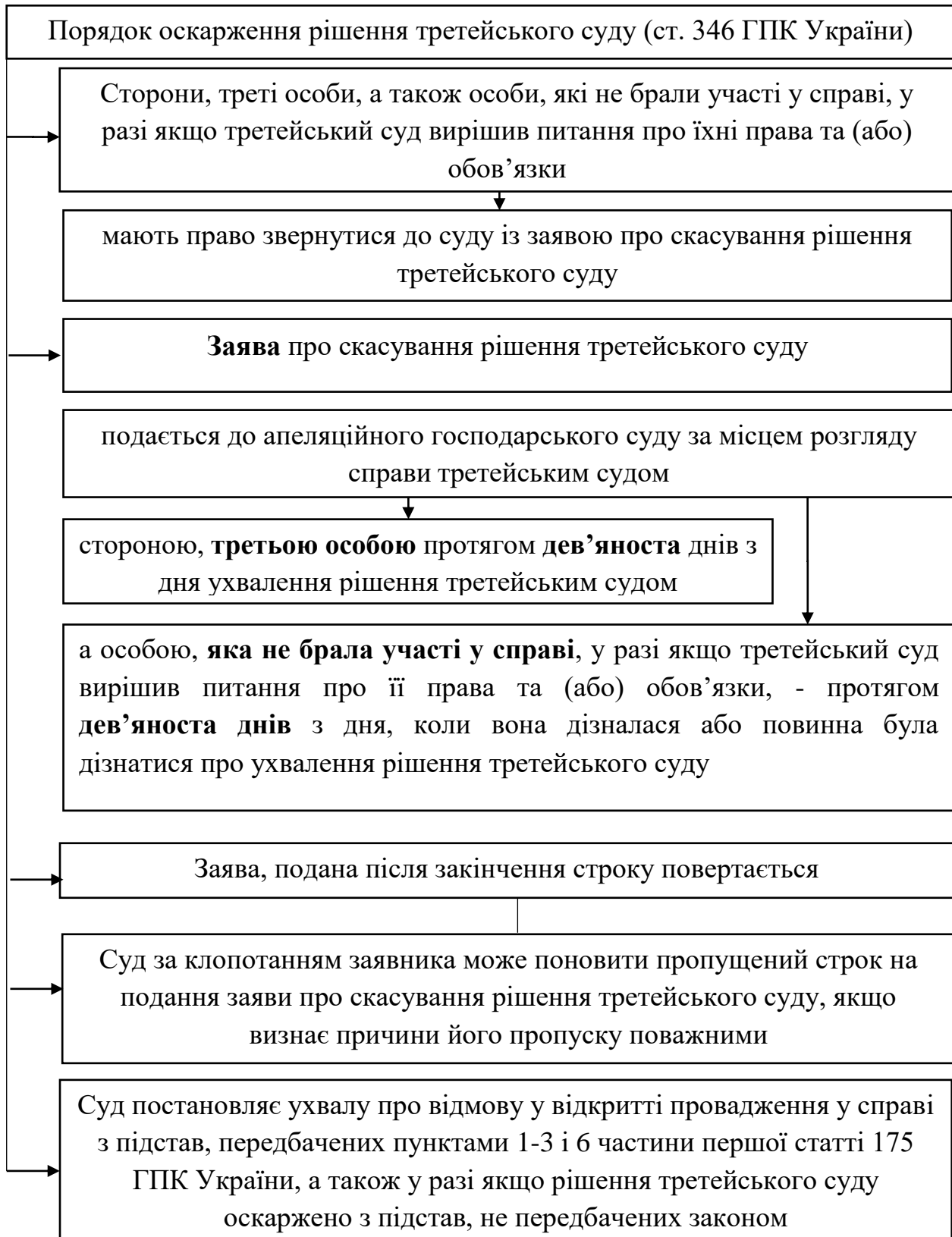
Рекомендована література:

Базова [1; 3-5; 27; 28; 35; 40; 46; 53; 54; 57; 58].

Допоміжна [1; 2; 5; 35].

**ТЕМА 15 ТРЕТЕЙСЬКИЙ РОЗГЛЯД ГОСПОДАРСЬКИХ СПОРІВ.
ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ
ТРЕТЕЙСЬКИХ СУДІВ ТА ПРО ВИДАЧУ НАКАЗІВ НА ПРИМУСОВЕ
ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ТРЕТЕЙСЬКИХ СУДІВ**

15.1. Оскарження рішення третейського суду

Рішення третейського суду може бути оскаржене та скасоване лише з таких підстав:

1) справа, по якій прийнято рішення третейського суду, не підвідомча третейському суду відповідно до закону

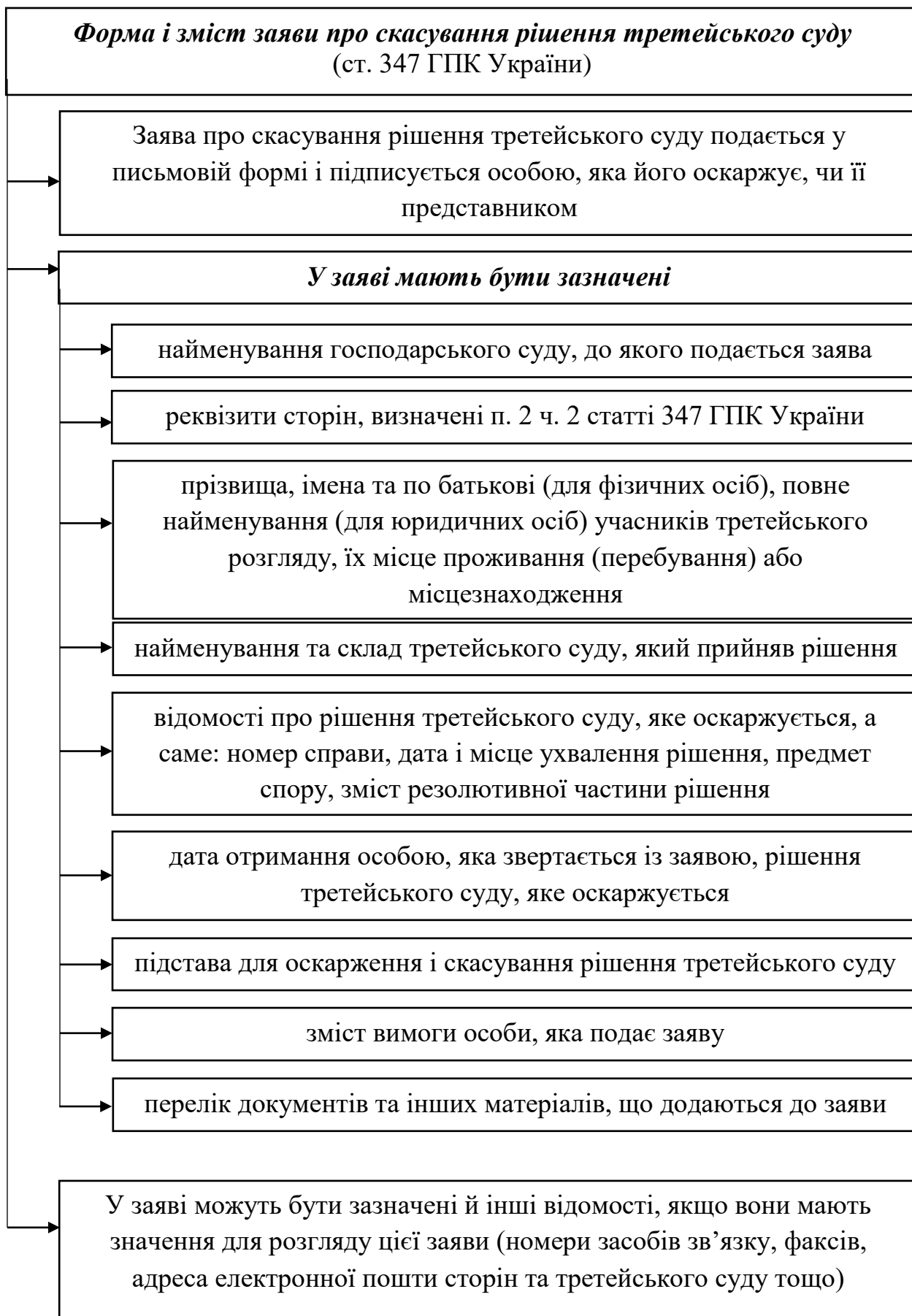
2) рішення третейського суду прийнято у спорі, не передбаченому третейською угодою, або цим рішенням вирішені питання, які виходять за межі третейської угоди. Якщо рішенням третейського суду вирішені питання, які виходять за межі третейської угоди, то скасовано може бути лише ту частину рішення, що стосується питань, які виходять за межі третейської угоди

3) третейську угоду визнано недійсною компетентним судом

4) склад третейського суду, яким прийнято рішення, не відповідав вимогам статей 16-19 Закону України «Про третейські суди»

5) третейський суд вирішив питання про права і обов'язки осіб, які не брали участь у справі

15.2. Форма і зміст заяви про скасування рішення третейського суду

Форма і зміст заяви про скасування рішення третейського суду

До заяви про скасування рішення третейського суду додаються

оригінал рішення третейського суду або належним чином завірена його копія. Копія рішення постійно діючого третейського суду завіряється головою постійно діючого третейського суду, а копія рішення третейського суду для вирішення конкретного спору має бути нотаріально завірена

оригінал третейської угоди або належним чином завірена її копія

документи, які подані на обґрунтування підстав для скасування рішення третейського суду

документ, що підтверджує сплату судового збору

довіреність або інший документ, що посвідчує повноваження представника

докази направлення копій заяви про скасування рішення третейського суду та доданих до неї документів (матеріалів) учасникам судового розгляду

До заяви про скасування рішення третейського суду, яка подана без додержання вимог, визначених у цій статті, застосовуються правила статті 174 ГПК України

У випадку подання заяви про скасування рішення третейського суду в електронній формі, документи, зазначені в пунктах 1, 2 частини четвертої статті 347 ГПК України, можуть подаватися у копіях, проте заявник повинен надати такі документи до суду до початку судового розгляду вказаної заяви

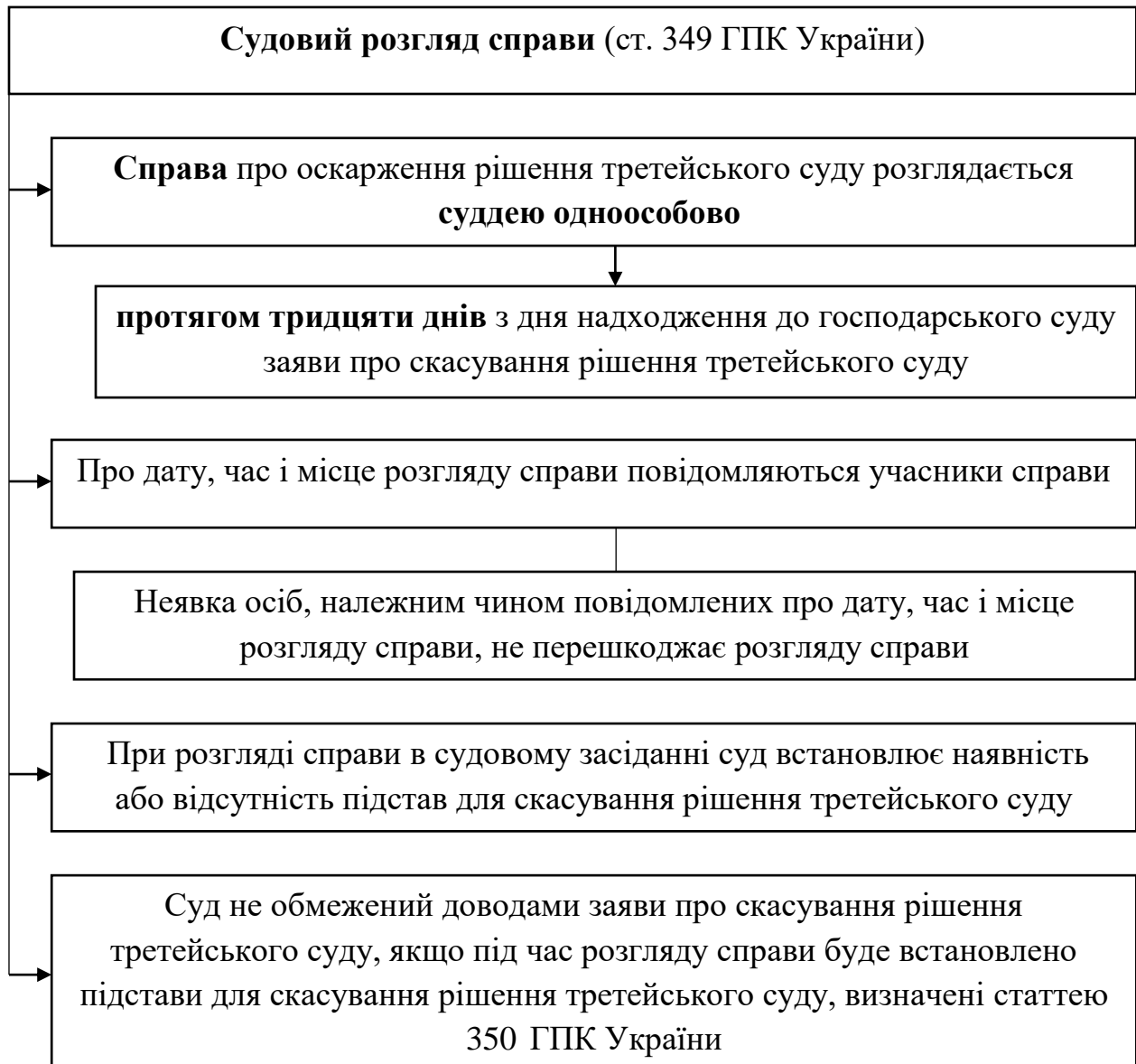
У разі неподання вказаних документів заява повертається, про що судом постановляється відповідна ухвала

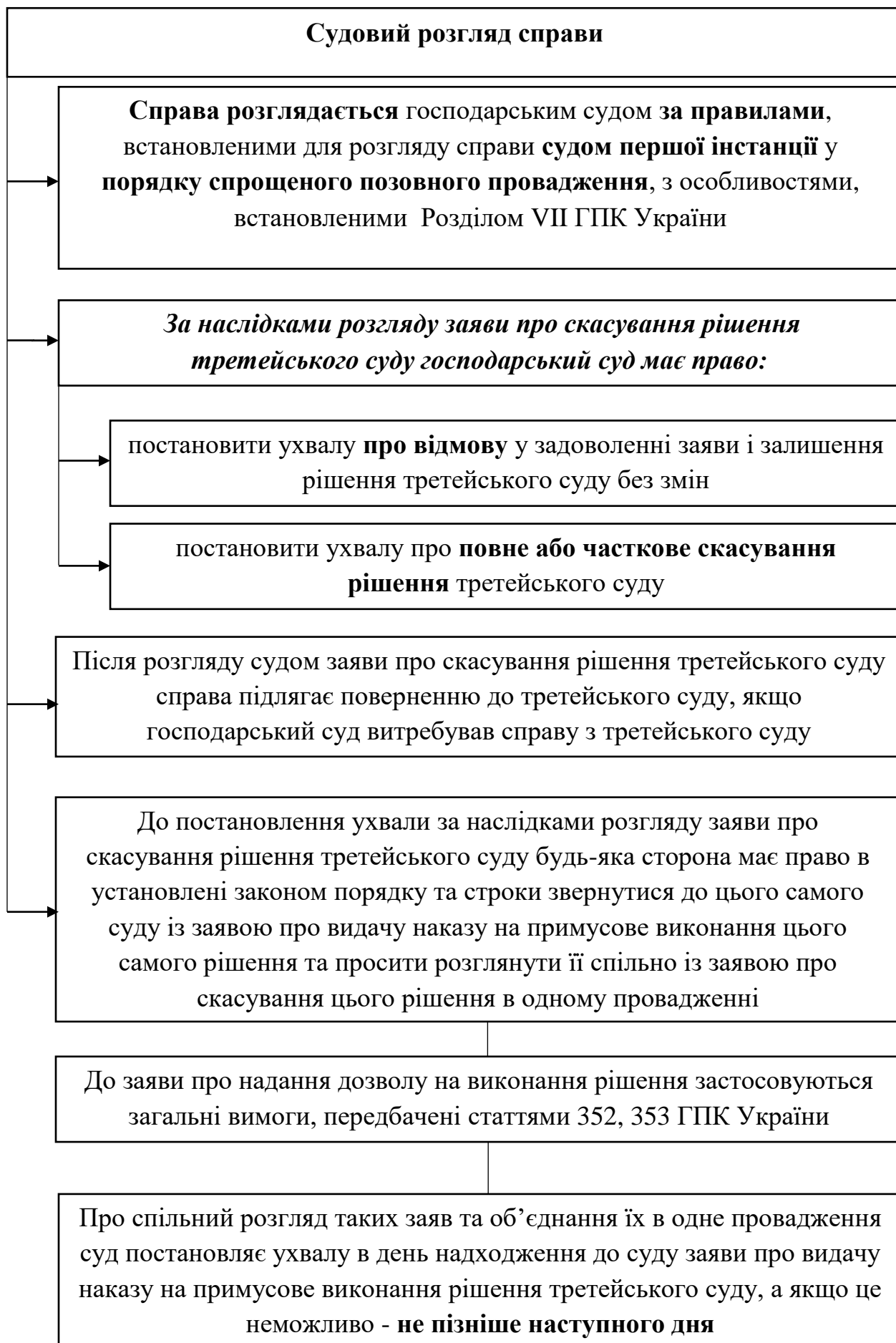
15.3. Підготовка та судовий розгляд справи про оскарження рішень третейського суду

Підготовка справи до розгляду (ст. 348 ГПК України)

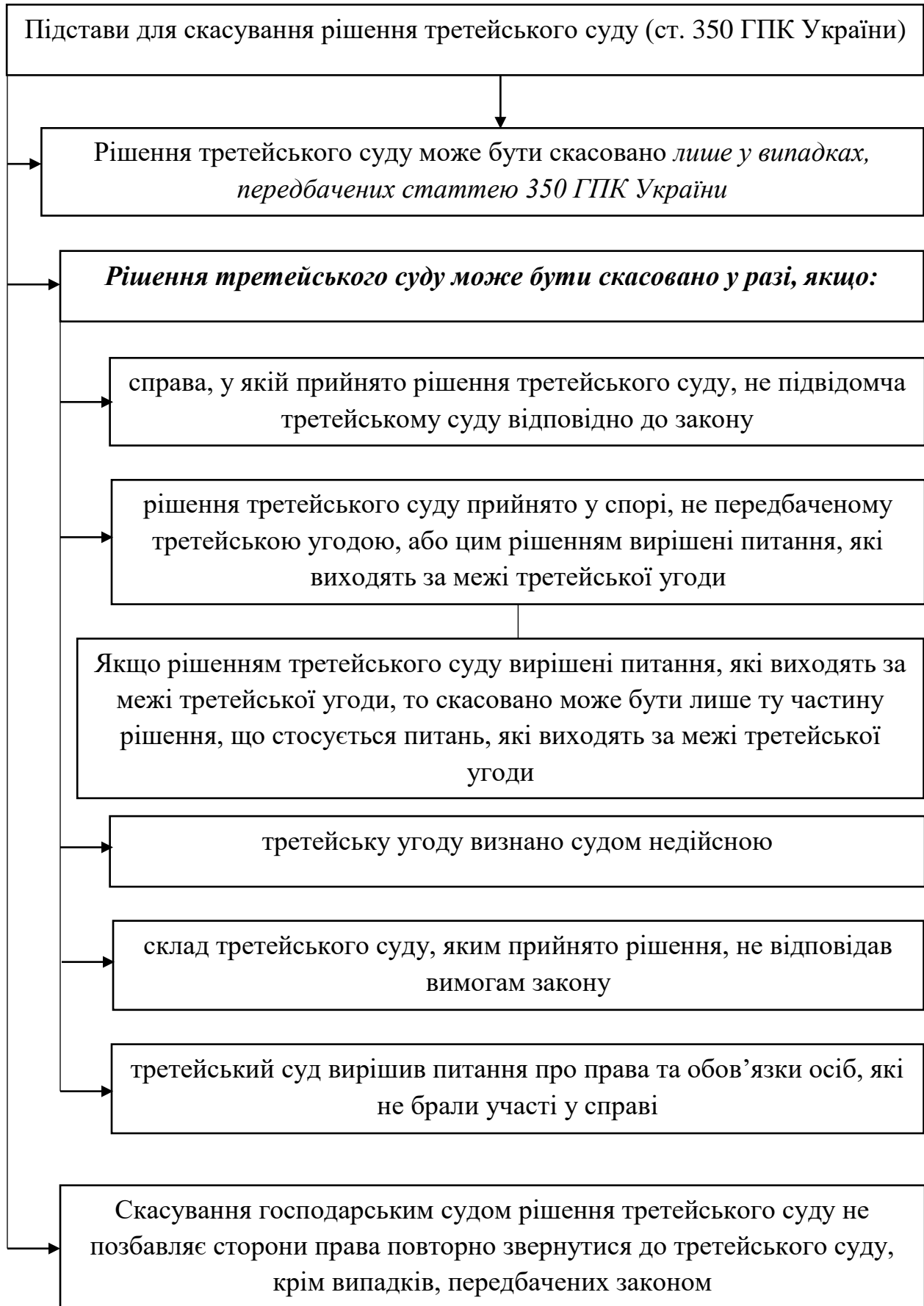
Суд до початку розгляду справи за клопотанням будь-кого з учасників судового розгляду може **витребувати матеріали справи третейського розгляду, рішення в якій оскаржується, а також докази** у порядку, встановленому ГПК України

У такому випадку **справа направляється до суду протягом п'яти днів** з дня надходження такої вимоги

15.4. Підстави для скасування рішення третейського суду

**Ухвала суду у справі про оскарження рішення третейського суду
(ст. 351 ГПК України)**

За наслідками розгляду справи про оскарження рішення третейського суду господарський суд постановляє ухвалу за правилами, встановленими ГПК України для ухвалення рішення

В ухвалі господарського суду мають бути також зазначені:

відомості про рішення третейського суду, що оскаржується, місце його ухвалення

найменування і склад третейського суду, що прийняв рішення, яке оскаржується

прізвища, імена та по батькові (найменування) сторін третейського спору

вказівка про скасування рішення третейського суду повністю або частково чи про відмову в задоволенні вимог заявника повністю або частково

Ухвала господарського суду про скасування рішення третейського суду або про відмову в його скасуванні може бути оскаржена в апеляційному порядку, встановленому для оскарження рішення суду першої інстанції

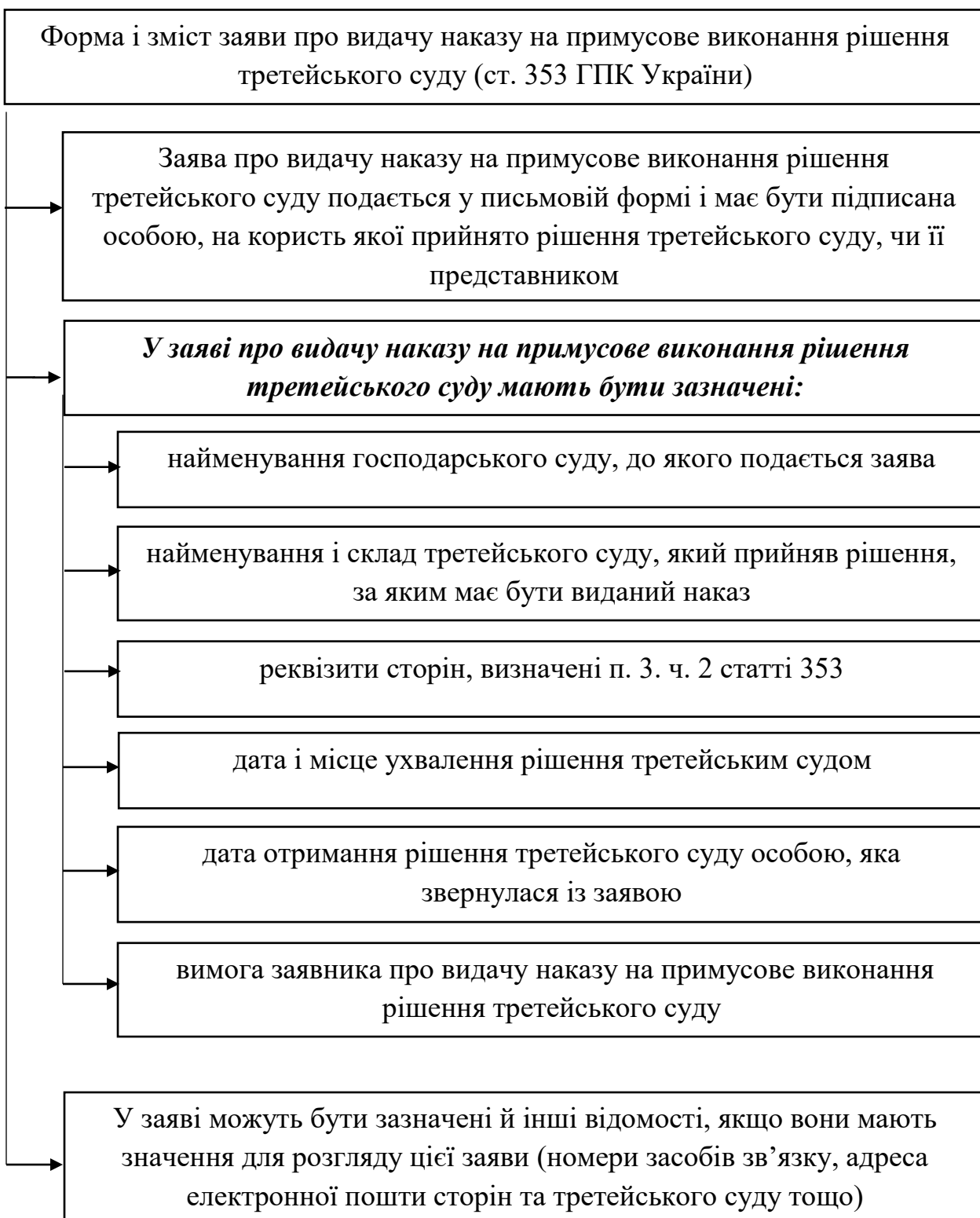
Ухвала суду за наслідками розгляду заяви про скасування рішення третейського суду, якщо вона не була оскаржена в апеляційному порядку, набирає законної сили після закінчення строку на апеляційне оскарження

У разі подання апеляційної скарги ухвала суду набирає законної сили після розгляду справи судом апеляційної інстанції

15.5. Видача наказу на примусове виконання рішення третейського суду

Форма і зміст заяви про видачу наказу на примусове виконання рішення третейського суду

Форма і зміст заяви про видачу наказу на примусове виконання рішення третейського суду (продовження)

До заяви про видачу наказу на примусове виконання рішення третейського суду додаються (ч.4 ст.353 ГПК України):

оригінал рішення третейського суду або належним чином завірена його копія. *Копія* рішення *постійно діючого* третейського суду *завіряється головою* постійно діючого третейського суду, а *копія* рішення третейського суду *для вирішення конкретного спору* має бути *нотаріально* завірена

оригінал третейської угоди або належним чином завірена її копія

документ, що підтверджує сплату судового збору

докази направлення копії заяви про видачу наказу на примусове виконання рішення третейського суду учасникам третейського розгляду

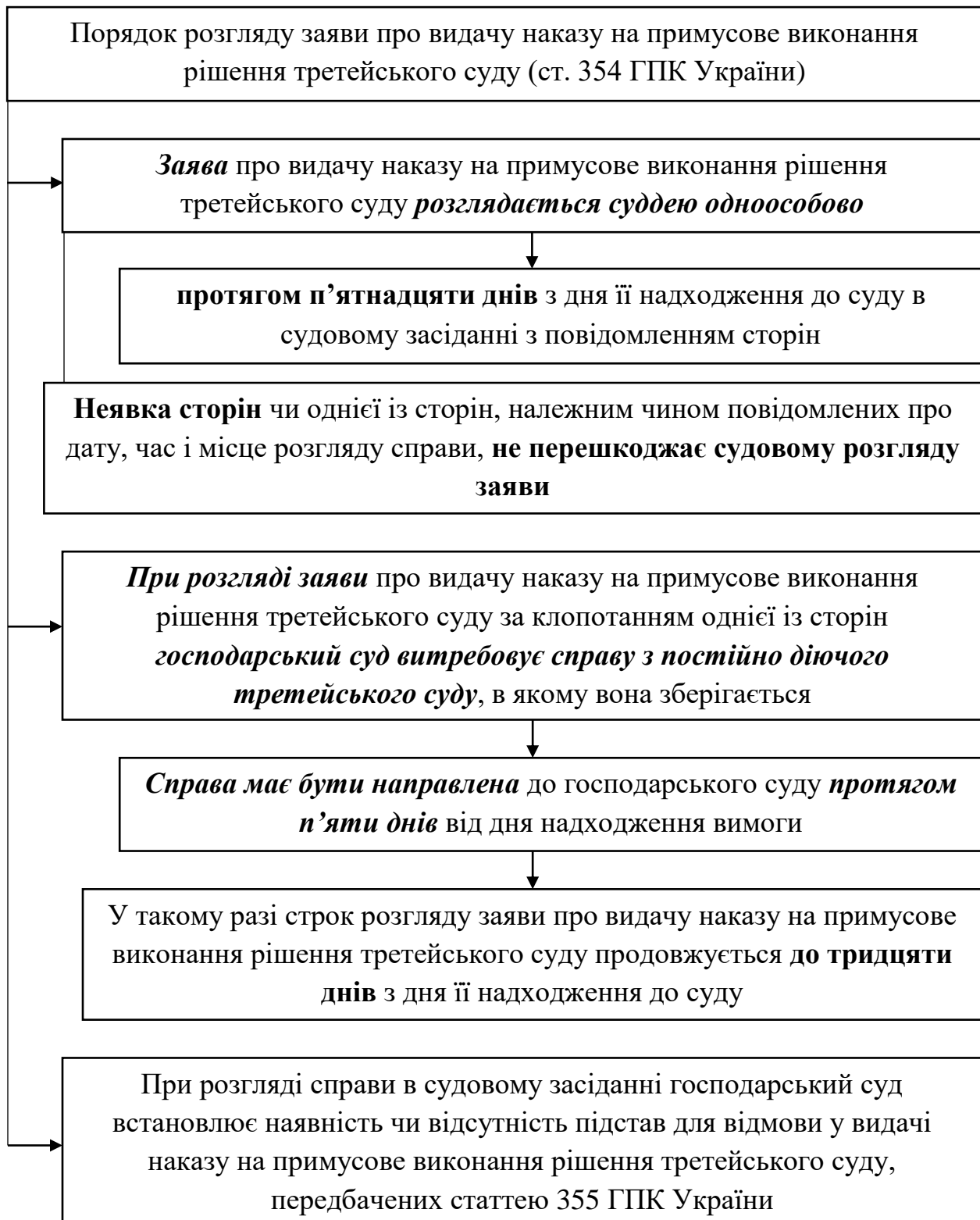
довіреність або інший документ, що підтверджує повноваження особи на підписання заяви

До заяви про видачу наказу на примусове виконання рішення третейського суду, поданої без дотримання вимог, визначених у цій статті, а також у разі несплати суми судового збору застосовуються положення статті 174 ГПК України

У випадку подання заяви про видачу наказу на примусове виконання рішення третейського суду в електронній формі документи, зазначені в пунктах 1, 2 частини четвертої статті 353 ГПК України, можуть подаватися в копіях, проте заявник повинен надати такі документи до суду до початку судового розгляду вказаної заяви

У разі неподання вказаних документів заява повертається без розгляду, про що судом постановляється відповідна ухвала

Порядок розгляду заяви про видачу наказу на примусове виконання рішення третейського суду

Порядок розгляду заяви про видачу наказу на примусове виконання рішення третейського суду (продовження)

Якщо до господарського суду надійшла заява про видачу наказу на примусове виконання рішення третейського суду, а в його провадженні чи в провадженні іншого суду є заява про оскарження і скасування цього рішення третейського суду

господарський суд на підставі статті 227 ГПК України зупиняє провадження по заяві про видачу наказу до набрання законної сили ухвалою суду, якою задоволено або відмовлено в задоволенні заяви про скасування оскарженого рішення третейського суду

До постановлення ухвали по суті поданої заяви про видачу наказу на примусове виконання рішення третейського суду будь-яка сторона третейського розгляду в установлені законом порядку та строки

має право звернутися до суду із заявою про скасування цього ж рішення та просити розглянути його спільно із заявою про надання дозволу на виконання цього рішення в одному провадженні

Про спільний розгляд заяви про видачу наказу на примусове виконання рішення третейського суду і заяви про його скасування та об'єднання їх в одне провадження

суд постановляє ухвалу в день надходження до суду заяви про скасування рішення третейського суду, а якщо це не можливо - не пізніше наступного дня

До заяви про скасування рішення третейського суду застосовуються загальні положення, передбачені статтями 346, 347 ГПК України

Підстави для відмови у видачі наказу на примусове виконання рішення третейського суду (ст. 355 ГПК України)

Суд відмовляє у видачі наказу на примусове виконання рішення третейського суду, якщо:

на день ухвалення рішення за заявою про видачу наказу рішення третейського суду скасовано судом

справа, у якій прийнято рішення третейського суду, не підвідомча третейському суду відповідно до закону

пропущено встановлений строк для звернення за видачею наказу, а причини його пропуску не визнані господарським судом

рішення третейського суду прийнято у спорі, не передбаченому третейською угодою, або цим рішенням вирішені питання, які виходять за межі третейської угоди. Якщо рішенням третейського суду вирішені питання, які виходять за межі третейської угоди, то скасовано може бути лише ту частину рішення, що стосується питань, які виходять за межі третейської угоди

третейська угода визнана недійсною

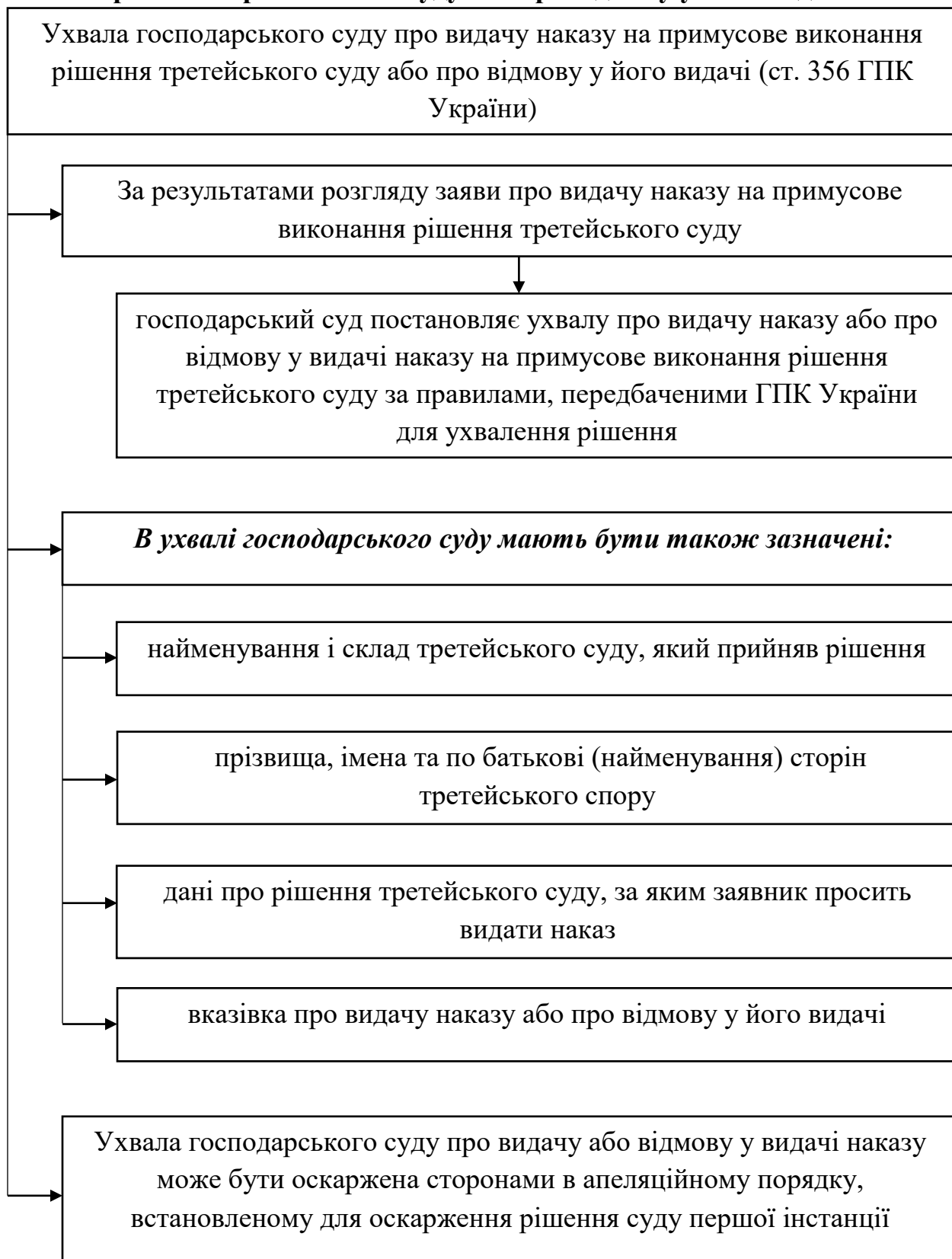
склад третейського суду, яким прийнято рішення, не відповідав вимогам закону

рішення третейського суду містить способи захисту прав та охоронюваних інтересів, не передбачені законом

постійно діючий третейський суд не надав на вимогу господарського суду відповідну справу

третейський суд вирішив питання про права та обов'язки осіб, які не брали участі у справі

Ухвала господарського суду про видачу наказу на примусове виконання рішення третейського суду або про відмову у його видачі

Ухвала господарського суду про видачу наказу на примусове виконання рішення третейського суду або про відмову у його видачі (продовження)

Після набрання законної сили ухвалою про відмову у видачі наказу спір між сторонами може бути вирішений господарським судом у загальному порядку

Ухвала суду за наслідками розгляду заяви про видачу наказу на примусове виконання рішення третейського суду, якщо вона не була оскаржена в апеляційному порядку, набирає законної сили після закінчення строку на апеляційне оскарження

У разі подання апеляційної скарги ухвала суду набирає законної сили після розгляду справи судом апеляційної інстанції

Ухвала про видачу наказу на примусове виконання рішення третейського суду вручається сторонам у порядку, передбаченому статтею 242 ГПК України

Наказ вноситься до Єдиного державного реєстру виконавчих документів не пізніше наступного дня з дня його видання в порядку, встановленому Положенням про Єдиний державний реєстр виконавчих документів

Після розгляду господарським судом заяви про видачу наказу на примусове виконання рішення третейського суду справа підлягає поверненню до постійно діючого третейського суду

Запитання для самоконтролю

1. Які суди згідно з ЗУ «Про третейські суди» вважаються третейськими? Вкажіть їх види.
2. Що таке «третейська угода»? Які підстави її недійсності?
3. Які існують підстави скасування рішення третейського суду? Вкажіть правові наслідки такого скасування.
4. Куди та протягом якого строку подається заява про видачу наказу на примусове виконання рішення третейського суду?
5. Що повинно обов'язково зазначатися у заяві про видачу наказу на примусове виконання рішення третейського суду?
6. У яких випадках суд відмовляє у видачі наказу на примусове виконання рішення третейського суду? Яким чином оформлюється така відмова?

Рекомендована література:

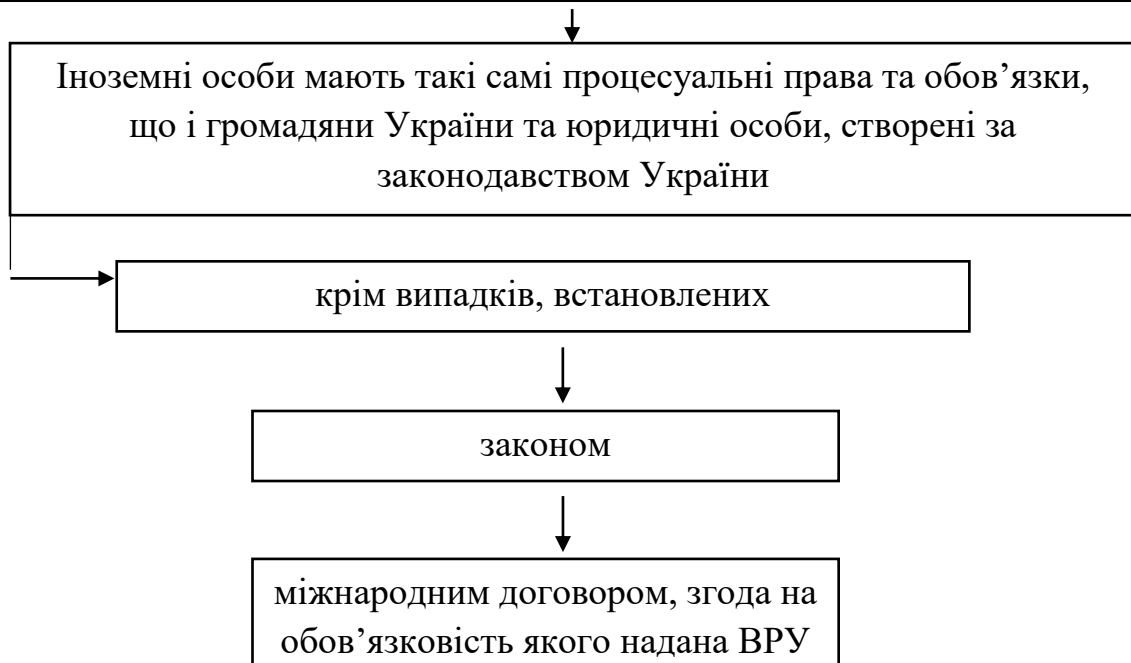
Базова [1; 3; 4; 5; 27; 28; 29].

Допоміжна [1; 2; 5; 46; 49; 62].

ТЕМА 16. ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ЗА УЧАСТЮ ІНОЗЕМНИХ ОСІБ

16.1. Процесуальні права та компетенція іноземних підприємств та організацій при вирішенні господарських спорів

Процесуальні права та обов'язки іноземних осіб (ст. 365 ГПК України)

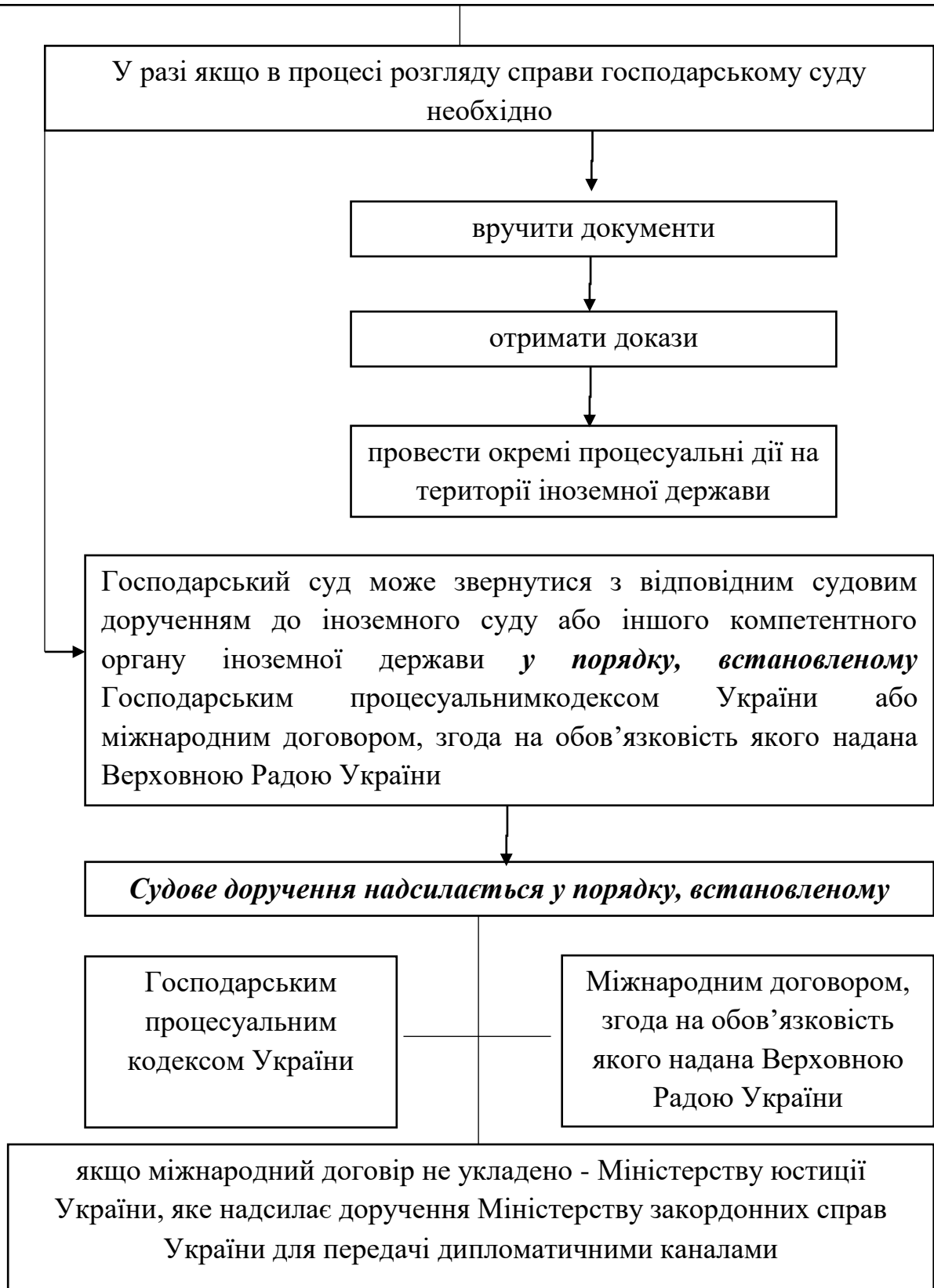

16.2. Підсудність судам справ за участю іноземних осіб

16.3. Звернення господарських судів із судовим дорученням до іноземного суду або іншого компетентного органу іноземної держави

Правила звернення з судовим дорученням до іноземного суду або іншого компетентного органу іноземної держави (ст. 367 ГПК України)

16.4. Зміст і форма судового доручення про надання правової допомоги

Зміст і форма судового доручення про надання правової допомоги
(ст. 368 ГПК України)

1. Зміст і форма судового доручення про надання правової допомоги повинні відповідати вимогам міжнародного договору, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, а якщо його не укладено - вимогам частин 2 - 4 ст. 368 ГПК України

2. У судовому дорученні про надання правової допомоги зазначаються:

назва суду, що розглядає справу

за наявності міжнародного договору, згода на обов'язковість якого надана ВРУ, учасниками якого є Україна і держава, до якої звернено доручення, - посилання на його положення

найменування справи, що розглядається

прізвище, ім'я, по батькові та рік народження фізичної особи або найменування юридичної особи, відомості про її місце проживання (перебування) або місцезнаходження та інші дані, необхідні для виконання доручення

процесуальне становище осіб, стосовно яких необхідно вчинити процесуальні дії

чіткий перелік процесуальних дій, що належить вчинити

інші дані, якщо це передбачено відповідним міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана ВРУ, або цього вимагає іноземний суд, який виконуватиме доручення

3. Судове доручення про надання правової допомоги оформлюється

українською мовою

до судового доручення додається засвідчений переклад офіційною мовою відповідної держави, якщо інше не встановлено міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України

Судове доручення про надання правової допомоги, процесуальні та інші документи, що додано до нього, засвідчуються підписом судді, який складає доручення, та скріплюються гербовою печаткою

16.5. Виконання в Україні судових доручень іноземних судів

Виконання в Україні судових доручень іноземних судів (ст. 369 ГПК України)

Суд виконує доручення іноземних судів щодо надання правової допомоги у порядку, встановленому *міжнародним договором*, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, а якщо його не укладено, – *дипломатичними каналами*. До таких судових доручень відносять:

вручення викликів до суду чи інших документів

допит сторін чи свідків

проведення експертизи чи огляду на місці

вчинення інших процесуальних дій

Виконання в Україні судових доручень іноземних судів

Судове доручення не приймається до виконання, якщо воно:

може призвести до порушення суверенітету України або створити загрозу її національній безпеці

не належить до юрисдикції господарського суду

суперечить закону або міжнародному договору, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України

Виконання судового доручення здійснюється відповідно ГПК України

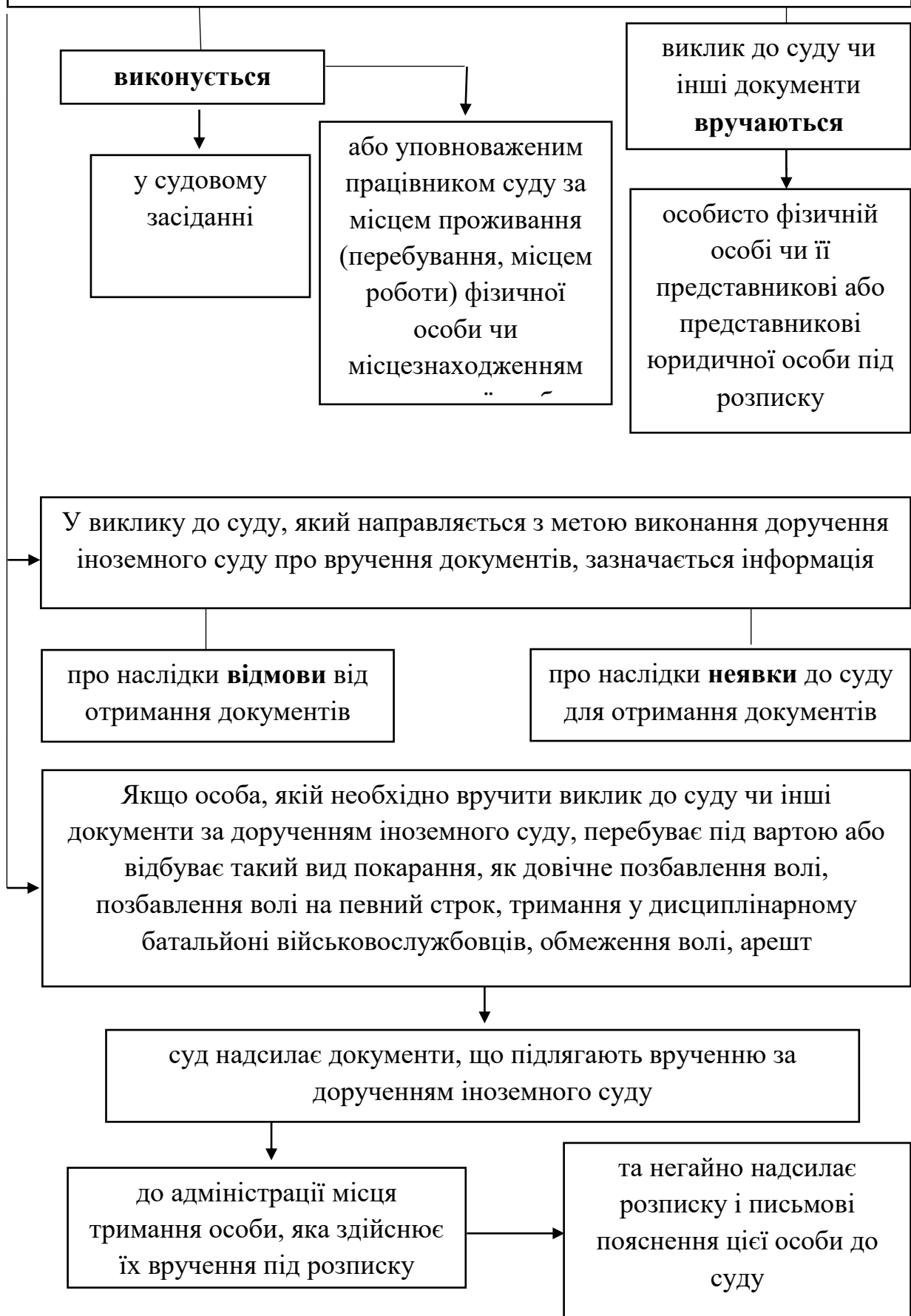
На прохання іноземного суду процесуальні дії можуть вчинятися під час виконання судового доручення із застосуванням права іншої держави, якщо таке застосування не суперечить законам України

У разі надходження від іноземного суду прохання щодо особистої присутності його уповноважених представників чи учасників судового розгляду під час виконання судового доручення суд, який його виконує, вирішує питання про надання згоди на таку участь

Виконання судового доручення підтверджується протоколом судового засідання, іншими документами, складеними чи отриманими в ході виконання доручення, які засвідчуються підписом судді та скріплюються гербовою печаткою

У разі неможливості виконання судового доручення суд у порядку, встановленому міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, а якщо міжнародний договір не укладено - дипломатичними каналами повертає це доручення іноземного суду без виконання із зазначенням причин та подає відповідні документи, що це підтверджують

Виконання доручення іноземного суду про вручення виклику до суду чи інших документів (ст. 370 ГПК України)

Виконання доручення іноземного суду про вручення виклику до суду чи інших документів

У разі відмови особи отримати виклик до суду чи інші документи, що підлягають врученню за дорученням іноземного суду

суддя, уповноважений працівник суду, представник адміністрації місця тримання особи робить відповідну позначку на документах, що підлягають врученню

У такому разі документи, що підлягають врученню за дорученням іноземного суду, вважаються врученими

У разі неявки до суду без поважних причин особи, яку належним чином повідомлено про день, час та місце судового засідання, якій мають бути вручені виклик до суду чи інші документи за дорученням іноземного суду, такі документи вважаються врученими

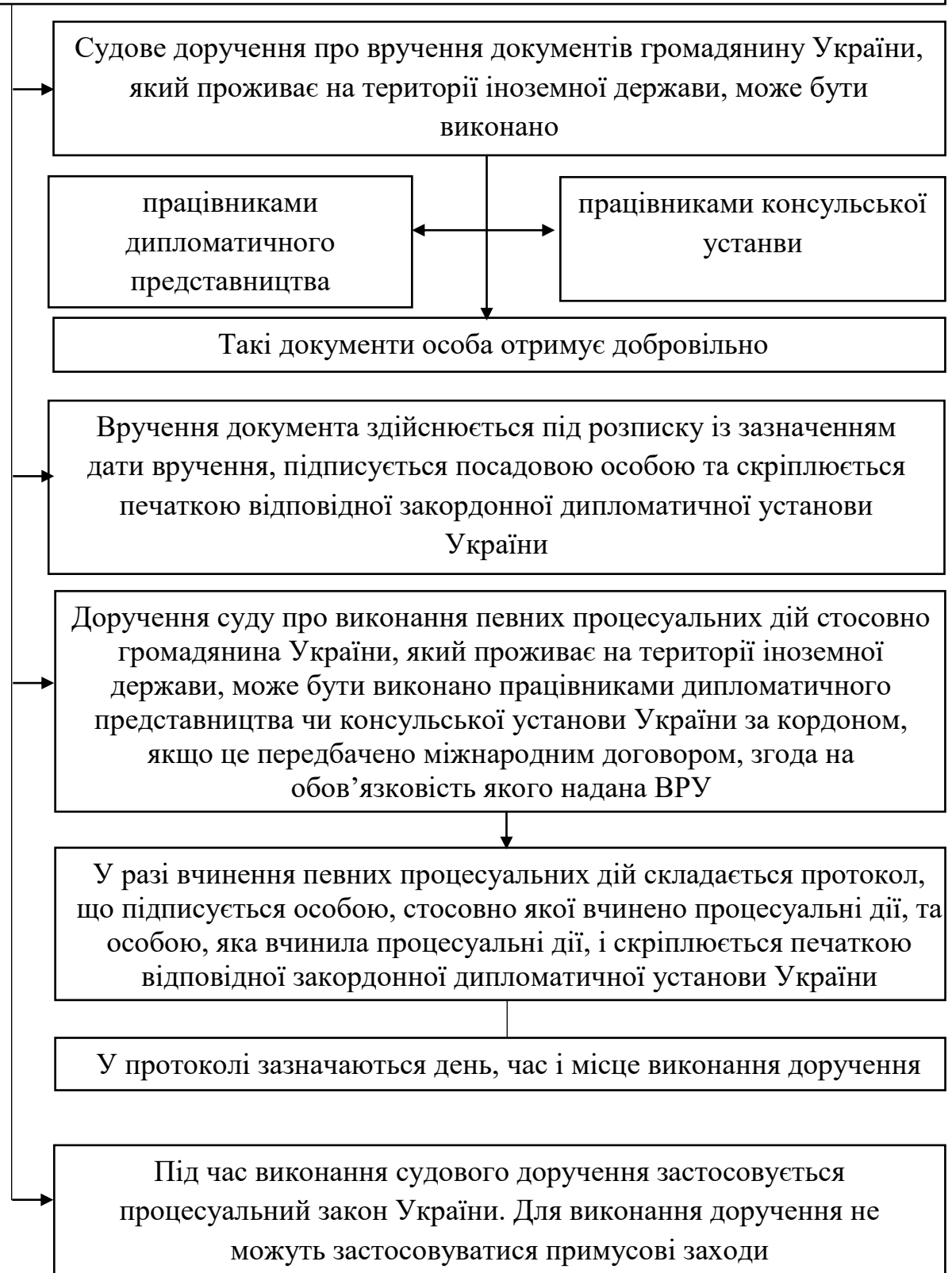
Доручення іноземного суду про вручення виклику до суду чи інших документів вважається виконаним

у день, коли особа або її представник отримали такі документи чи відмовилися від їх отримання

якщо така особа чи її представник, яких належним чином повідомлено про день, час та місце судового засідання, на якому має бути вручено виклик до суду чи інші документи, без поважних причин не з'явилися до суду - у день такого судового засідання

Виконання доручення іноземного суду про вручення виклику до суду чи інших документів підтверджується протоколом судового засідання, у якому зазначаються заяви чи повідомлення, зроблені особами у зв'язку з отриманням документів, а також підтвердженням про повідомлення особи про необхідність явки до суду для отримання документів та іншими документами, складеними чи отриманими в ході виконання доручення, які засвідчуються підписом судді та скріплюються гербовою печаткою

Виконання судових доручень закордонними дипломатичними установами України (ст. 371 ГПК України)

Запитання для самоконтролю

1. Якими нормативно-правовими актами регулюється питання здійснення провадження за участю іноземних осіб?
2. Яка підсудність судам справ за участю іноземних осіб?
3. У якому випадку національною судовою установою надсилається доручення до іноземного суду або іншого компетентного органу іноземної держави у господарському судочинстві?
4. Коли судове доручення не приймається до виконання? Чим підтверджується виконання судового доручення?
5. Яке значення закордонних дипломатичних установ України під час виконання судового доручення? Які нормативно - правові акти при цьому використовуються?

Рекомендована література:

Базова [1; 3; 4; 5; 15; 27; 28; 29; 31].

Допоміжна [1; 2; 5; 36; 65].

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

Тема 1. Предмет, методи, принципи, джерела господарського процесуального права

1. Предметом господарського процесу є:

- а) господарські та інші спори, які розглядають господарські суди в межах установленної для них підвідомчості та підсудності;
- б) спори про визнання актів недійсними;
- в) справи про банкрутство;
- г) спори про визнання господарських договорів недійсними.

2. Стадією господарського процесу НЕ є:

- а) порушення провадження у справі;
- б) претензійне урегулювання спору;
- в) виконання рішення, ухвали, постанови господарського суду, що набрали законної сили;
- г) господарський розгляд справи.

3. Основним принципом господарського судочинства є:

- а) принцип таємності;
- б) принцип верховенство права;
- в) принцип строковості;
- г) принцип безпосередності.

4. Гласність судового процесу НЕ передбачає, що:

- а) особи, які бажають бути присутніми у судовому засіданні, допускаються до зали судових засідань під час розгляду справи;
- б) розгляд справ у господарських судах проводиться усно і відкрито;
- в) будь-яка особа має право бути присутньою у відкритому судовому засіданні;
- г) особи, присутні в залі судового засідання, представники ЗМІ можуть проводити у залі засідання фотозйомку, відео- та аудіо- запис.

5. Правові норми особливої частини господарського процесуального права – норми про:

- а) учасників справи;
- б) судові виклики і повідомлення;
- в) докази та доказування;
- г) оскарження рішень, ухвал, постанов.

6. До джерел господарського процесуального законодавства належить:

- а) Конституція України;
- б) закони України;
- в) постанови Кабінету Міністрів України;
- г) всі відповіді правильні.

7. Господарські процесуальні правовідносини виникають між:

- а) господарським судом (суддею) й іншими учасниками з конкретної справи;
- б) позивачем і третьою особою з самостійними вимогами на предмет спору;
- в) суб'єктами, що сперечаються;

г) суддею господарського суду і третьою особою, яка не заявляє самостійні вимоги.

8. *Господарські процесуальні правовідносини існують:*

- а) лише у правовій формі;
- б) як у правовій, так і у фактичній формі;
- в) іноді у правовій формі, іноді як фактичні відносини – залежно від обставин справи;
- г) іноді у правовій формі, іноді як фактичні відносини – залежно від угоди сторін.

9. *Суб'єктний склад господарських процесуальних відносин становлять:*

- а) лише суддя господарського суду;
- б) суддя третейського суду;
- в) суддя (одноособово або колегіально), сторони, треті особи та інші учасники;
- г) прокурор (його заступник).

10. *Господарське процесуальне право – це:*

- а) інститут цивільного процесуального права ;
- б) підгалузь господарського права;
- в) галузь права;
- г) джерело законодавства.

11. *Господарське процесуальне право розглядається як:*

- а) галузь права;
- б) наука;
- в) навчальна дисципліна;
- г) усі відповіді правильні.

12. *Що є предметом господарського процесу:*

- а) господарські та інші (цивільні) спори, які розглядають судами в межах встановленої для них підвідомчості та підсудності;
- б) конкретні справи – господарські спори;
- в) процесуальні відносини, які виникають у зв'язку із необхідністю захисту матеріально-правових відносин;
- г) суспільні відносини, що виникають у зв'язку із здійснення правосуддя господарськими судами.

13. *Скільки існує методів ГПП:*

- а) два;
- б) три;
- в) чотири;
- г) один.

14. *Метод владних приписів (імперативний) – це:*

- а) централізоване, імперативне регулювання, при якому регулювання зверху донизу здійснюється на владно-імперативних засадах;
- б) децентралізоване, диспозитивне регулювання, при якому регулювання визначається знизу, на його процес впливає активність учасників суспільних відносин;

- в) це водночас централізоване і децентралізоване регулювання, що здійснюється на імперативних засадах;
- г) метод господарського права, що ґрунтується на виконанні вимог закону при моделюванні поведінки суб'єктів господарської діяльності, їх взаємовідносин між собою та державою що базується на децентралізованому та диспозитивному регулюванні.

15. На які групи діляться принципи за їх функціональною ознакою:

- а) фундаментальні та галузеві;
- б) міжгалузеві та спеціальні;
- в) організаційні та функціональні;
- г) галузеві та міжгалузеві.

16. Який із принципів належить до організаційних:

- а) законності;
- б) об'єктивної істини;
- в) обов'язковості виконання рішень;
- г) мови судочинства.

17. У якому порядку господарські суди вирішують господарські спори:

- а) завжди у формі наказного провадження;
- б) позовного провадження;
- в) окремого провадження;
- г) у всіх вищезазначених порядках.

18. Сторони та інші особи, які беруть участь у справі, обґрунтовують свої вимоги і заперечення поданими судом доказами, - це принцип:

- а) гласності;
- б) рівності перед законом і судом;
- в) змагальності;
- г) мови господарського судочинства.

19. Хто не має право звертатися до господарського суду:

- а) підприємства;
- б) громадяни, які здійснюють підприємницьку діяльність, маючи статус суб'єкта підприємницької діяльності;
- в) іноземні підприємства;
- г) ніхто не може бути позбавлений права на розгляд його справи у господарському суді.

20. Які справи не розглядає господарський суд:

- а) про оскарження рішень третейських судів;
- б) про видачу виконавчих документів на примусове виконання рішень третейських судів;
- в) справи про визнання громадянина безвісті відсутнім;
- г) справи про банкрутство.

Теми 2. Організаційно-правові засади господарського судочинства.

1. Коли арбітражні суди було перейменовано в господарські:

- а) 1991 року;
- б) 1924 року;
- в) 2001 року;
- г) 2004 року;

2. Систему апеляційних господарських судів в округах України складають:

- а) 11 судів;
- б) 15 судів;
- в) 7 судів;
- г) 24 суди;

3. Судами касаційної інстанції у системі господарських судів є:

- а) апеляційні господарські суди;
- б) Верховний Суд України;
- в) Вищий господарський суд України;
- г) господарський суд міста Києва.

4. До складу Верховного Суду входять судді у кількості:

- а) не більше 200;
- б) 300;
- в) не менше 150;
- г) законодавством не передбачено точну кількість;

5. Оберіть з даного переліку області, які підсудні Східному апеляційному господарському суду в апеляційному окрузі:

- а) Донецька і Дніпропетровська;
- б) Закарпатська, Луганська і Дніпропетровська;
- в) Донецька, Луганська і Кіровоградська;
- г) Донецька, Луганська, Харківська та Полтавська;

6. Вищими спеціалізованими судами є:

- а) Вищий суд з питань інтелектуальної власності та Вищий антикорупційний суд;
- б) Вищий суд з питань інтелектуальної власності та суд з антимонопольного і конкурентного законодавства;
- в) Вищий антикорупційний суд та суд з питань антимонопольного та конкурентного законодавства;
- г) Вищий суд з питань корпоративних спорів, корпоративних прав та цінних паперів.

7. Хто вносить до Верховної Ради України проект закону про утворення чи ліквідацію суду:

- а) Уповноважений ВРУ з прав людини;
- б) голова Верховного суду України;
- в) Президент України;
- г) голова Конституційного суду України.

8. У складі Верховного суду України діє:

- а) Касаційний суд загальної юрисдикції;
- б) Верховна Палата;

- в) Вищий господарський суд;
- г) Касаційний господарський суд.

9. *Право на зайняття посади судді Вищого господарського суду України має:*

- а) особа без громадянства;
- б) має науковий ступінь у сфері права та стаж наукової роботи у сфері права щонайменше десять років;
- в) той, хто досяг на день зайняття 25 років;
- г) той, хто має стаж роботи за спеціальністю 5 років.

10. *Який із нижче перелічених принципів відноситься до організаційних:*

- а) принцип одноособового і колегіального розгляду справи;
- б) принцип об'єктивної істини;
- в) принцип змагальності сторін;
- г) принцип процесуальної рівності.

11. *До системи господарських судів України належать:*

- а) окружні господарські суди, апеляційні господарські суди в округах, Верховний суд України;
- б) апеляційні господарські суди, Вищий господарський суд України, Верховний суд України;
- в) місцеві господарські суди, апеляційні господарські суди, Вищий господарський суд України;
- г) місцеві господарські суди, апеляційні господарські суди, третейський суд, Вищий господарський суд України.

12. *Оберіть з даного переліку території, які підсудні Південному апеляційному господарському суду в апеляційному окрузі:*

- а) Запорізька, Херсонська, Одеська;
- б) АР Крим та м. Севастополь;
- в) Донецька, Харківська, Луганська;
- г) Харківська, Луганська, Сумська.

13. *Суд, зберігаючи об'єктивність та неупередженість виконує такі функції, крім:*

- а) керує ходом судового процесу;
- б) сприяє врегулюванню спору шляхом досягнення угоди між сторонами;
- в) вживає заходи щодо забезпечення умов для здійснення судочинства на засадах змагальності;
- г) роз'яснює у разі необхідності учасникам судового процесу їхні процесуальні права та обов'язки, наслідки вчинення та невчинення процесуальних дій.

14. *Відповідно до якого нормативно-правового акту утворюються апеляційні господарські суди в апеляційних округах?*

- а) Постанови КМУ;
- б) Закону ВРУ;
- в) Указу Президента України;
- г) Постанови ВСУ.

15. *До складу Великої Палати Верховного Суду входять судді у кількості:*

- а) не більше семи;

- б) двадцяти одного судді;
- в) не більше трьохсот;
- г) десяти суддів.

16. Судами касаційної інстанції у системі господарських судів є:

- а) місцеві господарські суди;
- б) господарський суд міста Києва;
- в) Верховний Суд України;
- г) Вищий господарський суд України.

17. Апеляційні господарські суди утворюються:

- а) в містах;
- б) в округах;
- в) в областях;
- г) всі відповіді правильні.

18. Гласність судового процесу НЕ передбачає, що:

- а) особи, які бажають бути присутніми у судовому засіданні, допускаються до зали судових засідань під час розгляду справи;
- б) розгляд справ у господарських судах проводиться усно і відкрито;
- в) будь-яка особа має право бути присутньою у відкритому судовому засіданні;
- г) особи, присутні в залі судового засідання, представники ЗМІ можуть проводити у залі засідання фотозйомку, відео- та аудіо- запис.

19. У Касаційному господарському суді обов'язково створюється окрема палата для розгляду справ щодо (про):

- а) банкрутство;
- б) захисту соціальних прав;
- в) податків, зборів, інших обов'язкових платежів;
- г) захисту політичних прав громадян.

20. Які області включає Північно-західний апеляційний господарський суд в апеляційному окрузі?

- а) Вінницьку, Волинську, Житомирську, Рівненську області;
- б) Хмельницьку, Львівську, Чернігівську, Вінницьку області;
- в) Вінницьку, Волинську, Житомирську, Рівненську, Хмельницьку області;
- г) Київську, Сумську, Черкаську, Чернігівську області та місто Київ.

Теми 3. Юрисдикція господарських судів.

1. Господарський процесуальний кодекс виділяє наступні види юрисдикції господарських судів:

- а) предметна та суб'єктна юрисдикція;
- б) інстанційна юрисдикція;
- в) територіальна юрисдикція;
- г) всі відповіді правильні.

2. Інстанційна юрисдикція визначає:

- а) який суд розглядає справу у першій інстанції, який – у другій, і т. д.;
- б) який суд розглядає справу за територіальною ознакою;
- в) який суд розглядає справу за суб'єктним складом;

г) всі відповіді правильні.

3. До юрисдикції господарських судів НЕ відносяться:

- а) справи у спорах про захист ділової репутації;
- б) справи у спорах про затвердження планів санації боржника до відкриття провадження у справах про банкрутство;
- в) справи у спорах про встановлення цін на продукцію;
- г) справи у спорах щодо векселів, які використовуються у податкових та митних правовідносинах.

4. Які з перелічених спорів, що віднесені до юрисдикції господарського суду, не можуть бути передані сторонами на вирішення третейського суду або міжнародного комерційного арбітражу:

- а) справи у спорах щодо приватизації майна;
- б) справи у спорах, що виникають з правочинів щодо акцій, часток, паїв, інших корпоративних прав в юридичній особі;
- в) справи у спорах про захист ділової репутації;
- г) справи за заявами про видачу судового наказу, якщо заявником та боржником є юридична особа або фізична особа - підприємець.

5. На вирішення міжнародного комерційного арбітражу лише на підставі арбітражної угоди, укладеної між юридичною особою та всіма її учасниками може бути переданий спір:

- а) з відносин, які виникають з правочинів щодо акцій, часток, паїв, інших корпоративних прав в юридичній особі;
- б) що виник з корпоративних відносин, в тому числі у спорах між учасниками (засновниками, акціонерами, членами) юридичної особи або між юридичною особою та її учасником (засновником, акціонером, членом), у тому числі учасником, який вибув, пов'язані зі створенням, діяльністю, управлінням або припиненням діяльності такої юридичної особи;
- в) у спорах щодо цінних паперів, в тому числі пов'язані з правами на цінні папери та правами, що виникають з них, емісією, розміщенням, обігом та погашенням цінних паперів;
- г) справи за заявами про затвердження планів санації боржника до відкриття провадження у справі про банкрутство.

6. Справи про визнання торговельної марки добре відомою розглядає:

- а) Вищий суд з питань інтелектуальної власності;
- б) Касаційний господарський суд;
- в) суд загальної юрисдикції;
- г) Господарський суд м. Києва.

6. Позови у спорах за участю кількох відповідачів розглядаються господарським судом за місцем знаходження чи місцем проживання:

- а) позивача;
- б) одного з відповідачів за вибором позивача;
- в) одного з відповідачів за вибором суду;
- г) всі відповіді правильні.

7. До виключної підсудності віднесені справи у спорах:

- а) про права на морські і повітряні судна, судна внутрішнього плавання, космічні об'єкти;
- б) у яких відповідачем є КМУ, НБУ, Рахункова палата та ін. ОДВ;
- в) пов'язаних з емісією, розміщенням або погашенням цінних паперів;
- г) всі відповіді правильні.

8. *За місцезнаходженням перевізника розглядаються справи у спорах:*

- а) що виникають з договору перевезення, у разі коли одним з відповідачів є перевізник;
- б) про визнання недійсними актів, з підстав передбачених законодавством;
- в) у яких відповідачем є нерезидент України, що не має представництва на її території;
- г) про стягнення заборгованості.

9. *Справи про банкрутство розглядаються господарським судом за місцем знаходження:*

- а) боржника;
- б) позивача;
- в) майна;
- г) на вибір позивача.

10. *Спори між судами щодо підсудності:*

- а) не допускаються;
- б) допускаються;
- в) допускаються у передбачених законодавством випадках;
- г) допускаються за заявою позивача.

11. *Чи підлягає оскарженню ухвала про передачу справи за підсудністю:*

- а) так;
- б) ні;
- в) лише в передбачених законом випадках;
- г) це питання вирішує Верховний суд України.

12. *Неправильним твердженням про суд апеляційної інстанції є:*

- а) Верховний Суд переглядає у касаційному порядку судові рішення, ухвалені судами першої та апеляційної інстанцій;
- б) апеляційні господарські суди переглядають в апеляційному порядку судові рішення місцевих господарських судів, які знаходяться у межах відповідного апеляційного округу;
- в) Верховний Суд переглядає в апеляційному порядку судові рішення апеляційних господарських судів, ухвалені ними як судами першої інстанції;
- г) Апеляційна палата Вищого суду з питань інтелектуальної власності переглядає в апеляційному порядку судові рішення, ухвалені Вищим судом з питань інтелектуальної власності.

13. *Господарським судам не підвідомчі:*

- а) справи про банкрутство;
- б) справи у спорах щодо приватизації майна;
- в) спори про встановлення цін на продукцію (товари), а також тарифів на послуги (виконання робіт), якщо ці ціни і тарифи, відповідно до законодавства, не можуть бути встановлені за угодою сторін;

г) справи, що виникають з корпоративних відносин, в тому числі у спорах між учасниками (засновниками, акціонерами, членами) юридичної особи або між ю.о. та її учасником (засновником, акціонером, членом), у тому числі учасником, який вибув, пов'язані зі створенням, діяльністю, управлінням або припиненням діяльності такої ю.о., крім трудових спорів.

14. Підсудність справ господарським судам поділяється на:

- а) територіальну і функціональну;
- б) територіальну і родову;
- в) виключну та альтернативну;
- г) функціональну і альтернативну.

15. Підсудність справ про банкрутство:

- а) за місцезнаходженням боржника;
- б) за місцезнаходженням господарського суду, який розглядає справу ;
- в) за вибором позивача;
- г) дане питання вирішує Вищий господарський суд.

16. За місцем заподіяння шкоди господарським судом розглядаються:

- а) позови у спорах про право власності на майно або про витребування майна з чужого незаконного володіння чи про усунення перешкод у користуванні майном;
- б) спори про банкрутство;
- в) спори, що виникають при виконанні господарських договорів та з інших підстав, а також справи про визнання недійсними актів;
- г) позови про відшкодування шкоди, заподіяної майну.

17. Територіальна підсудність господарських судів – це:

- а) розмежування компетенції між різними ланками господарських судів;
- б) розмежування компетенції між окремими судами однієї ланки;
- в) розмежування компетенції між органами державного управління і судами загальної юрисдикції;
- г) розмежування компетенції між господарським судом і місцевим судом.

18. Чи підлягають розгляду господарськими судами справи в галузі охорони навколишнього природного середовища?:

- а) мають право розглядати усі справи в будь-якому випадку;
- б) не наділені такими повноваженнями взагалі;
- в) якщо хоча б одна з сторін знаходиться за межами України;
- г) якщо однією із сторін є державний орган.

19. Підсудність господарської справи, у якій однією із сторін є господарський суд або суддя господарського суду, до підсудності якого віднесена ця справа за загальними правилами, визначається:

- а) постановою Голови даного суду;
- б) ухвалою суду вищої інстанції;
- в) ухвалою Верховного суду України;
- г) рішенням ВСУ;

20. Підвідомчий господарським судам спір може бути передано сторонами на вирішення третейського суду, крім:

- а) справ про відновлення платоспроможності боржника чи визнання його банкрутом;
- б) справ у спорах, що виникають при укладенні, зміні, розірванні та виконанні господарських договорів, пов'язаних із задоволенням державних потреб;
- в) справ у спорах про визнання недійсними нормативно-правових актів;
- г) всі відповіді правильні.

21. Що із нижче переліченого має стояти на місці пропуску: «передача справи на розгляд іншого суду здійснюється на підставі ухвали суду не пізніше (___) днів після закінчення строку на її оскарження, а в разі подання скарги - не пізніше (___) днів після залишення її без задоволення»?

- а) 3 і 5 днів;
- б) 5 і 5 днів;
- в) 10 і 10 днів;
- г) 1 і 5 днів.

Теми 4. Учасники господарського судочинства

1. До складу учасників господарського процесу входять:

- а) сторони;
- б) треті особи;
- в) органи та особи, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб;
- г) всі відповіді правильні.

2. Хто є учасниками в наказному провадженні?

- а) кредитор і відповідач;
- б) позивач і відповідач;
- в) заявник і боржник;
- г) заявник та заінтересована особа.

3. Яким нормативно-правовим актом визначається склад учасників у справах про банкрутство?

- а) ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»;
- б) ЗУ «Про судоустрій і статус суддів»;
- в) Господарським-процесуальним кодексом;
- г) Цивільним-процесуальним кодексом.

4. Учасники справи мають право:

- а) виявляти повагу до суду та до інших учасників судового процесу;
- б) надавати суду повні і достовірні пояснення з питань, які ставляться судом, а також учасниками справи в судовому засіданні;
- в) ознайомлюватися з матеріалами справи, робити з них витяги, копії, одержувати копії судових рішень;
- г) всі відповіді правильні.

5. Продовжіть речення: «Учасники справи зобов'язані ...»:

- а) сприяти своєчасному, всебічному, повному та об'єктивному встановленню всіх обставин справи;

- б) оскаржувати судові рішення у визначених законом випадках;
- в) ознайомлюватися з матеріалами справи, робити з них витяги, копії, одержувати копії судових рішень;
- г) подавати докази.

6. В якій формі учасники справи мають подавати скарги, заяви по суті, якщо позов, чи інші документи були подані в електронній формі?

- а) виключно в письмовій формі;
- б) виключно в електронній формі;
- в) на розсуд учасника справи;
- г) законодавство не регулює дане питання.

7. Виберіть дії, які можуть бути визнані, як зловживання процесуальними правами:

- а) укладання мирової угоди;
- б) врегулювання спору за участі судді;
- в) подання завідомо безпідставного позову, позову за відсутності предмета спору;
- г) всі відповіді правильні.

8. Сторонами у господарському процесі є:

- а) кредитор і відповідач;
- б) позивач і відповідач;
- в) заявник і кредитор;
- г) заявник та заінтересована особа.

9. Позивач має право:

- а) знайомитися з матеріалами справи;
- б) збільшити розмір позовних вимог;
- в) відмовитись від позову;
- г) всі відповіді правильні.

9. Відповідач має право:

- а) знайомитися з матеріалами справи;
- б) подати зустрічний позов;
- в) збільшити розмір позовних вимог;
- г) відмовитись від позову.

10. На якій стадії сторони можуть укласти мирову угоду?

- а) на стадії відкриття провадження у справі;
- б) на стадії підготовчого провадження;
- в) на стадії розгляду справи по суті;
- г) на будь-якій стадії.

11. Участь у справі кількох позивачів або відповідачів допускається, якщо:

- а) предметом спору є спільні права чи обов'язки кількох позивачів або відповідачів;
- б) права або обов'язки кількох позивачів чи відповідачів виникли з однієї підстави;
- в) предметом спору є однорідні права і обов'язки.
- г) всі відповіді правильні.

12. Скільки повинно належати особі відсотків статутного капіталу юридичної особи, щоб вона могла подати позов в інтересах такої юридичної особи про відшкодування збитків, заподіяних юридичній особі її посадовою особою?

- а) 10%;
- б) 20%;
- в) 30%;
- г) 40%.

13. Яка сторона може мати представника?

- а) позивач;
- б) відповідач;
- в) третя особа;
- г) всі відповіді правильні.

14. Хто може бути представником?

- а) помічник судді, який розглядає дану справу;
- б) експерт;
- в) секретар судового засідання;
- г) адвокат.

15. Яким документом не можуть посвідчуватися повноваження адвоката:

- а) ордером;
- б) довіреністю;
- в) паспортом;
- г) немає правильної відповіді.

16. Повноваження представників сторін та інших учасників справи мають бути підтверджені такими документами:

- а) довіреністю фізичної або юридичної особи;
- б) свідоцтвом про народження дитини;
- в) рішенням про призначення опікуном, піклувальником чи охоронцем спадкового майна;
- г) всі відповіді правильні.

16. Хто НЕ є іншим учасником судового процесу?

- а) помічник судді;
- б) секретар;
- в) свідок;
- г) третя особа.

17. Хто не може бути допитаний в судовому засіданні?

- а) недієздатні фізичні особи;
- б) особи, які за законом зобов'язані зберігати в таємниці відомості;
- в) священнослужителі;
- г) всі відповіді правильні.

18. Хто може бути спеціалістом?

- а) особа, яка володіє спеціальними знаннями, необхідними для з'ясування відповідних обставин справи і призначена судом для надання консультацій та допомоги під час вчинення процесуальних дій;

- б) особа, яка володіє спеціальними знаннями та навичками, необхідними для застосування технічних засобів і призначена судом для надання консультацій та технічної допомоги під час вчинення процесуальних дій;
- в) особа, яка вільно володіє мовою, якою здійснюється судочинство, та іншою мовою, знання якої необхідне для перекладу;
- г) особа, якій відомі будь-які обставини, що стосуються справи.

19. Експерт не має право:

- а) ознайомлюватися з матеріалами справи;
- б) заявляти клопотання про надання йому додаткових матеріалів і зразків, якщо експертиза призначена судом;
- в) бути присутнім під час вчинення процесуальних дій, що стосуються предмета і об'єктів дослідження;
- г) передоручати проведення експертизи іншій особі.

20. Чи може свідок відмовитися від давання показань?

- а) так, може; б) ні, не може;
- в) так, може, але тільки у випадках, якщо ці показання щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів;
- г) в жодному випадку не може.

Теми 5. Докази та доказування в господарському процесуальному праві. Забезпечення доказів.

1. Докази, які у своїй сукупності дають змогу дійти висновку про наявність або відсутність обставин справи, які входять до предмета доказування - це:

- а) достатні докази;
- б) достовірні докази;
- в) повні докази;
- г) належні докази.

2. Які обставини не потребують доказування?

- а) задокументовані;
- б) загальновідомі;
- в) які містять таємницю;
- г) всі відповіді вірні.

3. Який документ складається при огляді доказів за їх місцезнаходженням?

- а) опис доказів;
- б) постанова;
- в) ухвала;
- г) протокол.

4. Що не є джерелом доказування?

- а) електронні документи;
- б) показання свідка, які ґрунтуються на повідомленнях інших осіб;
- в) висновки експерта;
- г) речові докази.

5. Достовірними є докази:

- а) на підставі яких можна встановити обставини, які входять в предмет доказування.

- б) на підставі яких можна встановити дійсні обставини справи;
- в) які відповідно до законодавства повинні бути підтверджені певними засобами доказуванн;
- г) які у своїй сукупності дають змогу дійти висновку про наявність або відсутність обставин справи, які входять до предмета доказування.

6. Речовим доказом є:

- а) господарський договір;
- б) висновок судового експерта;
- в) забракована продукція;
- г) копія рішення господарського суду м. Києва.

7. Особа, яка проводить судову експертизу, це:

- а) судовий експерт;
- б) спеціаліст;
- в) адвокат;
- г) криміналіст.

8. Хто має право подавати докази до суду?

- а) позивач;
- б) відповідач;
- в) треті особи, які не заявляють самостійні вимоги на предмет спору;
- г) всі учасники справи.

9. Чи є висновок судового експерта для господарського суду обов'язковим?

- а) у всіх випадках є обов'язковим;
- б) він взагалі не являється доказом у справі;
- в) суд оцінює його за своїм внутрішнім переконанням;
- г) є обов'язковим, якщо на це наполягає будь-яка сторона спору.

10. Про що попереджається свідок в ухвалі про виклик?

- а) про привід, у разі нез'явлення у суд;
- б) про кримінальну відповідальність за завідомо неправдиві показання;
- в) про кримінальну відповідальність за відмову у наданні показань;
- г) про можливість відмови у наданні показань проти членів родини.

11. Як називається експертиза, яка проводиться не менш як двома експертами одного напрямку спеціальних знань:

- а) комплексна;
- б) комісійна;
- в) додаткова;
- г) повторна.

12. Чи є доказом висновок експерта у галузі права?

- а) ні, він має тільки консультативний характер;
- б) так, є доказом;
- в) є доказом, за рішенням суду;
- г) є доказом, за рішенням сторін.

13. Засобами забезпечення доказів є:

- а) допит свідка;
- б) заборона вчиняти певні дії;
- в) проведення експертизи;

г) всі відповіді правильні

14. Коли може бути подана заява про забезпечення доказів?

- а) як до подання позовної заяви, так і після;
- б) до подання позовної заяви;
- в) після подання позовної заяви;
- г) на будь-якому етапі судочинства.

15. Яким судом здійснюється забезпечення доказів до подання позовної заяви?

- а) судом який розглядає справу;
- б) судом першої інстанції;
- в) будь-яким судом, якому доручено забезпечення доказів;
- г) судом першої інстанції за місцезнаходженням засобу доказування.

16. Протягом якого строку особа повинна подати позовну заяву, у разі подання заяви про забезпечення доказів?

- а) протягом 3 днів з дня постановлення ухвали про забезпечення доказів;
- б) протягом 7 днів з дня постановлення ухвали про забезпечення доказів;
- в) протягом 10 днів з дня постановлення ухвали про забезпечення доказів;
- г) протягом 15 днів з дня постановлення ухвали про забезпечення доказів.

17. Протягом якого строку розглядається заява про забезпечення доказів?

- а) не пізніше наступного дня після надходження її до суду;
- б) на наступний день після надходження її до суду;
- в) не пізніше 3 днів після надходження її до суду;
- г) не пізніше 5 днів після надходження її до суду.

18. За результатами розгляду заяви про забезпечення доказів суд постановляє:

- а) постанову;
- б) рішення;
- в) вирок;
- г) ухвалу.

19. Предмети матеріального світу, які своїм існуванням, своїми властивостями, якостями, місцезнаходженням дозволяють встановити обставини, що мають значення для справи – це:

- а) речові докази;
- б) письмові докази;
- в) електронні докази;
- г) висновок експерта.

20. За якої умови, зазначеної у ГПК, призначається додаткова або повторна експертиза?

- а) недовіра суду до експерта;
- б) недовіра учасників справи до експерта;
- в) якщо висновок експерта має порушення законодавства;
- г) якщо висновок експерта є неповним або неясним.

Тема 6. Процесуальні строки та судові витрати при розгляді господарських спорів. Судові виклики та повідомлення.

1. Перебіг процесуального строку починається:

- а) з наступного дня після відповідної календарної дати;
- б) точно в той день, число, яким визначено його початок;
- в) цей строк встановлюється судом;
- г) дане питання не регулюється нормами ГПК.

2. Строк, обчислюваний роками, закінчується у:

- а) у перший день місяця, що слідує за останнім роком строку;
- б) у відповідний місяць і число останнього року строку;
- в) в день, визначений сторонами;
- г) немає правильної відповіді.

3. Якщо закінчення строку припадає на вихідний, святковий чи інший неробочий день, останнім днем строку є:

- а) перший після нього робочий день;
- б) день, що передує вихідному, святковому чи іншому неробочому дню.
- в) вихідний, святковий чи інший неробочий день;
- г) немає правильної відповіді.

4. Що відбувається з процесуальними строками у разі зупинення провадження у справі?

- а) перебіг процесуальних строків зупиняється;
- б) перебіг процесуальних строків продовжується;
- в) перебіг процесуальних строків закінчується;
- г) немає правильної відповіді.

5. В якому процесуальному документі може зазначатися про відновлення пропущеного строку?

- а) в рішенні;
- б) в ухвалі;
- в) в постанові;
- г) всі відповіді правильні.

6. Чи підлягає оскарженню ухвала про відмову у відновленні пропущеного строку?

- а) так;
- б) ні;
- в) лише у виняткових справах;
- г) не регулюється дане питання.

7. Коли надсилається ухвала про відмову у поновленні або продовженні процесуального строку особі, яка звернулася з такою заявою?

- а) в день постановлення такої ухвали;
- б) не пізніше наступного дня з дня її постановлення;
- в) на наступний день після її постановлення;
- г) не надсилається взагалі.

8. Продовжіть речення: «Із дня поновлення провадження перебіг процесуальних строків»:

- а) починається з початку;

- б) продовжується;
- в) зупиняється;
- г) закінчується.

9. *Що відбувається із заявами, скаргами і документами, які подані після закінчення процесуальних строків?*

- а) приймаються до розгляду;
- б) залишаються без розгляду, крім випадків, передбачених ГПК;
- в) залишаються без руху, крім випадків, передбачених ГПК;
- г) немає вірної відповіді.

10. *Судові витрати складаються:*

- а) з судового збору та витрат, пов'язаних з розглядом справи;
- б) з державного мита та судового збору;
- в) тільки з судового збору;
- г) тільки з витрат пов'язаних з розглядом справи.

11. *Яким нормативно-правовим документом визначається розмір судових витрат, порядок його сплати?*

- а) Господарським-процесуальним Кодексом;
- б) Законом України «Про судовий збір»;
- в) Декретом КМУ «Про державне мито»;
- г) Бюджетним Кодексом.

12. *До витрат пов'язаних з розглядом справи належать витрати:*

- а) на професійну правничу допомогу;
- б) пов'язані із залученням свідків, спеціалістів, перекладачів, експертів та проведенням експертизи;
- в) пов'язані з витребуванням доказів, проведенням огляду доказів за їх місцезнаходженням, забезпеченням доказів;
- г) всі відповіді правильні.

13. *Скільки становить судовий збір за подання позовної заяви майнового характеру до господарського суду 1-ї інстанції?*

- а) 1,5 відсотки ціни позову, але не менше 1 відсотку розміру мінімальної заробітної плати та не більше 150 розмірів мінімальних заробітних плат;
- б) 1,5 відсотка ціни позову, але не менше 1 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб і не більше 350 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб;
- в) 1 розмір мінімальної заробітної плати;
- г) 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

14. *Скільки становить судовий збір за подання позовної заяви немайнового характеру?*

- а) 70 відсотків ставки, що підлягає сплаті при поданні позовної заяви, а у разі подання позовної заяви майнового характеру - 50 відсотків ставки, обчисленої виходячи з оспорюваної суми;
- б) 110 відсотків ставки, що підлягає сплаті при поданні позовної заяви;
- в) 0,5 розміру мінімальної заробітної плати;
- г) 1 розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

15. Скільки становить судовий збір при поданні апеляційної скарги на рішення суду?

- а) 110 відсотків ставки, що підлягає сплаті при поданні позовної заяви;
- б) 150 відсотків ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви;
- в) 70 відсотків ставки, що підлягає сплаті при поданні позовної заяви;
- г) 200 відсотків ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви.

16. Скільки становить судовий збір при поданні касаційних скарг у справі про банкрутство?

- а) 110 відсотків ставки, що підлягає сплаті при поданні позовної заяви;
- б) 150 відсотків ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви;
- в) 70 відсотків ставки, що підлягає сплаті при поданні позовної заяви;
- г) 200 відсотків ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви.

17. На який рахунок суд може зобов'язати сторони внести попередньо визначену суму судових витрат?

- а) на поточний рахунок суду;
- б) на депозитний рахунок суду;
- в) кошти вносяться готівкою в канцелярію;
- г) дане питання не регулюється законодавством.

18. На кого покладаються витрати у разі задоволення позовних вимог?

- а) на відповідача;
- б) на позивача;
- в) пропорційно на обидві сторони;
- г) на державу.

19. Чи повертається судовий збір позивачу у разі укладення мирової угоди до прийняття рішення у справі?

- а) так, 50 відсотків судового збору, сплаченого при поданні позову;
- б) так, повну суму сплаченого судового збору при поданні позову;
- в) ні, не повертається;
- г) дане питання не регулюється законодавством.

20. Скільки сплачується судовий збір і разі подання апеляційної і касаційної скарги на ухвалу суду?

- а) 0,5 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб;
- б) 1 розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб;
- в) 1 розмір мінімальної заробітної плати;
- г) 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Тема 7. Позовне провадження. Письмові заяви учасників справи: форма та зміст заяв по суті справи та заяв з процесуальних питань.

1. Що не є заявою по суті справи:

- а) позовна заява;
- б) відзив на позовну заяву;
- в) заперечення
- г) клопотання.

2. Що не зазначається у позовній заяві?

- а) відомості про вжиття заходів досудового врегулювання спору;

- б) ціна позову;
- в) зміст позовних вимог;
- г) підстави звільнення від сплати судового збору.

3. *Хто вказує ціну позову?*

- а) відповідач;
- б) представник позивача;
- в) позивач;
- г) суддя.

4. *Як визначається ціна позову у позовах про стягнення грошей?*

- а) стягуваною сумою;
- б) сумою, оспорюваною за виконавчим чи іншим документом, за яким стягнення провадиться у безспірному порядку;
- в) стягуваною сумою або сумою, оспорюваною за виконавчим чи іншим документом, за яким стягнення провадиться у безспірному порядку;
- г) 70% стягуваної суми.

5. *Хто визначає ціну позову, якщо вона не відповідає дійсній вартості спірного майна?*

- а) позивач;
- б) відповідач;
- в) судовий секретар;
- г) суд.

6. *Що таке відзив?*

- а) документ, в якому викладаються заперечення проти позову;
- б) документ, в якому викладаються пояснення, міркування щодо наведених відповідачем заперечень;
- в) документ, в якому викладаються вимоги щодо предмета позову;
- г) документ, в якому викладаються пояснення міркування, щодо наведених пояснень, аргументів позивача.

7. *Які обов'язкові реквізити повинна містити позовна заява?*

- а) найменування суду першої інстанції, найменування та відомості сторін, ціна позову, зміст позовних вимог, додатки.
- б) найменування суду першої інстанції, найменування сторін та відомості про них, зміст позовних вимог, виклад обставин, що обґрунтують вимоги, додатки, розрахунок суми судових витрат;
- в) найменування суду першої інстанції, найменування сторін та відомості про них, ціна позову, зміст позовних вимог, виклад обставин, що обґрунтують вимоги, відомості про вжиття заходів досудового врегулювання спору, та про забезпечення доказів, додатки, розрахунок суми судових витрат, підтвердження позивача про те, що ним не подано іншого позову;
- г) позивач на власний подає позовну заяву, у якій зазначає необхідні реквізит.

8. *У якій формі може подаватися позовна заява до господарського суду?*

- а) усно;
- б) електронний варіант;
- в) у письмовій формі;

г) поштою.

9. Хто надсилає відзив до суду?

а) позивач;

б) відповідач;

в) третя особа;

г) відзив до суду не надсилається.

10. Коли виникає право на позов:

а) із дня, коли особа подала позовну заяву до суду;

б) із дня, коли суддя прийняв позовну заяву;

в) із дня, коли особа дізналася чи могла дізнатися про порушення свого права;

г) із дня, коли особа надіслала сторонам копію позовної заяви та доданих до неї документів.

11. В який строк подається відзив?

а) у строк встановлений судом;

б) протягом 15 днів з дня вручення ухвали про відкриття провадження у справі.

в) протягом розумного строку;

г) у строк встановлений судом, але не менше 15 днів з дня відкриття провадження у справі.

12. Хто подає відповідь на відзив?

а) відповідач;

б) суддя;

в) позивач;

г) адвокат.

13. У який строк подається відповідь на відзив?

а) протягом 10 днів з дня отримання відзиву;

б) протягом 15 днів з дня отримання відзиву;

в) протягом розумного строку;

г) протягом строку встановленого судом.

14. Який судовий збір сплачується при поданні позовної заяви майнового характеру?

а) 1,5 відсотка ціни позову, але не менше 1 прожиткового мінімуму для працездатних осіб в не більше 350 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб;

б) 1 відсоток ціни позову, але не менше 1 прожиткового мінімуму для працездатних осіб в не більше 350 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб;

в) 1,5 відсотка ціни позову, але не менше 0,5 прожиткового мінімуму для працездатних осіб в не більше 350 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб;

г) 1 відсоток ціни позову, але не менше 1 прожиткового мінімуму для працездатних осіб в не більше 360 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

15. З яких елементів складається позов?

- а) предмету, змісту, резолютивної частини;
- б) предмету, підстави, змісту;
- в) предмету, мотиву, підстави, змісту;
- г) правильної відповіді немає.

16. Матеріально-правова вимога позивача до відповідача, щодо якої суд повинен прийняти рішення – це:

- а) зміст позову;
- б) підстава позову;
- в) предмет позову;
- г) мотив позову.

17. Обставини, якими позивач обґрунтовує свої вимоги – це:

- а) предмет позову;
- б) підстава позову;
- в) зміст позову;
- г) мотив позову.

18. Вид судового захисту, за яким позивач звертається до суду, звернена до суду вимога позивача про здійснення судом певних дій з зазначенням способу судового захисту – це:

- а) предмет позову;
- б) підстава позову;
- в) зміст позову;
- г) мотив позову.

19. Чи має право третя особа, що не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору, подавати до суду пояснення щодо позову або відзиву?

- а) має право, лише за дозволом суду;
- б) має право в будь-якому випадку;
- в) має право, лише за клопотанням сторін;
- г) не має права.

20. Який судовий збір сплачується при поданні позовної заяви немайнового характеру?

- а) 0,1 розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб;
- б) 0,5 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб;
- в) 1 розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб;
- г) 1,5 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Тема 8. Відкриття провадження у справі. Підготовче засідання.

1. Чи допускається об'єднання в одне провадження кількох вимог, щодо яких законом визначена виключна підсудність різним судам:

- а) допускається;
- б) допускається лише в певних випадках;
- в) законом не визначено;
- г) не допускається.

2. Суддя повертає позовну заяву і додані до неї документи:

- а) не пізніше п'яти днів з дня її надходження або з дня закінчення строку на усунення недоліків;

- б) не пізніше десяти днів з дня її надходження;
- в) не пізніше п'яти днів з дня закінчення строку на усунення недоліків;
- г) не пізніше п'ятнадцяти днів з дня її надходження.

3. *Про відмову у відкритті провадження у справі постановляється:*

- а) постанова;
- б) рішення;
- в) ухвала;
- г) наказ.

4. *Чи можна оскаржити ухвалу про відмову у відкритті провадження у справі:*

- а) ні;
- б) так, але в передбачених законом випадках;
- в) так;
- г) законом не визначено.

5. *Скільки позовних вимог може бути об'єднано в одній позовній заяві:*

- а) не більше двох;
- б) не більше трьох;
- в) декілька вимог, пов'язаних між собою підставою виникнення або поданими доказами, основні та похідні позовні вимоги;
- г) не допускається об'єднання позовних вимог.

6. *Підготовче провадження має бути проведене протягом:*

- а) 60 днів з дня відкриття провадження у справі;
- б) 30 днів з дня відкриття провадження у справі;
- в) 60 днів з дня подання позовної заяви;
- г) 45 днів з дня відкриття провадження у справі.

7. *Підготовче засідання проводиться судом:*

- а) без повідомлення учасників справи;
- б) з повідомленням учасників справи у визначених законом випадках;
- в) без повідомлення відповідача;
- г) з повідомленням учасників справи.

8. *Суд може оголосити перерву у підготовчому засіданні у випадках:*

- а) заміни відведеного експерта, перекладача, спеціаліста;
- б) неподання витребуваних доказів особою, яка не є учасником судового процесу;
- в) витребування нових (додаткових) доказів;
- г) всі відповіді правильні.

9. *За результатами підготовчого засідання суд постановляє ухвалу про:*

- а) залишення позовної заяви без розгляду;
- б) закриття провадження у справі;
- в) закриття підготовчого провадження та призначення справи до судового розгляду по суті.
- г) всі відповіді правильні.

10. *За результатами підготовчого провадження суд ухвалює рішення суду у випадку:*

- а) залишення позовної заяви без розгляду;

- б) закриття провадження у справі;
- в) визнання позову відповідачем;
- г) закриття підготовчого провадження та призначення справи до судового розгляду по суті.

11. Чи з'ясовує суд думку сторін щодо дати призначення судового засідання для розгляду справи по суті:

- а) ні;
- б) на розсуд суду;
- в) так, якщо інше не встановлено законом;
- г) так.

12. Суд відкриває провадження у справі протягом:

- а) п'ятнадцяти днів з дня надходження позовної заяви;
- б) десяти днів з дня надходження позовної заяви або заяви про усунення недоліків;
- в) п'яти днів з дня надходження позовної заяви або заяви про усунення недоліків;
- г) п'яти днів з дня надходження заяви про усунення недоліків.

13. Про прийняття позовної заяви до розгляду та відкриття провадження у справі суд:

- а) ухвалює рішення;
- б) постановляє ухвалу;
- в) виносить постанову;
- г) приймає рішення.

14. Якщо позивач не усунув недоліки позовної заяви у строк, встановлений судом, позовна заява:

- а) повертається позивачу;
- б) залишається без розгляду;
- в) вважається недійсною;
- г) надсилається позивачу рекомендованим листом з описом вкладення.

15. Позов пред'являється шляхом:

- а) подання заяви до суду першої інстанції;
- б) подання позовної заяви до суду першої інстанції;
- в) подання позовної заяви до суду апеляційної інстанції;
- г) правильної відповіді немає.

16. Чи допускається об'єднання в одне провадження кількох вимог, які належить розглядати в порядку різного судочинства?

- а) не допускається;
- б) допускається;
- в) не допускається, якщо інше не встановлено законом;
- г) допускається, якщо інше не встановлено законом.

17. Справи, що перебувають у провадженні господарського суду, в разі об'єднання їх в одне провадження передаються на розгляд судді:

- а) якого обере Автоматизована система документообігу суду;
- б) який раніше за інших суддів відкрив провадження у справі;
- в) який пізніше за інших суддів відкрив провадження у справі;

г) який першим прийняв рішення про їх об'єднання.

18. Чи підлягають роз'єднанню справи, об'єднані в одне провадження:

- а) не підлягають, якщо інше не встановлено законом;
- б) підлягають, якщо інше не встановлено законом;
- в) не підлягають;
- г) підлягають.

19. У разі ненадання відповідачем відзиву у встановлений судом строк без поважних причин суд має право:

- а) закрити провадження у справі;
- б) вирішити спір за наявними матеріалами справи;
- в) відкласти розгляд справи;
- г) вірної відповіді немає.

20. Відповідач має право пред'явити зустрічний позов у строк:

- а) визначений ухвалою судді;
- б) до закінчення підготовчого провадження;
- в) для подання відзиву;
- г) вірної відповіді немає.

Тема 9. Розгляд справ по суті у господарських судах першої інстанції.

1. Суд має розпочати розгляд справи по суті не пізніше ніж через:

- а) 30 днів з дня відкриття провадження у справі;
- б) 60 днів з дня відкриття провадження у справі;
- в) 60 днів з дня подання позовної зави;
- г) 25 днів з дня відкриття провадження у справі.

2. Суд розглядає справу по суті протягом:

- а) 60 днів з дня відкриття провадження у справі;
- б) 60 днів з дня початку розгляду справи по суті;
- в) 45 днів з дня початку розгляду справи по суті;
- г) 30 днів з дня початку розгляду справи по суті.

3. Учасник справи подає заяву про участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду:

- а) не пізніше ніж за 7 днів до судового засідання;
- б) не пізніше ніж за 5 днів до судового засідання;
- в) не раніше ніж за 10 днів до судового засідання;
- г) не пізніше ніж за 10 днів до судового засідання.

4. Суд відкладає розгляд справи в судовому засіданні з таких підстав:

- а) необхідність витребування нових доказів, у випадку коли учасник справи обґрунтував неможливість подання відповідного клопотання в межах підготовчого провадження;
- б) виникнення технічних проблем, що унеможливають участь особи у судовому засіданні в режимі відеоконференції;
- в) неявка в судове засідання учасника справи, щодо якого немає відомостей про направлення йому ухвали з повідомленням про дату, час і місце судового засідання;
- г) всі відповіді правильні.

5. Чи сприяє суд примиренню сторін на стадії розгляду справи по суті?

- а) ні;
- б) ні, якщо інше не передбачено законом;
- в) так, якщо інше не передбачено законом;
- г) так.

6. Ризики технічної неможливості участі у відеоконференції поза межами приміщення суду, переривання зв'язку тощо несе:

- а) учасник справи, який подав відповідну заяву;
- б) позивач;
- в) відповідач;
- г) секретар судового засідання.

7. При колегіальному розгляді справи головуючим у судовому засіданні є суддя-доповідач, визначений:

- а) Єдиною судовою інформаційно-телекомунікаційною системою;
- б) Головою господарського суду;
- в) Автоматизованою системою документообігу суду;
- г) Головою Верховного Суду України.

8. Порядок проведення, тривалість судових дебатів та черговість виступів учасників справи визначаються:

- а) за домовленістю сторін;
- б) головуючим виходячи з розумно необхідного часу для викладення учасниками справи їх позиції по справі;
- в) законодавством;
- г) звичаєм.

9. Право останньої репліки завжди належить:

- а) стороні, яку визначить суддя;
- б) судді;
- в) позивачеві та його представникові;
- г) відповідачеві та його представникові.

10. Під час вчинення окремої процесуальної дії поза судовим засіданням:

- а) складається протокол;
- б) постановляється ухвала;
- в) виноситься постанова;
- г) ухвалюється рішення.

11. Протягом якого строку учасники справи мають право подати до суду письмові зауваження з приводу неповноти або неправильності технічного запису?

- а) 5 днів з дня підписання протоколу у справі;
- б) 10 днів з дня підписання протоколу у справі;
- в) 5 днів з дня отримання технічного запису;
- г) 10 днів з дня отримання технічного запису.

12. Учасники справи передають документи та інші матеріали головуючому:

- а) через судового розпорядника;
- б) через секретаря;
- в) самостійно;

г) через представника.

13. Вступне слово при розгляді справи по суті надається:

- а) усім учасникам справи;
- б) позивачу та відповідачу;
- в) позивачу та третій особі, яка бере участь на його стороні;
- г) відповідачу та третій особі, яка бере участь на його стороні.

14. При допиті свідка першим ставить питання?

- а) суддя;
- б) позивач;
- в) особа, за заявою якої викликано свідка;
- г) відповідач.

15. Головуючий має право за заявою учасників справи знімати питання, поставлені свідку, якщо вони:

- а) за змістом ображають честь чи гідність особи;
- б) є навідними;
- в) не стосуються предмета спору;
- г) всі відповіді правильні.

16. Чи можуть промовці під час судових дебатів обмінюватися репліками?

- а) так;
- б) ні;
- в) з дозволу судді;
- г) за домовленістю.

17. Хто має право перебувати в нарадчій кімнаті під час ухвалення судового рішення?

- а) тільки головуючий суддя;
- б) ніхто, крім складу суду, який розглядає справу;
- в) складу суду, який розглядає справ та секретар;
- г) склад суду, секретар та судовий розпорядник.

18. Для вирішення питання про судові витрати суд призначає судові засідання, яке проводиться:

- а) не пізніше 15 з дня ухвалення рішення по суті позовних вимог;
- б) не пізніше 10 днів з дня ухвалення рішення по суті позовних вимог;
- в) не пізніше 5 днів з дня ухвалення рішення по суті позовних вимог;
- г) не пізніше 15 днів з дня подання орієнтовного розрахунку суми судових витрат.

19. Спеціалісту можуть бути поставлені питання:

- а) по суті наданих усних консультацій чи письмових роз'яснень;
- б) по суті справи;
- в) заздалегідь визначені учасниками справи та схвалені суддею;
- г) щодо оцінки доказів.

20. Перед допитом свідка головуючий:

- а) встановлює його особу;
- б) попереджає його про кримінальну відповідальність за завідомо неправдиве показання;

- в) попереджає про кримінальну відповідальність за відмову від давання показань;
- г) всі відповіді правильні.

Тема 10. Розгляд справ у порядку спрощеного та наказного позовного провадження.

1. У порядку спрощеного позовного провадження не можуть бути розглянуті справи:

- а) про банкрутство;
- б) у спорах щодо приватизації державного чи комунального майна;
- в) в яких ціна позову перевищує п'ятсот розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб;
- г) всі відповіді правильні.

2. Суд розглядає справи у порядку спрощеного позовного провадження становить:

- а) не більше 90 днів з дня подання позовної заяви;
- б) не більше 30 днів з дня відкриття провадження у справі;
- в) не більше 60 днів з дня відкриття провадження у справі;
- г) не більше 60 днів з дня подання позовної заяви.

3. При розгляді справи у порядку спрощеного провадження свідки:

- а) не викликаються;
- б) викликаються;
- в) викликаються, якщо інше не встановлено законом;
- г) не беруть до уваги показання свідків.

4. Розгляд справи по суті в порядку спрощеного провадження починається з відкриття першого судового засідання або через:

- а) 7 днів з дня відкриття провадження у справі, якщо судове засідання не проводиться;
- б) 30 днів з дня відкриття провадження у справі, якщо судове засідання не проводиться;
- в) 5 днів з дня відкриття провадження у справі, якщо судове засідання не проводиться;
- г) 60 днів з дня відкриття провадження у справі, якщо судове засідання не проводиться.

5. Перше судове засідання у справі у порядку спрощеного провадження проводиться не пізніше:

- а) 30 днів з дня відкриття провадження у справі;
- б) 15 днів з дня відкриття провадження у справі;
- в) 60 днів з дня відкриття провадження у справі;
- г) 7 днів з дня відкриття провадження у справі.

6. У порядку спрощеного провадження відзив подається протягом:

- а) 15 днів з дня вручення ухвали про відкриття провадження у справі;
- б) 7 днів з дня вручення ухвали про відкриття провадження у справі;
- в) 30 днів з дня вручення ухвали про відкриття провадження у справі;
- г) 60 днів з дня вручення ухвали про відкриття провадження у справі.

7. Питання про розгляд справи у порядку спрощеного позовного провадження суд вирішує в:

- а) ухвалі про відкриття провадження у справі;
- б) постанові про спрощений розгляд справи;
- в) рішенні;
- г) судовому наказі.

8. При вирішенні питання про розгляд справи в порядку спрощеного або загального позовного провадження суд враховує:

- а) ціну позову;
- б) значення справи для сторін;
- в) категорію та складність справи;
- г) всі відповіді правильні.

9. Розгляд справи у порядку спрощеного провадження проводиться в судовому засіданні з повідомленням (викликом) сторін:

- а) за клопотанням однієї із сторін;
- б) лише за клопотанням відповідача;
- в) лише за клопотанням позивача;
- г) за клопотанням Антимонопольного комітету України.

10. Якщо суд вирішив розглянути справу в порядку спрощеного позовного провадження, але в подальшому постановив ухвалу про розгляд справи за правилами загального позовного провадження, розгляд справи починається?

- а) зі стадії відкриття провадження у справі;
- б) зі стадії підготовчого судового засідання;
- в) зі стадії, на якій закінчився розгляд справи;
- г) зі стадії розгляду справи по суті.

11. У порядку спрощеного позовного провадження розглядаються:

- а) усі справи;
- б) малозначні справи;
- в) справи в яких ціна позову перевищує п'ятсот розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб;
- г) справи про спір між юридичною особою та її посадовою особою.

12. Клопотання позивача про розгляд справи в порядку спрощеного позовного провадження подається:

- а) усно;
- б) в електронній формі;
- в) у друкованому вигляді;
- г) у письмовій формі.

13. Якщо відповідач в установленій судом строк подасть заяву із запереченнями проти розгляду справи в порядку спрощеного позовного провадження, суд залежно від обґрунтованості заперечень відповідача постановляє ухвалу про:

- а) розгляд справи у порядку наказного провадження;
- б) розгляд справи за правилами загального позовного провадження та заміну засідання для розгляду справи по суті підготовчим засіданням;
- в) закриття провадження у справі;

г) відмову у прийнятті заяви відповідача.

14. У порядку спрощеного провадження позивач має право подати до суду відповідь на відзив, а відповідач - заперечення протягом:

- а) строків, встановлених судом;
- б) 5 днів з дня відкриття провадження;
- в) строків встановлених за домовленість сторін;
- г) строків, визначених в законодавстві.

15. У порядку спрощеного провадження треті особи мають право подати пояснення щодо відзиву протягом:

- а) 10 днів з дня його отримання;
- б) 5 днів з дня його отримання;
- в) 10 днів з дня відкриття провадження;
- г) 5 днів з дня його отримання.

16. Чи проводиться підготовче засідання при розгляді справи у порядку спрощеного провадження:

- а) так, проводиться;
- б) ні, не проводиться;
- в) проводиться за клопотанням сторони;
- г) на розсуд судді.

17. Чи проводяться судові дебати у порядку спрощеного провадження, якщо справа розглядалася з повідомленням (викликом) сторін?

- а) так, проводяться;
- б) ні, не проводяться;
- в) на розсуд судді;
- г) за домовленістю сторін.

18. У яких випадках суд не бере до уваги обставини, викладені свідком у заяві у порядку спрощеного провадження:

- а) якщо ці обставини не стосуються предмета спору;
- б) викликають у суду сумнів щодо їх достовірності;
- в) якщо ці обставини подані після встановленого строку;
- г) якщо ці обставини є недостовірними.

19. Справи у порядку спрощеного провадження розглядаються:

- а) без виклику сторін та свідків, якщо інше не встановлено законом;
- б) з викликом сторін, але без виклику свідків;
- в) з викликом позивача;
- г) з викликом відповідача.

20. У порядку спрощеного провадження а клопотанням сторони суд може відкласти розгляд справи на строк:

- а) не більше 10 днів;
- б) не більше 5 днів;
- в) не більше 15 днів
- г) законом не визначено.

Тема 11. Перегляд судових рішень в апеляційному провадженні.

1. Що із нижче переліченого має стояти на місці пропуску: «Апеляційна палата суду з питань інтелектуальної власності переглядає в апеляційному порядку судові рішення, ухвалені Вищим судом з питань інтелектуальної власності»?

- а) господарського;
- б) Верховного;
- в) Вищого;
- г) конституційного.

2. Окремо від рішення суду першої інстанції НЕ може бути оскаржена в апеляційному порядку ухвала суду першої інстанції про:

- а) відмову у видачі судового наказу;
- б) затвердження мирової угоди;
- в) призначення експертизи;
- г) відновлення прав на втрачені цінні папери на пред'явника та векселі.

3. Зазначте, протягом якого строку подається апеляційна скарга на рішення суду:

- а) двадцяти днів;
- б) десяти днів;
- в) п'ятнадцяти днів;
- г) тридцяти днів.

4. Вкажіть, що НЕ може бути додано до апеляційної скарги:

- а) докази сплати судового збору;
- б) докази надсилання копії скарги іншій стороні у справі;
- в) рішення або ухвала, що оскаржується;
- г) довіреність або інший документ, що посвідчує повноваження представника, якщо скарга подана представником і в справі немає підтвердження його повноважень.

5. Що із нижче переліченого має стояти на місці пропуску: «апеляційна скарга реєструється у день її надходження до суду апеляційної інстанції та не пізніше передається судді-доповідачу»?

- а) наступного дня;
- б) трьох днів;
- в) дня надходження скарги;
- г) десяти днів.

6. Зазначте, за яких умов апеляційна скарга не приймається до розгляду і повертається судом апеляційної інстанції:

- а) якщо до постановлення ухвали про відкриття апеляційного провадження особа, яка подала скаргу, подала заяву про її відкликання;
- б) якщо скаргу подано в інший спосіб, ніж до суду апеляційної інстанції;
- в) якщо скаргу подано на ухвалу, що не підлягає оскарженню окремо від рішення суду;
- г) всі відповіді правильні.

7. Протягом якого строку особа, яка подала апеляційну скаргу, має право доповнити чи змінити її?

- а) протягом розумного строку;
- б) протягом строку на апеляційне оскарження;
- в) протягом трьох днів з дня подання апеляційної скарги;
- г) протягом десяти днів з дня подання апеляційної скарги.

8. *Що мають право подати учасники справи до відкриття апеляційного провадження?*

- а) зауваження;
- б) заперечення;
- в) мирову угоду;
- г) застереження.

9. *За яких умов суд апеляційної інстанції закриває апеляційне провадження?*

- а) якщо після відкриття апеляційного провадження особа, яка подала апеляційну скаргу, заявила клопотання про відмову від скарги, за винятком випадків, коли є заперечення інших осіб, які приєдналися до апеляційної скарги;
- б) якщо після відкриття апеляційного провадження виявилось, що апеляційну скаргу не підписано, подано особою, яка не має процесуальної дієздатності, або підписано особою, яка не має права її підписувати;
- в) якщо після відкриття апеляційного провадження за апеляційною скаргою, поданою особою з підстав вирішення судом питання про її права, інтереси та (або) обов'язки, встановлено, що судовим рішенням питання про права, інтереси та (або) обов'язки такої особи не вирішувалося;
- г) всі відповіді правильні.

10. *Вкажіть, протягом якого строку розглядається апеляційна скарга на рішення суду першої інстанції?*

- а) протягом шістдесяти днів з дня постановлення ухвали про відкриття апеляційного провадження у справі;
- б) протягом тридцяти днів з дня постановлення ухвали про відкриття апеляційного провадження у справі;
- в) протягом шістдесяти днів з дня подання апеляційної скарги;
- г) протягом шістдесяти днів з дня винесення рішення про відкриття апеляційного провадження у справі.

11. *Хто здійснює перегляд в апеляційному порядку судових рішень, які ухвалені Вищим судом з питань інтелектуальної власності?*

- а) Конституційний суд України;
- б) Верховний Суд України;
- в) Апеляційна палата Вищого суду з питань інтелектуальної власності;
- г) апеляційний господарський суд.

12. *Продовжіть речення: «Ухвали суду першої інстанції в апеляційному порядку ...»*

- а) оскаржуються окремо від рішення суду;
- б) оскаржуються окремо від рішення суду лише у випадках, передбачених ГПКУ;
- в) оскаржуються разом із рішенням суду;
- г) оскарженню не підлягають.

13. Право апеляційного оскарження мають:

- а) учасники справи, особи, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про їхні права, інтереси та (або) обов'язки, мають право подати апеляційну скаргу на рішення суду першої інстанції;
- б) учасники справи;
- в) учасники справи, особи, які не брали участі у справі, якщо суд не вирішив питання про їхні інтереси та (або) обов'язки, мають право подати апеляційну скаргу на рішення суду першої інстанції;
- г) учасники справи, особи, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про права членів їх сім'ї, мають право подати апеляційну скаргу на рішення суду першої інстанції.

14. Якщо в судовому засіданні було оголошено лише вступну та резолютивну частину судового рішення, то строк апеляційного оскарження:

- а) дорівнює 30 дням;
- б) дорівнює загальному строку на апеляційне оскарження;
- в) дорівнює 25 дням;
- г) обчислюється з дня складання повного судового рішення.

15. Про повернення апеляційної скарги постановляється:

- а) ухвала, яка може бути оскаржена в касаційному порядку;
- б) ухвала, яка не підлягає оскарженню в касаційному порядку;
- в) рішення;
- г) постанова.

16. До якого суду подається апеляційна скарга?

- а) до суду першої інстанції;
- б) до суду апеляційної інстанції;
- в) до суду касаційної інстанції;
- г) до будь-якого суду на вибір заявника.

17. Вкажіть, протягом якого строку подається апеляційна скарга на ухвалу суду?

- а) 20 днів з дня її проголошення;
- б) 7 днів з дня її проголошення;
- в) 10 днів з дня її проголошення;
- г) 30 днів з дня її проголошення.

18. Протягом якого строку учасники справи мають право подати до суду апеляційної інстанції відзив на апеляційну скаргу в письмовій формі?

- а) 5 днів;
- б) 6 днів;
- в) встановленого строку судом першої інстанції.
- г) встановленого строку судом апеляційної інстанції в ухвалі про відкриття апеляційного провадження.

19. В разі неявки у судове засідання учасника справи, стосовно якого немає відомостей щодо його повідомлення про дату, час і місце судового засідання, суд апеляційної інстанції:

- а) відкладає розгляд справи;
- б) продовжує розгляд справи;

- в) робить перерву у судовому засіданні;
- г) закриває провадження у справі.

20. *Вкажіть, у якому нормативно-правовому акті викладені вимоги до судді апеляційного суду?*

- а) у Конституції України;
- б) у Цивільному процесуальному кодексі України та Господарському процесуальному кодексі України;
- в) у Законі України «Про судоустрій і статус суддів»;
- г) у Законі України «Про апеляційні господарські суди України».

Тема 12. Касаційний розгляд рішень господарських судів

1. *Якщо в судовому засіданні було оголошено лише вступну та резолютивну частину судового рішення, то строк касаційного оскарження повинен:*

- а) обчислюватися з дня складання повного судового рішення;
- б) дорівнювати загальному строку на касаційне оскарження;
- в) дорівнювати десяти дням;
- г) дорівнювати тридцяти дням.

2. *У який строк після отримання справи суддя-доповідач готує доповідь, у якій викладає обставини, необхідні для ухвалення рішення суду касаційної інстанції, з'ясовує питання про склад осіб, які беруть участь у справі?*

- а) не пізніше наступного дня;
- б) протягом десяти днів;
- в) протягом семи днів;
- г) протягом трьох днів.

3. *Продовжіть твердження: «Подавши касаційну скаргу, особа...»*

- а) не має права доповнювати чи змінювати її протягом строку на касаційне оскарження;
- б) має право лише доповнити її протягом строку на касаційне оскарження;
- в) має право лише змінити її протягом строку на касаційне оскарження;
- г) має право доповнити чи змінити її протягом строку на касаційне оскарження.

4. *Зазначте, який із нижче вказаних судів є судом касаційної інстанції у господарських справах?*

- а) Верховний Суд;
- б) Вищий Суд України;
- в) Касаційний суд України;
- г) Вищий Спеціалізований Суд України.

5. *У яких випадках касаційна скарга не приймається до розгляду і повертається судом?*

- а) якщо касаційна скарга подана особою, яка не має процесуальної дієздатності;
- б) скаргу подано у інший спосіб, ніж до суду касаційної інстанції;
- в) до надіслання ухвали про відкриття касаційного провадження від особи, яка подала скаргу, надійшла заява про її відкликання;
- г) всі відповіді правильні.

6. Протягом якого строку подається касаційна скарга на судові рішення?

- а) протягом десяти днів з дня його проголошення;
- б) протягом двадцяти днів з дня його проголошення;
- в) протягом тридцяти днів з дня його проголошення;
- г) протягом сорока днів з дня його проголошення.

7. Із запропонованих варіантів відповідей оберіть той, який логічно доповнюватиме наступне твердження: «Касаційна скарга реєструється у день її надходження до суду касаційної інстанції та не пізніше наступного дня передається ...»

- а) судді-доповідачу;
- б) судді;
- в) колегії суддів;
- г) секретарю судді.

8. Касаційна скарга реєструється:

- а) через день після надходження до суду касаційної інстанції;
- б) через три дні після надходження до суду касаційної інстанції;
- в) у день її надходження до суду касаційної інстанції;
- г) через сім днів після надходження до суду касаційної інстанції.

9. Про повернення касаційної скарги постановляється:

- а) ухвала;
- б) постанова;
- в) рішення;
- г) протокол.

10. Постанова суду касаційної інстанції складається з:

- а) вступної, описової, резолютивної;
- б) вступної, мотивувальної, резолютивної;
- в) мотивувальної, описової, резолютивної;
- г) вступної, описової, мотивувальної, резолютивної.

11. Постанова суду касаційної інстанції набирає законної сили:

- а) протягом місяця;
- б) протягом тижня;
- в) з моменту її прийняття;
- г) протягом 5 днів.

12. Протягом якого строку вирішується питання про відкриття касаційного провадження у справі?

- а) не пізніше десяти днів з дня надходження касаційної скарги;
- б) не пізніше п'ятнадцяти днів з дня надходження касаційної скарги;
- в) не пізніше двадцяти днів з дня надходження касаційної скарги;
- г) не пізніше тридцяти днів з дня надходження касаційної скарги.

13. Протягом якого строку учасники справи мають право подати до суду касаційної інстанції відзив на касаційну скаргу?

- а) протягом п'яти днів після відкриття апеляційного провадження;
- б) протягом семи днів після відкриття апеляційного провадження;
- в) протягом десяти днів після відкриття апеляційного провадження;

г) протягом строку, який зазначено в ухвалі про відкриття касаційного провадження.

14. До якого строку може бути подана заяву про приєднання до касаційної скарги?

- а) до відкриття касаційного провадження;
- б) до початку підготовчого провадження;
- в) до початку розгляду справи в суді касаційної інстанції;
- г) до винесення постанови.

15. Протягом якого строку особа, яка подала касаційну скаргу, має право доповнити чи змінити її?

- а) протягом 10 днів з дня подання;
- б) протягом 15 днів з дня подання;
- в) протягом 20 днів з дня подання;
- г) протягом строку на касаційне оскарження.

16. Протягом якого строку розглядається касаційна скарга на ухвали суду?

- а) протягом п'ятнадцяти днів;
- б) протягом тридцяти днів;
- в) протягом шістдесяти днів;
- г) протягом дев'яноста днів.

17. Касаційна скарга подається:

- а) за вибором суб'єкта;
- б) через місцевий господарський суд;
- в) через суд апеляційної інстанції;
- г) безпосередньо до суду касаційної інстанції.

18. Касаційна скарга подана особою, яка не має процесуальної дієздатності:

- а) не приймається до розгляду і повертається судом;
- б) залишається без руху;
- в) приймається до розгляду за загальними правилами;
- г) реєструється у день її надходження, але приймається до розгляду за умови наявності представника такої особи.

19. Якщо суд касаційної інстанції визнає, що рішення ухвалено з додержанням норм матеріального і процесуального права, то:

- а) суд касаційної інстанції залишає касаційну скаргу без задоволення, а судові рішення - без змін;
- б) суд касаційної інстанції відмовляє у прийнятті касаційної скарги до розгляду;
- в) суд касаційної інстанції залишає касаційну скаргу без руху;
- г) суд касаційної інстанції повертає касаційну скаргу суб'єкту оскарження.

20. Що, із нижче переліченого, НЕ повинно бути зазначено у касаційній скарзі?

- а) найменування суду касаційної інстанції;
- б) судові рішення, що оскаржуються;
- в) номер і серія паспорта представника, який подає скаргу;
- г) вимоги особи, яка подає скаргу.

Тема 13. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.

1. Особа, яка подала заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, може відмовитися від такої заяви:

- а) після розгляду справи у судовому засіданні;
- б) до початку розгляду справи у судовому засіданні;
- в) безпосередньо під час розгляду справи у судовому засіданні;
- г) відмова не дозволяється.

2. Вкажіть, протягом якого строку у судовому засіданні розглядається заява про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами?

- а) протягом десяти днів з дня відкриття провадження;
- б) протягом п'ятнадцяти днів з дня відкриття провадження;
- в) протягом двадцяти днів з дня відкриття провадження;
- г) протягом тридцяти днів з дня відкриття провадження.

3. Зазначте, що відбувається із заявою про перегляд судового рішення за нововиявленими чи виключними обставинами, якщо вона не оформлена відповідно до вимог, встановлених законодавством:

- а) реєструється у день її надходження;
- б) не реєструється;
- в) обов'язково підлягає судовому розгляду;
- г) залишається без руху.

4. Що із нижче переліченого має стояти на місці пропуску: «Протягом після надходження заяви до суду суддя (суддя-доповідач) перевіряє її відповідність вимогам ГПК України вирішує питання про відкриття провадження за нововиявленими чи виключними обставинами, про що постановляє відповідну ухвалу».

- а) трьох днів;
- б) наступного дня;
- в) п'яти днів;
- г) десяти днів.

5. Нововиявлені обставини у господарському процесі – це:

- а) матеріально-правові факти, на яких ґрунтуються вимоги і заперечення сторін, а також інші факти, які мають значення для правильного вирішення спору або розгляду справи про банкрутство;
- б) це стадія кримінального процесу, у якій суд, котрий першим допустив помилку внаслідок незнання про існування певних обставин, відновлює провадження у справі, за результатами якого змінює власне попереднє рішення або залишає заяву про перегляд без задоволення;
- в) це обставини, які були раніше не відомі одній із сторін;
- г) це окрема стадія апеляційного провадження, яка настає тільки у виняткових випадках – завідомо неправильний висновок експерта чи переклад.

6. Заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами за формою і змістом повинні відповідати вимогам законодавства щодо:

- а) оформлення позовних заяв до суду першої інстанції;
- б) оформлення апеляційної скарги;
- в) оформлення касаційної скарги;
- г) оформлення клопотання.

7. Які судові акти виносяться за результатами перегляду судового рішення за нововиявленими обставинами?

- а) виключно ухвала;
- б) рішення, ухвала, постанова;
- в) постанова, рішення, судовий наказ;
- г) ухвала, рішення.

8. Вкажіть, які рішення НЕ можуть бути переглянуті за нововиявленими або виключними обставинами?

- а) постанови та ухвали господарського суду;
- б) постанови та ухвали Вищого суду з питань інтелектуальної власності;
- в) ухвала з неправильним застосуванням судом норм матеріального права чи порушення норм процесуального права;
- г) ухвали у справах про банкрутство.

9. Що із нижчепереліченого НЕ є підставою для перегляду судового рішення за нововиявленими обставинами?

- а) істотні для справи обставини, що не були встановлені судом та не були і не могли бути відомі особі, яка звертається із заявою, на час розгляду справи;
- б) скасування судового рішення, яке стало підставою для ухвалення судового рішення, що підлягає перегляду;
- в) встановлення вироком суду, що набрав законної сили, вини судді у вчиненні злочину, внаслідок якого було ухвалено судове рішення;
- г) встановлений вироком або ухвалою про закриття кримінального провадження та звільнення особи від кримінальної відповідальності, що набрали законної сили, факт надання завідомо неправильного висновку експерта.

10. Що із нижчепереліченого НЕ є підставою для перегляду судових рішень у зв'язку з виключними обставинами?

- а) скасування судового рішення, яке стало підставою для ухвалення судового рішення, що підлягає перегляду;
- б) встановлена Конституційним Судом України неконституційність (конституційність) закону, іншого правового акта чи їх окремого положення, застосованого (не застосованого) судом при вирішенні справи, якщо рішення суду ще не виконане;
- в) встановлення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, порушення Україною міжнародних зобов'язань при вирішенні цієї справи судом;
- г) встановлення вироком суду, що набрав законної сили, вини судді у вчиненні злочину, внаслідок якого було ухвалено судове рішення.

11. У разі пропуску строку на подання заяви про перегляд судового рішення за виключними або нововиявленими обставинами додаються:

- а) додатково не додаються будь-які клопотання про поновлення строку;
- б) лише докази, що підтверджують наявність нововиявлених або виключних обставин;
- в) документ про сплату судового збору;
- г) клопотання про його поновлення.

12. За подання заяви з підстави встановлення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, порушення Україною міжнародних зобов'язань при вирішенні цієї справи судом:

- а) судовий збір не сплачується;
- б) судовий збір сплачується;
- в) сплачується державне мито;
- г) сплачується судовий збір та додатково державне мито.

13. Протягом якого строку суддя (суддя-доповідач) перевіряє відповідність заяви вимогам ГПК?

- а) протягом п'яти днів після надходження заяви до суду;
- б) протягом десяти днів після надходження заяви до суду;
- в) протягом п'ятнадцяти днів після надходження заяви до суду;
- г) протягом двадцяти днів після надходження заяви до суду.

14. Вкажіть, що не є підставою для перегляду рішення суду за нововиявленими обставинами:

- а) істотні обставини для справи, що не були оцінені судом та не були відомі особі;
- б) докази, які не оцінювалися судом, стосовно обставин, що були встановлені судом;
- в) скасування судового рішення, яке стало підставою для ухвалення судового рішення, що підлягає перегляду;
- г) встановлення вироком, що набрало законної сили факту надання завідома неправдивого висновку експерта.

15. Що із нижче переліченого НЕ зазначається у заяві про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами?

- а) найменування суду, якому адресується заява, номер справи;
- б) інформація про сімейний стан позивача;
- в) судові рішення, про перегляд якого подано заяву;
- г) нововиявлені або виключні обставини, якими обґрунтовується вимога про перегляд судового рішення, і дата їх відкриття або встановлення.

16. Що може здійснити суд за результатами перегляду судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами?

- а) відмовити в задоволенні заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами та залишити відповідне судове рішення в силі;
- б) задовольнити заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, скасувати відповідне судове рішення та ухвалити нове рішення чи змінити рішення;

в) скасувати судові рішення і закрити провадження у справі або залишити позов без розгляду;

г) всі відповіді правильні.

17. Чи обов'язковим є надсилання ухвали сторонам у справі про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами:

а) обов'язковим;

б) необов'язковим;

в) в окремих випадках;

г) виключно за ініціативою суду.

18. Оберіть із переліку той варіант відповіді, який би логічно доповнював дане твердження та не суперечив чинному ГПК України: «Судове рішення, ухвалене за результатами перегляду судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, може бути переглянуте на підставах».

а) загальних;

б) спеціальних;

в) специфічних;

г) виняткових.

19. Нововиявлена обставина – це обставина, яку господарський суд не міг врахувати при розгляді справи, оскільки:

а) вона не була і не могла бути відома господарському суду та заявнику;

б) про існування обставини стало відомо лише після прийняття відповідного судового акта;

в) вона з'явилася після прийняття відповідного судового акта;

г) її не було досліджено при розгляді справи.

20. Що виноситься суддею при поверненні заяви?

а) постанова, яку може бути оскаржено;

б) вирок, який може бути оскаржено;

в) ухвала, яку може бути оскаржено;

г) судовий наказ, який бути оскаржено.

Тема 14. Виконання судових рішень. Судовий контроль за виконанням судових рішень. Відновлення господарським судом втраченого судового провадження.

1. Рішення, ухвали, постанови господарського суду, що набрали законної сили, є обов'язковими на всій території України і виконуються у порядку, встановленому:

а) Законом України «Про виконавче провадження»;

б) Господарським процесуальним кодексом України;

в) Цивільним процесуальним кодексом України;

г) Господарським кодексом України та іншими нормативно-правовими актами.

2. На підставі чого здійснюється виконання судового рішення?

а) на підставі наказу, виданого судом, який розглядав справу як суд касаційної інстанції;

- б) на підставі ухвали, виданої судом, який розглядав справу як суд першої інстанції;
- в) на підставі наказу, виданого судом, який розглядав справу як суд першої інстанції;
- г) на підставі рішення, виданого судом, який розглядав справу як суд першої інстанції.

3. *Протягом якого строку виконавчий документ вноситься до Єдиного державного реєстру виконавчих документів?*

- а) протягом трьох днів після набрання судовим рішенням законної сили;
- б) протягом десяти днів після набрання судовим рішенням законної сили;
- в) протягом п'яти днів після набрання судовим рішенням законної сили;
- г) протягом одного місяця з дня набрання судовим рішенням законної сили.

4. *Що, із нижче переліченого, має стояти на місці пропуску: «Суд, який видав виконавчий документ, може за заявою..... виправити помилку, допущену при його оформленні або видачі, чи визнати виконавчий документ таким, що не підлягає виконанню»?*

- а) боржника;
- б) стягувача або боржника;
- в) стягувача;
- г) заінтересованої особи.

5. *До кого подається мирова угода, укладена між сторонами в процесі виконання рішення?*

- а) до державного виконавця;
- б) до приватного виконавця;
- в) до державного або приватного нотаріуса;
- г) до державного або приватного виконавця.

6. *У який строк розглядається заява про встановлення або зміну способу або порядку виконання, відстрочення або розстрочення виконання судового рішення?*

- а) у десятиденний строк з дня її надходження;
- б) у семиденний строк з дня її надходження;
- в) не пізніше наступного дня з дня надходження заяви;
- г) негайно після надходження.

7. *Що враховує суд, вирішуючи питання про відстрочення чи розстрочення виконання судового рішення?*

- а) ступінь вини відповідача у виникненні спору;
- б) матеріальний стан фізичної особи;
- в) стихійне лихо, інші надзвичайні події;
- г) всі відповіді правильні.

8. *Який розмір судового збору за подання заяви про поворот виконання?*

- а) 0.1 % прожиткового мінімуму для працездатних осіб;
- б) судовий збір не сплачується;
- в) 0.4 % мінімальної заробітної плати;
- г) 0.1 % мінімальної заробітної плати.

9. У який строк суд розглядає заяву про заміну сторони її правонаступником?

- а) у десятиденний строк з дня її надходження до суду;
- б) у семиденний строк з дня її надходження;
- в) негайно після надходження;
- г) у триденний строк з дня її надходження до суду.

10. За чийм поданням може бути постановлена ухвала про тимчасове обмеження фізичної особи у праві виїзду за межі України?

- а) за поданням державного виконавця;
- б) за поданням державного нотаріуса;
- в) за поданням державного або приватного виконавця;
- г) за поданням приватного виконавця.

11. У який строк може бути подано скаргу до суду?

- а) у десятиденний строк з дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення її права;
- б) у сорокаденний строк з дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення її права, у разі оскарження постанови про відкладення провадження виконавчих дій;
- в) у двадцятиденний строк з дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення її права;
- г) у п'ятдесятиденний строк з дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення її права.

12. Що, із нижче переліченого, має стояти на місці пропуску: «За результатами розгляду скарги суд постановляє»?

- а) ухвалу;
- б) рішення;
- в) вирок;
- г) постанову.

13. На кого можуть покладатися судові витрати, пов'язані з розглядом скарги?

- а) на заявника, якщо було постановлено рішення про відмову в задоволенні його скарги;
- б) на орган державної виконавчої служби;
- в) на приватного виконавця, якщо було постановлено ухвалу про задоволення скарги заявника;
- г) всі відповіді правильні.

14. Чи може бути поновлено судом пропущений строк для подання скарги?

- а) не може;
- б) може, але з поважних причин;
- в) може бути поновлено в будь-якому випадку;
- г) дане питання не врегульовано ГПК України.

15. Протягом скількох днів відповідний орган державної виконавчої служби, приватний виконавець повідомляють суд і заявника про виконання ухвали, постановленої за результатами розгляду скарги?

- а) не пізніше ніж у десятиденний строк з дня її постановлення;

- б) не пізніше ніж у двадцятиденний строк з дня її одержання;
- в) не пізніше ніж у десятиденний строк з дня її одержання;
- г) не пізніше ніж у семиденний строк з дня її постановлення.

16. *Що, із нижче зазначеного, має стояти на місці пропуску: «Неявка учасників справи та інших осіб..... для вирішення питання про заміну сторони виконавчого провадження?»*

- а) є перешкодою;
- б) не є перешкодою;
- в) у зал судових засідань є допустимою;
- г) допускається у випадках, передбачених ГПК України.

17. *Чи мають право сторони укласти мирову угоду в процесі виконання?*

- а) мають право;
- б) не мають право;
- в) мають право, але суд може відмовити у затвердженні мирової угоди у процесі виконання рішення;
- г) дане питання не врегульовано ГПК України.

18. *Відстрочка – це:*

- а) господарська операція, що передбачає продаж резидентом або нерезидентом товарів фізичним чи юридичним особам на умовах розстрочення кінцевого розрахунку, на визначений строк та під відсоток;
- б) відкладення або перенесення виконання рішення на новий строк, який визначається господарським судом;
- в) стадія відтворення сукупного суспільного продукту;
- г) розподіл засобів виробництва, що переноситься на визначений строк.

19. *На підставі чого суд вирішує питання про поворот виконання рішення?*

- а) за наявності відповідної заяви сторони;
- б) на підставі рішення державного виконавця;
- в) на підставі рішення приватного виконавця;
- г) за наявності клопотання сторони.

20. *Протягом якого строку може бути подана заява про поворот виконання?*

- а) протягом одного року з дня ухвалення відповідного рішення суду апеляційної інстанції;
- б) протягом одного року з дня ухвалення рішення при новому розгляді справи;
- в) протягом одного року з дня ухвалення відповідного рішення суду касаційної інстанції;
- г) всі відповіді правильні.

Теми 15. Третейський розгляд господарських спорів. Провадження у справах про оскарження рішень третейських судів та про видачу наказів на примусове виконання рішень третейських судів.

1. До якого суду подається заява про скасування рішення третейського суду?

- а) до апеляційного господарського суду за місцем розгляду справи третейським судом;
- б) до господарського суду першої інстанції за місцем розгляду справи третейським судом;
- в) до Верховного суду;
- г) до будь-якого суду за місцем розгляду справи третейським судом.

2. Протягом якого строку подається заява про скасування рішення третейського суду?

- а) протягом 30 днів з дня ухвалення рішення третейським судом;
- б) протягом 60 днів з дня ухвалення рішення третейським судом;
- в) протягом 90 днів з дня ухвалення рішення третейським судом;
- г) протягом півроку з дня ухвалення рішення третейським судом.

3. У якій формі подається заява до суду про скасування рішення третейського суду?

- а) в усній формі;
- б) в письмовій формі;
- в) в електронній формі;
- г) на розсуд особи, яка подає заяву.

4. Протягом якого строку розглядається справа про оскарження рішення третейського суду?

- а) протягом 15 днів з дня надходження заяви про скасування рішення третейського суду;
- б) протягом 20 днів з дня надходження заяви про скасування рішення третейського суду;
- в) протягом 30 днів з дня надходження заяви про скасування рішення третейського суду;
- г) протягом 60 днів з дня надходження заяви про скасування рішення третейського суду.

5. Рішення третейського суду може бути скасоване у разі якщо:

- а) третейську угоду визнано судом недійсною;
- б) склад третейського суду не відповідає вимогам законодавства;
- в) справа у якій прийнято рішення третейського суду, не підвідомча третейському суду;
- г) всі відповіді правильні.

6. В якому суді може бути оскаржена ухвала суду за наслідками розгляду заяви про скасування рішення третейського суду?

- а) в суді касаційної інстанції;
- б) в Верховному суді;
- в) в суді апеляційної інстанції;
- г) не підлягає оскарженню.

7. Ухвала суду за наслідками розгляду заяви про скасування рішення третейського суду набирає законної сили:

- а) після проголошення її в залі судового засідання;
- б) після спливу 10 днів з дня її проголошення;
- в) після спливу місячного терміну з дня її проголошення;
- г) після спливу закінчення строку на апеляційне оскарження;

8. Протягом якого строку розглядається заява про видачу наказу на примусове виконання рішення третейського суду?

- а) протягом 5 днів з дня її надходження до суду;
- б) протягом 10 днів з дня її надходження до суду;
- в) протягом 15 днів з дня її надходження до суду;
- г) протягом 20 днів з дня її надходження до суду.

9. Підставою відмови у видачі наказу на примусове виконання рішення третейського суду є:

- а) на день ухвалення рішення за заявою про видачу наказу рішення третейського суду скасовано судом;
- б) пропущено встановлений строк для звернення за видачею наказу;
- в) найменування угоди визнане недійсною;
- г) всі відповіді правильні.

10. Повноваження третейського судді припиняються:

- а) за погодженням сторін;
- б) у разі відводу чи самовідводу;
- в) у разі набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо нього;
- г) всі відповіді правильні.

11. Третейська угода не може бути укладена у вигляді:

- а) третейського застереження в договорі, контракті;
- б) окремої письмової угоди;
- в) письмової угоди;
- г) окремого усного рішення сторін.

12. В Україні можуть утворюватися та діяти:

- а) постійно діючі третейські суди;
- б) надзвичайні третейські суди;
- в) господарські третейські суди;
- г) апеляційні третейські суди.

13. Заява про видачу виконавчого документа може бути подана до компетентного суду протягом:

- а) 3 років з дня прийняття рішення;
- б) 15-ти днів з дня прийняття рішення;
- в) 1 року з дня прийняття рішення;
- г) 1 місяця з дня прийняття рішення.

14. З питань, що виникають у процесі розгляду справи і не стосуються суті спору, третейський суд:

- а) виносить рішення;
- б) видає накази;

- в) постановляє ухвали;
- г) виносить постанови.

15. Третейський суд вправі оголосити:

- а) лише резолютивну частину рішення;
- б) лише описову частину рішення;
- в) лише мотивувальну частину рішення;
- г) лише обґрунтовуючу частину рішення.

16. Третейські суди можуть розглядати будь-які справи за винятком:

- а) справ у спорах про визнання недійсними нормативно-правових актів;
- б) справ у спорах, що виникають при укладенні, зміні, розірванні та виконанні господарських договорів, пов'язаних із задоволенням державних потреб;
- в) справ, пов'язаних з державною таємницею, а також справ про відновлення платоспроможності боржника чи визнання його банкрутом;
- г) всі відповіді правильні.

17. Якщо наявна окрема думка третейського судді, то вона:

- а) може не враховуватись за рішенням більшості суддів;
- б) враховується лише за письмовою заявою цього судді;
- в) викладається письмово та додається до рішення третейського суду;
- г) додається до рішення лише за згодою Генерального прокурора України.

18. У разі відмови сторони одержати рішення третейського суду або її неявки без поважних причин у засідання третейського суду, де воно оголошується, рішення:

- а) вважається таким, що оголошене сторонам;
- б) вважається неоголошеним;
- в) вважається оголошеним сторонами, але копії не надсилаються сторонам;
- г) вважається неоголошеним, про що робиться відповідна відмітка.

19. Положення про постійно діючий третейський суд та регламент третейського суду затверджуються:

- а) головою Верховного суду України;
- б) Президентом України;
- в) його засновником;
- г) головою суду, що розташований найближче.

20. До складу витрат, пов'язаних з вирішенням спору третейським судом, належать:

- а) гонорари третейський суддів;
- б) витрати понесені свідками;
- в) витрати на листування третейського суду;
- г) всі відповіді правильні.

Тема 16. Проведення у справах за участю іноземних осіб.

1. Правовий статус іноземних суб'єктів господарювання в Україні:

- а) такий самий, як і в українських;
- б) значно вужчий перелік прав;
- в) значно ширший перелік прав та обов'язків;

г) не визначений.

2. Підсудність справ господарських судів визначається:

а) Верховною Радою;

б) судами;

в) ГПК України

г) ГПК України, законом або міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України.

3. У разі якщо в процесі розгляду справи господарському суду необхідно вручити документи, отримати докази, провести окремі процесуальні дії на території іншої держави видається:

а) судове повідомлення;

б) судове доручення;

в) судове звернення;

г) судовий наказ.

4. Судове доручення правової допомоги оформлюється:

а) українською мовою;

б) мовою держави, до якої подається;

в) українською мовою, з додаванням засвідченого перекладу офіційною мовою відповідної держави;

г) мовою, що визнана міжнародною.

5. Судові доручення іноземних судів виконують:

а) суди;

б) дипломатичні представники;

в) виконавчі органи;

г) суди у порядку, встановленому міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, а якщо його не укладено, - дипломатичні канали.

6. Судове доручення приймається до виконання, якщо воно:

а) не суперечить законодавству України;

б) може призвести до порушення суверенітету України;

в) не належить до юрисдикції судів України;

г) створює загрозу національній безпеці України.

7. У разі неможливості виконання судового доручення:

а) залишається без виконання;

б) повертається;

в) повертається без виконання із зазначенням причин та документами, що це підтверджують;

г) повертається без зазначення причин його невиконання.

8. Доручення іноземного суду про вручення виклику до суду виконується:

а) у судовому засіданні;

б) за місцем проживання особи;

в) уповноваженим працівником суду;

г) всі відповіді правильні.

9. У разі відмови особи отримати виклик до суду:

- а) про це робиться відповідна позначка на документі, а документи вважаються врученими;
- б) до особи застосовуються примусові заходи;
- в) доручення повертається;
- г) документи вважаються не врученими.

10. У разі вчинення певних процесуальних дій при виконанні доручення:

- а) складається протокол судового засідання;
- б) виноситься ухвала;
- в) виноситься постанова;
- г) складається рішення суду, який їх здійснював.

11. Чи можуть існувати винятки щодо обсягу процесуальних прав іноземних суб'єктів господарювання?

- а) вони не мають такі ж самі процесуальні права, що і суб'єкти господарювання України;
- б) винятки встановлені законодавством України;
- в) винятки встановлені виключно міжнародним договором;
- г) винятки встановлені законодавством України та міжнародним договором згода на обов'язковість якого надана ВРУ.

12. Чи мають право господарські суди України звертатися із судовими дорученнями до іноземного суду:

- а) мають, лише якщо в процесі розгляду справи господарському суду необхідно вручити документи на території іншої держави;
- б) мають, коли тільки в процесі розгляду справи господарському суду необхідно отримати докази на території іншої держави;
- в) мають, у разі якщо в процесі розгляду справи господарському суду необхідно вручити документи, провести окремі процесуальні дії на території іншої держави
- г) мають, коли тільки в процесі розгляду справи господарському суду необхідно провести окремі процесуальні дії на території іншої держави.

13. Якою мовою оформлюється судове доручення про надання правової допомоги?

- а) українською мовою;
- б) державною мовою країни, якій надається таке доручення;
- в) не має значення;
- г) українською мовою та державною мовою країни, якій надається таке доручення.

14. Судове доручення не приймається до виконання, якщо воно:

- а) може призвести до порушення суверенітету України;
- б) призведе до порушення національної безпеки України;
- в) не належить до юрисдикції цього суду;
- г) всі відповіді правильні.

15. Які доручення можуть проводити суди України іноземних судів?

- а) вручення викликів до суду чи інших документів;
- б) допит сторін чи свідків;
- в) проведення експертизи;

г) всі відповіді правильні.

16. Відповідно до якого нормативно-правового акту здійснюється виконання судового доручення в Україні судових доручень іноземних судів:

а) ГПК України;

б) Закону України «Про міжнародне приватне право»;

в) Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»;

г) Закону України «Про забезпечення вимог кредиторів».

17. Який розділ регулює порядок здійснення провадження за участю іноземних суб'єктів господарювання?

а) IX розділ ГПК;

б) XX розділ ГПК;

в) XV розділ ГПК;

г) VIII розділ ГПК.

18. Яким суб'єктом може бути виконане судове доручення про вручення документів громадянину України, який проживає на території іноземної держави?

а) працівником дипломатичного представництва;

б) працівником консульської установи;

в) працівником дипломатичного представництва чи консульської установи України у відповідній державі;

г) судовим розпорядником.

19. Який процесуальний закон застосовується під час виконання судового доручення закордонними дипломатичними установами України?

а) процесуальний закон України;

б) процесуальний закон, який діє на території іноземної держави;

в) обидва процесуальні закони, порядок застосування яких регулюється Законом України «Про міжнародне приватне право»;

г) закордонні дипломатичні установи не керуються процесуальним законом, правилами свого трудового розпорядку.

20. Чи можуть застосовуватися примусові заходи при виконанні судових доручень закордонними дипломатичними установами України?

а) не можуть;

б) можуть застосовуватись;

в) можуть застосовуватися лише в окремо передбачених випадках, визначених господарськими судами України;

г) можуть застосовуватися тільки частково.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. №254к/96-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
3. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. №436-IV // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
4. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. №435-IV // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
5. Господарсько-процесуальний кодекс України: Закон України від 06.11.1991 р. №1798-ХІІ // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>.
6. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. №2755-VI // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
7. Повітряний кодексу України: Закон України від 19.05.2011 р. №3393-VI // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3393-17>.
8. Кодексу торговельного мореплавства України: Закон України від 23.05.1995 р. №176/95-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/176/95-вр>.
9. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. №959-ХІІ // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.
10. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. №2657-ХІІ-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/2657-12>.
11. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14.05.1992 р. №2343-ХІІ // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>.
12. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26.11.1993 р. №3659-ХІІ // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3659-12>.
13. Про аудиторську діяльність: Закон України від 22.04.1993 р. №3125-ХІІ // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3125-12>.
14. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23.12.1993 р. №3781-ХІІ-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/3781-12>.

15. Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24.02.1994 р. №4002-ХІІ-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/4002-12>.

16. Про транспорт: Закон України від 10.11.1994 р. №232/94-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/232/94-вр>.

17. Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994 р. №4038-ХІІ // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>.

18. Про трубопровідний транспорт: Закон України від 15.05.1996 р. №192/96-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/192/96-вр>.

19. Про залізничний транспорт: Закон України від 04.07.1996 р. №273/96-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/273/96-вр>.

20. Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань: Закон України від 22.11.1996 р. №543/96-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/543/96-вр>.

21. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. №280/97-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>.

22. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. №996-ХІV // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

23. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. №2121-ІІІ // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.

24. Про оцінку майна, майнових прав і професійну оціночну діяльність в Україні: Закон України від 12.07.2001 р. №2658-ІІІ // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2658-14>.

25. Про автомобільний транспорт: Закон України від 05.04.2001 р. №2344-ІІІ-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: [http://zakon.rada.gov.ua/go/2344 14](http://zakon.rada.gov.ua/go/2344%2014).

26. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 р. №755-ІV // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.

27. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 р. №851-ІV // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/851-15>.

28. Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22.05.2003 р. №852-ІV // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/852-15>.

29. Про третейські суди: Закон України від 11.05.2004 р. №1701-IV-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/1701-15>.

30. Про доступ до судових рішень: Закон України від 22.12.2005 р. №3262-IV-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/3262-15>.

31. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. №2709-IV // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2709-15>.

32. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. №514-VI // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/514-17>.

33. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 р. №2297-VI-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/2297-17>.

34. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 р. №3460-VI // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>.

35. Про судовий збір: Закон України від 08.07.2011 р. №3674-VI // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3674-17>.

36. Про Фонд державного майна України: Закон України від 09.12.2011 р. №4107-VI // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4107-17>.

37. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/2939-17>.

38. Про гарантії держави щодо виконання судових рішень: Закон України від 05.06.2012 р. №4901-VI // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4901-17>.

39. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. №5076-VI // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>.

40. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23.02.2012 р. №4452-VI // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>.

41. Про забезпечення права на справедливий суд: Закон України від 12.02.2015 р. №192-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/192-19>.

42. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2015 р. №222-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/222-19>.

43. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 р. №922-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/922-19>.

44. Про електронну комерцію: Закон України від 03.09.2015 р. №675-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/675-19>.

45. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.07.2017 р. №2136-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2136-19>.

46. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. №1402-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.

47. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 р. №1404-VIII-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL:<http://zakon.rada.gov.ua/go/1404-19>.

48. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21.12.2016 р. №1798-VIII-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL:<http://zakon.rada.gov.ua/go/1798-19>.

49. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 р. №1403-VIII-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL:<http://zakon.rada.gov.ua/go/1403-19>.

50. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закону України від 06.02.2018 р. №2275-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2275-19>.

51. Положення про Міністерство юстиції України: Указ Президента України від 06.04.2011 р. №395/2011 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/395/2011>.

52. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 р. №5/2015 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.

53. Про ліквідацію місцевих господарських судів та утворення окружних господарських судів: Указ Президента України від 29.12.2017 р. 453/2017 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/453/2017>.

54. Про ліквідацію апеляційних господарських судів та утворення апеляційних господарських судів в апеляційних округах: Указ Президента України від 29.12.2017 р. 454/2017 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/454/2017>.

55. Порядок передачі судом речових доказів, які є об'єктами, що вилучені з цивільного обороту або обмежено оборотоздатні: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.03.2006 р. №236 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/236-2006-%D0%BF/para8#n8>.

56. Граничні розміри компенсації витрат, пов'язаних з розглядом цивільних, адміністративних та господарських справ: Додаток до Постанови Кабінету Міністрів України від 27.04.2006 р. №590 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2018 р. № 155) // БД

«Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/590-2006-%D0%BF/paran19#n19>.

57. Про Тимчасові засади використання автоматизованої системи документообігу та визначення складу суду у Верховному Суді: Постанова Пленуму Верховного Суду від 14.12.2017 р. №8 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-17>.

58. Перелік судових справ і документів, що утворюються в діяльності суду, із зазначенням строків зберігання: Наказ Державної судової адміністрації України від 07.12.2017 р. №1087 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/rada/show/v1087750-17>.

59. Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають з корпоративних правовідносин: Постанова пленуму Вищого господарського суду України від 25.02.2016 р № 4 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0004600-16>.

60. Про деякі питання застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти інтелектуальної власності (за матеріалами справ, розглянутих у касаційному порядку ВГСУ): огляд. лист ВГСУ від 28.02.2017 р. № 01-06/521 // Інтелектуальна власність в Україні : наук.-практ. журн. – 2017. – №3. – С. 30 - 41.

61. Кодекс суддівської етики: затверджений XI з'їздом суддів України від 22 лютого 2013 року // [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://rsu.court.gov.ua/rishennya/2013-rishennya/rishennya-23-vid-22-02-2013.html>.

Допоміжна:

1. Бринцев О. В. «Електронний суд» в Україні. Досвід та перспективи: монографія / О. В. Бринцев. Х. : Право, 2016. 72 с. (Серія «Інноваційне суспільство і розвиток законодавства»).

2. Дудник Л. М. Українське господарське право та господарське процесуальне право: курс лекцій: Навчальний посібник. К.: Поліграфцентр «Геопринт», 2015. 569 с.

3. Козирєва В. П. Правове регулювання банкрутства: навч. посіб. / В. П. Козирєва, І. М. Сопілко, А. П. Гаврилішин. К.: НАУ, 2014. 476 с.

4. Науково-практичний коментар Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» / Д. В. Журавльов, С. В. Петков, Ю. В. Скакун та ін. К. : «Центр учбової літератури», 2016. 342 с.

5. Світличний О. П. Господарський процес: підручник / за заг. ред. Світличного О. П. К.: НУБіП України., 2016. 337 с.

6. Андрощук Г. Прискорена арбітражна процедура за новими правилами ІСС. Інтелектуальна власність в Україні : наук.-практ. журн. 2017. №3. С. 69.

7. Боднарчук О.Г., Починок К.Б. To the issue of jurisdiction over corporate disputes in Ukraine. Приватне та публічне право. 2018. №1. С. 40-44.

8. Бойко В.А., Починок К.Б. Проблеми інституту доказів і доказування у господарському процесі. Правова держава: історія, сучасність та перспективи формування в Україні: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Ужгород, 19-20 лютого 2016 р. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2016. С. 91-94.
9. Буряк Я. Я. Поновлення строків місцевими державними адміністраціями на апеляційне оскарження судових рішень у господарському процесі: судова практика. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2017. Випуск 43. Том 1. С.146-149.
10. Бутирська І. Правовий статус учасників провадження у справі про банкрутство. Підприємництво, господарство і право. 2016. №12. С. 89-94.
11. Бутирська І. Врегулювання спору за участю судді: перспективи запровадження у господарський процес України. Підприємство, господарство і право. 2017. №12. С.79-83.
12. Бутирська І. А. Правовий статус експерта з питань права у господарському процесі. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2018. Випуск 48. Том 1. С.108-111.
13. Вербіцька М. В., Росоляк О. Б. Деякі аспекти судових витрат в господарському процесу. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки. 2017. Випуск 3. Том 1. С.133-136.
14. Гетманцев М. Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система: реальність і виклики сьогодення. Підприємство, господарство і право. 2017. №4. С.179-183.
15. Гончарова І. Присяга судді: потрібні чіткі ознаки її порушення для звільнення його з посади. Право України. 2016. №3. С. 224 - 252.
16. Григорчук М. В. Правова характеристика суб'єктів захисту прав та законних інтересів суб'єктів господарювання в господарському суді. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки. 2017. Випуск 1. Том 1. С.109-113.
17. Григорчук М. В. Захист прав та охоронюваних законом інтересів суб'єктів господарювання: матеріальний і процесуальний аспекти. Теорія і практика правознавства. 2017. Вип.1 (11). С. 1-13. <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/viewFile/95300/99327>
18. Єпіфанова І. М. Банкрутство підприємств: спектр невирішених проблем. Економіка: реалії часу. 2017. №1(29). С. 55-63.
19. Загородня Н. Теоретичні підходи до визначення поняття й видів джерел господарського процесуального права України. National law journal: theory and practice. 2017. February. С. 89-93.
20. Зуєва О. А. Мирова угода в процедурі банкрутства. Науково-інформаційний вісник Право. 2016. №1(13). С. 139-145.
21. Іванюта Н. В. Поняття функцій господарського процесуального права. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2014. Випуск 28. Том 1. С.179-182.

22. Іванюта Н. Функції та методи господарського процесуального права: діалектичний підхід. Підприємство, господарство і право. 2016. №12. С.95-99.
23. Ільющенко Г. В. Особливості прояву принципу диспозитивності в господарському судочинстві. Вісник Запорізького національного університету. Серія: Юридичні науки. 2015. №1(II). С.152-158.
24. Канарик Ю. С., Мазій В. С. Проблема принципу мови судочинства у господарському процесі. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука» Серія: «Юридичні науки». 2017. № 4(4). С.40-43.
25. Катрич А. В. Суддя як особливий суб'єкт господарсько-процесуальної відповідальності. Право і суспільство. 2015. № 6.2(3). С. 89-93.
26. Катрич А. Позитивна відповідальність у господарсько-процесуальному праві. Підприємство, господарство і право. 2017. №5. С.51-54.
27. Колесник Р. Істотні для справи обставини як підстава для перегляду рішення господарського суду за нововиявленими обставинами. Підприємство, господарство і право. 2017. №3. С.74-78.
28. Каргін О. М. Досудове врегулювання господарських спорів. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки. 2017. Випуск 1. Том 2. С.111-115.
29. Катрич А. В. Відповідальність як інститут господарсько-процесуального права. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2017. Випуск 43. Том 1. С.154-156.
30. Коваль І. Щодо правового статусу Вищого суду з питань інтелектуальної власності. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2016 №5. С.39-44.
31. Коляденко П. Співвідношення повноти фіксування судового засідання технічними засобами з іншими засадами здійснення судочинства. Юридична Україна. 2015. №2. С. 57 - 62.
32. Короїд С. О. Господарське судочинство: історія становлення, вплив на дуалізм цивільної юрисдикції та перспективи розвитку господарсько-процесуальної форми захисту прав. Юридична наука. 2015. №6. С. 28 - 33.
33. Колюх В. В. Вища рада правосуддя: конституційний статус в контексті українського та зарубіжного досвіду. Держава і право : збірник наукових праць: юридичні науки. 75. Київ : Юридична думка, 2017. С. 60 - 71.
34. Крупнова Л. В. Роль та місце Міністерства юстиції України в системі суб'єктів виконавчого провадження. Держава і право : збірник наукових праць: юридичні науки. 75. Київ : Юридична думка, 2017. С. 317 - 327.
35. Курило М. П. Моделі апеляції в цивільному, господарському та адміністративному судочинстві: окремі аспекти проблеми. Держава і право : збірник наукових праць: юридичні науки. 72. Київ : Інститут Держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2016. С. 266 - 277.

36. Мальський М. Особливості застосування принципів «ex aequo et bono» та «amiable compositeur» у міжнародному комерційному арбітражі і транснаціональному виконавчому процесі. Право України. 2016. №5. С. 57 - 66.
37. Мандичев Д. В. Історичні умови формування системи господарських судів в Україні: адміністративно-правовий аспект. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки. 2016. Випуск 2. Том 2. С.62-65.
38. Мандичев Д. В. Місце Вищої кваліфікаційної комісії суддів та Вищої ради правосуддя в організації роботи господарських судів. Право і безпека. 2017. № 2 (65). С. 43-47.
39. Мандичев Д. В. Юридична природа апаратів господарських судів України. Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2017. № 2 (77). С. 148-155.
40. Мандичев Д. В. Способи оптимізації системи та організаційно-штатної структури господарських судів. Науковий вісник публічного та приватного права. 2017. Випуск 3. С.48-52.
41. Мандичев Д. В. Суб'єкти контролю за діяльністю господарських судів. Науковий вісник публічного та приватного права. 2017. Вип. 1. С. 247-252.
42. Минюк О.Ю., Минюк Л.Д. Зарубіжний досвід державного забезпечення діяльності арбітражних керуючих та шляхи його імплементації в Україні. Міжнародний юридичний вісник: актуальні проблеми сучасності (теорія і практика) 2017. Випуск 2-3 (6-7). С.84- 92.
43. Мушка Р. І. Проблематика визначення місця міжнародних договорів у системі джерел господарського процесуального права. Український педагогічний журнал. 2016. № 4. С. 66-70.
44. Назаров І. Джерела судового права. Право України. 2015. №3. С. 53 - 59.
45. Найченко А. М. Електронне правосуддя й інститут електронних доказів у господарському процесі: можливості взаємодії. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2018. Випуск 48. Том 1. С.112-114.
46. Нецька Л. Особливості застосування позовної давності. Вісник прокуратури. 2017. №1. С. 87 - 91.
47. Никитченко Н.В. Визнання права як спосіб захисту прав суб'єктів господарювання. Проблеми конституційного, господарського і трудового права. 2011. №117. С.23-31.
48. Никитченко Н.В. Визнання недійсними господарських угод з підстав, передбачених законом. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2012. Випуск 19. Том 2. С.203-206.
49. Норкус Р. Щодо електронного судочинства (господарські справи, цивільний аспект). Вісник Верховного Суду України : Офіційне науково-практичне видання. 2016. №4. С. 19 - 20.

50. Парасій-Вергуненко І. М. Статичний і динамічний підходи до аналізу ліквідності та платоспроможності суб'єктів господарювання. *Фінанси України*. 2017. №2 (255). С. 81 - 95.
51. Петренко Н. О. Підсудність справ господарським судам України: дис.канд.юрид.наук 12.00.04. Одеса, 2016. 244 с.
52. Пігарева Г. Загально визнанні принципи здійснення правосуддя: міжнародний та національний досвід. *Підприємство, господарство і право*. 2017. №3. С.91-94.
53. Поляков Б. Особливості реалізація майна у процедурі банкрутства. *Право України*. 2017. №12. С.160-172.
54. Рабінович П., Ратушна Б. Належне доказування як елемент права на справедливий судовий розгляд у судовому праві України (в світлі європейських стандартів). *Право України*. 2015. №3. С. 87 – 97.
55. Резнікова В. В. До питання про поняття господарського процесу. *Економіка та право*. 2015. №2(41). С.38-44.
56. Романів В., Соломчак Х. Законодавчі прогалини процесуальної форми Господарського процесуального кодексу України. *Підприємство, господарство і право*. 2016. №8. С.47-51.
57. Романюк Я. М. Судова реформа в Україні: погляд на ефективність правосуддя через призму соціальних потреб. *Вісник Верховного Суду України*. 2016. №4. С. 9 - 14.
58. Селіванов А. О. Особливості залучення до судочинства органів державної влади - третіх осіб без самостійних вимог. *Вісник Верховного Суду України*. 2016. №2. С. 39 - 42.
59. Скрипнюк О. Судова влада в Україні: сучасна доктрина, механізми та перспективи реалізації (із засідання Президії Національної академії наук України)/ *Право України*. 2017. №1. С. 146 - 157.
60. Степанов Т. Поняття учасника господарського процесу. *National law journal: teory and practice*. 2015. August. С.83-88.
61. Федорова Т. С. Форми судового контролю в господарському судочинстві. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2017. Випуск 47. Том 2. С.37-41.
62. Чванкш С. А. Про електронний суд: актуальність та перспективи розвитку електронного судочинства в Україні. *Вісник ОНДІСЕ*. 2017. №2. С.89-95.
63. Шабанов Р., Ждан М. Досудове врегулювання господарських спорів: співвідношення норм матеріального та процесуального права. *Підприємство, господарство і право*. 2018. №2. С.63-68.
64. Шатерніков М. І. Поняття та місце господарських судів у національній судовій системі України. *Форум права*. 2016. №3. С.267-272.
65. Ятченко Є. О. Окремі аспекти приведення до виконання рішень міжнародного комерційного арбітражу в Україні. *Держава і право : збірник наукових праць: юридичні науки*. 72. Київ: Інститут Держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. 2016. С. 306 - 317.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
2. Офіційний сайт Рахункової палати України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ac-rada.gov.ua
3. Офіційний сайт Міністерства юстиції України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: minjust.gov.ua
4. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nssmc.gov.ua
5. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.kmu.gov.ua
6. Офіційний сайт Міністерства фінансів України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.minfin.gov.ua
7. Офіційний сайт Національного банку України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.bank.gov.ua/control/uk/index
8. Електронна бібліотека юридичної літератури «Правознавець» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.pravoznavec.com.ua
9. Офіційний сайт Верховної Ради України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua
10. Офіційний сайт Державної служби статистики України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua
11. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: sfs.gov.ua
12. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.me.gov.ua
13. Офіційний сайт Антимонопольного комітету України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.amc.gov.ua
14. Офіційний сайт Єдиного державного реєстру судових рішень // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua>.
15. База даних з альтернативного вирішення спорів у пошуковій системі FindLaw // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.findlaw.com/01topics/11disputeres/index.html.
16. Офіційний сайт Міжнародної торгової палати, Франція // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.iccwbo.org.
17. Офіційний сайт CPR Institute for Dispute Resolution, США // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.cpradr.org.
18. Офіційний сайт Cedr Centre for Effective Dispute Resolution, Великобританія // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.cedr.co.uk (офіційний сайт Cedr Centre for Effective Dispute Resolution, Великобританія).
19. Матеріали щодо міжнародного комерційного арбітражу – законодавство, зарубіжна практика, модельні документи // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.internationaladr.com.

20. Сайт, що містить останні зміни стосовно міжнародної практики застосування альтернативних способів вирішення спорів, головним чином в США // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.adrworld.com.

21. Офіційний сайт Міжнародного інституту посередництва // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.mediationworks.com/mti.

22. Офіційний сайт International Arbitration Centre, Сінгапур // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.siac.org.sg.

Процесуальна або інша дія, до якої відносять процесуальний строк

Тер-мін	№ з/п	Стаття ГПК України	Процесуальна або інша дія, до якої відносять процесуальний строк
1	2	3	4
2 дні	1	П. 2 ч.3 ст. 38	Строк, протягом якого можна заявити відвід (самовідвід) у випадку коли, заявнику не могло бути відомо до спливу вказаного строку, але не пізніше двох днів з дня, коли заявник дізнався про таку підставу.
	2	Ч. 7 ст. 39	Строк, протягом якого має бути вирішено питання про відвід з дня надходження заяви про відвід.
	3	Ч. 2 ст. 122	Строк, протягом якого повинна бути оприлюднена ухвала про відкриття провадження у справах, зазначених в частині першій статті 122, але не пізніш як за двадцять календарних днів до дня проведення підготовчого засідання.
	4	Ч. 2 ст. 122	Строк, протягом якого оприлюднюється інформація про оголошення перерви в засіданні з дня такого оголошення, але не пізніш як за п'ять днів до наступного судового засідання.
	5	Ч. 1 ст.140	Строк розгляду судом заяви про забезпечення позову з дня її надходження без повідомлення учасників справи.
	6	Ч. 2 ст. 140	Строк розгляду судом заяви про забезпечення позову у вигляді арешту на морське судно з дня її надходження після її подання без повідомлення особи, яка подала заяву, та особи, яка є відповідальною за морською вимогою.
	7	Ч. 6 ст. 157	Строк постановлення ухвали про повернення заяви про скасування судового наказу у разі

			подання її неналежно оформленої з дня її надходження до суду.
	8	Ч. 3 ст. 176	Строк направлення позивачем третім особам копії позовної заяви з додатками з дня вручення копії ухвали про відкриття провадження у справі.
	9	Ч. 6 ст. 176	Строк, протягом якого з дня надходження позовної заяви до суду звертається до відповідного органу реєстрації місця перебування та місця проживання особи щодо надання інформації про зареєстроване місце проживання (перебування) такої фізичної особи у разі якщо відповідачем у позовній заяві вказана фізична особа, що не є підприємцем.
2 дні	10	Ч. 3 ст.183	Строк, протягом якого у зв'язку із заміною неналежного відповідача, залученням співвідповідача такі особи мають право подати клопотання про розгляд справи спочатку з дня вручення їм відповідної ухвали.
	11	Ч. 3 ст.183	Строк, протягом якого у зв'язку зі вступом у справу третьої особи, яка заявляє самостійні вимоги щодо предмета спору, така особа, а також інші учасники справи мають право подати клопотання про розгляд справи спочатку з дня вручення їм відповідної ухвали.
	12	Ч. 5 ст. 242	Строк, протягом якого учасникам справи, які не були присутні в судовому засіданні, або якщо судові рішення було ухвалено поза межами судового засідання чи без повідомлення (виклику) учасників справи, надсилається копія судового рішення з дня його складення у повному обсязі в електронній формі у порядку, визначеному законом, - у випадку наявності в особи офіційної електронної адреси, або рекомендованим листом з повідомленням про вручення, якщо така адреса відсутня.

3 дні	1	Ч. 9 ст.6	Строк, протягом якого процесуальні та інші документи і докази у паперовій формі переводяться у електронну форму та долучаються до матеріалів електронної судової справи в порядку, визначеному Положенням про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему з дня їх надходження до суду.
	2	Ч. 1 ст. 330	Строк, протягом якого державний або приватний виконавець передає мирова угода в процесі виконання для затвердження до суду, який видав виконавчий документ.
	3	П. 6 ч. 1 ст. 340	Строк оскарження постанови про відкладення провадження виконавчих дій.
5 днів	1	Ч. 3 ст. 31	Строк, не пізніше якого має бути здійснена передача справи на розгляд іншого суду за встановленою ГПКУ підсудністю з підстави, передбаченої пунктом 1 частини першої статті 31 ГПКУ, на підставі ухвали суду після закінчення строку на її оскарження, а в разі подання скарги після залишення її без задоволення.
5 днів	2	Ч. 8 ст. 31	Строк, не пізніше якого справа, у якій однією із сторін є суд, до підсудності якого віднесена ця справа за загальними правилами, або суддя цього суду, не пізніше зазначеного строку з дня надходження позовної заяви передається на підставі розпорядження голови суду до суду вищої інстанції для визначення підсудності з дня надходження позовної заяви.
	3	Ч. 3 ст. 46	Строк, протягом якого у справі, що розглядається за правилами спрощеного позовного провадження, допускається зміна предмета або підстав до початку першого судового засідання у справі.

4	Ч. 2 ст. 112	Строк розгляду заяви про забезпечення доказів.
5	Ч. 4 ст.120	Строк, не раніше якого повинна бути вручена ухвала господарського суду про дату, час та місце судового засідання чи вчинення відповідної процесуальної дії.
6	Ч. 3 ст. 90	Строк, протягом якого подаються відповіді на запитання до суду учасником справи - фізичною особою, керівником або іншою посадовою особою юридичної особи у формі заяви свідка до підготовчого засідання, а у справі, що розглядається в порядку спрощеного провадження, - до першого судового засідання.
7	Ч. 7 ст. 125	Строк, не пізніше якого невикористана частина внесеної позивачем суми повертається позивачу дня вирішення питань, зазначених у цій ч. 7 ст. 125, про що суд постановляє ухвалу.
8	Ч. 5 ст. 142	Строк розгляду клопотання про скасування зустрічного забезпечення з дня надходження до суду такого клопотання.
9	Ч. 6 ст. 142	Строк поверненню особі, яка здійснила зустрічне забезпечення у разі скасування зустрічного забезпечення грошові кошти, внесені особою на депозитний рахунок суду з метою зустрічного забезпечення, з дня набрання законної сили ухвалою суду про скасування зустрічного забезпечення.
10	Ч. 2 ст. 145	Строк розгляду клопотання про скасування заходів забезпечення позову в судовому засіданні з дня надходження його до суду.

5 днів	11	Ч. 12 ст. 145	Строк повернення відповідачу (іншій особі), який здійснив забезпечення позову грошових коштів, внесених відповідачем (іншою особою) на рахунок суду з метою забезпечення позову відповідно до частини четвертої статті 143ГПКУ з дня набрання законної сили рішенням суду про повну відмову в позові або ухвалою суду про залишення позову без розгляду або закриття провадження.
	12	Ч. 2 ст.146	Строк відшкодування збитків, заподіяних вжиттям заходів забезпечення позову в першу чергу за рахунок коштів зустрічного забезпечення з моменту набрання законної сили судовим рішенням у разі подання відповідного позову про відшкодування збитків, заподіяних забезпеченням позову.
	13	Ч. 1 ст.154	Строк розгляду заяв про видачу судового наказу з дня її надходження.
	14	Ч. 1 ст.159	Строк, після спливу якого у разі ненадходження до суду заяви від боржника про скасування судового після закінчення строку на її подання судовий наказ набирає законної сили.
	15	Ч. 1 ст.159	Строк надіслання судом копії судового наказу(тексту), що містить інформацію про веб-адресу такого судового наказу у Єдиному державному реєстрі судових рішень та Єдиному державному реєстрі виконавчих документів, стягувачу на його офіційну електронну адресу, або рекомендованим чи цінним листом, у разі відсутності офіційної електронної адреси, з дня набрання ним законної сили.
	16	Ч. 6 ст. 174	Строк повернення позовної заяви і доданих до неї документів з дня її надходження або з дня закінчення строку на усунення недоліків.

	17	Ч. 3 ст. 175	Строк постановлення ухвали про відмову у відкритті провадження у справі з дня надходження заяви.
	18	Ч. 1 ст. 176	Строк відкриття провадження у справі з дня надходження позовної заяви або заяви про усунення недоліків або з дня отримання інформації про зареєстроване у встановленому законом порядку місце проживання (перебування) фізичної особи - відповідача.
5 днів	19	Ч. 4 ст. 176	Строк у межах якого суд встановлює строк для подання заяви з запереченням проти розгляду справи за правилами спрощеного позовного провадження про відкриття провадження у справі з дня вручення ухвали.
	20	Ч. 7 ст. 176	Строк, протягом якого має бути надана інформація про місце проживання (перебування) фізичної особи з моменту отримання відповідним органом реєстрації місця проживання та перебування особи відповідного звернення суду.
	21	Ч. 2 ст. 197	Строк, протягом якого учасник справи подає заяву про участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення до судового засідання. Копія заяви в той самий строк надсилається іншим учасникам справи.
	22	Ч. 7 ст. 197	Строк, протягом якого може бути подано клопотання про участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції в приміщенні суду до відповідного судового засідання.
	23	Ч. 1 ст. 224	Строк, протягом якого учасники справи мають право подати до суду письмові зауваження з приводу неповноти або неправильності технічного запису або відомостей, вміщених у протоколі судового засідання з дня підписання протоколу у справі.

	24	Ч. 2 ст. 224	Строк, протягом якого суд розглядає зауваження щодо технічного запису судового процесу та протоколу судового засідання з дня їх подання і за результатами розгляду постановляє ухвалу, якою враховує зауваження або мотивовано відхиляє їх.
	25	Ч. 5 ст. 225	Строк подання до суду письмових зауважень з приводу неповноти або неправильності протоколу вчинення окремої процесуальної дії з дня його підписання.
	25	Ч. 6 ст. 233	Строк, на який у виняткових випадках залежно від складності справи може бути відкладено складання повного рішення (постанови) суду, якщо справа розглянута у порядку спрощеного провадження .
	26	Ч. 6 ст. 233	Строк, на який залежно від складності справи може бути відкладено складання повного тексту ухвали з дня оголошення вступної та резолютивної частин ухвали.
5 днів	27	Ч. 2 ст. 260	Строк, протягом якого суддя-доповідач вирішує питання про залишення апеляційної скарги без руху з дня надходження апеляційної скарги.
	28	Ч. 2 ст. 260	Строк, протягом якого суд апеляційної інстанції вирішує питання про повернення апеляційної скарги з дня надходження апеляційної скарги або з дня закінчення строку на усунення недоліків.
	29	Ст. 319	Строк, протягом якого матеріали справи повертаються до суду першої інстанції, який її розглядав, з дня вручення постанови учасникам справи.
	30	Ч. 4 ст. 327	Строк, протягом якого після набрання судовим рішенням законної сили виконавчий документ (наказ, судовий наказ, ухвала суду) вноситься

			до Єдиного державного реєстру виконавчих документів, а його копія (текст), що містить інформацію про веб-адресу такого документа у Єдиному державному реєстрі виконавчих документів, надсилається стягувачу на його офіційну електронну адресу, або, у разі її відсутності, рекомендованим чи цінним листом.
	31	Ст. 348	Строк, протягом якого справа третейського розгляду направляється до суду з дня надходження такої вимоги.
	32	Ч. 2 ст. 354	Строк, протягом якого справа з постійно діючого третейського суду, в якому вона зберігається має бути направлена до господарського суду від дня надходження вимоги.
5 робочих днів	1	Ч. 12 ст. 32	Строк, більше якого функціонування обставин які об'єктивно унеможливили функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, є підставою для не застосування її для визначення судді (складу колегії суддів, якщо справа розглядається колегіально) для розгляду конкретної справи .
10 днів	1	П. 1 ч.3 ст. 38	Строк заявлення відводу з дня отримання учасником справи ухвали про відкриття провадження у справі.
	2	Ч. 7 ст. 39	Строк розгляду заяви про відвід суддею іншого суду.
	3	Ч. 5 ст. 110	Строк, протягом якого у разі подання заяви про забезпечення доказів до подання позовної заяви заявник повинен подати позовну заяву з дня постановлення ухвали про забезпечення доказів.
10 днів	4	Ч. 4 ст. 122	Строк, протягом якого повинно бути розміщене оголошення на офіційному веб-сайті судової влади України через, яке відповідач,

		третя особа, свідок, зареєстроване місце проживання (перебування), місцезнаходження чи місце роботи якого невідоме, викликається в суд до дати відповідного судового засідання.
5	Ч. 3 ст. 138	Строк, протягом якого у разі подання заяви про забезпечення позову до подання позовної заяви заявник повинен пред'явити позов
6	Ч. 4 ст. 141	Строк, протягом якого вирішується питання зустрічного забезпечення, якщо клопотання про зустрічне забезпечення подане після застосування судом заходів забезпечення позову.
7	Ч. 2 ст. 152	Строк постановлення ухвали про відмову у видачі судового наказу суддя з дня надходження до суду заяви про видачу судового наказу.
8	Ч. 5 ст. 152	Строк постановлення ухвали про передачу заяви про видачу судового наказу разом з доданими до неї документами за підсудністю якщо за результатами розгляду отриманих судом відомостей про місцезнаходження боржника буде встановлено, що заява про видачу судового наказу не підсудна цьому суду з дня надходження заяви.
9	Ч. 2 ст. 174	Строк усунення недоліків позовної заяви з дня вручення ухвали про залишення позовної заяви без руху.
10	Ч. 1 ст. 230	Строк, протягом якого за клопотанням учасників справи або за ініціативою суду поновлюється провадження у справі з дня отримання судом повідомлення про усунення обставин, що викликали його зупинення.
11	Ч. 6 ст. 233	Строк, на який у виняткових випадках залежно від складності справи може бути відкладено складання повного рішення (постанови) суду .

	12	Ч. 3 ст. 243	Строк розгляду заяви про внесення виправлень розглядається.
	13	Ч. 3 ст. 245	Строк розгляду заяви про роз'яснення судового рішення у порядку, в якому було ухвалено відповідне судове рішення з дня її надходження.
	14	Ч. 3 ст. 251	Строк, протягом якого Треті особи мають право подати пояснення щодо з дня його отримання.
10 днів	15	Ч. 1 ст. 256	Строк для подачі апеляційної скарги на ухвалу суду.
	16	П. 2 ч. 2 ст. 256	Строк протягом якого учасник справи, якому повна ухвала суду не була вручена у день її проголошення або складення, має право на апеляційне оскарження ухвали суду з дня вручення йому відповідної ухвали суду.
	17	Ч.3 ст. 260	Строк, протягом якого особа має право звернутися до суду апеляційної інстанції із заявою про поновлення строку або вказати інші підстави для поновлення строку з дня вручення ухвали про залишення апеляційної скарги без руху.
	18	Ч. 3 ст. 292	Строк, протягом якого особа має право звернутися до суду касаційної інстанції із заявою про поновлення строку або навести інші підстави для поновлення строку з дня вручення ухвали про залишення касаційної скарги без руху.
	19	Ч. 5 ст. 292	Строк, протягом якого суддя-доповідач вирішує питання про залишення касаційної скарги без руху з дня надходження касаційної скарги.
	20	Ч. 5 ст. 292	Строк, протягом якого суд касаційної інстанції вирішує питання про повернення касаційної

			скарги з дня надходження касаційної скарги або з дня закінчення строку на усунення недоліків.
	21	Ч. 6 ст. 293	Строк, протягом якого суд касаційної інстанції постановляє ухвалу про відмову у відкритті касаційного провадження з дня надходження касаційної скарги або з дня закінчення строку на усунення недоліків.
	22	Ч. 3 ст.294	Строк, протягом якого колегією суддів у складі трьох суддів не вирішується питання про відкриття касаційного провадження у справі з дня надходження касаційної скарги або з дня надходження заяви про усунення недоліків
	23	Ст. 299	Строк підготовки справи до касаційного розгляду.
	24	Ст. 318	Строк вручення судових рішень суду касаційної інстанції з дня їх ухвалення.
	25	Ч. 3 ст. 328	Строк розгляду судом заяви про виправлення помилки у виконавчому документі чи визнання його таким, що не підлягає виконанню з дня її надходження у судовому засіданні з повідомленням стягувача та боржника і постановляє ухвалу.
10 днів	26	Ч. 1 ст. 329	Строк розгляду заяви поновлення пропущеного строку для пред'явлення виконавчого документа до виконання.
	27	Ч. 2 ст. 330	Строк, протягом якого судом вирішується питання затвердження мирової угоди у процесі виконання рішення, задоволення заяви про відмову стягувача від примусового виконання рішення з дня надходження до суду відповідної заяви, про що постановляється ухвала.

28	Ч. 2 ст. 331	Строк, протягом якого вирішується питання затвердження мирової угоди у процесі виконання рішення, задоволення заяви про відмову стягувача від примусового виконання рішення судом з дня надходження до суду відповідної заяви, про що постановляється ухвала.
29	Ч. 3 ст. 334	Строк розгляду судом заяви про заміну сторони її правонаступником з дня її надходження до суду у судовому засіданні з повідомленням учасників справи та заінтересованих осіб.
30	Ч. 1 ст. 335	Строк, протягом якого суд розглядає питання про визначення частки майна боржника у майні, яким він володіє спільно з іншими особами у судовому засіданні з повідомленням сторін та заінтересованих осіб.
31	Ч. 3 ст. 336	Строк розгляду судом заяви про звернення стягнення на грошові кошти, що належать іншим особам, та нерухоме майно, право власності на яке не зареєстровано в установленому порядку.
32	П. а ч. 1 ст. 340	Строк, протягом якого може бути подано до суду скаргу на рішенням, дію або бездіяльність державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця під час виконання судового рішення з дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення її права.
33	Ст.345	Строк, протягом якого відповідний орган державної виконавчої служби, приватний виконавець повідомляють суд і заявника про

			виконання ухвали, постановленої за результатами розгляду скарги з дня її одержання.
14 днів	1	Ч. 9 ст. 32	Строк, більше якого суддя (якщо справа розглядається одноособово) або суддя-доповідач зі складу колегії суддів (якщо справа розглядається колегіально) у передбачених законом випадках не може продовжувати розгляд справи, що може перешкодити розгляду справи у строки, встановлені ГПКУ.
15 днів	1	Ч. 1 ст. 157	Строк подачі заяви про скасування судового наказу, до суду, який його видав з дня вручення копії судового наказу та доданих до неї документів.
	2	Ч. 1 ст. 215	Строк, протягом якого подається відзив у спрощеному провадженні з дня вручення ухвали про відкриття провадження у справі.
	3	Ч. 8 ст. 165	Строк, у межах якого суд встановлює строк для подачі відзиву з дня вручення ухвали про відкриття провадження у справі.
	4	Ч. 2 ст. 270	Строк, протягом якого має початися розгляд справ у суді апеляційної інстанції починається з дня відкриття апеляційного провадження, якщо справа розглядається без повідомлення учасників справи.
	5	Ч. 2 ст. 301	Строк, зі спливом якого має початися розгляд справ у суді касаційної інстанції з дня відкриття касаційного провадження, якщо справа розглядається без повідомлення учасників справи.

	6	Ч. 1 ст. 354	Строк розгляду заяви про видачу наказу на примусове виконання рішення третейського суду з дня її надходження до суду в судовому засіданні з повідомленням сторін.
20 днів	1	Ч. 2 ст. 142	Строк, зі спливом якого відповідачем або іншою особою, права або охоронювані законом інтереси якої порушено вжиттям заходів забезпечення позову, не буде подано позов про відшкодування збитків, у випадку залишення позову без розгляду або закриття провадження з інших, ніж зазначені у частині першій статті 142 підстав, або у випадку ухвалення рішення суду щодо повної або часткової відмови у задоволенні позову зустрічне забезпечення скасовується.
20 днів	2	Ч. 7 ст. 142	Строк, зі спливом якого з дня постановлення ухвали суду про скасування заходів забезпечення позову жодною особою, права або охоронювані законом інтереси якої порушено вжиттям заходів забезпечення позову, не буде подано позов про відшкодування збитків, у разі скасування заходів забезпечення позову з підстав, передбачених частиною тринадцятою статті 145 ГПКУ, зустрічне забезпечення скасовується.
	3	Ч. 1 ст. 256	Строк для подачі апеляційної скарги на рішення суду.
	4	П. 1 ч. 2 ст. 256	Строк протягом якого учасник справи, якому повне рішення суду не було вручено у день його проголошення або складення, має право на апеляційне оскарження рішення суду з дня вручення йому повного рішення суду.
	5	Ч.1 ст. 288	Строк на касаційне оскарження судового рішення.

	6	Ч. 2 ст. 288	Строк, протягом якого учасник справи подавши апеляційну скаргу днів з дня вручення йому такого судового рішення., якому повне судове рішення не було вручено у день його проголошення або складення, матиме право на поновлення пропущеного строку на касаційне оскарження.
30 днів	1	Ч. 3 ст. 138	Строк, протягом якого у разі подання заяви про арешт морського судна до подання позовної заяви заявник повинен пред'явити позов.
	2	Ч. 3 ст. 177	Строк на який у виняткових випадках для належної підготовки справи для розгляду по суті може бути продовжений строк підготовчого провадження за клопотанням однієї із сторін або з ініціативи суду.
	3	Ч. 2 ст. 181	Строк протягом якого має бути розпочате підготовче засідання з дня відкриття провадження у справі.
	4	Ч. 1 ст. 190	Строк проведення врегулювання спору за участю судді з дня постановлення ухвали про його проведення.
	5	Ч. 2 ст. 195	Строки розгляду справи по суті з дня початку розгляду справи по суті.
	6	Ч. 2 ст. 252	Строк, зі спливом якого починається розгляд справи по суті в порядку спрощеного провадження з дня відкриття провадження у справі, якщо судове засідання не проводиться.
30 днів	7	Ч. 3 ст. 252	Строк, протягом якого можуть вчинятися процесуальні дії якщо для розгляду справи у порядку спрощеного позовного провадження відповідно до ГПКУ судове засідання не проводиться, строк вчинення яких відповідно до ГПКУ обмежений першим судовим засіданням у справі, з дня відкриття провадження у справі.

	8	Ч. 4 ст. 252	Строк, протягом якого проводиться перше судове засідання у справі в порядку спрощеного провадження з дня відкриття провадження у справі.
	9	Ч. 2 ст. 273	Строк розгляду апеляційної скарги на ухвалу суду першої інстанції з дня постановлення ухвали про відкриття апеляційного провадження у справі.
	10	Ст. 306	Строк розгляду касаційної скарги на ухвали суду.
	11	Ст. 321	Строк подання заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.
	12	Ч. 1 ст. 325	Строк розгляду судом у судовому засіданні заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами з дня відкриття провадження за нововиявленими або виключними обставинами
	13	Ч. 1 ст. 349	Строк, протягом якого суддею одноособово розглядається справа про оскарження рішення третейського з дня надходження до господарського суду заяви про скасування рішення третейського суду.
	14	Ч. 2 ст. 354	Строк, на який у разі витребування справи з третейського суду може бути продовжено розгляд заяви про видачу наказу на примусове виконання рішення третейського суду з дня її надходження до суду.
60 днів	1	Ч. 3 ст. 177	Строк проведення підготовчого провадження з дня відкриття провадження.
	2	Ч. 1 ст. 195	Строк, протягом якого суд має розпочати розгляд справи по суті з дня відкриття провадження у справі.

	3	Ст. 248	Строк розгляду справи у порядку спрощеного позовного провадження з дня відкриття провадження у справі.
	4	Ч. 1 ст. 273	Строк розгляду апеляційної скарги на рішення суду першої інстанції з дня постановлення ухвали про відкриття апеляційного провадження у справі.
60 днів	5	Ч. 3 ст. 273	Строк розгляду апеляційної скарги на ухвалу, постанову суду першої інстанції у справах про банкрутство (неплатоспроможність) у випадках, передбачених Законом України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" з дня постановлення ухвали про відкриття апеляційного провадження у справі.
	6	Ст. 306	Строк розгляду касаційної скарги на судові рішення.
90 днів	1	Ч. 7 ст. 145	Строк дії заходів забезпечення позову у разі ухвалення судом рішення про задоволення позову з дня набрання вказаним рішенням законної сили.
	2	Ч. 2 ст. 346	Строк оскарження рішення третейського суду.
1 рік	1	Ч. 10 ст. 32	Строк, на який для кожної постійної колегії суддів збори суддів відповідного суду визначають резервних суддів.
	2	Ч. 2 ст. 261	Строк, зі спливом якого суд апеляційної інстанції відмовляє у відкритті апеляційного провадження, якщо апеляційна скарга подана після спливу одного року з дня складення повного тексту судового рішення незалежно від поважності причин пропуску строку на апеляційне оскарження, крім випадків передбачених ГПКУ.

	3	Ч. 4 ст. 293	Строк, зі спливом якого незалежно від поважності причин пропуску строку на касаційне оскарження суд касаційної інстанції відмовляє у відкритті касаційного провадження з дня складення повного тексту судового рішення.
	4	Ч. 10 ст. 333	Строк, протягом якого може бути подана заява про поворот виконання з дня ухвалення відповідного рішення суду апеляційної чи касаційної інстанції або з дня ухвалення рішення при новому розгляді справи.
3 роки	1	П. 1 ч. 2 ст. 321	Строк, протягом якого може бути подана заява про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами з підстави, визначеної пунктом 1 частини другої статті 320 ГПКУ з дня набрання таким судовим рішенням законної сили.
3 роки	2	Ч. 2 ст. 352	Строк, протягом якого подається заява про видачу наказу на примусове виконання рішення третейського суду до апеляційного господарського суду за місцем проведення третейського розгляду з дня ухвалення рішення третейським судом.
10 років	1	П. 2 ч. 2 ст. 321	Строк, протягом якого може бути подана заява про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами з підстав, визначених пунктами 2, 3 частини другої та частиною третьою статті 320 ГПКУ з дня набрання таким судовим рішенням законної сили.

Додаток Б

**Перелік та строк зберігання господарських справ і документів,
що утворюються в діяльності суду**

Номер статті	Вид документів	Строк зберігання справ	Примітка
1	2	3	4
5. ГОСПОДАРСЬКІ СПРАВИ, РОЗГЛЯНУТІ В СУДАХ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ			
73	Справи про право власності, де суб'єктом з однієї сторони є держава	Пост.	
74	Справи про право власності на нерухоме майно	75 р. ¹	¹ Крім справ, що вказані у <u>статті 73</u>
75	Справи про земельні правовідносини, де суб'єктом з однієї сторони є держава	Пост.	
76	Справи про земельні правовідносини	50 р. ¹	¹ Крім справ, що вказані у <u>статті 75</u>
77	Справи щодо обігу цінних паперів	10 р.	
78	Справи про право інтелектуальної власності	75 р.	
79	Справи про банкрутство	10 р. ¹ , ЕПК	¹ У разі затвердження мирової угоди - після закінчення строку виконання зобов'язань боржника за мировою угодою
80	Справи позовного провадження	5 р. ¹ , ЕПК	¹ Крім справ, що вказані у <u>статтях 73 - 79</u>
81	Господарські справи, залишені без розгляду	3 р.	
82	Господарські справи, припинені провадженням	3 р.	
83	Господарські справи з ухвалами про відмову у відкритті провадження у справі; про повернення позовної заяви, заяви	3 р.	
6. СПРАВИ, РОЗГЛЯНУТІ В СУДАХ АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ			
84	Копії судових документів за результатами апеляційного перегляду справ	5 р. ¹	¹ Оригінали знаходяться в справі (провадженні) в суді першої інстанції

7. ДОКУМЕНТИ, ЩО УТВОРЮЮТЬСЯ В ДІЯЛЬНОСТІ СУДУ			
85	Обліково-інформаційні (обліково-статистичні) картки на справи, алфавітні покажчики до них	До ліквідації суду ¹	У разі ліквідації передаються до органу, визначеного ДСА України
86	Журнал обліку заяв про забезпечення позову, доказів	5 р.	
87	Журнал обліку подань, заяв і клопотань у порядку виконання судових рішень	5 р.	
88	Журнали обліку судових справ	До ліквідації суду ¹	У разі ліквідації передаються до органу, визначеного ДСА України
89	Журнал обліку скарг на рішення, дії або бездіяльність державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця	До ліквідації суду ¹	У разі ліквідації передаються до органу, визначеного ДСА України
90	Журнал розгляду судових справ і матеріалів суддею	5 р.	
91	Журнал обліку речових доказів	5 р.	
92	Журнал обліку осіб, яких передано на поруки колективу підприємств, установ, організацій	5 р.	
93	Журнал обліку виконавчих документів, виданих судом	5 р.	
94	Журнал обліку печаток і штампів	5 р.	
95	Журнал обліку пронумерованих бланків суду	5 р.	
96	Журнал реєстрації матеріалів, поданих для оприлюднення на веб-сайті	3 р.	
97	Журнал передачі справ на відправлення	3 р.	
98	Журнал обліку заяв про надання доступу до матеріалів судових справ та судових рішень	3 р.	

99	Журнал надходження та вибуття справ (документів) архіву суду	3 р.	
100	Журнал видавання справ з архіву суду	3 р.	
101	Журнал видачі справ для ознайомлення	3 р.	
102	Контрольний журнал судових справ і матеріалів, переданих для розгляду судді	3 р.	
103	Журнал обліку апеляційних скарг в кримінальних справах (провадженнях)	3 р. ¹	¹ Після повернення всіх справ, облікованих у журналі, із суду касаційної інстанції
104	Журнал обліку апеляційних скарг у справах про адміністративні правопорушення	3 р.	
105	Журнал обліку апеляційних скарг у цивільних та адміністративних справах	3 р.	
106	Журнал обліку судових доручень інших судів	3 р.	
107	Журнали обліку за номенклатурою справ суду	3 р. ¹	¹ Крім вказаних у <u>статтях 88 - 108</u>
108	Списки судових справ, призначених до розгляду в суді	1 р.	

АЛФАВІТНО-ПРЕДМЕТНИЙ ПОКАЖЧИК

А Б В Г Г Д Е
Є Ж З И І Ї Й
К Л М Н О П Р
С Т У Ф Х Ц Ч
Ш Щ Ъ Ю Я

Апеляційні господарські суди	27
Апеляційні скарги на ухвали суду першої інстанції	221
Верховний суд	29
Види доказів у господарському процесі	70
Види експертиз	85
Види та зміст заяв по суті справи	113
Визначення процесуальних строків	93
Виклик свідка	79
Виключна підсудність справ	39
Виконання в Україні судових доручень іноземних судів	341
Виконання доручення іноземного суду про вручення виклику до суду чи інших документів	343
Виконання доручення іноземного суду про вручення виклику до суду чи інших документів	344
Виконання судових доручень закордонними дипломатичними установами України	345
Виконання судових доручень щодо збирання доказів	77
Виконання ухвали про забезпечення позову	136
Використання свідком письмових записів	177
Вимоги, що пред'являються до доказів	71
Випадки винесення ухвали про стягнення штрафу в дохід державного бюджету	109

Виправлення помилки у виконавчому документі, поновлення пропущеного строку, мирова угода сторін у процесі виконання судового рішення	298
Висновок експерта	86
Витрати на професійну правничу допомогу	99
Витрати, пов'язані із залученням (викликом) свідків, експертів, спеціалістів, перекладачів, проведенням експертиз	101
Витребування доказів	72
Вищий суд з питань інтелектуальної власності в зарубіжних державах	33
Вищий суд з питань інтелектуальної власності	32
Відзив на апеляційну скаргу	233
Відзив на касаційну скаргу	262
Відзив на позовну заяву та відповідь на відзив	119
Відкладення розгляду справи або перерва в судовому засіданні	179
Відкриття апеляційного провадження	232
Відкриття касаційного провадження у справі	261
Відкриття касаційного провадження	258
Відкриття провадження та відмова від заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами	289
Відкриття провадження у справі, його завдання та строки	145
Відкриття провадження у справі	140
Відкриття розгляду справи по суті	170
Відмова від заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами та її наслідки	290
Відмова позивача від позову та мирова угода сторін	273
Відмова позивача від позову	161
Відмова у відкритті апеляційного провадження	230
Відмова у відкритті касаційного провадження	259
Відмова у відкритті провадження у справі	144

Відновлення господарським судом втраченого судового провадження.....	312
Відповідь на відзив	121
Відстрочення або розстрочення виконання судового рішення.....	301
Врегулювання спору за участю судді	157
Вручення судових рішень суду апеляційної інстанції	250
Вручення судових рішень суду касаційної інстанції	282
Гарантії дотримання принципу гласності в господарському процесуальному праві.....	15
Головуючий в судовому засіданні.....	168
Джерела господарського процесуального права	18
Документи, що додаються до позовної заяви	118
Документи, що підтверджують повноваження адвоката як представника.....	55
Документи, що підтверджують повноваження представників	55
Документи, які додаються до апеляційної скарги	227
Документи, які додаються до заяви про видачу судового наказу.....	209
Доповнення, зміна або відкликання апеляційної скарги або відмова від неї.....	235
Доповнення, зміна або відкликання касаційної скарги або відмова від неї.....	264
Дослідження письмового висновку експерта.....	178
Етапи розвитку господарських суддів	22
Забезпечення доказів	88
Забезпечення позову	125
Завдання та строки проведення підготовчого провадження	148
Загальна характеристика інституту виконання судових рішень.....	294
Закриття апеляційного провадження	234
Закриття касаційного провадження.....	263
Закриття провадження у справі	191

Залишення без руху, повернення апеляційної скарги	228
Залишення позовної заяви без руху, повернення позовної заяви	142
Залишення позову без розгляду.....	185
Залишення позову без розгляду.....	186
Заміна неналежного відповідача	53
Заміна одного заходу забезпечення позову іншим.....	135
Заміна сторони виконавчого провадження.....	304
Заперечення проти позову.....	122
Застосування правових норм за аналогією у разі прогалин в законодавстві	19
Заходи забезпечення позову судом	126
Заява про відновлення втраченого судового провадження	313
Заява свідка	80
Заяви з процесуальних питань, загальні вимоги до їх форми та змісту.....	123
Звернення господарських судів із судовим дорученням до іноземного суду або іншого компетентного органу іноземної держави	338
Звернення стягнення на грошові кошти, що належать іншим особам, та нерухоме майно, права власності на яке не зареєстроване в установленому порядку	305
Зловживанням процесуальними правами	48
Зміст висновку експерта у галузі права	87
Зміст заява про забезпечення доказів.....	90
Зміст і форма заяви	129
Зміст і форма судового доручення про надання правової допомоги.....	339
Зміст клопотання про участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції	167
Зміст письмової заяви, клопотання, заперечення	124
Зміст протоколу вчинення окремої процесуальної дії	184

Зміст судового наказу	213
Зміст ухвали про тимчасове вилучення доказів	111
Зміст ухвали суду	195
Зупинення виконання судового рішення. Поворот виконання рішення, постанови	302
Зупинення провадження у справі	188
Зустрічне забезпечення.....	132
Інстанційна юрисдикція	37
Інші учасники судового процесу	56
Касаційні скарги на ухвали господарських судів	270
Консультації та роз'яснення спеціаліста	178
Критерії, які враховує суд при вирішенні питання про розгляд справи в порядку спрощеного або загального позовного провадження	202
Межі перегляду справи в суді апеляційної інстанції	237
Методи господарського процесуального права	13
Мирова угода в процесі виконання	300
Мирова угода сторін	162
Місце господарських суддів у судовій системі України	25
Набрання судовим наказом законної сили та видача його стягувачу	217
Набрання ухвали законної сили.....	196
Надіслання боржникові копії судового наказу	215
Наказ господарського суду та порядок його виконання.....	295
Наслідки відмови у видачі судового наказу	212
Наслідки неявки в судове засідання свідка, експерта, спеціаліста, перекладача	173
Наслідки неявки в судове засідання учасника справи	171
Недопустимість повторної участі судді у розгляді справи.....	66
Об'єднання і роз'єднання позовів	140
Об'єкти апеляційного оскарження	220

Обчислення процесуальних строків.....	94
Огляд доказів окружним господарським судом за їх місцезнаходженням.....	75
Одноособовий або колегіальний розгляд справи	65
Ознаки спрощеного провадження	199
Окружні господарські суди.....	26
Органи, особи, представники та інші учасники судового процесу, яким надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб	46
Особи, які не можуть бути допитані як свідки	60
Особливості подання заяв по суті справи у спрощеному позовному провадженні	203
Особливості розгляду справи у порядку спрощеного позовного провадження.....	204
Особливості розподілу судових витрат	105
Оцінка доказів.....	78
Письмове опитування учасників справи	81
Питання, які враховує суд при розподілі судових витрат	104
Підготовка розгляду справи судом апеляційної інстанції	236
Підготовка та судовий розгляд справи	322
Підготовче засідання: мета, строк, порядок проведення. Судові рішення у підготовчому засіданні	151
Підготовче провадження	148
Підставами для скасування судового рішення повністю або частково та ухвалення нового рішення у відповідній частині або зміни рішення	244
Підставами для скасування ухвали суду, що перешкоджає подальшому провадженню у справі, і направлення справи для продовження розгляду до суду першої інстанції.....	247
Підстави відводів та самовідводів.....	67
Підстави відмови від давання свідчення	82
Підстави для відмови у видачі наказу на примусове виконання рішення третейського суду.....	332

Підстави для відмови у видачі судового наказу	210
Підстави для залишення апеляційної скарги без задоволення, а судового рішення без змін.....	244
Підстави для залишення касаційної скарги без задоволення, а судових рішень - без змін.....	275
Підстави для передачі справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду.....	268
Підстави для попередження і видалення із зали судового засідання..	110
Підстави для скасування постанови суду апеляційної інстанції повністю або частково і залишення в силі судового рішення суду першої інстанції у відповідній частині.....	278
Підстави для скасування рішення третейського суду	325
Підстави для скасування судових рішень повністю або частково і ухвалення нового рішення у відповідній частині або зміни рішення	277
Підстави для скасування судового рішення і направлення справи для розгляду до іншого суду першої інстанції за встановленою підсудністю	247
Підстави для скасування судового рішення повністю або частково із закриттям провадження у справі або залишенням позову без розгляду у відповідній частині.....	246
Підстави за яких суд зобов'язаний зупинити провадження у справі ..	187
Підстави касаційного оскарження.....	254
Підстави повернення суддею позовну заяву і додані до неї документи.....	143
Підстави повернення судового збору	107
Підстави тимчасового вилучення доказів для дослідження судом	110
Підсудність справ за вибором позивача	38
Підсудність судам справ за участю іноземних суб'єктів господарювання.....	337
Підсудність судам України є виключною у таких справах з іноземним елементом.....	43
Повідомлення і виклики, що здійснюються судом.....	96
Повноваження Верховного суду.....	30

Повноваження Голови Верховного Суду	31
Повноваження помічника судді.....	56
Повноваження секретаря судового засідання	57
Повноваження судового розпорядника	58
Повноваження суду апеляційної інстанції	243
Повноваження суду касаційної інстанції.....	274
Поворот виконання рішення, постанови	303
Подання апеляційної скарги, строки та порядок	224
Подання відзиву	149
Подання заяви про забезпечення доказів.....	89
Подання касаційної скарги.....	256
Показання свідка	80
Показання свідків	79
Поновлення провадження у справі.....	190
Поновлення пропущеного строку для пред'явлення виконавчого документа до виконання	299
Поняття доказів у господарському процесі.....	70
Поняття заходів процесуального примусу	108
Поняття позову і позовної заяви, їх відмінності, елементи позову	114
Поняття та підстави перегляду судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами	284
Поняття та порядок представлення письмових доказів	73
Поняття та предмет господарського процесуального права	12
Попереднє визначення сум судових витрат	98
Порядок ведення судового засідання.....	169
Порядок видачі наказу на примусове виконання рішення третейського суду	327
Порядок допиту свідків	176
Порядок і строк подання заяви про перегляд судового рішення	285

Порядок оскарження рішення третейського суду	319
Порядок перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами	291
Порядок передачі справ з одного господарського суду до іншого господарського суду.....	40
Порядок подання заяви про забезпечення позову	128
Порядок поновлення та продовження процесуальних строків	95
Порядок проведення врегулювання спору за участю судді	158
Порядок проведення підготовчого засідання.....	153
Порядок розгляду апеляційної скарги на ухвалу суду першої інстанції	240
Порядок розгляду апеляційної скарги, що надійшла до суду апеляційної інстанції після закінчення апеляційного розгляду справи.....	241
Порядок розгляду апеляційної скарги	238
Порядок розгляду заяви про видачу наказу на примусове виконання рішення третейського суду.....	331
Порядок розгляду заяви та підстави для відмови у видачі наказу на примусове виконання рішення третейського суду	330
Порядок розгляду касаційної скарги, що надійшла до суду касаційної інстанції після закінчення розгляду касаційної скарги іншої особи	271
Порядок розгляду касаційної скарги.....	265
Порядок розгляду касаційної скарги.....	266
Порядок ухвалення судових рішень судом касаційної інстанції	279
Порядок ухвалення судових рішень та постанов суду апеляційної інстанції	248
Порядок ухвалення судових рішень.....	193
Постанова суду касаційної інстанції	280
Постанова суду апеляційної інстанції.....	249
Початок і закінчення процесуальних строків	94
Пояснення третьої особи щодо позову або відзиву.....	122

Права та обов'язки експерта з питань права	62
Права та обов'язки експерта	61
Права та обов'язки прекладача	64
права та обов'язки свідка	59
Права та обов'язки спеціаліста	63
Права та обов'язки учасників справи.....	47
Правила визначення ціни позову.....	117
Правила повернення письмових, речових та електронних доказів	74
Правила розподілу судових витрат	102
Право апеляційного оскарження, його суб'єкти	219
Право касаційного оскарження.....	252
Право на звернення до господарського суду	34
Право передачі спору на розгляд третейського суду	42
Пред'явлення зустрічного позову	150
Предметна юрисдикція	36
Представники в судовому процесі	54
Призначення експертизи судом.....	83
Призначення справи до розгляду в суді апеляційної інстанції	237
Принципи господарського процесуального права	14
Принцип пропорційності.....	16
Припинення врегулювання спору за участю судді.....	160
Процесуальні права та компетенція іноземних підприємств та організацій при вирішенні господарських спорів.....	336
Процесуальні права та обов'язки сторін.....	50
Розгляд заяв та клопотань	174
Розгляд заяви про відновлення втраченого судового провадження....	315
Розгляд заяви про забезпечення доказів	91
Розгляд заяви про забезпечення позов.....	131

Розгляд заяви про скасування судового наказу	217
Розгляд справ у порядку наказного провадження	207
Розгляд справ у порядку спрощеного провадження.....	199
Розгляд справи по суті: загальні положення	164
Розмір витрат на оплату послуг адвокатом	100
Розподіл витрат, пов'язаних з розглядом скарги.....	311
Система господарського процесуального права.....	17
Скасування заходів забезпечення позову	137
Скасування зустрічного забезпечення	133
Склад учасників справи.....	45
Спори, які можуть передаватися до міжнародного комерційного арбітражу.....	41
Справи, що розглядаються в порядку спрощеного позовного провадження.....	200
Справи, які не можуть бути розглянуті у порядку спрощеного позовного провадження	201
Ставка судового збору	106
Сторони в судовому процесі.....	49
Строк на касаційне оскарження.....	255
Строк проведення врегулювання спору за участю судді.....	161
Строк розгляду апеляційної скарги.....	242
Строки, на які зупиняється провадження у справі	189
Структура Апеляційного господарського суду.....	28
Суб'єкти апеляційного оскарження	220
Судове засідання	165
Судове рішення за скаргою.....	310
Судовий збір за рахунок держави	103
Судовий контроль за виконанням судових рішень	308
Судовий розгляд справи	323

Судові витрати.....	97
Судові дебати та ухвалення рішення	180
Судові доручення щодо збирання доказів.....	76
Судові рішення у підготовчому засіданні	156
Судові рішення	192
Таємниця нарадчої кімнати.....	181
Територіальна юрисдикція (підсудність)	37
Тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України	307
Ухвала господарського суду про видачу наказу на примусове виконання рішення третейського суду або про відмову у його видачі	333
Ухвала про відмову у відкритті касаційного провадження.....	260
Ухвала про призначення експертизи.....	84
Ухвала про прийняття позовної заяви	146
Ухвала суду у справі про оскарження рішення третейського суду	326
Участь у справі кількох позивачів або відповідачів.....	51
Участь у справі співвідповідача	52
Участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції.....	166
Фіксування судового процесу.....	182
Форма і зміст апеляційної скарги.....	225
Форма і зміст заяви про видачу наказу на примусове виконання рішення третейського суду.....	328
Форма і зміст заяви про видачу судового наказу	208
Форма і зміст заяви про скасування рішення третейського суду	320
Форма і зміст заяви про скасування судового наказу та строки її подання.....	216
Форма та зміст заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами	287
Форма та зміст позовної заяви.....	115
Форми господарського судочинства.....	20

Для приміток

Наукове видання

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

(У СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ)

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

За загальною редакцією

д.ю.н., Н.В. Никитченко

Технічний редактор – О. М. Єрмоленко

Підписано до друку 05.04.2019.

Формат 60x84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman Cyr.

Ум. друк. арк. 27,5. Ум. фарб.-відб. 27,5. Обл.-вид. арк. 25,58.

Зам. № 0037. Тираж 100 прим.

ТОВ «Видавництво «Десна Поліграф»

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції.

Серія ДК № 4079 від 1 червня 2011 року

Тел.: (0462) 972-664

Віддруковано ТОВ «Видавництво «Десна Поліграф»
14035, м. Чернігів, вул. Станіславського, 40